# Kitaaba Qulqulluu Xiqqaa

## Ilaalcha Waliigalaa

Kun filannoo barreeffamoota Giriikii durii of eeggannoodhaan filatamee kan barsiisa Yesuusii fi barreeffamoota Inni barsiise, wabii godhe, fi guute akka gaariitti qabachuuf qophaa'edha. Kaayyoon keenya Giriikii jalqabaa irraa bakka bu'iinsa sirrii ta'e hanga danda'ametti bifa ammayyaa fi dubbifamuu danda'uun isiniif dhiyeessuudha.

## Ibsa Gaafatamummaa Dhabuu

Hiikkaan kun Afaan Giriikii Septuagint jalqabaa fi barreeffamoota Baayizaantiin irraa moodeelota afaan gurguddaa fayyadamuun uumame. Sababii kanaaf aadaa fi caasimaa afaan jalqabaa irraa dhufan baay'ee of keessaa qaba, garuu dogongorawwan of keessaa qabaachuu danda'a. Yoo wanti kamiyyuu kan hin taane fakkaate, maaloo Afaan Giriikii jalqabaa ilaali. Yoo dogoggora argite, maaloo gara jesusislord@joshuabible.comtti ergaa elektiroonikii ergi.

## Hayyama

Hayyama hiikkaa kana kutaa tokkoon ykn guutummaatti babal'isuu fi raabsuuf qabda. Jijjiiruuf ykn gurguuruuf hayyama hin qabdu. Yoo dogoggora argite, akka sirreessinee hiikkaa haaromfame siif kennuuf email gara jesusislord@joshuabible.comtti ergi.

## Uumama

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

## Wangeela Maatiyoos

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

## Ba’uu

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

## Wangeela Maarqos

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

## Lakkoofsota

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

## Wangeela Yohaannis

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

## Keessa Deebi’uu

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

## Xalayaa Yohaannis

1 | 2 | 3 | 4 | 5

## Iyyaasuu

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

# Uumama

## 1

Jalqaba keessa Waaqni samii fi lafa uume. Lafti garuu hin mulatuu fi hin qophaain turte, dukkanni boolla qilee irra ture, hafuurri Waaqaas bishaan irra ol baatamaa ture. Waaqni, Ifni haa tau jedhe; ifnis ni tae. Waaqnis ifa arge, akka gaarii ta'e, Waaqnis ifa fi dukkana gidduutti addaan baase. Waaqnis ifa guyyaa jedhee waame, dukkanas halkan jedhee waame. Galgallis ni tae, ganamanis ni tae; guyyaa tokkoffaa ture.

Waaqni, Bishaan keessatti samiin haa uumamu, bishaan fi bishaan gidduu haa gargar baasu jedhe, akkasumas tae. Waaqni samii uume; bishaan samii jala jiruu fi bishaan samii olii jiru gidduu addaan baase. Waaqni jajjaboo sana samii jedhee waame, Waaqnis akka gaarii ta'e arge, galgallis ta'e, ganamis ta'e, guyyaa lammaffaa.

Waaqnis akkana jedhe, Bishaan samii jala jiru tokko walitti haa

qabamu; gogaan immoo haa mulatu. Akkasumas tae. Bishaan samii jala jiru walitti qabama isaaniitti walitti qabame; gogaanis mulate. Waaqnis lafa gogaa lafa jedhee moggaase, walitti qabamuu bishaanota immoo galaanota jedhee moggaase, Waaqnis akka gaarii tahe arge. Waaqnis akkana jedhe: Lafti biqiltuu margaa kan sanyii facaasu akka gosa isaatti fi akka fakkaattii isaatti, akkasumas muka firii qabu kan fira naqatu, kan sanyiin isaa keessa isaa jiru akka gosa isaatti lafa irra biqilchu haa godhu. Akkasumas tahe. Lafti biqiltuu margaa kan sanyii facaasu akka gosa isaatti fi akka fakkeessummaa isaatti, akkasumas muka ija naqatu kan sanyiin isaa isa keessa jiru akka gosa isaatti lafa irra baaste. Waaqnis akka gaarii ta'e arge. Akkasumas galgalaa fi ganama tae, guyyaa sadaffaa.

Waaqnis akkana jedhe: Ibsitoonni samii keessatti haa uumaman akka lafa irratti ibsaniif, guyyaa fi halkan adda baasuuf, akkasumas mallattoowwan, yeroo, guyyoota, fi waggootaaf haa taan. Akkasumas isaan ifa taaniif samii keessa jiru keessatti haa jiraatan, akka lafa irratti ifa kennaniif, akkasumas akkas tae. Waaqni ifa guddaa lamaan uume: ifa guddaa guyyaa bulchuuf, fi ifa xiqqaa halkan bulchuuf, akkasumas urjiiwwan uume. Akkasumas Waaqni samii jajjabeeffama keessa isaan kaae, akka lafa irratti ifa kennaniif, Fi guyyaa fi halkan bulchuuf, fi ifa fi dukkana gidduutti addaan baasuu, fi Waaqni akka gaarii ta'e arge. Akkasumas galgalaa fi ganama tae, guyyaa afuraffaa.

Waaqni akkana jedhe: Bishaanichi uumamtoota loo'oo lubbuuwwan jiraatoo haa baasan, akkasumas simbirroota lafaa

olii qilleensa samii keessa barrifatan haa baasan. Akkasumas ni ta'e. Waaqni uumamtoota galaanaa guddoota uume, akkasumas lubbuu hunda bineensota wantoota lafa irra loo'anii kanneen bishaanoonni baasan akka gosoota isaaniitti, akkasumas simbirroota hunda qoochoo qaban akka gosaa isaaniitti uume, akkasumas Waaqni akka gaarii ta'e arge. Waaqni isaan eebbisee akkana jedhe: Baayadhaa, horaa, bishaanota galaanota keessaa guutaa, simbirroonnis lafa irratti haa baayatan. Akkasumas galgalaa fi ganama tae, guyyaa shanaffaa.

Waaqni akkana jedhe, Lafti lubbuu jiraataa gosa isaanii akkaataan haa baastu; bineensota miilla afur qaban, uumamtoota lafa irra loo'an, fi bineensota bosonaa lafa irraa gosa isaanii akkaataan haa baastu. Akkasumas ta'e. Waaqni bineensota lafaa akka gosa isaaniitti, horii akka gosa isaaniitti, fi wantoota lafa irra loo'an hunda akka gosa isaaniitti uume. Waaqnis akka gaarii ta'e arge.

Waaqnis akkana jedhe, Kottaa nama bifa keenyaa fi fakkeenya keenyaan haa uumnu; isaanis qurxummii galaanaa, simbirroota samii, horii, lafa hunda, akkasumas uumamtoota lafa irra loo'an hunda irratti haa bulchan. Waaqnis bifa isaatiin nama uume; bifa Waaqaatiin isa uume; dhiiraa fi dhalaa isaan uume. Waaqni isaan eebisuudhaan akkana jedhe: Dabalaa, baayadhaa, lafa guutaa, ishee bulchaa; qurxummii galaanaa, simbirroota samii, horii hunda, fi uumamtoota lafa irra looquan hunda irratti mootii. Waaqni akkana jedhe: Kunoo, ani marga sanyii baasu hunda kan lafa gubbaa jiru hunda irratti argamu, akkasumas

muka ija sanyii baasu of keessaa qabu hunda isiniif kenneera; kunis nyaata keessaniif taa. Fi bineensota lafa hundaaf, fi simbirroota samii hundaaf, fi waan lafa irra looquu hunda kan lubbuu jireenyaa ofii isaa keessaa qabuuf, marga magariisa hunda nyaataaf kenne, akkasumas tae. Waaqni waan inni hojjete hunda argee, kunoo baayee gaarii ture. Galgalaa fi ganama guyyaa jahaaffaa tae.

## 2

Samiin fi lafti, akkasumas wanti isaanii hundi ni xumuraman.

Waaqni guyyaa jahaffaatti hojii isaa kan hojjete xumure, guyyaa torbaffaattis hojii isaa hunda irraa boqote. Waaqni guyyaa torbaaffaa eebbisee qulqulleesse, sababiin guyyaa sana keessatti hojii isaa hunda irraa boqote, kan Waaqni hojjechuuf jalqabe.

Kun kitaaba uumama samii fi lafaa ti, yeroo inni uumame, guyyaa Gooftaan Waaqni samii fi lafa tolche. Biqiltuu magariisa dirree hundii fi marga dirree hundii dura utuu lafa irratti hin uumamin turaniiru, sababiin Waaqni lafa irratti roobsa hin roobsiniif, akkasumas namni ishee hojjetu hin turre. Burqaan garuu lafa keessaa ol kaaa ture, fuula lafaa hunda bishaan obaasaa ture. Akkasumas Waaqni namicha biyyoo lafaa irraa uume, akkasumas hafuura jireenyaa fuula isaa keessa afuufe, akkasumas namichi lubbuu jiraattuu tahe.

Waaqni iddoo gammachu Eeden keessa gara ba'a biiftuutti dhaabe, achis namicha inni tolche sana kaa'e. Waaqni ammallee lafa keessaa muka bareedaa ilaalchaaf tolu hunda fi nyaataaf gaarii tae hunda akka biqilu godhe, akkasumas muka jireenyaa gidduu biqiltuu gammachuu keessaa fi muka waan gaarii fi waan hamaa beekuu dandeessu biqilche. Laga tokko garuu Eeden keessaa ba'ee paradaayisii sana bishaan kennuuf deema, achii irraa gara jalqaboota afuritti gargar qoodama. Maqaan isa tokkoo Fiishoon; kunis kan naannoo biyya Haviilaa hundaa marsu, achitti warqiin ni jira. Warqeen biyya sanaa gaarii dha, achis ibidda diimaa jira, akkasumas dhagaan magariisaa jira. Akkasumas maqaan laga lamaffaa Giihoon yoo tau, kun inni biyya Itoophiyaa hunda marsa. Lagni sadaffaan Tigris jedhamu kun fuula Asooriyaanota dura deema, lagni afraffaan immoo Eufraatees dha. Gooftaan Waaqni nama inni uume fuudhee iddoo gammachuu badhaadhummaa keessa isa kaae, akka inni hojjetuu fi eeguuf. Gooftaan Waaqni sun Aadaamiin ajaje, akkana jedhee: Muka paradaayisii keessa jiru hunda irraa bilisa taatee nyaachuu dandeessa. Garuu muka waan gaarii fi hamaa beeksiisu irraa hin nyaatinaa; guyyaa itti nyaattan, dhugumaan ni duutu.

Gooftaan Waaqnis akkana jedhe, Namichi kophaa tauun hin gaarii; kottaa isaaf gargaaraa akka isaa tolchina. Waaqni amma illee dachii irraa bineensota bakkee hundaa fi simbirroota samii hundaa uumee, isaan gara Aadaam geesse, maal jedhee isaan waamu ilaaluuf. Waan hundumaa kan Aadaam lubbuu jiraataa jedhee waame, kun maqaa isaati. Aadaamis maqaa kenne horii

hundaaf, simbirroota samii hundaaf, fi bineensota bosonaa hundaaf, garuu Aadaamiif gargaaraan isaaf fakkaatu hin argamne. Waaqni dinqisiifannaa Aadaam irratti kaae, innis rafee, cinaacha isaa keessaa tokko fuudhee, iddoo ishee foon guute. Waaqni cinaacha Aadaam irraa fudhate sana dubartitti ijaare, akkasumas gara Aadaamitti ishee fide. Fi Aadaam jedhe, Kun amma lafee lafeen koo keessaa, fi foon fooni koo keessaa. Isheen dubartii jedhamtee ni waamamti, sababiin isaas dhiira ishee irraa fudhatamteef. Sababii kanaaf namni abbaa isaa fi haadha isaa ni dhiisa, niitii isaatti ni maxxana, lamaan isaaniis foon tokko ni ta'u. Lamaan isaanii jechuunis Aadaamii fi niitiin isaa qullaa turan, garuu hin qaana'an.

# 3

Bofti garuu bineensota lafa irra jiran hunda keessaa kan Gooftaan Waaqni uume keessaa hunda caalaa ogeessa ture, fi bofti dubartittiidhaan, Waaqni maaliif, Muka iddoo gammachu keessa jiru hunda irraa hin nyaatinaa isiniin jedhe? jedhe. Dubartiin bofaatiin, Ija muka iddoo biqiltuu irraa ni nyaanna jette. Garuu ija muka kan gidduu iddoo biqiltuu keessa jiru sanaa irraa, Waaqni, Irraa isaa hin nyaatinaa, yookaan isa hin tuqinaa, akka hin duuneef jedhe. Bofti sun dubartittiidhaan jedhe, Isin dhugumaan hin duutu. Waaqni ni beeka ture, sababii guyyaa itti irraa nyaattan, iji keessan ni banama, fi akka waaqotaa ni taatu, gaarii fi hamaa beekuudhaan. Dubartiin akka mukkeen sun nyaataaf gaarii tae, akka ijaaf gammachisaa

taee ilaaluuf, akkasumas akka hubachuuf bareedaa tae argite. Ija muka sanaa irraa fudhattee nyaatte, dhiira ishee kan ishee waliin ture sanaafis kennite, isaanis nyaatan. Ijji lamaan isaanii ni banaman, akka qullaa turan ni beekkan, baala muka harbuu ni hodhan, ofii isaaniitiif immoo uffata mudhii ni hojjetan. Isaan sagalee Gooftaa Waaqa iddoo Adnii keessa galgala deemaa jiru dhagayan, Aadaamii fi dubartiin isaa immoo fuula Gooftaa Waaqa duraa gidduu muka iddoo Adnii keessatti dhokatan. Gooftaan Waaqni Aadaamin waame, akkasumas, Yaa Aadaam, ati eessa jirta? jedheen. Akkasumas isaaniin jedhe, Sagalee kee dhaga'e yeroo ati Eedan keessa deemtu, sababii qullaa ta'eef nan sodaadhe, kanaafuu nan dhokadhe. Fi Waaqni isaaf jedhe, Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Yoo muka ani akka ati isa qofa hin nyaanne si ajaje sana irraa nyaatte malee? Addaam akkana jedhe: Dubartiin ati na waliin kennite, isheen muka irraa naaf kennite, anis nyaadhe. Gooftaan Waaqni dubartittiin, Maal kana hojjette? jedhe. Dubartiin immoo, Bofti na gowwoomse, anis nyaadhe jette.

Fi Gooftaan Waaqni bofaan jedhe, Sababii waan kana hojjetteef, ati horii hunda keessaa fi bineensota lafa irra jiraatan hunda keessaa abaaramte; qoma keetii fi garaa keetiin ni deemta, guyyoota jireenyaa keetii hunda biyyoo ni nyaatta. Shororri nan kaaa gidduu keetii fi gidduu dubartittii, akkasumas gidduu sanyii keetii fi gidduu sanyii ishee; inni mataa kee ni eega, atis koomee isaa ni eegda. Afaan Oromoo (revised): Dubartittiidhaanis akkana jedhe: Dhugumatti gadda keetii fi aaduu kee nan baayisa; gaddaan ijoollee deessa. Gara dhiira

keetiitti garagalti kee ni taa, innis si bulcha. Aadaam garuu akkana jedheen: Waan ati sagalee niitii keetii dhageessitee fi muka ani akka ati isa qofa irraa hin nyaanne si ajaje sanaa irraa nyaatteef, lafti sababii hojii keetiif abaaramteetti. Guyyoota jireenyaa keetii hunda keessa, gadda keessatti ishee irraa nyaatta. Qoraattiiwwanii fi sokorruuwwan siif ni biqilu, marga lafa qotiinsaas ni nyaatta. Dafqa fuula keetiin buddeena kee nyaatta, hanga gara biyyoo itti uumamte sanaatti deebittutti, sababii ati biyyoo taateef, gara biyyoottis ni deebita. Aadaam maqaa niitii isaa Jireenyaa jedhee moggaase, sababiin isheen haadha warra jiraatoo hundaa taateef. Gooftaan Waaqni Addaamiif fi niitii isaatiif uffata gogaa irraa hojjetame tolchee isaan uffise.

Waaqnis akkana jedhe: Kunoo, Aadaam akka isa keenya keessaa tokkoo gaarii fi hamaa beekuuf taeera. Egaa amma inni harka isaa diriirfatee muka jireenyaa irraa fuudhee nyaatee bara baraan akka hin jiraanne. Gooftaan Waaqnis isa iddoo boqonnaa bashannanaatii keessaa ergee, akka inni lafa itti uumame sana hojjetu godhe. Innis Aadaamin baasee fuula paradaayisii gammachuu dura isa qubsiise, akkasumas keerubiimotaa fi goraadee ibiddaa kan garagalamu karaa mukaa jireenyaa eeguuf ramade.

# 4

Adaam garuu Hewaan niitii isaa beeke, isheen ulfooftee Qaayiin

deesse, akkasumas jette, Nama tokko karaa Waaqaatiin argadheera. Itti dabaltes obboleessa isaa Aabeelin deesse. Aabeel tiksee hoolotaa ta'e, Qaayiin garuu qonnaan bulaa lafa hojjetu ture. Akkasumas guyyoota booda Qaayiin ija lafaa irraa aarsaa Gooftaaf fide. Abelis hoolota isaa keessaa hangafoota isaaniitii fi cooma isaanii irraa fide, Waaqnis Abeeliifi kennaa isaa ilaale. Qaayiin fi aarsaa isaa irra garuu hin xiyyeeffanne, Qaayiin baayee gadde, fuulli isaas gadi buute. Gooftaan Waaqni Qaayiniin akkana jedhe, Maaliif akkas gadda guddaa taate? Maaliif fuulli kee gad bu'e? Yoo sirriitti hin dhiheessine, sirriitti garuu hin qoodne, cubbuu hojjettee mitii? Calisi; inni gara keetti ni deebia, atis isa ni bulchita.

Qaayiin Aabeel obboleessa isaatiin jedhe, Gara dirreetti haa deemnu. Yeroo isaan dirree keessa turanitti, Qaayiin Aabeel obboleessa isaa irratti kaee isa ajjeese. Gooftaan Waaqni Qaayiniin, Abeeliin obboleessi kee eessa jira? jedhe. Innis deebisee, Ani hin beeku; ani eegduu obboleessa kootii moo? jedhe. Gooftaan akkana jedhe, Ati maal hojjatte? Sagaleen dhiiga obboleessa keetii lafa irraa gara kootti iyya jira. Amma ati lafa irraa abaaramtee jirta, lafa afaan ishee banattee dhiiga obboleessa keetii harka kee irraa fudhatte sana irraa. Yommuu lafa hojjettu, lafti humna ishee siif kennuuf hin dabalu; aadaa fi hollachaa lafa irra taata. Fi Qaayiin Gooftaa Waaqaan akkana jedhe, Yakki koo dhiifama argachuuf baayee guddaa dha. Yoo ati hara fuula lafaa irraa na baafta, anis fuula kee irraa nan dhokadha, lafa irra aadaa fi hollachaa nan taa, namni na argu hundinuu na ajjeesa. Gooftaan Waaqni isaaniin jedhe, Hin ta'u

akkas; namni Qaayinin ajjeesu hundi haaloo torba baafama. Gooftaan Waaqnis Qaayinitti mallattoo kaa'e, akka namni isa argu hundi isa hin ajjeesneef. Qaayiin garuu fuula Waaqaa duraa ba'ee biyya Naayid keessa Eeden fuullee jiraate.

Qaayiin niitii isaa beeke, isheen ulfooftee Henookin deesse. Innis magaalaa ijaaraa ture, magaalaa sanas maqaa ilma isaa Henookiin moggaase. Enooki Gaayidaadin dhalate, Gaayidaadis Mahalaleelin dhalche, Mahalaleelis Matuusaalaan dhalche, Matuusaalaas Laamekin dhalche.

Laamek niitota lama ofii isaatiif fuudhe; maqaan ishee tokkoffaa Aadaa, maqaan ishee lammaffaa immoo Sillaa. Adaan Jobeelin deesse, inni abbaa warra dunkaana keessa jiraatanii horii horsiisan ture. Maqaan obboleessa isaa Juubaal ture; inni nama jalqaba psalteri fi kithaaraa argisiise ture. Zillah garuu ishiinis Tubal deesse, innis tumtuu sibiila naasii fi sibiilaa ture. Obboleettiin Tubal garuu Noema turte. Laamek niitota isaa Aadaa fi Sillaa kanaan jedhe, Sagalee koo dhagaaaa, dubartoonni Laamek, jecha koo gurra kennaa, ani nama tokko madaa koo irratti ajjeese, dargaggeessa tokko immoo buruuqsa koo irratti ajjeese. Sababii Qaayiin irraa yeroo torba haaloo baafameef, Laamek irraa garuu torbaatamii yeroo torba haaloo baafama.

Addaam garuu Hewaan niitii isaa beeke, isheen ulfooftee ilma deesse. Maqaa isaa Seeti jedhee moggaase, akkana jettee: Waaqni sanyii biraa bakka Abeelii kan Qaayiin ajjeese sanaa

naa kaaseera. Akkasumas Seetif ilmi dhalate, maqaa isaa garuu Enoos jedhee moggaase. Kun abdii qabaate maqaa Gooftaa Waaqa waamuuf.

# 5

Kun kitaaba dhalootaa namootaa, guyyaa Waaqni Aadaam tolche, akka fakkii Waaqaatti isa tolche. Dhiiraa fi dubartii inni isaan uume, akkasumas isaan eebbise, akkasumas guyyaa inni isaan uume sanatti maqaa isaanii Aadaam jedhee moggaase. Aadaam garuu waggaa dhibba lamaa fi soddoma jiraate, fi akka bifa isaatii fi akka fakkii isaatti dhalche, maqaa isaas Seeti jedhee moggaase. Guyyoonni Aadaam kanneen inni Seet erga dhalchee booda jiraate waggoonni dhibba torba ta'an, fi inni ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni Aadaam kanneen inni itti jiraate hundinuu waggaa dhibba sagalii fi soddoma turan; innis ni due. Seet waggaa dhibba lama fi shan jiraatee Enoos dhalche. Seet erga Enoosin dhalchee booda waggaa dhibba torba fi torba jiraate, ilmaanii fi intallanis dhalche. Guyyoonni jireenya Seet hundi waggaa dhibba sagalii fi kudha lama turan, innis ni due. Enoosis waggaa dhibba sagaltamii jiraatee Qaayinaan dhalche. Enoosis Qaayinaan erga dhalchee booda waggaa dhibba torba kudha shan jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni Enoosi hundi waggaa dhibba sagalii fi shan turan, innis ni due. Fi Qaayinaan waggaa dhibba torbaatama jiraatee Mahalaaleelin dhalche. Qaayinaan erga Mahalaleel dhalchee booda waggaa dhibba torba afurtamatti jiraate,

ilmaanii fi intallan dhalches. Guyyoonni Qaayinaan hundi waggaa dhibba sagalii fi kurnan taan, innis ni due.

Mahalalel waggaa dhibba jaatamii shanii jiraatee Jared dhalche. Mahalalel erga Jaared dhalchee booda waggaa dhibba torba soddomatti jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni Maleleel hundi waggoonni dhibba saddeet sagaltamii shanitti ta'an, innis ni du'e. Yaared waggaa dhibba jaatamii lama jiraatee Henookin dhalche. Yaared erga Henookin dhalchee booda waggaa dhibba saddeet jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni Yaared hundi walitti qabamee waggaa dhibba sagal jaatamii lama taan, innis ni due. Enooki waggaa dhibba jaatamii shanitti Matuusaalaa dhalche. Enooki garuu erga Matuusaalaa dhalchee booda waggaa dhibba lama Waaqa waliin deeme, ilmaanii fi intallan dhalches. Guyyoonni Henook hundi waggaa dhibba sadii fi jaatamii shanii ta'an. Henook Waaqayyoon gammachiise, garuu hin argamne, sababii Waaqayyo isa fudhateef. Methuselaanis waggaa dhibba jaatamii torba jiraatee Laamekiin dhalche. Metuusaalaan erga Laamek dhalchee booda waggaa dhibba saddeet lama jiraate, akkasumas ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni Maatusaalaa kanneen inni itti jiraate hundi walumaa galatti waggaa dhibba sagalii fi jaatamii sagal taan; innis ni due. Laamek waggaa dhibba saddeettamii saddeet jiraatee ilma dhalche. Akkasumas inni maqaa isaa Nohii moggaase, jedhee, Kun hojii keenyaa fi dhiphina harka keenyaa, akkasumas lafa Gooftaan Waaqni abaarame irraa nu boqochiisa. Laamek erga Nohiin dhalchee booda waggaa dhibba shan jaatamii shanii jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche. Guyyoonni

Laamek hundinuu waggaa dhibba torba shantamii sadii taan, innis ni due. Nohiin yeroo waggaa dhibba shan ture, ilmaan sadii dhalche: Seem, Haam, fi Yaafet.

# 6

Fi yommuu namoonni baayeen lafa irra baayachuu jalqabanitti, intallan isaaniif ni dhalatan. Ilmaan Waaqaa garuu yeroo intallan namootaa arganiin, isaan akka bareedduu taan waan hubataniif, dubartoota isaan filatan hunda keessaa ofii isaaniif fuudhatan. Gooftaan Waaqni akkana jedhe: Hafuurri koo namoota kana keessa bara baraan hin turu, sababiin isaanii foon ta'aniif. Guyyoonni isaanii garuu waggaa dhibba digdama ni ta'a. Gurgudduuwwan garuu bara sana lafa irra turan, akkasumas sana booda, yeroo ilmaan Waaqaa gara intallan namoota seenaa turanitti. Isaanis isaaniif ijoollee dhalchan. Isaan kunneen gurgudduuwwan bara durii, namoota bebeekamoo turan.

Gooftaan Waaqni garuu yommuu akka hamminni namootaa lafa irratti baayate argetti, namni hundi guyyaa hunda onnee isaa keessatti of eeggannoodhaan waan hamaa qofa yaada, Waaqnis akka inni namicha lafa irratti uume yaadatee gaddisiise. Waaqni akkana jedhe, Ani nama uume fuula lafaa irraa nan balleessa, nama irraa hanga horii, fi uumamtoota lafa irra loo'an irraa hanga simbirroota samii, sababiin isaas ani isaan uumeef nan gaabbe.

Nohii garuu fuula Gooftaa Waaqa duratti surraa argate. Kunniin dhaloota Nohii. Nohi nama qajeelaa fi hir'ina hin qabne kan dhaloota isaa keessatti ture, Waaqa gammachiise. Nohiin garuu ilmaan sadii dhalche: Seem, Haam, fi Yaafet. Lafti garuu fuula Waaqa duratti diigamte, fi lafti jal'inaan guutamte. Gooftaan Waaqni lafa argee, isheen diigamtee turte, sababii foon hundi karaa isaa lafa irratti diigeeraaf. Gooftaan Waaqni Nohiin akkana jedhe: Yeroon nama hundaa fuula koo dura dhufeera, sababii lafti jal'ina isaaniitiin guutamteef, kunoo ani isaan fi lafa nan balleessa.

Kanaafuu ofii keetiif muka goleewwan qabuun doonii hojjedhu, doonii sana keessa manqaaqoo hojjetta, akkasumas keessaa fi alaan asifaaltiidhaan ishee dibi. Fi akkas doonii sana ni goota: dheerinni doonii sanaa dhundhuma dhibba sadii, bal'inni ishee dhundhuma shantama, fi ol-dheerinni ishee dhundhuma soddoma. Walitti qabaa sanduuqa ni hojjetta, fi gara dhundhuma tokkotti ishee irraa olii ni xumurta. Balbala sanduuqa garuu cinaacha irraa ni hojjetta, gad aanaa, lama lakkoofsaa fi sadii lakkoofsaa ishee ni hojjetta. Ani garuu kunoo bishaan-lolaa, bishaan lafa irratti nan fida, foon hunda kan hafuurri jireenyaa keessa jiru samii jalatti barbadeessuuf, fi wanti lafa irra jiru hundi ni du'a.

Anis kakuu koo si wajjin nan dhaaba; ati garuu gara doonii sanaa ni seenta, atii fi ilmaan kee, fi niitiin kee, fi niitonni ilmaan keetii si wajjin. Akkasumas horii hunda irraa, wantoota lafa irra loo'an hunda irraa, bineensota hunda irraa, fi foon

hunda irraa lama lama hunda irraa gara doonii sanaa ni galchita, akka isaan si wajjin jiraatan; kormaa fi dhalaa ni ta'u. Simbirroota barrisaa hunda keessaa akka gosa isaaniitti, horii hunda keessaa akka gosa isaaniitti, fi uumamtoota lafa irra loo'an hunda keessaa akka gosa isaaniitti, lama lamaan isaanii hunda keessaa gara kee ni seenu si wajjin jiraachuuf, korma fi dhalaa. Ati garuu nyaata hunda irraa kan nyaattan ofii keetiif fuudhii walitti qabadhu, kunis siif fi isaaniif nyaata taa. Nohiin waan Gooftaan Waaqni isa ajaje hunda akkasuma godhe.

# 7

Gooftaan Waaqni Nohiin akkana jedhe: Ati fi maatiin kee hundi doonii seenaa, ani dhaloota kana keessatti fuula koo duratti nama qajeelaa akka taate si argeeraatii. Horii qulqulluu keessaa garuu torba torba, korma fi dhalaa gara kee fidi; horii qulqulluu hin taane keessaa immoo lama lama, korma fi dhalaa fidi. Akkasumas simbirroota samii qulqulluu keessaa torba torba kormaa fi dhalaa, akkasumas simbirroota hunda qulqulluu hin ta'anii keessaa lama lama kormaa fi dhalaa, sanyii lafa hunda irratti kunuunsuuf. Ammallee guyyoota torba booda ani rooba lafatti nan fida, guyyoota afurtama fi halkan afurtama, anis uumamtoota jiraatoo hunda kan ani uume fuula lafa hundaa irraa nan haqaa. Nohiin waan Gooftaan Waaqni isa ajaje hunda akkasuma godhe. Nohiin garuu waggaa dhibba jaha ture, fi bishaan lolaan lafa irratti dhufe. Nohii fi ilmaan isaa, niitiin isaa, fi niitonni ilmaan isaa sababii bishaan badiisaatiif isa

waliin gara doonii sanaatti seenan. Akkasumas simbirroo qulqulluu irraa, simbirroo qulqulluu hin taane irraa, horii qulqulluu irraa, horii qulqulluu hin taane irraa, akkasumas waan lafa irra looqu hunda irraa, Lama lamaan gara Nohii seenanii doonii keessa, korma fi dhalaa, akkuma Waaqni Nohii ajaje. Guyyoota torba booda, bishaan lolaa sun lafa irra bu'e. Waggaa dhibba jahaaffaa jirenya Nohii keessa, jia lammaffaa keessa, guyyaa torbaffaa fi digdamaffaa jiichaa, guyyaa sana keessa burqaawwan boolla qileensaa hundi caqasanii bahan, fi foddaawwan samii banaman. Roobni guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa lafa irra roobe. Guyyaa kana keessa Nohii, Seem, Haam, Yaafet ilmaan Nohii, niitiin Nohii, fi niitonni sadeen ilmaan isaa isa waliin gara dooniitti seenani. Akkasumas bineensota bosonaa hunda gosa isaanii akkaataan, loon hunda gosa isaanii akkaataan, waan lafa irra munyuuqu socho'u hunda gosa isaanii akkaataan, akkasumas simbirroo hunda gosa isaanii akkaataan, Isaan lama lama, dhiiraa fi dhalaa, uumamtoota lubbu qaban hunda irraa, gara Nohii dhufanii doonii seenaniiru. Kanneen seenaa dhiiraa fi dhalaa foon hundaa irraa seenaniis akkuma Waaqayyo Nohiif ajajetti seenanii, Gooftaan Waaqayyo doonii sana alaan cufe.

Bishaan badiisaan guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama lafa irra ture, bishaanis dabalaa deeme, doonii sanas ol kaase, lafaa kaates ol ishee kaafame. Bishaanis ni moate, lafa irra baayee ni baayate, dooniin immoo bishaan gubbaa irra ni deemte. Bishaan garuu baayee baayee lafa irra moate, fi tulluuwwan olaanoo hunda kanneen samii jala turan haguuge. Dhundhuma kudha-

shan olitti bishaan ol kaafame, fi tulluuwwan ol-dheeroo hunda haguuge. Foonni lafa irra sochootu hundi due: simbirroonni, horiin, bineensonni bosonaa, uumamawwan lafa irra looquan hundi, fi namoonni hundi. Akkasumas wanti hafuura jireenyaa qabu hundi, akkasumas wanti lafa gogaa irra ture hundi due. Uumamtoota jiraatoo hunda kanneen fuula lafaa irra turan, nama irraa ka'ee hanga horii, wantoota loo'anii fi simbirroota samiitti haqe, akkasumas lafaa irraa haqaman. Nohii qofti fi warri doonii keessatti isa waliin turan hafan. Bishaan sun guyyoota dhibba shantamaan lafa irra ol ka'ee ture.

# 8

Waaqni Nohii, bineensota bosonaa hunda, horii hunda, simbirroo hunda, akkasumas uumamtoota lafa irra loo'an hunda kanneen isa waliin doonii keessa turan hunda yaaddate. Waaqnis hafuura lafatti erge, bishaanichis dhaabbate. Burqaawwan gadi fagoo haguugaman, cufamtoowwan samiis ni cufaman, roobni samii irraa dhufus ni dhaabate. Bishaan sun lafa irraa deemaa ture, akkasumas bishaan sun guyyoota dhibba tokkoo fi shantama booda hirachaa ture. Sanduuqni jia torbaffaa keessatti, guyyaa digdamii torbaffaa jia sanaatti, tulluuwwan Araaraati irratti taae. Bishaan garuu xinnaachaa ture hanga jia kurnaffaatti. Jia kurnaffaa keessatti, guyyaa jalqabaa jiichaa, mataan tulluuwwanii mulatan. Akkasumas guyyoota afurtamaa booda Nohii foddaa doonii kan inni hojjete sana bane. Akkasumas arraagessa erge, innis erga bahee booda,

hanga bishaan lafa irraa gogutti hin deebiine. Akkasumas gugee sana booda isaa ergite, bishaan lafa irraa buu'ee jiraachuu isaa arguuf. Gugeen sun boqonnaa miilla isheetiif waan hin arganneef, sababii bishaan fuula lafaa hunda irra tureef, gara isaa doonii sanaatti deebite. Innis harka isaa diriirfatee ishee qabee gara ofii isaatti doonii sanatti galche. Guyyoota torba biroo erga eegee booda, ammas gugee sana taabota keessaa ergee. Gugeen sun galgala gara isaatti deebie, baala muka ejersaa cirracha afaan ishee keessa qabattee turte, Nohiinis bishaan lafa irraa akka qabbanaae beeke. Ammas guyyoota torba biroo eegee booda, gugee sana ammas ergee, garuu gugeen sun gara isaatti deebiuuf hin dabalin. Waggaa dhibba ja'affaa tokkoffaa jireenya Nohii keessatti, ji'a jalqabaatti, guyyaa tokkoffaa ji'ichaa, bishaan lafa irraa kutate. Nohiinis qolloo doonii kan inni hojjete sanaa banee, bishaan fuula lafa irraa akka kutate arge. Jia lammaffaa keessa garuu, lafti guyyaa digdamii torbaffaa jiichaatti gogde.

Gooftaan Waaqni Nohiin akkana jedhe: Doonii keessaa baahi ati, niitiin kee, ilmaan kee, fi niitonni ilmaan keetii si wajjin. Bineensota bosonaa hunda si wajjin jiran, foon hunda simbirroodhaa hanga horitti, akkasumas waan lafa irra munyuuqu socho'u hunda of wajjin baasi. Dabalaa, baay'adhaas lafa irratti. Nohiin bahe, niitiin isaa, ilmaan isaa, akkasumas niitota ilmaan isaa isa waliin. Bineensonni bosonaa hundi, horiin hundi, simbirroon hundi, akkasumas wanti lafa irra munyuuqu sochou hundi akkuma gosa isaaniitti doonii keessaa baan.

Noheen Gooftaaf iddoo aarsaa ijaare; horii qulqulluu hundaa fi simbirroo qulqulluu hunda keessaa fuudhee, aarsaa gubamu godhee iddoo aarsaa irratti dhiheesse. Gooftaan Waaqni urgaa gaarii shammise. Gooftaan Waaqni erga yaadee booda akkana jedhe: Ani sababii hojii namoota sanaatiif lafa ammas hin abaaru, sababiin sammuu namaa dargaggummaa isaa irraa kaasee of eeggannoodhaan gara hamaa irratti ciisaatii. Kanaafuu ani akkuma hojjedhe sana foon jiraataa hunda ammas hin rukutu. Guyyoota lafa hunda keessatti sanyiin fi midhaan walitti qabuun, qorri fi hoi, ganni fi birraan, guyyaan fi halkan hin dhaabbatan.

# 9

Waaqni Nohii fi ilmaan isaa eebbise, akkasumas isaaniin jedhe, Dabalaa, baayadhaa, lafa guutaa, fi ishee bulchaa. Akkasumas raafamni fi sodaan keessan bineensota lafaa hunda irratti, simbirroota samii hunda irratti, waan lafaa irra sochou hunda irratti, akkasumas qurxummiiwwan galaanaa hunda irratti ni taa; harka keessan jalatti isaan isinii kenneera. Akkasumas uumamni lafa irra munyuuqu jiraataa hundi nyaata isiniif taa; akkuma biqiltoota margaa isinii kenneetti, waan hunda isinii kenneera. Garuu foon dhiiga lubbuu isaa of keessaa qabu hin nyaatinaa. Akkasumas dhiiga keessan kan lubbuu keessanii harka bineensota hundaa irraa nan barbaada, akkasumas harka nama obboleessa irraa lubbuu nama nan barbaada. Namni dhiiga namaa dhangalaasu, qooda dhiiga isaa dhangalaa'a,

sababiin isaas ani fakkii Waaqaa keessatti nama tolche. Isin garuu dabalaa, baayadhaa, lafa guutaa fi ishee bulchaa.

Waaqnis Nohii fi ilmaan isaa wajjin akkana jedhe: Fi kunoo, ani kakuu koo isinii fi sanyii keessan kan isin wajjin jiru kana nan dhaaba. fi lubbuu jiraataa hunda isin waliin jiru, simbirroota irraa, horii irraa, akkasumas bineensota lafaa hunda, kanneen isin waliin jiran hunda irraa, warra doonii keessaa ba'an hunda irraa. Anis kakuu koo isin wajjin nan dhaaba, akkasumas foon hundi ammas bishaan badiisaa sanaan hin du'u, akkasumas ammas bishaan badiisaa lafa hunda balleessu hin jiraatu. Gooftaan Waaqni Nohiin akkana jedhe, Kun mallattoo kakuu kan ani ana fi isin gidduu, akkasumas lubbuu jiraataa hundaa kan isin waliin jiru gidduu dhaloota bara baraatiif kennu dha. Iddaa koo duumessa keessa nan kaa'a, innis mallattoo kakuu anaa fi lafa gidduu ta'a. Akkasumas ni taa yeroo ani duumessawwan lafa irra walitti qabu keessatti, iddaan duumessa keessatti ni mulata. Anis kakuu koo kan ana fi isin gidduu jiru, akkasumas lubbuu jiraataa hunda foon hunda keessa jiru gidduu jiru sana nan yaadadha, bishaanis deebi'ee lolaa ta'ee foon hunda balleessuuf hin dhufu. Iddaan koo duumessa keessa ni jiraata, anis kakuu bara baraa kan ana fi lafa gidduu jiru, akkasumas lubbuu jiraataa hunda kan foon keessa jirtee lafa irra jirtu sana yaadadhuuf nan arga. Akkasumas Waaqni Nohiin jedhe, Kun mallattoo kakuu kan ani gidduu koo fi foon hunda lafa irra jiru gidduu hundeesse.

Ilmaan Nohii warri doonii keessaa bahanii Seem, Haam, fi

Yaafet turan. Haam immoo abbaa Kana'aan ture. Isaan sadan kunniin ilmaan Nohii ti, isaanii irraa namoonni lafa hunda irratti bittinnaaan. Nohi namni qonnaan bulaa lafaa tae sun jalqabee iddoo wayinii dhaabbate. Akkasumas inni daadhii wayinii irraa dhugee machaa'e, mana isaa keessattis qullaa ta'e. Akkasumas Haam abbaan Kana'aan qullaa abbaa isaa arge, akkasumas bahee obboloota isaa lamaanitti ala odeesse. Seem fi Yaafet uffata fuudhanii gatiittii isaanii lamaan irratti kaa'atanii duubatti deebi'anii deemanii qullaa abbaa isaanii haguugan; fuulli isaaniis gara duubaatti waan garagalameef qullaa abbaa isaanii hin argan. Nohiin daadhii wayinii irraa dammaqee waan ilmi isaa inni xiqqaan isatti hojjete hunda beeke. Innis akkana jedhe, Kana'aan haa abaaramu; inni garbicha obboloota isaa ta'a. Fi jedhe, Gooftaan Waaqni Seem haa eebbifamu, fi Kana'aan garbicha isaa haa tau. Waaqni Yaafet haa bal'isu, innis mana Seem keessa haa jiraatu, Kana'aan immoo garbichi isaa haa ta'u.

Nohiin bishaan-badiisa booda waggaa dhibba sadii shantama jiraate. Guyyoonni Nohii hundi waggaa dhibba sagalii fi shantama taan; innis ni due.

# 10

Kunniin dhaloota ilmaan Nohii, Seem, Haam, fi Yaafet; ilmaanis bishaan badiisa booda isaaniif dhalatan.

Ilmaan Yaafet: Goomeer, Maagoog, Maadaay, Yaawaan, Eliishaa, Tuubaal, Meshek, fi Tiiraas. Ilmaan Gomer: Ashkenaz, Riphath, fi Togarmah. Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarsheesh, Kitiim, fi Roodaanota. Kanneen irraa biyyoota bishaanii sabootaa lafa isaanii keessatti gargar-qoodaman, tokkoon-tokkoon isaanii akka afaan isaaniitti, gosa isaanii keessatti, fi saboota isaanii keessatti.

Ilmaan Haam: Kuush, Misraayim, Fuuxi, fi Kana'aan. Ilmaan Kuush: Saabaa, Hawiilaa, Saabataa, Reegmaa fi Saabataakaa. Ilmaan Reegmaa immoo: Saabaa fi Daadaan. Kuush garuu Niimrood dhalche; inni kun lafa irratti gootaa guddaa tauu jalqabe. Inni guddaa adamsaa fuula Gooftaa Waaqaa dura ture; kanaafuu ni jedhu, Akka Nimbiroodi guddaa adamsaa fuula Gooftaa dura. Jalqabni mootummaa isaa Baabilon, Ooreek, Arkaad, fi Kalaannee biyya Senaar keessa ture. Biyya sana keessaa Asoor ba'e, Nainawaa, Roobooth magaalaa, fi Kaalaa ijaare. Fi Dasah gidduu Niinewaa fi Kaalah; kun magaalaa guddaa dha. Akkasumas Mesraayim Luudiimota, Neftaaliimota, Enemetiimota, fi Laabiimota dhalche. Akkasumas Paatrosoniyeemota, Kaasmoniyeemota, kanneen Filistiyeemonni irraa ba'an, fi Gaaftooriyeemota. Kana'aan garuu Siidoonaa ilma isaa hangafa dhalche, akkasumas Heetota dhalche. Jebusaayitii fi Amooraayitii fi Girgaashaayitii. fi Hivite, fi Aroukaion, fi Asennaion, Fi Aradian, fi Samaritan, fi Amathi. Kana booda gosoonni Kana'aanotaa bittinnaa'an. Daangaawwan Kana'aanotaa Siidoonaa irraa ka'anii hanga Geraaraa fi Gaazaatti, achii immoo hanga Sodoomaa, Gomoraa, Aadaamaa fi

Zeboo'iimitti, hamma Laashaatti turan. Kunniin ilmaan Haam, gosa isaanii keessatti, afaan isaaniitiin, biyya isaanii keessatti, fi saba isaanii keessatti.

Akkasumas Seemiif ni dhalate, inni abbaa ilmaan Eeber hundaa, obboleessa Yaafet isa guddichaa ture. Ilmaan Seem: Eelaam, Asoori, Arfaksaad, Luud, Arraam, fi Qaayinaan. Ilmaan Araam: Uuzi, Uuli, Gaateer, fi Mesheek. Akkasumas Arfaaksaad Qaayinaanin dhalche, akkasumas Qaayinaan Saalaain dhalche, Saalaan immoo Eeberin dhalche. Eeberiif ilmaan lama dhalatan; maqaan isa tokkoo Faaleg jedhama, sababiin isaas bara isaa keessa lafti qoodamteef; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan jedhama. Joktan garuu Elmodad, Saleth, Sarmoth, fi Jerach dhalche. Fi Hadoram, fi Abimael, fi Diklah, fi Obal. fi Abiimaael fi Saabaa, Oofeer, Ewiilaa fi Iyyoobaab; isaan kunniin hundi ilmaan Yooqxaan turan. Akkasumas jireenyiin isaanii Maasee irraa ka'ee hanga Saafeeraa, tulluu bahaatti geessuutti ture. Kunniin ilmaan Seem, gosa isaanii keessatti, akka afaan isaaniitti, biyyoota isaanii keessatti, fi saboota isaanii keessatti. Kunniin gosoonni ilmaan Nohii akka dhalootaa isaaniitti, akka saboota isaaniitti; kanneenii irraa sabootni biyyoota lafaa irra bittinneeffaman bishaan badiisa booda.

# 11

Lafti/Dachiin hundi hidhii tokko qabdi turte, akkasumas sagaleen tokko hundaaf ture. Yeroo isaan bahaatii kaanitti,

dirree biyya Shinar keessatti argatan, achittis qubatan. Namni tokko ollaa isaatti akkana jedhe, Kottaa xuubii haa tolchinu, ibiddaanis haa gubnu. Xuubiin isaaniif dhagaa taate, asfaaltosis suphee isaaniif taate. Isaanis akkana jedhan: Kottaa ofii keenyaaf magaalaa fi gamoo kan mataan isaa hanga samiitti ga'u haa ijaarru, akkasumas ofii keenyaaf maqaa haa godhannuu, fuula lafaa guutuu irratti bittinneeffamuu dura. Gooftaanis magaalaa fi gamoo ilmaan namootaa ijaarran sana ilaaluuf gadi bue. Gooftaanis akkana jedhe, Kunoo, sabni tokko, afaan tokkos kan hundaa ti, fi kana jalqabaniiru hojjechuuf, fi amma wanni isaan hojjechuuf murteessan hundi irraa hin dhabamu. Kottaa, gad buunee afaan isaanii achitti walitti makuun, akka tokkoon tokkoon isaanii sagalee ollaa isaa hin dhaga'ne godhaa. Gooftaan achii fuula lafa hundaa irratti isaan bittinneesse, ijaarsa magaalaa fi gamoo sanaas dhiisan. Kanaafuu maqaan ishee Burjaajessuu jedhamee waamame, sababii Gooftaan achitti afaanota lafa hundaa burjaajesseefi, achii irraa Gooftaan fuula lafa hundaa irratti isaan bittinneesseera.

Kunniin dhaloota Seem; Seemis waggaa dhibba ture yeroo Arfaksaadin dhalche, waggaa lammaffaa bishaan badiisaa booda. Seemis erga Arfaksaadin booda jiraate waggaa dhibba shan, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasii due. Arfaaksaad waggaa dhibba soddomashanan jiraatee Qaayinaan dhalche. Arfaaksaad erga Qaayinaan dhalchee booda waggaa dhibba afur jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Qaayinaan waggaa dhibba tokkoo fi soddoma jiraate, Saalaa dhalche.

Qaayinaan erga Saalaa dhalchee booda waggaa dhibba sadii fi soddoma jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Akkasumas Saalaan waggaa dhibba soddoma jiraatee Eebeer dhalche. Saalaan erga Eebeer dhalchee booda waggaa dhibba sadii fi soddoma jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Eebeer waggaa dhibba soddoma afur jiraatee Faaleeg dhalche. Eeber erga Faaleeg dhalchee booda waggaa dhibba lama torbaatama jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Faaleeg waggaa dhibba tokkoo fi soddoma jiraatee Ragaawu dhalche. Faaleg erga Raagaawun dhalchee booda waggaa dhibba lamaa fi sagal jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, akkasumas due. Fi Raagaaw waggaa dhibba soddoma lama jiraatee Seeruuk dhalche. Ragaau erga Seruukin dhalchee booda waggaa dhibba lama torba jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Seruug waggaa dhibba soddoma jiraatee Naahoor dhalche. Seruk erga Naahoorin dhalchee booda waggaa dhibba lama jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Naahoor waggaa dhibba torbaatamii sagal jiraatee Teeraa dhalche. Naahoor erga Teeraa dhalchee booda waggaa dhibba digdamii shan jiraate, ilmaanii fi intallan dhalche, ergasiis due. Teeraan waggaa torbaatama jiraatee Abraamin, Naahoorii fi Haaraan dhalche.

Kunniin dhaloota Teeraa ti. Teeraan Abraamin, Naahooriinii fi Araanin dhalche; Araaninis Looxin dhalche. Arran abbaa isaa Teeraa dura due biyya inni itti dhalatee keessatti, biyya Kaldeenotaa keessatti. Abraamii fi Naahoor ofii isaaniif niitota fudhatan; maqaan niitii Abraam Saaraa, maqaan niitii Naahoor

immoo Melkaa, intala Haraan ture. Haraan abbaa Melkaatii fi abbaa Iskaa ture. Saaraan dhabduu turte, ijoollee hin deessine. Teeraan ilma isaa Abraam, ilma ilma isaa Loox ilma Araan, akkasumas niitii ilma isaa Abraam, misirriitii isaa Saaraa fudhate. Inni biyya Kaldewotaa keessaa gara biyya Kana'aanitti deemuu isaaniif isaan baase. Isaan hanga Haaraanitti dhufan, achittis jiraatan. Guyyoonni Teeraa hundinuu biyya Haaraan keessatti waggaa dhibba lamaa fi shan turan, Teeraanis Haaraan keessatti due.

# 12

Gooftaan Abraamiin jedhe, Biyya kee keessaa, firoota kee keessaa, fi mana abbaa kee keessaa ba'iitii gara biyya ani sitti argisiisu dhaqii. Akkasumas saba guddaa sin godha, sin eebbisa, maqaa kee nan guddisa, ati immoo eebbifamaa ni taata. Anis warra si eebbisan nan eebbisa, warra si abaaran immoo nan abaara, akkasumas gosoonni lafaa hundinuu siin eebbifamu. Fi Abraam ni deeme, akkuma Gooftaan isaaf dubbate sana, Looxis isa wajjin deeme. Abraam garuu yeroo Kaaraan keessaa ba'etti nama waggaa torbaatamashanii ture. Abraam niitii isaa Saaraa, ilma obboleessa isaa Looxin, qabeenya isaanii hunda kan argatan, fi lubbuu hunda kan argatan Haaraan keessaa fuudhee, gara biyya Kana'aanitti dhaquuf ba'an. Abram biyya sana dheerina isheetiin hamma iddoo Shekemitti, gara qilxuu dheeraa sanaatti deeme, Kana'aanonni immoo yeroo sana biyya sana keessa jiraachaa turan. Gooftaan Abraamiif mulatee, Lafa

kana sanyii keetiif nan kenna jedheen. Abraamis achitti Gooftaa isaaf mulateef iddoo aarsaa ijaare. Achis achirraa gara tulluu Beetel bahaatti deeme, dunkaana isaa achitti dhaabe, Beetel galaanatti fi Angaay bahaatti. Achittis iddoo aarsaa Gooftaaf ijaare, maqaa Gooftaas waammate. Abraam ka'ee deemee gammoojjii keessa qubate.

Beelaan lafa irra ta'e, Abraamis gara Gibxitti gad bu'ee achitti jiraachuuf deeme, sababii beelaan lafa irra cimaa ta'eef. Ta'e garuu yeroo Abraam dhi'aate seenuu gara Gibxitti, Abraam niitii isaa Saaraatiin jedhe, Ani beeka akka ati dubartii fuula gaarii taate. Kanaafuu ni taa akka yommuu Warri Gibxi si argan, Dubartiin isaa ishii ti jedhanii na ajjeesanii, si garuu hambisan. Kanaafuu, Obboleettii isaa ti jedhe, akka karaa keetiin wanni gaarii naaf tauuf, akkasumas lubbuun koo sababii keetiif akka jiraattu. Ta'e garuu, yeroo Abraam Gibxi seene, Gibxoonni niitii isaa arganii akka isheen baay'ee bareeddu hubatan. Bulchitoonni Fara'oon ishee argan, gara Fara'oonitti ishee jajan, akkasumas gara mana Fara'oonitti ishee galchan. Akkasumas Abraamin karaa isheetiin gaarii godhan, akkasumas isaaf hoolonni, jabbilee, harroota, tajaajiltoonni, xomboreewwan, gaangolii fi gaalawwan taan. Waaqni Fara'oonii fi mana isaa dhukkuboota gurguddaa fi hamaadhaan waa'ee Saaraa niitii Abraam rakkise. Faraawoon garuu Abraamin waamee akkana jedheen, Maal kana narratti hojjatte? Maaliif isheen niitii kee akka taate natti hin himne? Maaliif akka isheen oobbolettii koo taate jette? Anis ishee naaf niitii godheen fudhee ture. Amma kunoo niitiin kee fuula kee dura jirti; ishee fudhadhuutii deemi.

Fara'oon namoota waa'ee Abraam ajaje akka isaan isa erganiif, niitii isaa, akkasumas waan isaaf ture hunda.

# 13

Abraam garuu Gibxi irraa ol bae, inni mataan isaa, niitiin isaa, wanti isaa hundi, akkasumas Loxi isa wajjin gammoojjii dhaqe. Abram garuu baayee sooressa ture horii, meetii fi warqeedhaan. Akkasumas deeme bakka irraa dhufe sanaa gara gammoojjii hanga Beetelitti, hanga iddoo dunkaanni isaa duraan ture sanatti, gidduu Beetelii fi gidduu Angaayitti, Gara iddoo iddoo aarsaa kan inni jalqabatti achitti hojjete sanaa, Abraamis achitti maqaa Gooftaa waame. Akkasumas Loox isa Abraam wajjin deemaa ture hoolota, sangootaa fi dunkaanota qaba ture. Laftis baayina qabeenya isaanii sababaan waliin jiraachuuf isaan hin simanne, fi laftis waliin jiraachuuf isaan hin simanne. Akkasumas lola tiksoota horii Abraam gidduu fi tiksoota horii Loot gidduu tae, Kanaanoonni fi Fereezzonni garuu yeroo sana biyya sana keessa jiraachaa turan. Abraam garuu Looxiin jedhe, Lola anaa fi si gidduu, tiksitootaa kootii fi tiksitootaa kee gidduu hin jiraatin, sababiin keenya obboloonni waan taineef. Miti kunoo lafti hunduu fuula kee dura jirtii? Na irraa adda baahi; yoo ati gara bitaatti deemte, ani gara mirgaatti nan deema; yoo ati garuu gara mirgaatti deemte, ani gara bitaatti nan deema. Loox ol kaasee ija isaa ilaalee naannoo Yordaanos hunda arge, sababii hundi bishaan qabu ture, utuu Waaqni Sodoomii fi Gomoraa hin barbadeessin dura, akkuma iddoo gammachu

Waaqaa fi akkuma biyya Gibxi, hanga Zogooraa gahutti. Loox ofii isaatiif naannoo Yordaanos hunda filate, fi Loox gara bahaa deeme, fi tokkoon tokkoon isaanii obboleessa isaa irraa gargar baafaman. Abram garuu biyya Kana'aan keessa jiraate, Lot immoo magaalaa naannoo sanaa keessa jiraate, fi Sodoom keessa dunkaana dhaabbate. Namoonni Sodoom keessa jiraatan garuu fuula Waaqaa duratti baayee hamaa fi cubbamtoota turan. Waaqni garuu erga Loox isa irraa gargar bahee booddee Abraamiin akkana jedhe, Ija kee ol kaafadhuutii ilaali; iddoo ati amma jirtu irraa gara kaabaatti, kibbaatti, bahaatti fi galaanaatti ilaali, Sababii lafa hunda kan ati argitu kana siif nan kenna, siif fi sanyii keetiif hanga bara baraatti. Akkasumas sanyii kee akka cirracha lafaa nan godha; yoo namni tokko cirracha lafaa lakkaauu dandae, sanyiin kees ni lakkaaama. Kaiitii biyya kana dheerina isheetii fi bal'ina ishee keessaan darbi, sababii ani ishee siif nan kennu, akkasumas sanyii keetiif bara baraan. Abraam erga dunkaana isaa sochoosee booda dhufee muka qilxuu Mamree bira qubate, kunis Kebroon keessa ture, achittis Gooftaaf iddoo aarsaa ijaare.

# 14

Bara mootummaa Amaarfaal mootii Seenaar, fi Ariyook mootii Elaasaar, Kodoologomoor mootii Eelaam, fi Targaal mootii sabootaa keessa ta'e. Isaan Bilhah mootii Sodom, Barsa mootii Gomorrah, Sennaar mootii Admah, Symobor mootii Zeboiim, fi mootii Balak kan Zoar tae waliin lolan. Isaan hundi kunneen

sulula soogiddaa irratti walii galan; kunis galaana soogiddaa ti. Waggaa kudha-lama Keedorla'omeer tajaajilan, waggaa kudha-sadaffaa garuu irraa fageessan. Waggaa kudha afuraffaatti garuu Keedorla'omer fi mootoonni isa wajjin dhufan, isaanis ciccitoota Ashtaaroti keessaa fi Karnayim keessaa, akkasumas saboota jajjaboo isaan wajjin turan, fi Ommaayoota magaalaa Saawee keessa turan rukutan. Akkasumas Hooriiwwan tulluuwwan See'iir keessa jiraatan hanga mukaa terebiintii Phaaraan kan gammoojjii keessa jiru sanaatti. Ergasii deebianii burqaa murtii bira dhufan; kunis Qaadesh. Akkasumas bulchitoota Amaaleq hunda muraasan, akkasumas Amoorota Hazazoon Taamaar keessa jiraatan muraasan. Mootiin Sodoom, mootiin Gomoraa, mootiin Adaamaa, mootiin Zebooim, fi mootiin Balaaq, kun Zoo'aar dha, ni ba'an; isaanis sulula soogiddaa keessatti waraanaaf tartiiban. gara Keedoorla'oomeer mootii Eelaam, fi Xidaal mootii saboota, fi Amraafeel mootii Shinar, fi Ariyook mootii Elaasaar; mootoonni afran kun gara shanan. Sulula soogiddaan boolla asifaaltii qaba ture. Mootiin Sodoomii fi mootiin Gomoraa baqatan, achittis kufan. Warri hafan garuu gara biyya gaaraatti baqatan. Isaan garuu farda Sodoomii fi Gomoraa hunda, nyaata isaanii hunda fuudhatanii deeman. Looxin ilma obboleessa Abraam fi qabeenya isaa fudhatan, ergasii deeman, inni Sodoom keessa jiraachaa tureef.

Dhufe garuu namni tokko warra baraaraman keessaa Abraam Ibrootaaf gabaase, inni garuu muka qilxuu Mamree Amoorotaa, obboleessa Eshkool fi obboleessa Oonaan bira jiraata ture, isaan warri michoonni Abraam turan. Abraam yommuu akka Loox

obboleessi isaa booji'ame dhaga'e, namoota mana isaatti dhalatan kanneen leenjifaman dhibba sadii kudhan saddeet lakkaa'ee, hamma Daanitti isaan ari'e. Inni mataan isaa fi tajaajiltoonni isaa halkan isaanitti kufan, isaan dha'an, hanga Koobaa kan bitaa Damaasqoo jirtutti isaan ari'an. Innis farda Sodoom hunda deebise, akkasumas Loox ilma obboleessa isaa deebise, akkasumas qabeenya isaa hunda, akkasumas dubartoonni fi saba deebise. Mootiin Sodoom garuu gara simachuu isaa bahe, erga inni rukutaa Kodorlaagoomer fi mootota isa waliin turan irraa deebiee booda, gara sulula Saabuu, kun dirree mootota ture.

Akkasumas Melkiizedeq mootiin Saalem buddeena fi daadhii wayinii baase; inni immoo luba Waaqa Waan Hundaa Olii ture. Akkasumas Abraamin eebise, akkasumas jedhe, Abraam Waaqa Waan Hundaa Olii, kan samii fi lafa uume sanaan haa eebbifamu. Akkasumas Waaqni Waan Hunda Caalaa Ol Aanaan sun haa eebbifamu, inni diinota kee harka kee jalatti siif kenne, Abraamis waan hunda irraa harka kudhan keessaa tokko isaaf kenne. Mootiin Sodoom garuu Abraamiin jedhe, Namoota naaf kenni, farda garuu ofii keetiif fuudhi. Abraam garuu mootii Sodoomiitiin akkana jedhe, Ani harka koo gara Gooftaa Waaqa Waan Hundaa Olii, kan samii fi lafa uume sanaa ol nan qaba, Yoo funyoo irraa kaasee hanga funyoo kophee miillaatti waan kee hundaa irraa nan fudhadha, akka ati, Ani Abraamin sooromse jettee hin dubbanne. Malee waan dargaggoonni nyaatan, fi qooda namoota kanneen na waliin deeman Eshcol, Onan, Mamre, isaan qooda ni fudhatu.

# 15

Dubbii kana booda, dubbiin Gooftaa gara Abraam mul'ataan dhufe, akkana jedhee: Hin sodaatin Abraam; ani gaachana kee ti, gatiin kee baay'ee guddaa ta'a. Abraam garuu ni jedha, Yaa Gooftaa Gooftaa, maal naaf kennita? Ani ijoollee malee nan deema, ilmi mana koo kan Maseek kun immoo Damaaskoo Eliiezer. Abraam akkana jedhe, Waan ati sanyii naaf hin kenniniif, namni mana koo keessatti dhalate na dhaalaa. Akkasumas battalumatti sagaleen Gooftaa gara isaatti dhufe, akkana jedhee, Kun si hin dhaalu, garuu kan qoma kee keessaa ba'u, kunis si dhaala. Garuu gadi isa baasee alatti, akkana jedheen: Dhugumatti samii ol ilaali, urjiiwwan lakkaai, yoo isaan lakkaauu dandeesse. Akkasumas akkana jedhe: Sanyiin kee akkasitti ni taa. Abraamis Waaqa amane, kunis qajeelummaa godhee isaaf lakkaaame. Garuu gara isaatti akkana jedhe, Ani Waaqayyo kan biyya Kaldewotaa keessaa si baase, akka ati lafa kana dhaaltuuf siif kennuuf. Inni garuu jedhe, Yaa Gooftaa Gooftaa, akkamittin akka ani ishee dhaalu beekuu nan dandaa? Garuu isaaniin jedhe, Goromsa waggaa sadii, reee waggaa sadii, korbeessa hoolaa waggaa sadii, gugee fi gugee naaf fidi. Garuu isaaf kanneen hunda fuudhe, fi gidduu isaanii qoode, fi fuula wal duratti isaan kaae; simbirroota garuu hin qoodne. Simbirroonni garuu qaamota irra, kutaalee lamatti qoodaman isaanii irra bu'an; Abraam immoo isaaniif taa'e. Yeroo aduun dhiitu garuu, hololi Abraamitti kufee, kunoo sodaan dukkanaawaan guddaan isaatti kufaa ture. Akkasumas

Abraamitti dubbatame, Dhugumaan ni beekta akka sanyiin kee biyya kan isaanii hin taane keessatti alagaa taa, akkasumas isaan ni garboomsu, akkasumas isaan ni miidhu, akkasumas isaan gad ni deebisu, waggaa dhibba afur. Saba isaan itti garboomani garuu ani nan murtessa; kana booda immoo qabeenya guddaa wajjin asii ni bau. Ati garuu nagaan gara abbootii keetii deemta, umurii dulloomaa gaarii keessatti guddifamtee. Dhaloota afuraffaatti garuu asitti deebiu, cubbuun Amoorota hanga ammaatti waan hin guutamneef. Sababii garuu aduun gara lixa taetti, arrabni ibiddaa tae, fi kunoo badaan aaraa fi gucalawwan ibiddaa kanneen qoqqoodamtoota kanneenii gidduutti darban. Guyyaa sana Gooftaan Abraam wajjin kakuu gale, akkana jedhee: Sanyii keetiif lafa kana nan kenna, laga Gibxii jalqabee hanga laga guddaa Efraaxiisitti. Keniitota, Kenizziitota, fi Kadmoniitota, fi Hittites, fi Perizzites, fi Rephaim, fi Amoorota, fi Kana'aanota, fi Hiiwota, fi Girgaashota, fi Yebuusota.

# 16

Sarai niitiin Abram isaaf hin deessee; isheen garuu xomboree Gibxii tokko qabdi turte, maqaan ishee Aggaar jedhamti. Saaraan Abraamiin akkana jette, Kunoo, Gooftaan akka ani hin dhalleef na cufee jira; kanaafuu gara xomboree koo seeni, akka ishee irraa ijoollee argadhuuf. Abraamis sagalee Saaraa dhaga'e. Saaraan niitiin Abraam erga Abraam biyya Kana'aan keessa waggaa kudhan jiraatee booda, xomboree ishee Aggaar nama

biyya Gibxi sana fudhattee dhiira ishee Abraamiif akka niitii kenniteef. Gara Aggaar seene, ulfoofte, akka ulfaa taate argite, gooftittiin ishee fuula ishee dura tuffatamte. Saaraan garuu Abraamiin jetti, Ani sirraa miidhameera; ani xomboree koo bobaa keetti kenneera; isheen garuu akka ulfaa taate argitee fuula ishee duratti na tuffatte. Waaqni anaa fi si gidduu haa murteessu. Abraam garuu Saaraadhaan jedhe, Kunoo, tajaajiltuun kee harka kee keessa jirti; waan sitti tolu ishiif godhi. Saaraan ishii cunqursite, isheenis fuula ishii duraa baqatte.

Ergamaan Gooftaa garuu ishee gammoojjii keessatti burqaa bishaanii bira, burqaa karaa Shur irra jiru bira argateera. Ergamaan Gooftaa sun isheedhaan jedhe, Yaa Aggaar, xombore Saaraa, eessaa dhufta? Gara eessaatti deemta? Isheenis deebiftee jette, Fuula Saaraa gooftittii koo duraa baqachaa jira. Ergamaan Gooftaa garuu isheedhaan jedhe, Gara giiftii keetiitti deebii, harka ishee jalattis of gad qabi. Ergamaan Gooftaa sun akkana jetteen: Ani sanyii kee baayisee nan baayisa, baayina isaatiin hin lakkaaamu. Ergamaan Gooftaa isheedhaan jedhe, Kunoo, ati ulfaa'aa dha, ilmas ni deessa. Maqaa isaa Ishmael jettee ni moggaafattu, sababiin isaas Gooftaan gad-qabummaa kee dhaga'eeraatii. Inni nama gammoojjii ni taa, harki isaa nama hunda irratti ni taa, fi harki nama hundaa isaa irratti ni taa, fi fuula obboloota isaa hundaa duratti ni jiraata. Isheen maqaa Gooftaa ishee wajjin dubbate sanaa, Ati Waaqa na argu jettee moggaafte, sababii isheen, Dhugumatti ani fuula isaa dura isa natti mulate sana argeera jetteef. Sababii kanaaf boolla

bishaanii sana Boolla Bishaanii Isa Fuula Dura Arge jedhee waame; kunoo inni Qaadeesh fi Baaraad gidduutti argama. Haagaar Abraamiif ilma deesse, Abraamis maqaa ilma isaa kan Haagaar isaaf deesse sanaa Ishmaa'eel jedhee moggaase. Abram garuu waggaa jaatamajaha ture, yeroo Aggaar Abramitti Ishmaa'eelin deesse.

# 17

Tahe garuu Abraam nama waggaa sagaltamii sagalii ture. Gooftaanis Abraamitti mulatee akkana jedheen, Ani Waaqa kee ti, fuula koo dura gammachisiitii hir'ina hin qabne ta'i. Anis kakuu koo anaa fi si gidduutti nan hundeessa, akkasumas baay'inaan sin baay'isa. Abraam fuula isaatiin lafatti gombifame. Waaqni akkana jedhee isatti dubbate: Ani kunoo kakuun koo si wajjin jira, atis abbaa saboota baayee taata. Fi maqaan kee si'achi Abraam jedhamee hin waamamu, garuu maqaan kee Abrahaam ta'a, sababii ani abbaa saboota baay'ee si godheera. Akkasumas baayee baayee sin guddisa, saboota keessa sin kaa'a, mootonni immoo kee keessaa ni ba'u. Anis kakuu koo si gidduu fi sanyii kee kan si booda dhufuun gidduu dhalootawwan isaaniitti hundeessa, kakuu bara baraa taee Waaqa kee fi Waaqa sanyii kee kan si booda dhufuu tauuf. Akkasumas siif nan kenna, akkasumas sanyii keetiif si booda, biyya ati keessa jiraattu, biyya Kana'aan guutuu, qabeenyaa bara baraatti, akkasumas isaaniif Waaqa nan ta'a. Waaqnis Abrahaamiin jedhe, Ati garuu kakuu koo ni eegda, ati

akkasumas sanyiin kee si booda dhaloota isaanii keessatti. Kanaafi kakuun kun kan ati eegdu ana fi isin gidduutti, akkasumas sanyii kee kan si wajjin jiru dhaloota isaanii keessatti, dhiironni keessan hundi dhagna qabamuu qabu. Akkasumas isin dhagna foon qola keessanii ni dhangalaaftu, kunis mallattoo kakuu anaa fi keessan gidduutti taa. Daaimni guyyoota saddeet qabu isinii qoramuu qaba, dhiira hunda dhaloota keessan keessatti, akkasumas kan mana keessan keessatti dhalate fi kan meetiin bitame ilma ormaa hundaa irraa kan sanyii kee irraa hin taane. Dhagna qabaan dhagna qabaa ni taa namni mana kee keessatti dhalate, fi namni meetii bitame, fi kakuun koo foon keessan irratti kakuu bara baraa taa. Akkasumas dhiira hin qophaain, kan foon qola isaa guyyaa saddeettaffaatti hin qophaane, lubbuun sun saba isheetii ni balleeffamti, sababni inni kakuu koo cabseeraaf. Waaqnis Abrahaamin akkana jedhe: Saaraay niitiin kee maqaan ishee Saaraay jedhamtee hin waamamu; maqaan ishee Saaraa ta'a. Ani ishee nan eebbisa, akkasumas ishee irraa daaima siif nan kenna, fi isa nan eebbisa, innis saboota taa, mootonni sabootaas isa irraa ni dhalatu. Abrahaam fuula isaa irratti kufe, kolfes, sammuu isaa keessatti jedhe, Nama waggaa dhibba tokkoo ta'eef ilmi ni dhalataa? Saaraan waggaa sagaltamii sagalii yoo taate ni deessii? Abrahaam garuu Waaqaan, Ishmaa'eel kun fuula kee dura haa jiraatu jedhe. Waaqni garuu Abrahamiitiin akkana jedhe, Eeyyee, kunoo Saaraan niitiin kee ilma siif deessi. Ati maqaa isaa Yisihaaq jettee ni moggaafta. Anis kakuu koo isa wajjin, kakuu bara baraa godhee nan hundeessa, isaaf fi sanyii isaa kan isa wajjin jiraatuuf Waaqa tauuf. Waaee Ishmael garuu

kunoo si dhagaheera, fi kunoo isa eebbiseera, fi isa nan guddisa, fi isa baayeen nan baayisa; inni saboota kudha lama ni dhalcha, fi isa saba guddaa nan godha. Kakuu koo garuu Yisihaaq wajjin nan dhaaba, kan Saaraan siif deessu yeroo kana keessa, waggaa itti aanu keessa. Inni isa wajjin dubbachuu xumure, Waaqnis Abrahaam biraa ol-bahe.

Abraahaam Ishmaa'eel ilma isaa, miseensota mana jireenyaa isaa hunda, warra meetiin bitaman hunda, fi dhiirota mana Abraahaam keessa jiraatan hunda fuudhee, akkuma Waaqni isaatti himetti guyyaa sana qola isaanii dheeresse. Abrahaam garuu waggaa sagaltamii sagal ture, yeroo inni foon dhagna isaa kan hin qoodamin sana qoode. Ishmael garuu ilmi isaa waggaa kudha sadii ture, yeroo dhagni qola quncee isaa murame. Yeroo guyyaa sanaa keessa, Abrahaam fi Ishmaa'eel ilmi isaa dhagna qabamaniru. fi dhiironni mana isaa hundi, miseensonni mana isaa, fi warri meetiin bitaman saboota alagaa keessaa.

# 18

Waaqni guyyaa saafaa qilxuu Mambree biratti isaaf mulate, yeroo inni balbala dunkaana isaa dura taaaa ture. Ol-ilaalee garuu ijuma isaatiin arge, kunoo namoonni sadii isa bira dhaabatanii turan. Innis isaan argee balbala dunkaana isaa irraa fiigee isaan simachuuf dhaqe, lafatti gadi jedhees sagade. Fi inni jedhe, Yaa Gooftaa, yoo ani fuula kee duratti jaalala argadhee jiraadhe, garbicha kee hin darbin. Dhugumatti

bishaan haa fudhatamu, miilli keessan haa dhiqatamu, mukas jala boqodhaa. Anis buddeena nan fudhadha, isinis ni nyaattu. Kana booda immoo karaa keessan ni deemtu, kan sababii isaatiif gara garbicha keessaniitti gortaniif. Innis akkana jedhe: akkasitti godhi, akkuma ati jetteetti. Abrahaam ariifatee gara dunkaana Saaraa dhaqe, akkasumas isheedhaan jedhe, Ariifadhu, sukkuumi sadii daakuu bullaa'aa sukkuumiitii maxinoo tolchi. Abrahaam gara saawwaniitti fiigee, jabbii lallaafaa fi gaarii fuudhee tajaajilaa kenneef, innis ariifatee isa qopheesse. Inni dhadhaa, aannan, fi jabbii kan inni qopheesse fuudhee isaaniif dhiheesse, isaanis ni nyaatan. Inni mataan isaa garuu muka jala isaaniif dhaabataa ture.

Inni garuu gara isaatti jedhe, Saaraan niitiin kee eessa jirti? Inni immoo deebisee, Kunoo, dunkaana keessa jirti jedhe. Jedhe garuu, Ani deebiee yeroo kana keessatti gara sa'aatii gara kee nan dhufa, Saaraan niitiin kee ilma ni qabaatti. Saaraan garuu balbala dunkaanaa biratti duubaan isaa taatee dhageesse. Abraham fi Sarah maanguddoota umuriin isaanii darbee ture, Sarahiif garuu wanni dubartootaa tahuun dhaabateef ture. Saaraan garuu of keessaa ishee keessatti jettee kolfite, Hanga ammaatti kun anaaf hin taane; gooftaan koo garuu jaarsa. Gooftaan Abrahaamiin akkana jedhe, Saaraan maaliif ofii ishee keessatti kolfitee, Dhugumatti yoos nan deessaa? Ani garuu dulloomee jira jettee? Waan tokko Waaqa biratti hin dandaamu jira moo? Yeroo kana keessa gara kee nan deebia, akkuma yeroon sun geenyutti Saaraan ilma ni qabaatti. Saaraan gante, jettee, Ani hin kolfine, sodaatteef. Innis ishiitti jedhe, Lakki,

garuu ati kolfite.

Kaanii achii namoota sun fuula Sodoomii fi Gomoraa irratti gad ilaalan. Abraam garuu isaan waliin deemaa ture, isaan geggeessaa. Gooftaan garuu jedhe, Ani Abrahaam garbichi koo irraa waan ani hojjedhu hin dhoksu. Abraham garuu saba guddaa fi baay'ee ni ta'a, saboonni lafaa hundis isaaniin ni eebbifamu. Beeka ture sababiin inni ilmaan isaatii fi mana isaa isa booda ajaja kennaaf, isaanis karaalee Gooftaa eeganii qajeelummaa fi murtii hojjechuuf, akka Gooftaan waan Abraahaamitti dubbate hunda isatti fiduuf. Gooftaan garuu akkana jedhe, Iyyi Sodoomii fi Gomoraa gara kootti baayateera, fi cubbuuwwan isaanii baayee gurguddaadha. Gad buee kanaafuu nan arga, yoo akka iyya isaanii kan gara kootti dhufu sanaa raawwatamaa jiraatan, yoo garuu hin taane, akkan beeku. Fi namoonni sun achii gara duubatti deebianii gara Sodoom dhufan, Abraahaam garuu ammallee fuula Gooftaa dura dhaabbatee ture. Abrahaam dhiyaatee akkana jedhe: Qajeelaa nama Waaqa hin sodaanne waliin hin balleessin, yoo kanaa achii qajeelaan akkuma nama Waaqa hin sodaannee ni taa. Yoo namoonni qajeeloon shantamni magaalaa kana keessa jiraatan, isaan ni balleessitaa? Iddoo kana hunda sababii namoota qajeeloon shantamni sanaatiif hin oolchituu, yoo isaan ishee keessa jiraatan? Gonkumaa ati akkanatti hin gootu akka dubbii kanaa, qajeelaa nama Waaqa hin sodaanne waliin ajjeesuu, fi qajeelaan akka nama Waaqa hin sodaanne ni taa, gonkumaa! Inni lafa hunda murtii kennu, murtii qajeelaa hin godhuu? Gooftaan garuu jedhe, Yoo qajeeltonni shantamni

magaalaa Sodoom keessa jiraatan, ani isaaniif jedhee magaalaa guutuu fi iddoo hunda nan dhiisa. Fi deebisee Abrahaam jedhe, Amma Gooftaa koo wajjin dubbachuu jalqabheera, ani garuu biyyoo fi daaraa dha. Yoo garuu qajeeltonni shantamni gara afurtamii shanitti gadi buan, sababii shananiif magaalaa hunda ni balleessitaa? Innis akkana jedhe, Yoo achitti afurtamii shanan argadhe, hin balleessu. Akkasumas itti dabalee ammallee gara isaatti dubbachuuf jedhe, Yoo garuu afurtamni achitti argaman, jedhe, Sababii afurtamniif hin balleessu. Akkasumas jedhe, Maal Gooftaa, yoo ani dubbadhe? Yoo garuu soddoma achitti argaman haa tau? Akkasumas jedhe, Lakki, sababii soddoma sanaatiif hin balleessu. Akkasumas jedhe, Waan ani Gooftaatti dubbachuuf qabuuf, yoo garuu digdamni achitti argaman? Akkasumas jedhe, Hin balleessu, yoo ani achitti digdama argadhe. Akkasumas jedhe, Maal Gooftaa, yoo ani ammallee al tokko dubbadhe haa ta'u? Yoo garuu kudhan achitti argaman haa? Innis akkana jedhe, Sababii kudhan sanaatiif hin balleessu. Gooftaan garuu deeme, erga Abrahamiif dubbachuu dhaabee booda, Abrahamiinis gara iddoo isaatti deebie.

# 19

Ergamoonni lamaan galgala gara Sodoom dhufan. Loox garuu karra Sodoom bira taaaa ture, Loox yommuu isaan argetti, isaan simachuuf kaee fuula isaatiin lafatti gad jedhee sagade. Akkasumas inni jedhe, Kunoo Gooftota, gara mana garbichi keessan garagalaa, akkasumas bulaatti, akkasumas miilla

keessan dhiqadhaa, akkasumas ganama kaatanii gara karaa keessan deemtu. Akkasumas isaan jedhan, Miti, garuu daandii keessatti bulaanna. Akkasumas isaan dirqisiise, isaan gara isaatti garagalchan, mana isaa keessa seenani. Dhugaatii isaaniif qopheesse, buddeena raacitii hin qabne isaaniif affeele, isaanis nyaatan. Dura rafuu, garuu, dhiironni magaalaa sanaa, Sodoomtonni mana sana marsanii turan, dargaggeessa irraa kaasee hanga maanguddootti, uummanni hundi waliin. Akkasumas isaan Looxin waamanii turan, akkasumas isaan gara isaatti dubbachaa turan, Eessa jiru dhiironni halkan gara kee seenanii? Isaan gara keenyatti baasi, akka nu isaanitti walitti dhufnu. Loox garuu gara isaanii gara balbalaatti bahe, balbala immoo duuba isaa cufe. Garuu inni isaaniin jedhe, Yaa obboloonni, gonkumaa waan hamaa hin hojjetinaa. Garuu intallan lama qaba; isaan dhiira hin beekne. Isaan gara keessanitti nan baasa; akkuma isin gammachiisu sanaatti isaaniin fayyadamaa. Garuu dhiiroota kanneenitti waan jal'aa hin hojjetinaa; isaan gaaddisa koo jalatti waan galaniif. Jedhan garuu isaatti, Achi fagaadhu! Ati jiraachuuf seente malee murtii kennuuf miti! Amma kanaafuu si caalu miidha yookaan isaan. Looxin baayee dirqisiisaa turan, balbala caccabsuufis ni dhihaatan. Namoonni sun harka isaanii diriirsuudhaan Looxin gara isaaniitti mana keessatti harkisan, balbala manaas ni cufan. Namoota garuu kanneen balbala mana irra jiran jaamummaan irraa xiqqaa hanga guddaatti dha'an, akkasumas balbala barbaadaa dadhabaman. Namoonni sun garuu Looxiin jedhan, Soddoowwan, yookaan ilmaan, yookaan intallan siif as jiruu? Yookaan namni biraa tokko magaalaa keessa siif jiraataa?

Iddoo kana keessaa baasi. Sababii nuyi bakka kana barbadeessina, sababii iyyaan isaanii fuula Gooftaa duratti ol kaafameef, Gooftaan ishee barbadeesuuf nu erge. Loox garuu ba'ee gara soddoota isaa kanneen intallan isaa fudhatan sanaa dubbate, akkanas jedhe, Ka'aa, iddoo kana keessaa ba'aa, sababii Gooftaan magaalaa kana balleessaatii. Garuu inni fuula soddoota isaa duratti akka nama qoosaatti mul'ate. Yommuu barii taetti, ergamtoonni Looxin jajjabeessan, jedhanii, Kaiitii niitii kee fi intallan kee lamaan kanneen qabdu fuudhi, bais, akka ati yakka magaalattii wajjin hin balleeffamneef. Isaanis ni jeeqaman; ergamoonnis harka isaa, harka niitii isaa, fi harka intallan isaa lamaan qabatan, sababii Gooftaan isaaf na'eef.

Yeroo isaan gad baasanitti isaan ala, akkana jedhan: Lubbuu kee mataa keetii baraaruu baraari, gara duubatti hin ilaali, naannoo hunda keessattis hin dhaabatin; gara tulluutti of baraari, akka ati hin fudhatamneef. Loox isaaniin jedhe, Nan kadhada Gooftaa, waan tajaajilaan kee araaraa fuula kee dura argateef, fi ati qajeelummaa kee kan ana irratti gootu guddifteerta, kan lubbuun koo ittiin jiraattu, ani garuu gara tulluu sanaa baraaramuuf hin dandau, akka hamminni na hin qabne, fi ani hin duu. Ilaali, magaalaan kun dhihootti ana baqachuuf achi jira, isheen xinnoo dha, fi achi nan fayyifama, isheen xinnoo mitii? Lubbuun koo sababa keetiif ni jiraatti. Akkasumas isaaniin jedhe, Kunoo ani fuula kee dinqisiifadheera, akkasumas dubbii kana irratti, magaalaa ati waaee ishee dubbatte kana akkan hin diignee. Ariifadhu kanaafuu achitti fayyuuf, ani waan tokko hojjechuu hin danda'uutii, hanga ati achi geessutti.

Sababii kanaaf maqaa magaalaa sanaa Zo'aar jedhee waame. Aduun lafa irratti baate, Looxis gara Zoaar seene. Gooftaanis Sodoomii fi Gomoraa irratti dinyii fi ibidda Gooftaa biraa samii keessaa roobse. Innis magaaloota kana, naannoo hunda, jiraattota magaaloota keessa jiran hunda, akkasumas wantoota lafa irraa biqilan hunda garagalche. Akkasumas dubartiin isaa gara duubatti ilaaltee utubaa soogiddaa taate. Abraahaam ganama barii ka'ee gara iddoo inni fuula Gooftaa dura dhaabate sanaa dhaqe. Akkasumas inni fuula Sodoomii fi Gomoraa irratti ilaale, akkasumas fuula naannoo sanaa irratti ilaale, akkasumas arge, kunoo arrabni ibiddaa lafa irraa ol kaaa ture, akka aarri ibidda boba'uu. Yommuu Waaqni magaaloota naannoo sanaa hunda barbadeessetti, Waaqni Abrahaamin yaadatee Looxin gidduu badiisa sanaatii erge, yeroo Gooftaan magaaloota Loox keessa jiraachaa ture sana barbadeessetti.

Loox garuu Zogoor irraa ol bae, fi inni mataan isaa fi intallan isaa lamaan waliin isaa tulluu keessa taae, sababii Zogoor keessa jiraachuu sodaateef, fi inni mataan isaa fi intallan isaa lamaan waliin isaa holqa keessa jiraate. Jaarsi ishee gara ishee dargaggeettiitti jette, Abbaan keenya jaarsa, fi namni tokko iyyuu lafa irra hin jiru kan gara keenyatti seenu, akkuma lafa hundaaf malu. Kottaa, abbaa keenya daadhii wayinii obaafnee isa wajjin ciifnee abbaa keenya irraa sanyii kaafna. Isaan abbaa isaanii halkan sana daadhii wayinii obaasan. Intalli hangafni ol seentee halkan sana abbaa ishee wajjin rafteetti. Inni garuu yeroo rafuu fi yeroo kauu ishee hin beekne. Guyyaa itti aanu keessa ta'e, hangafti xiqqittiitiin jette, Kunoo, ani kaleessa abbaa

keenya waliin rafhe. Halkan kana isa daadhii wayinii haa obaasnu, atis seentee isa waliin rafii, akka abbaa keenya irraa sanyii kaafannuuf. Halkan sana ammoo abbaa isaanii daadhii wayinii obbaasan, intalli xiqqoon seentee abbaa ishee wajjin rafteetti, inni garuu yeroo isheen ciisuu fi kauu ishee hin beekne. Intallan Loox lamaan abbaa isaanii irraa ulfaa'an. Akkasumas hangafti ilma deesse, maqaa isaa immoo Moaab jettee moggaafte, Abbaa koo irraa jettee; kunis abbaa Moaabotaa hanga guyyaa haraatti. Intalli xiqqoon illee ilma deesse, maqaa isaa Amoon jettee moggaafte, Ilma sanyii kootii; inni kun abbaa Amoonotaa hanga guyyaa har'aatti jettee.

# 20

Abrahaam achii socho'ee gara biyya Kibbaa dhaqe, Kaadeshii fi Shur gidduutti jiraate, akkasumas Gerara keessatti alagaa ta'ee jiraate. Abraahaam waaee Saaraa niitii isaa, Obboleettii koo ti jedhe; sababiin isaas Niitii koo ti jechuu sodaateef, akka dhiironni magaalaa sanaa sababii isheetiif isa hin ajjeesneef. Abiimelek mootiin Geraaraa nama ergee Saaraa fuudhe. Waaqni halkan keessa abjuu keessatti gara Abiimelek seene, akkasumas jedhe, Kunoo, ati waaee dubartii fudhatte sanaatiif ni duuta, ishiin garuu dhiira wajjin jiraatti jiraatti. Abimelech garuu ishee hin tuqne, fi akkana jedhe, Yaa Gooftaa, saba hin beekne fi qajeelaa ni balleessitaa? Inni mataan isaa, Obboleettii koo ti jedhee natti hin himee? Isheen immoo, Obboleessa koo ti jettee natti himte mitii? Onnee qulqulluudhaan fi qajeelummaa

harkaa keessatti waan kana godheera. Waaqni garuu hirriba keessatti akkana jedheen; Anis akka ati waan kana qalbii qulqulluu keessatti goote nan beeka, fi akka ati natti hin cubbaanneef si oolche; sababii kanaaf ishee akka hin tuqneef si hin eeyyamne. Amma garuu dubartii sana namicha sanaaf deebisi, sababii inni raajii taeef, fi inni siif ni kadhata, atis ni jiraatta. Yoo ati garuu ishee hin deebifne, akka ati fi wanti kee hundi duan ni beekta. Abimeleki ganama obboroo ka'ee tajaajiltoota isaa hunda waame, akkasumas jechoonni kunniin hunda gurra isaaniitti dubbate. Namoonni hundi garuu baay'ee sodaatan. Abiimelek Abrahaamin waame akkasumas akkana jedheen: Maal kana nutti goote? Dhugumatti cubbuu sitti hojjennee? Maaliif cubbuu guddaa anaa fi mootummaa koo irratti fidde? Hojii namni tokko iyyuu hin hojjanne narratti hojjatteerta. Abiimelek garuu Abrahamiitiin jedhe, Maal argitee waan kana hojjette? Abraahaam garuu jedhe, Ani jedheera, kanaafuu waaqeffannaan iddoo kana keessa hin jiru, ana immoo sababii niitii kootiif ni ajjeesu. Akkasumas dhugumatti, obboleettii koo ti abbaa irraa, garuu haadha irraa miti, garuu niitii naaf taate. Ta'e garuu yeroo Waaqni mana abbaa koo keessaa na baasetti, anis isheen jedhe, Qajeelummaa kana naa godhi: bakka nu seennu hundatti, Obboleessa koo ti jedhii na dubbadhu. Abiimelek garuu kuma tokko didraakimaa, hoolota, jabbioota, garboota fi xomboreewwan fuudhee Abrahamiif kenne, akkasumas Saaraa niitii isaa isaaf deebise. Akkasumas Abiimelek Abrahaamin jedhe, Kunoo biyyaan koo fuula kee dura jira; iddoo si gammachiisu keessa jiraadhu. Saara garuu jedhe, Kunoo, kuma tokko didiraakimaa obboleessa keetiif

kenneera; kunniin siif taa gara ulfina fuula keetii fi dubartoonni si wajjin jiran hundaaf, waan hunda immoo dhugaa dubbadhu. Abrahaam garuu gara Waaqaatti kadhate, Waaqnis Abiimelekin, niitii isaa, fi xomboreewwan isaa fayyise; isaanis ni deenyan. Sababii Gooftaan gadameessa hundumaa mana Abiimelek keessatti alaa irraa cufeef, sababiin Saaraa niitii Abrahaam ti.

# 21

Gooftaanis akkuma jedhe sana Saaraa daawwate, akkuma dubbate sana Gooftaan Saaraaf godhe. Akkasumas ulfa qabaattee Abrahaamiif ilma deesse yeroo dulluma isaa keessa, akkuma Gooftaan isaaf dubbate sanatti. Abrahaam maqaa ilma isaa kan isaaf dhalate, kan Saaraan isaaf deesse sanaa, Yisihaaq jedhee moggaase. Abrahaam guyyaa saddeettaffaatti Yisihaaq dhagna qabe, akkuma Waaqni isa ajajetti. Abrahaam yeroo Yisihaaq ilmi isaa isaaf dhalateef waggaa dhibba ture. Sarah said, The Lord has made laughter for me; whoever hears will rejoice with me. Akkasumas isheen jette, Eenyutu Abrahaamiif ni hima akka Saaraan daaima hoosiftu? Ani ilma nan dhalche bara dulluma kootii. Daaimni ni guddatee harma ni kutate, akkasumas Abrahaam cidha guddaa ni hojjete guyyaa Yisihaaq ilmi isaa harma kutate. Saaraan garuu ilma Aggaar Gibxittii kan Abrahamiif dhalate Yisihaaq ilma ishee waliin taphachaa argite. Abrahaamiin akkana jette, Xomboree kana fi ilma ishee ariitii baasi; ilmi xomboree kanaa ilma koo Yisihaaq wajjin hin dhaalu. Dubbiin kun garuu waaee ilma isaa baayee cimaa taee

fuula Abraahaam duratti mulate. Waaqni garuu Abrahaamiif akkana jedhe, Waaee mucichaa fi waaee xomboreettii fuula kee duratti wanni kun si hin rakkisin. Waan Saaraan sitti jettu hunda dhaggeeffadhu, sababiin sanyiin kee Yisihaaq keessatti siif waamama. Akkasumas ilma garbittii dargaggoo kanaa saba guddaa nan godha, sababiin inni sanyii kee waan taeef. Abraahaam ganama kaee buddeena fi qalqalloo bishaan fuudhee Aggaariif kenne. Daaima sana gatiittii ishee irratti kaaee ishee erge. Isheen deemtee gammoojjii keessa, boolla bishaan kakuu sanaa biratti joorate. Bishaan sun qalqalaa keessaa dhumeera, isheen immoo mucaa sana muka birbirsaa tokkoo jalatti gadi darbatte. Deemtee garuu fuula isaa dura fagoodhaa teesse, akka xiyya darbatamaa, jette garuu, Du'a daaima koo hin argu. Fi fuula isaa dura teesse, iyyee garuu daaimichi boo'e. Waaqni garuu sagalee daaima iddoo inni itti ture keessaa dhaga'e, ergamaan Waaqaas samii keessaa Aggaarin waame, akkanas isheedhaan jedhe, Maal si rakkise, yaa Aggaar? Hin sodaatin; Waaqni sagalee daaima iddoo inni itti jiru keessaa dhaga'eeraatii. Kai, daaima fuudhi, harka keetiin isa qabadhu; ani saba guddaa isa nan godhaatii. Waaqni ija ishee baneef, isheenis boolla bishaanii jiraataa argite. Deemtees qalqalloo bishaanii guuttee daa'ima obaaste. Waaqni daaima sana wajjin ture, innis guddatee gammoojjii keessa jiraate; nama xiyya darbatus ta'e. Akkasumas gammoojjii keessa jiraate, akkasumas haati isaa Gibxi Faaraan irraa niitii isaaf fudhatte.

Yeroo sana keessa ta'e, Abiimelek, gorsituu isaa Ookozaat, fi ajajaa ol-aantoo humna isaa Fiikool gara Abraahaam dhufanii

akkana jedhan: Waaqni waan ati hojjettu hunda keessatti si wajjin jira. Amma kanaafuu Waaqaan naaf kakadhu akka ati na hin miine, yookaan sanyii koo hin miine, yookaan maqaa koo hin miine, garuu akkuma qajeelummaa ani siif godhe sanatti, atis naaf ni goota, akkasumas biyya ati keessa jiraatte kanaaf ni goota. Akkasumas Abrahaam jedhe, Ani nan kakadha. Akkasumas Abrahaam Abiimelekin waaee boolla bishaanii bishaanii kan tajaajiltoonni Abiimelek fudhatan komatee. Abimelekis isaaniin jedhe, Ani hin beeku eenyutu waan kana sitti hojjete, atis natti hin himne, anis hin dhaga'ne, hara malee. Akkasumas Abrahaam hoolotaa fi jabbioota fuudhee Abiimeleekitti kenne, akkasumas isaan lamaan kakuu galan. Akkasumas Abrahaam xobbaallee hoolaa torba qofa dhaabe. Akkasumas Abiimelek Abrahaamin, Xobbaallaawwan hoolaa torban kanneen ati kophaatti dhaabde kunniin maal fa'i? jedhe. Abrahaam akkana jedhe, Xobbaalawwan hoolaa torban kana na biraa ni fudhatta, akka ani boolla bishaanii kana qotee akka ture ragaa naa taaniif. Sababii kanaaf maqaa iddoo sanaa Boolla-bishaanii Kakuu jedhee moggaase, waan achitti lamaan isaanii kakatan. Akkasumas kakuu hundeessan boolla bishaanii kakaa keessatti. Abiimelek, Okozaat gorsituu isaa, akkasumas Fiikol ajajaa guddaa humna isaa kaanii gara biyya Filisxeemotaatti deebian. Abrahaam lafa qotiinsaa boolla bishaanii kakuu irratti dhaabee, achitti maqaa Gooftaa, Waaqa bara baraa waame. Abrahaam garuu biyya Filisxeemota keessa guyyoota baayee jiraate.

# 22

Dubbii kana booda Waaqni Abrahaamin qore, akkanas jedheen, Abraham, Abraham, innis deebisee, Kunoo ani asan jedhe. Akkasumas jedhe, Ilma kee jaallatamaa, kan ati jaallatte, Yisihaaqin fudhadhu, gara biyya ol kaatuu deemi, achittis tulluuwwan kanneen ani sitti himu keessaa tokko irratti aarsaa gubamuu godhiitii isa dhiheessi. Kaee garuu Abrahaam ganama harree isaa koomata, fudhate garuu waliin ofii isaa tajaajiltoota lama fi Yisihaaq ilma isaa, fi muka aarsaa gubamuuf baqaqsee, kaee deeme, fi dhufe iddoo Waaqni isaaf jedhe irra guyyaa sadaffaa. Abrahaams ol jedhee ijaan isaa yommuu ilaalu, bakka sana fagoodhaa arge. Akkasumas Abrahaam garbootas isaatiin jedhe, Asii harree kana waliin taaaa; ani garuu fi mucaan hanga asitti deemna, waaqeffannee immoo gara keessanitti deebina. Abrahaam muka aarsaa gubamuu fuudhee ilma isaa Yisihaaq irra kaae, inni mataan isaa immoo harka isaatti ibiddaa fi goraadee fuudhee, isaan lamaan walumaan deeman. Yisihaaq garuu abbaa isaa Abrahaamiin, Abbaa jedhe. Innis, Maal dha, mucaa koo? jedheen. Yisihaaq immoo, Kunoo ibiddii fi mukni as jiru, garuu hoolaan aarsaa gubamuuf dhiheeffamu eessa jira? jedhe. Abraahaam garuu jedhe, Waaqni ofii isaatiif hoolaa aarsaa gubamuuf ni arga, yaa mucaa koo. Isaan lamaan waliin deemanii, Iddoo Waaqni isaaf ibse sanatti dhufan, Abrahamis achitti iddoo aarsaa ijaare, muka kaae, ilma isaa Yisihaaq hidhee, iddoo aarsaa irra muka gubbatti isa kaae. Abrahaammis ilma isaa qalchuuf jedhee goraadee fuudhuuf harka isaa

diriirse. Ergamaan Gooftaa samii keessaa isa waame, akkasumas, Abrahaam, Abrahaam jedhe; inni immoo, Kunoo ani asan jira jedhe. Akkasumas jedhe, harka kee mucaa sana irratti hin kaasin, waan tokko illee isaaf hin godhin, amma ani beekeera, ati Waaqa akka sodaattu, ilma kee jaallatamaa sana anaaf hin oolchine. Abraahaam ol-ilaale ijuma isaatiin argee, kunoo korbeessi hoolaa tokko biqiltuu Sabeek keessatti gaanfawwan isaatiin qabamee ture. Abraahaam dhaqee korbeessa hoolaa sana fuudhee ilma isaa Yisihaaq bakka buusuuf aarsaa gubamuuf isa dhiheesse.

Abraahaam maqaa iddoo sanaa Gooftaan ni arga jedhee moggaase; kanaafuu hanga haraatti, Tulluu Gooftaa irratti Gooftaan ni mulata jedhamee dubbatama. Ergamaan Gooftaa samii irraa Abrahaamin yeroo lammaffaa waame. Jechaa, Akka ofii kootti kakadheera, jedha Gooftaan, sababii ati waan kana gooteef, fi ilma kee jaallatamaa sana naaf hin oolchineef, Dhugumatti si eebbisuudhaan sin eebbisa, fi baayisuudhaan sanyii kee nan baayisa, akka urjiiwwan samii, fi akka cirracha kan qarqara galaanaa jiru, fi sanyiin kee magaalaawwan diinota ni dhaala. Akkasumas saboonni lafaa hundi sanyii kee keessatti ni eebbifamu, sababii ati sagalee koo dhageesseef. Abrahaam garuu gara tajaajiltoota isaatti garagale, fi kaanii waliin gara boolla bishaanii kakuutti deeman. Abrahaamis boolla bishaanii kakuu irra jiraate.

Tahe garuu dubbii kana booda, fi Abrahamiif odeeffame, jedhan, Kunoo, Milkaan isheen ilmaan Naahoor obboleessa keetiif

deesse, Uuz hangafa, Buuz obboleessa isaa, fi Kamueel abbaa Sooriyaawotaa, fi Hazad, fi Azau, fi Phaldes, fi Jeldaph, fi Bethuel. Bethuel garuu Rebeekaa dhalche. Isaan saddeet kunniin ilmaan kanneen Melkaan Nahooriif, obboleessa Abrahaamiif deessedha. Saajjatoon isaa kan maqaan ishee Reumaa taate isheen illee Tabeek, Gaham, Tahaash, fi Maakaa deesse.

# 23

Jireenyiin Saaraa waggaa dhibba digdamtorba tae. Saaraan magaalaa Arbok keessatti dute, kunis sulula keessatti argamti; kunis Kebroon biyya Kana'aan keessatti argamtu. Abrahaam immoo Saaraaf boo'uu fi gadduu dhufee. Abrahaam reeffa isaa biraa kaee ilmaan Heet dubbaatee akkana jedhe, Keessummaa fi alagaa ani isin waliin jira, kanaafuu qabeenya awwaala isin waliin naaf kennaa, fi reeffa koo narraa nan awwaala. Ilmaan Heet garuu Abrahamiif deebisanii jedhan, Lakki, gooftaa. Garuu nu dhaggeeffadhu, yaa mootii; ati Waaqa biraa mootii nu gidduu jirta. Awwaaloota keenya filatamoo keessaa tokko keessatti reeffa kee awwaali; namni tokko iyyuu keenya awwaala isaa si irraa hin dhowwu, akka ati reeffa kee achitti awwaaltuuf. Kaee garuu Abraahaam saba biyyattii, ilmaan Heetiif gad jedhee sagade. Fi Abrahaam gara isaaniitti dubbatee akkana jedhe, Yoo lubbuu keessan keessatti fedhii qabdan akka reeffa koo fuula koo duraa awwaaltan, mee na dhaggeeffadhaa, fi waaee koo Efroon ilma Zohar biratti dubbadha. Akkasumas holqa dachaa

lama kan kutaa lafa qonnaa isaa keessa jiru sana meetii gatii isaatiin naaf haa kennu; isin gidduutti qabeenyaa awwaalaaf naaf kennaa. Efroon garuu ilmaan Heet gidduutti taaaa ture, Efroon namichi Heet sun deebisee Abrahaamitti dubbate, utuu ilmaan Heet fi warri magaalaa sana seenaa turan hundi dhaga'anuu, akkana jedhee: Biraa na bira tai, gooftaa, fi na dhaggeeffadhu. Lafa qonnaa fi holqa isa keessa jiru siif nan kenna. Fuula lammiilee koo hundaa duratti siif kenneera. Reeffa kee awwaali. Abrahaam fuula uummata biyyattii duratti gad-jedhee sagade. Akkasumas Efroonitti gurra keessatti fuula uummata biyya sanaa duratti jedhe, Waan ati gara kootti waan jirtuuf, mee na dhaga'i; meetii lafa qotiisaa sanaa na harkaa fuudhi, anis reeffa koo achitti nan awwaala. Efroon garuu Abrahaamin deebisee jedhe, Miti gooftaa, ani dhaga'eera jira, lafti dhibba afur didrakmaa meetii ti, garuu kun maal tauu dandaa gidduu koo fi keetii? Ati garuu du'aa kee awwaali. Abrahaams Efroonin dhaga'e, Abrahaams Efroonitti meetii kan inni gurra ilmaan Heet duratti dubbate sana deebise, meetii fudhatamaa daldaltootaaf ta'u diidrakmaa dhibba afur. Lafti qonnaa Efroon kan holqa dachaa lama keessa ture, kan fuula Mamree dura jiru, lafti qonnaa fi holqichi, kan isa keessa ture, fi mukkeen hundi kan lafa qonnaa keessa turan, fi wanti daangaa isaa naannoo keessa jiru hundi dhaabate, Abrahaamiif qabeenyatti, ilmaan Heet hundaa fi warra magaalaa seenan hunda fuula duratti ta'e. Wantoota kana booda Abrahaam niitii isaa Saaraa holqa lafa qonnaa dachaa lama keessatti awwaale, kan fuula Mamree dura jiru; kunis Kebroon biyya Kana'aan keessatti. Akkasumas dirreen fi holqi isa keessa ture sun

Abrahamiif qabeenyaa awwaalaa ta’uuf ilmaan Heet irraa mirkaneeffame.

# 24

Abrahaam jaarsa guddatee guyyoota ture, Gooftaanis waan hunda keessatti Abrahaam eebbise.

Akkasumas Abrahaam tajaajilaa isaa hangafa mana isaa, bulchaa waan hunda kan isaa sanaan jedhe, Harka kee tafa koo jalatti kaayi. Anis Gooftaa Waaqa samii fi Waaqa lafa kakuun si kakachiisa akka ati ilma koo Yisihaaqiif niitii intallan Kana’aanotaa kanneen ani isaan gidduu jiraadhu keessaa hin fuuneef. Garuu gara biyya koo kan ani itti dhaladhe deemta, fi gara gosa koo deemta, fi niitii ilma koo Yisihaaqiif achii fudhatta. Tajaajilaan sun garuu akkana jedheen, Yoo dubartiin kun na waliin gara biyya kanatti dhufuu hin feene, ilma kee gara biyya ati achii baate sanatti nan deebisaa? Abraahaam isaaniin jedhe, Of eeggadhu; ilma koo gara achii hin deebifatin. Gooftaan Waaqni samii fi Waaqni lafaa, kan mana abbaa kootii na baase, kan lafa ani itti dhaladhe keessaa na baase, kan natti dubbatee fi kan natti kakatee, Biyya kana siifii fi sanyii keetiif nan kenna jedhee, inni mataan isaa Ergamaa isaa fuula kee dura ni erga, atis achii ilma kootiif niitii ni fudhatta. Yoo garuu dubartiin sun si waliin gara biyya kanatti dhufuu hin barbaanne, qulqulluu ni taata kakuu koo irraa; ilma koo qofa achi hin deebifatin. Garbichi harka isaa tafa Abrahaam gooftaa

isaa jalatti kaae, akkasumas waaee dubbii kanaa isaaf kakate. Tajaajilaan sun gaalawwan kudhan gaalawwan gooftaa isaa keessaa fuudhee, wantoota gaggaarii gooftaa isaa hunda keessaa waa tokko tokko ofii isaa waliin fudhatee kaee gara Meesopoxaamiyaa, gara magaalaa Naahoor deeme. Innis gaalawwan magaalaa keessaa alatti, boolla bishaanii bira ciibsise; kunis galgala yeroo dubartoonni bishaan waraaban ba'aniiti.

Innis jedhe, Yaa Gooftaa, Waaqa gooftaa koo Abrahaam, har'a fuula koo duratti milkaa'ina naa kenni, akkasumas gooftaa koo Abrahamaaf jaalala argisiisi. Kunoo, ani burqaa bishaanii irra dhaabadheera, intallan jiraattota magaalaa garuu bishaan waraabuu ba'u. Akkasumas ni taa durbi ishee ani jedhu, Qabduu bishaan kee gadi qabi, akka ani dhugu, akkasumas isheen naan jetti, Ati dhugi, akkasumas gaalawwan kee obaasa, hanga isaan dhaaban dhugaa, ishee ati qopheessite tajaajilaa kee Yisihaaq. Akkasumas kana keessatti ani beeka, sababii ati goote araaraa wajjin gooftaa koo Abrahaam.

Utuu inni yaada isaa keessatti dubbachuu hin xumurin dura, kunoo Rifqaan baate; isheen intala Baatuueel kan dhalatte, ilma Milkaa niitii Naahoor, obboleessa Abrahaam; okkotee bishaanii gatiittii ishee irra baattee turte. Durbi sun garuu bifa isheetiin baay'ee bareedduu turte, durbaa turte, namni dhiiraa tokko ishee hin beekne, gad buutee gara burqaatti, qodaa bishaanii ishee guuttee, ol baate. Garbichi sun garaa ishee dhaqqabee, Bishaan xinnoo okkotee kee keessaa na obaasi jedhe. Isheen

garuu, Dhugi, gooftaa jette, fi ariifattee okkotee bishaan sana irree ishee irratti gadi buufte; akkasumas hanga inni dhuguu dhaabbatutti isa obbaaste. Akkasumas jetteen, Gaalawwan kee hundaafis bishaan nan kennaa, hanga isaan hundinuu dhuganiitti. Akkasumas ariifatte akkasumas qodaa bishaan sana gara okkotee keessa duwwoomsite, akkasumas gara boolla bishaanii fiigde deebiuuf waraabuu, akkasumas gaalawwan hunda hundaaf bishaan waraabde. Namichi garuu ishee xiyyeeffatee ilaalaa ture, calisisuunis ture akka beekuuf yoo Gooftaan karaa isaa milkaaeesseera, yookaan hin milkaaeessine. Ta'e garuu yeroo gaalawwan hundinuu dhuguu dhiisan, namichi amartii warqee diraama tokko ulfaatinaa fi qola lama kanneen warqee kudhan ulfaatan harka ishee irratti fuudhee qabate. Akkasumas ishee gaafate, akkasumas jedhe, Intala eenyuu ti? Mee natti himi, mana abbaa keetii keessa iddoon nu bulchuu dandeenyu jiraa? Isheen garuu, Ani intala Baatuueel kan Melkaan Naahooritti deesse ti jetteen. Isheen immoo akkana jettee deebifteef: Cidii fi okaan baayeen nu biraa jira, akkasumas iddoon bulchiinsaas ni jira. Akkasumas namichi gammadee Gooftaaf gad-jedhee sagade Akkasumas inni jedhe, Gooftaan Waaqni gooftaa koo Abrahaam haa eebbifamu, kan qajeelummaa isaa fi dhugaa isaa gooftaa koo irraa hin dhiisne. Gooftaan ana gara mana obboleessa gooftaa koo milkaaeen na geesse. Akkasumas tajaajiltuun fiigdee mana haadha ishee seentee dubbii kana itti himte. Ribeekaaf garuu obboleessa ishee kan maqaan isaa Laabaan jedhamu tokko ture, Laabaanis gara namicha sanaa ala burqaa biratti fiige. Fi tae yommuu inni qurqurree fi bitawoo harka obboleettii isaa keessatti argetti, fi

yommuu jecha Rifqaa obboleettii isaa kan jettuu, Namichi akkasitti naaf dubbateera dhaga'etti, gara namicha burqaa biratti gaalawwan bira dhaabatee jiru sanaa dhufe. Akkasumas isaaniin jedhe, Kottu seeni, ati eebbifamaa Gooftaa; maaliif ala dhaabbatta? Ani mana fi iddoo gaalawwaniif qopheesseera. Namichi garuu gara manaatti seene, gaalawwan fee buuse, cidii fi okaa gaalawwaniif kenne, akkasumas bishaan miilla isaa fi miilla namoota isa waliin turanii dhiqachuuf kenne. Akkasumas inni fuula isaanii dura buddeena nyaachuuf kaae, garuu inni jedhe, Ani hanga dubbii koo dubbadhutti hin nyaadhu. Innis, Dubbadhu jedhe.

Fi inni jedhe, Ani garbicha Abrahaam ti. Gooftaan garuu gooftaa koo baayee eebbise, fi ol kaafame, fi isaaf hoolota, fi jabboollee, fi meetii, fi warqee, tajaajiltoota, fi xomboreewwan, gaalawwan, fi harroota kenne. Afaan Oromoo (revised):
Saaraan dubartiin gooftaa koo erga inni dulloomee booda gooftaa kootiif ilma tokko deesse, innis waan qabu hunda isaaf kenne. Gooftaan koo, Intallan Kana'aanota kanneen ani biyya isaanii keessa alagaa ta'ee jiraadhu keessaa ilma kootiif niitii hin fudhatin jedhee na kakachise. Garuu gara mana abbaa koo deemta, gara gosa koo dhaqxa, achii immoo ilma kootiif niitii fudhatta. Garuu gooftaa kootti jedhe, Tarii dubartiin na waliin hin deemtu. Akkasumas natti jedhe, Gooftaan Waaqni ani fuula isaa dura isa gammachise sun mataan isaa Ergamaa isaa si wajjin ni erga, karaa kees ni milkeessa, atis gosa koo fi mana abbaa koo keessaa ilma kootiif niitii ni fudhatta. Yeroo sana qulqulluu ni taata abaarsaa koo irraa, yeroo yoo dhuftu gara

gosa kootti, fi isaan yoo siif kennuu didan, ni taata qulqulluu kakuu koo irraa. Akkasumas hara burqaa irratti dhufee, Yaa Gooftaa, Waaqa gooftaa koo Abrahaam, yoo ati karaa koo kan ani amma irra deemaa jiru kana milkoomsite, Kunoo ani burqaa bishaanii irra dhaabadheera, fi intallan namoota magaalaa sanaa bishaan waraabachuuf ba'aa jiru. Durbiin ani isheen, Okkotee kee keessaa bishaan xinnoo na obaasi jedhu ni ta'a. Yoo isheen naaf jette, Atis dhugi, gaalawwan kees nan obaasa, kun dubartii Gooftaan tajaajilaa isaa Yisihaaqiif qopheesse ti, kanaanis akka ati gooftaa koo Abrahaamiif arjummaa goote nan beeka. Utuu ani yaada koo keessatti dubbachuu hin xumurin dura, battaluma Rifqaa baate, okkotee bishaan gatiittii ishii irra qabduu, gara burqaatti gad buute, bishaan waraabde, anis ishiin jedhe, Na obi. Ariifachuunis qabduu bishaanii irree ishee irratti ofii ishee irraa gadi buufte, akkasumas, Ati dhugi, akkasumas gaalawwan kee nan obaasa jette, innis ni dhuge, akkasumas gaalawwan obaaste. Anis ishee gaafadhe, akkasumas jedhe, Intala eenyuu ti? Natti himi. Isheen garuu jette, Ani intala Baatuueel, ilma Naahoor kan Melkaan isaaf deesse ti. Anis lootii gurra ishee kaaeef, akkasumas lootii irree harka ishee irratti kaae. Anis gammadee Gooftaaf sagadeen, Gooftaa Waaqa gooftaa koo Abrahaam nan eebbise, inni karaa dhugaatiin intala obboleessa gooftaa koo ilma isaatiif akkan fudhachuuf na milkaae. Yoo kanaafuu isin gara-laafina fi qajeelummaa gooftaa kootiif hojjettan; yoo garuu hin hojjenne, naaf himaa, akkan gara mirgaatti ykn gara bitaatti deebiu.

Laabaan fi Betuu'eel deebisanii jedhan, Wanni kun Gooftaa

biraa dhufe; nu siif mormuuf dubbachuu hin dandeenyu, hamaa yookaan gaarii. Kunoo, Rifqaa fuula kee dura jirati; ishee fudhattee deemi, akkasumas isheen haa taatu niitii ilma gooftaa keetii, akkuma Gooftaan dubbate. Garuu yommuu tajaajilaan Abraahaam jecha isaanii dhaga'etti, lafa irratti gadi jedhee Gooftaaf sagade. Tajaajilaan sun mi'oota meetii fi warqee, akkasumas uffata baasee Rifqaaf kenne, akkasumas obboleessa isheetii fi haadha isheef kennaawwan kenne. Akkasumas isaan nyaatan, dhugan, inni mataan isaa fi namoonni isa wajjin turan. Akkasumas isaan rafan. Ganama kaee, Akka ani gara gooftaa kootti deebiuuf na ergaa jedhe. Obboloonni ishee fi haati garuu jedhan, Durbi sun guyyoota kudhan fakkaatu nu bira haa turtu, ergasii ni deemti. Inni garuu gara isaaniitti jedhe, Hin qabinaa na, Gooftaan karaa koo natti milkaaeera; ergaa na, akkan gara gooftaa kootti deemu. Isaan garuu jedhan, Mee xomboree sana waamnu, fi afaan ishee gaafannu. Akkasumas isaan Rifqaa waamanii, akkasumas isheedhaan jedhan, Nama kana waliin ni deemtaa? Isheen garuu, Nan deema jette. Akkasumas Rifqaa obboleettii isaanii, qabeenya ishee, hojjetaa Abraahaam akkasumas warra isa wajjin turan ergatan. Isaanis Rifqaa eebbisanii akkana jedhaniin: Obboleettii keenya, ati kumaatamaa kudhan kumaatamaa tai, sanyiin kees magaalaawwan diinota keetii haa dhaalatu. Kauun garuu Ribeeqaan fi xomboreewwan ishee yaabbatan irra gaalawwan, fi deeman waliin namicha, fi garbichi fuudhee Ribeeqaan deeme.

Isaaqi garuu gammoojjii keessa boolla bishaanii mul'ataa bira

darbaa ture, inni garuu biyya kibbaatti jiraachaa ture. Isaaik galgala gara dirreetti haasauuf bahe, akkasumas ija isaa ol kaasee ilaaletti gaalawwan dhufaa jiran arge. Akkasumas Ribqaan ija ishee ol kaaftee Yisihaaqin argitee gaala irraa buute. Akkasumas garbichaan jedhe, Eenyu dha namni sun kan dirree keessatti gara keenya dhufaa jiru? Garbichis deebisee, Kun gooftaa koo ti jedhe. Isheen immoo uffata gannaa fudhattee of haguuggatte. Tajaajilaan sun waan inni hojjete hunda Yisihaaqitti hime. Yisihaaq garuu mana haadha isaatti seene, Rifqaa fuudhe, niitii isaa taate, ishee jaallate, fi Yisihaaq waaee haadha isaa Saaraa jajjabeeffame.

# 25

Dabalatee garuu Abrahaam niitii fuudhe, kan maqaan ishee Xexuuraa. Deesse garuu isaaf Zombraan, Ieezaan, Madaal, Maadiyaam, Iyesbookii fi Sooyyee. Iezan garuu Saba fi Dedan dhalche; ilmaan Dedan immoo Asshurim, Letushim fi Leummim turan. Ilmaan Midiyaan garuu Geefaar, Afeer, Enooki, Abidaa fi Eldaagaa turan; kunniin hundi ilmaan Keexuuraa turan. Abrahaam garuu qabeenya isaa hunda ilma isaa Yisihaaqiif kenne. Fi ilmaan saajjatoowwan isaatiif Abraahaam kennaawwan kenne, akkasumas isaan Yisihaaq ilma isaa irraa, utuu inni lubbuun jiruu, gara ba'a biiftuutti, gara biyya ba'a biiftuutti erge. Kunniin garuu waggoonni guyyoota jireenyaa Abrahaam kanneen inni jiraate, dhibba torbaatamashanii waggoonni. Abrahaam dadhabee due; inni dulluma gaarii

keessa jaarsa taee, guyyoota guutuudhaan jiraatee, gara uummata isaatti dabalame. Yisihaaq fi Ishmaa'eel ilmaan isaa holqa lamaan keessatti isa awwaalan, lafa qonnaa Efroon ilma Zo'aar namicha Heetii kan fuula Mamree dura jiru sanaa keessatti. Lafa qonnaa fi holqa kan Abrahaam ilmaan Heet irraa bitate sana keessatti, Abrahaamii fi Saaraa niitii isaa awwaalan. Erga Abrahaam du'ee booda, Waaqni ilma isaa Yisihaaqin eebbise, Yisihaaqis boolla bishaanii mul'ataa bira jiraate. Kunniin dhaloota Ishmael ilma Abraham, kan Aggaar Gibxittiin garbittiin Saaraa Abrahamiif deesse. Kunniin maqaawwan ilmaan Ishmaa'eel, akka maqaawwan dhaloota isaatti: hangafni Ishmaa'eel Nabaayoot, Qeedaar, Nabdeel, fi Masaam, fi Masma, fi Duma, fi Masse, Fi Koodaan, fi Teemaan, fi Iyetuur, fi Naafees, fi Qedmaa. Isaan kunniin ilmaan Ishmaaeel, fi kunniin maqaawwan isaanii dunkaanota isaanii keessaa fi qubata isaanii keessaa dha, bulchitoota kudha lama akka saboota isaaniitti. Waggoota jirenya Ishmael kunniin waggaa dhibba tokkoo fi soddomii torba turan. Innis erga dadhabee booda due, sanyii isaatti dabalame. Inni qubate garuu kaaba Havilah hanga Shur, kan jiru fuula Gibxi duratti hanga gara Asooriyaanota dhufuu, fuula obboloota isaa hundaa duratti qubate.

Kunniin dhaloota Yisihaaq ilma Abrahaam ti; Abrahaam Yisihaaq dhalche. Isaaik garuu waggaa afurtama ture yommuu Rifiqaan intala Betuu'eel namicha Sooriyaa kan Meesopoxaamiyaa Sooriyaa keessaa dhufte, obboleettii Laabaan namicha Sooriyaa, niitii ofii isaatiif fudhate. Yisihaaq Gooftaatti kadhachaa ture waa'ee Rifqaa niitii isaa, sababii isheen

dhabduu turteef. Waaqni garuu kadhannaa isaa dhaga'e, Rifqaan niitiin isaa ni ulfoofte. Ijoolleen ishee keessa utaalaa turan, garuu isheen, Yoo akkas anaaf tauu gahe, maaliif kana anaaf tae? jette. Gooftaa biraa gaafachuuf deemte. Gooftaan ishiitti akkana jedhe, Saboonni lama gadameessa kee keessa jiru, uummanni lama garaa kee keessaa gargar ba'u, uummanni tokko uummata kaan ni caala, inni guddaan xinnaa ni tajaajila. Guyyoonni isheen itti deessu guutaman, kunoo lakkuufi garaa ishee keessa turan. Hangafni diimaan guutuun akka gogaa rifeensa qabu sun bahe; maqaa isaa garuu Esaawu jedhanii moggaasan. Kana booda obboleessi isaa ba'e, harki isaa immoo kophee Esaawu qabatee ture, maqaan isaas Yaaqoob jedhamee waamamte. Rifqaan yeroo isaan deessu Yisihaaq waggaa jaatama ture. Dargaggoonni guddatan, Esaawu nama adamsu beeku, nama baadiyyaa ture, Yaaqoob garuu nama salphaa mana keessa jiraatu ture. Yisihaaq Esaawun jaalata ture, sababii adamsi isaa nyaata isaaf taeef; Rifqaan garuu Yaaqoobin jaalatti turte.

Isheen affeerte garuu Yaaqoob marqa, Esaawu immoo dirree irraa dadhabee dhufe. Esawuunis Yaaqoobiin akkana jedhe, Nyaata diimaa kana irraa na soori, ani dadhabeera. Kanaafuu maqaan isaa Edoom jedhamee waamame. Yaaqoob garuu Esaawuun jedhe, Mirga hangafummaa kee hara natti gurguri. Esaawu akkana jedhe, Kunoo ani duuuf deema, kanaafuu mirgi hangafummaa kun maalii naa taa? Yaaqoob immoo, Hara naaf kakadhu jedheen. Innis isaaf kakadhee ture. Esaawu garuu mirga hangafummaa isaa Yaaqoobitti gurgure. Yaaqoob garuu

Esaawuuf buddeena fi ittoo misira kenne, innis nyaatee dhugee, kaee deeme, Esaawu immoo angafa isaa tuffate.

# 26

Beelaan tokko lafa irra ta'e, beela duraan yeroo Abrahaam keessa ta'e sana malee. Yisihaaq garuu gara Abiimelek mootii Filisxeemota Geraaraa dhaqe. Gooftaan garuu isaaf mulate, fi akkana jedhe, Gara Gibxitti gadi hin buin; garuu biyya ani sitti himu keessa jiraadhu. Akkasumas biyya kana keessa jiraadhu, anis si wajjin nan jiraadha, akkasumas sin eebbisa. Siif garuu fi sanyii keetiif biyya kana hunda nan kennaatii, akkasumas kakuu koo kan ani Abrahaam abbaa keetiif kakadhe sana nan dhaaba. Sanyii kee akka urjiiwwan samii nan baay'isa, sanyii keetiifis lafa kana hunda nan kenna, akkasumas saboonni lafaa hundi sanyii keetiin ni eebbifamu. Sababii Abrahaam abbaan kee sagalee koo dhaga'eef, ajajawwan koo, seera koo, qajeelfamawwan koo, fi seerota koo eegeeraaf. Yisihaaq garuu Geraar keessa jiraate. Dhiironni iddoo sanaa garuu waaee Rifqaa niitii isaa gaafatan, innis, Obboleettii koo ti jedhe. Inni, Niitiin koo ti jechuu sodaateera, akka dhiironni iddoo sanaa sababii Rifqaatiif isa hin ajjeesneef, isheen mulata isheetiin bareedduu turteertii. Yeroo dheeraa achuma turuu isaa booda, Abiimelek mootichi Geraaraa foddaa keessaa gad ilaale, Yisihaaq niitii isaa Rifqaa waliin taphachaa jiru arge. Abiimelek garuu Yisaaqin waame, akkanas jedheen: Dhugumatti isheen niitii keetii? Maaliif Isheen obboleettii koo ti jette? Yisaaq immoo

akkana jedhee deebise: Ani sababii ishee tiin akkan hin duuneef jedhe. Abiimelek garuu isaaniin jedhe, Maal kana nutti goote? Namni tokko sanyii koo keessaa xinnuma niitii kee waliin ciisa ture, atis wallaalummaa nutti fidda turte. Abiimelek garuu saba isaa hundaaf ajaje, akkana jedhee: Namni nama kana yookaan niitii isaa tuqu kamiyyuu duaan adabama. Yisihaaq biyya sana keessatti facaase, fi bara sana keessatti garbuu dhibba tokko kennitu argame, Gooftaanis isa eebbise. Namichi ol-kaafame, akkasumas itti fufee guddachaa deemee guddaa tae, hanga baayee guddaa tautti. Isaaf horii hoolotaa, horii qotiyyoo, fi qonna baay'ee ta'eef. Filisxeemonni garuu isa hinaafan. Akkasumas boolla bishaanii hunda kan tajaajiltoonni abbaa isaa yeroo abbaa isaa keessatti qotan, Filisxeemonni cufsisan, akkasumas biyyoodhaan guutan. Abiimelek garuu Yisihaaqiin akkana jedhe, Nu biraa deemi, sababii ati nu caalaa baayee jabaatte. Isaaqi achii ka'ee deemee sulula Geraaraa keessa qubate, achittis jiraate.

Akkasumas ammas Yisihaaq boolla bishaanii kan tajaajiltoonni Abrahaam abbaa isaa qotan sana qote, akkasumas Filisxeemonni isaan cufe erga Abrahaam abbaan isaa duee booda, akkasumas isaaniif maqaawwan moggaase akkaataa maqaawwan abbaan isaa moggaase sanaa. Tajaajiltoonni Isaaiq sulula Geraar keessatti qotatan, fi achitti boolla bishaanii jireenyaa argatan. Tiksoonni Geeraar tiksoota Yisihaaq wajjin lolaniiru, bishaan sun kan isaanii tauu jedhan, maqaa boolla bishaanii sanas Murtii-Hin-Qabeessummaa jedhanii waaman, sababni isaas isa miidhaniiru. Achii kaasee achi irraa boolla

bishaanii biraa qote, isaanis waaee sanaa wal lolan, maqaa isaa Shororkeessummaa jedhee moggaase. Achii ka'ee booda boolla bishaanii biraa qote, isaan garuu waa'ee isaatiin hin lolne. Kanaafuu maqaa isaa Bal'ina jedhee moggaase, Sababiin amma Gooftaan nuuf bal'iseera, lafa irrattis nu guddiseera jedhee.

Inni garuu achii irraa gara boolla bishaanii kakuu sanaa ol ba'e. Gooftaan halkan sana keessatti isaaf mulate, akkanas jedhe, Ani Waaqa abbaa kee Abrahaam ti, hin sodaatin, ani si wajjin jiraatii, sin eebbisa, sanyii kee nan baayisa karaa abbaa kee Abrahaam. Innis achitti iddoo aarsaa ijaare, maqaa Gooftaas waame, achittis dunkaana isaa dhaabe. Tajaajiltoonni Yisihaaq garuu achitti sulula Geraar keessatti boolla bishaanii qotan. Abimelech Gerar irraa gara isaatti dhufee, Ahuzzath gorsituu isaa fi Phicol ajajaa guddaa humna isaa wajjin. Yisihaaq isaaniin jedhe, Maaliif gara koo dhuftan? Isin garuu na jibbattanii na irraa na ergitan. Isaan garuu jedhan, Arguu argineerra akka Gooftaan si wajjin ture, fi nuti jedhe, Haa tau amma gidduu keenyaa fi gidduu keetii, fi ni godhanna si wajjin kakuu. Waan hamaa nuun hin hojjetin, akkuma nu si hin tuffanne, fi akkuma nu siin gaarii goone, fi nagaan si ergine, fi amma ati Gooftaadhaan eebbifamtaa dha. Akkasumas isaaniif cidha qopheesse, isaan nyaatanii dhugan. Ganama kaanii, tokkoon tokkoon ollaa isaatti kakate, Yisihaaq immoo isaan ergee, isaanis nagaan irraa deeman. Tahe garuu guyyaa sana keessa, fi dhufanii tajaajiltoonni Yisihaaq itti himan waa'ee boolla bishaanii kan qotan, fi jedhan, Bishaan hin argine. Akkasumas inni waan kana Kakuu jedhee waame; sababii kanaaf maqaa

magaalaa sanaa Boolla-Bishaanii Kakuu jedhee waame, hanga guyyaa haraatti.

Esaawu garuu waggaa afurtama ture, innis Yuuditin intala Beerii nama Heetotaa fi Baasemaatin intala Eloon nama Heetotaa fuudhe. Isaaqi fi Rifiqaaf gaddisiisaa turan.

# 27

Erga Yisihaaq jaarsa ta'ee booda ta'e, ijoolleen isaas arguu hin dandeenye. Innis ilma isaa hangafa Esaawu waame, akkanas jedheen, Ilma koo. Innis, Kunoo ani jedhe. Akkasumas jedhe, Kunoo ani dulloomeera, guyyaa dua koo illee hin beeku. Amma kanaafuu meeshaa kee, xiyyoo fi iddaa kee fuudhiitii gara dirreetti ba'iitii adamsa naa adami. Nyaata naaf tolchi, akkuma ani jaaladhu, naaf fidi, akkan nyaadhu, akka lubbuun koo si eebbistuuf dura ani duu. Ribeekkaan garuu dhageesse yeroo Yisihaaq ilma isaa Esaawutti dubbatu, Esaawu immoo gara dirreetti deeme abbaa isaatiif adamsaa adamsuuf. Ribeeqaan garuu gara Yaaqoob ilma ishee isa xinnaa sanatti jette, Ilaali, ani abbaa kee Esaawu obboleessa kee wajjin haasa'uu dhaga'e, akkana jedhuu: Adamsaa naaf fidi, fi nyaata naaf tolchi, akka ani erga nyaadhee booda fuula Gooftaa duratti si eebbisu, utuu ani hin duin dura. Amma kanaafuu, yaa ilma koo, na dhaga'i, akkuma ani si ajaju. Akkasumas deemtee gara hoolotaatti, as fuudhi achii ilmoolee re'ee lama lallaafaa fi gaggaarii, anis isaan nyaata abbaa keetiif nan godha, akkuma inni jaallatuu. Fi ati

abbaa keetiif ni geessita, innis ni nyaata, akka abbaan kee utuu hin duin dura si eebbisu. Yaaqoob haadha isaa Rifqaatti jedhe, Esaawu obboleessi koo nama rifeensa qabuudha, ani garuu nama lallaafaadha. Abbaan hin na tuqin dargaggootti, fi ani fuula isaa dura akka nama tuffatuu nan ta'a, fi abaarsa mataa koo irratti nan fida, eebba miti. Haati garuu isaaniin jetteen, Abaarsi kee ana irratti haa buu, yaa mucaa koo; ati garuu sagalee koo qofa dhaggeeffadhu; dhaqiitii naa fidi. Deemee garuu fuudhee, haadha isaatti fide; haati isaa immoo nyaata miaawaa hojjette, akkuma abbaan isaa jaallatuu ture.

Ribeeqaan uffata Esaawu ilma ishee hangafa kan gaarii, kan mana keessatti ishee biraa ture sana fudhattee, ilma ishee xinnaa Yaaqoobitti uffisite. Akkasumas gogaa reoota dargaggoo irra irree isaa irra kaae, akkasumas irra qullaa morma isaa irra. Akkasumas nyaata miaawaa fi daabboo kan isheen tolchite sana harka ilma ishee Yaaqoobitti kennite. Innis gara abbaa isaatti fide, Yaa abbaa jedhe. Inni immoo, Kunoo ani asan jira; ati eenyu, yaa ilma koo? jedhe. Akkasumas Yaaqoob abbaa isaatiin jedhe, Ani Esaawu ilma kee hangafa; akkuma ati natti dubbatte sanan hojjedheera. Maaloo kaiitii taai, adamsa koo irraa nyaadhu, akka lubbuun kee na eebbiftu. Yisihaaq ilma isaatiin, Yaa mucaa koo, waan kana akkamitti dafee argatte? jedhe. Innis deebisee, Gooftaan Waaqni kee fuula koo dura naa kenne jedhe. Isaaqi garuu Yaaqoobiif jedhe, Natti dhihaadhu, akkan si tuquuf, yaa ilma koo, ati ilma koo Esaawu moo yookaan hin taanee? Yaaqoob garuu gara abbaa isaa Yisihaaq dhihaate, isa tuqe, akkanas jedhe, Sagaleen kun dhugumatti sagalee Yaaqoob ti,

harki garuu harki Esaawu ti. Inni isa hin beekne, sababni isaas harki isaa akka harka Esaawu obboleessa isaa rifeessa tureef, kanaafuu isa eebbise. Innis, Ati ilma koo Esaawu mitii? jedhe. Inni immoo, Ani jedhee deebise. Innis, Natti fidi, ilma koo, ani adamsaa kee irraa nan nyaadha, akka lubbuun koo si eebbistuuf jedhe. Innis isaaf dhiheesse, nyaates. Daadhii wayiniis isaaf fide, dhugees. Yisihaaq abbaan isaa akkana jedheen, Mucaa ko, natti dhihaadhuutii na dhungadhu. Akkasumas dhihaatee isa dhungachee, urgaa uffata isaa urgaafatee, isa eebbisee akkana jedhe: Kunoo, urgaan ilma koo akka urgaa lafa qotiisaa guutuu kan Gooftaan eebbise sanaa ti. Waaqni copha samii irraa, gabbina lafa irraa, midhaan baayee fi daadhii wayinii siif haa kennu. Saboonni siif haa tajaajilan, bulchitoonnis siif haa sagadan; gooftaa obboleessa keetii ta'i; ilmaan abbaa keetiis siif ni sagadu. Namni si abaaru abaarame; kan si eebbisu garuu eebbifame.

Erga Yisihaaq ilma isaa Yaaqoobin eebbisuun dhiisee booda, akkuma Yaaqoob fuula abbaa isaa Yisihaaq duraa ba'een, obboleessi isaa Esaawu adamsa irraa dhufe. Akkasumas inni nyaata miaawaa tolche, abbaa isaatti dhiheesse, akkasumas abbaa isaatiin jedhe, Abbaan koo haa kau, adamsaa ilma isaa irraa haa nyaatu, akka lubbuun kee na eebbistuuf. Yisihaaq abbaan isaa, Ati eenyu? jedheen. Inni immoo deebisee, Ani ilma kee hangafaa Esaawu dha jedhe. Yisihaaq dinqisiifannaa guddaa baayeetiin dinqisiifate, akkanas jedhe, Eenyu kanaafuu kan adamsee naaf adamsaa fi naaf galche, anis waan hunda irraa utuu ati hin dhufin dura nyaadhe? Anis isa eebbiseera, innis

eebbifamaa ni taa. Ta'e garuu yeroo Esaawu jecha abbaa isaa Yisihaaq dhaga'etti, sagalee guddaa fi hadhaa'aa baay'een iyyee, akkasiin jedhe, Abbaa, dhugumatti ana illee eebisi. Garuu inni isaaniin jedhe, Obboleessi kee gowwoomsaan dhufee eebba kee fudhateera. Akkasumas jedhe, Qajeelummaadhaan waamamee jira maqaan isaa Yaaqoob, gowwoomseera natti kunoo lammaffaa kana. Hanga hangafa koo fudhateera, akkasumas amma fudhate eebba koo. Akkasumas Esaawu abbaa isaatiin jedhe, Hin dhiiftee naaf eebba, abbaa? Yisihaaq deebisee Esaawuun jedhe, Yoo ani gooftaa isa siif godhe, fi obboloota isaa hunda tajaajiltoota isaa godhe, midhaan fi daadhii wayinii isa jabeessee jira, yaa mucaa koo, amma siif maal nan godha? Esaawu abbaa isaatiin, Eebbi tokko qofa siif jiraa, abbaa? Abbaa, anaillee eebbiisi! jedhe. Yisihaaq garmalee dhiphatee, Esaawu immoo sagalee ol kaasee iyyee booye. Deebii kennuudhaan garuu Yisihaaq abbaan isaa isaanitti jedhe, Kunoo, gabbina lafaa irraa jireenyaan kee ni taa, akkasumas fixeensa samii irraa olii. Akkasumas goraadee kee irratti jiraatta, akkasumas obboleessa keetiif tajaajilta, garuu yeroo waanjoo isaa morma kee irraa diigdee hiiktu ni taa.

Akkasumas Esaawu sababii eebba abbaan isaa ittiin Yaaqoobin eebbiseef Yaaqoobiif dheekkama qaba ture, Esaawu garuu yaada isaa keessatti akkana jedhe, Guyyoonni gaddaa abbaa koo haa dhihaatan, akka ani obboleessa koo Yaaqoobin ajjeesu. Rifqaaf jechoonni Esaawu ilma ishee hangafaa gabaafaman, ergitees Yaaqoob ilma ishee quxisuu waamte, itti jettes, Kunoo, obboleessi kee Esaawu si ajjeesuf si doorsisa. Amma kanaafuu,

ilma ko, sagalee koo dhaggeeffadhu; kaiitii gara Meesopoxaamiyaatti, gara obboleessa koo Laabaan, gara Kaaraanitti baqadhu. Guyyoota muraasa isa waliin jiraadhu, hanga dheekkamsi sun deebiutti. Fi dheekkamsi obboleessa keetii irraa kee deebiee, innis waan ati isaaf goote sana ni irraanfata; anis ergee achii si waama, akka guyyaa tokko keessatti ijoollee koo lamaan keessan irraa hin dhabamneef. Ribqaan Yisihaaqiin jetti, Ani jireenya koo irraa dadhabee jira sababii intallan ilmaan Heet. Yoo Yaaqoob intallan biyya kanaa keessaa niitii fuudhe, jiraachuun maal naa fayyada?

# 28

Yisihaaq garuu Yaaqoobin waamee isa eebbise, akkanas jedhees isa ajaje: Intallan Kanaanota keessaa niitii hin fudhatin. Kaiitii gara Meesopootaamiyaatti baqadhu, gara mana Baatuueel abbaa haadha keetiitti, fi achii intallan Laabaan obboleessa haadha keetii keessaa ofii keetiif niitii fuudhi. Waaqni koo garuu si haa eebbisu, si haa dabalu, si haa baayisu, fi ati waldaa sabootaa ni taata. Akkasumas eebba Abrahaam abbaa koo siif haa kennu, siif fi sanyii kee kan si wajjin jiru, akka ati biyya alagoota keessa jiraatte kan Waaqni Abrahaamiif kenne sana dhaaltuuf. Yisihaaq Yaaqoobiin erge, innis gara Meesopoxaamiyaatti, gara Laabaan ilma Baatuueel namicha Suuriyaa, obboleessa Rifqaa haadha Yaaqoobii fi Esaawu sanaa deeme.

Ilaali garuu Esaawu akka Yisihaaq Yaaqoobin eebise, fi gara Meesopoxaamiyaa Sooriyaa isa erge achii ofii isaatiif niitii fuudhuuf, yeroo isa eebbisu keessatti, fi isaaf ajaje, Intallan Kanaanota keessaa niitii hin fuudhu jedhee. Yaaqoob abbaa fi haadha isaa dhaga'ee gara Meesopoxaamiyaa Sooriyaa deeme. Esaawu akka intallan Kana'aan fuula abbaa isaa Yisihaaq duratti hamaa taan argee, Esaawu gara Ishmaaeel deeme, fi Maeleeth intala Ishmaaeel ilma Abraahaam, obboleettii Nabaayoot, niitota isaa irratti dabalee niitii godhee fuudhe.

Yaaqoob boolla kakuu irraa ba'ee gara Kaaraan deeme. Akkasumas inni bakka tokkotti argame, achittis rafee ture, aduu lixeef. Dhagaa bakka sanaa keessaa fuudhee mataa isaa jalatti kaa'ee, bakka sana keessatti rafee ture. Inni abjoodee, kunoo siidaan tokko lafa irra dhaabbatee kan mataan isaa samiitti geessu ture, ergamtoonni Waaqaas isa irra ol ba'aa fi gad bu'aa turan. Gooftaan garuu ishee irratti dhaabbatee ture, akkanas jedhe, Ani Waaqa Abrahaam abbaa keetii fi Waaqa Yisihaaq. Hin sodaatin; biyyii ati irra raftu kana siif nan kenna, sanyii keetiifis nan kenna. Sanyiin kee akka cirracha lafaa ni taa, gara galaanaatti, Kibbaatti, Kaabaatti fi Bahaatti ni balata, gosoota lafaa hundis sii fi sanyii kee keessatti ni eebbifamu. Akkasumas ilaalaa, ani si wajjin nan jiraadha, karaa hunda keessatti si nan eega, bakka ati deemtu kamitti iyyuu, akkasumas gara biyya kanaa si nan deebisa, sababii ani si hin dhiisu, hanga ani waan hunda kan sitti dubbadhe hojjedhutti. Yaaqoobis hirribaa isaa irraa kaee akkana jedhe: Dhugumatti Gooftaan iddoo kana keessa jira; ani garuu hin beekne. Innis ni sodaate, akkasumas

jedhe, Iddoon kun akkam sodaatamaa dha! Kun mana Waaqaa malee homaa miti; kunis balbala samiiti. Yaaqoobis ganama kaee dhagaa mataa isaa jalatti achi kaaee ture sana fuudhee utubaa godhee dhaabe, zayitas fiixee ishee irratti dhangalaase. Innis maqaa iddoo sanaa Mana Waaqaa jedhee moggaase; maqaan magaalaa sanaa duraan Luuz ture. Yaaqoobis kakuu kadhate, akkana jedhee: Yoo Gooftaan Waaqni na wajjin ta'ee, karaa ani deemu kana irratti na eegee, buddeena ani nyaadhu, fi uffata ani uffadhu naaf kennee, fi yoo inni fayyinaan gara mana abbaa kootti na deebise, Gooftaan Waaqa koo ni taa. Akkasumas dhagaan kun kan ani utubaa godhe mana Waaqaa natti taa, akkasumas waan hunda yoo naa kennite, kudhan keessaa tokko isaan siif kennuura.

# 29

Yaaqoob miilla isaa ol-kaasee gara biyya ba'a biiftuutti deeme, gara Laabaan ilma Betuu'eel namicha Sooriyaa, obboleessa Rifqaa haadha Yaaqoob fi 'Eesaawu sanaa dhaqe. Innis arge, kunoo boolla bishaan tokko dirree keessa ture, achittis bushaayeen hoolaa sadii boolla bishaan sana bira boqochaa turan, bushaayeen sun boolla bishaan sanaa bishaan obaafamaa turaniitii, dhagaan guddaan tokko immoo afaan boolla bishaanii irra ture. Bushaayeen hundi achitti walitti qabamu turan, isaanis dhagaa afaan boolla bishaanii irraa garagalchanii hoolota obaasu turan, ergasii immoo dhagaa sana deebisanii afaan boolla bishaanii irra bakka isaatti kaa'u turan. Yaaqoob

garuu isaaniin jedhe, Yaa obboloota, isin eessaa dhuftan? Isaan immoo, Nu Kaaraan irraa dhufne jedhanii deebisan. Jedhe garuu isaanitti, Laabaan ilma Naahoor ni beektuu? Isaan garuu jedhan, Ni beekna. Inni garuu isaaniin jedhe, Fayyaa qabaa? Isaanis deebisanii jedhan, Fayyaa qabaa, fi kunoo Raahel intalli isaa hoolota wajjin dhufaa jirtu. Yaaqoobis akkana jedhe, Guyyaan amma iyyuu guddaa dha, yeroon horiin walitti qabaman amma hin geenye, hoolota obaasaatii deemtanii dheedhaa. Isaan garuu jedhan, Nu hin dandeenyu, hanga tiksoota hundi walitti qabaman, fi isaan dhagaa afaan boolla bishaanii irraa gangalchan, ergasii nu hoolota obaasna. Amma inni isaan wajjin haasawaa jiruu, kunoo Raahel intalli Laabaan hoolota abbaa ishee wajjin dhufaa turte, isheen hoolota abbaa ishee tikfattu turteertii. Ta'e garuu akka Yaaqoob Raahel intala Laabaan obboleessa haadha isaa fi hoolota Laabaan obboleessa haadha isaa argetti, Yaaqoob dhufee dhagaa afaan boolla bishaanii irraa gangaleessee hoolota Laabaan obboleessa haadha isaa obaase. Yaaqoob Raaheelin dhungachise, sagalee isaatiinis ol iyyee boo'e. Akkasumas obboleessa abbaa ishee tauu fi ilma Rifqaa tauu Raahel beeksise, akkasumas fiigdee dubbii kana hunda abbaa ishee beeksiste. Ta'e garuu akka Laabaan maqaa Yaaqoob ilma obboleettii isaa dhaga'e, gara simachuu isaatti fiige, hammachuudhaan isa dhungate, gara mana isaatti isa galche, Yaaqoob immoo dubbii kana hunda Laabaaniif himate. Laabaan isaaniin jedhe, Ati lafee koo fi foon koo irraa ti, fi jia tokko guyyoota isaa wajjin ture.

Laban garuu Yaaqoobiif jedhe, Sababii ati obboleessa koo

taateef, bilisaan na hin tajaajiltu; gatii kee maal akka tae natti himi. Labaan garuu intallan lama qaba ture; maqaan ishee guddittii Liyaa, maqaan ishee xiqqittii immoo Raahel. Iji Liyaa garuu dadhaboo ture, Raahel garuu bifa gaarii qabdi turte, fi mulata ishii baayee bareedduu turte. Yaaqoob garuu Raahelin ni jaallate, akkanas jedhes, Raahel intala kee xiqqittii sanaaf waggaa torba sin tajaajila. Laabaan garuu isaaniin jedhe, Ishee sitti kennuun ana caala gaarii dha, yookaan nama biraatti ishee kennuu ana; na waliin jiraadhu. Fi Yaaqoob Raaheliif waggaa torba tajaajile, fi isaan fuula isaa duratti akka guyyoota muraasaatti mulatan, sababii inni ishee jaalatuf. Yaaqoob Laabaaniin jedhe, Niitii koo naa kenni, guyyoonni guutamaniiru akka ani gara ishee seenu. Laabaan garuu namoota iddoo sanaa hunda walitti qabee heeruma godhe. Galgala ta'e, akkasumas Liyaan intala isaa fuudhee gara Yaaqoob galche, akkasumas Yaaqoob gara ishee seene. Laabaan garuu intala isaa Liyaaf xomboree isaa Zilfaa kennef, akka xomboree ishee taatu. Ta'e garuu ganama, kunoo isheen Liyaa turte. Yaaqoob immoo Laabaniif akkana jedhe, Maal kana naaf goote? Mitii waa'ee Raahel si biratti tajaajile? Maaliif na gowwoomsite? Laabaan garuu deebisee, Biyya keenyatti akkas miti, intala xiqqoo intala guddoo dura kennuun, jedhe. Kanaafuu torba kana xumuri, anis kana siif nan kenna; hojii ati na biratti hojjettu sanaatiif waggaa torba biroo. Yaaqoob garuu akkas godhe, torba kanas guute; Laabaan immoo intala isaa Raahel niitii godhee isaaf kenne. Laabaan garuu intala isaatiif Bilihaa xombore dargaggettii isaa kennef, akka xombore ishee taatu. Akkasumas gara Raahel seene, garuu Raahel Liyaa caalaa jaalate, akkasumas waggaa

torba biraa isaaf tajaajile.

Gooftaan Waaqni yommuu akka Liyaan jibbamte argetti, gadameessa ishee bane; Raahel garuu dhabduu turte. Liyaan ulfooftee ilma Yaaqoobiif deesse, garuu maqaa isaa Ruubeen jettee moggaafte, jettees, Sababii Gooftaan salphina koo argeef, ilmas naaf kenneef, kanaafuu amma dhirsi koo na jaallata. Isheen ammas ulfooftee ilma lammaffaa Yaaqoobiif deesse. Akkasumas, Gooftaan akka ani jibbamaa jiru dhaga'eef kanas naa kenne jettee maqaa isaa Simi'oon jettee moggaafte. Ammas ulfooftee ilma deesse. Akkanas jette: Yeroo ammaa kana dhiirsi koo gara kootti dhufa, ani isaaf ilmaan sadii dhaleesseef. Kanaafuu maqaa isaa Lewwii jettee moggaafte. Ammas ulfa qabaattee ilma deesse, akkasumas jette, Amma kanaaf Gooftaaf nan galatadhaa, kanaafuu maqaa isaa Yihuudaa jettee moggaafte; ergasii ijoollee deessuu irraa dhaabbatte.

# 30

Raahel garuu yeroo akka isheen Yaaqoobiif hin deenye argite, Raahel obboleettii ishee hinaafatte, fi Yaaqoobiin jette, Ijoollee naa kenni; yoo kanaa achii, ani nan du'a. Yaaiqoob Raahel irratti aaree garuu ishee jedhe, Ani Waaqa bakka buaa? Kan ija gadameessa si dhowwe isa mitii? Raahel garuu Yaaqoobiin jedhe, Kunoo xomboreen koo Bilihaa jira; ishee bira seeni. Isheen jilba koo irratti ni deessi, anis karaa isheetiin ijaaraman argadha. Akkasumas Bilhah xombore ishee niitii godhee isaaf

kennite, Yaaqoobis gara ishee seene. Bilhaan xombooreen Raahel ulfoofte, Yaaqoobiifis ilma deesse. Raahel akkana jette, Waaqayyo naaf murtee, sagalee koo dhaga'eera, ilmas naaf kenneera, kanaaf maqaa isaa Daan jettee moggaafte. Bilhaan tajaajiltuu Raahel ammas ni ulfoofte, ilma lammaffaas Yaaqoobiif deesse. Raahel immoo akkana jette, Waaqni na gargaareera, obboleettii koo waliin wal qabsiifadheera, injifachuunis nan dandeenye, jettee maqaa isaa Naftaalem jettee moggaafte. Liyaan akka deessee dhaabbatte argitee, xomboree ishee Zilfaa fudhattee Yaaqoobitti niitii gootee kenniteef, innis ishee bira seene. Akkasumas Zilfaan garbittiin Liyaa ulfooftee Yaaqoobiif ilma deesse. Liyaan, Milkaainaan! jettee maqaa isaa Gaad jettee moggaafte. Ammas Zilfaan garbittiin Liyaa ulfoofte, Yaaqoobiifis ilma lammaffaa deesse. Akkasumas Liyaan jette, Eebbifamtuu dha ani, sababii dubartoonni eebbifamtuu na godhuuf, akkasumas maqaa isaa Aasheer jettee moggaafte. Ruubeen bara haamamuu qamadii keessa deemee, lafa qonnaa irratti poomii mandiraagooraa argee, haadha isaa Liyaatti fide. Raahel obboleettii ishee Liyaatiin, Poomii mandiraagooraa ilma keetii irraa naaf kenni jette. Liyaan garuu jette, Dhiira koo fudhachuun kee si hin ga'uu? Mandraagoraawwan ilma koos ni fudhattaa? Raahel immoo jette, Miti akkasitti. Halkan kana mandraagoraawwan ilma keetii bakka bu'uuf si waliin haa rafu. Yaaqoob galgala dirree irraa seene, Leaan immoo isa simachuuf gad baate. Isheenis, Hara gara koo seenta; mandraagoraawwan ilma kootiif qooda si kireeffadheera jettee. Halkan sana immoo isa waliin rafee. Waaqnis Liyaa dhaga'e, isheen ulfooftees Yaaqoobiif ilma shanaffaa deesse. Liyaan akkana jette, Waaqni

gatii koo naa kenneef, sababii ani xombore koo dhirsaa kootti kenneef. Maqaa isaas Yisaakor jettee moggaafte; kunis gatii jechuudha. Liyaan ammas ni ulfoofte, ilma jahaaffaa Yaaqoobiif deesse. Akkasumas Liyaan jette, Waaqni yeroo amma kana keessatti kennaa gaarii naaf kenneera; amma dhiirsi koo na filata, ani isaaf ilmaan jaa dhaladeef. Akkasumas maqaa isaa Zaabuloon jettee moggaafte. Erga kana booda intala deesse, maqaa ishees Diinaa jedhee moggaase. Waaqni garuu Raahelin yaadatee ishee dhaga'e, gadameessa ishees bane. Akkasumas ulfaa'uudhaan Yaaqoobiif ilma deesse. Raahel garuu akkana jette: Waaqni koo arrabsoo koo narraa fuudheera. Maqaa isaa immoo Yoosef jettee moggaafte; Waaqayyo ilma biraa naa haa dabalu jettee.

Ta'e garuu yeroo Raahel Yoosefin deessetti, Yaaqoob Laabaaniin jedhe, Na ergi, akkan gara iddoo kootti fi gara biyya kootti deemu. Dubartoota koo fi ijoollee koo deebisiif, waaee isaanii ani siif tajaajileera, akkan deemu. Ati garbummaa ani siif tajaajile ni beektaatii. Laabaan garuu akkana jedheen; Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhe, ani ilaaleera; Waaqni dhufuu keetiin na eebbiseeraatii. Kaffaltii kee natti ibsi, anis sin kenna. Yaaqoob garuu jedhe, Ati ni beekta akkamitti ani si tajaajile, fi akkamitti horiin kee na waliin ture. Wanti ati qabdu fuula koo dura xinnaa ture, garuu gara baayinaatti guddateera, Gooftaan Waaqni sababii miilla kootiif si eebbiseera; kanaafuu amma ani mataan koo ofii kootiif mana yoom ijaaradha? Akkasumas Laabaan isaaniin jedhe, Maal siif kennu? Yaaqoob immoo akkana jedheen, Ati homaa naaf hin kennitu; yoo ati waan kana

naaf goote, ani ammas hoolota kee nan tiksa, akkasumas nan eega. Hoolonni kee hundi hara haa darban, achii immoo xobbaallee hoolaa keessaa hoolota gurraacha hunda, re'oota keessaa immoo kanneen halluu adda addaa qabanii fi tuqaa'aa hunda addaan baasi; isaan mindaa koo ni ta'u. Qajeelummaan koo guyyaa itti aanutti naaf dhugaa ba'a, sababii gatiin koo fuula kee dura jiruuf, wanti re'oota keessaa boccaa fi adii sarara qabu hin ta'in, akkasumas wanti hoolota keessaa gurraachaa hin ta'in hundi, na biratti hatame ta'a. Laabaan garuu, Akka dubbii keetitti haa tau jedheen. Guyyaa sana korommii re'ootaa halluu qabaniifi adii baay'ee qaban, akkasumas re'oota dubaraa halluu qabaniifi adii baay'ee qaban hunda, akkasumas xobbaallee hoolotaa keessaa kanneen gurraacha ta'an hunda, akkasumas kanneen adii ta'an hunda adda baasee ilmaan isaatti dabarsee kenne. Akkasumas inni fageenya karaa guyyoota sadii gidduu isaanii fi gidduu Yaaqoob godhe, Yaaqoob garuu hoolota Laabaan kanneen hafan tiksaa ture. Yaaqoob ofii isaatiif ulee styrax haaraa, kan mukaa almond, fi kan muka plane fuudhe. Yaaqoob gogsuuwwan adii isaan irraa gogse, fi yeroo inni magariisa muuqu, adiin inni gogse sun ulee irra halluu garaa garaan mulate. Akkasumas ulee kan inni quncee sana boolla bishaanii keessa dhi'eesse, akka yeroo hoolonni dhuguu dhufan, ulee sana fuula duratti, yeroo isaan dhuguu dhufan, hoolonni ulee sana irratti ulfaa'aniif. Yeroo hoolonni ulee sana bira yaadan, hoolonni adii qulqulluu, halluu garaa garaa fi daalacha buburree dhalan. Xobbaalota garuu Yaaqoob addaan baase, fuula hoolota dura immoo korma halluu adda addaa qabu fi waan halluu adda addaa qabu hunda xobbaalota keessatti

dhaabe. Bushaayee ofii isaatiif ofuma isaatiin addaan baasee, hoolota Laabaan wajjin hin makne. Garuu yeroo hoolonni ulfaauuf jiran keessa, Yaaqoob ulee hoolota fuuldura boolla bishaanii keessa kaae, akka isaan ulee sana ilaalan ulfaaaniif. Yeroo hoolonni dhalan garuu, hin kaane, kanaafuu kanneen mallattoo hin qabne kan Laabaan taan, kanneen mallattoo qaban immoo kan Yaaqoob taan. Namichi sun baayee baayee soorome, akkasumas horii baayee, sangoota, tajaajiltoota, xomboreewwan, gaalawwan fi harroota qabaate.

# 31

Yaaqoob garuu jecha ilmaan Laabaan dhaga'e, warri, Yaaqoob waan abbaa keenyaa hunda fudhateera, fi waan abbaa keenyaa irraa ulfina kana hunda argateera jedhan. Yaaqoob fuula Laabaan argee, kunoo inni isatti hin ilaalle akka kaleessaa fi guyyaa sadaffaatti. Gooftaan garuu Yaaqoobiin akkana jedhe, Gara biyya abbaa keetiitti fi gara maatii keetiitti deebii, anis si wajjin nan taa. Ergee garuu Yaaqoob waamee Liyaa fi Raahel gara dirreetti, bakka bushaayeen turan. Akkasumas isaaniin jedhe, Ani fuula abbaa keessanii nan arga, akka inni gara kootti hin jirre akkuma kaleessaa fi guyyaa sadaffaatti, garuu Waaqni abbaa koo na wajjin ture. Fi isaan kana garuu ni beektu, akka ani humna koo hunda keessatti abbaa keessan tajaajilee jiru. Abbaan keessan garuu na gowwoomse, mindaa koo yeroo kudhan jijjiire, garuu Waaqni akka inni na miidhu hin eeyyamneef. Yoo inni akkas jedhe, kanneen halluu garaa garaa

qaban badhaasa kee ni ta'u, fi hoolonni hundi kanneen halluu garaa garaa ni dhalu; yoo garuu inni jedhe, kanneen adii badhaasa kee ni ta'u, fi hoolonni hundi kanneen adii ni dhalu. Waaqni horii abbaa keessan hunda fuudhee naaf kenne. Yeroo hoolonni ulfa fudhachaa turanitti, anis hirribaa keessatti ijuma kootiin nan arge; kunoo korbeeyyiin re'ootaatii fi korbeeyyiin hoolotaa hoolotaa fi re'oota irra ol ba'aa turan; isaanis adii, halluu garaa garaa qabu, fi daakaa fakkaatan facaafamoo turan. Ergamaan Waaqaa hirriba koo keessatti, Yaaqoob jedhee na waame; anis, Maal dha? jedheen deebise. Innis akkana jedhe, Ija kee ol ka'iitii ilaali; korbeeyyiin re'ootaatii fi korbeeyyiin hoolaa kanneen hoolotaa fi re'oota irra utaalaa jiran, adii fi halluu garaa garaa fi daara fakkaatan bifa qabu. Ani waan Laabaan sitti hojjetu hunda argeeraa. Ani Waaqa ati iddoo Waaqaa keessatti na argite, iddoo ati achitti utubaa naaf dhaabdee kakuu naaf kakatte sana. Kanaafuu amma ka'iitii biyya kana keessaa ba'i, gara biyya dhalootaa keetiitti deebi'i, anis si wajjin nan ta'a. Raahel fi Liyaa deebisanii isaaniin jedhan, Manni abbaa keenyaa keessatti qoodni yookaan dhaalli nuuf hin jiru mitii? Mitii akka alagootaa isaaf lakkaaamne? Inni nu gurgureera, meetii keenya guutummaatti nyaateera. Qabeenya fi ulfina hunda kan Waaqni abbaa keenyaa irraa fudhate sun nuuf taa, akkasumas ijoollee keenyaafis ni taa. Kanaafuu amma waan Waaqni sitti hime hunda hojjedhu. Kaee garuu Yaaqoob niitota isaa fi ijoollee isaa gaalawwan irra teessise, Akkasumas inni qabeenya isaa hunda, feumsa isaa hunda kan inni Meesopoxaamiyaa keessatti argame, akkasumas waan isaa hunda fuudhee gara abbaa isaa Yisihaaq biyya Kana'aanitti

deeme. Laban garuu hoolota isaa ciruu deeme, Raahel immoo waaqota tolfamoo abbaa ishee hante. Yaaqoob akka baqachaa jiru isatti hin himnef jedhee Laabaan namicha Sooriyaa sana irraa dhokse. Inni mataan isaa fi waan isaa hunda fudhatee baqatee laga ce'ee gara Tulluu Gala'aad ariifate. Laabaan Sooriyichatti guyyaa sadaffaatti akka Yaaqoob baqate gabaafame. Fi obboloota isaa ofii isaa wajjin fuudhee, guyyoota torba karaa isaa duubaan isa ari'e, tulluu Gala'aad irratti immoo isa qaqqabe. Waaqni garuu halkan sana abjuudhaan gara Laabaan nama Sooriyaa sanaa dhufe, akkanas jedheen; Of eeggadhu; Yaaqoobitti waan hamaa tokko illee hin dubbatin. Laabaan Yaaqoobitti qaqqabe, Yaaqoob garuu dunkaana isaa tulluu irratti dhaabbate, Laabaan immoo obboloota isaa tulluu Gili'aad irratti dhaabbate. Laabaan garuu Yaaqoobiin jedhe, Maal hojjette? Maaliif dhoksaan baqattee na hattee intallan koo akka booji'amtoota goraadeen geessite? Yoo natti himtee jiraadhee, gammachuu, muuziqaa, dibbee fi kiraara waliin si ergeen ture. Anis ijoollee koo fi intallan koo dhungachuuf hin kabajamne, amma garuu gowwoomsaan hojjette. Amma harka koo si miidhuu ni dandaa, garuu Waaqni abbaa keetii kaleessa naan jedhe, Of eeggadhu, gonkumaa waan hamaa Yaaqoob waliin hin dubbatin. Amma kanaafuu deemteerta, dhugumaan mana abbaa keetii gara deemuu hawwiteertaatii, maaliif garuu waaqota koo hattee? Yaaqoob deebisee Laabaniif jedhe, Ani sodaadheera, jedheera same, ati intallan kee fi waan koo hunda narraa fudhattu taata jedhee. Yaaqoobis akkana jedhe, Namni ati biraa waaqota kee argitu kam iyyuu fuula obboloota keenyaa duratti hin jiraatu. Waan biraa koo jiru kan keetii beekiitii

fuudhi. Garuu biraa isaa homaa hin argine. Yaaqoob akka Raahel niitiin isaa waaqota sana hattee turte hin beekne. Laabaan garuu mana Liyaa seenee sakatta'e, fi homaa hin arganne, fi mana Liyaa keessaa ba'e, fi mana Yaaqoob sakatta'e, fi mana xomboreewwan lamaan keessatti sakatta'e, fi homaa hin arganne, ergasii immoo mana Raahel seene. Raahel garuu waaqota tolfamoo fudhattee korojoo gaalaa keessa isaan keesse, isaanittis taa'atte. Akkasumas abbaa isheetiin jetteen, hin ulfaatinaan fudhatin gooftaa, fuula kee duratti ka'uun naaf hin danda'amu, sababiin barteen dubartoota natti dhufeerti, Laabaan mana guutuu keessa sakatta'e, garuu waaqota tolfamoo hin arganne. Yaaqoob garuu ni aare, Laabaan walinis ni lole. Yaaqoob deebisee Laabaaniin jedhe, Dogoggorri koo maali? Cubbuu koo maalis, ati duubaan koo na ariiteef? Ati waan mi'oota mana koo hunda qorteef, mi'oota mana keetii hunda keessaa maal argatte? Obboloota kee fi obboloota koo duratti asitti kaa'i; isaan lamaan keenya gidduutti haa murteessan. Kunniin naaf waggaa digdama ani si waliin ture, hoolonni kee fi re'oonni kee hin ijoollee dhabne, korbeeyyii hoolota kee hin nyaanne. Bineensota irraa ciccitame siif hin fide; ani ofuma koo irraa hanna guyyaa fi hanna halkan kaffala ture. Ani guyyaa ho'aan gubachuun, halkan immoo cabbiin, hirribni ija koo irraa bade. Kunniin digdamni waggaa ani mana kee keessa jiraadhe; kudha afur waggaa intallan kee lamaan bakka buusuuf sin tajaajile, jahni waggaa immoo hoolota kee keessa tajaajile, ati garuu mindaa koo yeroo kudhan gowwoomsite. Yoo Waaqni abbaa koo Abrahaam fi sodaan Yiisaaq na wajjin hin turuu, amma duwwaa na ergita turte. Gad-

qabummaa koo fi dadhabbii harka koo Waaqni argee kaleessa si ifate.

Deebisee garuu Laabaan Yaaqoobiif jedhe, Intallan, intallan koo ti, fi ilmaan, ilmaan koo ti, fi horii, horii koo ti, fi waan ati argitu hunda kan koo ti. Intallan koo waaee, maal hojjedha kanaaf hara yookaan ijoollee isaanii kanneen isaan dhalchaniif? Amma kanaafuu kottuutii kakuu haa godhu ani fi ati, kunis dhugaa ba'uu ta'a gidduu koo fi keetii. Garuu inni isaaniin jedhe, Kunoo namni tokko nu waliin hin jiru. Ilaali, Waaqni dhuga ba'aa dha gidduu koo fi keetii. Yaaqoob garuu dhagaa fuudhee, utubaatti isa dhaabe. Yaaqoob obboloota isaatiin jedhe, Dhagaawwan walitti qabaa, fi dhagaawwan walitti qaban, tuullaa tolchan, achitti tuullicha irra nyaatan. Laabaan immoo isaaniin jedhe, Tuulleen kun har'a anaa fi si gidduu dhugaa ba'a. Fi Laabaan tuullaa sana Tuullaa Dhuga-baatii jedhee waame; Yaaqoob garuu Tuullaa Dhuga-baa jedhee waame. Laabaan garuu Yaaqoobiin akkana jedhe, Kunoo tuulaan kun fi utubbaan kun kan ani gidduu koo fi kee dhaabe, tuulaan kun dhugaa ba'a, utubbaan kunis dhugaa ba'a, kanaafuu maqaan isaa Tuulaan Dhugaa Ba'a jedhamee waamamte. Akkasumas mul'anni kan jedhamee ture, Waaqni gidduu koo fi kee haa ilaalu, sababni nu walii irraa gargar baanuuf. Yoo intallan koo gad-baafta, yoo dubartoonni biraa intallan koo irratti fudhatta, ilaali, namni tokko iyyuu kan argu nu waliin hin jiru, Waaqni dhuga-baatuu anaa fi kee gidduutti.  Yoo tauu baadhaaf ani gara kee hin ceene, yookaan ati gara koo hin ceene tulluu kana fi utubaawwan kana irratti hamminaan. Waaqni Abrahaam fi Waaqni Naahoor

gidduu keenyatti murtii haa kennu, Yaaqoobis sodaa abbaa isaa Yisihaaq maqaan kakate. Innis tulluu irratti aarsaa dhi'eesse, obbolaawwan isaa waame, isaanis nyaatanii dhugan, tulluu irrattis rafan.

# 32

Kaee garuu Laabaan ganama, ilmaan fi intallan isaa dhungachise, fi isaan eebbise, fi Laabaan garagalee gara bakka isaatti deeme.

Yaaqoob karaa isaa deeme; ol ilaalee qubata Waaqaa kan qubate arge, ergamoonni Waaqaas isa simatan. Yaaqoob yeroo isaan arge, Qubanni Waaqaa kana jedhe; maqaa iddoo sanaa immoo Qubannii jedhee moggaase.

Yaaqoob garuu ergamoota fuula isaa dura gara obboleessa isaa Esaawu, gara biyya See'iir, biyya Edoom ergite. Akkasumas isaaniif ajaje, jedha, Akkanatti gooftaa koo Esaawuuf jettu: akkanatti garbichi kee Yaaqoob jedha, Laabaan waliin turte, akkasumas hanga ammaatti turee. And to me became oxen and donkeys and sheep and servants and maidservants, and I sent to announce to my lord Esau so that your servant finds favor before you. Ergamtoonni gara Yaaqoobitti deebianii akkana jedhan: Gara obboleessa kee Esaawu dhufne, kunoo inni si simachuuf dhiirota dhibba afur wajjin dhufaa jira. Yaaqoob garuu baayee sodaate, fi ni dhiphate, fi uummata isa wajjin ture,

sangootaa, gaalawwan, fi hoolota gara qubata lamatti qoode. Yaaqoobis akkana jedhe: Yoo Esaawu gara qubata tokkoo dhufee ishee mure, qubanni lammaffaan baraaramuuf ni taati. Yaaqoob garuu akkana jedhe, Yaa Waaqa abbaa koo Abrahaam, yaa Waaqa abbaa koo Yisihaaq, yaa Gooftaa ati kan naan jette, Gara biyya dhaloota keetiitti deebii, anis waan gaarii siif nan godha,' Natti haa ga'u qajeelummaa hundaa irraa, fi dhugaa hundaa irraa, kan ati garbichi keetiif goote. Yeroo ulee koo kanaan Yordaanos kana ce'eef, amma garuu gara qubata lamatti ta'eera. Harka obboleessa koo irraa, harka Esaawu irraa na baasi, ani isa waan sodaadhuuf; inni dhufee ana haadha ijoollee wajjin akka hin rukutneef nan sodaadha. Ati garuu akkana jette, Dhugumaan sin badhaasa, sanyii kee immoo akka cirracha galaanaa nan godha kan baayina isaatiin hin lakkaaamne. Akkasumas achitti halkan sana rafee, kanneen fide keessaa kennaa fuudhee, obboleessa isaa Esaawuuf erge. Reoota dhibba lama, korma reootaa digdama, hoolota dhibba lama, korbeeyyii hoolaa digdama, gaalawwan hoosisan fi ijoollee isaanii soddoma, sangota afurtama, korommii kudhan, harroota digdama, fi ilmoolee fardaa kudhan. Akkasumas kennee isaan gara tajaajiltoota isaa, bushaayee tokkoon tokkoon. Jedhe garuu tajaajiltoota isaatiin, Fuula koo dura deemaa, akkasumas addaan fageenya hojjedhaa bushaayee fi bushaayee gidduu. Innis kan jalqabaa ajaje, jedhee: Yoo Esaawu obboleessi koo si argu, si gaafatee, Kan eenyuu ti? Eessa deemta? Kanneen fuula kee dura deeman kunniin kan eenyuu ti? yoo jedhe, Ni jetta, Garbichi kee Yaaqoob kennaawwan gooftaa koo Esaawuuf ergeera, fi kunoo inni nuun duuba dhufa. Akkasumas kan

jalqabaa, kan lammaffaa, kan sadaffaa, akkasumas warra hunda bushaayee kanneen duuba deeman hundatti ajaje, jedhee, Akka dubbii kanaatti Esaawutti dubbadha yeroo inni isin argatu, Akkasumas isin ni jettu, Kunoo garbichi kee Yaaqoob duubaan keenya ni dhufa. Inni jedhe garuu, Ani fuula isaa kennaawwan isaa dura deeman sanaan nan araarsa, akkasumas booda kana fuula isaa nan arga, tarii garuu fuula koo ni fudhataa. Kennaan sun fuula isaa dura deeme, inni mataan isaa garuu halkan sana qubata keessatti rafee. Kaee halkan sana ka'ee, dubartoonni isaa lamaan, fi xomboreewwan lamaan, fi ijoollee isaa kudha tokko fuudhee cehumsaa Yaaboq cee. Innis isaan fuudhee laga ce'ee waan isaa hunda dabarsise.

Yaaqoob garuu kophaa isaa hafe, namni tokko immoo hanga ganamaatti isa waliin wal qabe. Arge garuu akka isa hin danda'in, bal'ina tafa isaa tuqe, bal'inni tafa Yaaqoob immoo yeroo inni isa waliin wal lolu keessa laamsha'e. Akkasumas isaaniin jedhe, Na ergi; barii oleeraatii. Inni garuu, Yoo ati na hin eebbisin, si hin ergu jedhe. Inni garuu isaaniin jedhe, Maqaan kee maal? Inni immoo deebisee, Yaaqoob jedhe. Akkasumas isaaniin jedhe, Maqaan kee si'achi Yaaqoob jedhamee hin waamamu, garuu Israael taa maqaan kee, sababii Waaqa waliin cimsite, akkasumas namoota waliin humna qabeessa taataatii. Yaaqoob garuu gaafate, akkanas jedhe, Maqaa kee natti himi, jedhe immoo, Ati maaliif maqaa koo gaafatta? Achittis isa eebbise. Yaaqoobis maqaa iddoo sanaa Bifa Waaqaa jedhee moggaase, Ani Waaqayyoon fuula fuulatti argeera, lubbuun koos ni baraaramte jedheef. Aduu garuu isaaf

ka’e, yommuu bifa Waaqaa darbe; inni garuu tuqaa isaatiin naannessaa ture. Sababii kanaaf ilmaan Israaeel hanga guyyaa har’aatti ribaa kan balina gudeedaa irra jiru, kan laaffise sana hin nyaatan, sababii balina gudeedaa Yaaqoob irratti ribaa kan laaffise tuqeef.

# 33

Yaaqoob ol-ilaalee ijuma isaatiin arge, kunoo Esaawu obboleessi isaa dhiirota dhibba afur wajjin dhufaa ture. Yaaqoobis ijoollee Liyaa irratti, Raahel irratti, fi xomboreewwan lamaan irratti qoode. Inni dubartoonni xixiqqoo lamaan fi ilmaan isaanii dursa kaae, Liyaa fi ijoollee ishee duubatti, Raahel fi Yoosefis dhumatti kaae. Inni mataan isaa garuu fuuldura isaanii dura deeme, fi hanga obboleessa isaatti dhihaateetti yeroo torba lafa irratti gadi jedhee sagade. Esaawu fiigee isa simachuuf dhufee, isa hammachaa morma isaa irratti kufee, isa dhungannee, lamaan isaaniis boo’an. Akkasumas ol-ilaale, Esaawu dubartoonni fi ijoollee arge, akkasumas jedhe, Maal kunniin siif taa? Inni garuu jedhe, Ijoollee kanneen Waaqni garbichi kee maararfate dha. Dubartoonni dargaggoonni fi ijoolleen isaanii dhihaatanii sagadan. Akkasumas Liyaan fi ijoolleen ishee dhihaatan, sagadanis; ergasii Raahel fi Yoosef dhihaatan, sagadanis. Akkasumas jedhe, Wantoota kunniin hundi siif maal tau, qubatawwan kunniin hundi kanneen ani wal gahe? Inni garuu jedhe, Akka garbichi kee jaalala fuula kee dura argatu, yaa gooftaa koo. Esaawu garuu, Ani baayee qaba, yaa

obboleessa koo; kan kee siif haa tau jedhe. Yaaqoob garuu jedhe, Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhe, kennaa harka koo keessaa fuudhi, sababii kanaaf ani fuula kee arge, akkuma namni tokko fuula Waaqaa arguutti, atis natti gammadda. Eebba koo kan ani siif fide fuudhi, sababii Waaqni naa araaramuuf, wanti hundinuu naaf jiruuf; innis isa dirqisiise, innis ni fudhate. Akkasumas jedhe, Kauudhaan karaa qajeelaa irra haa deemnu. Jedhe garuu isaatti, Gooftaan koo ni beeka akka ijoolleen lallaafoo taanii fi akka hoolonnii fi sangoonni hoosisaa jiran narra jiran. Yoo ani guyyaa tokko cimsinaan isaan oofadhe, horiin hundi ni du'a. Gooftaan koo garbichuma isaa dura haa darbu, ani garuu karaa irratti suuta suutaan, akkuma imalli fuula koo dura jirutti fi akkuma miilli dargaggootaa dandeessisetti nan deema, hanga ani gara gooftaa koo See'iir gahutti. Esaawu garuu jedhe, Ani namoota koo keessaa muraasa si wajjin nan dhiisa. Inni garuu deebisee jedhe, Maaliif kana? Ani fuula kee duratti surraa argachuu koo gahe, gooftaa koo. Esaawu garuu guyyaa sana karaa isaa gara See'iir deebise. Yaaqoob gara Sukkooti deeme, achittis ofii isaatiif mana ijaarate, horii isaatiifis dunkaanota hojjete; kanaafuu maqaa iddoo sanaa Sukkooti jedhee waame.

Yaaqoobis gara Saalem, magaalaa Shekeem kan biyya Kana'aan keessatti argamtu sanaa dhufe, yeroo inni Mesopotaamiyaa Sooriyaa irraa deebi'etti, fuula magaalaa sanaa durattis qubate. Akkasumas qooda lafa qonnaa kan inni achitti dunkaana isaa dhaabe sana Emmor abbaa Shekem irraa amnon dhibbaan bitate. Innis achitti iddoo aarsaa dhaabee Waaqa Israael waame.

# 34

Dinaan, intalli Liyaa kan isheen Yaaqoobitti deesse, intallan namoota biyyattii ilaaluuf baate. Sheekem ilmi Hamoor namicha gosa Hiiwii kan bulchaa biyya sanaa ture ishee argee fuudhee ishee wajjin ciise, ishees salphise. Innis lubbuu Diinaa intala Yaaqoob xiyyeeffate, qulqullittii sanas jaalate, akkasumas haala sammuu qulqullittii sanaatiin ishiitti dubbate. Sheekem abbaa isaa Hamooriin jedhe, Mucaa kana naaf fuudhi akka niitii taatu. Yaaqoob garuu dhaga'e akka ilmi Emoor Diinaa intala isaa xureesse. Ilmaan isaa garuu horii isaa wajjin dirree keessa turan. Yaaqoob garuu cal'ise hanga isaan dhufanitti. Emoor abbaan Sheekem garuu gara Yaaqoob bahe, isa wajjin dubbachuuf. Ilmaan Yaaqoob garuu dirree irraa dhufan. Yommuu dhagahan, namoonni sun baayee gaddan, wanni kun immoo isaaniif baayee nama gaddisiisu ture, sababii inni Israaeel keessatti waan salphaa hojjateef, intala Yaaqoob waliin ciiseef; wanni kun garuu akkas hin ta'u. Akkasumas Emoor isaanitti dubbate, jedhee, Sheekem ilmi koo lubbuu isaatiin intala keessan filateera, kanaafuu ishee fuudhaaf kennaafiif, Fi nu waliin walii fuudhaa fi heerumaa; intallan keessan nuuf kennaa, akkasumas intallan keenya ilmaan keessaniif fuudhaa. Akkasumas nu wajjin jiradhaa, kunoo lafti fuula keessan dura balaa dha; jiradhaa, ishii irratti daldalaa, akkasumas ishii keessatti qabeenya horaadhaa. Sheekem garuu abbaa ishee fi obboloota ishee dubbateen jedhe, Surraa fuula keessan dura argadhu, fi waan isin jettan kam iyyuu ni kenna. Gabbara

baayisaa baayee, fi nan kenna akkuma isin natti jettan, fi intala kana akka niitii natti kennaa.

Ilmaan Yaaqoob garuu Sheekem fi Emoor abbaa isaatiif gowwoomsaan deebisan; isaaniinis ni dubbatan, sababii Diinaa obboleettii isaanii xureessaniif. Siimewoonii fi Leewwiin obboloonni Diinaa akkana jedhaniif: Nu hin dandeenyu waan kana hojjechuuf, obboleettii keenya namicha qola quncee qabuuf kennuuf, kun arrabsoo nurratti. Kana qofa keessatti isinitti ni fakkaatamna, fi isin keessatti ni jiraanna, yoo isin akka nuyi taatan, fi dhiironni keessan hundi dhagna qabaman. Akkasumas intallan keenya isinitti kennina, akkasumas intallan keessan keessaa dubartoota ofii keenyaaf fudhanna, akkasumas isin bira jiraanna, akkasumas sanyii tokko taana. Yoo garuu nuuf hin dhageenye akka dhagna qabamtan, intala keenya fudhannee deemna. Dubbiin sun Hamoor fi Sheekem ilma Hamoor fuula isaanii duratti ni gammachise. Akkasumas dargaggeessi sun dubbii kana hojjechuuf hin tursiifne, inni intala Yaaqoobitti baayee hawwatee tureef; inni garuu warra mana abbaa isaa hunda keessaa nama baayee kabajamaa ture. Emoor fi Sheekem ilmi isaa gara karra magaalaa isaaniitti dhufan, namoota magaalaa isaaniittis dubbatanii akkana jedhan, Namoonni kunniin nagaa dha, nu waliin lafa irra haa jiraatan, fi ishee haa daldalan. Lafti kunoo fuula isaanii dura balaa dha. Intallan isaanii dubartoota godhannee ni fudhanna, fi intallan keenya isaaniif ni kennina. Kanuma qofaan namoonni sun nutti fakkaatu ni ta’u, nu waliin jiraachuuf, akka uummata tokko ta’uuf, yoo dhiironni keenya hundi dhagna qabaman,

akkuma isaaniis dhagna qabaman. Horiin isaanii, bineensonni miilla afur qaban isaanii, fi qabeenya isaanii kan keenya hin ta'anii? Kana qofa keessatti isaanitti haa fakkaannu, ergasii isaan nu waliin ni jiraatu. Emoor fi Sheekem ilmi isaa, akkasumas daldaltoota karra magaalaa isaanii hundi ni dhagayan, dhiironni hundinuu foon qola qabaa isaanii ni dheedhaman.

Guyyaa sadaffaa keessa, yeroo isaan dhukkubaan qabamanii turanitti, ilmaan Yaaqoob lamaan Simioon fi Lewwiin, obboleeyyiin Diinaa, tokkoon tokkoon isaanii goraadee isaanii fuudhanii nagaan magaalaa seenanii dhiira hunda ajjeesan. Isaa fi Emoor fi Sheekem ilma isaa afaan goraadeetiin ajjeesan, akkasumas Diinaa mana Sheekem keessaa fuudhanii ba'an. Ilmaan Yaaqoob garuu warra madaaan irra seenanii magaalaa sana saaman, magaalaa keessatti Diinaa obboleettii isaanii xureessan. Akkasumas hoolota isaanii, sangota isaanii, fi harroota isaanii, waan magaalaa keessa ture hunda, akkasumas waan dirree keessa ture hunda fudhatan. Qaamota isaanii hunda, baatii isaanii hunda, dubartoota isaanii booji'an; waan magaalaa keessa ture hunda, waan manoota keessa ture hunda saaman. Yaaqoob garuu Simi'oonii fi Leewwiitiin akkana jedhe: Isin jibbiinsa na gooteetan, akka ani namoota biyya kana keessa jiraatan hunda biratti, Kana'aanotaa fi Fereezota biratti hamaa ta'u na gooteetan. Ani garuu lakkoofsa keessatti muraasa dha, isaan walitti qabamanii natti dhufu, na ajjeesu, anis, anis akkasumas manni koo ni barbadaa'a. Isaan garuu, Garuu akka sagaagaltuu obboleettii keenyatti fayyadamu? jedhan.

# 35

Waaqni garuu Yaaqoobiin akkana jedhe: Kaiitii gara Beeteel ol bahi, achittis jiraadhu, achittis Waaqaaf iddoo aarsaa hojjedhu, isa yeroo ati fuula obboleessa kee Esaawu duraa baqattu sitti muldhateef. Yaaqoob mana isaatii fi warra isa wajjin jiran hundatti akkana jedhe: Waaqota ormaa kanneen isin wajjin jiran gidduu keessan keessaa baasaa, of keessan qulqulleessaa, fi uffata keessan jijjiirraa. Akkasumas kainee gara Beetel haa deemnu, achittis Waaqa guyyaa dhiphinaa koo na dhaga'eef, kan na waliin ture, karaa ani deeme irrattis na baraaree sanaaf iddoo aarsaa haa tolchinu. Isaanis waaqota ormaa kanneen harka isaanii keessa turan, akkasumas qurqurree gurra isaanii keessa turan Yaaqoobitti kennaniiru. Yaaqoobis muka terebintii Sheekem keessa jiru jalatti isaan dhokse, hanga guyyaa haraatti isaan balleesse. Akkasumas Israael Shekiim irraa ka'e, sodaan Waaqaas magaaloota naannoo isaanii irra bu'e, isaanis ilmaan Israael duukaa hin ariifanne. Yaaqoob mataan isaa fi sabni isa wajjin ture hundi gara Luuzaa kan biyya Kana'aan keessatti argamtu, isheen Beeteel jedhamtu sanatti dhufan. Fi inni achitti iddoo aarsaa ijaare, maqaa iddoo sanaas Beetel jedhee waame, sababiin isaas Waaqni achitti isaaf mulateef, yeroo inni fuula obboleessa isaa Esaawu duraa baqatetti.

Debooraan guddiftuun Ribqaa dute. Isheen Beetel gad jala muka baalanos jalatti awwaalamte. Yaaqoobis maqaa ishee Baalanos Gaddaa jedhee moggaase. Waaqni garuu Yaaqoobitti mulate

ammallee Luuzaa keessatti, yeroo inni Meesopoxaamiyaa Sooriyaa keessaa dhufetti, fi Waaqni isa eebise. Fi Waaqni akkana jedheen: Maqaan kee si'achi Yaaqoob jedhamee hin waamamu, garuu maqaan kee Israael ta'a, jedhee maqaa isaa Israael jedhee moggaase. Waaqni isaaniin jedhe, Ani Waaqni kee ti; guddadhu, baayadhu; saboonni fi waldaan saboota si keessaa ni tau, mootonnis mudhii kee keessaa ni bau. Akkasumas biyya ani Abrahaamii fi Isaaqi kenne sana siif kenneera; inni kan kee ni ta'a, akkasumas sanyii kee kan si booddee'u sanaaf biyya kana nan kenna. Waaqni garuu iddoo itti isa wajjin dubbate sanaa isa biraa ol bae. Yaaqoobis utubbaa dhagaa iddoo Waaqni isa waliin dubbate keessatti dhaabe, akkasumas dhibaayyuu ishee irratti dhangalaase, akkasumas zayita ishee irratti naqe. Akkasumas Yaaqoob maqaa bakka Waaqayyo achitti isa wajjin dubbate sanaa Beetel jedhee moggaase. Yaaqoob garuu Beet'eel irraa ka'ee dunkaana isaa gamoo Gaadeer gama achii dhaabe. Yeroo inni Kabraataa dhihaatee gara Efraataa dhufuuf deemu, Raahel deesse, akkasumas da'uu keessatti rakkatte. Tahe garuu yeroo isheen ciniinsuun da'uutti, deessiftuun ishee jette, Jabaadhuu, dhugumatti kun siif ilma. Ta'e garuu yeroo isheen lubbuu ishee gadi dhiisutti, du'aa jirtu turteef, maqaa isaa waamte, Ilma dhiphina koo, abbaan isaa garuu maqaa isaa, Beniyaam jedhee waame. Raahel garuu dute, fi karaa hippodroom Efraataa irratti awwaalame; kunis Beetlihem dha. Akkasumas Yaaqoob utubaa awwaala ishee irra dhaabe; kun utubaa awwaala Raahel irra jiru hanga guyyaa kanaati. Ta'e garuu yeroo Israa'el biyya sana keessa jiraatetti, Ruubeen deemee saajjatoo abbaa isaa Yaaqoob Bilhaa wajjin ciise,

Israa'elis waan kana dhaga'e, wanni kunis fuula isaa duratti hamaa ta'ee mul'ate. Ilmaan Yaaqoob kudha lama turan.

Ilmaan Leah: hangafni Yaaqoob Ruubeen, Simewoon, Leewii, Yuudaa, Isaakaara, fi Zaabuloon. Ilmaan Raahel garuu Yoosefii fi Beniyaam turan. Ilmaan Ballas xombore Raahel garuu Daan fi Naftaalem turan. Ilmaan Zilfaa xombooree Liyaa garuu Gaad fi Aasheer; isaan kunniin ilmaan Yaaqoob warri Meesopoxaamiyaa biyya Sooriyaa keessatti isaaf dhalatanis dha. Yaaqoob gara abbaa isaa Yisihaaq gara Mamree dhufe, gara magaalaa dirree sanaa, kunis Kebroon biyya Kana'aan keessatti argamtu, bakka Abrahaam fi Yisihaaq alagaa ta'anii jiraatan. Guyyoonni Yisihaaq kanneen inni itti jiraate waggoonni dhibba saddeettama ta'an. Yisihaaq dadhabee due, akkasumas gara sanyii isaatti dabalame; inni jaarsa fi guyyoota guutuun ture. Esaawuu fi Yaaqoob ilmaan isaa isa awwaalan.

# 36

Kunniin dhaloota Esaawu; inni mataan isaa Edoom dha. Esaawu garuu niitota ofii isaatiif intallan Kana'aanotaa keessaa fuudhe: Aadaa intala Eeloom namicha Heetii, fi Oholiibaamaa intala Anaa ilma Zibe'oon namicha Hiiwii. Akkasumas Basemath intala Ishmael, obboleettii Nebaioth fuudhe. Adaan Eliifaazin isaaf deesse, Baasemaatis Raagueelin deesseef. Akkasumas Ooliibeemaa deesse Ye'uusin, akkasumas Yegloomin, akkasumas Qooreen. Kunniin ilmaan Eesaawu kanneen biyya Kana'aan

keessatti isaaf dhalatanis dha. Esaawu niitota isaa, ilmaan isaa, intallan isaa, namoota mana isaa hunda, qabeenya isaa hunda, horii isaa hunda, fi waan biyya Kana'aan keessatti argatte fi horatte hunda fuudhee, obboleessa isaa Yaaqoob biraa, biyya Kana'aan keessaa deeme. Qabeenya isaanii baayee waan tureef, waliin jiraachuuf, lafti jireenyaa isaanii baayina qabeenya isaanii irraa isaan baachuu hin dandeenye. Esaawu garuu tulluu See'iir keessa qubate; Esaawu inni mataan isaa Edoom dha. Kunniin immoo dhaloota Esaawu abbaa Edoom kan tulluu See'iir keessa jiruu dha. Kunniin maqaawwan ilmaan Esaawu: Eliifaaz ilma Aadaa niitii Esaawu, akkasumas Raaguueel ilma Baseemaat niitii Esaawu. Ilmaan Eliifaaz garuu: Teemaan, Oomaar, Soofaar, Gootoom, fi Qeenaaz ta'an. Tamnaan garuu saajjatoo Eliifaaz ilma Esaawu turte, isheen immoo Eliifaaziif Amaaleekin deesse; isaan kunniin ilmaan Aadaa niitii Esaawu ti. Isaan garuu ilmaan Raaguueel: Naahoot, Zaaree, Soomee, fi Moozee; isaan kunniin ilmaan Baseemaat niitii Esaawu turan. Isaan garuu ilmaan Oholiibaamaa intala Anaa ilma Zibe'oon, niitii Esaawu ti; isheen Esaawuuf Ye'uush, Yegloom, fi Qooraahi deesse. Kunniin hooggantoota ilmaan Esaawu, ilmaan Eliifaaz hangafa Esaawu: hoogganaa Teman, hoogganaa Omaar, hoogganaa Zoofaar, hoogganaa Qeenaaz, Hogganaa Korah, hogganaa Gothom, hogganaa Amalek; isaan kunniin hogganoota Eliifaaz biyya Idumea keessaa ti; isaan kunniin ilmaan Aadaas. Akkasumas kunniin ilmaan Raagueel ilma Esaawu: hoogganaa Naahoot, hoogganaa Zaaree, hoogganaa Soomee, hoogganaa Moozee. Kunniin hooggantoota Raagueel biyya Edoom keessa turan; isaanis ilmaan Baasemaat niitii Esaawu. Isaan kunniin

ilmaan Ooliibeemaa niitii Esaawu: hoogganaa Ie'uus, hoogganaa Iegloom, hoogganaa Qooree. Isaan kunniin hooggantoota Ooliibeemaa intala Anaa niitii Esaawu. Isaan ilmaan Esaawu, fi isaan hooggantoota isaanii; isaan ilmaan Edoom. Isaan kunniin garuu ilmaan See'iir namicha Horii kan biyya sana keessa jiraachaa turee: Looxaan, Soobaal, Zibe'oon, Anaa, Fi Dishon, fi Asar, fi Rison; kunniin hooggantoota Horite, ilma Seir biyya Edom keessaa turan. Ilmaan Lootaan Korii fi Heemaan ta'an; obboleettiin Lootaan immoo Tamnaa turte. Isaan garuu ilmaan Sobaal: Golaam, Manahaati, Gaayibeel, Sofaar fi Omaar. Kunniin ilmaan Sebegoon: Ayee fi Anaa. Kunis Anaa isa Yamiin gammoojjii keessatti argame, yeroo inni bineensota baaa Sebegoon abbaa isaa tiksu ture. Isaan garuu ilmaan Anaa: Dishoon fi Oholiibaamaa intala Anaa. Kunniin garuu ilmaan Deesoon: Amadaa, Asbaan, Itraan fi Haraan. Isaan garuu ilmaan Asaar: Bala'aam, Zuukaam fi Iyookaam. Isaan garuu ilmaan Riisoon: Oos fi Araan. Kunniin garuu hooggantoota Korii: hoogganaa Looxaan, hoogganaa Sobaal, hoogganaa Sebeegoon, hoogganaa Anaa, Hogganaa Dishon, hogganaa Asar, hogganaa Rison; kunniin hoggantoonni Chorri hoggansa isaanii jalatti biyya Edom keessatti turan.

Mootoonni kunniin Edoom keessatti mootii ta'anii bulchaniiru, utuu mootiin Israa'el keessatti mootii hin ta'in dura. Akkasumas Balaaq ilmi Be'oor Edoom keessatti mootii ta'e, maqaan magaalaa isaa immoo Dennaabaa ture. Due garuu Balaaq, fi Iyyoobaab ilmi Zaaraa kan Bosoraa keessaa qooda isaa mootii tae. Iyyoobaab due garuu, fi Aasoom biyya Thaayimaanootii

qooda isaa mootii tae. Asoom due; iddoo isaa immoo Adaad ilmi Baraad kan Midiyaanin dirree Mowaab keessatti dha'e sun mootii ta'e, maqaan magaalaa isaa immoo Gettaayim ture. Adaad du'e, Samaalaan Masereekaa irraa immoo iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Samadaan du'e, Saa'ol kan Roobooth laga biraa irraa dhufee iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Saa'ol du'e, Baaleenoon ilmi Akoboor immoo iddoo isaa mootii ta'e. Ballenoon ilmi Akoboor due, Araad ilmi Baraad immoo iddoo isaa mootii tae. Maqaan magaalaa isaa Fogoor jedhama, maqaan niitii isaa immoo Metebeehel, intala Matraayit ilma Mayizoob. Kunniin maqaalee hooggantoota Esaawu, gosa isaanii keessatti, akka bakka isaaniitti, biyyoota isaanii keessatti, fi sabboota isaanii keessatti: hoogganaa Thamnaa, hoogganaa Goolaa, hoogganaa Iyeteer, hogganaa Oholiibaamaa, hogganaa Heelaa, hogganaa Fiinoon, Hogganaa Keenaz, hogganaa Teemaan, hogganaa Mazaar. Hogganaa Magediel, hogganaa Zaphoin; isaan kunniin hogganoota Edom kanneen manneen ijaaraman keessa biyya qabeenya isaanii jiraatan; inni kun Esau abbaa Edom.

# 37

Yaaqoob garuu biyya keessa jiraate, biyya abbaan isaa keessatti jiraate Kana'aan keessatti. Kunniin garuu dhaloota Yaaqoob. Yooseef garuu waggaa kudha torba ture, hoolota abbaa isaa obboloota isaa wajjin tiksa ture, dargaggeessa taee, ilmaan Balaas wajjin, fi ilmaan Zelifaas, niitota abbaa isaa wajjin. Yooseef garuu oduu hamaa gara abbaa isaanii Israael fide.

Yaaqoob garuu Yoosefin ilmaan isaa hunda caalaa jaalata ture, sababni isaas ilma dulluma isaa waan tureef, akkasumas isaaf kittaa halluu garaa garaa tolcheef. Obboloonni isaa garuu yommuu akka abbaan isaanii ilmaan isaa hunda keessaa isa jaallatuuf arganitti, isa jibbanii, waan nagaa tokko illee isaatti dubbachuu hin dandeenye. Yoosef garuu abjuu abjootee, obboleeyyota isaatti hime. Akkasumas isaaniin jedhe, Abjuu kana kan ani abjoodhe dhaggeeffadhaa. Yaadeen akka isin bishaan-qabduu hidhaa jirtan dirree gidduu keessatti, fi bishaan-qabduu koo kaee ol dhaabbate, bishaan-qabduuwwan keessan garuu naannoo garagalanii, bishaan-qabduu koo sagadan. Obboloonni isaa garuu akkana jedhanii: Ati dhugumaan nutti moota moo? Yookaan dhugumaan nu bulchita moo? Kanaafuu sababii abjuu isaatii fi dubbii isaatiif isa jibbuu itti fufan. Abjuu biraa arge garuu, abbaa isaattii fi obboloota isaatti hime. Akkanas jedhe: Kunoo, abjuu biraa nan abjoodhe; aduu fi ji'ii fi urjiiwwan kudha tokko na sagadaa turan. Akkasumas abbaan isaa isa ifadhe, akkasumas isaaniin jedhe, Abjuun kun maal, kan ati abjoofte? Dhugumatti dhufnee ni dhufnaa anaa fi haati kee fi obboloonni kee lafa irratti siif sagaduuf? Obboloonni isaa isa hinaafan, abbaan isaa garuu dubbii sana eege. Obboloonni isaa garuu gara Shekemitti hoolota abbaa isaanii tiksuu dhaqan. Israael Yoosefiin akkana jedhe, Obboloonni kee Sheekem keessatti bushaayee hin tikfatanii? Kottu, ani gara isaaniitti sin erga. Yoosefis, Kunoo ani asan jira jedhee deebise. Israaeel garuu isaaniin jedhe, Deemiitii obboloonni kee fi hoolonni fayyaa akka taan ilaali, ergasii immoo natti himi. Kanaafuu sulula Kebroon keessaa isa erge;

innis gara Sheekem dhufe. Akkasumas namni tokko isa argite yeroo inni dirree keessatti asii jooraa jiru, namichi sun garuu isa gaafate, Maal barbaadda? Inni garuu, Obboloota koo nan barbaada; eessa akka isaan dheedan natti himi jedhe. Namichi garuu isaaniin jedhe, Asii deemaniiru; ani akka isaan, Gara Dothaayim haa deemnu jedhanii dhaga'eera. Yoosefis obboloota isaa duukaa bu'ee deemee Dothaayim keessatti isaan argee.

Isaan dura isa fagoodhaa arganii, utuu inni isaanitti hin dhiyaatin dura, isa ajjeesuuf hammina malatan. Tokkoon tokkoon isaanii obboleessa isaatti jedhe, Kunoo, abjuutaan sun ni dhufa. Amma kanaafuu kottaa isa ajjeesnee, boolla tokko keessatti isa darbannee, Bineensi hamaan isa nyaate jennaa, ergasii abjuuwwan isaa maal akka taan ni argina. Ruubeen garuu dhaga'ee harka isaanii keessaa isa baraare, fi jedhe, Lubbuu isaatti hin dha'inu. Ruubeen garuu isaaniin jedhe, Dhiiga hin dhangalaassinaa, isa boolla tokko boollawwan kanneenii kanneen gammoojjii keessa jiran keessatti darbachaa, harka garuu isatti hin dhiheessinaa, akka inni isa harka isaanii keessaa baasee abbaa isaatti isa deebisu. Ta'e garuu yeroo Yoosef gara obboloota isaa dhufe, isaan uffata halluu garaa garaa kan inni uffate sana irraa mulqan. Akkasumas isa fuudhanii boolla keessa darbatan; boollichi garuu duwwaa ture, bishaan hin qabu ture. Buddeena nyaachuuf taaan; ol ilaalanii argani, kunoo imaltoonni Ishmaaeelonni Galaad irraa dhufaa turan, gaalawwan isaaniis ixaana, laphee fi qumbii baatanii turan. Isaanis gara Gibxitti geessuuf deemaa turan.

Yihuudaan obboloota isaatiin jedhe, Faayidaan maalii yoo nu obboleessa keenya ajjeefnee dhiiga isaa dhoksine? Kottaa isa Ishmaa'eeloota kanaaf gurguraa; garuu harki keenya isa irratti hin jiraatin, sababii inni obboleessa keenyaa fi foon keenya. Obboloonni isaa garuu dhaga'an. Akkasumas namoonni daldaltoonni Midiyaanotaa dabaraa turan, akkasumas Yoosefin boolla keessaa baasanii ol kaasan, akkasumas Yoosefin warqee digdamaan Ishmaa'eelootatti gurguratan. Akkasumas Yoosefin gara Gibxitti gad buusan. Ruubeen garuu gara boollatti deebie, fi Yoosefin boolla keessatti hin argine, uffata isaa tarsaase. Akkasumas gara obboloota isaa deebie, akkasumas jedhe, Mucaan hin jiru; ani garuu eessa deema amma? Uffata Yoosef fuudhanii, ilmoo re'ee qalan, uffata sanas dhiigaan xureessan. Akkasumas uffata halluu garaa garaa qabu sana erganii abbaa isaaniitti fidanii, Kana arganne; uffanni kun kan ilma keetii ti moo miti beeki jedhan. Fi isa beekee, Wandaboon kun kan ilma kootii dha, bineensi hamaan isa nyaateera, bineensi Yoosefin fudhateera jedhe. Yaaqoob uffata isaa tarsaase, wayyaa gaddaa mudhii isaa irratti kaa'ate, guyyoota baay'eedhaaf ilma isaatiif boo'e. Ilmaan isaa hundii fi intallan isaa walitti qabaman, dhufaniis isa jajjabeessuuf, garuu inni jajjabeeffamuu hin barbaanne, akkana jedhee: Ani ilma koo boo'aa gara awaalaatti gad nan bua. Abbaan isaas isa boo'e. Midiyaanonni garuu Yoosefin gara Gibxitti Pexefraa eunukii Fara'oon kan chef guddaa ta'eef gurguratan.

# 38

Yeroo sana keessa, Yihuudaan obboloota isaa biraa gad buee, nama Adulaamichaa tokko kan maqaan isaa Hiiraa jedhamu bira gahe. Yihuudaan achitti intala nama Kana'aanaa tokko kan maqaan ishee Shuu'aa ta'e arge, ishee fudhate, gara ishee seene. Ulfa qabaattee ilma deesse, maqaa isaa immoo Eer jettee moggaafte. Akkasumas ulfoofattee ilma deesse ammas, maqaa isaa immoo Oonaan jettee moggaafte. Akkasumas itti dabalatee ilma deesse, maqaa isaas Shiloh jettee moggaafte. Isheen garuu Chasbi keessa turte, yeroo isaan deesse. Yihuudaan ilma isaa hangafa Eerif niitii fuudheef; maqaan ishee Taamaar jedhamti. Eer ilmi hangafni Yihuudaa fuula Gooftaa duratti hamaa waan ta'eef, Waaqni isa ajjeese. Yihuudaan Oonaaniin jedhe, Niitii obboleessa keetii bira seeni, ishee fuudhi, obboleessa keetiifis sanyii kaasi. Oonaan garuu waan sanyiin sun kan isaa hin taane beekee, yeroo hunda yommuu gara niitii obboleessa isaa seenu, akka obboleessa isaatiif sanyii hin kennineef lafa irratti dhangalaasa ture. Wanni inni hojjete kun fuula Waaqaa duratti hamaa waan taeef, Waaqnis isa ajjeese.

Yihuudaan niitii ilma isaa Taamaariin akkana jedhe, Hanga ilmi koo Sheeloom guddatuu mana abbaa keetii keessa haadha hiyyeessaa taatee taai, jedhe; inni, Akka obboloonni isaa duan sana, innis dua jedhee yaadeeraatii. Taamaar immoo deemtee mana abbaa ishee keessa teesse. Guyyoonni baayatanii booda, Shuuwaa niitiin Yihuudaa dute. Yihuudaan erga jajjabeeffamee booda, inni mataan isaa fi Hiiraa tiksee isaa namicha Adulaam gara Timnaa gara warra hoolota isaa muran dhaqe. Taamaar niitiin ilma isaatti, Kunoo abbaan dhirsa keetii hoolota isaa

muruuf gara Tamnaa ol ba'aa jira jedhanii gabaafame. Akkasumas uffata dhirsummaa ishee irraa fuudhatee, uffata gannaa uffatte, of miidhagsifte, karra Aynaan bira teesse, kan karaa Tamnaa irra jiru. Sababiin isheen argite Sheeloom guddaa taeera, inni garuu ishee isaaf niitii godhee hin kennineef. Yihuudaan ishee argee sagaagaltuu tauu ishee seete, sababiin isaas fuula ishee haguugdee turtee fi hin beekne. Inni gara ishee karaa irraa garagale, fi ishee kanaan jedhe, Akka ani gara kee seenu naa eeyyami, sababni isaas akka isheen niitii ilma isaa taate hin beekneef. Isheen garuu jette, Yoo ati gara koo seente maal naaf kennita? Inni garuu jedhe, Ani ilmoo re'ee hoolota koo keessaa sitti nan erga. Isheen immoo jette, Yoo ati hanga ergitutti qabdii natti kennite. Inni garuu, Kadhimaa maalii siif nan kenna? jedhe. Isheen immoo, Qubeelaa kee, faaya morma keetii fi ulee harka kee keessa jiru jette. Innis wantoota kanneen kenneef, gara ishee seene, akkasumas isheen isa irraa ulfoofte. Isheen kauudhaan deemte, uffata gannaa ishee of irraa baaftee uffata dhirsoonummaa ishee uffatte. Yihuudaa garuu ilmoo re'ee kan re'oota keessaa harka tiksee isaa namicha Adulaamichaa sanaatiin ergee qabdii sana dubartii sana irraa deebifachuuf, garuu inni ishee hin argine. Garuu namoota bakka sanaa gaafate, Sagaagaltittiin karaa Ainan irra turte sun eessa jirti? Isaanis deebisanii, Sagaagaltittiin tokko illee as hin turre jedhan. Akkasumas gara Yihuudaatti deebiee jedhe, Hin argine, akkasumas namoonni iddoo sanaa sagaagaltuu asitti hin jiraanne jedhu. Yihuudaan garuu jedhe, Isheen haa qabattu, garuu akka nu hin kolfattamneef. Ani dhugumatti ilmoo re'ee kana ergeera, ati garuu ishee hin argine. Jia sadii booda

Yihuudaaf gabaafame, jedhanii, Taamaar niitiin ilma keetii sagaagalteetti, fi kunoo sagaagaltummaatiin ulfoofte. Yihuudaan immoo jedhe, Ishee gadi baasaa, gubamtuu. Isheen garuu utuu geeffamtuu gara abbaa dhirsa ishee ergite, akkas jettee: Nama wantoota kunniin kan isaa taan irraa ani ulfaaeera. Akkasumas isheen, Qubeelaan kun, foncaan kun, fi uleen kun kan eenyuu akka taan beeki jette. Yihuudaan garuu beeke, fi akkana jedhe, Taamaar na caalaa qajeeltuu dha, sababiin isaas ani ishee ilma koo Shiilootti hin kennineef. Ergasii immoo deebiee ishee hin beeknee. Tahe garuu yeroo isheen deessu turte, lakkuulee gadameessa ishee keessa turan. Ta'e garuu yeroo isheen deessu keessa, inni tokko harka isaa fuulduratti baase, deessiftuun garuu fudhattee harka isaa irratti diimaa hidhde, akkana jettee, Kun duraan ni ba'a. Akka inni harka isaa deebisetti, battaluma obboleessi isaa ni bae. Isheen immoo jette, Maaliif dallaan sababii keetiin gargar qoodame? Maqaa isaas Faaresi jettee moggaafte. Ergasii booda obboleessi isaa kan harka isaa irratti diimaan ture sun ba'e, maqaa isaas Zaaraa jedhanii moggaasan.

# 39

Yooseef garuu gara Gibxitti gad buufame, fi Pexefrees eunuki Fara'oon, itti gaafatamaan nyaataa ol aanaa, namni Gibxii, harka Ishmaa'eeloota irraa isa bitate, warri achi isa gad buusan. Gooftaan Yoosef wajjin ture, innis nama milkaaaa ture, akkasumas mana gooftaa isaa Gibxichaa keessa jiraate. Gooftaan isaa garuu ni beeka ture, sababii Gooftaan isa wajjin

tureef, waan inni hojjetu hunda Gooftaan harka isaa keessatti ni milkoomsa. Yooseefis fuula gooftaa isaa duratti surraa argateera, akkasumas isa gammachiise. Gooftaan sunis mana isaa irratti isa muude, waan qabu hunda harka Yooseefitti kenne. Erga inni mana isaa irratti fi waan hunda isaaf ture hunda irratti hundeeffamee booda, Gooftaan mana namicha Gibxi sanaa sababa Yooseefiin eebbise, eebba Gooftaas qabeenya isaa hunda keessatti, mana keessatti, akkasumas lafa qotiisaa isaa keessatti ture. Fi waan qabu hunda harka Yoosefiitti amansiise, waan ofii isaa irraa homaa hin beeku, buddeena inni nyaatu malee. Yooseef bifa gaarii fi mulata baayee bareedduu qaba ture. Kana booda, dubartiin gooftaa isaa ija ishee Yoosefitti garagalchitee, Na wajjin ciisi jettee. Inni garuu hin feene, dubartii gooftaa isaatiin garuu akkana jedhe, Gooftaan koo sababii kootiif mana isaa keessatti homaa hin beeku, fi waan isaa ta'e hunda harka kootti kenneera, Mana kana keessa wanti tokko iyyuu ana hin caalu, yookaan wanti tokko iyyuu ana irraa hin eegamne, si malee, sababiin ati niitii isaa waan taateef. Yoos akkamittin waan hamaa kana nan godha, fuula Waaqaa durattis nan cubbuu? Yommuu garuu isheen Yoosefiif guyyaa guyyaa dubbachaa turte, inni garuu isheedhaaf hin ajajamne ishee waliin rafuuf, yookaan ishee waliin ciisuu. Guyyaan tokko akkanaa tahe garuu, Yoosef hojii isaa hojjechuuf gara manaatti seene, namni tokkollee mana keessa hin turre. Isheen uffata isaa qabdee harkiftee, Na wajjin ciisi jettee turte, inni garuu uffata isaa harka ishee keessatti dhiisee baqatee ala bahe. Yommuu akka inni uffata isaa harka ishee keessatti dhiisee baqatee gad ba'e argite, wanni kun ta'e. Fi namoota mana keessa turan

waamtee isaanitti jettee, Ilaalaa, inni hojjetaa Ibrootaa nuuf galche nu qoosuuf. Inni gara koo seenee Na waliin ciisi jedhee, anis sagalee guddaadhaan iyyeen. Garuu yeroo inni akka ani sagalee koo ol kaasee iyyee dhaga'etti, uffata isaa na bira dhiisee baqatee gad ba'e. Akkasumas uffata biraa ofii ishee dhiifte, hanga gooftaan gara mana isaatti dhufu. Isheen akka dubbii kanaatti isaatti dubbatte, jettee, Garbichi Ibrichi kan ati gara keenyatti fidde sun gara koo seene na qoosuuf. Innis Si wajjin nan ciisa naan jedhe. Akkuma garuu dhaga'etti, sababii sagalee koo ol kaasee iyyeef, uffata isaa na bira dhiisee baqatee gara alaatti ba'e. Ta'e garuu, akkuma gooftaan sun dubbii niitii isaa kanneen isheen isatti dubbatte dhaga'e, jettee, Akkasitti garbichi kee narratti hojjete, dheekkamsaan aare.

Gooftaan Yoosefin fuudhee da'oo keessa isa galche, bakka hidhamnoonni mootii itti qabaman, achitti da'oo keessatti. Fi Gooftaan Yoosef wajjin ture, gara laafina isatti dhangalaase, fuula eegduu mana hidhaa hangafaa duratti immoo surraa isaaf kenne. Akkasumas hoogganaan mana hidhaa mana hidhaa sana harka Yoosefiitti kenne, akkasumas warra hidhamoo hunda kanneen mana hidhaa keessa turan, akkasumas waan achitti hojjetaman hunda inni mataan isaa hojjechaa ture. Hoogganaan eegduu mana hidhaa waan tokko illee karaa isaa hin beeku ture, waan hundinuu harka Yooseef keessa waan tureef, sababni isaas Gooftaan isa wajjin waan tureef, fi waan inni hojjetu hunda keessatti Gooftaan harka isaa keessatti milkaaina kenneef.

# 40

Ta’e garuu dubbii kana booda, ogeessi dhugaatii mootii Gibxi fi ogeessi buddeenaa gooftaa isaanii mootii Gibxitti cubbuu hojjetan. Fara’oon xu’oochistoota isaa lamaan irratti, xu’oochisaa olaanaa fi tolchaa buddeenaa olaanaa irratti aare. Akkasumas inni isaan mana eegumsaa keessa, mana hidhaa keessa, bakka Yoosef itti hidhame sanatti kaae. Ajajaan mana hidhaa guddaan Yoosefiif isaan kenne, innis isaan bira dhaabate, isaanis guyyoota mana hidhaa keessa turan. Namoonni lamaan isaanii halkan tokko keessatti abjuu argan. Mul’anni abjuu dhugaatii ogeessa hangafaa fi tolchaa buddeena hangafaa, warri mootii Gibxiif tajaajilaa turan, kanneen mana hidhaa keessa turan, kanuma ture. Yoosef ganama gara isaanii seene, isaan argee, akka isaan jeeqamtoota ta’an hubate. Akkasumas eunuchs Pharaoh kanneen isa waliin hidhaa keessa gooftaa isaa bira turan gaafate, jedhee, Maaliif fuulonni keessan hara gaddisiisaa? Isaan garuu isaaniin jedhan, Abjuu argine, namni isa hiiku garuu hin jiru. Yoosef immoo isaaniin jedhe, Hibbaan isaanii karaa Waaqaa mitii? Kanaafuu naaf himaa. Akkasumas hoogganaan dhugaatii abjuu isaa Yoosefiif himate, akkanas jedhe, Hirribaa koo keessatti mukni wayinii tokko fuula koo dura ture. Muka wayinii keessatti garuu dameewwan sadii turan, fi inni lalisa ture, lataa baasee ture, hurbuu ija wayinii bilchaatan turan. Xoofoon Fara’oon harka koo keessa ture, anis ija wayinii fuudhee xoofoo keessatti dhiibee, xoofoo sana harka Fara’oonitti kenne. Akkasumas Yoosef isaaf jedhe, Hiikkaan isaa

kana: dameewwan sadeen guyyoota sadii dha. Ammallee guyyoota sadii, Fara'oon itti gaafatamummaa kee ni yaadata, fi gara hojii kee kan ogeessa dhugaatii ol aanaa sanatti si deebisa. Atis akkuma duraan ogeessa dhugaatii turte sana, kooppii Fara'oon harka isaatti ni kennita. Garuu na yaadadhu karaa ofii keetii, yommuu wanni siif gaarii tau, fi gara laafina naa godhi, fi waaee koo Fara'oonitti himadhu, fi mana hidhaa kana keessaa na baasi. Sababii hatamummaan hatame biyya Ibrootaa irraa, fi asitti waan tokko illee hin hojjedhe, garuu ana boolla kana keessa na darbatan. Hangafni buddeessituu akka inni sirriitti hiike waan argeefi, Yoosefiitiin jedhe, Anis abjuu tokko nan arge; gundoo buddeena gaarii sadii mataa koo irra nan baadha jedheen yaade. Garuu gundoo ol gubbaa keessa gosoota nyaataa hunda keessaa, kan Fara'oon nyaatu, hojii tolchaa buddeenaa ture, fi simbirroonni samii isaan nyaachaa turan gundoo mataa koo ol gubbaa irraa. Deebisee garuu Yoosef isaaf jedhe, Hiikkaan isaa kana: sadiilee sadii, guyyoota sadii dha. Guyyoota sadii booda, Fara'oon mataa kee irraa si fuudha, muka irrattis si fannisa; simbirroonni samii immoo foon kee irraa kee ni nyaatu. Ta'e garuu guyyaa sadaffaa keessatti, guyyaan dhalootaa Fara'oon ture, fi inni dhugaatii tajaajiltoota isaa hundaaf tolche, fi inni jalqaba dhugaatii dhiheessituu fi jalqaba tolchituu buddeenaa tajaajiltoota isaa gidduu keessatti yaaddate. Inni ogeessa dhugaatii guddaa gara hojii isaa jalqabaatti deebise, fi kooppii harka Fara'oonitti kenne. Hangafa buddeenaa garuu fannise, akkuma Yoosef isaaniif hiike. Fi ogeessi dhugaatii Yoosefiif hin yaadanne, garuu isa dagate.

# 41

Waggaa lama booda, Fara'oon abjuu tokko arge; inni laga tokko irra dhaabachuu isaa yaade. Fi ilaalaa, akkuma laga keessaa saawwan torba ol baan; isaan bifa gaggaarii fi foon filatamaa qabu turan, Achei keessattis ni dheedu turan. Saoonni biroo torba garuu isaan kana booda laga keessaa ol baaa turan, bifa isaaniitiin fokkisoo fi foon isaaniitiin qaqallaa turan, akkasumas saoota sana bira laga qarqara irratti dheedaa turan. Akkasumas saoonni torban fokkisoonni fi qaqalloonni fooniin saoota torban gaggaarii bifa fi filatamtoota fooniin nyaatan, garuu Faraawoon kae. Inni lammata abjootee, kunoo asheetiin torba filatamoo fi gaggaarii hidda tokko irraa ol ba'aa turan. Akkasumas kunoo mataan midhaanii torba qaqallaa fi kan bubbeen miidhame isaan waliin biqilaa turan. Mattuuwwan torban qallaafi bubbeen mancaasan sun mattuuwwan torban filatamoo fi guutuu nyaatan. Faraawoon garuu kae, kunimmoo abjuu ture. Ganamaan ta'e, lubbuun isaa ni jeequmte, ergees hiboota Gibxi hundaa fi ogeeyyii ishee hunda waame. Fara'oon abjuu isaa isaaniif hime, garuu namni Fara'ooniif ibsu hin turre. Akkasumas olaantichi dhugaatii gara Fara'oonitti dubbatee akkana jedhe, Cubbuu koo hara yaadadha. Fara'oon tajaajiltoota isaatti dheekkame, fi nu mana eegumsaa keessa, mana itti gaafatamaa nyaata guddichaa keessa kee'e, ana fi itti gaafatamaa buddeena guddichaa. Akkasumas nu lamaan halkan tokko keessatti abjuu argine, ani fi inni, tokkoon tokkoon akkaataa abjuu isaa argine. Ture garuu achitti nu waliin

dargaggeessi garbichi Ibrichi kan ajajaa nyaata guddichaa, fi odeeffanneef, fi hiike nuuf. Ta'e garuu, akkuma inni nuuf hiike sanuma ta'e, anis deebi'ee iddoo koo irra kaa'ame, inni immoo fannifame. Ergasii erguun garuu Fara'oon Yoosefin waame, fi isaan mana hidhaa keessaa isa baasan, fi isa haaddatan, fi uffata isaa jijjiiran, fi inni gara Fara'oonitti dhufe. Fara'oon garuu Yoosefiin jedhe, Abjuu argeeraatii, namni isa hiiku hin jiru. Ani garuu waa'ee keetii dhaga'eera jedhan, ati abjuuwwan dhageessitee isaan hiikuu dandeessa. Yoosef garuu deebisee Fara'ooniin akkana jedhe, Waaqa malee deebiin fayyina Fara'ooniif ta'u hin kennamamu. Fara'oon garuu Yoosefitti dubbate, akkana jedhee: Abjuu koo keessatti ani qarqara laga tokko bira dhaabachuu koo of se'e. Akkasumas akkuma laga keessaa saooliin torba bifa gaarii fi foon filatamoo qaban ol baaa turan, isaanis Aakee keessatti dheedaa turan. Akkasumas kunoo, saota torba biroo duuba isaanii laga keessaa ol baaa turan; isaan bifa isaaniitiin hamaa fi fokkisaa turan, foon isaaniitiin immoo qaqallaa turan; ani biyya Gibxi guutuu keessatti kanneen akkas fokkisoo hin argine. Saawwan torban fokkisoo fi qaqallaan sun saawwan torban jalqabaa kanneen gaggaarii fi filatamoo nyaatan. Garaa isaanii keessatti seenaniiru, garuu waan garaa isaanii keessatti seenaniif adda hin baane; ijji isaaniis akkuma jalqabaa fokkisaa ture. Erga kaee booddee immoo rafee ture. Anis ammas hirriba koo keessatti nan arge, akkuma mataa midhaan torba hidda tokko irraa ol kaaa turan guutuu fi gaggaarii, Asheetiin qallaa fi bubbeen mancaafaman torba garuu isaanii cinatti biqilaa turan. Akkasumas liqimsan torban mataan asheetii qaqalloon fi bubbee mancaasan torban mataa

asheetii gaggaarii fi guutuu. Kanaafuu hibbootonni jedheef, garuu namni naaf ibsu hin turre.

Yoosefis Fara'ooniin akkana jedhe: Abjuun Fara'oon tokko dha; waan Waaqni hojjechuu deemu Fara'oonitti argisiiseera. Saawwan torban gaggaarii sun waggoonni torban; asheettonni torban gaggaarii sun waggoonni torban; abjuun Fara'oon tokko dha. Fi saawwan torban qalqalloon booda isaanii ol ba'an, waggaa torba; asheetiin torban qalqalloon fi bubbeen mancaafaman, waggaa torba. Isaan waggaa torba beelaa ni ta'u. Dubbiin ani Fara'oonitti hime garuu waan Waaqni hojjetu hunda Fara'oonitti agarsiiseera. Kunoo, waggoota torba badhaadhummaan guddaan biyya Gibxi hundatti ni dhufa. Waggoonni torba beelaa garuu kana booda ni dhufu, fi guutummaan Gibxi guutuu keessa ture sun ni irraanfatama, beelichi immoo biyya ni balleessa. Akkasumas badhaadhummaan lafa irra hin beekamu beela booda dhufuu qabu sana irraa, inni baayee jabaatee taaatii. Waaee abjuun Fara'oon lama tauu isaa garuu, kunis sababii dubbiin Waaqaa irraa dhufu sun dhugaa taa, fi Waaqni dafee ni raawwata. Amma kanaafuu nama ogeessa fi hubataa ilaali, akkasumas biyya Gibxi irratti isa muudi. Akkasumas Fara'oon haa hojjetu, akkasumas bulchitoota biyya irratti haa muudu, akkasumas oomisha lafa Gibxi hunda waggoota torba badhaadhummaa keessaa walitti haa qaban. Nyaata waggootaa torban dhufaa gaggaarii kanneenii hunda walitti haa qaban, midhaanis harka Fara'oon jalatti walitti haa qabamu, nyaannis magaalaawwan keessatti haa eegamu. Nyaanni kuufame biyyattiif waggaa torba

beelaa kan biyya Gibxi keessa tau sanaaf taa, biyyattiin beelaan hin barbadooftu. Dubbiin sun garuu Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa hunda gammachiise.

Akkasumas Fara'oon tajaajiltoota isaa hundatti jedhe, Nama akkanaa kan hafuura Waaqaa of keessaa qabu kana ni argannaatii? Fara'oon Yoosefiin akkana jedhe, Waan Waaqni wantoota kanneen hunda sitti argisiiseef, nama si caalaa ogeessa fi hubataa hin jiru. Ati mana koo irratti ni taata, fi afaan kee irratti sabni koo hundi ni ajajama, garuu teessoo qofaan ani si caala guddaa nan taa. Fara'oon garuu Yoosefiif jedhe, Kunoo ani har'a biyya Gibxi guutuu irratti si muuda. Fara'oon qubeelaa harka isaa irraa fuudhee harka Yoosef irratti kaa'e, uffata quncee talbaa isa uffisee, faaoo warqee morma isaa irratti kaa'e. Akkasumas gaarii isaa lammaffaa irra isa ol baasise, labsaan fuula isaa dura labse, akkasumas biyya Gibxi guutuu irratti isa muude. Fara'oon Yoosefiin jedhe, Ani Fara'oon; si malee namni tokko iyyuu harka isaa biyya Gibxi guutuu irratti hin kaasu. Fara'oon maqaa Yoosef Psonxomfaaneek jedhe, akkasumas Aasenaatii intala Pexefraa luba Heeliyoopoliis niitii godhee isaaf kenne. Yoosefis waggaa soddomaa ture, yeroo inni fuula Fara'oon mootii Gibxi duratti dhaabate. Yoosefis fuula Fara'oon duraa ba'ee biyya Gibxi hunda keessa darbe. Lafti waggaa torban badhaadhummaa keessatti bissii godhe. Innis nyaata waggaa torban kanneen badhaadhummaan biyya Gibxi keessa ture hunda walitti qabee magaalaawwan keessa kuuse; nyaata dirreewwan naannoo magaalaa tokkoo tokkoo jiran sana magaalaa sanuma keessa kaae. Yooseefis midhaan akka cirracha

galaanaa baayee guddaa walitti qabe, hanga inni lakkaaamuu hin dandeenye, sababiin lakkoofsi hin turreef.

Garuu Yooseef dura dhufuu waggoonni torba beelaa ilmaan lama argateera, kanneen Aasenaati intalli Pheexiferaa lubicha Heeliyoopholis isaaf deesse. Yoosef garuu maqaa ilma isaa hangafaa Minaasee jedhee waame, sababii Waaqni dadhabbiiwwan koo hunda fi waan abbaa koo hunda na dagachiseefi. Maqaa lammaffaa garuu Efraayim jedhee waame, sababii Waaqni biyya gad-qabama koo keessatti na guddiseef. Waggoonni torban badhaadhummaa kanneen biyya Gibxi keessatti turan garuu darban. Akkasumas waggoonni torban beelaa dhufuu eegalan, akkuma Yoosef jedhe, akkasumas beelaan biyyoota hunda keessatti ta'e, garuu biyya Gibxi hunda keessatti buddeenni ni ture. Biyyi Gibxi guutuun ni beela'e, uummanni immoo waa'ee buddeenaa gara Fara'oonitti iyyate, Fara'oon garuu Gibxoota hundaan akkana jedhe, Gara Yoosefitti deemaa, waan inni isinitti jedhu hunda godhaa. Beelli fuula lafa hundaa irra ture, Yoosef garuu mankuusaalee midhaanii hunda bane, warra Gibxi hundaafis gurguraa ture. Biyyoonni hundinuu gara Gibxitti dhufan Yooseef irraa bitachuuf, beelli lafti hunda irratti waan moateef.

# 42

Yaaqoob garuu akka gurgurtaan Gibxi keessa jiru argee, ilmaan isaatiin jedhe, Maaliif dhibaa'oo ilaaltu? Kunoo, ani akka

midhaan Gibxi keessa jiru dhagaheera; gara achii bu'aatii nyaata xinnoo nuuf bitadhaa, akka nu jiraannuu fi hin duuneef.

Obboloonni Yoosef kudhan garuu gad buan midhaan Gibxi irraa bitachuuf. Garuu Binyaam obboleessa Yoosef sana obboloota isaa wajjin hin ergine, inni jedheera, Tarii wanni hamaan isa hin qabatu. Ilmaan Israael warra dhufaa turan wajjin bitachuuf dhufan, beelli biyya Kana'aan keessa tureef. Yoosef garuu bulchaa biyyaa ture, inni uummata biyyaa hundaaf gurguraa ture, obboloonni Yoosef erga dhufanii booda fuula isaanii lafatti gadi dhaabatanii isaaf sagadan. Yoosef garuu obboloota isaa argee beeke, fi isaanii irraa of alagoota godhe, fi jaabaatti isaanitti dubbate, fi isaaniin jedhe, Eessaa dhuftan? Isaan immoo, Nyaata bitachuuf biyya Kana'aan irraa jedhan. Yoosef garuu obboloota isaa beeke, isaan garuu isa hin beekne. Yooseef abjuu isaa kan inni arge sana yaadatee, akkana isaanitti jedhe, Basaastota isin jirtu; daangaa biyyattii qorachuuf dhuftan jirtu. Isaan garuu jedhan, Miti, gooftaa; tajaajiltoonni kee nyaata bitachuuf dhufne. Hundi keenya ilmaan nama tokkoo ti, nageenya qabna, garboonni kee basaastota miti. Jedhe garuu isaanitti, Miti, garuu mallattoo lafaa ilaaluuf dhuftan. Isaan garuu jedhan, Nu kudha lama, tajaajiltoonni kee obboloonni biyya Kana'aan keessatti jirra, fi kunoo inni quxisuun abbaa keenya wajjin har'a jira, inni biraan garuu hin jiru. Yoosef garuu akkana isaaniin jedhe, Kun waan ani isiniin jedhe, Isin basaastota jedhee dubbadhe sanaa dha. Kanaan isin ni mirkaneeffamtu, dhugaa fayyaa Faraawooniin, gonkumaa asii hin baatan, yoo obboleessi keessan inni quxisuun as hin dhufne.

Nama tokko keessan keessaa ergaa, innis obboleessa keessan haa fidu. Isin garuu hidhaa turaa hanga dubbiin keessan dhugaa ta'uu isaa mirkaneeffamutti, yoo dhugaa dubbattan ykn lakkii. Yoo kanaa achii, fayyaa Fara'ooniin kakadha, dhugumatti isin basaastota. Akkasumas inni guyyoota sadiif mana hidhaatti isaan galche. Guyyaa sadaffaa garuu isaanitti akkana jedhe, Kana godhaa, ni jiraattu; ani Waaqa nan sodaadhaatii. Yoo nageeyyii isin taatan, obboleessi keessan tokko mana hidhaa keessatti haa turu; isaan garuu deemaa, bitame midhaan keessanii fidaa. Akkasumas obboleessa keessan isa xinnaa gara kootti fidaa, akkasumas dubbiin keessan ni amanama, yoo garuu hin fidne, ni duutu. Isaanis akkasuma godhan. Tokkoon tokkoon isaanii obboleessa isaatti akkana jedhe, Eeyyee, dhugumaa cubbuu keessa jirra waaee obboleessa keenyaa, sababiin tuffanne rakkina lubbuu isaa, yeroo inni nutti kadhachaa ture, akkasumas isa hin dhageenye, kanaafuu rakkina kuni nutti dhufe. Deebisee garuu Ruubeen isaaniin jedhe, Ani isinitti hin dubbanne, jedhee, Mucaa sana hin miidhinaa, fi isin na hin dhageenye? Kunoo dhiigni isaa ni barbaadama. Isaan garuu akka Yoosef dhaga'u hin beekan, namni hiikaa jidduu isaanii tureetii. Gara duubatti deebiee garuu isaanii irraa Yoosef boohe, ammas gara isaaniitti dhufee isaaniif dubbate, Simi'oonin isaanii irraa fuudhee fuula isaanii duratti isa hidhee.

Yooseef garuu akka qodaan isaanii midhaaniin guutamu, meetiin isaanii tokkoon tokkoon namaa qalqalloo isaatti deebifamu, fi karaa irratti nyaanni isaaniif kennamu ajaje,

akkasumas isaaniif tae. Fi erga midhaan sana harroota isaanii irra kaa'anii booda, achii deeman. Namni tokko korojoo isaa banee, harroota isaatiif okaa kennuuf, iddoo isaan bulan keessatti hidhaa meetii isaa arge, innis afaan korojoo sanaa irra ture. Innis obboloota isaatti akkana jedhe, Meetiin koo natti deebieera, kunoo korojoo koo keessa jira. Onneen isaaniis ni dinqisiifate; walitti jeeqamaniis wal ilaalan, Waaqni maal kana nutti godhe? jedhanii. Gara Yaaqoob abbaa isaanii biyya Kana'aan keessa dhufan; waan isaan irra ga'e hunda isaaf himanii akkana jedhan, Gooftaan biyyattii sun jabaatee nutti dubbateera, akkuma biyya basaasotaatti mana hidhaatti nu galcheera. Jennen garuu isaatti, Nageenya nus jirra, basaastota miti. Obboloota kudha-lama nuti, ilmaan abbaa keenyaa ti; inni tokko hin jiru, inni xinnaan ammoo abbaa keenya waliin hara biyya Kana'aan keessa jira. Namichi gooftaan biyyattii sun garuu akkana nuun jedhe: Kanaan ani akka isin nageeyyii taatan nan beeka; obboleessa keessan tokko as na bira dhiisaa; midhaan mana keessaniif bitan fuudhaatii deemaa. Fi obboleessa keessan isa xiqqaa gara kootti fidaa, anis akka isin basaastota hin taane, garuu akka isin nageenya taatan nan beeka, obboleessa keessanis isiniif nan deebisa, biyyattiis ni daldalu. Ta'e garuu yeroo isaan golfaa isaanii qulqulleessanitti, hidhaan meetii tokkoo tokkoo namaa golfaa isaa keessa ture, fi isaanuu fi abbaan isaanii hidhaa meetii isaanii argan, sodaanis isaan qabate. Yaaqoob abbaan isaanii akkana isaaniin jedhe, Isin na ijoollessa dhowwiftan. Yoosef hin jiru, Simi'oon hin jiru, fi Beniyaamin fudhachuu barbaaddu. Wantoonni kunneen hundi ana irratti dhufe. Ruubeen garuu abbaa isaaniitiin

akkana jedhe, Ilmaan koo lamaan ajjeesi, yoo ani isa gara keetti hin fidne. Isa harka kootti kenni; anis isa gara keetti nan fida. Inni garuu jedhe, Ilmi koo isin waliin hin gadi buu, sababii obboleessi isaa dueera, fi inni qofti hafe. Yoo karaa isin deemtan keessatti wanni isa miidhu tae, dulluma koo gaddaan gara awwaalaa na geessu.

# 43

Beelli garuu lafa irra jabaate. Tahe garuu yeroo isaan midhaan kan Gibxi irraa fidan sana nyaachuu xumuran, abbaan isaanii isaaniin jedhe, Ammas deemtanii nyaata xiqqaa nuuf bitaa. Yihuudaan isaaniin jedhe, Namichi gooftaan biyya sanaa cimsee nutti dhugaa ba'eera, Yoo obboleessi keessan inni quxisuun isin wajjin hin dhufne, fuula koo hin argitan jedhee. Yoo dhugumaan ati obboleessa keenya nu wajjin ergite, gadi buuna, nyaatas siif bitna. Yoo garuu obboleessa keenya nu waliin hin ergine, hin deemnu, namichi sun nuun jedheeraatii, Fuula koo hin argitan, yoo obboleessi keessan inni quxisuun isin waliin hin jiraanne. Israael garuu jedhe, Maaliif akka obboleessi biraa isiniif jiru namicha sanatti himtanii na miidhan? Isaan garuu jedhan, Namichi sun waaee keenyaa fi waaee maatii keenyaa cimsee nu gaafate, Abbaan keessan amma iyyuu ni jiraa? Obboleessi biraa ni qabduu? jedhee. Nu immoo gaaffii isaa sanaaf deebii kennineef. Inni, Obboleessa keessan fidaa akka nuun jedhu akkamitti beekna ree? Yihuudaan garuu gara Israael abbaa isaatti jedhe, mucaa kana na wajjin ergi, fi kainee deemna, akka

jiraannuu fi hin duuneef, nuus, atis, qabeenya keenyas. Ani garuu isa nan eega; harka koo irraa isa barbaadi. Yoo ani gara keetti isa hin fidne, fi fuula kee duratti isa hin dhaabne, guyyoota hunda cubbuu sitti hojjetee nan taa. Yoo nu hin turee osoo taate, duraanuu lama deebiuu turra. Israaeel abbaan isaanii garuu akkana isaaniin jedhe, Yoo wanti kun akkas tae, kana godhaa: ija biyya keessanii irraa fuudhaatii qodaa keessan keessa kaaadhaatii nama sanaaf kennaa gad geessaa; haphee, damma, ixaana, qundhii urgaaaa, mukaa fi coomaa. Akkasumas meetii dachaa harka keessan keessatti fuudhaa; meetii korojoo keessan keessatti deebie sana isin waliin deebisaa; tarii dogoggorri tauu dandaa. Akkasumas obboleessa keessan fuudhaatii kaaatii gara nama sanaa gadi bu'aa. Waaqni koo garuu fuula namicha sanaa duratti ayyooma isiniif haa kennu, akka inni obboleessa keessan isa tokko fi Beniyaamin gad dhiisu. Ani immoo akkuman ijoollee dhabeetti, ijoollee dhabeera.

Namoonni sun garuu kennaa kana fi meetii dachaa harka isaanii keessa fuudhanii, Beniyaamin wajjin kaanii gara Gibxitti buufatan, fuula Yoosef dura dhaabatan. Yoosef garuu isaan arge, akkasumas Binyaam obboleessa isaa kan haadha tokko waliin qaban arge, namichatti itti gaafatamaa mana isaatiin jedhe, Namoota kana mana keessatti galchi, horii qaliitii qopheessi, sababii namoonni kunniin saafaa na waliin buddeena nyaataniif. Namichi garuu akka Yoosef jedhe hojjete, namoota immoo gara mana Yoosefitti galche. Arganii garuu namoonni sun akka isaan gara mana Yoosef seenaman waan arganiif

jedhan, Sababii meetii korojoo keenya keessatti jalqaba deebie sanaa nu seensifamaa jirra, nu sobaan himatuuf, nu dha'uuf, nu garboomfachuuf, akkasumas harroota keenya fudhachuuf. Dhufanii garuu gara nama mana Yooseef irratti argamu sanaa dhaqanii, karra manaatti isa wajjin dubbatan. Jedhan, Gooftaa, jalqaba nyaata bitachuuf gad buuun nu barbaachisa. Ta'e garuu yeroo gara buufata geenye, korojoowwan keenya banneerra, kunoo meetiin tokkoo tokkoo namaa korojoo isaa keessa ture, meetii keenya ulfaatina guutuun deebifnee amma harka keenya keessa qabna. Akkasumas meetii biraa of waliin fidneerra, nyaata bitachuuf. Eenyu akka meetii sana korojoowwan keenya keessa kaae hin beeknu. Garuu isaaniin jedhe, Arjoomaan isinii haa tau, hin sodaatinaa; Waaqni keessan fi Waaqni abbootii keessanii qabeenya korojoo keessan keessatti isinii kenne, meetii keessan immoo ani fudhateera. Ergasii Simi'oonin gara isaaniitti baase. Akkasumas bishaan fide miilla isaanii dhiqachuuf, akkasumas okaa harroota isaaniif kenne. Isaan kennaa qopheessan hanga Yoosef guyyaa walakkaa dhufu, sababii inni achitti nyaata nyaachuuf jiru dhagaaniif. Yoosef garuu mana seene, isaanis kennaawwan harka isaanii keessa qaban sana mana keessatti isaaf dhiheessan, fuula isaaniitiin lafatti gombifamaniis isa sagadan. Gaafate garuu isaan, Akkamitti qabdu? Akkasumas isaanitti jedhe, Abbaan keessan jaarsi, kan waa'ee isaa jettan sun fayyaa qabaa? Ammallee ni jiraataa? Isaan garuu jedhan, Fayyaa dha tajaajilaan kee abbaan keenya, ammallee jiraata. Akkasumas inni jedhe, Eebbifamaa dha namni sun Waaqaan, akkasumas gad of qabanii isaaf sagadan. Yooseef ija isaa ol fuudhee ilaaluu, Binyaam obboleessa

isaa kan haadha tokko arge, fi jedhe, Kun obboleessa keessan inni xiqqaa kan na bira akka fiddan jettan sanaa? Fi jedhe, Waaqni si haa maaru, mucaa koo. Yoosef garuu ni jeeqame, keessaan isaa obboleessa isaatiif waan raafameef boouuf ni barbaade; kutaa manaatti seenee achitti booye.

Akkasumas fuula isaa erga dhiqatee booda, gad bahee of toate, akkasumas, Buddeena dhiheessaa jedhe. Isaan isa qofaaf dhiheessan, akkasumas isaaniif mataa isaaniitiin, akkasumas warra Gibxi isa waliin nyaatan sanaaf mataa isaaniitiin, warra Gibxi warra Ibrootaa waliin buddeena nyaachuu hin dandeenye, jibbamaa warra Gibxiif ta'aatii. Fuula isaa dura taaan; hangafni akka ulfina hangafummaa isaatti, quxisaan immoo akka dargaggummaa isaatti. Namoonni garuu tokkoon tokkoon isaanii gara obboleessa isaatti dinqisiifatan. Isaan qooda isaa irraa fuudhatanii gara ofii isaaniitti geessan, qoodni Beniyaam garuu qooda warra kaanii hundaa caalaa shan dachaa guddaa ture, isaanis isa wajjin dhugan gammachuudhaanis guutaman.

## 44

Yoosefis nama mana isaa irratti muudame ajajee akkana jedhe, Qalqalloowwan namoota kanneenii nyaataan guutaa, hamma isaan baachuu dandayan, akkasumas meetii nama tokkoo tokkoo afaan qalqallaa isaa keessa kaaaa. Akkasumas xoofoo koo kan meetii korojoo isa dargaggeessaa keessa kaaaa,

akkasumas gatii midhaan isaa. Kunis akka dubbii Yoosef, akkuma inni jedhe sana tae.

Ganama bariiee, namoonni isaanii fi harreen isaanii waliin ergaman. Yeroo isaan magaalaa keessaa ba'anii deeman, fagoo hin deemne turan. Yoosefis nama mana isaa irratti muudame sanaan akkana jedhe: Ka'iitii namoota sana duukaa ari'i. Yommuu isaan qaqqabdutti immoo akkana jedhiin: Isin maaliif waan gaarii bakka waan hamaa deebiftan? Maaliif isin koppii koo kan meetii sanaa hate? Kun mitii kan gooftaan koo itti dhugu? Inni mataan isaa garuu raajiidhaan keessa isaatti raajeffata. Waan hamaa xumurtan kan isin hojjettan. Argamee garuu isaan, akkuma dubbii kanaatti isaanitti dubbate. Isaan garuu isaaniin jedhan, Maaliif gooftaan jechootaa kanneen akkanaa dubbata? Tajaajiltoota kee waan kana hojjechuuf akka dubbii kanaa hin tahin. Yoo meetii nu korojoo keenya keessatti argine sana gara keetti biyya Kana'aan irraa deebifne, akkamitti mana gooftaa keetii irraa meetii ykn warqee hanna ree? Namni kooppiin irraa argamu tajaajiltoota kee keessaa haa duu, fi nunis tajaajiltoota gooftaa keenyaa ni tajaajila. Inni garuu jedhe, Amma, akkuma jettan, akkas ni taa. Namni kooppiin biratti isaa argamu garbichi koo ni taa. Isin garuu qulqulluu ni taatu. Kanaafuu ariifatanii tokkoon tokkoon namaa qalqala isaa lafa irra buusee, tokkoon tokkoon namaa qalqala isaa bane. Maanguddoo irraa jalqabee hanga dargaggootti sakatta'e. Kooppii sana immoo korojoo Beniyaam keessatti argite. Isaanis uffata isaanii tarsaasanii, tokkoon tokkoon namaa qalqalloo isaa harree isaa irra kaaatee, gara magaalaatti deebian.

Yihuudaa fi obboloonni isaa gara Yooseef seenani; inni amma achi jiruu, fuula isaa duratti lafatti kufan. Yoosef garuu isaanitti jedhe, Waan kana maaliif godhattan? Namni akka koo raajiidhaan raajeffachuu akka dandau hin beektanii? Yihuudaa garuu jedhe, Maal deebii kennina gooftaa kanaaf, yookaan maal dubbanna, yookaan maal qajeeltota? Waaqni garuu jal'ina tajaajiltoota keetii argee jira. Kunoo, nu tajaajiltoota gooftaa keenyaa, nuyi, fi namni xoofoon bira isaa argame. Yoosef garuu jedhe, Kun natti hin tauu hin godhu; namichi kooppiin biratti argame sun garbichuma koo ni taa; isin garuu nagaan gara abbaa keessaniitti ol bahadhaa. Dhihaatee garuu isaatti Yihuudaan jedhe, Kadhadha gooftaa, garbichi kee jecha fuula kee dura haa dubbatu, fi garbicha kee hin aarin, sababii ati Fara'oon waliin taataaf. Gooftaa, ati tajaajiltoota kee gaafatte, jettee, Abbaa yookaan obboleessa ni qabaattuu? Fi gooftaatti akkana jennan: Abbaan keenya dulloomi ni jira, akkasumas mucaan dullummaa isaa kan quxisuu ni jiraaf. Obboleessi isaa dueera, inni qofti haadha isaatiif hafe, abbaan isaas isa jaallata. Ati garuu tajaajiltoota keetin, Gara kootti isa buusaa, anis isa nan kunuunsa jette. Gooftaatti akkana jennee, Mucaan kun abbaa isaa dhiisuu hin dandau; yoo inni abbaa isaa dhiise garuu, ni dua. Ati garuu tajaajiltoota keetiitiin jetteerta, Yoo obboleessi keessan inni quxisaan isin waliin gadi hin buune, fuula koo arguuf itti hin dabaltan. Tahe garuu yeroo nu deemne gara abbaa keenya tajaajilaa kee, jechoonni gooftaa keenya isaaf odeeffanne. Abbaan keenya garuu akkana jedhe, Ammas deemtanii nyaata xinnoo nuuf bitaa. Nuyi garuu jenneerra, Gadi bu'uu hin dandeenyu, garuu yoo obboleessi keenya inni xiqqaan

nu waliin gadi bu'e, ni gadi buuna; sababni isaas obboleessi keenya inni xiqqaan nu waliin yoo hin jiraanne, fuula namicha sanaa arguun hin dandeenya. Tajaajilaan kee abbaan keenya garuu gara keenyatti jedhe, Isin ni beektu akka dubartiin lama naa deesse. Inni tokko na biraa ba'e, isinis akka bineensaan nyaatame jettan; anis hanga ammaatti isa hin argine. Yoo kanaafuu fudhattanii kana illee fuula koo irraa, yoo wanni hamaan karaa irratti isatti dhufe, dulluma koo gadda wajjin gara awwaalaa gadi buuftu. Amma yoo ani gara tajaajilaa kee abbaa keenya seene, fi daa'imni nu waliin hin jiraanne, lubbuun isaa garuu lubbuu isaa irraa hidhameera, Fi ni taa yommuu isa arguu daaimni nu waliin hin jirre, ni dua, fi tajaajiltoonni kee dulluma tajaajilaa kee abbaa keenya garuu gadda waliin gara awaalaa ni buusu. Tajaajilaan kee kun abbaa irraa daa'ima fudhateera, jedhee: Yoo ani isa gara keetti hin fidne, fi isa fuula kee dura hin dhaabne, cubbuu hojjechuun abbaa irratti guyyoota hunda nan ta'a. Amma kanaafuu nan turu siif garbichi bakka mucaa sanaa, tajaajilaa gooftaa. Mucaan garuu haa ol ba'u obboloota isaa wajjin. Akkamitti ani abbaa koo bira ol ba'a, mucaan kun nu wajjin hin jiru? Akkan hamminoota abbaa koo argatan hin arginee.

# 45

Yooseef warra isa bira dhaabatanii turan hunda obsuu hin dandeenye, garuu inni jedhe, Namoota hunda na biraa ergaa, akkasumas namni tokko iyyuu Yoosef bira hin dhaabanne,

yeroo inni obboleeyyota isaatti of beeksisetti. Innis sagalee isaa boo'ichaan dhiise, warri Gibxi hundi ni dhaga'an, sagalees mana Fara'oon keessatti dhaga'ame. Yoosef garuu obboloota isaatiin jedhe, Ani Yoosef; abbaan koo amma iyyuu ni jiraataa? Obboloonni isaa deebii isaaf kennuu hin dandeenye; raafamaniiru. Yoosef garuu obboloota isaatiin jedhe, Na dhihadhaa, isaanis ni dhihaatan. Innis akkana jedhe, Ani Yoosef obboleessa keessan kan isin gara Gibxitti gurgurtan sana. Amma kanaafuu hin gaddinaa, yookaan kun isinitti cimaa hin mulatin, waan asitti na gurgurtaniif, jireenya keessaaf garuu Waaqni fuula keessan dura na ergeera. Kun waggaa lammaffaa beelaa lafa irratti, fi ammallee waggoonni shan hafaniiru, kanneen keessatti qotuu hin jiraatu, yookaan haammachuu hin jiraatu. Waaqni dura keessan na ergeera, akka hambaan keessan lafa irra hafu, fi akka warra keessan hafan gurguddaan guddifamu. Amma kanaafuu isin na hin ergine as, garuu Waaqni, fi inni na godhe akka abbaa Fara'oon, fi gooftaa mana isaa hundaa, fi bulchaa biyya Gibxi guutuu. Ariifachuun kanaafuu gara abbaa kootti ol ba'aa, akkanas isaanitti himaa: Ilmi kee Yoosef akkana jedha: Waaqni gooftaa lafa Gibxi hundaa na godheera. Kanaafuu gara kootti gadi bu'i, hin turiin. Atis biyya Goosheen Arabiyaa keessa ni jiraatta, anis sitti dhiyoo nan ta'a, ati, ilmaan kee, ilmaan ilmaan kee, hoolonni kee, sangoonni kee, fi wanti sitti jiru hundi. Akkasumas ani achitti sin sooressa, itti fufuuf ammallee waggaa shan beelaa jiraata; kunis akka ati, ilmaan kee, fi qabeenya kee hundi hin barbadoofneef. Kunoo, iji keessan ni arga, akkasumas iji Binyaam obboleessa koo, akka afaan koo kanatu gara keessanitti dubbatu. Abbaa kootiif ulfina

koo hunda kan ani Gibxi keessa qabu, fi waan isin argitan hunda gabaasaa, ariifachuunis abbaa koo asitti fidaa. Morma obboleessa isaa Beniyaam irratti kufee isa irratti boo'e; Beniyaamis morma isaa irratti boo'e. Obboloota isaa hunda dhungannaan booddee, isaanitti boo'e; kana booda immoo obboloonni isaa isa wajjin dubbatan.

Akkasumas oduu sun mana Fara'oon keessatti balinaan dhaga'ame, Obboloonni Yoosef dhufaniiru jedhanii. Fara'oon fi tajaajiltoonni isaa ni gammadan. Fara'oon garuu Yoosefiin akkana jedhe, Obboloota kee kanaan jedhi, Kana godhaa: qoroqoroowwan keessan guutadhaa, gara biyya Kana'aanitti deemaa. Abbaa keessanii fi qabeenya keessan fuudhaatii gara koo kottaa, anis wantoota gaggaarii Gibxi hunda isiniif nan kenna, cuunfaa lafaas ni nyaattu. Ati garuu waan kana ajaji, akka isaaniif gaariiwwan biyya Gibxi keessaa fudhatan ijoollee keessaniif fi niitota keessaniif, fi abbaa keessan fudhattanii dhuftan. Akkasumas hin qusatinaa ijaawwan meeshaalee keessanii, waan hunduu gaggaarii Gibxi keessaniif taa. Ilmaan Israael akkas godhan, Yoosef immoo akkuma Fara'oon mootichi dubbate sanaatti gaariiwwan isaaniif kenne, akkasumas karaa isaaniitiif nyaata isaaniif kenne. Hunda isaaniif uffata lama lama kenne, Beniyaam garuu dhibba sadii warqee fi uffata jijjiiramaa shan kenne. Akkasumas abbaa isaatiif akka wantoota kanneenii erge, akkasumas harroota kudhan kanneen wantoota gaggaarii Gibxi hunda irraa baatan, akkasumas gaangolii kudhan kanneen buddeena abbaa isaatiif karaa irratti baatan erge. Inni garuu obboleeyyii isaa ergee gad dhiise, isaanis ni

deeman, akkanas isaaniin jedhe, Karaa irratti wal hin aarin. Isaanis Gibxii ol kaanii, gara biyya Kana'aan gara abbaa isaanii Yaaqoob dhufan. Isaanis isaatti gabaasanii jedhan, Ilmi kee Yoosef ni jiraata, akkasumas inni biyya Gibxi guutuu ni bulcha. Yaaqoob sammuu isaatiin dinqisiifate; inni isaan hin amanneef. Isaan garuu waan Yoosef dubbate hunda isaatti himan, waan inni isaanitti hime hunda. Gaariiwwan Yoosef akka isa fuudhuuf erge sana argee, hafuurri Yaaqoob abbaa isaanii haaromfame. Israaeel jedhe, Kun waan guddaa naaf; yoo Yooseef ilmi koo ammallee jiraate, deemeen isa nan arga utuu hin duin.

# 46

Israa'el ka'ee deemee, inni mataan isaa fi waan isaa hunda wajjin, gara boolla bishaanii kakuutti dhufe, aarsaas Waaqa abbaa isaa Yisihaaqiif dhi'eesse. Waaqni garuu halkan keessatti mul'ataan Israa'eliitti dubbatee, Yaaqoob, Yaaqoob jedhe. Innis, Maal tae? jedhe. Inni garuu isatti jedha, Ani Waaqni abbootii keetii ti, gara Gibxitti gadi buuu hin sodaatin, ani achitti saba guddaa sin godha. Anis si wajjin gara Gibxitti gad nan bua, anis dhuma irratti deebisee sin baasa, Yoosefis harka isaa ija kee irra ni kaa'a. Kae garuu Yaaqoob boolla bishaanii kakuu irraa, ilmaan Israaeelis abbaa isaanii, qabeenya isaanii, fi niitota isaanii gaariiwwan Yoosef isa baachuuf erge sana irra featan. Isaanis qabeenya isaanii fi qabeenya hunda kan biyya Kana'aan keessatti argatan fuudhatanii gara Gibxi seenanii, Yaaqoob fi sanyiin isaa hundi isa waliin. Ilmaan isaatii fi ilmaan ilmaan

isaa isa waliin, intallan isaatii fi intallan intallan isaa, akkasumas sanyii isaa hunda gara Gibxitti geesse. Kanneen garuu maqaalee ilmaan Israael kanneen gara Gibxi seenanii Yaaqoob abbaa isaanii waliin. Yaaqoob fi ilmaan isaa: hangafni Yaaqoob, Ruubeen. Ilmaan Ruubeen garuu: Henook, Phaloos, Asroon fi Kaarmii. Ilmaan Simi'oon garuu: Yemuu'eel, Yaamiin, Ehuud, Yaakiin, Zohaar, fi Saa'ol ilma dubartii Kana'aan. Ilmaan Lewii garuu Geershoon, Kaath fi Meraarii dha. Ilmaan Yihuudaa: Eer, Oonaan, Shiiloo, Faares, fi Zaaraa; garuu Eer fi Oonaan biyya Kana'aan keessatti duan. Ilmaan Faares: Hezroon fi Yemuu'eel. Ilmaan Isaakor garuu: Toolaa, Fuuwaa, Hasuum, fi Sambaraan. Ilmaan Zaabuloon garuu Sered, fi Alloon, fi Akooeel. Isaan kunniin ilmaan Liyaa kanneen isheen Yaaqoobiif Meesopoxaamiyaa biyya Sooriyaa keessatti deesseedha, akkasumas Diinaa intala isaa; lubbuuwwan hundi, ilmaanii fi intallan, soddoma sadii turan. Ilmaan Gaad garuu: Saafoon, Angiis, Saaniis, Thasobaan, Ahedeeys, Aroohedeeys, fi Areeleeys. Ilmaan Aasheer: Yemnaa, Yessuuwaa, Yeuul, Baariyaa, fi Saaraa obboleettii isaanii. Ilmaan Baariyaa: Kooboor fi Melkiiiil. Isaan kunniin ilmaan Zilfaa ti, ishee Laabaan intala isaa Liyaaf kenne, isheen kunniin Yaaqoobiif deesse, lubbuu kudha jaa. Ilmaan Raahel niitii Yaaqoob garuu Yoosefii fi Beniyaam turan. Ilmaan Yoosef kanneen biyya Gibxi keessatti dhalatan garuu Minaasee fi Efreem turan; isaan kana Aasenaatii intalli Pheexefraa lubicha Heeliyoopholis isaaf deesse. Ilmaan Minaasee kanneen saajjatoon isaa Sooriyaan isaaf deesse garuu Maakiir ture; Maakiir immoo Gili'aad dhalche. Ilmaan Efreem obboleessa Minaasee garuu Suutala'aam fi Ta'aam turan; ilmaan

Suutala’aam immoo Edoom ture. Ilmaan Benyaamiin garuu Baalaa fi Bokoor, fi Asbeел turan. Ilmaan Baalaa garuu Geeraa, fi Noomaan, fi Angis, fi Roos, fi Maamfiim turan. Geeraa garuu Araad dhalche. Isaan ilmaan Raahel kanneen isheen Yaaqoobiif deesseedha, lubbuuwwan hundi kudha saddeet. Ilmaan Daan garuu Asoom. Ilmaan Nefitaali: Asii’eel, Gooni, Isaakar, fi Soleem. Isaan kunniin ilmaan Ballas, kan Laabaan intala isaa Raaheliif kenne, isheen immoo kunniin Yaaqoobiif deesse; lubbuuwwan hundi torba. Lubbuuwwan hundi garuu kanneen Yaaqoob waliin gara Gibxi seenanii, kanneen mudhiiwwan isaa keessaa baanii, malee dubartoonni ilmaan Yaaqoob, lubbuuwwan hundi, jahatamii jaa, Ilmaan Yoosef kanneen biyya Gibxi keessatti isaaf dhalatan lubbuuwwan sagal turan. Lubbuuwwan mana Yaaqoob hundi kanneen Yaaqoob waliin gara Gibxitti galan lubbuuwwan torbaatamashanan turan.

Inni garuu Yihuudaa fuula isaa dura gara Yooseef erge, akka inni magaalaa Goototaa keessatti isa simatu, biyya Raamseesitti. Yoosef garuu gaariiwwan isaa hidhatee, abbaa isaa Israaeelin simachuuf gara magaalaa Gootota ol bahe, fi yommuu isaaf mulatetti morma isaa irratti kufee boocha guddaadhaan boohe. Akkasumas Israaeel Yooseefiin jedhe, Ani amma irraa nan dua, waan ani fuula kee argeefi, ati ammallee waan jiraattuuf. Yoosef garuu obboloota isaatiin jedhe, Ani ol ba’ee Fara’oonitti nan hima; anis akkanan isaan jedha: Obboloonni koo fi maatiin abbaa koo kanneen biyya Kana’aan keessa turan gara koo dhufaniiru. Namoonni sun garuu tiksoota; isaan dhugumatti horii guddiftoota waan turaniif, horii isaanii, qotiyyoo isaanii, fi

waan qabeenyi isaanii hunda fidaniiru. Yoo kanaafuu Fara'oon isin waame, fi Hojiin keessan maali? isiniin jedhe? Ni jedhu, Namoonni tiksoota horii nu jirra, tajaajiltoonni kee irraa dargaggummaa hanga ammaatti, nuu fi abbootiin keenya, akka jiraattan biyya Geesem Arabiyaa keessa, jibbaa fi taa Gibxiitaaf hundi tiksee hoolotaa.

# 47

Yoosef erga dhufee booda Fara'oonitti gabaasee akkana jedhe, Abbaan koo, obboloonni koo, horiin isaanii, qotiyyoon isaanii, fi wanti isaanii hundi biyya Kana'aan keessaa dhufaniiru; kunoo isaan biyya Gosheen keessa jiru. Obboloota isaa keessaa garuu namoota shan fuudhee fuula Fara'oon dura isaan dhaabe. Akkasumas Fara'oon obboloota Yoosefiitiin jedhe, Hojiin keessan maali? Isaan immoo Fara'ooniin jedhan, Garboonni kee tiksitoonni hoolotaa, nuyi akkasumas abbootiin keenyas. Isaan garuu Fara'ooniin jedhan, biyya keessa jiraachuuf dhufne, dheedaan horii tajaajiltoota keetiitiif hin jiru, beelli biyya Kana'aan keessatti jabaateera, kanaafuu amma biyya Geesem keessa ni jiraanna. Fara'oon garuu Yoosefiitiin jedhe, isaan biyya Geesem keessa haa jiraatan, yoo ati garuu akka isaan keessaa namoonni jajjaboon jiran beekte, isaan horii koo irratti bulchitoota godhi. Yaaqoobii fi ilmaan isaa garuu gara Gibxi gara Yoosefitti dhufan, Fara'oon mootiin Gibxi ni dhaga'e. Firaawun Yooseefiin, Abbaan kee fi obboloonni kee gara kee dhufaniiru jedhe. Kunoo, biyyii Gibxi fuula kee dura jira; biyya

hunda caalaa gaarii keessatti abbaa keetii fi obbolaawwan kee qubachiisi. Yoosef abbaa isaa Yaaqoob gara keessatti galchee fuula Fara'oon dura isa dhaabe, Yaaqoobis Fara'oonin eebbise. Fara'oon Yaaqoobiin, Waggoota jireenya keetii meeqa? jedhee gaafate. Yaaqoobis Fara'ooniin akkana jedhe: Guyyoonni waggootaa jireenyaa koo kanneen ani alagaa ta'ee jiraadhu waggaa dhibba tokkoo fi soddoma; guyyoonni waggootaa jireenyaa koo muraasaa fi hamaa ta'aniiru; guyyoota waggootaa jireenyaa abbootii koo kanneen isaan alagaa ta'anii jiraatan hin ga'ne. Yaaqoob Fara'oonin erga eebbisee booda, isa biraa ba'e.

Yooseefis abbaa isaa fi obboleeyyii isaa qubsiise, akkasumas biyya Gibxi keessatti, biyya gaarii keessatti, biyya Raameses keessatti qabeenya isaaniif kenne, akkuma Fara'oon ajaje sanatti. Yooseef abbaa isaatiif, obboleeyyii isaatiif, fi mana abbaa isaa hundaaf midhaan nama tokkoo tokkoof safara ture.

Midhaan biyya hunda keessa hin turre, beelti baayee cimsee tureetii, biyyoonni Gibxii fi Kana'aan beela jalaa dhabaman. Yoosef garuu meetii hunda kan biyya Gibxii fi biyya Kana'aan keessatti argame walitti qabe, kan midhaan isaan bitachaa turan sanaaf, fi midhaan safaree isaaniif kenne, akkasumas Yoosef meetii hunda gara mana Fara'oon galche. Meetiin hundi biyya Gibxii fi biyya Kana'aan keessaa dhumee ture. Warri Gibxi hundi gara Yoosefitti dhufanii, Buddeena nuuf kenni. Maaliif fuula kee duratti duuna? Meetiin keenya dhumeeraatii jedhan. Yoosef garuu akkana isaaniin jedhe, Horii keessan fidaa, anis qooda horii keessanii buddeena isiniif nan kenna, yoo meetiin

keessan dhumee jiraate. Isaan horii isaanii gara Yoosefiitti fidan, Yooseefis buddeena isaaniif kenne iddoo fardeen isaanii, iddoo hoolota isaanii, iddoo qotiyyoo isaanii, fi iddoo harroota isaanii. Waggaa sana keessa buddeenaan horii isaanii hunda iddoo buusuudhaan isaan soore. Waggaan sun ni darbe; isaanis waggaa lammaffaatti gara isaa dhufan. Akkanas jedhaniin: Gooftaa keenya duraa akka hin badne nuuf godhi. Meetiin keenya xumurameeraatii; qabeenyi keenyaa fi horiin keenya siif gooftaa keenyaaf kennamaniiru. Gooftaa keenya duratti wanni nuuf hafe qaamni keenyaa fi lafti keenya malee homaa hin jiru. Akka kanaafuu fuula kee dura hin duuneef, fi biyyiin hin ontuuf, nutti fi biyya keenya qooda buddeenaa bitadhu, fi nuyi fi biyyiin keenya garbootas Fara'ooniif ni taana. Sanyii nuuf kenni, akka facaafannu, fi jiraannu fi hin duuneef, fi biyyiin hin ontuu. Yoosefis biyya Gibxootaa hunda Fara'ooniif argateera, sababiin Gibxoonni biyya isaanii Fara'ooniif gurguratan, beelli isaanitti jabaateef, biyyattiinis kan Fara'oon taate. Akkasumas uummata garboomse isaaf gara tajaajiltoota, daangaa Gibxi tokko irraa hanga daangaa kaaniitti. Lafa luboota qofa malee Yoosef hin bitanne, kennaa keessatti Fara'oon lubootaaf kennaa kenneef, isaanis kennaa Fara'oon isaaniif kenne sana nyaatan, kanaafuu lafa isaanii hin gurguranne. Yoosef garuu warra Gibxi hundaan jedhe, Kunoo hara isinii fi lafa keessan Fara'ooniif qabadheera; sanyii ofii keessaniif fuudhaatii lafa facaasaa. Oomishni ishee ni argama, isin immoo kutaa shanaffaa Fara'ooniif kennitu; kutaaleen afur garuu kan keessan tau: sanyiif lafaatti, nyaataaf isinii fi warra mana keessan keessa jiran hundaaf. Akkasumas jedhan, Ati nu baraarteerta, nu arganne surraa fuula gooftaa

keenyaa dura, akkasumas garboonni Fara'oon ni taana. Yooseefis hanga guyyaa har'aatti Gibxi keessatti seera isaaniif dhaabe; Fara'ooniif kennuu, malee lafa lubootaa qofa kan Fara'oon hin taane.

Israael garuu biyya Gibxi keessa, lafa Gooseen irra qubate, achittis dhaala argatan, guddatanii fi baayee baayatan. Yaaqoob garuu biyya Gibxi keessa waggaa kudha torba jiraate, guyyoonni jireenyaa isaa hundumaa waggaa dhibba afurtamii torba ta'an. Guyyoonni dua Israaeel dhihaatan, innis ilma isaa Yoosefin waame, akkanas jedheen: Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhe, harka kee tafa koo jala kaai, fi arjummaa fi dhugaa natti godhi, akka ati Gibxi keessatti na hin awwaalleef, Garuu ani abbootii koo wajjin nan ciisa, ati immoo ana Gibxi keessaa fudhattee awwaala isaanii keessa na awwaalta, inni garuu, Ani akkuma dubbii keetiitti nan hojjedha jedhe. Jedhe garuu, Naaf kakadhu, fi isaaf kakate, Israaelis fiixee ulee isaa irratti sagade.

# 48

Tahe garuu dubbii kana booda, Yoosefiif beeksifame akka abbaan kee dhukkubsataa jiru, innis ilmaan isaa lamaan Minaasee fi Efreem fuudhee gara Yaaqoob dhufe. Yaaqoobiif garuu gabaafame, Kunoo, ilmi kee Yoosef gara kee dhufaa jira jedhanii, Israaelis of jabeessee siree irra taae. Yaaqoob Yoosefiin akkana jedhe, Waaqni koo biyya Kana'aan keessatti Luuzaa irratti natti mul'ate, na eebbises, Fi naan jedhe, Kunoo ani sin

guddisa, sin baayisa, waldaalee sabootaa sin godha, lafa kana siif nan kenna, sanyii kee kan si booddee dhufu wajjin, akka qabeenya bara baraatti. Amma kanaafuu ilmaan kee lamaan, warri ani gara kee Gibxitti dhufuu koo dura biyya Gibxi keessatti siif dhalatan, kan koo ti; Efreem fi Minaasee akkuma Ruubeen fi Simi'oon naaf ta'u. Ijoolleen ati erga wantoota kana booda dhalachiiftu garuu maqaa obboloota isaaniitiin ni waamamtu, dhaala isaanii irratti ni lakkaa'amu. Ani garuu yeroo ani Mesopotaamiyaa Sooriyaa keessaa dhufa ture, Raahel haati kee biyya Kana'aan keessatti dute, yeroo ani hippodroom Kabraataa biyyattii biratti dhihaadhu, gara Efraataa dhufuuf, anis karaa hippodroom irratti ishee awwaale; kunis Beetlihem.

Israael garuu ilmaan Yoosef argee, Namoonni kunniin siif eenyu? jedhe. Yoosef garuu abbaa isaatiin jedhe, Ilmaan koo ti, kanneen Waaqni asitti naa kenne. Yaaqoobis jedhe, Isaan natti fidi, akkan isaan eebbisu. Iji Israael garuu sababii dulluma umriitiif ulfaataa tae, fi ilaaluu hin dandeenye. Innis isaan gara isaatti dhihaachise, isaan dhungachise, fi isaan hammachise. Fi Israaeel Yooseefiin jedhe, Kunoo fuula kee irraa hin dhowwatamne, fi kunoo Waaqni sanyii kee illee natti agarsiiseera. Yooseefis jilba isaa irraa isaan baase, isaanis fuula isaanii lafatti gadi qabatanii isaaf sagadan. Yoosef ilmaan isaa lamaan fuudhee, Efreem harka mirgaa isaa irratti, kan bitaa Israael irraa tau, Minaasee immoo harka bitaa isaa irratti, kan mirgaa Israael irraa tau, isaan gara isaatti dhiheesse. Israael harka isaa mirgaa diriirfatee mataa Efreem irra kaae, kun garuu dargaggeessa ture, fi harka bitaa mataa Minaasee irra kaae,

harkoota isaa calaqqisiisee.

Akkasumas isaan eebbise, akkasumas jedhe, Waaqni kan abbootiin koo Abrahaamii fi Yisihaaq fuula isaa dura itti gammadan, Waaqni kan dargaggummaa kootii jalqabee hanga guyyaa kanaatti na sooru, Ergamaan kan balaa hunda irraa na baraaru ijoollee kana haa eebbisu, maqaan koo fi maqaan abbootii koo Abrahaam fi Yisihaaq isaanitti haa waamamu, akkasumas lafa irratti baayinaan haa baayatan. Yoosef garuu yeroo abbaan isaa harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaae argetti, wanni kun isaaf hin tolu jedhee yaadee, harka abbaa isaa qabee mataa Efreem irraa fuudhee gara mataa Minaasee irra kaauuf yaale. Yoosef abbaa isaatiin jedhe, Miti akkanatti, yaa abbaa koo, kun hangafa waan ta'eef, harka mirgaa kee mataa isaa irra kaa'i. Fi hin fedhii ture, garuu akkana jedhe, Nan beeka, yaa mucaa koo, nan beeka. Innis saba ni taa, innis ni ol kaafama. Garuu obboleessi isaa inni dargaggeessi isa caalaa guddaa ni taa, sanyiin isaas saboota baayee ni taa. Akkasumas guyyaa sana keessa isaan eebbise, jedhee, Isin keessatti Israael ni eebbifama, Waaqni si akka Efreem fi akka Minaasee haa godhu jedhanii. Akkasumas Efreem fuula Minaasee duratti kaae. Israaeel garuu Yooseefiin jedhe, Kunoo ani nan dua, Waaqni garuu isin wajjin ni jiraata, biyya abbootii keessaniitti isin ni deebisa. Ani garuu Sheekem addaa obboloota kee caalaa siifin kenna, kan ani harka Amoorota irraa goraadee koo fi iddaa kootiin fudhate.

# 49

Yaaqoob garuu ilmaan isaa waame, fi akkana isaaniin jedhe, Walitti qabamaa, akka ani waan guyyoota dhumaa keessa isinitti dhufu isinitti himuuf. Walitti qabamaa, fi na dhaggeeffadhaa, ilmaan Yaaqoob; Israael dhaggeeffadhaa, abbaa keessan dhaggeeffadhaa. Reuben ilma koo hangafa, ati jabina koo ti, fi jalqaba ijoollee koo ti, baachuuf jabaadha, fi of-jajuuf jabaadha. Akka bishaanii of tuulte, hin dafqin; si'a ta'eef gara siree abbaa keetii olii baate, ergasii siree kan itti baate sana xureessite. Simeon fi Levi obboloonni jal'ina filannoo isaanii xumuraniiru. Gara mari'ii isaanii lubbuun koo hin dhufin, fi ijaarsa isaanii irratti tiruu koo hin lolin, sababni aarii isaanii keessatti namoota ajjeesan, fi hawwii isaanii keessatti dibicha ciccirsanii turaniif. Dheekkamsi isaanii haa abaaramu, sababii of-jabeessa ta'eef, fi aariin isaanii haa abaaramu, sababii jabaateef; Yaaqoob keessatti isaan nan qooda, fi Israael keessatti isaan nan bittinneessa. Yihuudaa, obboloonni kee si galateeffatu, harki kee dugda diinota keetii irra jira, ilmaan abbaa keetii siif sagadu. Ilmoon leencaa kan Yihuudaa, sanyii irraa, yaa ilma koo, ol baate, ciiftee rafteerta akka leencaa fi akka ilmoo leencaa, eenyutu isa kaasa? Bulchaan Yihuudaa irraa hin dhabamu, fi hoogganaan fuudhiiwwan isaa irraa hin dhabamu, hanga wanni isaaf kuufame dhufu, fi inni eeggannoo sabootaa taa. Korma harree isaa gara muka wayinii hidhee, fi korma harree dhalaa harree isaa gara damee muka wayinii hidhee, uffata isaa daadhii wayinii keessatti ni miiccessa, fi uffata isaa

dhiiga gumaa keessatti ni miiccessa. Iji isaa daadhii wayinii caalaa ni calaqqisa, ilkaan isaa immoo aannan caalaa adii dha. Zebuluun galaana bira ni jiraata; inni buufata dooniiwwanii bira ni jiraata, akkasumas hanga Siidoonitti ni diriira. Issaakaar waan gaarii hawwe, qooda gidduutti boqochaa. Boqonnaa gaarii ta'uu isaa argee, fi lafti gabbataa ta'uu ishee argee, hojii cimaa hojjechuuf gatiittii isaa gad qabate, qonnaan bultootas ta'e. Daan uummata isaa ni murtii kenna, akkuma gosa tokko Israael keessaa. Akkasumas Daan bofa karaa irra, daandii irra riphee taau haa tau, inni koomee fardaa ni ciniina, abbaan fardaas gara duubaatti ni kufa. fayyina Gooftaa eegaa jira. Gad, gareen weerartootaa isa weerartu, inni garuu miilla isaaniitiin isaan weerartu. Asher, buddeenni isaa gabbataa dha, fi inni bashannana bulchitootaaf ni kenna. Naphtali gufuu bal'aa dha, sanyii keessatti miidhagina kenna. Ilmi guddifame Yoosef, ilmi koo guddifame kan hinaafamu, ilmi koo quxisuu, gara kootti deebii. Gara nama mari'achaa turan sanaatti arrabsan, akkasumas gooftoonni xiyyaawwanii isaaf itti aaran. Iddaan isaanii humna guddaadhaan caccabee, ribuu irree harka isaanii dadhabee, karaa harka bulchaa Yaaqoob, achii inni jabaan Israael irraa Waaqa abbaa keetii dhufe. Waaqni koo si gargaare, si eebbise eebba samii irraa olii, fi eebba lafa waan hunda qabdu, sababii eebba harma fi gadameessaatiin. Eebbaan abbaa keetii fi haadha keetii, eebbaa tulluuwwan dhaabbataa caale, akkasumas eebbiiwwan gaarran bara baraa irra jiru caale; isaan mataa Yooseef irra ni tau, fiixee mataa obboloota isaa gidduu kan yaadame sanaa irra ni tau. Benjamin waacca hamaa dha, ganama ni nyaata, galgala immoo nyaata ni kenna. Isaan

kunniin hundi ilmaan Yaaqoob kudha lamaan. Wantoota kana abbaan isaanii isaanitti dubbate, akkasumas isaan eebbise; tokkoo tokkoo isaanii eebba isaa mataa isaatiin eebbise. Akkasumas isaaniin jedhe, Ani gara uummata kootti dabalamaa jira; holqa lafa qotiisaa Efroon nama Heetii keessa jiru keessatti abbootii koo waliin na awwaalaa, Holqa lama-tae kan fuula Mamree dura jiru keessatti, biyya Kana'aan keessatti, kan Abrahaam Efroon namicha Heetii irraa akka qabeenyaa awwaalaa bitate sana keessatti. Achuma Abrahaamii fi niitii isaa Saaraa awwaalan, achuma Yisihaaqii fi niitii isaa Rifqaa awwaalan, achumas Liyaa awwaalan. Qabannaa lafa qonnaa fi holqa kan keessa isaa jiru sanaa irraa ilmaan Heet. Yaaqoobis erga ilmaan isaatiif ajaja kennee boode, miilla isaa siree irra ol kaafatee lubbuun isaa boqote, akkasumas gara saba isaatti dabalame.

# 50

Yoosefis fuula abbaa isaa irratti kufee boo'eef, isa dhungadhe. Yooseefis tajaajiltoota isaa warra awwaala qopheessanitti akka abbaa isaa awwaalaaf qopheessan ajaje, warri awwaala qopheessanis Israaeelin qopheessan. Akkasumas isaan guyyoota afurtama isaa guutan, akkasitti jechuun guyyoonni awwaalaa lakkaaamu, akkasumas Gibxi guyyoota torbaatama isaaf gaddite. Sababii garuu guyyoonni gaddaa darban, Yoosef bulchitoota Fara'oon duratti dubbate, akkana jedhee, Yoo ani fuula keessan duratti surraa argadhe, waa'ee koo gurra Fara'oon

duratti dubbaadhaa, akkana jechuudhaan, Abbaan koo akkan kakachiisu na godhe, akkana jedhee: Awwaala keessatti kan ani ofii kootiif biyya Kana'aan keessatti qote sana keessatti na awwaali. Kanaafuu amma ol ba'ee abbaa koo nan awwaala, ergasiis nan deebi'a. Akkasumas Fara'oon Yoosefiin jedhe, Ol ba'iitii abbaa kee awwaali, akkuma inni si kakachise sanatti. Yoosefis abbaa isaa awwaaluuf ol bahe, tajaajiltoonni Fara'oon hundi, maanguddoonni mana isaa, akkasumas maanguddoonni biyya Gibxi hundi isa waliin ol bahanii. Maatiin guutuun Yoosef, obboloonni isaa, manni abbaa isaa guutuun, firoonni isaa, hoolonni fi qotiyyoonni biyya Goosheen keessatti dhiifaman. Akkasumas isaa waliin gaariiwwanii fi abbootiin fardaa ol baan, qubannichi baayee guddaa tae. Akkasumas isaan gara oobdii midhaan Axaad kan gama Yordaanos jiru dhufan, akkasumas isaan boo'icha guddaa fi jabaa baay'ee isaaf boo'an, akkasumas inni abbaa isaatiif guyyoota torba gaddaan ture. Jiraattonni biyya Kana'aan gaddaa oobdii midhaan Atad irratti argan, akkasumas jedhan, Gaddi guddaan kun kan warra Gibxii ti. Kanaafuu maqaan isaa Gadda Gibxi jedhamee waamamee, kunis gama Yordaanos jira. Dhugaa ilmaan isaa akkas isaaf godhan. Ilmaan isaa isa ol fudhatan gara biyya Kana'aanitti, akkasumas isa awwaalan holqa dachaa keessa, kan Abrahaam holqa sana dhaala awwaalaaf Efroon namicha Heetii irraa fuullee Mamree bitate keessa. Yooseefis gara Gibxitti deebie, inni mataan isaa fi obboloonni isaa, akkasumas warri abbaa isaa awwaaluuf isa waliin ol baan hundi.

Obboloonni Yoosef garuu erga abbaan isaanii akka due arganii

booda jedhan, Tasa Yoosef nutti hin haaloo baatin, fi hammina nu isa irratti hojjenne hunda nutti hin deebifatin. Akkasumas dhufanii gara Yoosefitti jedhan, Abbaan kee kakuchiise dura duuu isaa jedhee, Akkas jettan Yoosefitti: dhiisi isaaniif yakka fi cubbuu isaanii, sababii hamaa siif agarsiisaniif, fi amma fudhii yakka tajaajiltoota Waaqaa abbaa keetii. Yoosefis ni boo'e yeroo isaan isatti dubbatanitti. Akkasumas gara isaa dhufanii, Kunoo nu tajaajiltoota kee ti jedhan. Yooseefis isaaniin jedhe, Hin sodaatinaa, ani kan Waaqaa ti. Isin waaee koo hamaa karoorfattan, Waaqni garuu waaee koo gaarii karoorfate, akka hara tae kana, fi akka uummanni baayeen sooramaniif. Akkasumas isaaniin jedhe, Hin sodaatinaa; ani isinii fi manneen keessan nan kunuunsa. Akkasumas isaan jajjabeesse, akkasumas onnee isaaniitti dubbate. Yooseef Gibxi keessa jiraate, inni mataan isaa, obboloonni isaa, fi maatiin abbaa isaa guutuun hundi, akkasumas Yooseef waggaa dhibba kudhan jiraate. Yooseefis ijoollee Efreem hanga dhaloota sadaffaatti arge, akkasumas ilmaan Maakiir ilma Minaasee jilba Yoosef irratti dhalatan. Yooseefis obboloota isaatiin akkana jedhe, Ani nan du'a, garuu Waaqayyo dhugumaan isin ni daawwata, akkasumas lafa kana keessaa gara lafa abbootii keenya Abrahaam, Yisihaaq, fi Yaaqoobiif kakate sanaatti isin ol baasa. Yooseefis ilmaan Israael kakachiise, akkana jedhee: Yeroo Waaqayyo isin daawwatu keessa, lafee koo asii isin waliin ol baaftu. Yooseefis waggaa dhibba kudhan due, isaanis awwaalan, Gibxi keessatti sanduuqa keessa isa kaaan.

# Wangeela Maatiyoos

## 1

Kitaaba dhaloota Yesuus Kiristoos, ilma Daawit, ilma Abraahaam. Abraham Isaakin dhalche, Isaak immoo Yaaqoobin dhalche, Yaaqoob immoo Yihuudaa fi obboloota isaa dhalche. Yihuudaan Taamaar irraa Faares fi Zaaraa dhalche; Faares Hezroon dhalche; Hezroon Araam dhalche. Araam Amiinidaabin dhalche, Amiinidaab Naahsoonin dhalche, Naahsoon immoo Salmoonin dhalche. Salmoon Bo’aazin Rahaab irraa dhalche, Bo’aazis Oobeed Ruut irraa dhalche, Oobeedis Isseey dhalche. Isseey Daawit mootii dhalche. Daawit mootichi immoo Solomoon niitii Uuriyaa irraa dhalche. Solomoon Rehoobo’aamin dhalche, Rehoobo’aam Abiiyaan dhalche, Abiiyaan immoo Aasaan dhalche, Asa garuu Jehoshaphat dhalche, Jehoshaphat garuu Joram dhalche, Joram garuu Uzziah dhalche. Uziyaan Yootaamin dhalche, Yootaam Aahaazin dhalche, Aahaaz immoo Hizqiyaasin dhalche. Hizqiyaas Minaaseen dhalche, Minaaseen Aamoonin dhalche, Aamoon Yoosiyaas dhalche. Yoosiyaas garuu Yekoniyaa fi obboleeyyii

isaa yeroo baqaqsuu Baabilonitti dhalche.

Booda baqachuu Baabilon booddee garuu, Yekoniyaas Shealtiel dhalche, Shealtiel immoo Zarubaabel dhalche. Zerubbabel Abiudin dhalche, Abiud Eliyaakiimin dhalche, Eliyaakiim Azorin dhalche, Azoor Zaadookin dhalche, Zaadook Aakiimin dhalche, Aakiim Eeliyuudin dhalche, Eliud Eleazarin dhalche, Eleazar Matthanin dhalche, Matthan immoo Yaaqoobin dhalche. Yaaqoob garuu Yooseef dhiira Maariyaam dhalche, ishee irraa Yesuus inni Kiristoos jedhamu dhalate. Kanaafuu dhaloota hundi Abrahaam irraa kaasee hanga Daawitiitti dhaloota kudha afur, fi Daawit irraa kaasee hanga boojuu Baabilooniitti dhaloota kudha afur, fi boojuu Baabiloon irraa kaasee hanga Kiristoositti dhaloota kudha afur.

Dhaloonni Yesuus Kiristoos garuu akkanatti ture. Haadha isaa Maariyaam Yooseefitti kaadhimamtee turteefi, isaan walitti dhufuu isaanii dura, Hafuura Qulqulluudhaan ulfoofte argamte. Yoosef garuu dhiirsi ishee, qajeelaa waan taeef fi ishee ifatti qaanessuu waan hin barbaanneef, dhoksaan ishee hiikuu barbaade. Wantoota kana garuu inni yommuu yaadetti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuu keessatti isatti mulatee akkana jedheen: Yooseef ilma Daawit, Maariyaam niitii kee fudhachuuf hin sodaatin; wanni ishee keessatti uumame Hafuura Qulqulluu irraa dhufeera. Isheen ilma ni deessi, atis maqaa isaa Yesuus jettee ni moggaafta, inni mataan isaa saba isaa cubbuu isaanii irraa waan baraaruuf. Kun garuu guutuun taeera akka guutamu wanti Gooftaan karaa raajichaa dubbatame kan jedhu. Kunoo,

durbi qulqulluu gadameessa keessatti ni ulfoofte, ilmas ni deessi. Maqaan isaas Amaanu'eel jedhamee ni waamamaa, kunis yoo hiikame Waaqni nu wajjin jira jechuudha.

Yoosef erga hirribaa dammaqee booda, akkuma ergamaan Gooftaa isa ajajetti godhe; niitii isaas fuudhe. Fi hanga isheen ilma ishee jalqabaa deessutti ishee hin beekne, maqaa isaas Yesuus jedhee moggaase.

# 2

Garuu yeroo Yesuus Beetlihem biyya Yihuudaa keessatti bara Heroodis mootichaa keessa dhalate, kunoo ogeeyyiin baharraa dhufanii gara Yerusaalem dhufan. Jedhanii, Mootiin Yihuudotaa kan dhalate eessa jira? Nu urjii isaa ba'a aduutti argineerra, isa waaqeffachuufis dhufneerra. Dhaga'ee garuu, Heroodis mootichi jeeqame, akkasumas Yerusaalem guutuun isa waliin jeeqamte. Luboota hangafoota hundaa fi barreessitota sabaa walitti qabuudhaan, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. Isaan garuu, Beetlihem biyya Yihuudaa keessatti jedhanii isaaf deebisan, sababiin isaas raajichi akkana jechuu barreesseef. Akkasumas ati yaa Beetlihemii, biyya Yihuudaa, gonkumaa xiqqoo miti hooggantoota Yihuudaa keessatti; si keessaa sababiin hoogganaan tokko ni baa, inni kan uummata koo Israaeelin tiksu.

Sana Heroodis dhoksaan magoota waamee, yeroo urjiin mulate

isaan irraa sirriitti beeke. Fi erga isaan gara Beetlihem ergee booddee akkana jedhe: Deemtanii waaee daaima sanaa sirriitti qoradhaa; yommuu argattan garuu natti himaa, akka anis dhufee isa sagaduuf. Isaan garuu mootii sana dhageenyaan deeman, kunoo urjiin baha biiftuu keessatti arganii turan sun isaan dura deemaa turte, hanga dhufee iddoo daa'imni sun ture sana irratti dhaabattutti. Urjii sana arganii garuu, gammachuu guddaa baayee gammadan. Yommuu mana seenanii, daaima Maariyaa haadha isaa wajjin argan. Kufaniis isaaf sagadan. Qabeenya isaanii bananii kennaa isaaf dhiheessan: warqee, ixaana fi qumbii. Fi abjuudhaan akka gara Heroodis hin deebineef akeekkachiifamanii, karaa biraatiin gara biyya isaaniitti deebian.

Erga isaan duubatti deebianii booda, kunoo ergamaan Gooftaa abjuu keessatti Yoosefiif mulatee akkana jedhe, Kaiitii daaima fi haadha isaa fudhadhuutii gara Gibxitti baqadhu; hamma ani sitti himutti achuma turi, Heroodis daaima balleessuuf barbaaduu waan jirruuf. Inni garuu kaee daaima fi haadha isaa halkaniin fuudhee gara Gibxitti deeme. Innis hanga dua Heroodis achii ture, akka dubbiin Gooftaan karaa raajichaa dubbatame sun guutamuuf, Gibxi keessaa ilma koo waameera.

Sana Heroodis yommuu akka maagota biraa qoosame argetti baayee aare. Ergees ijoollee hunda kanneen Beetlihem keessaa fi daangaawwan ishee hunda keessaa kanneen waggaa lama fi gadi akka yeroo maagota biraa beeke sanaatti ajjeese. Yeroo sana dubbiin karaa Ermiyaas raajichaa dubbatame sun ni

guutame, Sagaleen Raamaa keessatti dhaga'ame, boo'ichaa fi imimmaan, akkasumas gadduu guddaa. Raahel ijoollee ishee bootti, fi jajjabeeffamuu hin barbaanne, sababii isaan hin jirreef.

Heroodis erga duee booda, kunoo ergamaan Gooftaa abjuu keessatti Yoosefiif Gibxi keessatti mulate. Jedhu, Kaiitii daaima fi haadha isaa fuudhiitii gara biyya Israaelitti deemi, warri lubbuu daaima barbaadaa turan duaniiruutii. Inni garuu kaee daaima sanaa fi haadha isaa fuudhee gara biyya Israaelitti dhufe.

Garuu akka Arkelaawos abbaa isaa Heroodis bakka bu'uun Yihuudaa irratti mootii ta'e dhageenyaan, achitti deemuu sodaate; garuu abjuudhaan gorfamee gara kutaalee Galiilaa duubatti deebite, Dhufee magaalaa Naazreet jedhamtu keessa jiraate, akka dubbiin raajota karaa dubbatame guutamuuf, Naazraawichi ni waamamaa jedhamee.

# 3

Garuu bara sana keessa Yohaannis Cuuphaan gammoojjii Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe Akkasumas akkana jedha, Qalbii jijjiirraa, mootummaan samiiwwanii dhiyaateeraatii. Kun inni raajichi Isaayyaas dubbate kanaa dha, inni akkana jedhe: Sagaleen gammoojjii keessaa iyyuu, Karaa Gooftaa qopheessaa, daandiiwwan isaa qajeelaa godhaa.

Yohaannis mataan isaa garuu uffata rifeensa gaalaa fi sabbata gogaa mudhii isaa irratti qabu ture, nyaanni isaa immoo hawwaannisaa fi damma bosonaa ture. Sana Yerusaalem, Yihuudaan hundi, fi naannoon Yordaanos hundi gara isaatti ba'an. Isaanis cubbuu isaanii himachuudhaan Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan.

Argee garuu Fariisota fi Saduqota baayee gara cuuphaa isaatti dhufaa jiran, isaaniin jedhe, Dhalaa bofaa, eenyutu dheekkamsa dhufuuf jiru irraa akka baqattan isin argisiise? Kanaafuu ija qalbii jijjiirrataa mijaawu hojjedhaa. Akkasumas hin yaaddan jedhuuf keessatti ofii keessan, Abbaa qabna Abrahaam. Nan jedha garuu isinitti waan Waaqni dandeessisa dhagaawwan kanneen keessaa ijoollee Abrahaamiif kaasuu. Duraanuu qilleensi gara hidda mukkeen ciisa, kanaafuu mukni ija gaarii hin baafne hundi ni murtama, ibiddattis ni darbatama.

Ani dhugumatti bishaan keessatti gara qalbii jijjiiruutti isin cuupha, inni garuu duuba koo dhufaa na caalaa jabaa dha, ani kophee isaa baachuuf iyyuu gaaa miti, inni mataan isaa Hafuura Qulqulluudhaan fi ibiddaan isin cuupha. Inni meeshaa ittiin midhaan qulqulleessan harka isaa keessa qaba; inni oobdii midhaan isaa sirriitti ni qulqulleessa; midhaan isaa immoo gombisaa keessa walitti ni qaba; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen ni guba.

Sana Yesuus Galiilaa irraa gara Yordaanos, gara Yohaannisitti dhufee isaan cuuphamuuf dhufe. Garuu Yohaannis isa dhowwaa

ture jedhee, Ani sitiin cuuphamuu qaba, ati immoo gara koo dhufta? Deebisee garuu Yesuus gara isaatti jedhe, Dhiisi amma, akkas irratti nuuf barbaachisaa dha qajeelummaa hunda guutuuf. Sana booda isa dhiise. Yesuus erga cuuphamee booda battaluma bishaan keessaa ol bae, kunoo samiiwwan isaaf banaman, innis Hafuura Waaqaa akka gugee buaa fi isarra dhufaa jiru arge. Fi kunoo, sagaleen samiiwwan keessaa dhufee akkana jedhe, Kun ilma koo jaallatamaa dha, isa ani itti gammadee dha.

# 4

Sana Yesuus Hafuuraan gara gammoojjiitti geejjibame, diiyaabiloosiin akka qoratamu. Guyyoota afurtamaa fi halkan afurtama soomee booda, beela'e. Qoraan gara isaa dhufee akkana jedheen, Yoo ati ilma Waaqaa taate, akka dhagaawwan kunniin buddeena taaniif jedhi. Inni garuu deebisee akkana jedhe, Barreeffameera, namni buddeena qofaan hin jiraatu, garuu dubbii hunda afaan Waaqaa keessaa bahuun jiraata. Sana Seexanaan isa fuudhee gara magaalaa qulqulluu geesse, fi fiixee mana qulqullummaa irra isa dhaabe. Akkasumas isaaniin jedhe, Yoo ati Ilma Waaqaa taate, of kee gadi darbadhu; barreeffameera sababiin akka, Inni ergamtoota isaa waaee kee ni ajaja, fi isaan harka isaanii irra si ol fuudhu, akka ati miilla kee dhagaatti hin buuneef.

Yesuus isaatti jedhe, Ammas barreeffameera, Gooftaa Waaqa kee

hin qortu.

Ammas seytaanni isa fuudhee gara tulluu baayee olaanaa geesse, fi mootummoota addunyaa hundaa fi ulfina isaanii itti argisiise Innis isaaniin jedhe, Kanneen hunda siif nan kenna, yoo kufuudhaan naa sagadde. Yeroo sana Yesuus isaaniin jedhe, Duubatti koo deemi, seexana! Barreeffameera jechuu: Gooftaa Waaqa kee ni waaqeffatta, fi isa qofaaf ni tajaajilta. Sana booda diiyaabiloos isa dhiise, kunoo ergamtoonni dhufanii isaaf tajaajilan.

Yesuus garuu akka Yohannis kenname dhageenyaan, gara Galiilaa deeme. Fi Naazreet dhiisee, gara Qaafarnaahum magaalaa galaana biraa jirtu kan daangaa Zaabuloonii fi Naftaalem keessa jirtu sanaa dhaqee achi jiraate. akka wanni karaa Isaayyaas raajichaa dubbatame sun guutamuuf, Biyya Zebuuloon fi biyya Naftaalem, karaa galaanaa, gamaa Yordaanos irraa, Galiilaa sabootaa, Sabni dukkana keessa taaaa ture ifa guddaa arge, fi warra biyya fi gaaddisa du'aa keessa taaaa turanitti ifni isaaniif ba'e.

Yeroo sana irraa Yesuus lallabuu fi dubbachuu jalqabe, Qalbii jijjiirraadhaa, mootummaan samii dhihaateera.

Galaana Galiilaa bira deemaa osoo jiruu, obboloota lama arge, Simoonaa isa Phexros jedhamuu fi Indiriiyaas obboleessa isaa; isaan kiyyoo galaanatti darbachaa turan, qurxummii-qabdoota turaniitii. Innis akkana jedheen isaaniif, Kottaa na duukaa

bu’aa; anis qurxummii namoota isin nan godha. Isaan garuu battalumatti kiyyoo dhiisanii isa duukaa bu’an. Fi fuulatti deemuun achii irraa, obboloota biroo lama arge, Yaaqoob ilma Zabadiiyoos fi Yohaannis obboleessa isaa, doonii keessatti abbaa isaanii Zabadiiyoos wajjin kiyyoowwan isaanii sirreessaa turan, fi isaan waame. Isaan garuu battalumatti doonii fi abbaa isaanii dhiisanii isa duukaa buan.

Yesuus Galiilaa guutuu keessa naannoo deemaa, waldaalee isaanii keessatti barsiisaa, oduu gaarii mootummaa lallabaa, fi dhukkuba hundaa fi dhukkubbii hunda uummata gidduutti fayyisaa ture. Oduu waaee isaa guutummaa biyya Sooriyaatti babalate, namoonnis dhukkubsattoota gosa hundaa, kanneen dhukkuba adda addaatiin fi dhiphinaan qabamanii, akkasumas warra hafuurota hamaadhaan qabamanii, warra dhukkuba qufaa fi warra dhagna laafaa hunda gara isaatti fidaniif, innis isaan fayyise. Namoonni baayeen Galiilaa, Dekaapoolaas, Yerusaalem, Yihuudaa fi gama Yordaanosii isa duukaa buan.

# 5

Namoota baayee argee garuu, gara tulluutti ol bahe, fi yeroo inni taaetti barattoonni isaa gara isaatti dhufan. Afaan isaa banee akkana jedhee isaan barsiise: Hiyyeeyyiin hafuuraan eebbifamoo dha, sababii mootummaan samiiwwanii kan isaanii ti. Warri gaddaa jiran eebbifamoo dha, sababii isaaniitu jajjabeeffaman ni taaniif. Gad-of-qabeeyyiin eebbifamoo dha,

sababii isaaniitu lafa ni dhaalu. Warri qajeelummaa beela'anii fi dheebuu eebbifamoo dha; isaan ni quufamu. Warri gara laafessa qaban eebbifamoo dha, sababiin isaaniif gara laafummaan ni argamsiifamaaf. Warri onnee qulqulluu qaban eebbifamoo dha, sababii isaan Waaqa arguuf. Eebbifamoo hojjettoonni nagaa, isaan ilmaan Waaqaa jedhamanii ni waamamaniitii. Warri qajeelummaa sababiin ariifaman eebbifamoo dha, mootummaan samiiwwanii kan isaanii ti. Eebbifamtoota isin taatan yommuu isaan sababii kootiif isin arrabsan, isin ariatan, fi sobaan dubbii hamaa hunda isin irratti dubbatan. Gammadaa fi ililchaa, sababii badhaasni keessan samii keessatti guddaa ta'eef, akkasuma raajota isin dura turan ariifataniiruutii.

Isin soogidda lafaa ti, yoo garuu soogiddi miaa dhabde, maaliin soogidda taa? Inni waan tokko illee hin dandeessu ammas, ala gatamuun fi miilla jala dhidhiitamuun namoota biraan malee. Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan tulluu irra argamtu dhokachuu hin dandeessu. Yookaan ibsaa hin ibsan yookaan gundoo jalatti hin kaaan, garuu baattuu ibsaa irra kaau; innis warra mana keessa jiran hundaaf ni ifa. Akkas ifni keessan fuula namoota dura haa ibsu, akka isaan hojii gaarii keessan arganii Abbaa keessan isa samiiwwan keessa jiru galateeffatan.

Akka ani seera yookaan raajota diiguuf dhufee jiru hin yaaddan; ani diiguuf osoo hin taane guutuuf dhufeera. Dhugaa dha, ani isinitti nan jedha: hanga samiin fi lafti darbitutti, iota tokko yookaan tuqaa tokko seera irraa hin darbu, hanga wanti

hundinuu raawwatamutti. Namni yoo ajaja tokko ajajoota kanneenii keessaa xixiqqoo diigee fi akkas namoota barsiise, mootummaa samiiwwanii keessatti xixiqqoo jedhamee ni waamamaa; namni garuu hojjetee barsiise, inni mootummaa samiiwwanii keessatti guddaa jedhamee ni waamamaa. Ani isinitti nan jedha: yoo qajeelummaan keessan qajeelummaa barreessitootaa fi Fariisotaa ol hin tain, gonkumaa mootummaa samii hin seentan. Isin dhageessan akka warra duriitti jedhamee ture, Ati hin ajjeessin, namni garuu ajjeesu, yakka qabeessa ni taa murtii sanaaf. Ani garuu isiniin jedha akka namni kamiyyuu kan obboleessa isaatti sababii malee aaru murtii jalatti yakkamaa taa, namni kam iyyuu kan obboleessa isaatiin raakaa jedhu mana murtii jalatti yakkamaa taa, namni kam iyyuu kan gowwaa jedhu immoo ibidda gehenaa keessa yakkamaa taa. Yoo kanaafuu kennaa kee aarsaa-mana irra dhiheessitu, achittis obboleessi kee waan tokko sitti qabu yaadatte, Kennaa kee achitti iddoo aarsaa duratti dhiisi, jalqabatti dhaqiitii obboleessa kee waliin araarami, ergasii deebiiitii kennaa kee dhiheessi. Mormitoota kee waliin gaarii tai dafii, yeroo ati karaa irratti isa waliin jirtu, akka mormitoota sun si hin kennine abbaa murtiitti, fi abbaan murtii si hin kennine gargaaraatti, fi ati mana hidhaa keessatti hin darbatamne. Dhugaa sitti nan hima, ati hanga qarshii dhumaa sana deebiftutti achii hin baatu.

Isin akka warra duriif, Hin ejjatin jedhamaa ture dhageessaniirtu. Ani garuu isiniin jedha: namni kam iyyuu dubartii hawwuuf jedhee ilaaluu, duraanuu garaa isaa keessatti ishee wajjin ejja hojjeteera. Yoo garuu iji kee inni mirgaa

cubbuu sitti fidaa jira, buqqisi isaa fi darbadhu irraa kee, ni fayyada siif akka baduu tokko qaamolee keetii malee qaama kee guutuun gara gehenaa hin darbatamne. Yoo harki kee mirgaa cubbuu akka hojjettu si godhe, muri ishee fi si irraa darbadhu; sababni isaas qaamni kee guutuun gara gehenaa akka hin darbatamneef, tokko qaamolee keetii akka badu siif wayya.

Dubbatame ture garuu, namni kam iyyuu niitii isaa hiiku, ragaa hiikkaa ishee haa kennu. Ani garuu isiniin nan jedha: namni kam iyyuu niitii isaa kan hiiku sababaa sagaagalummaatiin malee, akka isheen sagaagalummaa hojjettu ishee taasisa; namni dubartii hiikamte fuudhu immoo sagaagalummaa hojjeta.

Ammas isin dhageessan akka warra duraaniif jedhame, Hin kakattuu soba, garuu kakatuuwwan kee Gooftaaf deebifta. Ani garuu isiniin nan jedha hin kakachuu guutumaan guutuutti, yookaan samii keessatti, sababii teessoo Waaqaa ti. Yookaan lafa keessatti hin kakatin, sababii inni miilla isaa jalatti ejjeta taeef, yookaan Yerusaalem irratti hin kakatin, sababii isheen magaalaa mootii guddaa ti. Mataa kee keessatti hin kakasin, sababni ati rifeensa tokko illee adii yookaan gurraacha gochuu hin dandeessuuf. Dubbiin keessan garuu eeyyee, eeyyee yookaan miti, miti haa tau; wanti kanneen caalu garuu hamaa irraa dhufa.

Isin dhageessan akka jedhamee, Ija bakka ijaa fi ilkaan bakka ilkaanii, Ani garuu isiniin jedha isa hamaa hin mormuu, garuu

namni kamuu maddii mirgaa kee irra si dha'e, maddii kaan isaaf garagalchi, Fi namni si murtii gaafachuu barbaadee kittaa kee fudhachuu barbaadu, uffatas isaaf dhiisi. Akkasumas namni kamiyyuu maayilii tokko si dirqisiisu yoo jiraate, lama isa wajjin deemi. Nama si gaafatu kenni, fi nama si irraa liqeeffachuu barbaadu hin garagalchiin.

Isin akka jedhamee ture dhageessaniirtu, Ollaa kee ni jaallatta, diina kee immoo ni jibbita. Ani garuu isiniin jedha, diinota keessan jaalladhaa, warra isin abaaran eebbisaa, warra isin jibban gaarii godhaa, akkasumas warra isin miidhan fi warra isin ari'atan kadhadhaa. Akka ilmaan Abbaa keessanii kan samii keessa jiru taataniif, sababni inni aduu isaa hamtoota fi gaggaarii irratti kaasa, akkasumas qajeeltotaa fi jal'oota irratti roobsa. Yoo jaalattan warra isin jaalatan, gatii maal qabdu? Warri qaraxa funaanan mitii waan kana sana hojjetu? Yoo hiriyoota keessan qofa nagaa gaafattan, waan addaa maal hojjettu? Qaraxxoota gibira walitti qaban akkasuma hin hojjetanii? Kanaafuu isin mudaa hin qabne ni taatu, akkuma Abbaan keessan inni samii keessa jiru mudaa hin qabne tae.

# 6

Sadaqaa keessan namoota duratti argamuuf akka hin kennine of eeggadhaa; yoo kanaa achii, Abbaa keessan kan samii keessa jiru biraa gatii hin argattan. Yeroo ati sadaqaa kennitu, fuula kee dura malakata hin afuufin, akkuma fakkeessitoonni waldaalee

keessatti fi daandiiwwan keessatti hojjetan, akka namoota irraa ulfaataman. Dhugaan isinitti nan jedha, isaan kaffaltii isaanii fudhatan. Garuu ati yeroo sadaaqaa kennitu, harki kee bitaa waan harki kee mirgaa hojjetu hin beeku Akka araarri kee dhoksaan ta'uuf, abbaan kee kan dhoksaan argu ifaan siif deebisa.

Yommuu kadhannaa kadhattu, akka fakkeessitootaa hin ta'in; isaan waldaalee keessatti fi golee daandii irratti dhaabatanii kadhachuu jaallatu, akka namoota biratti mulataniif. Dhugumaan isinitti nan jedha: isaan gatii isaanii fudhateera. Ati garuu yommuu kadhannaa gootutti, kutaa mana keetii kan keessaa seeni, balbala kee cufuudhaanis Abbaa kee isa dhoksaan keessa jiruuf kadhannaa godhi; Abbaan kee inni waan dhoksaan keessa jiru argu immoo ifa keessatti siif deebisa.

Kadhachaa garuu akka namoota Ormaa hin lallabinaa, isaan sababii dubbii baay'ina isaaniitiin akka dhaga'aman ni yaadu. Kanaafuu akka isaanii hin ta'inaa, abbaan keessan waan isin barbaachisu ni beeka, isin isa gaafachuu keessan dura. Kanaafuu isin akkas kadhannaa: Abbaa keenya kan samii keessa jirtu, maqaan kee haa qulqulleeffamu, Mootummaan kee haa dhufu, fedhiin kee haa raawwatamu, akkuma samii keessatti, lafa irrattis. Budaa keenya kan guyyaa guyyaa hara nuuf kenni, Fi liqii keenya nuuf dhiisi, akkuma nu liqitoota keenya dhiisnuutti. Gara qormaataatti nu hin galchin, garuu hamaa irraa nu baraari. Sababii mootummaan, humnaafi ulfinni kan keetii ti, bara baraa hamma bara baraatti. Ameen.

Yoo isin dogoggora namoota dhiiftan, Abbaan keessan inni samii isinii ni dhiifa. Yoo garuu isin namootaaf yakka isaanii hin dhiifne, Abbaan keessan immoo yakka keessan hin dhiisu.

Yeroo isin soomtan garuu, akka fakkeessitootaa gaddisiisoo hin ta'inaa; isaan fuula isaanii ni balleessu akka namootaaf soomaa mul'ataniif. Dhugaan isinitti nan hima, isaan mindaa isaanii fudhateeru. Ati garuu yeroo soomtu, mataa kee dibadhu fi fuula kee dhiqadhu, Akka ati namoota duratti soomaa jirtu hin mulanne, garuu abbaa kee kan dhoksaan keessa jiruuf, fi abbaan kee kan dhoksaan keessa ilaalu sun ifaan keessatti siif deebisa.

Qabeenya lafa irratti ofii keessaniif hin kuusatinaa, bakka moth fi rustiness balleessu, akkasumas bakka hattuun cabsanii seenanii hataniitti. Qabeenya samii keessatti garuu ofii keessaniif kuusaa, bakka keessanii fi nyaanni hin balleessine, akkasumas bakka hattuun hin caccabsine yookaan hin hatine. Qabeenya keessan eessa jiru, onneen keessanis achuma taa.

Ibsaan qaamaa ijuma. Kanaafuu yoo iji kee qulqulluu tae, guutummaan qaama keetii ifa taa. Yoo garuu iji kee hamaa tae, guutummaan qaama kee dukkana taa. Yoo kanaafuu ifni kan si keessa jiru dukkana tae, dukkanichi hammam!

Namni tokko gooftota lama tajaajiluu hin dandau; sababni isaas tokko ni jibba, kan biraa immoo ni jaallata, yookaan tokko maxxana, kan biraa immoo ni tuffata. Isin Waaqa fi qabeenya

walumaan tajaajiluu hin dandeessan.

Kanaafuu ani isiniin nan jedha: lubbuu keessaniif maal akka nyaattan yookaan maal akka dhugdan, yookaan qaamaa keessaniif maal akka uffattan hin yaaddofnaa. Lubbuu nyaata caalaa miti? Qaamnis uffata caalaa mitii? Simbirroota samii ilaali, isaan hin facaasan, hin haammatan, yookaan gara mankuusaa hin walitti qaban, garuu Abbaan keessan inni samii isaan soora. Isin isaan caalaa gatii hin qabdanii? Eenyutu garuu keessan keessaa yaadda'uudhaan umurii isaatti dhundhuma tokko dabaluu danda'a? Akkasumas waaee uffata maaliif yaaddoftu? Daraaraa dirree akkamitti akka guddatan ilaalaa; isaan hin dadhabu yookaan hin foonu. Garuu ani isinitti nan jedha akka Solomoon iyyuu ulfina isaa guutuu keessatti tokko kanneen keessaa akka hin uffanne. Yoo garuu marga lafa qonnaa kan hara jiru fi boru gara ibidda keessa darbatamu Waaqni akkasitti uffisa, isin baayee caalu hin uffisuu, isin amantii xinnaatota? Kanaafuu hin yaaddofninaa jennee, Maal nyaanna? yookaan maal dhugna? yookaan maal uffanna? Saboonni hundi wantoota kana hunda barbaadaniitii, Abbaan keessan inni samii wantoota kana hunda akka isin barbaachiftan ni beeka. Garuu jalqaba mootummaa Waaqaa fi qajeelummaa isaa barbaadaa, wantoota kunniin hundis isinitti ni dabalamu. Kanaafuu boriif hin yaaddofaminaa, boriin mataa isheetiif ni yaaddoftiitii; guyyaan tokko hammina mataa ishee qofa ga'a.

# 7

Hin murtessinaa, akka isin hin murteeffamneef, Murtii isin ittiin murtan sanaan isinitti ni murteeffama, safartuun isin ittiin safaran sanaanis isinitti ni safarama. Maaliif cirracha ija obboleessa keetii keessa jiru argita, garuu jiraa ija kee keessa jiru hin hubattu? Yookaan akkamitti ati obboleessa keetti, Dhiisi ani cirracha ija kee keessaa baasu jetta, kunoo jirgi ija kee keessa jira? Yaa fakkeessaa, jalqaba daaima ija kee keessaa baasi, ergasii ifa argitee cirracha ija obboleessa kee keessaa baafta.

Waan qulqulluu sana sareetiif hin kennina yookaan lula keessan booyyee fuula duratti hin darbatina, akka isaan miilla isaaniitiin hin dhidhiitne fi of irra garagalanii isin hin ciccirreef.

Gaafadhaa, isiniif ni kennama; barbaadaa, ni argatu; rurrukutaa, isiniif ni banama. Namni gaafatu hundi ni fudhataatii, namni barbaadu ni argata, namni rurrukutuufis ni banama. Yookaan eenyu isin keessaa nama, yoo ilmi isaa buddeena gaafate, dhagaa isaaf kennu? Yoo qurxummii gaafate, bofa isaaf hin kennu? Yoo kanaafuu isin, hamaa taaa jirtanii, kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektan, hammam caalaa Abbaan keessan inni samii keessa jiru waan gaarii warra isa gaafataniif ni kenna?

Waan isin akka namoonni isinii godhan barbaaddan hunda,

isinillee akkasuma isaaniif godhaa; kun seera fi raajota waan taeef.

Karra dhiphaa keessaan seenaa, sababni karri bal'inaa fi karaan bal'aan kan gara badiisaatti geessu jiraatu, fi namoonni baay'een kanneen karaa ishee keessaan seenaa jiru. Karra dhiphaa dha, karaan dhiphataanis kan gara jireenyaatti geessu dha, warri ishee argatan muraasatu jiru.

Xiyyeeffadhaa garuu raajota sobaa irraa, kanneen uffata hoolotaa uffatanii gara keessan dhufan, keessaa garuu yeeyyii saamamtoota. Ija isaanii irraa isaan ni beektu. Dhugumatti qoraattii irraa wayinii yookaan arangamaa irraa harbuu hin funaanan mitii? Kanaafuu mukni gaarii hundi ija gaggaarii naqata, mukni tortore garuu ija hamaa naqata. Mukni gaarii ija hamaa hin baasu, akkasumas mukni tortore ija gaarii hin baasu. Mukni firii gaarii hin kennine hundi ni muramu, ibiddatti ni darbatama. Kanaafuu ija isaanii irraa isaan ni beektu.

Namni hundi kan naan jedhu Gooftaa, Gooftaa jedhu mootummaa samii hin seenu, garuu kan fedhii Abbaa koo isa samii keessa jiru hojjetu qofa ni seena. Namoonni baayeen guyyaa sana keessa natti ni jedhu, Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, maqaa keetiin raajii hin dubbanne, maqaa keetiin hafuurota hamoo hin baasne, maqaa keetiin hojii humnaa baayee hin hojjenne? Fi ergasii nan himadha isaaniif akka ani gonkumaa isin hin beekne; narraa deemaa, warri seera-cabummaa hojjettan.

Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga'ee fi isaan hojjetu hundi, nama ogeessa kan mana isaa kattaa irra ijaare sanatti isa nan fakkeessa. Roobni gadi bue, lageen dhufan, qilleensawwan afuufan, mana sana rukutan; garuu hin kufne, kattaa irratti waan hundeeffameef. Fi namni dubbii koo kana dhaga'u hundi garuu isaan hin hojjenne nama gowwaa kan mana isaa cirracha irratti ijoore sanatti ni fakkaata. Roobni gadi bue, lageen dhufan, qilleensawwan afuufan, mana sana rukutan; innis ni kufe; kufaatiin isaas guddaa ture.

Yeroo Yesuus dubbii kana xumuretti, namoonni baayeen barsiisa isaatiin dinqisiifatan. Inni barsiisaa isaanii akka aangoo qabu ture, malee akka barreessitoonni hin turre.

# 8

Yommuu inni tulluu irraa gad buetti, namoonni baayeen isa hordofan. Akkasumas ilaa, namni lamxii qabu tokko dhufee isaaf sagadee jedhe, Gooftaa, yoo barbaadde, na qulqulleessuu dandeessa. Yesuusnis harka isaa diriirsee isa tuqee, Nan barbaada, qulqulleeffami jedhe. Battalumas lamxiin isaa qulqulleeffame. Yesuusis akkana jedheen: Eenyuufuu hin dubbatin, garuu deemiitii luba sanatti of agarsiisi; kennaa Museen ajaje sana dhiheessi, kunis isaaniif dhugaa baatuu taa.

Yeroo inni Kafarnahuum seenetti garuu, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufee kadhachaa akkana jedheen, Gooftaa,

tajaajilaan koo mana keessa naafee ciisee jira, hamaatuu dhiphachaa jira. Yesuusis, Ani dhufee isa nan fayyisa jedheen. Fi deebisee ajajaan dhibbaa jedhe, Gooftaa, ani hin gahumsu akka ati bantii koo jalatti seentu, garuu qofa dubbii jedhi, fi tajaajilaan koo ni fayyifama. Anis nama aangoo jala jiru, loltoota ofii koo jala qabudha. Kanaaf, Deemi nan jedha, innis ni deema; kan biraatiif, Kottaa nan jedha, innis ni dhufa; garbicha kootiif immoo, Kana hojjedhu nan jedha, innis ni hojjeta. Yesuus garuu yommuu dhaga'e dinqisiifate, warra isa hordofaa turaniinis akkana jedhe, Dhugaan isinitti nan hima, Israa'el keessatti illee amantii guddaa akkasii hin arganne. Ani garuu isinitti nan jedha: namoonni baayeen bahaatii fi dhihaatii irraa ni dhufu, Abraahaam, Yisihaaq fi Yaaqoob wajjin mootummaa samiiwwanii keessatti ni ciisu. Ilmaan mootummaa garuu gara dukkana alaatti gad darbatamu; achitti booyiinsaa fi ilkaan ciniinsuun ni jiraata. Fi Yesuus namicha ajajaa dhibbaa sanaan jedhe, Deemi, akkuma amante siif haa tau. Garbichi isaa yeroo sana keessatti fayyite.

Fi Yesuus gara mana Phexros dhufee, haadha niitii isaa ciiftee hoaan dhukkubsachaa jirtu arge. Innis harka ishee tuqe, dhagnaaan ishee dhiise, isheen kauun isa tajaajilte. Galgala garuu taee, isatti warra hafuura hamaa qabaman baayee fidan, akkasumas hafuurota dubbii jedhuun baasee warra dhukkubsatoo hunda fayyise, Akka wanni karaa Isaayyaas raajichaa dubbatame sun guutamu, inni mataan isaa dadhabina keenya fudhate, dhukkuboota keenyas baate.

Yesuus garuu tuuta namoota baayee naannoo isaa argee, gara gamaa akka deeman ajaje. Dhaan barreessaan tokko gara isaa dhufee, Yaa barsiisaa, ani bakka ati deemtu hundatti si hordofa jedheen. Yesuusis akkana jedheen: Waangoonni boolla qabu, simbirroonni samii immoo mana qabu, ilmi namaa garuu iddoo mataa isaa irra ciisu hin qabu. Barattootaa isaa keessaa inni biraa garuu akkana jedheen, Gooftaa, duraan dursee deemee abbaa koo awwaaluuf naa hayyami. Yesuus garuu isaaniin jedhe, Na hordofi, akkasumas du'oonni du'oota isaanii ofii isaanii haa awwaalan.

Inni yommuu doonii seenutti barattoonni isaa isa duukaa bu'an. Fi kunoo, sochoosaan guddaan tokko galaana keessatti uumame, hanga dooniin dambaliidhaan haguugamutti. Inni mataan isaa garuu rafaa ture. Barattoonni isaa dhufanii isa kaasanii, Gooftaa, nu baraari; nu badaa jirra jedhan. Isaaniin jedha, Maaliif sodaattonni jirtu, isin amantii xinnaawwan? Sana booda kaee qilleensotaa fi galaana ifate, tasgabbiin guddaan ni uumame. Namoonni garuu dinqisiifatanii jedhan, Namni kun gosa kamii ti, sababni qilleensii fi galaanni isaaf ajajamaniif?

Yommuu inni gara gamatti gara biyya Gergaseenota dhaqe, namoonni lamaan hafuuraa hamaadhaan qabaman kanneen awwaala keessaa ba'aa turan isatti dhufan. Isaan baay'ee rakkisaa waan ta'aniif, namni tokko iyyuu karaa sana irra darbuu hin dandeenye. Dhugaa fi kunoo isaan iyyanii jedhan, Maal nutti fi sitti, Yesuus Ilma Waaqaa? Yeroo dura nutti dhufteetta nu dhiphiisuuf? Bushaayeen booyyee baayee isaanii

irraa fagoo dheedata ture. Hafuuronni hamoon garuu, Yoo ati nu baaftu, akka nu gara bushaayee booyyee deemnu nuuf eeyyami jedhanii isa kadhachaa turan. Innis isaaniin jedhe, Deemaa. Isaan garuu bahanii gara bushaayee booyyee keessa deeman, fi kunoo bushaayeen booyyee hundi ededa irraa gara galaanaatti fiiganii bishaan keessatti duan. Isaan garuu kan tiksaa turan baqatan, fi gara magaalaatti deemanii waan hunda, akkasumas waan namoota hafuura hamaa qabaman ilaallatu gabaasan. fi kunoo magaalaan hundi Yesuusiin simachuuf baate, fi erga isa arganii booda akka inni daangaa isaanii irraa deemu kadhatan.

# 9

Inni doonii yaabbatee ce'ee, magaalaa mataa isaatti dhufe. Akkasumas kunoo, nama dhagna-laafaa siree irra ciisee gara isaatti fidaa turan, Yesuusis amantii isaanii argee nama dhagna-laafaa sanaan, Jabaadhuu, ilma koo, cubbuun kee siif dhiifameera jedhe. Fi kunoo barreessitootaa keessaa muraasni ofii isaanii keessatti, Kun ni arrabsa jedhan. Yesuusis yaada isaanii argee, Maaliif isin onnee keessan keessatti waan hamaa yaaddu? jedhe. Maal caalaatti salphaa dha: Cubbuun kee dhiifameera jechuu moo Kaiitii deemi jechuu? Akka garuu beektan waan Ilmi Namaa aangoo cubbuu dhiisuuf lafa irratti qabuuf, sana booda namicha halkanaa'eef akkana jedha: Ka'iitii siree kee fuudhiitii gara mana keetiitti deemi. Fi kaee gara mana isaatti deeme. Arganii garuu namoonni baayeen dinqisiifatanii,

Waaqa taayitaa akkanaa namoota kennee sana ulfinneessan.

Iyesuusis achii darbaa osoo jiruu nama Maatewos jedhamu tokko bakka gibira walitti qabamu irra taaee arge, akkasumas, Na hordofi jedheen. Innis kaee isa hordofe. Yeroo inni mana keessa ciisetti, kunoo qacartoota gibira fi cubbamtoota baay'een dhufanii Yesuusii fi barattootaa isaa waliin nyaataa turan. Fariisotni erga arganiin, Barsiisaan keessan maaliif qaroostoota fi cubbamtoota waliin nyaata? jedhanii barattoota isaatiin gaafatan. Yesuus garuu waan kana dhageenyaan isaaniin jedhe, Warri jajjaboon ogeessa fayyaa hin barbaachisan, garuu warri dhukkubsatan barbaadu. Deemtanii garuu baraadhaa maal akka tae: Gara laafina nan barbaada malee aarsaa hin barbaadu. Ani qajeeltota waamuuf utuu hin taane, cubbamtoota gara qalbii jijjiirannaa waamuuf dhufeera.

Sana barsiistonni Yohaannaa gara isaatti dhufanii, Maaliif nuu fi Fariisotni baayee soomna, barsiistonni kee garuu hin soomne? jedhan. Yesuusnis akkana jedheen isaanitti: Ilmaan mana fuudhaa yeroo misirrichii isaan waliin jiru gadduu ni danda'uu? Garuu guyyoonni yommuu misirrichii isaan irraa fudhatamu ni dhufu, ergasii immoo ni soomu. Namni tokko huccuu hin qulqulleeffamne irraa kaaa uffata moofaa irratti hin kaau, guutummaan isaa uffata irraa waan fuudhuuf, gargar-baasuu hamaan ni uumama. Akkasumas daadhii wayinii haaraa qalqalloo wayinii moofaatti hin naqan, yoo kanaa achii tae, qalqalloonni ni baqaqsu, daadhiin wayinii ni dhangalaa, qalqalloonnis ni badu, garuu daadhii wayinii haaraa qalqalloo

haaraatti naqan, lamaanuu ni kunuunfamu.

Utuu inni waan kana isaanitti dubbatuu, kunoo bulchaan tokko dhufee isa sagadee akkana jedhe: Intalli koo amma dute, garuu kottuutii harka kee ishee irra kaai, isheen ni jiraatti. Yesuusis kaee isa hordofe; barattoonni isaas akkasuma. Kunoo, dubartiin dhiiga dhangalaafaa waggaa kudha lama, duubaan dhufuudhaan handaara uffata isaa tuqxe. Isheen of keessaa ishee jetti turte, Yoo ani uffata isaa qofa tuqe, nan fayyaa. Yesuus garuu of deebiee ishee argee akkana jedhe, Ija jabaadhu, intala koo, amantiin kee si fayyiseera. Dubartiin sunis saaatii sanaa kaasee fayyite. Yesuusis gara mana bulchaa sanaa dhufee warra ululee afuufan fi tuuta waca baasaa jiru argee, isaaniin jedhe Deemaa, intalattiin hin duineef, garuu rafti. Isaanis isa qoosu turan. Yeroo garuu namoonni baafaman, ol seenee harka ishee qabe, fi intalattiin kate. Oduun kun gara biyya sana guutuutti bahe.

Yommuu Yesuus achii darbutti, jaamtonni lama iyyaa, Yaa ilma Daawit, nu maari! jedhanii isa duukaa bu'an. Yommuu gara mana sanaa dhufetti garuu, namoonni jaamaan gara isaa dhufan, Yesuusis akkana jedheen isaanitti, Ani waan kana hojjechuu akkan dandau ni amantuu? Isaanis deebisaniif, Eeyyee, Gooftaa. Yeroo sana ija isaanii tuqee, Akka amantii keessanitti isinii haa ta'u jedhe. Fi iji isaanii ni banaman, Yesuusis cimsinaan isaaniin dubbatee, Mee of eeggadhaa, namni tokko hin beekin jedhe. Isaan garuu erga ba'anii booda oduu isaa biyya sana guutuu keessatti odeessan.

Yeroo isaan ba’aa turanitti, kunoo namoonni nama duuda hafuura hamaa qabu tokko gara isaatti fidan. Erga hafuurri hamaan gad darbamee booddee, duudaan sun ni dubbate, fi namoonni baayeen dinqisiifatanii, Wanti akkasii gonkumaa Israael keessatti hin mulanne jedhan. Farisonni garuu, Inni bulchaa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo ni baasa jedhan.

Yesuusnis magaalaawwan hundaa fi gandoota hunda keessa naannoo deemaa, waldaalee isaanii keessatti barsiisaa, oduu gaarii mootummaa lallabaa, fi dhukkuba hundaa fi dhibee hunda uummata keessatti fayyisaa ture.

Namoota baayee sana argee garuu, waan isaan dadhaboo fi gad darbatamoo akka hoolota tiksee hin qabne ta’aniif, gara isaaniitti garaa laafe. Yeroo sana barattoota isaatiin jedha, Dhugumaan midhaan guddaa dha, garuu hojjettoonni muraasa. Kanaafuu Gooftaa midhaan walitti qabuu kadhachuu akka inni hojjettootaa gara midhaan walitti qabuu isaatti erguuf kadhadhaa.

# 10

Fi barattootaa isaa kudha lamaan waameefii, akka isaan hafuuroota xuraaoo baasanii dhukkuba hundaa fi dhibee hundaa fayyisaniif aangoo isaaniif kenne. Ergamtoota kudha lamaan maqaaleen isaanii kanneen dha: jalqaba Simoon inni Phexros jedhamee waamamuu fi Indiraas obboleessa isaa,

Yaaqoob ilma Zabadiiyoos fi Yohaannis obboleessa isaa, Filiiphos fi Bartolomewos, Toomaas fi Maatewos namichi qaraxa funaanaa, Yaaqoob ilma Alfewos fi Lebewos kan Tadeewos jedhamee waamame, Simoon Kanaaniyaa fi Yihuudaa Iskaariyooxii kan isa dabarsee kenne.

Kudha lama kana Yesuus ajaja isaaniif kennuudhaan ergee akkana jedhe: Gara karaa saboota hin deeminaa, akkasumas magaalaa Samaariyootaa hin galina, Garuu caalaatti gara hoolota mana Israael kanneen badanii deemaa. Deemaa garuu labsaa, Mootummaan samiiwwanii dhihaateera jedhaatii. Dhukkubsattoota fayyisaa, namoota lamxii qaban qulqulleessaa, warra du'an ka'asaa, hafuurota hamoo baasaa; kennaa fudhattan, kennaa kennaa. Warqee yookaan meetii yookaan naasii sabbata keessan keessatti hin argattanii. Korojoo gara karaa keessatti hin qabatinaa, yookaan kittaa lama, yookaan kophee, yookaan ulee hin qabatinaa; hojjetaan sun nyaata isaatiif ni maluutii. Gara magaalaa yookaan ganda kamitti iyyuu seentan keessa, qoradhaa eenyu keessa ishii maluu tae, achumas turaa hanga baatan. Seenuudhaan garuu gara mana sanaa galaa, ishee nagaa gaafadhaa jechuudhaan, Nagaan mana kanaaf haa tau. Yoo manni sun maallaqa tae, nagaan keessan isatti haa dhufu; yoo garuu maallaqa hin taane, nagaan keessan gara keessanitti haa deebiu. Namni yoo isin hin fudhatee fi dubbii keessan hin dhageenye, mana yookaan magaalaa sana keessaa yeroo baatan, awwaara miilla keessanii harcaasaa. Dhugaa isinitti nan hima, guyyaa murtii biyya Sodoomii fi Gomooraa magaalaa sana caalaa caalmaa ta'a.

Kunoo, ani isin akka hoolota gidduu yeeyyiitti erga. Kanaafuu, akka bofaa ogeeyyii fi akka gugee qulqulluu ta'aa. Namoota irraa of eeggadhaa, isaan waldaalee keessatti isin dabarsanii kennu; waldaa walitti qabamuu isaanii keessattis isin rukutu. Sababa kootiif hooggantoota fi mootota duratti geeffamtu, dhugaa-baarsuu isaaniif fi sabootaaf tauuf. Yeroo garuu isin dabarsanii kennaniitti, akkamitti yookaan maal akka dubbattan hin yaaddofnaa, saaa sana keessatti maal akka dubbattan isiniif ni kennama. Sababiin isin warra dubbatan miti, garuu Hafuurri Abbaa keessanii kan keessan keessatti dubbatudha. Obboleessi obboleessa gara duaatti dabarsaa, abbaanis mucaa dabarsaa. Ijoolleen maatii isaanii irratti ka'u, isaanis ni ajjeesu. Fi isin sababii maqaa kootiif namootaa hundaan ni jibbamtu, kan gara dhumaatti obsee turu garuu ni fayyifama. Yeroo isaan magaalaa kana keessatti isin ariatan garuu, gara magaalaa biraatti baqadhaa; dhugumaan isinitti nan himaatii, hanga Ilmi Namaa dhufu isin magaalaawwan Israael hin xumurtan. Barataan barsiisaa isaa irra hin tau; akkasumas garbichi gooftaa isaa irra hin tau. Barattootaaf akka barsiisaa isaa ta'u ni ga'a, garbichaafis akka gooftaa isaa ta'u ni ga'a. Yoo abbaa manaa Be'elzebuul jedhanii waaman, miseensota mana isaa hammam caalaa ree? Kanaafuu isaan hin sodaatinaa, wanti haguugame kan hin muldhanne yookaan wanti dhokate kan hin beekamne tokko iyyuu hin jiruutii. Waan ani dukkana keessatti isinitti himu, ifa keessatti dubbadhu; waan gurra keessatti dhageessan immoo, bantii manaa irratti labsaa. Irraa warra qaamaa ajjeesan, lubbuu garuu ajjeesuu hin dandeenye sanaa hin sodaatinaa; garuu caalaatti isa lubbuu fi qaamaa lamaanuu

gahaannam keessatti balleessuu danda'u sana sodaadhaa. Simbirroo-xixiqqoo lama assaarii tokkoon hin gurguramanuu? Tokko isaanii keessaa abbaa keessan osoo hin beekin lafa irratti hin kufu. Rifeewwan mataa keessanii hundi garuu lakkaaamaniiru. Kanaafuu hin sodaatinaa; isin simbirroo hedduu caalaa gatii qabdu.

Kanaafuu namni kamiyyuu fuula namoota duratti natti dhugaa ba'u hundi, anis fuula Abbaa koo kan samii keessa jiru duratti isaaf dhugaa nan ba'a. Namni kam iyyuu na fuula namoota duratti didu garuu, anis isa fuula Abbaa koo kan samii keessa jiru duratti nan dida.

Akka ani nagaa lafa irratti darbachuuf dhufee hin yaaddinaa; ani nagaa darbachuuf hin dhufnee, garuu goraadee fide. Ani dhufeen namicha abbaa isaa irratti, intala haadha ishee irratti, misirrittii immoo haadha dhirsa ishee irratti gargar baasuufin dhufe. Diinoonni namaa warroota mana isaa ti.

Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa na caalaa jaalatu ana hin malu, akkasumas namni ilma isaa yookaan intala isaa na caalaa jaalatu ana hin malu, Fi namni fannoo isaa hin fudhannee fi duuba koo hin hordofne, anaaf hin malu. Namni lubbuu isaa argatu ishee ni dhabamsiisa, fi namni lubbuu isaa sababii kootiif dhabamsiisu ishee ni argata.

Namni isin fudhatu ana fudhata, fi namni ana fudhatu isa na erge sana fudhata. Namni raajii maqaa raajiitiin simatu

badhaasa raajii ni argata, fi namni qajeelaa maqaa qajeelaatiin simatu badhaasa qajeelaa ni argata. Namni kamiyyuu yoo xixiqqoota kanneen keessaa tokko maqaa barataatiin kubbaa bishaan qabbanaaaa qofa obaase, dhugaa isinitti nan hima, inni gonkumaa badhaasa isaa hin dhabu.

# 11

Yesuusis erga barattootaa isaa kudha lamaan barsiisuu xumuretti, achii kaee magaalaawwan isaanii keessatti barsiisuu fi lallabuuf deeme.

Yohaannis garuu mana hidhaa keessatti hojiiwan Kiristoos dhaga'ee, barattoota isaa keessaa nama lama erge. Isaaf jedhe, Ati kan dhufaa jirtu moo kan biraa eegachuu qabna? Yesuusis deebisee isaaniin jedhe, Deemtanii waan dhageessan fi waan argitan Yohaanisitti himaa. Jaamtonni deebianii ni argu, naaftonni ni deemu, warri lamxiiaan qulqulleeffamu, duudonni ni dhaga'u, warri du'an ni ka'u, hiyyeeyyiinis oduu gaarii ni dhaga'u. Namni ana keessatti hin gufanne eebbifamaa dha.

Isaan garuu yeroo deemaa jiran, Yesuus namoota hedduu biratti waa'ee Yohaannisii dubbachuu jalqabe, Maal ilaaluuf gara gammoojjii baatan? Shambaqqoo qilleensaan raafamaa jiru? Garuu maal ilaluuf baatan? nama uffata lallaafaa uffate arguu? Kunoo warri uffata lallaafaa uffatan manneen mootota keessa jiru. Garuu maal arguu baatan? Raajii? Eeyyee, isinitti nan hima,

fi raajii caalaa. Kun isa waaee isaa barreeffame kanaa dha, kunoo ani ergamaa koo fuula kee dura erga, inni karaa kee fuula kee dura qopheessa.

Dhugaan isin jedha, warra dubartoonni deessan keessaa Yohaannis Cuuphaatii caalu hin kane, garuu namni mootummaa samii keessatti hunda xiqqaa tae isa caala. Garuu guyyoota Yohaannis Cuuphaa irraa kaasee hanga ammaatti, mootummaan samiiwwanii humnaan fudhatamaa jira, namoonni finciltoonnis ishee saamu. Raajotni hundii fi seerri hanga Yohaannisitti raajii dubbataniiru. Yoo isin fudhachuu barbaaddan, inni Eeliyaas kan dhufuuf jiru dha. Namni gurra dhagahuuf qabu haa dhagahu.

Garuu maal fakkaataan dhaloota kana? Fakkaata ijoollee gabaa keessa taaan, kanneen hiriyoota isaanii waamanii jedhan, Nuuf ulullee afuufne, isin garuu hin shubbifne; nuuf booyne, isin garuu hin gaddan. Yohaannis nyaachuu fi dhuguu dhiisee waan dhufeef, isaan Hafuura hamaa qaba jedhu. Ilmi namaa nyaachaa fi dhugaa dhufe, isaanis ni jedhu, Kunoo namni nyaataa fi daadhii wayinii dhugaa, michuu qaroota gibiraa fi cubbamtootaa. Ogummaan garuu ijoollee isheetiin mirkanaae.

Yeroo sana magaaloota keessa isaanii hojiileen humna isaa baayinni isaanii raawwataman sana koomuu jalqabe, sababii qalbii hin jijjiirratanieef. Wayyoo siif, Koraaziin, wayyoo siif, Beetesaayidaa! Sababiin yoo Xiiroos fi Siidoon keessatti humnoonni isinitti mulatan sun ta'anii, yeroo dheeraa dura

wayyaa gaddaa fi daaraa uffatanii taa'anii qalbii jijjiiratu turan. Garuu ani isiniin jedha, Xiiroosii fi Siidoonaaf guyyaa murtii keessa isin caalaa obsaa taa. Ati yaa Kafarnahuum, kan gara samiitti ol kaafamte, hanga sioolitti gadi ni buufamta, sababii yoo humnoonni si keessatti taan sun Sodoom keessatti taanii turan, isaan hanga haraatti ni hafan turan. Garuu ani isiniin jedha akka biyya Sodoom guyyaa murtii irratti siif caalaa salphaa taa.

Yeroo sana keessa, Yesuus deebisee akkana jedhe, Yaa Abbaa, Gooftaa samii fi lafaa, sin galateeffadha, sababii ati wantoota kana ogeeyyii fi hubattoota irraa dhoksitee, daa'imman garuu isaaniif mul'ifteef, Eeyyee Abbaa, sababii gammachuun fuula kee dura akkanatti taeef. Wanti hundi abbaa kootiin natti kenname, fi namni tokko ilma hin beeku abbaa malee, akkasumas abbaa namni tokko hin beeku ilma malee, fi nama ilmi fedhe mul'isuuf. Hundi keessan warri dadhabdanii fi feamtan gara koo kottaa, anis isin nan boqochisa. Waanjoo koo ol-kaasaatii isin irratti kaa'adhaa; na irraa baraadhaa, ani gad-aantuu fi onnee koo keessatti gad-of-qabaa ta'eef. Lubbuu keessaniifis boqonnaa ni argatu. Waanjoon koo gaariidhaatii, ba'aan koos salphaa dha.

# 12

Yeroo sana Yesuus guyyaa Sanbataa lafa midhaan keessa deeme, barattoonni isaa garuu beela'an, mataa midhaan cirachuu fi

nyaachuu jalqaban. Fariisotni garuu waan kana arganii isaaniin jedhan, Kunoo, barattoonni kee waan guyyaa Sanbataa keessa hojjechuun hin eeyyamamne hojjechaa jiru. Garuu inni isaaniin jedhe, Isin waan Daawit yeroo inni beela'e ofii isaatii fi warri isa wajjin turan hojjetan hin dubbifnee? Akkamitti mana Waaqa seenee buddeena dhiheessii nyaate, kanneen isaaf nyaachuun hin eeyyamamne yookaan warra isa wajjin turan, luboota qofaaf osoo hin taane? Yookaan seera keessatti akka luboonni guyyoota Sanbataa mana qulqullummaa keessatti Sanbata cabsan, garuu balleessaa irraa bilisa taan hin dubbifnee? Ani garuu isiniin jedha akka wanti mana qulqullummaa caalaa guddaan as jiru. Yoo garuu beektan maal tauu isaa gara laafina nan fedha malee aarsaa miti, silaa warra yakka hin qabne hin murteessitan. Ilmi namaa gooftaa sanbataatis ta'eeraatii.

Akkasumas achii kaee gara waldaa isaaniitti seene. fi kunoo, namni tokko achi ture kan harka goggogaa qabu, fi isa gaafatan jedhanii, Guyyaa Sanbataatti nama fayyisuun ni hayyamamaa? jedhan; kunis akka isa himataniif. Inni garuu isaaniin jedhe, Eenyu keessaa keessan namni hoolaa tokko qabu jira, yoo hoolaan sun guyyaa Sanbataa boolla keessa kufe, isa qabee hin kaasuu? Yoos namni hammam hoolaa caalaa garaagarummaa qaba? Kanaafuu guyyaa Sanbataa waan gaarii hojjechuun ni hayyamama. Yeroo sana nama sanaan jedha, Harka kee diriirsi, innis ni diriirse, harki isaas akkuma harka isaa kaanii fayyaa taee deebie. Farisonni garuu erga ba'anii booda, akka isa balleessaniif jecha isatti mari'atan. Yesuus garuu waan kana beekee achii deeme, namoonni baayeen isa hordofan, innis

hunda isaanii fayyise. Fi akka ifa hin godhan isa isaaniif ifate. Akka wanni karaa Isaayyaas raajichaa dubbatame guutamuuf, inni akkana jedha: Kunoo tajaajilaan koo kan ani filadhe, jaallatamaan koo kan lubbuun koo itti gammadde; Hafuura koo isa irra nan kaa'a, innis murtii sabootatti ni labsa. Inni hin wal-didduu yookaan hin iyyuu; namni tokko daandiiwwan balaa irratti sagalee isaa hin dhagahu. Shambarraa caccabaa hin cabsu, quncee talbaa aaraa immoo hin dhaamsu, hanga inni murtii gara mo'atamaatti baasu. Saboonni maqaa isaatti ni abdatu.

Yeroo sana namni hafuura hamaa qabu kan jaamaa fi duuda ta'e gara isaatti fidame, innis isa fayyise, kanaafuu namichi jaamaa fi duudaan sun dubbachuu fi arguun danda'e. Namoonni baayeen hundi dinqisiifatan, akkanas jedhanis: Kun dhugumatti ilma Daawit, Kiristoos mitii? Fariisotni garuu waan kana dhaga'anii akkana jedhan: Inni kun hafuurota hamoo Bi'ilzebuul bulchaa hafuurota hamootiitiin malee hin baasu. Yesuus garuu yaada isaanii beekee isaaniin jedhe, Mootummaan kamuu kan ofitti gargar qoodame ni ona; magaalaan yookaan manni kamuu kan ofitti gargar qoodame hin dhaabatu. Fi yoo Seexanni seexana baase, inni ofuma irratti gargar qoodameera; yoos mootummaan isaa akkamitti dhaabata? Yoo ani Bi'ilzebuuliin hafuurota hamoo baadhe, ilmaan keessan maaliin baasu? Kanaafuu isaanuma abbootonni keessan ni ta'u. Yoo garuu ani Hafuura Waaqaatiin hafuurota hamoo baase, kanaafuu mootummaan Waaqaa isin irra dhufeera. Yookaan namni tokko akkamitti mana nama jabaa seenee mi'oota isaa

saamuu danda'a, yoo jalqaba nama jabaa sana hin hidhin? Ergasii mana isaa ni saama. Namni na waliin hin taane natti ka'eera, fi namni na waliin walitti hin qabne bittinneessa.

Sababii kanaaf isinitti nan jedha, cubbuu hundii fi arrabsoon namoota ni dhiifama, garuu arrabsoon Hafuuraa namoota hin dhiifamu. Akkasumas namni kam iyyuu yoo dubbii Ilma Namaa mormuudhaan dubbate, isaaf ni dhiifama; namni garuu yoo Hafuura Qulqulluu mormuudhaan dubbate, isaaf hin dhiifamu, bara ammaa kana keessatti hin dhiifamu, bara dhufuuf jiru keessattis hin dhiifamu.

Yookaan muka gaarii fi ija isaa gaarii godhaa, yookaan muka mancaaa fi ija isaa mancaaa godhaa, mukti ija isaatiin beekamaaatii. Ijoollee bofaa, akkamitti wantoota gaarii dubbachuu dandeessu, utuu hamaa taatanii? Afaan guddina garaa keessaa waan dubbataaf. Namni gaarii qabeenya gaarii keessaa wantoota gaarii baasa, fi namni hamaan qabeenya hamaa keessaa wantoota hamaa baasa. Garuu isinitti nan jedha: Namoonni jecha hojii hin qabne kam iyyuu yoo dubbatan, guyyaa murtiitti waa'ee isaa deebii ni kennu. Sababiin isaatiif dubbii keetiin qajeelaa taata, dubbii keetiinis murteeffamta.

Yeroo sana barreessitootaa fi Fariisotaa keessaa namoonni tokko tokko deebisanii akkana jedhan, Yaa barsiisaa, nu si irraa mallattoo arguuf barbaanna. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Dhaloota hamaa fi sagaagaltuu mallattoo barbaada, fi mallattoon tokko iyyuu isheetiif hin kennamu, mallattoo Yoonaa

raajichaa malee. Akkuma Yoonaas raajichi garaa qurxummii guddaa keessatti guyyoota sadii fi halkan sadii ture, akkasumas Ilmi Namaa onnee lafaa keessatti guyyoota sadii fi halkan sadii ni taa. Dhiironni Naayinawwii murtii keessatti dhaloota kana waliin ni kau, ishees ni murteessu, sababni isaan labsii Yoonaa dhaga'anii qalbii jijjiirrataniif; kunoo, kan Yoonaa caalu as jira. Mootittiin kibbaa murtii keessatti dhaloota kana waliin ni kauu qabdi, ishees ni murteessiti, sababiin isheen daarii lafaa keessaa dhufteef ogummaa Solomoon dhaggeeffachuuf, kunoo garuu kan Solomoon caalu as jira.

Yeroo garuu hafuurri xuraaaan nama irraa bau, iddoowwan bishaan hin qabne keessa darbuudhaan boqonnaa barbaada, garuu hin argatu. Yeroo sana ni jedha, Gara mana kootti nan deebia, bakka ani itti bahe irraa. Dhufees, mana sana duwwaa, haxaa'amee fi miidhagfamee argata. Sana deema fi ofii isaa waliin hafuurota biroo torba kanneen ofii isaa caalaa hamaa taan ni fudha, fi erga seenan booda achitti ni jiraata, fi wantoonni dhumaa namicha sanaa wantoota jalqabaa caalaa hamaa tau. Akkasuma dhaloota hamaa kanaafis ni taa.

Utuu inni namoonni baayeedhaan dubbachaa jiruu, kunoo haati isaatii fi obboloonni isaa ala dhaabatanii turan, isa wajjin dubbachuuf barbaadu. Namni tokko garuu isaatti jedhe, Kunoo, haati keetii fi obboloonni kee ala dhaabatanii si arguuf si barbaadaa jiru. Inni garuu deebisee namicha isatti dubbachaa tureetti jedhe, Eenyu haadha koo? Eenyutu obboleeyyii koo? Fi harka isaa gara barattoonni isaatti diriirfatee, Kunoo haadha

koo fi obboloonni koo, jedhe. Namni kamuu fedhii Abbaa koo kan samii keessa jiru hojjetu, inni mataan isaa obboleessa koo fi obboleettii koo fi haadha koo ti.

# 13

Guyyaa sana keessa, Yesuus mana keessaa bahee galaana bira taa'aa ture. Namoonni baayeen gara isaatti walitti qabaman, kanaafuu inni doonii seenee taae, namoonni hundis qarqara galaanaa irra dhaabatan. Inni fakkeenya baayee keessatti isaanitti dubbate, akkana jedhee: Kunoo, namni facaasu facaasuuf bae. Fi yeroo inni facaasu keessa, kanneen tokko tokko karaa cina kufe, simbirroonnis dhufanii isaan nyaatan. Garuu kan biraa dhagaa irra kufee jira, bakka lafa baayee hin qabne, fi sababii gad fageenya lafaa hin qabneef battaluma latee jira. Aduu garuu erga kaee booda gubate, fi sababii hidda hin qabneef goge. Garuu kanneen biroo qoraattiiwwan irra kufan, qoraattiiwwanis ol kaanii isaan hudhanii, Garuu kanneen biroo lafa gaarii irra kufan; ija kennan, inni tokko dhibba, inni tokko jaatama, inni tokko immoo soddoma. Namni gurra dhagahuuf qabu haa dhagahu.

Akkasumas barattoonni dhufanii isaaniin jedhan, Maaliif fakkeenya keessatti isaanitti dubbatta? Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Sababii isinii iccitiiwwan mootummaa samiiwwanii beekuuf kennameera, isaaniif garuu hin kennameera. Namni qabu kamiifuu ni kennama, ni baayatas;

namni hin qabne garuu waan qabu illee irraa ni fudhatama. Sababii kanaaf fakkeenya keessatti isaaniif nan dubbadha, akka ilaalaa hin ilaalin, dhagahaa hin dhageenye, yookaan hin hubanne. akka isaan hin deebiineef, ergasii raajiin Isaayyaas kan jedhu isaaniif ni guutama: Dhaggeeffachuu ni dhageessu garuu hin hubattan, ilaalaa ni ilaaltu garuu hin argitan, Sababni isaas onneen uummata kanaa gabbatteetti, gurri isaanii ulfaataan dhaga'aniiru, ija isaaniis cufeeffataniiru, akka ijaan hin arginee, gurran hin dhageenyee, onneen hin hubannee fi gara kootti hin deebi'neef; anis isaan hin fayyisneef.

Garuu iji keessan eebbifamoo dha, sababii waan arguuf; gurri keessan immoo eebbifamoo dha, sababii waan dhaga'uuf. Dhugumatti isinitti nan jedha: raajoonni baayeenii fi qajeeltonni hedduun waan isin argitan arguuf hawwan, garuu hin argine; waan isin dhageessan dhagahuufis hawwan, garuu hin dhageenye.

Kanaafuu isin fakkeenya nama facaase sanaa dhaggeeffadhaa. Namni hundi dubbii mootummaa dhaga'u garuu hin hubanne, hamaan ni dhufa, waan onnee isaa keessatti facaafame ni fudhata; kunis nama karaa cina facaafame. Inni garuu lafa dhagaa facaatii irratti facaafame kun, isa dubbii dhaggeeffatee battaluma gammachuudhaan fudhatu dha. Garuu hidda ofii isaa keessa hin qabu, yeroodhaaf qofa taa; yommuu dhiphinni yookaan ariifachuun dubbichuma sababaan uumamu, battalumatti ni gufachiisuun taa. Inni garuu gara qoraattiitti facaafame kun, nama dubbii dhaga'u dha, yaaddoon bara kanaa

fi gowwoomsaan qabeenyaa dubbii sana ni hudhaa, innis ija hin baafne ta'a. Inni garuu lafa gaarii irratti facaafame, kun isa dubbii dhaga'ee fi hubatu, kan dhugumatti ija naqatee fi hojjetu; inni tokko dhibba, inni biraa jaatama, inni biraa immoo soddoma.

Fakkeenya biraa fuula isaanii dura kaa'e jedhee: Mootummaan samiiwwanii nama lafa qotiinsaa isaa keessatti sanyii gaarii facaase tokko fakkaata, Garuu yeroo namoonni rafan, diinni isaa dhufee gidduu midhaan keessatti aramaa facaasee deeme. Yeroo margi sun biqilee ija naqatetti garuu, aramaan sunis ni mulate. Garboonni abbaa manaa sanaa dhufanii akkana jedhaniin, Gooftaa, ati sanyii gaarii lafa qotiisaa kee keessatti hin facaafnee? Yoos aramaan kun eessaa dhufe? Inni garuu isaaniin jedhe, Namni diinaa kana hojjete. Garboonni garuu isaan jedhan, Ati fedhii qabdaa? Kanaafuu deemanii walitti qabna isaan? Inni garuu jedhe, Lakki, yoo raammoo walitti qabdanii midhaan waliin isaanii buqqiftan. Lamaan isaanii hanga midhaan haamamuutti waliin akka guddatan dhiisaa, fi yeroo midhaan haamamuutti haamamtootaan nan jedha, Jalqaba aramaa walitti qabaa fi hidhaa isaan gara hidhaa gubuu isaaniif, midhaan garuu gara kuusaa koo walitti qabaa.

Fakkeenya biraa fuula isaanii dura kaaee jedhe, Mootummaan samiiwwanii sanyii sinaapaatti fakkaata, kan namni tokko fuudhee lafa qotiisaa isaa keessa facaase, Inni dhugumatti sanyiiwwan hunda keessaa xinnaa dha, garuu yommuu guddatu, biqiltoota biqiltuu hunda keessaa guddaa taa fi muka

taa, akka simbirroonni samii dhufanii dameewwan isaa keessa jiraatan.

Fakkeenya biraa isaanitti dubbate: Mootummaan samiiwwanii raacitii fakkaata, kan dubartiin tokko fudhattee daakuu safartuu sadii keessa dhoksite, hanga guutuun isaa raacitametti.

Wantoota kanneen hunda Yesuus fakkeenya keessatti tuuta namootiif dubbate, fi fakkeenya malee homaa isaaniif hin dubbanne, Akka wanni karaa raajichaa dubbatame sun guutamu, Ani afaan koo fakkeenya keessatti nan bana, wantoota hundee addunyaa irraa dhokfaman nan dubbadha jedhe.

Yeroo sana namoonni baayee dhiisee mana isaa seene. Barattoonni isaa gara isaatti dhufanii, Fakkeenya aramaa lafa qotiinsaa sanaa nuuf ibsi jedhan. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Inni sanyii gaarii facaasu Ilma Namaa ti. Lafti qonnaa addunyaa dha, sanyiin gaarii immoo ilmaan mootummaa ti, aramaan garuu ilmaan hamaa ti, Diinni isaan facaase seexanaa dha, midhaan walitti qabuun immoo dhuma bara kanaa ti, midhaan walitti qabdoonni immoo ergamtoota dha. Akkuma marga balleessaan walitti qabamee ibiddaan gubamu, akkasitti dhuma bara kanaa keessatti ni taa. Ilmi namaa ergamtoota isaa ni erga, isaanis mootummaa isaa keessaa wantoota gufachiisan hunda fi warra seera cabsan hunda walitti ni qaban. Isaan gara boolla ibidda ibiddaatti ni darbatu; achitti boo’ichaa fi ilkaan ciniinsuun ni jiraata. Yeroo sana qajeeltonni akkuma aduu mootummaa Abbaa isaanii keessatti ni ibsu. Namni gurra

dhaga'uu qabu haa dhaga'u.

Ammas mootummaan samiiwwanii walfakkaata qabeenya lafa qotiinsaa keessatti dhokfameen, kan namni tokko argee dhokse, fi gammachuu isaatiin deemee waan qabu hunda gurgurratee lafa qotiinsaa sana bite.

Ammas mootummaan samiiwwanii nama daldalaatti luloota gaggaarii barbaaduu fakkaatti. Inni luul gatii guddaa tokko argee, deemee waan qabu hunda gurgure, isas bite.

Ammas mootummaan samiiwwanii kiyyoo galaanatti darbatamee gosa hunda keessaa walitti qabeen fakkaata. Ture; yommuu guutamte, ol kaasanii ishee gara qarqara galaanaatti fidanii, taaanii kanneen gaggaarii mi'oota keessatti walitti qaban, kanneen macaca'oo garuu gara alaatti darbatan. Akkas ni taa dhuma baraa keessatti. Ergamtoonni ni bau, hamtoota immoo gidduu qajeeltotaa keessaa ni addaan baasu. Isaan gara ibidda boba'aa keessa isaan ni darbatu; achitti boo'ichaa fi ilkaan ciniinsuun ni jiraata. Yesuus isaaniin jedhe, Wantoota kana hunda hubattanii? Isaan immoo, Eeyyee, Gooftaa jedhan. Inni garuu isaaniin jedhe, Sababii kanaaf barreessaan hundi kan gara mootummaa samiiwwaniitti leenjifame nama abbaa manaa kan qabeenya isaa keessaa waan haaraa fi waan moofaa baasu fakkaata.

Akkasumas yommuu Yesuus fakkeenya kana xumuretti, achii kaase. Innis gara biyya abbaa isaatti dhufee waldaa isaanii

keessatti isaan barsiisaa ture, hanga isaan dinqisiifatanii, Ogummaan kunii fi humnoonni kunniin eessaa dhufe? jedhanii gaafatan. Kun ilma ogummaa hojjetaa mukaa mitii? Haati isaa Maariyaam jedhamtee, obboloonni isaa immoo Yaaqoob, Yoosees, Simoon fi Yihuudaa mitii? Fi obboleettonni isaa hundinuu nu bira hin jiranii? Kanaafuu inni kun wantoota kanneen hunda eessaa argata? Isaanis isaanitti qaana'an. Yesuus garuu akkana jedheen: Raajiin biyya abbaa isaatii fi mana isaa malee iddoo biraa kabaja hin dhabu. Innis sababii hin amanuun isaaniitiin achitti hojii humnaa baayee hin hojjenne.

# 14

Yeroo sana keessa, Heroodis bulchaan kutaa afraffaa waa'ee Yesuus dhaga'e. Fi tajaajiltoota isaatiin jedhe, Kun Yohaannis cuuphaa dha, inni warra du'aa keessaa kaeera, kanaafuu humni hojjetu isa keessa jira. Heroodis Yohaannisiin qabatee hidhee mana hidhaatti galche; kunis sababii Heroodiyaas niitii obboleessa isaa Fiiliphos turteef. Yohaannis isaaf jedhe jira, Ishee fuudhuu siif hin hayyamamu. Isa ajjeesuu barbaade garuu uummata sodaate, sababiin isaas akka raajii isa qabaniif. Dhaloota Heroodis kan kabajamu yeroo ture, intalli Heroodiyaas gidduu keessatti shubbiste fi Heroodis gammachiiste, Kanaafuu kakuudhaan waan isheen gaafatte kam iyyuu isheedhaaf kennuuf waadaa galeef. Isheen garuu, haadha isheetiin kakaafamtee, Mataa Yohaannis Cuuphaa asitti saanii irratti naa kenni jetti. Mootichi ni gadde, garuu sababii kakuu fi

keessummoota isaa wajjin nyaachaa turan sanaatiif akka kennamuuf ajaje. Ergees mana hidhaa keessatti mataa Yohaannis kute. Fi mataan isaa saanii irra fidamee intalattiitiif kennameef, isheen immoo haadha isheetti geessite. Barattoonni isaa dhufanii qaamaa fuudhanii awwaalan; ergasii dhufanii Yesuusitti gabaasan.

Yesuus garuu erga dhaga'ee booda, achii dooniidhaan gara bakka gammoojjii tokkotti kophaa isaa deeme, fi namoonni baay'een yommuu dhaga'an, magaalaawwan keessaa miilaan isa hordofan. Yesuus erga ba'ee booda tuuta guddaa tokko arge, garaan isaas isaaniif laafe, dhukkubsattoota isaanii fayyise. Galgala garuu taee, barattoonni isaa gara isaatti dhufanii akkana jedhan, Bakki kun onaa dha, saaatiinis duraanuu darbe; ummata gad dhiisi, akka isaan gara gandootaatti deemanii ofii isaaniitiif nyaata bitatan. Garuu Yesuus isaaniin jedhe, Isaan deemuu hin qaban; isin mataan keessan waa isaaniif kennaa akka isaan nyaatan. Isaan garuu, Nu asitti daabboo shan fi qurxummii lama malee homaa hin qabnu jedhanii deebisaniif. Inni garuu, Isaan as naaf fidaa jedhe. Fi namoota tuuta marga irratti akka ciisan ajajee, buddeena shan fi qurxummii lama fuudhee, gara samiitti ol ilaale, eebise, fi caccabsee buddeena barsiisotatti kenne; barsiistonni immoo namoota tuutatti kennan. Hundis ni nyaatan, quufanis; caccabaa hafe immoo gundoo kudha lama guutuu fudhatan. Warri nyaachaa turan garuu dhiiroota akka kuma shanii ti, dubartootaa fi ijoollee malee.

Yesuus battalumatti barattoonni isaa akka bidiruu seenanii fuula dura gara gamaa deeman dirqisiise, hanga inni namoota geggeessutti. Fi erga namoota baayee dhiisee booda, kophaa isaa kadhachuuf gara tulluutti ol-bahe. Galgala taeen garuu kophaa isaa achi ture. Dooniin garuu duraan gidduu galaanaa ture, dambaliidhaan rakkachaa turte, qilleensi mormuun waan tureef. Eegumsa afraffaa halkanaa keessa garuu Yesuus galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. Barattoonni galaana irra deemaa jiru isa arganii, Mul'ata dha jedhanii ni jeequman, fi sodaa irraa iyyatan. Battalumatti garuu Yesuus isaanitti dubbatee, Jabaadhaa, ana; hin sodaatinaa jedhe. Deebisee garuu isaatti Phexros jedhe, Gooftaa, yoo ati tae, akkan gara kee bishaanota irra dhufuuf na ajaji. Inni garuu, Kottu jedhe. Phexros doonii irraa gadi buee bishaanota irra deeme Yesuus bira dhufuuf. Garuu qilleensa jabaa arguudhaan sodaate, akkasumas liqimsuu jalqabee, Gooftaa, na baraari! jedhee iyyee. Battalumatti garuu Yesuus harka isaa diriirfatee isa qabee akkana jedheen, Yaa amantii xinnaataa, maaliif shakkite? Yommuu isaan doonii seenanii booda, qilleensi ni dhaabbate. Isaan garuu doonii keessa dhufanii isaaf sagadanii jedhanii, Dhugumaan ati ilma Waaqaa ti.

Akkasumas ceesanii booda, gara biyya Genesaaret dhufan. Fi dhiironni iddoo sanaa erga isa beekanii booda, gara naannoo sana guutuutti erganii, warra hammaatti qaban hunda isaaf dhi'eessan. Fi isaan akka handaara uffata isaa qofa tuqan isa kakaasan, fi warri tuqan hundi fayyaman.

# 15

Sana barreessitoonni fi Fariisotni Yerusaalem irraa gara Yesuus dhufanii jedhan, Maaliif barattoonni kee aadaa maanguddootaa cabsu? Isaan harkaa isaanii hin dhiqatan yommuu buddeena nyaatan. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Maaliif akkasumas isin ajaja Waaqaa sababii aadaa keessaniitiin cabsitu? Waaqni, Abbaa kee fi haadha kee kabaji jedhee ajaje; akkasumas, Namni abbaa isaa ykn haadha isaa arrabsu duaan haa ajjeefamu jedhe. Isin garuu jettu, Namni kamuu kan abbaa isaa yookaan haadha isaa jedhu, Kennaa kan ati ana irraa fayyadamtu taate, fi hin kabaju abbaa isaa yookaan haadha isaa, Isin ajaja Waaqa sababii aadaa keessaniitiin diigdan. Fakkeessitoota, Isaayyaas waa'ee keessan gaarii raajii dubbate jedhee: Uummanni kun afaan isaaniitiin fi hidhii isaaniitiin naatti dhihaata, na kabaja, garuu onneen isaanii narraa fagoo jiraatti. Faayidaa malee garuu na waaqeffatu, barsiisota ajajawwan namootaa barsiisaa jiru.

Tuuta waamee booda isaaniin jedhe, Dhaggeeffadhaa fi hubadhu. Wanti afaan seenu miti nama xureessu, garuu wanti afaan keessaa ba'u kanatu nama xureessa. Yeroo sana barattoonni isaa gara isaatti dhufanii akkana jedhaniin, Akka Farisonni dubbii sana dhaga'anii qaaneffaman ni beektaa? Inni garuu deebisee jedhe, Biqiltuu hunda kan Abbaan koo inni samii hin dhaabne ni buqqifama. Dhiisaa isaan, qajeelchitoota jaamaa jaamotaa ti; jaamaan garuu jaamaa yoo qajeelchu,

lamaan boolla keessa ni kufuu. Deebisee garuu Phexroos isaaniin jedhe, Fakkeenya kana nuuf ibsi. Yesuusi garuu akkana jedhe, Amma illee isin hubannaa hin qabdanii? Amma hin hubattanii akka wanti afaan seenu hundi gara garaatti deemee gara mana fincaaniitti gadi baafamu? Kanneen garuu afaan keessaa ba'an onnee keessaa ba'u, fi isaanis nama xureessu. Sababni isaas yaadni hamaan, ajjeechni, ejjummaan, sagaagalummaan, hattummaan, dhugaa sobaan ba'uun, fi arrabsoon onnee keessaa ba'aniidhaatii. Wantoota kunniin nama xureessan; garuu harka hin dhiqamin nyaachuun nama hin xureessu.

Yesuusis achii ba'ee gara naannoo Xiiroosii fi Siidoonaa deeme. Fi kunoo, dubartiin Kanaanaa tokko daangaa sana keessaa baatee, Yaa Gooftaa, ilma Daawit, naa maari! Intalli koo hafuura hamaadhaan cimsinaan qabamtee jirti jettee iyyite. Inni garuu jecha tokko illee isheedhaaf hin deebisne. Barattoonni isaa dhihaatanii, Ishee gadi dhiisi, sababiin isheen duuba keenya iyyiti jedhanii isa gaafatan. Inni garuu deebisee jedhe, Ani gara hoolota mana Israael kanneen badaniitti malee hin ergamne. Isheen garuu dhufuun fuula isaa duratti gadi jettee, Gooftaa, na gargaari jettee. Inni garuu deebisee akkana jedhe: Buddeena ijoollee fuudhanii saree xixiqqootti darbachuun gaarii miti. Isheen garuu jette, Eeyyee, Gooftaa, fi dhugumaan saroonni xixiqqoon caccaboo minjaala gooftoota isaanii irraa kufu ni nyaatu. Yeroo sana deebii kennuudhaan Yesuus isheedhaan jedhe, Yaa dubartii, amantiin kee guddaa dha! Akkuma barbaaddu siif haa tau. Intallis ishee saaatii sanaa kaasee

fayyite.

Yesuus achii ka'ee galaana Galiilaa bira dhufe, tulluuttis ol ba'ee achi taa'e. Namoonni baayeen namoota okkoluu, jaamota, duudota, namoota miidhaman fi kanneen biroo baayee ofii isaanii waliin qabatanii gara isaa dhufan, miilla Yesuus bira isaan darbatan, innis isaan fayyise. Kanaafuu namoonni baayeen dinqisiifatan yeroo duudan dhagahaa jiran, duudan dubbachaa jiran, madeessota fayyaa taan, naafota deemaa jiran, fi jaamota argaa jiran arganitti; akkasumas Waaqa Israael ulfeessan.

Yesuus garuu barattoota isaa waamee akkana jedhe, Ani tuuta kanaaf garaa na'a, sababiin isaas guyyoota sadii duraanuu na bira turaniiru fi waan nyaatan hin qaban. Anis isaan beelaoo gad dhiisuu hin barbaadu, tarii karaa irratti dadhabu. Barattoonni isaa immoo akkana jedhanii gaafatan: Eessaa gammoojjii keessatti buddeena baayee akkasii arganna kan tuuta guddaa kana quubsu? Yesuusis, Buddeena meeqa qabdu? jedhee isaan gaafate. Isaan immoo, Torba, akkasumas qurxummii xixiqqoo muraasa jedhan. Fi namoota hedduu akka lafa irra ciisan ajaje. Akkasumas daabboo torba fi qurxummii fuudhee, galateeffatee caccabsee barattoota isaatiif kenne, barattoonni immoo tumoota kennan. Hundis ni nyaatan, quufanis; kan hafe ciccitaa sana immoo guutuu torba fudhatan. Warri nyaachaa turan dhiirota kuma afur turan, dubartootaa fi ijoollee malee. Namoota baayee erga dhiisee booda, doonii seenee gara daangaawwan Magdalaa dhufe.

# 16

Fariisonnii fi Saduuqonni dhufanii isa qorachaa turan, akka inni samii irraa mallattoo isaaniif agarsiisu gaafatan. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Yeroo galgala tau, isin jettu, Haalli qilleensaa gaarii taa, samiin diimaa waan taeef. Fi ganama, Hara obomboleettii ni dhufa, samiin diimattee dukkanoofteerti. Fakkeessitoota, isin fuula samiitii gargar baasuu ni beektu, garuu mallattoolee yeroo kanaa beekuu hin dandeessan? Dhaloota hamaa fi ejjituu mallattoo barbaaddi, garuu mallattoo tokko iyyuu hin kennamuuf, mallattoo Yoonaa raajichaa malee. Innis isaan dhiisee deeme.

Akkasumas barattoonni isaa gara gamaa sanaatti yommuu dhufan, daabboo fudhachuu irraanfatan. Yesuus garuu isaaniin jedhe, Ilaalaatii fi bukee Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa. Isaan garuu of keessatti yaadaa turan jedhanii, Daabboo hin fudhanne jedhan. Yesuus garuu waan kana beekee isaaniin jedhe, Isin yaa amantii xinnaa qabdan, maaliif waa'ee buddeena hin fudhatin keessatti of keessatti yaaddoftu? Hin ammallee hubattanii, akkasumas hin yaadatanii buddeena shan namoota kuma shaniif kennaman sana fi gundoo meeqa fudhattan? Yookaan daabboo torba namoota kuma afuriif kennaman irraa guuboo meeqa akka fudhattan hin yaadattanii? Akkamitti akka ani waaee buddeenaa isinitti hin jenne, garuu raacitii Fariisotaa fi Saduuqotaa irraa of eeggachuu akka qabdan hin hubattan? Yeroo sana isaan akka inni waa'ee raacitii

buddeenaa osoo hin ta'in, waa'ee barsiisa Fariisotaatii fi Saduuqotaa dubbate hubatan.

Yesuus garuu gara kutaalee Qeesaariyaa kan Fiiliphoos jedhamtu dhufee, barattootaa isaa gaafate, Namoonni Ilma Namaa eenyu akka tae maal jedhu? Isaan garuu akkana jedhan: Warri tokko Yohaannis Cuuphaa, warri biraa Eeliyaas, warri biraa immoo Ermiyaas ykn raajota keessaa tokko jedhu. Inni isaaniin jedha, Isin garuu akka ani eenyu tau jettu? Deebii kennuudhaan garuu Simoon Phexroos jedhe, Ati Kiristoos, ilma Waaqa jiraataa ti. Deebii kennuudhaan Yesuus isaaniin jedhe, Eebbifamaa ati, Simoon Bar-yoonaa, sababii foonii fi dhiigni siif hin mullisinef, garuu Abbaan koo inni samii keessa jiru mulliiseera. Anis garuu sitti nan jedha akka ati Phexros taate, kana kattaa kana irratti waldaa koo nan ijaara, karrawwan sii'ool ishee hin mo'atan. Anis furtuu mootummaa samii siifin kenna, waan ati lafa irratti hidhitu kam iyyuu samii keessatti ni hidhamaa, waan ati lafa irratti hiiktu kam iyyuu samii keessatti ni hiikamaa. Yeroo sana barattoota isaa ajaje akka nama tokkottiyyuu akka inni Yesuus Kiristoos tae hin himne.

Yeroo sana irraa kaasee Yesuus barattoota isaatti akka inni gara Yerusaalem deemuu, maanguddoota, luboota hangafoota fi barreessitootaa irraa baayee dhiphachuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti kauu akka barbaachisu agarsiisuu jalqabe. Phexros isa gara cinaa fuudhee, isa ifachuu jalqabe, akkana jedhee: Arjoomaa siif haa tau, yaa Gooftaa! Kun gonkumaa sirratti hin dhufu. Inni garuu garagalee Phexiroositti jedhe, Duubatti koo

deemi, yaa seexxaanaa! Ati gufuu koo ti, sababii ati wantoota Waaqaa hin yaaddoofne, garuu wantoota namoota yaaddoofta.

Sana Yesuus barattoota isaatiin jedhe, Yoo namni tokko na duukaa bu'uu barbaade, ofii isaa haa ganu, fannoo isaa haa baatu, na haa hordofu. Namni kamuu kan barbaadu lubbuu isaa oolchuuf dhabamsiisa ishee, namni garuu kan dhabamsiisu lubbuu isaa sababii kootif argata ishee. Maal faayidaa argata namni tokko yoo addunyaa guutuu argate, lubbuun isaa garuu badde? Yookaan maal kenna namni tokko jijjiirraa lubbuun isaatiif? Ilmi namaa ulfina Abbaa isaa keessatti ergamtoota isaa wajjin dhufuuf jira; yeroo sanas nama hundaaf hojii isaa akkaataan gatii ni kenna. Dhugaa ani isinitti hima, namoonni tokko tokko asii dhaabatanii jiran kanneen dua hin afaanfatan hanga Ilma Namaa mootummaa isaa keessatti dhufaa arganitti.

# 17

Guyyoota ja'a booda, Yesuus Phexros, Yaaqoob fi Yohaannis obboleessa isaa fuudhee kophaa isaanii gara tulluu ol ka'aa tokkootti ol isaan baase. Fi inni fuula isaanii dura jijjiirame, fuulli isaa akka aduutti ife, uffanni isaa immoo akka ifaatti adii tae. Dhugaa fi kunoo, Museen fi Eeliyaas isa waliin haasaaa isaaniif mulatan. Deebii kennuudhaan garuu Phexroos Yesuusiin jedhe, Gooftaa, gaarii dha nuyi asii tauu. Yoo barbaadde, dunkaanota sadii asii haa tolchinu: siif tokko, Museedhaaf tokko, fi Eeliyaasidhaaf tokko. Utuu inni ammallee

dubbachaa jiruu, kunoo duumessi ifaan isaan gaaddiseera, fi kunoo sagaleen duumessa keessaa ba'ee akkana jedhe: Kun ilma koo jaallatamaa, kan ani itti gammadee dha; isa dhaggeeffadhaa. Barattoonni yommuu dhagahan, fuula isaanii irra kufanii baayee sodaatan. Yesuus dhufee isaan tuqee, Kaaa, hin sodaatinaa jedhe. Garuu yeroo ija isaanii ol-kaasan, Yesuus qofa malee nama tokko illee hin argan. Yeroo isaan tulluu irraa gad buaa turanitti, Yesuus, Hanga Ilmi Namaa warra du'an keessaa ka'utti mul'ata kana nama tokkotti hin himinaa jedhee isaan ajaje. Akkasumas barattoonni isaa isa gaafatanii jedhan, Maal kanaafuu barreessitoonni, Eeliyaas jalqaba dhufuu qaba jedhu? Yesuus garuu deebisee isaaniin jedhe, Eeliyaas dhugumatti jalqaba ni dhufa akkasumas waan hunda ni deebisa, Ani garuu isinitti nan jedha akka Eeliyaas duraan dhufe, fi isa hin beekne, garuu waan barbaadan hunda isarratti godhan; akkasumas Ilmi Namaa isaaniin dhiphatuuf jira. Yeroo sana barattoonni akka inni waaee Yohannis Cuuphaatti isaanitti dubbate hubatan.

Yeroo isaan gara namoonni baayee sanatti dhuufanitti, namni tokko gara isaa dhufee jilbeenfataa jedhe, Gooftaa, ilma koo naa maari, inni jiaan dhukkubsatee fi baayee rakkachaa jiraatii; yeroo baayee ibidda keessa kufa, yeroo baayees bishaan keessa kufa. Anis gara barattootaa keetiitti isa fide, garuu isaan isa fayyisuu hin dandeenye. Deebisee garuu Yesuus jedhe, Yaa dhaloota hin amanamnee fi jal'aa! Hanga yoomitti isin waliin nan ta'a? Hanga yoomitti isin nan obsaa? Fidaa natti isa as. Yesuusis isa ifadhe, hafuurri hamaas isa irraa bahe, tajaajilaanis saaatii sanaa kaasee fayyifame. Yeroo sana barattoonni dhufanii

Yesuusitti kophaa isaaniitiin, Maaliif nu isa baasuu hin dandeenye? jedhan. Yesuus garuu akkana isaaniin jedhe, Sababa hin amantii keessanii ti. Dhugaa garuu isiniin nan jedha, yoo amantii akka sanyii sinaapiitii tokkoo qabaattan, tulluu kanaaf, Asii gara achitti godaanu jettu, innis ni godaana, fi wanni isinitti hin danda'amne tokko iyyuu hin jiru. Gosti kun garuu kadhannaa fi soomaan malee hin ba'u.

Yeroo isaan Galiilaa keessa jijjiiramaa turanitti, Yesuus isaaniin jedhe, Ilmi namaa harka namoota keessatti ni kennama. Isaan isa ni ajjeesu, guyyaa sadaffaa garuu ni kaa. Isaanis baayee ni gaddan.

Yeroo isaan gara Kafarnahuum dhufanitti, warri gibira didraakimaa walitti qaban gara Phexros dhufanii, Barsiisaan keessan didraakimaa hin kaffaluu? jedhan. Jedha, Eeyyee. Yommuu gara manaatti seenetti, Yesuus duraan dubbatee, Maal sitti fakkaata, Simoon? Mootonni lafaa eessaa gibira yookaan kaffaltii fudhatu? Ilmaan isaanii irraa moo ormootaa irraa? jedhe. Phexroos isaatti jedhe, Namoota alaatii irraa. Iyyaasuus isaatti jedhe, Kanaafuu ilmaan bilisaa dha. Akka garuu hin gufachiisne isaan, gara galaanaatti deemii hokkoo darbadhu, qurxummii jalqaba ol bahe fuudhi; afaan isaa banuudhaan istaatera argita; sana fuudhuudhaan bakka koo fi keetii isaaniif kenni.

# 18

Saaatii sana keessa barattoonni gara Yesuus dhufanii, Eenyutu mootummaa samii keessatti guddaa dha? jedhanii gaafatan. Yesuusis daaima tokko waamee gidduu isaaniitti dhaabee akkana jedhe Dhugaa ani isiniin jedha, yoo isin hin garagaltan fi akka ijoollee hin taane, mootummaa samiiwwanii gonkumaa hin seentan. Namni kamiyyuu kan of gad qabu akka daa'ima kanaa, inni guddaa mootummaa samiitiiti. Namni kam iyyuu yoo daaima akkanaa tokko maqaa kootiin fudhate, ana fudhata. Namni garuu gufachiisuun tokko xixiqqoota kanneenii warra natti amananii, ni fayyada isaaf yoo dhagaan daakaa harree morma isaa irratti fannifamee galaana keessatti liqimfamu. Addunyaaf gufuu gufachiisota irraa, gufachiisoonni dhufuun dirqama, garuu gufuu namicha sana kan karaa isaatiin gufachiisni dhufu sanaaf. Yoo garuu harki kee yookaan miilli kee cubbuu sitti fidde, muri isaan fi darbadhu irraa kee; jireenya seenuun naafa yookaan miidhame tauun, harka lama yookaan miilla lama qabaattee gara ibidda bara baraatti darbatamuun caala sitti gaarii dha. Yoo iji kee cubbuu keessa si galche, buqqisiitii irraa kee darbadhu. Ija tokko qofa qabdee gara jireenyaatti seenuun, ija lama qabdee gara geehannaa ibiddaatti darbatamuun caala sif gaarii dha. Xixiqqoota kanneenii keessaa tokko illee akka hin tuffanne of eeggadhaa, ani isinitti nan himaatii: ergamtoonni isaanii samii keessatti yeroo hunda fuula Abbaa koo kan samii keessa jiru sanaa ni ilaalu. Ilmi namaa waan bade baraaruuf dhufeera.

Maal isinitti fakkaata? Yoo namni tokko hoolota dhibba qabaatee fi tokko isaan keessaa bade, sagaltamii sagal

tulluuwwan irratti dhiisee, deemee kan bade sana ni barbaada mitii? Yoo isa argachuu dandae, dhugumaan isinitti nan hima akka inni sana irratti gammadu caalaa sagaltamii sagal kanneen hin badne irratti gammadu. Kanaanis fedhii Abbaa keessan kan samii keessa jiru sanaa fuula dura hin jiru akka inni tokko xixiqqoota kanneenii keessaa badu.

Yoo garuu obboleessi kee cubbuu sitti hojjete, deemiitii isa qoradhu gidduu keetii fi isaa qofaa. Yoo inni si dhaga'e, ati obboleessa kee argatteerta. Yoo garuu hin dhaggeeffanne, nama tokko yookaan lama si waliin fudhadhu, akka dhuga baatota lamaa yookaan sadii afaan irratti dubbiin hundi mirkaneeffamu. Yoo garuu isaanii tuffate, waldaatti himi; yoo garuu waldaa illee tuffate, inni siif haa tau akkuma Nama Ormaa fi qaraxa funaanuu. Dhugaan isinitti nan hima, wanti isin lafa irratti hidhattan hundi samii keessatti ni hidhamaa taa, fi wanti isin lafa irratti hiiktan hundi samii keessatti ni hiikamaa taa. Ammas dhugaa isiniin jedha yoo lama keessan lafa irratti waaee wanta kamiiyyuu walii galaniif yoo gaafatan, Abbaa koo kan samii keessa jiru biraa isaaniif ni taa. Sababii lama ykn sadii maqaa kootiin walitti qabaman bakka jiran, ani achitti gidduu isaanii nan jira.

Yeroo sana Phexros gara isaa dhufee akkana jedhe, Gooftaa, obboleessi koo yeroo meeqa natti cubbuu hojjeta, anis isa dhiisaa? Hanga yeroo torbaa? Yesuus isaaniin jedhe, Ani siif hin jedhu hanga yeroo torba qofa, garuu hanga torbaatamaa yeroo torba.

Kanaafuu, mootummaan samiiwwanii fakkaatuun argamte namicha mootii tokko, kan inni barbaade akka qabachiisuuf dubbii garboota isaa waliin. Yeroo inni qabeenya walitti qabuu jalqabutti garuu, liqeessaan tokko kan taalaantii hedduu qabu isatti fidame. Garuu inni deebisuu waan hin qabneef, gooftaan isaa akka inni gurguramu, niitiin isaa, ijoolleen isaa, fi wanti inni qabu hundi gurguramuun akka kaffalamu ajaje. Kufee kanaafuu garbichi sagadaa ture isaaf jedhee, Gooftaa, obsa narra qabaadhu, ani hunda siif nan deebisa. Gooftaan garbichaa sanaa garaa laafee isa gad dhiise; liqiinis isaaf dhiise. Garuu garbichi sun erga bahee booda, garboota hiriyoota isaa keessaa nama tokko argate kan dinaarota dhibba tokko isaaf qabaa ture. Qabees isa hudhaa ture, Yoo waan tokko naaf qabda naaf deebisi jedhee. Kanaafuu garbichi-hiriyaa isaa miilla isaa jalatti kufee, Narra obsi qabaadhu, siif nan deebisa jedhee isa kadhate. Inni garuu hin feene, garuu deemee hanga inni waan liqeeffame deebisu mana hidhaa keessa isa darbate.

Garboonni hiriyaa isaa garuu waan tahe sana arganii baayee gaddan, dhufaniis gooftaa isaanii tiif waan tahe hunda ifa godhan. Sana booda gooftaan isaa waamee akkana jedheen: Yaa garbicha hamaa, ani liqii kee hunda sana siif dhiiseera, sababii ati na kadhatteefi. Akkuma ani si maraadhe sana, atis garbicha hiriyaa kee maraachuu si hin barbaachisuu turee? Gooftaan isaa dheekkamee, hanga inni liqii isatti liqeeffame hunda deebifatutti gara reebdootatti isa kenne. Akkasumaas Abbaan koo inni samii isinitti ni hojjeta, yoo tokkoon tokkoon keessan obboleessa isaa yakka isaa garaa keessan irraa hin dhiifne.

# 19

Yommuu Yesuus jecha kana xumuree, Galiilaa irraa ka'ee gara daangaa Yihuudaa kan Yordaanos gamaa jiru sanaa dhufee. Namoonni baayeen isa hordofan, innis achitti isaan fayyise. Farisonni isa qorachuuf isa bira dhufanii, Namni tokko sababii kamiifuu niitii isaa hiikuun ni hayyamamaa? jedhanii isa gaafatan. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Isin hin dubbifnee akka inni jalqaba irraa dhiiraa fi dhalaa isaan godhee jedhe, Sababii kanaaf namni abbaa isaatii fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana, lamaan isaaniis foon tokko tau. Kanaafuu si'achi lama miti, garuu foon tokko. Waan Waaqni walitti hidhee, namni hin gargar ba'in. Isaan jedhaniin, Yoos maaliif Museen kitaaba hiikkaa kennuun ishee hiikuu ajaje? Inni akkana jedheen isaaniif, Museen sababii jabeessuu onnee keessaniif niitota keessan hiikuuf isin eeyyameef, garuu jalqaba irraa kaasee akkasitti hin turre. Ani garuu isiniin jedha: namni kamiyyuu niitii isaa sagaagalummaa malee hiiku fi dubartii biraa fuudhu sagaagala; akkasumas namni dubartii hiikamte fuudhu sagaagala. Barattoonni isaa, Yoo sababni dhiiraa dubartii wajjin akkasii tae, fuudhuun hin fayyadu jedhaniin. Inni garuu isaaniin jedhe, Namoonni hundi dubbii kana hin fudhatan, garuu warra isaaniif kennameef qofa. Jiru sababaaf eunuchs kanneen garaa haadha keessaa akkas dhalatan. Akkasumas jiru eunuchs kanneen namoota irraan eunuchs godhamanii, akkasumas jiru eunuchs kanneen mootummaa samiiwwanii sababaan of mataa isaanii eunuchs godhatan.

Namni fudhachuu danda'u haa fudhatu.

Yeroo sana daaimman gara isaatti fidaman, akka harka isaanii irra kaaee fi kadhatu, barattoonni garuu isaanitti ifatan. Yesuus garuu akkana jedhe: Ijoollee dhiisaa; gara kootti akka dhufan isaan hin dhowwatinaa, mootummaan samii kan warra akka isaanii ti. Fi harka isaanii irra kaa'ee achii deeme.

Akkasumas kunoo namni tokko dhufee isatti jedhe, Barsiisaa gaarii, waan gaarii maal hojjedha akkan jireenyaa bara baraa qabaadhu? Garuu inni akkana jedheen, Maaliif gaarii naan jetta? Namni gaarii tokko iyyuu hin jiru, Waaqa tokkicha sana malee. Yoo ati jireenya seenuu barbaadde garuu, ajajawwan eegi. Isaaf ni jedha, Kan gosa kamii? Yesuus garuu akkana jedhe, Ati hin ajjeesine, ati hin ejjanne, ati hin hatne, ati dhuga baatuu sobaa hin baane, Abbaa fi haadha kee ulfeessi, akkasumas ollaa kee akka ofii keetii jaalladi. Dargaggeessi sun, Kanneen hunda dargaggummaa koo irraa kaasee eegee jira, amma maal na hanqata? jedheen. Yesuus isaaniin jedhe, Yoo hir'ina hin qabne ta'uu barbaadde, deemiitii qabeenya kee gurguri, hiyyeessaafis kenni; ergasii qabeenyi samii keessatti ni qabaatta. Kottus na hordofi. Dargaggeessi sun dubbii sana dhaga'ee booda gadduudhaan deeme, qabeenyoota baay'ee waan qabuuf. Yesuus garuu barattootaa isaatiin, Dhugumaan ani isinitti nan himu akka sooressi rakkisaan mootummaa samiiwwaniitti seenu jedhe. Ammas garuu isinitti nan jedha, gaalaan qaawwa muchiisaa keessa darbuu nama sooressaa mootummaa Waaqayyoo seenuu caalaa salphaa dha. Barattoonni isaa garuu

yommuu dhagahan, baayee dinqisiifatanii, Yoos eenyutu fayyuu danda'a? jedhan. Ilaalee garuu, Yesuus isaaniin jedhe, Namoota biratti kun hin dandaamu, Waaqa biratti garuu wanti hundinuu ni dandaama. Yeroo sana deebisee Phexros isaaniin jedhe, Kunoo nuyi waan hunda dhiifnee si hordofneerra; egaa maal nuuf taa? Yesuus garuu isaaniin jedhe, Dhugumaan isiniin nan jedha, isin warri na hordoftan, haaromfama keessatti, yommuu Ilmi Namaa teessoo ulfina isaa irra taau, isinillee teessoo kudha lama irra taaattanii gosa Israael kudha lama ni murteessitu. Namni kamuu kan mana yookaan obboleeyyii yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoollee yookaan lafa qonnaa sababii maqaa kootiif dhiise, dhibba dachaa ni argata, akkasumas jireenya bara baraa ni dhaala. Baayeen garuu jalqabaa taan dhumaa ni tau, dhumaan taanis jalqabaa ni tau.

# 20

Mootummaan samiiwwanii nama abbaa manaa kan ganama ganamaan hojjettoota qaccaruuf gara iddoo dhaabaa wayinii isaatti bahe sana fakkaata. Hojjettootaa waliin guyyaaf dinaarii tokkoon walii galteen booda, gara iddoo dhaabaa wayinii isaatti isaan ergate. Fi ba'ee gara sa'aatii sadaffaatti namoota biroo gabaa keessa hojii malee dhaabatanii arge. Jaraa sana isaanitti jedhe, Deemaa, isin gara iddoo dhaabaa wayinii, fi waan qajeelaa tae isinii nan kenna. Isaan garuu deeman. Ammas gara saaa jahaafi sagalaatti ba'ee akkasuma godhe. Waaee saaatii

kudha tokkoffaa garuu bahuun namoota biroo hojii malee dhaabatanii argite, fi isaaniin jedhe, Maaliif guyyaa guutuu hojii malee asii dhaabbattan? Isaan isaaniin jedhan, Namni tokko nu hin qaxarine. Inni immoo isaaniin jedha, Deemaa, isinillee gara iddoo dhaabaa wayinii; waan qajeelaa tae ni argatu. Galgala garuu taee, gooftaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa bulchaa isaatiin jedhe, Hojjettota waami, mindaa isaaniif kenni, warra dhumaa irraa jalqabdee hanga warra jalqabaatti. Warri gara saaa kudha tokkoffaatti dhufan tokkoon tokkoon isaanii diinaariyoos tokko fudhatan. Jalqaboonni yommuu dhufan baayee akka fudhatan yaadan, garuu isaaniis tokkoon tokkoon isaanii dinaarii tokko fudhatan. Garuu fudhachuu isaanii booda, abbaa manaa irratti guungumaa turan. Jedhan akka, Isaan kun dhumoonni saaatii tokko qofa hojjetan, ati garuu isaan warra ulfaatina guyyaa fi hoa baatan waliin nuuf walqixa goote. Inni garuu deebisee tokko isaanii keessaa akkana jedhe, Hiriyaa, ani si hin miidhuu; ati dinaariin tokko natti hin walii gallee? Kan kee fuudhiitii deemi; ani garuu nama dhumaa kanaaf kennuu barbaada akkuma siif kenne. Yookiin waan koo keessatti waan ani barbaadu gochuun naaf hin hayyamamaa? Iji kee hamaa dha sababii ani gaarii taeef? Kanaafuu warri dhumaa jalqabaa tau, warri jalqabaa immoo dhumaa tau; baayeen waamamaniif, muraasni garuu filataman.

Yesuusis gara Yerusaalem ol ba’aa jiruu, barattootaa kudha lama kophaa isaanii karaa irratti fuudhee isaaniin jedhe, Kunoo, gara Yerusaalem ol deemna, fi Ilmi Namaa luboota hangafootaa fi barreessitootatti ni kennamaa, isaanis duaan isa muru. Isaan

saboota Namoota Ormaatti isa dabarsanii kennu akka itti qoosan, isa garafan, fannoo irratti rukutan, guyyaa sadaffaatti garuu ni kaa.

Yeroo sana haati ilmaan Zebedeeyoos ilmaan ishee wajjin gara isaatti dhihaattee sagadaa, waan tokko immoo isa gaafachaa turte. Inni garuu isheedhaan, Maal barbaadda? jedhe. Isheen immoo, Akka ilmaan koo lamaan kunniin tokko karaa mirgaa keetii, tokko immoo karaa bitaa keetii mootummaa kee keessatti taaan jedhi jettee deebifteef. Deebisee garuu Yesuus akkana jedhe, Isin waan gaafattan hin beektan. Xoofoo ani dhuguu gaafadhe dhuguu ni dandeessu? Yookaan cuuphaa ani ittiin cuuphamu cuuphamuu ni dandeessu? Isaan immoo, Ni dandeenya jedhanii deebisan. Fi akkana jedheen isaaniif, Dhugumaan xoofoo koo ni dhugdu, akkasumas cuuphaa ani ittiin cuuphamuun ni cuuphamtu. Garuu mirga koo cinaa fi bitaa koo cinaa taauun kan koo miti akkan kennu, garuu warra Abbaan koo isaaniif qopheesseef qofa. Yommuu dhagahan, kudhan sun waaee obboloota lamaan aaraniiru. Yesuus garuu isaan waamee akkana jedhe: Bulchitoonni sabootaa uummata isaaniitti gooftummaa akka godhan, gurguddoonnis aangoo isaanitti akka raawwatan ni beektu. Miti akkas taa isin gidduutti, garuu namni yoo barbaade isin gidduutti guddaa tauu, tajaajilaa keessan taa. Namni keessan keessatti jalqabaa tauu barbaadu kam iyyuu, garbaa keessan ni taa. Akkuma Ilmi Namaa hin dhufe tajaajilamu, garuu tajaajiluu fi lubbuu isaa furii bakka baay'ee kennuuf dhufe.

Yeroo isaan Yerikoo keessaa bahaa turanitti, namoonni baayeen isa duukaa bu'an. Fi kunoo, jaamtonni lama karaa cina taaanii turan; isaan yommuu Yesuus achiin darbaa jiru dhagahan, iyyanii akkana jedhan: Gooftaa, ilma Daawit, nuuf maari. Namoonni garuu akka isaan cal'isan isaan ifatan, isaan garuu caalaa iyyaa turan jedhanii, Nuu maari, Gooftaa, Ilma Daawit. Yesuus dhaabatee isaanii waamee akkana jedhe, Maal akkan isinii hojjedhu barbaaddu? Isaanaan, Gooftaa, akka iji keenya banamu jedhan. Garaa laafina qabaatee garuu, Yesuus ija isaanii tuqe, battalumas ijji isaanii arguu argatan, isaanis isa hordofan.

# 21

Yeroo isaan Yerusaalemitti dhihaatanii, Beetfaageetti Tulluu Ejeersaa biratti dhufanitti, Yesuus barattootaa lama erge. Isaaniin jedhe, Gara ganda fuula keessan dura jiru sanatti deemaa, fi battaluma harree hidhattee fi ilmoo harree ishee wajjin ni argattan; hiiktanii natti fidaa. Yoo namni tokko waan tokko isiniin jedhe, isin akkana jettu: Gooftaan barbaachisummaa isaanii qaba, battalumattis isaan ni erga. Kun guutuun isaa akka wanni raajichi dubbate sun guutamuuf tae. Intala Xiyoon jedhaatii, Kunoo mootiin kee gara keetti dhufa, gad of qabee fi harree, ilmoo harree korma yaabbatee.

Barattoonni garuu deemanii fi akkuma Yesuus isaaniif ajaje sana hojjetan. Isaan harree fi ilmoo harree sana fidanii, uffata isaanii irra isaanii diriirsan, innis irra taae. Garuu namoonni

baayeen guddaan uffata isaanii karaa irratti diriirsan, warri biroo immoo damee mukkeen irraa muranii karaa irratti diriirsan. Namoonni baayeen warri isaan dura deeman fi warri isaan hordofan iyyaa turan jedhanii, Hoosaanaa ilma Daawit! Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha! Hoosaanaa ol aanaa keessatti!

Yeroo inni Yerusaalem seenetti, magaalaan guutuun raafamtee, Kun eenyu? jettee gaafatte. Namoonni garuu, Kun Iyyaasuu raajii Naazreeti Galiilaa irraa dhufe jedhan.

Yesuusis gara mana qulqulluu Waaqaatti seene; warra mana qulqulluu keessatti gurguratаa fi bitaa turan hunda ari'e; minjaala jijjiirrattoota maallaaqaa garagalche; teessoo warra guguraa'oo gurguratаa turanis garagalche. Akkasumas isaanitti jedha, Barreeffameera, Manni koo mana kadhannaa jedhamee waamama, isin garuu isa holqa saamtotaa godhattan.

Akkasumas naaftonni fi jaamtonni mana qulqullummaa keessatti gara isaatti dhufan, innis isaan fayyise. Arganii garuu luboonni hangafoota fi barreessitoonni dinqiiwwan inni hojjete fi ijoollee mana qulqullummaa keessatti iyyaa jiranii fi Hoosaanaa ilma Daawit jedhan sana aaraniiru. Fi isaaniin, Waan kunniin jedhan ni dhageessaa? jedhanii. Yesuus garuu, Eeyyee, Afaan daaimmaniitii fi warra hoosisan irraa galata qopheessite jechuun gonkumaa hin dubbifnee? jedheen. Fi isaan dhiisee magaalaa keessaa gara ala ba'ee gara Beetaaniyaa deeme, achittis bule.

Ganama garuu gara magaalaatti deebiu beelae. Fi muka harbuu tokko karaa irra argee gara isheetti dhufee, garuu baala malee homaa ishee keessaa hin argine. Isheettis, Si'achi fuduraan si irraa bara baraan hin tau jedhe. Mukni harbuus battalumatti goge. Barattoonni arganii dinqisiifatanii, Mukti harbuu kun akkamitti battalumatti goge? jedhan. Deebisee garuu Yesuus isaaniin jedhe, Dhugaan isin jedha, yoo amantii qabdanii shakkii malee, miti qofa waan muka harbuu sana ni gootu, garuu yoo tulluu kanaaf jettan, Ol kaafamii galaanatti darbatami, ni ta'a. Waan kadhannaa keessatti amanaa taatanii gaafattan hunda ni argatu.

Akkasumas inni gara mana qulqulluu dhufee, yeroo inni barsiisaa jiruu, luboonni hangafoonni fi maanguddoonni uummataa gara isaa dhufanii akkana jedhan: Aangoo maaliin wantoota kana hojjetta? Eenyutu aangoo kana siif kenne? Deebii kennuudhaan garuu Yesuus isaaniin jedhe, Ani isinillee dubbii tokko nan gaafadha; yoo naaf jettan, anis taayitaa aangoo kamiin wantoota kana akkan hojjedhu isinitti nan hima. Cuuphaan Yohaannis eessaa ture, samii irraa moo namootaa irraa? Isaan garuu of gidduutti yaadaa turan jedhanii, Yoo jennu, Samii irraa, nuun ni jedha, Maaliif kanaafuu hin amanne isaaf? Yoo garuu jennu, namoota irraa, tuuta namootaa ni sodaanna, hunduu Yohaannisiin akka raajii ni qabuutii. Fi deebii kennuudhaan Yesuusitti jedhan, Hin beeknu. Innis isaanitti jedhe, Anis aangoo kam keessatti akkan wantoota kana godhu isinitti hin himu.

Maal garuu isinitti fakkaata? Namni tokko ijoollee lama qaba ture, fi dhufee isa jalqabaatti jedhe, Ilma ko, deemi hara hojjedhu iddoo dhaabaa wayinii koo keessatti. Inni garuu deebisee, Ani hin barbaadu jedhe; booda garuu gaabbii qabaatee deeme. Fi dhihaatee gara lammaffaatti haaluma kanaan jedhe. Inni garuu deebisee, Ani, gooftaa jedhe, fi hin deeme. Eenyutu lamaan keessaa fedhii abbaa hojjete? Isaan, Inni jalqabaa jedhaniin. Iyyesuus isaaniin jedha, Dhugumaan isiniin nan jedha, qaraxxoonnii fi sagaagaltuuwwan isin dura deemu gara mootummaa Waaqaatti. Yohaannis karaa qajeelummaan gara keessan dhufe, garuu isin isatti hin amanne. Qaraxxoonni gibiraatii fi sagaagaltuuwwan garuu isatti amanan. Isin waan kana argitanii booda illee hin qaanamne akka isatti amantan.

Fakkeenya biraa dhagaaaa. Namni tokko gooftaa manaa ture, inni iddoo dhaabaa wayinii dhaabee, dallaa naannessee kaaee, iddoo cuunfaa wayinii isa keessatti qotee, gamoo ijaaree, qonnaan bultoota kireeffatee biyya alaatti deeme. Yommuu garuu yeroon firii dhiyaate, garboota isaa gara qotee-bultootaatti ergee firii isaa akka fuudhan. Qonnaan-bultoonni garboonni isaa fuudhanii, tokko reebsan, tokko ajjeesan, tokko immoo dhagaadhaan tumsan. Ammas ergasii ergamtoota biroo warra jalqabaa caalaa baayee erge, fi isaan isaaniif haaluma wal fakkaatuun godhan. Booda garuu ilma isaa gara isaaniitti ergee, Ilma koo ni kabaju jedhee yaade. Qonnaan bultoota garuu ilma sana arganiin ofii isaanii keessatti jedhan, Kun dhaaltuu dha, kottaa isa ajjeesnee dhaala isaa haa qabannuu. Fi isa fuudhanii

iddoo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii ajjeesan. Yommuu gooftaan iddoo dhaabaa wayinii sun dhufu, qotee bultoota sana maal godha? Isaaniin jedhan, Hamtoota sukanneessaan ni balleessa; iddoo dhaabaa wayinii immoo qonnaan bultoota biraatti ni kireeffata; isaanis yeroo isaaniitti firii isaaf ni kennu. Iyaasuun isaaniin jedhe, Isin barreeffamoota keessatti takkumaa hin dubbifnee? Dhagaan ijaartonni tuffatan, kun mataa golee ta'e. Kun Gooftaa biraa dhufe, ijuma keenya durattis dinqisiisaa dha.

Kanaafuu ani isiniin nan jedha: Mootummaan Waaqayyoo isin irraa ni fudhatama, sabni ija isaa naqatuuf immoo ni kennama. Namni dhagaa kana irra kufu ni caccaba; inni immoo nama kamii irratti kufe, isa sana ni hurreessa. Luboonni hangafoonnii fi Fariisoonni fakkeenya isaa dhageenyaan akka inni waaee isaanii dubbatu beekan. Isa qabuuf yaalaa turan garuu namoota baayee sodaatan, sababiin isaas akka raajitti isa fudhataniif.

# 22

Yesuusi deebisee ammas fakkeenya keessatti isaanitti dubbatee akkana jedhe, Mootummaan samiiwwanii mootii tokko kan fakkaatu, innis ilma isaatiif cidha fuudhaa fi heerumaa qopheesse. Innis garboota isaa ergee warra fuudhaa fi heerumaaf waamamanii sana akka waamaniif ergite, garuu isaan dhufuu hin feene. Ammas garbootas biraa ergee, Warra waamamanitti himaa, kunoo nyaata koo gaarii qopheessee jira,

sangoonni koo fi horiin gabbataan ajjeefamaniiru, wanti hundinuu qophaaeera, gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhee erge. Isaan garuu dhiisanii deeman; inni tokko gara lafa qotiisaa ofii isaatti, inni kaan immoo gara daldala isaatti. Warri hafan garuu garboota isaa qabatanii arrabsanii ajjeesan. Dhagahee garuu, mootichi sun ni aare, fi loltoota isaa erguudhaan ajjeestota sana balleessee magaalaa isaanii gube. Sana booda garbootas isaatiin jedha, Fuudhaa fi heerumni dhugumaan qophaaaa dha, warri afferamanii garuu hin malan turan. Kanaafuu gara karaa-bahuuwwan karaalee deemaa, fi nama hammam argattan hunda gara fuudhaa fi heerumaa waammaa. Garboonni sun ba'anii karaa irratti namoota argatan hunda, hamaa fi gaarii, walitti qaban; fuudhaan immoo namoota ciisaa turaniitiin guutame. Mootichi garuu namoota ciisan ilaaluuf seenee, achitti nama uffata fuudhaa hin uffanne tokko arge. Akkasumas inni, Yaa hiriyaa, ati akkamitti uffata fuudhaa malee as seente? jedheen. Inni garuu ni cal'ise. Yeroo sana mootichi tajaajiltootaan jedhe, Miilla isaatii fi harka isaa hidhaatii isa fuudhaatii gara dukkana alaatti gadi darbaa; achitti booyiinsii fi ciniinsi ilkaanii ni jiraata. Baayeen ni waamaman, muraasni garuu ni filataman.

Sana booda Fariisotni deemanii gorsa fudhatan akka dubbii keessatti isa kiyyoo keessa galchan. Isaanis barattootaa isaanii Heroodiyaanota wajjiin gara isaatti erganii akkana jedhan, Yaa barsiisaa, nu beekna akka ati dhugaa taatee fi karaa Waaqaa dhugaadhaan barsiiftu. Waaee nama kamiituu si hin yaaddessu, ati fuula namaatti hin ilaaltuu. kanaafuu nutti himi, maal sitti

fakkaata? Qeesaariif gibira kennuun ni dandaamaa moo hin dandaamu? Yesuus garuu hammina isaanii beekee, Maaliif na qortu, fakkeessitoota? jedhe. Saantima gibira natti agarsiisaa. Isaan garuu deenaariiyoon isaaf dhiheessan. Innis isaaniin jedhe, Fakkiin kun fi barreeffamni kun kan eenyuu ti? Isaan, Kan Qeesaar jedhaniin. Sana booda inni isaaniin jedha, Kanaafuu waan Qeesaar tae Qeesaariif kennaa; waan Waaqaa taes Waaqaaf kennaa. Dhaga'anii dinqisiifatan, fi dhiisanii isa deeman.

Guyyaa sana keessa Saduqawwan warri du'aa ka'uu akka hin jirre jedhan gara isaa dhufanii isa gaafatan Jedhan, Barsiisaa, Museen akkana jedhe: Yoo namni tokko utuu ijoollee hin qabaatin due, obboleessi isaa niitii isaa haa fuudhu, sanyii obboleessa isaatiif haa dhalomsisu. Turan garuu gidduu keenya obboleeyyii torba turan, fi inni jalqabaa erga fuudhee booda due, sanyii waan hin qabneef niitii isaa obbolee isaatiif dhiise. Walfakkaataan lammaffaan fi sadaffaan, hanga torbaanitti. Booda jedhu hunda booda, dubartiin sunis duute. Kanaafuu du'aa ka'umsa keessatti, dubartittiin kun torban keessaa kan eenyuu ta'a? Hunduu isaanii ishee fuudhaniiru. Yesuus deebisee garuu isaaniin jedhe, Isin barreeffamoota fi humna Waaqaa waan hin beekneef gowwoomtaniirtu. Kaumsa keessatti namoonni hin fuudhan yookaan hin fuudhisiifaman, garuu akka ergamtoota Waaqaa kanneen samii keessa jiranii ti. Waaee du'aa ka'umsaa warra du'anii garuu, waan Waaqni isiniin jedhe kan dubbatame sana hin dubbifnee? Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq fi Waaqa Yaaqoob. Waaqni Waaqa warra

duutanii miti, garuu Waaqa warra jiraatanii. Namoonni baayeen dhageenyaan barsiisa isaa irratti dinqisiifatan.

Fariisotni garuu akka inni Saduqawota afaan qabuuse dhageenyaan walitti qabaman. Namni tokko isaanii keessaa, beekaan seeraa, isa qoruuf jedhee gaafate: Yaa barsiisaa, ajajni guddaan seera keessaa maalii? Yesuus garuu isaaniin jedhe, Gooftaa Waaqa kee onnee kee guutuun, lubbuu kee guutuun, fi sammuu kee guutuun ni jaallatta. Kun ajaja jalqabaa fi guddaa dha. Lammaffaan garuu kanaan fakkaatti: Ollaa kee akka ofii keetii jaallatta. Ajaja lamaan kana keessatti seerri guutuun fi raajjonni hundi fannifamu.

Fariisotni yeroo walitti qabaman garuu, Yesuus isaan gaafate Jedhee, Waaee Kiristoos maal isinitti fakkaata? Inni ilma eenyuu ti? Isaan immoo, Ilma Daawit jedhanii deebisan. Inni isaaniin jedha, Yoos Daawit akkamitti Hafuuraan isa Gooftaa jedhee waama, Gooftaan Gooftaa kootiitiin jedhe, Hanga ani diinota kee miilla kee jalatti miilla-jaldeessa godhutti karaa mirga koo taai.

Yoo kanaafuu Daawit isa Gooftaa jedhee waama, akkamitti ilma isaa tauu dandaa?

Fi namni tokko iyyuu deebii kennuuf isa hin dandeenye, yookaan guyyaa sana irraa eegasee namni tokko iyyuu deebiee isa gaafachuuf hin ijae.

# 23

Sana booda Yesuus namoota hedduu fi barattoota isaatti dubbate. Jedhu, Barreessitoonni fi Fariisotni teessoo Musee irra teeyyataniiru. Kanaafuu waan isaan akka isin eegdan isinitti jedhan hunda eegaa fi godhaa, garuu hojii isaanii fakkaattee hin hojjetinaa, isaan ni dubbatu malee hin hojjetan. Isaan ba'aa ulfaataa fi ba'uu rakkisaa hidhu, gatiittii namoota irras kaa'u, quba isaanii garuu isaan sochoosuuf hin barbaadan. Hojii isaanii hunda garuu namoota biratti argamuuf hojjetu. Phylacteries isaanii balisu, handaara uffata isaanii immoo guddisu. Iddoo ulfinaa cidha-nyaatalee keessaa fi teessoo duraa waldaa-kootaa keessaa ni jaallatu. Akkasumas gabaa keessatti nagaa gaafachuu fi namoota biraan rabbi, rabbi jedhamanii waamamu. Isin garuu raabii jedhamtanii hin waamamtan, barsiisaan keessan tokko qofa waan ta'eef, innis Kiristoos; isin hundi immoo obboloota. Abbaa keessan lafa irratti hin waammatinaa, abbaan keessan tokko samiiwwan keessa jiru qofaatii. Yookaan barsiisota hin waamamtinaa, barsiisaan keessan tokko qofa waan jiruuf, inni Kiristoos dha. Inni garuu guddaan keessan tajaajilaa keessan ni taa. Namni kamuu garuu of ol qabu gadi qabama, fi namni kamuu of gadi qabu ol qabama.

Wayyoo garuu isinitti, barreessitootaa fi Fariisota fakkeessitootaa, isin manneen haadhota hiyyeessaa waan nyaattaniif, akkasumas sababni kadhannaa dheeraa

kadhachuutiin, kanaaf murtii guddaa ni argatu. Wayyoo isinitti, barreessitoonni fi Fariisota fakkeessitoonni, isin mootummaa samiiwwanii fuula namootaa duratti ni cuftu; isin mataan keessan hin seentan, warra seenuu barbaadanis akka seenaniif hin dhiiftan. Wayyoo isinitti, barreessitoonni fi Fariisotni fakkeessitoonni, sababii isin galaana fi lafa gogaa naannessitanii alagaa tokko argachuuf deemtu, yommuu inni alagaan sun amanutti immoo, isa ilma gahaanaam kan isin caalaa dachaa lama gootu. Wayyoo isinitti, qajeelchitoota jaamoo, warri akkana jettan, namni mana qulqullummaa keessatti kakatu, wanni sun homaa miti, namni garuu warqee mana qulqullummaa sanaa keessatti kakatu, dirqama qaba. Gowwoota fi jaamota, eenyutu caalaatti guddaa dha: warqiin moo mana qulqullummaa warqii qulqulleessu? Akkasumas, namni iddoo aarsaa irratti kakatu homaa miti, namni garuu kennaa isa irra jiru irratti kakatu dirqama qaba. Gowwoota fi jaamota, maal guddaadha, kennaan moo iddoon aarsaa kennaa sana qulqulleessu? Namni iddoo aarsaa irratti kakatu, iddoo aarsaa sanaa fi waan isa irra jiru hunda irratti kakateera. namni mana qulqullummaa keessatti kakatu, mana qulqullummaa sanaa fi isa keessa jiraatu sanaan kakata, Namni samii keessatti kakatu, teessoo Waaqaa fi isa teessoo sana irra taau keessatti ni kakata. Wayyoo isinitti, barreessitoonni fi Fariisawwan fakkeessitoonni, sababii isin kudhan keessaa tokko kennitu mint, dill fi cumin, garuu dhiiftan wantoota ulfaatoo seera, murtii, gara laafina fi amantii. Wantoota kanneen hojjechuu barbaachisa ture, kanneen kaan immoo hin dhiisin. Qajeelchitoota jaamoo, isin warri bookee calalanii baaftu, gaalaa garuu liqimsitu Wayyoo

isinitti, barreessitoonni fi Fariisota fakkeessitoonni, sababii qulqulleessitu alaa kooppii fi saanii, keessa garuu boojuu fi jal'inaan guutamaniiru. Yaa Fariisii jaamaa, jalqaba keessa xoofoo fi saanii qulqulleessi, akka alaan isaaniis qulqulluu tau. Wayyoo isinitti, barreessitootaa fi Fariisota fakkeessitoonni, sababii isin fakkaattu awwaala adii dibameen, kanneen alaan dhugumaan bareeddoo mulatu, keessaan garuu guutamanii lafee duutee fi xuraaummaa hundaa. Akkas isin alaa dhugumatti namoota duratti qajeeltota fakkaattu, keessa garuu fakkeessummaa fi seeraa-dhabiinsaan guutamtaniirtu. Wayyoo isinitti, barreessitoonni fi Fariisota fakkeessitoonni, sababii isin awwaala raajotaa ijaartan, yaadannoo qajeeltotaas miidhagsuuf. fi jettu, Yoo nu bara abbootii keenyaa keessa jiraannee turre, dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaanii wajjin hin hirmaannu turre. Kanaafuu isin ofii keessaniif akka ilmaan warra raajota ajjeesanii taatan ni dhugaa baatu. Isinis safara abbootii keessanii guutaa. Yaa boofota, dhaltoota buutii, isin akkamitti murtii gahaanaa jalaa baqattu? Kanaafuu kunoo ani gara keessanitti raajota, ogeeyyii fi barreessitota nan erga; isaan keessaa tokko tokko ni ajjeessitu, ni fanniftu; isaan keessaa tokko tokko waldaa keessan keessatti ni garaftu, magaalaa tokkoo gara magaalaa biraatti ni ariitu. Akka dhiigni qajeelaa hundi kan lafa irratti dhangalaafamaa jiru, dhiiga Aabeel qajeelaa irraa kaasee hanga dhiiga Zakkaariyaas ilma Baraakiyaas kan isin mana qulqullummaa fi iddoo aarsaa gidduutti ajjeeftan sanaatti, isin irratti dhufu. Dhugaa isinitti nan hima; wantoota kunneen hundi dhaloota kana irratti ni dhufu. Yerusaalem Yerusaalem, isheen raajota ajjeessitu fi warra

gara ishee ergaman dhagaadhaan tumtu, yeroo meeqa akka allaattiin hanqaaquu ishee qoochoo ishee jala walitti qabdu sana ijoollee kee walitti qabuuf barbaade, isin garuu hin barbaanne. Kunoo, manni keessan onaan isinitti dhiifama. Ani isinitti nan jedha, amma kaasee hanga isin, Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun haa eebbifamu jettan, ana gonkumaa hin argitan.

# 24

Fi Iyyasuus mana qulqullummaa keessaa bahee deemaa osoo jiruu, barattoonni isaa ijaarsa mana qulqullummaa isatti agarsiisuu dhufan. Yesuus garuu isaaniin jedhe, Wantoota kana hunda hin argitanii? Dhugumaan isiniin nan jedha, asii dhagaan tokko dhagaa biraa irra hin hafu kan hin diigamne. Utuu inni tulluu ejersa irra taaee jiruu, barattoonni kophaa isaaniitiin gara isaa dhufanii akkana jedhan, Nutti himi, wantooni kun yoom ta'u? Mallattoon dhufaatii keetii fi xumura baraa maal fa'i? Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Of eeggadhaa; namni tokko akka isin hin jal'ifneef. Baayeen maqaa kootiin dhufanii, Ani Kiristoos jedhanii baayoota ni gowwoomsu. Isin waraanaa fi oduu waraanaa dhageessuuf jirtu, garuu hin jeeqaminaa; wanni kun hundi uumamuu qaba, garuu dhumni amma hin dhufne. Sababiin sabni sabni irratti kaa, mootummaanis mootummaa irratti kaa; beelonni, dhukkuboonni fi sochiin lafaas bakka garaa garaatti ni tau. Hundi garuu kunniin jalqaba ciniinsuuwwanii dha. Yeroo sana isaan gara rakkoo keessatti

isin dabarsanii ni kennu, akkasumas isin ni ajjeesu, akkasumas isin saboota hunda biratti sababii maqaa kootiif ni jibbamtu. Fi ergasii namoonni baayeen ni gufatu, walii fi walii dabarsanii ni kennu, akkasumas walii fi walii ni jibbu. Raajoonni sobaa baayeen ni kau, namoota baayees ni gowwoomsu. Fi sababii seera-dhabummaan baayatuuf, jaalalli namoota baayee ni qabbanaaa. Inni garuu hanga dhumaatti obsee, kun ni baraarama. Fi oduun gaarii kun kan mootummaa addunyaa jiraatamte guutuu keessatti saboota hundaaf dhugaa ba'umsaaf ni labsama, ergasii immoo xumurri ni dhufa. Yommuu kanaafuu isin waan jibbisiisaa kan onaa kan karaa Daani'el raajichaa dubbatame iddoo qulqulluu keessa dhaabatee argitan, inni dubbisu haa hubatu. Yeroo sana warri Yihuudaa keessa jiran gara tulluuwwanitti haa baqatan. Namni bantii mana irra jiru waan mana isaa keessaa fuudhuuf gadi hin buin. Namni dirree keessa jiru uffata isaa fudhachuuf duubatti hin deebiin. Wayyoo dubartoonni ulfaa taaniif fi dubartoonni hoosisan guyyoota sana keessatti jiraniif! Kadhadhaa garuu akka baqannaan keessan yeroo gannaa yookaan guyyaa Sanbataa hin taane. Yeroo sana rakkina guddaa ni dhufa; rakkina akkasii jalqaba addunyaa irraa kaasee hanga ammaatti hin mulanne yookaan gonkumaa hin mulatu. Fi yoo guyyoonni sun hin gabaabfaman, foon hundi hin baraaramtu ture; garuu sababii filatamtootaaf, guyyoonni sun ni gabaabfamu. Yeroo sana yoo namni tokko isiniin jedhe, Kunoo, asitti Kiristoos jira yookaan Asitti jira, hin amininaa. Kiristoonsi sobaa fi raajoonni sobaa ni kau; isaan mallattoowwan gurguddoo fi dinqiiwwan ni kennu, akka yoo dandaame, filatamtoota illee gowwoomsan. Kunoo, ani dursee

isinitti himeera. Yoo kanaafuu isaan isiniin jedhan, Kunoo, gammoojjii keessa jira, hin bahinaa; Kunoo, kutaalee keessa jira, hin amaninaa. Akkuma balaqqeen bahaatii kaatee hanga lixaatti mulatu, akkasuma dhufaatiin Ilma Namaa ni taa. Bakka reeffi jiru, achitti culullеen walitti qabamu.

Battalumatti garuu rakkina guyyoota sanaa booda, aduun ni dukkanaati, ji'is ifa ishee hin kennitu, urjiiwwanis samii irraa ni buu, humnoonni samiiwwaniis ni raafamu.

Fi sana booda mallattoon Ilma Namaa samii keessatti ni mulata, fi sana booda gosoonni lafaa hundi ni boochu, akkasumas Ilma Namaa duumessa samii irra humna fi ulfina guddaa wajjin dhufaa jiru ni argu. Fi inni ergamtoota isaa sagalee malakataa guddaa wajjin ni erga, isaanis filatamtoota isaa bubbee afraniin gama daarii samiiwwanii irraa hanga daarii isaaniitti walitti ni qaban. Muka harbuu irraa garuu fakkeenya baradhaa. Yommuu dameen ishee duraan lallaafaa taee baallis biqilu, akka ganni dhiyoo jiru ni beektu. Akkasuma isin yommuu wantoota kanneen hunda argitan, akka inni dhi'oo jiru, balbala duratti akka jiru beekaa. Dhugaa isinitti nan jedha, dhaloon kun hamma wantoonni kunneen hundi raawwataman hin darbu. Samiin fi lafti ni darbu, garuu dubbiin koo gonkumaa hin darbu. Waaee guyyaa sanaa fi saaatii sanaa garuu namni tokko iyyuu hin beeku, ergamtoonni samiiwwanii iyyuu hin beekan, abbaan koo qofti malee. Akkuma guyyoonni Nohii turan, akkasumas dhufaatiin Ilma Namaa ni taa. Akkuma isaan guyyoota lolaa dura jiran keessa nyaachaa fi dhugaa, fuudhaa fi heerumsiisaa

turan, hanga guyyaa Nohii doonii seenetti, Fi hin beekne hanga bishaan badiisaan dhufee hunda fuudhee deemuu; akkasuma dhufaatiin Ilma Namaa ni taa. Yeroo sana namoonni lama dirree keessa ni jiraatu; inni tokko ni fudhatama, inni tokko immoo ni dhiifama. Dubartoonni lama mana daakuu keessatti daakuu daakaa jiru; tokko ni fudhatamti, tokko immoo ni dhiifamti. Kanaafuu eegaa, sababii isin saaatii maalii Gooftaan keessan dhufuu akka hin beekneef. Sana garuu beekaa: yoo abbaan manaa eegumsa kam keessa hattuun akka dhufu beekee, dammaqee eegaa turuu fi mana isaa akka hin caccabamne dhorkaa ture. Kanaafuu isinis qophaa'aa ta'aa, sababii saaatii hin yaaddanne sanatti Ilmi Namaa ni dhufa.

Eenyutu yoo tae garbichi amanamaa fi ogeessa, kan gooftaan isaa tajaajila isaa irratti isa muude, akka inni yeroo barbaachisaa taetti nyaata isaaniif kennu? Eebbifamaa dha garbicha sana kan gooftaan isaa yommuu dhufu hojjechaa akkas argatu. Dhugaan isinitti nan himu: qabeenya isaa hunda irratti isa ni muuda. Yoo garuu garbichi hamaan sun garaa isaa keessatti, Gooftaan koo dhufuuf ni tursiisa jedhe, Yoo inni gabroota hiriyoota isaa rukuchu jalqabee, machooftota wajjin nyaachuu fi dhuguu eegale, Gooftaan garbichaa sanaa guyyaa inni hin eegne keessatti fi saaatii inni hin beekne keessatti ni dhufa. Fi lamatti isa kutee, qooda isaa fakkeessitootaa wajjin ni kaa'a; achitti boo'ichii fi ciniinsuun ilkaanii ni jiraata.

# 25

Yeroo sana mootummaan samiiwwanii durboota kudhanitti ni fakkaata, isaan kanneen ibsaa isaanii fuudhanii misirricha simachuuf ba'an. Shan garuu isaanii keessaa ogeeyyii turan, shaniin immoo gowwootan turan. Isaan kanneen gowwaa taan ibsaa ofii isaanii fuudhanii, garuu zayita ofii isaanii waliin hin fuune. Ogeeyyiin garuu zayita meeshaalee isaanii keessatti ibsaalee isaanii waliin fudhatan. Garuu sababii misirichi tursiiseef, isaan hundinuu ni muddamanii rafan. Gidduu halkan garuu iyyatu uumame, kunoo misirricha ni dhufa, gara simachuu isaa ba'aa. Yeroo sana durboota sun hundi kaafaman, ibsaawwan isaanii immoo miidhagsisan. Gowwoonni garuu ogeeyyiitti jedhan, Zayitii keessan irraa nuuf kennaa, sababiin lampaawwan keenya dhaamaa jiraniif. Ogeeyyiin garuu deebisanii jedhan, Akka hin taineef nuuf fi isinii hin gahuuf, garuu caalaatti gara warra gurguraniitti deemaatii ofii keessaniif bitadhaa. Yeroo isaan bitachuuf deemaa turanitti misirrichi dhufe; qophaa'oon immoo isa waliin gara cidha fuudhaa fi heerumaa seenan, balballis ni cufame. Booda garuu durboota hafan dhufan, Gooftaa, Gooftaa, nuuf bani jedhanii. Inni garuu deebisee jedhe, Dhugaan isiniin nan jedha, isin hin beeku. Kanaafuu eegaa, sababii isin guyyaa yookaan saaatii Ilmi Namaa itti dhufu hin beektaniif.

Akkuma namni tokko imala deemaa jiru garboota isaa ofii waame fi qabeenya isaa isaaniif kenne, Inni tokkoof taalaantii shan, tokkoof immoo lama, tokkoof immoo tokko, tokkoon tokkoo isaaniif akka dandeettii isaanii mataa isaaniitti kenne, yeruma sana ammoo deeme. Namichi taalaantii shan fudhate

sun garuu deemee isaan hojjechiisuun taalaantii shan biraa argamsiise. Akkasuma namni lama argate sun innis lama biraa argate. Inni garuu tokko fuudhee deemee lafa keessatti qotee meetii gooftaa isaa dhokse. Yeroo dheeraa booda gooftaan garboota sanaa ni dhufa, akkasumas isaaniin waliin hisaaba qabsaaa. Namichi taalaantii shan fudhate sun dhihaatee taalaantii shan biraa dhiyeesse, akkana jedhee: Gooftaa, ati taalaantii shan naaf kennite; ilaali, ani taalaantii shan biraa isaan irratti argadheera. Gooftaan isaa akkana jedheen, Gaarii dha, garbichi gaarii fi amanamaa! Waan muraasa irratti amanamaa turte, waan baayee irratti sin dhaaba. Gammachuu gooftaa keetii keessa seeni. Dhufee garuu namichi taalaantii lama fudhate sun jedhe, Gooftaa, taalaantii lama naaf kennite; ilaali, taalaantii lama biraa irra isaanii argadheera. Gooftaan isaa akkana jedheen: Gaarii dha, garbichi gaarii fi amanamaa! Waan muraasa irratti amanamaa turte; waan baayee irratti sin dhaaba. Gammachuu gooftaa keetii keessa seeni. Dhufee garuu fi inni talantii tokko fudhate jedhe, Gooftaa, ani akka ati nama jabaata, bakka hin facaafatin haammatu fi bakka hin bittinneessin walitti qabdu sin beeka, Ani sodaadheera, deemees talantii kee lafa keessa dhokseera; ilaali, kan kee ni qabda. Deebisee garuu gooftaan isaa akkana jedheen, Garbichi hamaa fi dhibaa'aa! Ati akka ani bakka hin facaafanne irraa haammaru fi bakka hin bittinneessine irraa walitti qaba ni beekta. Kanaafuu meetii koo gara bankoota darbuu si barbaachisa ture, anis yoon dhufe kan koo dhala isaa waliin argadheen ture. Kanaafuu taalaantii isaa irraa fuudhaatii nama taalaantota kudhan qabuuf kennaa. Nama waa qabu hundaaf ni kennama,

akkasumas ni baay'ata; nama homaa hin qabne irraa garuu wanni inni qabu iyyuu ni fudhatama. Garbichi faayidaa hin qabne sana gara dukkana alaatti gadi darbaa; achitti boo'ichaa fi ilkaan ciniinsuun ni jiraata.

Garuu yommuu Ilmi Namaa ulfina isaa keessatti ergamtoota qulqulluu hunda wajjin dhufu, sana booda teessoo ulfina isaa irra ni taaa. Saboonni hundi fuula isaa dura walitti qabamu, innis akkuma tikseen hoolota reoota dargaggoo irraa addaan baasutti, isaan wal irraa addaan baasa. Fi inni hoolota mirgaa isaa irra ni dhaaba, reoota immoo bitaa isaa irra ni dhaaba. Sana booda mootichi warra karaa mirga isaa jiraniitiin ni jedha, Kottaa warri eebbifamtoonni Abbaa koo, mootummaa hundeeffama addunyaa irraa isinii qopheeffame dhaala godhaa fuudhaa. Ani beelaeeraatii, isin nyaata naa kennitan; ani dheeboteeraan, isin dhugaatii naa kennitan; ani alagaa tureera, isin na simattan. Qullaa ture, isin garuu na uffisiiftan; dhukkubsadheera, isin immoo na daawwattan; mana hidhaa keessa ture, isin garuu gara koo dhuftan. Sana qajeeltonni deebii isaaf kennu, Gooftaa, yoom si argine utuu beela'aa jirtuu fi si soorrine, yookaan utuu dheebotaa jirtuu fi si obaasine? Yoom garuu si alagaa argine walitti si qabne, yookaan qullaa argine si uffisne? Yoom garuu si argine dadhabaa yookaan mana hidhaa keessa jirtu, fi gara kee dhufne? Mootichis deebisee isaaniin ni jedha, Dhugaa isinitti nan himu, waan obboleeyyii koo xixiqqoo kanneen keessaa tokkoof goote, anaaf gootu. Sana booda inni warra bitaa jiraniinis ni jedha, Isin abaaraman, narraa deemaa gara ibidda bara baraa kan diiyaabiloosii fi ergamtoota isaatiif

qophaae sanatti. Ani beelaa ture, isin garuu nyaata naaf hin kennine; ani dheebote, isin garuu dhugaatii naaf hin kennine, Alagaa ture, garuu na hin simattan; qullaa ture, garuu na hin uffiftan; dhukkubsataa fi mana hidhaa keessa ture, garuu na hin daawwattan. Yeroo sana isaaf deebii kennuuf ni deebiu, isaan ofii isaanii jedhan, Gooftaa, yoom si argine beela'aa yookaan dheebotaa yookaan alagaa yookaan qullaa yookaan dadhabaa yookaan mana hidhaatti, fi hin tajaajille siif? Yeroo sana deebii isaaniif kennee akkana jedha, Dhugaa isinitti nan hima, waan isin tokko kanneen warra hunda caalaa xiqqoo keessaa hin gooneef, ana illee hin goone. Fi isaan kunniin gara adabbii bara baraatti ni deemu, warri qajeeltonni garuu gara jireenyaa bara baraatti ni deemu.

# 26

Akkasumas yommuu Yesuus dubbii kana hunda xumuretti, barattoota isaatiin jedhe, Isin ni beektu akka guyyaa lama booda Faasiikaan ni tau, fi Ilmi Namaa fannifamuuf ni kennama. Yeroo sana luboonni hangafoota, barreessitoonni fi maanguddoonni uummata gara oobdii lubicha hangafaa kan Qayyaafaa jedhamu sanaa walitti qabaman. Isaanis akka Yesuusin gowwoomsaan qabatanii ajjeesan mari'atanii walii galan. Jedhan garuu, Ayyaana keessatti hin tahin, akka raafamni uummata gidduutti hin uumamneef.

Yesuus garuu yeroo Beetaaniyaa keessa mana Simoon namicha

lamxii sanaa ture, Dubartiin tokko qorqee alabaastir shittaa baayee gatii guddaa qabu qabattee gara isaatti dhufatte, yeroo inni ciisaa jiruttis mataa isaa irratti dhangalaassite. Barattoonni isaa garuu waan kana arganii aaranii, Badiisni kun maaliif? jedhan. Shittoon kun gatii guddhaatti gurguramuun hiyyeessaaf kennamu ni dandaama ture. Beekee garuu Yesuus isaaniin jedhe, Maaliif dubartittiidhaf rakkoo fiddu? Isheen hojii gaarii natti hojjetteerti. Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu, ana garuu yeroo hunda hin qabdan. Dhiifte jechuun dubartiin kun shittoo kana dhagna koo irratti waan goote, na awwaaluuf qopheessuu dha. Dhugaan ani isinitti hima, eessa yoo oduu gaarii kana lallabame addunyaa guutuu keessatti, wanti isheen hojjette yaadannoo isheetiif ni dubbatama.

Sana kudha lamaan keessaa tokko kan Yihuudaa Iskaariyoot jedhamu sun gara luboota hangafoota deemee akkana jedhe, Maal feetu naaf kennuu barbaaddu, anis isinii isa nan dabarsaa? Isaan garuu meetii soddoma isaaf dhaaban. Fi yeroo sana irraa kaasee, isa dabarsuf carraa barbaadaa ture.

Guyyaa jalqabaa maxinoo hin bukaa'in sanaa barattoonni gara Yesuus dhufanii akkana jedhanii gaafatan: Akka ati Faasiikaa nyaattuuf eessatti siif qopheessina barbaadda? Inni garuu akkana jedhe: Gara magaalaatti deemaa, gara nama sanaa dhaqaatii akkana jettuudhaan: Barsiisaan akkana jedha: Yeroon koo dhi'aateera; faasiikaa barattoota koo wajjin mana kee keessatti nan ayyaaneffadha. Fi barattoonni akkuma Yesuus isaaniif ajaje sana godhan, Faasiikaa qopheessan. Galgala garuu

taee, inni kudha lamaan wajjin ciise. Yeroo isaan nyaachaa turanitti, inni akkana jedhe, Dhugumaan ani isinitti hima; tokko keessan keessaa na dabarsee kenna. Baayee dhiphatanii tokkoon tokkoon isaanii, Dhugumatti ana miti, Gooftaa? jedhanii isaanitti dubbachuu jalqaban. Inni garuu deebisee jedhe, Inni harka na waliin saanii keessatti cuuphe kun na dabarsaa. Ilmi namaa dhugumatti deema akkuma waa'ee isaa barreeffametti, wayyoo garuu namicha sanaaf kan karaa isaatiin ilmi namaa dabarsamu; gaarii ture isaaf utuu hin dhalanne namichi sun. Deebii kennuudhaan garuu Yihuudaan inni isa dabarsaa ture jedhe, Dhugumatti ana mitii, Barsiisaa? Inni immoo, Ati jettee jedheen. Yeroo isaan nyaachaa turan garuu, Yesuus buddeena fuudhee galateeffatee cabe, barattoota isaatiif kennaa ture, akkanas jedhe, Fuudhaatii nyaadhaa; kun qaamni koo dha. Kooppii sana fuudhee galateeffatee isaaniif kenne, akkana jedhee: Hundi keessan irraa dhugaa. Kun dhiiga koo kan kakuu haaraa, kan namoota baayeedhaaf dhiifama cubbuu argamsiisuf dhangalaaa jiru dha. Garuu ani isinitti nan jedha akka ani amma as kaasee ija muka wayinii kanaa irraa hin dhugu, hanga guyyaa sanaatti yommuu ani isin wajjin haaraa ta'ee mootummaa Abbaa koo keessatti isa dhugu.

Faarfannaa erga faarfatanii booda, gara tulluu ejersa sanaa ba'an. Yeroo sana Yesuus isaaniin jedhe, Hundi keessan halkan kana anatti ni gufattu, sababiin barreeffameera, Tiksee sana nan dha'a, fi hoolonni bushaayee sanaa ni bittinnaa'u,

Garuu erga ani kaee booda, isin dura bu'ee gara Galiilaa isin

geessa. Phexroos deebisee akkana jedheen: Yoo namoonni hundinuu sitti gufatan, ani garuu gonkumaa hin gufadhu. Yesuus isaaniin jedhe, Dhugumaan sitti nan himu, halkan kana keessa kukuun utuu hin iyyin dura, yeroo sadii na ganta. Phexroos isaaniin jedhe, Yoo si waliin duuun na barbaachise iyyuu, gonkumaa si hin ganu. Haaluma kanaan immoo barattoonni hundi jedhan.

Sana Yesuus isaan waliin gara iddoo Getsemaanee jedhamu dhufe, barattootaanis, Hanga ani achitti dhaqee kadhadhutti asuma taaaa jedhe. Phexiroosii fi ilmaan Zabadiiyoos lamaan erga fudhee booda, gadduu fi dhiphatuu jalqabe. Yeroo sana Yesuus isaaniin jedhe, Lubbuun koo hanga duaatti baayee gadditi. Asuma turaa na wajjin eegaa. Fi fuulduratti ceee xinnoo, fuula isaa irratti kufee kadhachaa fi akkana jedhe: Abbaa koo, yoo dandaamu tae, xoofoo kana narraa haa darbu; garuu akka ani barbaadu miti, garuu akka ati barbaaddu. Fi gara barattootaa dhufa, isaan rafaa argata, Phexroosiin immoo akkana jedha, Akkas saaatii tokko na waliin eeguuf hin dandeenyee? Dammaqaa turaa fi kadhadhaa, akka qormaata hin seenne; hafuurri dhugumatti fedhii qaba, foonni garuu dadhabaa dha. Ammas yeroo lammaffaaf deemee kadhate, Abbaa koo, yoo xoofoon kun na irraa darbuu hin dandeenye, ani osoo isa hin dhugiin malee, fedhiin kee haa raawwatamu. Akkasumas dhufee, ammas isaan rafaa argata; iji isaanii ulfaataa tureef. Fi isaan dhiisee deemee ammas yeroo sadaffaaf dubbii wal-tokko sana dubbatee kadhate Sana booda gara barattootaa isaatti dhufee akkana jedheen, Amma raftu?

Boqottu? Kunoo, saatiin dhiyaateetti; Ilmi Namaa harka cubbamtootaatti dabarsama. Kaaa, haa deemnu; ilaalaa, namichi ana dabarsuu dhihaateera.

Utuu inni dubbachaa jiruu, kunoo Yihuudaan, kudha lamaan keessaa tokko, dhufe; isa wajjinis namoonni baayeen goraadee fi ulee qabatanii luboota hangafoota fi maanguddoota uummataa biraa dhufan. Inni garuu isa dabarsaa jiru isaaniif mallattoo kennee akkana jedhe, Kan ani dhungatu inni isuma; isa qabaa. Battalumas Yesuusitti dhiyaatee, Nagaa, barsiisaa jedhee isa dhungatte. Yesuus garuu, Yaa hiriyaa, waan ati dhufteef kana godhi jedheen. Sana booda isaan dhihaatanii Yesuus irratti harka isaanii kaa'anii isa qaban. Fi kunoo, namni tokko warra Iyyaasuu waliin turan keessaa harka isaa diriirfatee goraadee isaa luqqifate, akkasumas garbicha luba olaanaa rukutee gurra isaa irraa kukkute. Yeroo sana Yesuus isaatti jedha, Goraadee kee gara iddoo isheetti deebisi, namoonni goraadee fudhatan hundi goraadeedhaan ni duutuutii. Yookaan akka ani amma abbaa koo waamuun hin dandau seetaa? Innis ergamoota legiiwwan kudha lamaa ol naaf ni dhiheessa. Yoos barreeffamoonni akka akkas tauu akka qabu jedhu akkamitti guutamu? Saaatii sana keessatti Yesuus namoota hedduu sanaan jedhe, Akka hataa tokkotti goraadee fi ulee qabattanii na qabachuuf gad baatanii? Guyyaa guyyaan mana qulqullummaa keessatti isin bira taaee barsiisaa ture, garuu na hin qabanne. Kun garuu guutuun ta'eera akka barreeffamoonni raajotaa guutaman. Yeroo sana barattoonni hundi isa dhiisanii baqatan.

Isaan garuu Yesuusin qabatanii gara Qayyaafaa luba ol-aanaa geessan, bakka barreessitoonni fi maanguddoonni itti walitti qabamanii turan. Phexiroos garuu fagoo irraa isa hordofaa ture hanga mana murtii luba ol aanaatti, fi keessa seenee gargaartoota waliin taaee dhuma arguuf ture. Luboota hangafoota fi maanguddoota fi mana murtii guutuun garuu dhuga-ba'ummaa soba kan Yesuus irratti barbaadaa turan, akka isa ajjeesan. Fi hin arganne, fi sobaan dhugaa baattonni baayeen dhufaa jiranii, hin arganne. Booda garuu sobaan dhugaa baattonni lama dhufan. Ani jedhe, Kun inni jedhe, Ani mana qulqullummaa Waaqaa barbadeessuu nan dandaa, guyyoota sadii keessattis isa deebisee ijaaruu nan dandaa. Fi kaee lubni ol-aanaan isaaniin jedhe, Homaa hin deebiftu? Warri kunniin maal sitti dhugaa baatu? Yesuus garuu cal'ise. Lubni ol-aanaan immoo deebisee isaanitti jedhe, Ani maqaa Waaqa jiraataatiin sin kakachiisa akka ati Kiristoos, Ilma Waaqaa taatee nutti himtu. Yesuus isaaniin jedhe, Ati dubbatte, garuu ani isiniin nan hima, ammaa as isin Ilma Namaa humna mirgaan taa'ee fi duumessa samii irra dhufaa argitu. Yeroo sana lubni olaanaan uffata isaa tarsaasee, Inni arrabseera! Amma illee maaliif dhuga baatota nu barbaachisa? Kunoo, amma arrabsoo isaa dhageessaniirtu jedhe. Maal isinitti fakkaata? Isaan garuu deebisanii jedhan, Inni yakka duaatiin adabamuu qabu. Yeroo sana fuula isaa keessa tuufan, akkasumas isa dha'an; warri biraa garuu isa chaappessan. jedhanii, Raajii nuuf dubbadhu, yaa Kiristoos, eenyu isa si dha'e?

Phexroos garuu ala oobdii keessa taaaa ture, fi xombore tokko

isatti dhufteef jettee, Atis Yesuus Galiilaa wajjin turte. Garuu inni fuula isaanii hundaa duratti gane, Waan ati jettu hin beeku jedhee. Garuu erga gara karratti ba'ee booda, dubartiin biraa isa argitee namoota achi turaniin, Kun Yesuus Naazreettichaa wajjin ture jette. Fi ammas kakuudhaan, Nama kana hin beeku jedhee gane. Erga yeroo muraasa booda garuu warri dhaabatanii dhufanii Phexrosiin jedhan, Dhugumatti atis isaan keessaa ti, haasaan kee si mulisaatii. Yeroo sana inni abaaruu fi kakachuu jalqabe akka, Ani nama sana hin beeku. Battalumas kukuun iyyite. Phexroos dubbii Yesuus kan isaaf jedhe sana yaaddate: Utuu kukoon hin iyyin dura, ati yeroo sadii na ganta. Achiin bahee ala hadhaa'aan boo'e.

# 27

Ganama garuu taee, luboonni hangafoota hundii fi maanguddoonni uummata Yesuus irratti mari'i fudhatan, akka isa ajjeesan. Fi qabsiisanii isa geessisanii gara Phonxiyoos Phiilaaxoos bulchaa sanaatti dabarsanii kennan.

Sana booda Yihuudaan namichi isa dabarse yommuu akka inni murtaae argetti, gaabbii qabaatee meetii soddoma sana luboota hangafootaa fi maanguddootatti deebise. Jedhe, Cubbuu hojjedhe dhiiga nama balleessaa hin qabne dabarsee kennuudhaan. Isaan garuu, Kun maal nu ilaallata? Ati mataan kee argita jedhan. Meetii mana qulqullummaa keessatti gad darbatee deeme, ergasii dhaqee of fannise. Lubootni hangafoota

garuu meetii sana fuudhanii jedhan, Gara qabeenya mana qulqullummaatti darbachuun isaan hin hayyamamu, waan gatii dhiigaa ta'eef. gorsa fuudhanii immoo lafa suphee sanaa alagootaaf awwaalchaaf isaan irraa bitan, Kanaafuu lafti qonnaa sun Lafa Qonnaa Dhiigaa jedhamtee waamamte hanga haraatti. Yeroo sana dubbiin karaa Ermiyaas raajichaa dubbatame sun guutame, Meetii soddoma, gatii nama gatii kennamee kan ilmaan Israael irraa gatii isaaf kennan sana fudhatan, Akkuma Gooftaan na ajajetti, isaan gara lafa qeee suphee sanaa kennan.

Yesuus garuu fuula bulchaa sanaa dura dhaabate, bulchaan sunis, Ati mootii Yihuudotaa? jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, Ati ni jetta jedheen deebiseef. Yeroo lubboota hangafoota fi maanguddootaan himatamaa jiru, inni deebii tokko illee hin kennine. Sana booda Phiilaaxoos isaaniin jedha, Ati waan hammam akka isaan sitti dhugaa ba'an hin dhageenyuu? fi deebii tokko illee hin kennineef, akka hogganaan baayee dinqisiifatu. Akkaataa ayyaanaa garuu hoogganaan namoota hedduu hidhaamaa tokko kan isaan barbaadan gadi dhiisuu barbaada ture. Isaan yeroo sanatti hidhaa beekamaa Baraabbaas jedhamu tokko qabu turan. Yeroo walitti qabamanii turanitti, Philaaxoos isaaniin jedhe, Eenyutu isin barbaaddu akka isinii gad dhiisu? Baraabaas moo Yesuus isa Kiristoos jedhamu? Inni beekaa ture sababni isaan hinaaffaan dabarsanii kennaniif isa. Yeroo inni teessoo murtii irra taaaa jiru, niitiin isaa gara isaatti ergaa kana ergiteef, jettee: Nama qajeelaa sana wajjin homaa hin godhin; ani hara abjuu keessatti sababii

isaatiif baayee rakkadheera. Luboota hangafoota fi maanguddoonni garuu namoota baayee akka isaan Baraabbaas gaafatan, Yesuus immoo akka ajjeesan gowwoomsan. Deebii kennuudhaan garuu hogganaan isaaniin jedhe, Nama kam lama keessaa isinii gadi dhiisuu barbaaddu? Isaan garuu, Baraabaan jedhan. Pilaaxoos isaaniin jedhe, Yoos maal Iyyasuun kan Kiristoos jedhamu godha? Hundinuu isaan jedhan, Haa fannifamu! Hoogganaan sun garuu, Waan hamaa maal hojjete? jedhe. Isaan garuu baayee iyyaa turan, Haa fannifamu! jedhanii. Argee garuu Phiilaaxoos akka wanni tokko iyyuu hin fayyadne, garuu caalaatti raafamni taaa jiru, fuudhee bishaan dhiqate harkoota fuula ummata duratti jedhee, Qulqulluu ani dhiiga qajeelaa kanaa irraa; isin argitu. Namoonni hundinuu deebisanii akkana jedhan: Dhiigni isaa nurratti haa buu, akkasumas ijoollee keenya irrattis haa buu. Yeroo sana Barabaas isaaniif gad dhiise, Yesuus garuu erga tumee booda akka fannifamuuf kenne.

Sana booda loltoonni hoogganaa sanaa Yesuus fuudhatanii gara mana murtii geessanii, garee loltoota guutuu isatti walitti qaban. Dhugaa fi erga isa qullaa godhanii booda, uffata diimaa isarratti uffisan. Fi gonfoo qoraattiitii foolan mataa isaa irra kaa'an; shambaqqoos harka mirgaa isaa irra kaa'an. Fuula isaa durattis jilbeenfatanii isa qoosan; Nagaan siif haa ta'u, yaa mootii Yihuudootaa! jedhanii. Fi erga isatti tuufanii booda, ulee sana fuudhanii mataa isaa irratti rukutaa turan. Yommuu isatti qoosan booda, wandaboo isa irraa baasanii uffata isaa itti uffisan, ergasii immoo isa fannisuu dhaqan.

Bahuutti garuu nama Qayriinaawaa kan maqaan isaa Simoon jedhamu tokko argatan; isaanis akka inni fannoo isaa baatu isa dirqisiisan. Akkasumas gara iddoo Golgotaa jedhamu dhufan; kunis iddoo buqqee mataa jedhamu. Isaan dhangaggaa hadhaa wajjin makame akka inni dhugu kennaniif, garuu erga miidhamee booda dhuguu hin barbaanne. Erga isa fannaniisanii booda, ixaa darbachuudhaan uffata isaa qoodatan. Fi taaanii isa achitti eegaa turan. Isaanis mataa isaa gubbatti himannaa isaa kan barreeffame kaaan: Kun Yesuus Mootii Yihuudootaa dha. Yeroo sana hattuuwwan lama isa waliin fannifaman, tokko mirga isaa irratti, tokko bitaa isaa irratti. Warri achiin darbaa turan mataa isaanii raasaa isa arrabsu turan Fi jedhanii, Inni mana qulqullummaa diigee guyyoota sadii keessatti ijaarru, yoo ilma Waaqaa taate, ofii kee oolchi; fannoo irraa gadi bui. Haaluma walfakkaataan garuu luboonni hangafoota barreessitootaa fi maanguddootaa fi Fariisotaa waliin qoosaa turan jedhan, Namoota biroo baraaree jira, ofii isaa garuu baraaruu hin dandau; yoo mootii Israael tae, amma fannoo irraa gadi haa buu, ergasii isa ni amanna. Waaqa irratti amanateera; yoo isa barbaade, amma isa haa baraaru, inni Ani ilma Waaqaa ti jedheera. Saamtonni isa waliin fannifaman sun akkasuma isa arrabsu turan.

Garuu saaatii jahaaffaa kaasee hanga saaatii saglaffaatti dukkanni lafa hunda irra bu'e. Waaee saaa sagalaffaa garuu, Yesuus sagalee guddaadhaan iyyee akkana jedhe, Eelii Eelii, limaa sabaaktaanii? Kunis jechuun, Waaqa koo, Waaqa koo, maaliif na dhiifte? Muraasni warra achitti dhaabatanii keessaa

dhagahanii turan garuu, Inni Eeliyaas waama jedhan. Fi battalumatti namni tokko isaanii keessaa fiigee sifanjii fuudhee dhangalaaatiin guutee shambaqqootti maree isa obaasuuf kenne. Warri hafan garuu, Dhiisi; yoo Eeliyaas isa baraaruuf dhufu haa ilaallu jedhan. Yesuus garuu ammas sagalee guddaadhaan iyyee hafuura isaa dhiise. Fi ilaa, golgaan mana qulqullummaa irraa gubbaa kaasee hanga gadiitti gara lamaatti gargar qoodame, laftis ni raafamte, kattaawwanis gargar qoodaman. Awwaalawwan ni banaman, qaalli qulqulloota rafanii baayeen ni kaan. fi awwaala keessaa ba'anii, ka'umsa isaa booda magaalaa qulqulluu seenan akkasumas namoota baay'eedhaaf mul'atan. Ajajaan dhibbaa fi warri isa waliin Yesuusin eegaa turan sun, raafama fi wantoota taan sana arganii baayee sodaatan, Dhugumaan namichi kun Ilma Waaqaa ture jedhanii dubbatan. Dubartoonni baayeen fagoodhaa ilaalaa turan kanneen Yesuus Galiilaadhaa hordofanii isa tajaajilaa turan. Isaan keessaa Maariyaam Magdaleenaa, fi Maariyaam haadha Yaaqoobaa fi Yoosee, akkasumas haadha ilmaan Zabadiiyoos turan.

Galgala garuu taee, namni sooressi tokko Arimaatiyaa irraa dhufe, maqaan isaa Yoosef jedhama, innis mataan isaa barataa Yesuus taee ture. Namichi kun gara Philaaxoos dhufee reeffa Yesuus gaafate. Yeroo sana Philaaxoos akka reeffichi kennamuuf ajaje. Yoosefis qaamni fuudhee huccuu qulqulluu keessatti isa maree. Fi isa awwaala isaa haaraa kan inni dhagaa keessatti mure keessa kaae, dhagaa guddaa tokko balbala awwaalaa irratti erguudhaan booda deeme. Maariyaam Magdaleenaa fi

Maariyaam biraa achitti awwaala fuuldura taaanii turan.

Guyyaa itti aanu kan qophii booda tae, luboonni hangafoota fi Fariisoonni gara Philaaxoos walitti qabaman. Jedhanii, Gooftaa, yaadanneerra akka gowwoomsaan sun yeroo lubbuun jiruu, Guyyoota sadii booda nan kaama jedhe. Kanaafuu akka nageenyaan eegamu awwaala sana hanga guyyaa sadaffaatti ajaji, barattoonni isaa halkaniin dhufanii isa hatanii uummatatti, Inni warra duaa kaeera akka hin jennef; dogoggorri dhumaa jalqabaa sana caalaa hamaa ni taaatii. Philaaxoos isaaniin jedhe, Eegdota ni qabdu; deemaatii akkuma beektan itti eegaa. Isaan garuu deemanii awwaala sana eegan; dhagaa sana chaappessanii eegdota waliin turan.

# 28

Dhuma Sanbataa garuu, yeroo guyyaa jalqabaa Sanbataatti bari'utti, Maariyaam Magdalaa fi Maariyaam kaan awwaala ilaaluuf dhufan. Fi kunoo, sochoosni lafaa guddaan ta'e; ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu'ee dhufee dhagaa balbala irraa gangaleessee irra isaa taa'e. Bifni isaa akka balaqqee fi uffanni isaa adii akka cabbii ture. Sodaa isaa irraa garuu eegdonni ni raafaman akkasumas akka warra du'anii ta'an. Ergamaan garuu deebisee dubartootaan jedhe, Isin hin sodaatinaa; ani akka isin Yesuus isa fannifame barbaaddan nan beeka, Asitti hin jiru; inni akkuma jedhe sana kaeeraatii. Kottaa mee iddoo Gooftaan itti ciise ilaalaa. Fi dafanii deemtanii

barattootaa isaatti himaa akka inni warra du'aa keessaa kae, fi kunoo, inni isin dura deemee gara Galiilaa deema; achitti isa argitu. Kunoo, ani isinitti himeera. Isaanis sodaa fi gammachuu guddaa qabaatanii awwaala irraa dafanii ba'anii, barsiisota isaatti gabaasuu fiigan. Akkuma isaan barattoota isaatti gabaasuu dhaqanuu, kunoo Yesuus isaan simateera, Gammadaa jedhee. Isaanis dhihaatanii miilla isaa qabatanii isaaf sagadan. Yeroo sana Yesuus isaaniitiin jedhe, Hin sodaatinaa; deemaa obboleeyyii kootti himaa akka isaan gara Galiilaa deeman, achittis na argu.

Utuu isaan deemaa jiranuu, kunoo eegdonni keessaa namoonni tokko tokko gara magaalaatti dhufanii wantoota ta'an hunda luboota hangafootatti gabaasan. Maanguddoota waliin walitti qabamanii mari'ii godhachaa, meetii ga'aa fuudhanii loltoota kennaniif jedhanii, Jettan akka barattoonni isaa halkaniin dhufanii yeroo nu rafaa turre isa hatanii. Yoo wanni kun bulchaa biratti dhaga'ame, nu isa ni kakaasna; isinis yaaddoo irraa bilisa isin goona. Isaan garuu meetii sana fuudhanii akkuma barsiifaman sana godhan. Dubbiin kunis Yihuudoota gidduutti hanga har'aatti faffaca'eera.

Barattoonni kudha tokko garuu gara Galiilaa deeman, gara tulluu Yesuus isaaniif ajaje sanaa. Fi arganii isa sagadan, garuu tokko tokko shakkaniiru. Yesuus dhufee isaanitti dubbatee akkana jedhe, Aangoon hundi samii keessaa fi lafa irratti anaaf kenname. Deemtanii saboota hunda barsiisota godhadhaa, maqaa Abbaa fi Ilma fi Hafuura Qulqulluutiin isaan

cuuphadhaa. isaan barsiisaa akka isaan eeganiif waan hunda kan ani isinii ajaje, fi kunoo ani isin waliin nan jira guyyoota hunda hanga xumura baraatti. Amiinii.

# Ba’uu

## 1

Kunniin maqaalee ilmaan Israael kanneen gara Gibxi seenanii dha, isaan Yaaqoob abbaa isaanii waliin, tokkoon tokkoon isaanii maatii isaa guutuu waliin seenanii. Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun, Benjamin, Dan, fi Naphtali, Gad, fi Asher. Yoosef garuu Gibxi keessa ture; lubbuuwwan Yaaqoob keessaa ba’an hundi torbaatamii shanitu turan. Yooseef due, obboloonni isaa hundis, fi dhaloonni sun hundis duan. Garuu ilmaan Israael guddatanii baayataniiru, baayee taaniiru, akkasumas baayee baayee jabaataniiru, biyyattiin immoo isaan baayisteetti. Mootiin biraa kan Yooseef hin beekne tokko Gibxi irratti ka’e. Inni gosa isaatiin jedhe, Kunoo sanyiin ilmaan Israael baayee guddaa dha, akkasumas nurraa jabaataa jira. Kottaa kanaafuu ogummaadhaan isaan haa qabnu, akka hin baayanne, fi yommuu waraanni nutti dhufu, isaanis diinota waliin dabalamu, fi waraana nutti banaanii, biyya keessaa bau. Akkasumas inni isaan irratti toattoota hojiiwwan kaae, akka isaan hojiiwwan keessatti isaan rakkisan. Akkasumas isaan

magaalaawwan jajjabeeffaman Fara'ooniif ijaaran, Peithoonis, akkasumas Ramesees, akkasumas Oon, kan Aduutii magaalaa taate. Akkuma garuu isaan gad-deebisan, hamma kanaan baayee taan, fi jabaatan baayee baayee, fi Warri Gibxi ilmaan Israael irraa jibbaan. Akkasumas Gibxoonni ilmaan Israael humnaan cunqursuun isaan irratti dabarsaa turan. Akkasumas jireenya isaanii hojii cimaa keessatti, suphee fi xuubii ijaaruu keessatti, akkasumas hojii dirree keessatti hunda keessatti dhiphistaa turan, hojii hunda keessatti kanneen isaan humnaan garboomfachaa turan hundaan.

Mootiin Gibxi dubartoonni deessisaa Ibroota dubbateef; maqaan ishee tokkoo Siphiraa, maqaan ishee lammaffaa immoo Fuuwaa ture. Akkasumas jedhe, Yommuu dubartoonni Ibrootaaf deessiftan, yeroo isaan da'umsaaf dhi'aatan, yoo dhiira ta'e ajjeesaa; yoo dubartii ta'e garuu jiraachisaa. Deessistoonni garuu Waaqa sodaatan, akkuma mootiin Gibxi isaan ajaje sana hin goone, daa'imman dhiiraa immoo ni jiraachisan. Mootiin Gibxi garuu deessistoota waamee, isaaniin jedhe, Maaliif waan kana hojjattan, ijoollee dhiiraa jiraachiftan? Dubartoonni dhala baasuun gargaaran Fara'ooniin jedhan, Dubartoonni Ibrootaa akka dubartoonni Gibxi miti; isaan ni dhalu utuu dubartoonni dhala baasuun gargaaran gara isaaniitti hin seenin dura. Waaqni daabbaltotaaf gaarii godhe, uummanni ni baayate, akkasumas baayyee ni jabaate. Waan deessistoonni Waaqa sodaataniif, inni isaaniif manneen ijaare. Fara'oon garuu saba isaa hundatti ajaje, akkana jedhee: Dhiira hunda kan Ibrootaaf dhalatu laga keessatti darbachaa, dubartii hunda immoo

jiraachisaa.

# 2

Namni tokko gosa Lewwii keessaa ture, innis intallan Lewwii keessaa tokko fuudhe. Gadameessa keessatti ulfoofte, dhiira deesse; garuu erga isa arganii bareedaa tauu isaa hubatanii booda, jia sadiif isa dhoksan. Waan ammallee isa dhoksuu hin dandeenyeef, haati isaa gundoo fudhattee qoroosaa asifaaltiin dibdee, daa'ima keessa ishee galchitee, caffee keessa laga bira kaa'atte. Akkasumas obboleettiin isaa fagoodhaa ilaalaa turte, wanti isatti ta'u beekuuf.

Intalli Fara'oon dhiqachuuf gara lagaatti gad buute, tajaajiltoonni ishee immoo laga bira deemaa turan. Guuboo lafa caffee keessatti argitee, tajaajiltuu ergitee guuboo sana fudhatte. Banuu garuu, daaima gundoo keessatti boo'aa jiru argiti, intalli Fara'oon immoo isaaf garaa laafti, akkanas jettis, Kun ijoollee Ibrootaa keessaa tokko. Akkasumas obboleettiin isaa intala Fara'ooniin jedhe, Barbaaddaa? Dubartii hoosiftu Ibrootaa keessaa siif nan waama, isheen daa'ima kana siif hoosifti? Intalli Fara'oon garuu, Deemi jettee. Shamarreen sun dhaqxee haadha daa'imaa sanaa waante. Intalli Fara'oon garuu isheedhaan jette, Daaima kana naa eegi, fi naa hoosisi; ani gatii siifin kenna. Dubartiin garuu daaima fudhattee hoosiste. Erga daa'imaan sun guddatee booddee, isheen gara intala Fara'oon geessite, innis ilma ishee ta'e. Maqaa isaa immoo Muusee jettee moggaafte,

Bishaan keessaa isa nan baase jettee.

Ta'e garuu guyyoota baay'ee sana keessatti, Muuseen erga guddaa ta'ee booda gara obboloota isaa ilmaan Israa'el ba'e. Dadhabina isaanii hubatee, nama Gibxi tokko Ibroota tokko rukutu arge, kan obboloota ofii isaa ilmaan Israa'el keessaa. Naannoo ilaalee garuu asii fi asii eenyuu hin argu, fi Gibxicha dha'ee cirracha keessa isa dhokse. Ba'ee garuu guyyaa lammaffaa, namoota Ibran lama wallolanaa jiran arge, namichuma dogoggora hojjechaa tureenis, Maaliif ollaa kee rukutta? jedheen. Inni garuu jedhe, Eenyu si muude bulchaa fi abbaa murtii nurratti? Ati na ajjeesuu barbaaddaa, akkuma kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sanaa? Museen garuu sodaate, akkasumas jedhe, Yoo kanaan dubbiin kun ifatti bahe. Fara'oon garuu dubbii kana dhaga'e, fi Musee ajjeesuuf barbaade. Museen garuu fuula Fara'oon duraa deeme, fi biyya Midiyaan keessa jiraate; biyya Midiyaanitti erga dhufee booda, boolla bishaanii irra taa'e. Lubbi Midiaan sana intallan torba qaba ture, isaanis hoolota abbaa isaanii Yetro tiksu turan. Dhufanii boolla bishaanii irraa bishaan waraabanii geengoo guutanii hoolota abbaa isaanii Yetro obaasan. Tiksoota dhufan garuu isaan ari'an, Museen garuu ka'ee isaan baraaree, bishaaniis isaaniif made'e, hoolota isaaniis obaase. Isaan gara Raguel abbaa isaanii dhufan, inni immoo, Maaliif hara ariifattanii dhuftan? jedheen. Isaan garuu jedhan, Namni Gibxi tokko tiksitootaa irraa nu baase, bishaan nuuf waraabe, fi hoolota keenya obaase. Inni garuu intallan isaatiin jedhe, Inni eessa jira? Maaliif nama sana dhiiftan? Kanaafuu isa waamaa, akka inni

buddeena nyaatu. Museen garuu namicha biratti qubate, innis intala isaa Siphooraa Museef niitii godhee kenne. Dubartiin ulfa taatee ilma deesse, Museen immoo maqaa isaa Geershoom jedhee moggaase, innis, Ani biyya ormaa keessa alagaa dha jedhe. Guyyoota baayee sana booda garuu, mootiin Gibxi ni due, fi ilmaan Israael hojii isaanii irraa ni aadani, ni iyyatan, akkasumas iyyi isaanii hojii isaanii irraa gara Waaqaatti ol bae. Waaqayyo aaduu isaanii dhaga'ee kakuu isaa kan Abrahaam, Yisihaaq fi Yaaqoob wajjin gale yaaddate. Waaqni ilmaan Israael ilaalee, isaaniif of beeksise.

# 3

Muuseen hoolota Yetiroo soddaa isaa lubicha Midiyaan tiksuun ture, hoolota sanas gara gammoojjii geessee gara Tulluu Kooreeb dhufe. Ergamaan Gooftaa garuu arraba ibiddaa keessaa daggala keessatti isaaf mulate, fi inni akka daggalli sun ibiddaan gubachaa jiru arge; daggalli sun garuu hin gubamne. Museen garuu jedhe, Ani darbuun mul'ata guddaa kana nan arga, sababii bosona sun hin gubamneef. Akkuma Gooftaan akka inni ilaaluuf dhihaatu argeen, Gooftaan bosona keessaa isa waame, akkana jedhee, Musee, Musee. Inni immoo, Maal dha? jedhe. Inni garuu jedhe, As hin dhiyaatin; kophee miilla keetii irraa hiikadhu, bakki ati irra dhaabbatte kun lafa qulqulluu dha. Fi inni jedhe, Ani Waaqa abbaa keetii, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, fi Waaqa Yaaqoob. Museen garuu fuula isaa garagalche; fuula Waaqaa kallattiidhaan ilaaluuf sodaateera.

Gooftaan Museetti akkana jedhe, Dhugumaan rakkina saba koo kan Gibxi keessa jiru argeera, iyyaa isaanii kan ajajtoota hojii irraa dhufaa jiru dhagaheera, dhugumatti dhukkuba isaanii nan beeka, Anis isaan harka warra Gibxi jalaa baasuuf gad bue, biyya sana keessaa isaan baasuuf, gara biyya gaarii fi balaa, gara biyya aannan fi damma yaautti, gara iddoo Kana'aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, Fereezotaa, Girgaashotaa, Hiiwotaa, fi Yebuusotaa isaan galchuuf. Akkasumas amma kunoo, iyyuun ilmaan Israael gara kootti dhufeera, anis cunqursaa kan warri Gibxi isaan ittiin cunqursan argeera. Amma immoo kottu, ani gara Fara'oon mootii Gibxi sin erga, atis uummata koo ilmaan Israa'el biyya Gibxi keessaa ni baafta.

Museen Waaqaan, Ani eenyu, akkan gara Fara'oon mootii Gibxi deemu, akkasumas akkan Israa'eloota biyya Gibxiitii baasu? jedhe. Waaqni garuu Museetti akkana jedhe, Ani si wajjin nan taa, fi mallattoon kun siif taa akka ani si erge: Yeroo ati uummata koo Gibxi keessaa baastu, isin tulluu kana irratti Waaqaaf ni tajaajiltu. Museen Waaqaan akkana jedhe: Kunoo ani gara ilmaan Israa'el nan ba'a, anis akkanan isaaniin jedha: Waaqni abbootii keenyaa gara keessanitti na erge. Isaan immoo, Maqaan isaa maali? jedhanii na gaafatu. Anis maal isaaniin jedha? Waaqni Museedhaan akkana jedhe: Ani Jiraataa dha. Akkasumas, Ilmaan Israaeliitiin akkana jedhi: Jiraataan gara keessanitti na erge jedhe. Akkasumas Waaqni ammas gara Musee dubbatee, Akkana ilmaan Israaeliin jetti: Gooftaan Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam, fi Waaqni Yisihaaq, fi Waaqni Yaaqoob, gara keessanitti na erge; maqaan

koo kun bara baraan jiraata, fi yaadannoo dhaloota dhaloota. Erga dhufteen, mana maree maanguddoota ilmaan Israael walitti qabi, fi isaaniin jedhi, Gooftaan Waaqni abbootii keenyaa naaf mulateera, Waaqni Abraahaam, fi Waaqni Yisihaaq, fi Waaqni Yaaqoob, akkana jedhee: Daawwannaan isin daawwanneera, fi waan hunda isin irra gae Gibxi keessatti beekeera. Akkasumas jedhe, Dhiphina Gibxootaa keessaa isin baasee gara biyya Kana'aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, Fereezotaa, Girgaashotaa, Hiiwotaa, fi Yebuusotaa, gara biyya aannan fi damma yaa'utti isin geessa. Sagaleen kee ni dhaga'ama, atis maanguddoota Israa'el wajjin gara Fara'oon mootii Gibxi ni seenta, akkanas isatti ni jetta: Waaqni Ibrootaa nutti waamee jira, kanaafuu karaa guyyaa sadii gara gammoojjii ni deemna, akka Waaqayyo keenyaaf aarsaa dhi'eessinuuf. Ani garuu akka Fara'oon mootiin Gibxi isin akka deemtan hin dhiisne nan beeka, yoo harka jabaa hin ta'in. Anis harka koo diriirfadhee Gibxiloota nan dha'a dinqiiwwan koo hunda keessatti, kanneen ani isaan gidduutti hojjedhu; ergasii booda inni isin ni ergaa. Anis uummata kanaaf fuula Gibxootaa duratti surraa nan kenna; yeroo isin deemtan garuu, harka duwwaa hin deemtan. Garuu tokkoon tokkoon dubartii ollaa ishee fi hiriyyaa mana ishee irraa mi'oota meetii, mi'oota warqee, fi uffata gaafatti. Isinis mi'oota kanneen ilmaan keessanii fi intallan keessan irra kaa'aa; haala kanaanis warra Gibxi ni saamtu.

# 4

Museen garuu deebisee akkana jedhe, Yoo isaan natti hin amanin yookaan sagalee koo hin dhaggeeffanne, isaan ni jedhu, Waaqni siif hin mulanne. Anis maal isaaniin jedha? Gooftaan garuu isaaniin jedhe, Wanni harka kee keessa jiru kun maal? Inni immoo, Ulee jedhe. Akkasumas jedhe, Ishee lafa irratti darbadhu. Innis ishee lafa irratti darbadhe, isheen immoo bofa taate, Museen ammoo irraa baqate. Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Harka kee diriirsi, eegee sana qabadhu. Kanaafuu harka isaa diriirfatee eegee sana qabate; innis harka isaa keessatti ulee ta'e. Akka isaan siif amanan, sababii Waaqni abbootii isaanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, fi Waaqni Yaaqoob siif mulateeraaf. Gooftaan garuu ammas isaaniin jedhe, Harka kee qoma kee keessa galchi. Innis harka isaa qoma isaa keessa galche, qoma isaa keessaa harka isaa baase, harki isaa immoo akka cabbii taate. Fi ammas akkana jedhe, Harka kee gara qoma kee keessa galchi, fi inni harka isaa gara qoma isaa keessa galche, fi qoma isaa keessaa baase, fi ammas gara halluu foon isheetti deebite. Yoo garuu si hin amanin, akkasumas sagalee mallattoo jalqabaa hin dhaggeeffatin, sagalee mallattoo lammaffaa si ni amanu. Yoo isaan mallattoo lamaan kanneeniif si hin amanin, yookaan sagalee kee hin dhaggeeffanne, bishaan laga keessaa fuudhiitii lafa gogaa irratti dhangalaafta. Bishaanni ati laga keessaa fudhatte sun lafa gogaa irratti dhiigatti geeddarama. Museen garuu Gooftaatti akkana jedhe, Yaa Gooftaa, kadhadha, ani hin gau; kaleessa dura hin turre, guyyaa sadaffaa dura hin turre, yookaan yeroo ati tajaajilaa keetin dubbachuu jalqabde sanaa kaasee hin turre; ani nama sagalee dadhabaa fi arraba suutaa dha. Gooftaan garuu Museetti akkana

jedhe, Eenyutu afaan namaaf kenne? Eenyutus nama dhagahuu rakkatu fi duudu, nama argu fi jaamaa uume? Ana Waaqni mitii? Amma immoo deemi, anis afaan kee nan bana, waan ati dubbachuu geessu sin barsiisa. Akkasumas Museen jedhe, Yaa Gooftaa, maaloo nama biraa kan dandeessuu muudi, isa ati ergitu. Akkasumas Gooftaan Musee irratti dheekkamsaan aariiee jedhe, Kunoo Aroon obboleessa kee Lewwicha mitii? Ani akka inni sitti dubbatu nan beeka, akkasumas kunoo inni si simanuuf gad baaa jira, akkasumas si argee garaa isaa keessatti ni gammada. Akkasumas ati gara isaatti ni dubbatta, akkasumas jechoonni koo afaan isaa keessa ni keessa. Anis afaan kee fi afaan isaa nan bana, akkasumas waan isin hojjechuu qabdan isin nan barsiisa. Inni saba biratti siif ni dubbata, innis afaan kee ni taa; ati immoo wantoota Waaqaan walqabatan keessatti isaaf ni taata. Akkasumas ulee kana kan gara bofaatti geeddarame harka kee keessatti ni fudhatta, kan ittiin ishee keessatti mallattoowwan hojjettu.

Museen deemee gara Yetron abbaa niitii isaatti deebie. Innis akkana jedheen, Ani deemee gara obboloota koo warra Gibxi keessa jiranii deebia; yoo isaan ammallee jiraatan nan ilaala. Yetron immoo Museetti, Nagaan deemi jedhe. Guyyoota baayee sana booda mootiin Gibxi due. Gooftaan garuu Musee bira Midiyaan keessatti jedhe, Deemi, gara Gibxi deebii, warri lubbuu kee barbaadan hundi duaniiruutii. Museen niitii fi ijoollee isaa fuudhee bineensota baaa irra isaan kaasee gara Gibxitti deebie, Museen immoo ulee Waaqaa irraa argame harka isaa keessatti qabate. Gooftaan Museedhaan jedhe, yeroo ati

deemtuu fi gara Gibxitti deebituu, dinqiiwwan ani harka kee keessa siif kenne hunda ilaali, isaan fuula Fara'oon duratti hojjetta, ani garuu onnee isaa jabeessa, innis uummata hin ergu. Ati garuu Fara'ooniin akkana jetta, Gooftaan akkana jedha, Israa'el ilma koo hangafa dha. Ani garuu siin jedhe, uummata koo gadi ergii, akka isaan na tajaajilaniif. Yoo ati dhugumatti isaan gadi erguu hin feene, kanaafuu ilaali, ani ilma kee hangafa nan ajjeesa. Karaa irra, bakka boqonnaa keessatti, Ergamaan Gooftaa isa simateera; isa ajjeesuunis barbaadaa ture. Seeforaan dhagaa xinnoo fudhattee qola ilma ishee murate, miilla isaa duratti kufte, akkasumas, Dhiigni muraa daa'ima koo dhaabbateera jette. Isheen isa irraa deemte, sababii, Dhiigni dhagna qabaa ilma koo dhaabbateera jetteef. Gooftaan garuu Arooniin jedhe, Gammoojjii keessatti Musee simachuuf deemi, innis deeme, fi tulluu Waaqaa irratti isa argate, waldhungatan. Museen Aroonitti dubbii Gooftaa hunda kan inni itti isa erge, fi jecha hunda kan inni isa ajaje hunda hime. Museen fi Aroon deeman, maanguddoota ilmaan Israael walitti qaban. Akkasumas Aroon dubbii kana hunda dubbate, kan Waaqni gara Museetti dubbate, akkasumas mallattoo saba duratti hojjete. Sabni ni amane, ni gammades, sababii Waaqni ilmaan Israael daawwateef, akkasumas sababii dhiphina isaanii argeefi. Sabni immoo gad-jedhee sagade.

# 5

Kana booda Musee fi Aroon gara Fara'oonitti seenanii, akkana

jedhanii isatti himan: Gooftaan Waaqni Israa'el akkana jedha: Saba koo gadi dhiisi, akka isaan gammoojjii keessatti naaf ayyaaneffataniif. Fara'oon akkana jedhe, Inni ani sagalee isaa dhaga'ee ilmaan Israa'el erguu qabu eenyu? Ani Gooftaa hin beeku, akkasumas Israa'el hin ergu. Akkasumas isaan isaaniin jedhan, Waaqni Ibrootaa nu waameera; kanaafuu karaa guyyoota sadii gara gammoojjii deemna, akka Gooftaa Waaqa keenyaaf aarsaa dhiheessinu, akka dui yookaan ajjeechaan nutti hin dhufu. Fi mootiin Gibxi isaaniin jedhe, Maaliif Musee fi Aroon uummata hojii isaanii irraa jalaa deebiftu? Tokkoon tokkoon keessan gara hojii isaatti deemaa. Akkasumas Fara'oon jedhe, Kunoo, amma sabni kun baay'ateera; kanaafuu hojii irraa isaan hin dhaabnuu. Fara'oon garuu hojii-ajajtoota sabaa fi barreessitootatti ajaje, jedhee: Si'achi dabalamtanii cidii uummataaf hojii xuubii tolchuuf hin kennitan, akkuma kaleessaa fi guyyaa sadaffaa godhan sana, garuu isaanuma haa deeman fi ofii isaaniitiif cidii haa walitti qaban. Akkasumas qindaaina hojii xuubii tolfamuu kan isaan tolchan guyyaa hunda irratti isaaniif ni keessa, homaa hin fudhatu. Ni boqotu taanaan, sababii kanaaf iyyataniiru, jedhan, Kaanaa, akkasumas Waaqa keenyaaf aarsaa haa dhiheessinu. Hojiin namoota kanneenii haa ulfaatu, isaanis wantoota kana haa yaaddofatan, dubbii faayidaa hin qabneen garuu hin yaaddofatin.

Jarjarsa-hojii fi barreessitoonni garuu isaan ariifachaa turan, akkasumas gara sabaatti dubbachaa turan, jedhan, Wantoota kana Fara'oon ni jedha: si'achi cidii isinii hin kennu. Isaan ofii keessan deemtanii cidii walitti qabaa ofii keessaniif, eessa irraa

yoo argattan; sababni isaas sirna keessan irraa homaan hin fudhatamu. Akkasumas sabni sun biyya Gibxi guutuu keessatti bibittinnaa'e cidii walitti qabachuuf. Garuu toattoonni hojii isaan ariifachaa turan, jedhanii, Hojiwwan muudamtoota guyyuma guyyaan xumuraa, akkuma yeroo cidiin isinii kennamaa ture sanatti. Barreessitoonni sanyii Israael kanneen hojjettoota toattoota Fara'oon irraa isaan irratti muudaman rukutaman; jedhanis, Maaliif qooda keessan hojii xuubii tolchuu akkuma kaleessa, guyyaa sadaffaa fi haraa hin xumurtan? Seenanii garuu barreessitoonni ilmaan Israael gara Fara'oonitti iyyatanii jedhan, Maaliif ati akkasitti tajaajiltoota keetiif goota? Cidiin tajaajiltoota mana keetiif hin kennamu, fi xuubii hojjechuuf nutti jedhu, fi kunoo tajaajiltoonni kee rukutamaniiru; kanaafuu saba kee ni dogoggorta. Innis isaaniin jedhe, Isin dhibaayyuu jirtu, dhibaayyitoonni jirtu; sababii kanaaf, Haa deemnu, Waaqa keenyaaf haa aarsinu jettu. Amma kanaafuu deemtanii hojjedhaa; cidiin garuu isinii hin kennamu, qindaaina hojii xuubii garuu ni kennitu. Barreessitoonni ilmaan Israaeel garuu ofii isaanii rakkoo keessa argan, jedhanii, Isin hamma xuuboo guyyaa guyyaan barbaachisu hojjechuu hin dhiiftan. Musee fi Aroon yeroo Fara'oon biraa ba'aa jiranii walitti dhufan. Isaanis akkana isaaniin jedhan: Waaqayyo isin haa ilaalu; isin haa murteessu! Isin foolii keenya fuula Fara'oon duratti fi fuula tajaajiltoota isaa duratti jibbisiiftaniirtu; goraadee harka isaatti kennuudhaan akka inni nu ajjeesuuf godhaniirtu. Museen garuu gara Gooftaatti deebie, akkanas jedhe, Yaa Gooftaa, kadhadha, ati maaliif uummata kana miite? Maaliifis na ergite? Erga ani gara Fara'oon deemee maqaa

keetiin dubbadherraa kaasee, inni uummata kana miidheera, ati immoo uummata kee hin baraarre.

# 6

Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Amma waan ani Fara'oonitti hojjedhu ni argita; harka jabaa keessatti isaan ni erga, irree ol ka'aa keessattis biyya isaa keessaa isaan ni baasa. Waaqni garuu Museedhaan dubbatee akkana jedheen: Ani Gooftaa. Akkasumas gara Abrahaama fi Yisihaaq fi Yaaqoob muladhe, Waaqa isaanii taeen, garuu maqaa koo Gooftaa isaaniif hin ibsine. Anis kakuu koo isaanitti dhaabbadhe, akka biyya Kana'aanotaa, biyya isaan keessa jiraachaa turan, biyya isaan irra jiraatan sana isaaniif kennu. Anis gadda ilmaan Israa'el kan warri Gibxi isaan garboomsan dhaga'eera, akkasumas kakuu keessan yaadadheera. Deemi, ilmaan Israaeliitiin jedhi, jedhee, Ani Gooftaa, anis isin humna warra Gibxi jalaa nan baasa, anis garbummaa keessaa isin nan baraara, anis irree olaanaa fi murtii guddaadhaan isin nan fura, Anis isin saba koo godhachuuf naaf nan fudhadha, anis Waaqa keessan nan taa, isinis akka ani Gooftaa Waaqa keessan kan cunqursaa Gibxootaa jalaa isin baase tauu koo ni beektu. Anis biyya ani harka koo itti diriirse Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kennuuf keessa isin nan galcha, akkasumas ani dhaala godhee ishee isinii nan kenna, ani Gooftaa. Museen garuu akkas ilmaan Israaeliitti dubbate, garuu isaan garaa-xiqqina irraa fi hojii cimaa irraa kan kae Musee hin dhaggeeffanne. Gooftaan

Museedhaan jedhe. Seeni, Fara'oon mootii Gibxi wajjin dubbadhu, akka inni ilmaan Israa'el biyya isaa keessaa gad dhiisu. Museen garuu fuula Gooftaa dura dubbatee jedhe, Kunoo ilmaan Israael na hin dhaggeeffanne, yoos Fara'oon akkamitti na dhaggeeffata? Ani immoo nama dubbii hin qabnee dha. Gooftaan garuu Musee fi Aroonitti dubbatee, akka isaan ilmaan Israa'el biyya Gibxiitii gad dhiisaniif Fara'oon mootii Gibxiitti isaan ajaje.

Fi kunniin hooggantoota manneen maatii isaanii, ilmaan Ruubeen hangafa Israaeel: Henook, Faaluu, Asroon, fi Karmii; kun firootaa Ruubeen. Ilmaan Simewoon: Yemuu'eel, Yaamiin, Ehuud, Yaakiin, Zoohaar, akkasumas Saa'ol ilma dubartii Kana'aanittii. Kunniin maatiwwan ilmaan Simewoon. Maqaaleen ilmaan Lewwii akka maatii isaaniitti kanneenii dha: Geershoon, Qohaati, fi Meraarii. Waggoonni jireenyaa Lewwii dhibba tokkoo fi soddoma torba turan. Kunniin immoo ilmaan Gershon: Libni fi Shimei, akkuma mana maatii isaaniitti. Ilmaan Kaati: Amraam, Isaar, Kebroon, fi Ozeiil. Jaarroonni jireenyaa Kaati dhibba tokko soddoma sadii turan. Ilmaan Meraarii: Maahilii fi Muushii dha. Isaan kunniin maatiiwwan Lewwii akka firooma isaaniitti. Amraan Yookaabeed intala obboleessa abbaa isaa fuudhee niitii ofii isaa godhate. Isheenis Aroon, Musee fi Miiriyaam obboleettii isaanii isaaf deesse. Waggoota jireenyaa Amraam immoo waggaa dhibba soddoma lama turan. Ilmaan Isaar: Qooraahi, Naafek, fi Zekrii dha. Akkasumas ilmaan Ozeyeel: Misaaeel, Eliisaafaan fi Segree. Aroon Eliisaabeexii intala Amiinaddaab, obboleettii Naahisoon fuudhe, isheen

immoo Naadaab, Abiihuu, Eleaazaar, fi Iitaamaar isaaf deesse. Ilmaan Qooraahi garuu Asiir, Elqaanaa fi Abiyaasaar; kunniin dhaloota Qooraahi. Fi Eleaazaar ilmi Aroon intallan Fuutieel keessaa tokko niitii godhee fuudhe, isheenis Fiinehaas isaaf deesse. Kunniin hangafoota maatii Lewwotaa akka dhaloota isaaniiti. Kun Aroon fi Musee, kanneen Waaqni akka isaan ilmaan Israael biyya Gibxii humna isaanii waliin baasan isaanitti hime. Isaan kunniin warra Fara'oon mootii Gibxi wajjin haasa'anii ilmaan Israa'el biyya Gibxi keessaa baasan; inni mataan isaa Aroon fi Museen. Guyyaa Gooftaan biyya Gibxi keessatti Musee wajjin dubbate. Fi Gooftaan gara Museetti dubbatee jedhe, Ani Gooftaa dha, waan ani sitti himu hunda gara Fara'oon mootii Gibxitti dubbadhu. Akkasumas Museen fuula Gooftaa duratti akkana jedhe, Kunoo ani nama dubbii dadhabaa ti, yoos Fara'oon akkamitti na dhaga'a?

# 7

Akkasumas Gooftaan Museetti akkana jedhe, Kunoo, ani si Waaqa Fara'ooniif godheera, akkasumas Aroon obboleessi kee raajii kee ta'a. Ati garuu waan ani si ajaju hunda isaatti ni dubbatta, Aroon obboleessi kee immoo gara Fara'oon ni dubbata, akka inni ilmaan Israa'el biyya isaa keessaa gad dhiisu. Ani garuu qalbii Fara'oon nan jabeessa, mallattoo koo fi dinqii koo biyya Gibxi keessatti nan baay'isa. Fara'oon isin hin dhaga'u, anis harka koo Gibxi irra nan kaa'a, akkasumas humna kootiín saba koo, ilmaan Israa'el, biyya Gibxi keessaa haaloo

ba’uu guddaadhaan nan baasa. Warri Gibxi hundi akka ani Gooftaa ta’e ni beeku, yeroo ani harka koo Gibxi irratti diriirsutti, akkasumas ilmaan Israael gidduu isaaniitii baasu. Museen fi Aroon akkuma Gooftaan isaaniif ajaje sana hojjetan. Museen waggaa saddeettama ture, obboleessi isaa Aroon immoo waggaa saddeettamatoorba ture, yeroo isaan Fara’oonitti dubbatan. Gooftaanis Musee fi Arooniin akkana jedhe: Yoo Fara’oon gara keessanitti dubbatee, Mallattoo ykn dinqii nuuf agarsiisaa jedhe, ati Aroon obboleessa keetiitiin ni jetta, Ulee kee fuudhiitii fuula Fara’oon duratti fi fuula tajaajiltoota isaa duratti lafatti darbadhu, innis bofa ni ta’a. Museen fi Aroon garuu fuula Fara’oonii fi tajaajiltoota isaa duratti seenani, akkuma Gooftaan isaan ajajetti akkasuma godhan. Aroon ulee isaa fuula Fara’oonii fi tajaajiltoota isaa duratti darbate, innis bofatti geeddarame. Fara’oon garuu ogeeyyii Gibxi fi falfaltoota walitti waamee, raajotni Gibxootaas falfalaa isaaniitiin akkasuma hojjetan. Tokkoon tokkoon isaanii ulee isaanii darbatan, isaanis bofawwan taan, uleen Aroon immoo ulee isaanii liqimsite. Akkasumas garaan Fara’oon moate, akkasumas isaanii hin dhaga’ne, akkuma Gooftaan isaaniif ajaje sanaa.

Gooftaan Museedhaan jedhe, Onneen Fara’oon jabaateera; saba gad dhiisuuf hin fedhu. Ganama gara Fara’oonitti deemi, kunoo inni gara bishaaniitti ba’a, atis qarqara laga irratti isa simatta, ulee bofa ta’e sanas harka keetiin qabadhu. Akkasumas ati gara isaatti ni jetta, Gooftaan Waaqni Ibrootaa na gara keetti ergeera, akkana jedhee: Uummata koo ergi, akka isaan gammoojjii keessatti na tajaajilanif, garuu kunoo ati hanga ammaatti hin

dhageenye. Wantoota kana jedha Gooftaan, kanaan akka ani Gooftaa tahe ni beekta, kunoo ani ulee harka koo keessa jiru sanaan bishaan laga keessa jiru irra nan rukuta, innis gara dhiigaatti ni jijjiirama. Qurxummiin laga keessa jiran ni duu, lagichis ni ajaaa, Gibxoonnis bishaan laga keessaa dhuguu hin dandaan. Gooftaan garuu Museetti jedhe, Aroon obboleessa keetti himi, Ulee kee harka keetti fuudhi, harka kees bishaanota Gibxi irratti, lageen isaanii irratti, bo'oowwan isaanii irratti, raaroowwan isaanii irratti, fi bishaan isaanii kan walitti qabame hunda irratti diriirsi, innis dhiiga ta'a. Dhiigis biyya Gibxi guutuu keessatti, muka keessattis, dhagaa keessattis ta'e. Museen fi Aroon akkuma Gooftaan isaaniif ajaje sana godhan. Innis ulee isaa ol kaasee bishaan laga keessa jiru Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa duratti rukute, bishaan laga keessa jiru hunda dhiigatti jijjiire. Qurxummiin laga keessa turan ni duan, lagichis ni ajaae, warri Gibxis bishaan laga keessaa dhuguu hin dandeenye, dhiignis biyya Gibxi guutuu keessa ture. Isaan godhan garuu akkasuma, warri falfaltoota Gibxootaas falfala isaaniitiin. Onneen Fara'oon jabaate, fi inni isaanii hin dhaga'ne, akkuma Gooftaan jedhe. Garagalee garuu Fara'oon gara mana isaatti seene, sammuu isaa illee kana irratti hin kaa'anne. Warri Gibxi hundi naannoo laga sanaa qotaniiru, bishaan dhuguuf, garuu laga sana irraa bishaan dhuguu hin dandeenye. Guyyoonni torba guutaman, erga Gooftaan laga dha'ee booda.

Gooftaan garuu Museetti jedhe, Gara Fara'oon seeni, akkanas isatti himi: Gooftaan akkana jedha: Saba koo gadi dhiisi, akka isaan na tajaajilaniif. Yoo garuu ati isaan erguu eessatti feechuu

baatte, kunoo ani daangaawwan kee hunda fattoowwaniin nan dha'a. Lagni fattee ni dhangalaasa, isaanis ol ba'anii gara manneen keetii, gara kuusaalee kutaalee ciisichaa keetii, siree kee irra, manneen tajaajiltoota keetii irra, saba keetii irra, mi'oota bukoo sukkuumuu kee keessaa, akkasumas ibiddoota kee keessatti ni seenu. Fi fatteen irratti kee, irratti tajaajiltoota keetii fi irratti saba keetii ni ol bau.

# 8

Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Aroon obboleessa keetti himi, Harka keetiin ulee kee lageen irratti, bo'oowwan irratti, fi da'annoowwan irratti diriirsiitii fattoowwan ol baasi. Aroon harka isaa bishaanota Gibxi irratti diriirse, fattee-fattee ol baase. Fatteen ol kaee lafa Gibxi haguuge. Isaan godhan garuu akkasuma, warri falfaltoota Gibxootaa falfala isaaniitiin, fi rottee irra lafa Gibxi ol baasan. Fara'oon Musee fi Aaroonin waame, akkasumas akkana jedhe, Waa'ee koo Gooftaatti kadhaa, innis fattee narraa, akkasumas saba koo irraa haa balleessu, anis isaan nan erga, isaanis Gooftaaf aarsaa haa dhi'eessan. Museen garuu Fara'ooniin jedhe, Yoom akka ani waa'ee kee, waa'ee tajaajiltoota keetii fi waa'ee saba keetii kadhee fattoowwan kee irraa, saba kee irraa fi manneen keessan keessaa barbadeessuuf natti himi; isaan laga keessa qofa ni hafu. Inni garuu, Gara boriitti jedhe. Kanaafuu, Akkuma ati dubbatte, akka ati beektuuf Gooftaa malee kan biraa hin jiru jedhe. Raattoonni si irraa, manoota keessan irraa, oobdii irraa,

tajaajiltoota kee irraa, akkasumas saba kee irraa ni balleeffamu, garuu laga keessatti qofa ni hafu. Museen fi Aroon Fara'oon biraa bahanii, Museen waa'ee waliigaltee fattoowwan kan Fara'oon murteesse sanaa gara Gooftaatti iyyate. Gooftaan garuu akkuma Museen jedhe sana godhe, hantuuttonni manneen keessaa, lafa qonnaa alaa keessaa, fi lafa qonnaa keessaa duan. Akkasumas isaan tuulaa tuulaa walitti qaban, akkasumas lafti ajaae. Fara'oon garuu yommuu akka boqonnaan argame argetti, onneen isaa ni jabaate, fi isaanii hin dhaga'ne, akkuma Gooftaan dubbate. Gooftaan Museedhaan jedhe, Arooniin jedhi, harka kee ulee kee diriirsi, biyyoo lafaa dha'i; inni immoo bookee namoota keessatti, bineensota miilla afur qaban keessatti, akkasumas biyya Gibxi guutuu keessatti ta'a. Kanaafuu Aroon harka isaatiin ulee diriirse, biyyoo lafaa dha'e, bookeen immoo namoota irratti, mi'oota afran irrattis, akkasumas biyyoo lafaa hunda irratti uumame. Hojjetan garuu akkasuma falfaltoowwanis falfala isaaniitiin injiraa gad baasuu yaalanii, garuu hin dandeenye, fi injiroonni namoota keessaa fi bineensota miilla afur keessatti argaman. Kanaafuu tolfattoonni sun Fara'ooniif jedhan, Kun quba Waaqaa ti. Garuu onneen Fara'oon jabaate, akkuma Gooftaan dubbate sanatti isaan hin dhaga'ne. Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Ganama barii kaiitii fuula Fara'oon dura dhaabadhu. Kunoo, inni gara bishaaniitti ni ba'a. Atis akkana isaan jedhi, Gooftaan akkana jedha: Saba koo gadi dhiisi, akka isaan gammoojjii keessatti na tajaajilanif. Yoo garuu ati hin feetu erguu uummata koo, kunoo ani ergaa jira irra kee, fi irra tajaajiltoota keetii, fi irra uummata keetii, fi irra manneen keessan tisiisa saree, fi manneen warra

Gibxi tisiisa sareetin ni guutamu, akkasumas lafa isaan irra jiran sana irra. Anis guyyaa sana keessa biyya Geesem, kan sabni koo irra jiraatu irratti dinqii nan hojjedha; achitti tisiisni hin jiraatu; kunis akka ati akka ani Gooftaa Waaqa lafa hundaa ta'e beektuuf. Anis uummata koo fi uummata kee gidduu garaagarummaa nan kenna, garuu boru kun lafa irratti ni taa. Gooftaan akkasuma godhe, tineensi saree baay'inaan gara mana Fara'oon, gara manneen tajaajiltoota isaa, fi gara biyya Gibxi hundatti dhufee, biyyattiin tineensa saree sanaan barbadoofamte.

Fara'oon garuu Musee fi Aroon waame, akkana jedhee, Kottaa Gooftaa Waaqa keessaniif biyya kana keessatti aarsaa dhi'eessaa. Museen akkana jedhe, Akkas tauun hin dandaamu, nu jibbamtoota Gibxootaa Gooftaa Waaqa keenyaaf aarsaa goona. Yoo jibbamtoota Gibxootaa fuula isaanii duratti aarsaa goone, dhagaadhaan nu tumamu. Karaa guyyoota sadii deemna gara gammoojjii, fi Waaqa keenyaaf aarsaa dhiheessina, akkuma Gooftaan nutti hime. Fara'oon akkana jedhe, Ani isin nan erga, gammoojjii keessatti Waaqa keessaniif aarsaa dhi'eessaa, garuu fagoo hin deeminaa. Kanaafuu waa'ee kootiif Gooftaatti kadhadhaa. Muuseen garuu akkana jedhe, Ani si biraa ba'ee Waaqatti nan kadhadha, tisiisni sarees atii fi tajaajiltoonni kee fi sabni kee irraa bori ni deema. Fara'oon garuu ammas saba kana Gooftaaf aarsaa dhi'eessuuf akka hin erginetti gowwoomsuu hin dabalin. Museen garuu Fara'oon biraa ba'ee, Waaqa kadhate. Gooftaan garuu akkuma Museen jedhe sana godhe, fi tineessa saree sana Fara'oon irraa, tajaajiltoota isaa irraa, fi saba isaa

irraa balleesse, tokko iyyuu hin hafne. Fara'oon yeroo kana keessattis onnee isaa godaanise; uummata gad dhiisuu hin barbaanne.

# 9

Gooftaan Museedhaan jedhe, Gara Fara'oon seeni, akkanas jedhiitiin, Gooftaan Waaqni Ibrootaa akkana jedha: Saba koo gadi dhiisi, akka isaan na tajaajilaniif. Yoo dhugumatti uummata koo erguu hin barbaadne, garuu ammallee isaan toachaa jirtu, Kunoo, harki Gooftaa horii kee kanneen dirreewwan keessa jiran irratti ni dhufa: fardeen irratti, bineensota baaa irratti, gaalawwan irratti, sangootaa fi hoolota irratti, dua guddaa baayee. Akkasumas ani yeroo sana keessa hojii dinqii nan hojjedha gidduu horii Gibxootaa fi gidduu horii ilmaan Israael; wanti dubbatame hunda irraa kan ilmaan Israael keessaa tokko iyyuu hin duu. Akkasumas Waaqni daangaa kenne, jedhee, Boru Gooftaan waan kana lafa irratti ni raawwata. Gooftaan dubbii kana guyyaa itti aanutti raawwate, horii Gibxootaa hundi due, garuu horii ilmaan Israael keessaa tokko iyyuu hin dune. Fara'oon garuu yommuu akka horiin ilmaan Israael keessaa tokko iyyuu hin du'in argetti, onneen Fara'oon jabaatte, innis saba sana hin ergine. Gooftaan garuu Musee fi Arooniin akkana jedhe: Isin harka keessan guutuu daaraa ibiddaa fuudhaatii Museen fuula Fara'oon duratti fi fuula tajaajiltoota isaa duratti gara samiitti haa facaasu. Akkasumas awwaari biyya Gibxi guutuu irra haa tau, akkasumas namoota irra, bineensota miilla

afur irra ni taa; madaa fi dhullaan babalachaa namoota irratti, akkasumas bineensota miilla afur irratti, biyya Gibxi guutuu keessatti argamu. Akkasumas daaraa boolla ibiddaa fuudhee fuula Fara'oon duratti, Museen gara samiitti facaase; madaan fi qoqqobbiin namootaa fi bineensota afran luka irratti ba'an. Fi tolchitoonni fuula Musee dura dhaabachuu hin dandeenye sababii madaa sanaatiif, madaan sun tolchitoota irra ture, akkasumas biyya Gibxi guutuu keessatti. Gooftaan garuu onnee Fara'oon jabeesse, innis akkuma Gooftaan ajaje sanatti isaanii hin dhaga'ne. Gooftaan Museedhaan jedhe, Ganama barii kai, fuula Fara'oon dura dhaabadhu, akkanas jedhiitiin: Gooftaan Waaqni Ibrootaa akkana jedha, Saba koo gadi dhiisi, akka isaan na tajaajilaniif. Yeroo amma kanaaf ani dhukkuboota koo hunda gara onnee kee, fi tajaajiltoota kee, fi saba kee erga, akka ati beektuuf kan akka ana, biraa hin jiru lafa hunda irratti. Amma yoo harka koo ergadhee si dha'ee fi saba kee ajjeessee, ati lafa irraa ni balleeffamta. Akkasumas sababii kanaaf tursiifamte, akka ani humna koo sitti agarsiisu, akkasumas akka maqaan koo lafa hunda irratti lallabamu. Amma illee ati saba koo gad-dhiisuu didda? Kunoo, ani boru saaatii kana cabbii baayee guddaa nan roobsa; cabbii akkasii Gibxi keessatti takkumaa hin muldhanne, guyyaa isheen uumamte irraa kaasee hanga guyyaa har'aatti. Amma kanaafuu ariifadhuutii horii kee fi waan dirree keessa siif jiru hunda walitti qabadhu, namoonni hundii fi horiin dirree keessa argaman kanneen mana hin seenne yoo cabbiin isaanitti bue ni du'uutii. Namni tajaajiltoota Fara'oon keessaa dubbii Gooftaa sodaatu, horii isaa manneetti walitti qabe. Namni garuu sammuu isaatiin dubbii Gooftaatti hin

qalbeeffanne horii isaa dirree keessatti dhiise.

Gooftaan garuu Museedhaan jedhe, Harka kee gara samiitti diriirsi, fi cabbiin lafa Gibxi hundumaa irratti, namoota irratti, horii irratti, akkasumas biqiltuu lafa irratti jiru hundumaa irratti ni roba. Museen garuu harka isaa gara samiitti diriirse, Gooftaanis sagalee fi cabbii kenne, ibiddis lafa irra fiige, Gooftaanis cabbii biyya Gibxi guutuu irratti roobse. Cabbiin fi ibiddi cabbii keessatti boba'u ture, cabbiin immoo baay'ee guddaa ture, kan akkanaa Gibxi keessatti hin mul'anne, guyyaa sabni ishee irra jiraachuu jalqabee as. Cabbiin biyya Gibxi hunda keessatti nama irraa kaasee hanga hooriitti dhooftee, biqiltuu hunda kan dirree keessa jiru dhooftee, mukkeen hunda kan dirreewwan keessa jiranis caccabsee. Malee biyya Geesem keessa, bakka ilmaan Israaeel turan, cabbiin hin bune. Ergee boode garuu Faraoon waame Musee fi Aaroonin, fi isaaniin jedhe, Amma cubbuu hojjedheera; Gooftaan qajeelaa dha, ani garuu fi sabni koo hamtoota. Kanaafuu Gooftaaf waaee koo kadhadhaa, sagaleen Waaqaa, cabbii fi ibiddi haa dhaabbatu, anis isin nan ergaa, si'achi turuu itti hin dabaltan. Museen garuu akkana jedheen: Akkuman magaalaa keessaa ba'uun, harka koo gara Gooftaatti nan diriirfadha; sagalleen ni dhaabbata, cabbii fi roobni hin jiraatu ammas, akka ati akka lafti kan Gooftaa taate beektu. Fi ati fi tajaajiltoonni kee, ani akka isin ammallee Gooftaa hin sodaanne nan beeka. Garuu qamadii fi garbuu ni dha'aman, garbuu dhaabatuutti turteef, qamadiin immoo mataa baafachuutti turte. Garbuu fi qamadiin garuu hin tumaman, yeroo duubaa waan ta'aniif. Museen Fara'oon biraa ba'ee

magaalaa alatti argamee harka isaa gara Gooftaatti diriirse, sagaleen dhaabbate, cabbii fi roobni lafa irratti ammas hin coccobne. Fara'oon garuu yommuu akka roobni fi cabbiin fi sagaleen dhaabatan argetti, cubbuu hojjechuuf itti fufee, onnee isaa jabeesse, akkasumas onnee tajaajiltoota isaa. Garaan Fara'oon ni jabaate, innis ilmaan Israa'el hin ergine, akkuma Gooftaan Museedhaan dubbate sanatti.

# 10

Gooftaan garuu Museetti jedhe, Seeni gara Fara'oonitti, ani qalbii isaa fi qalbii tajaajiltoota isaa jabeessee tureera, akka mallattooleen kunniin itti fufanii isaanitti dhufaniif, Akka isin odeessitaniif gara gurra ijoollee keessanii fi gara ijoollee ijoollee keessanii, waan ani hammam Gibxoota qoose, fi mallattoowwan koo kanneen ani isaan keessatti hojjedhe, fi isin ni beektu akka ani Gooftaa tahe. Museen fi Aroon fuula Fara'oon duratti seenanii akkana jedhaniif: Gooftaan Waaqni Ibrootaa akkana jedha: Hanga yoomiitti na qaanessuu hin feetu? Akka isaan na tajaajilanif uummata koo gadi ergi. Yoo garuu ati saba koo gadi dhiisuu hin feene, kunoo ani boru sa'aatii kana hawwaannisa baay'ee daangaawwan kee hundarra nan fida. Akkasumas fuula lafaa ni haguuga, akkasumas lafa arguu hin dandeessu, akkasumas waan garmalee lafa irratti hafe kan cabbiin isinii dhiise hunda ni nyaata, akkasumas muka lafa irratti isinii biqilu hunda ni nyaata. Manneen kee, manneen hojjettootaa keetii fi manneen hundi biyya Gibxi guutuutti ni guutamu; waan

abbootiin kee yookaan abbootiin abbootii isaanii gaafa lafa irra uumamanii jalqabanii hanga guyyaa har'aatti gonkumaa hin argine. Museenis garagalee Fara'oon biraa bae. Tajaajiltoonni Fara'oon isaaniin jedhan, Hanga yoomiitti kun nuuf gufuu ta'a? Namoota ergi, akka isaan Waaqa isaanii tajaajilaniif. Yookaan akka Gibxi badde beekuu barbaaddaa? Akkasumas isaan Musee fi Aroon gara Fara'oonitti deebisan, innis isaaniin jedhe, Deemaatii Gooftaa Waaqa keessan tajaajilaa, garuu meeqatu deema? Museen akkana jedha: Dargaggootaa fi maanguddoota waliin deemna; ilmaanii fi intallan keenya waliin, hoolotaa fi loon keenya waliin deemna; kun ayyaana Gooftaati. Akkasumas inni isaaniin jedhe, Gooftaan akkasuma isin waliin haa tau, akkuma ani isin ergu—miti akkasumas qabeenya keessan? Ilaalaa akka hamminni isinitti dabalamaa jiru. Akkas hin ta'in, dhiironni garuu haa deeman, fi Waaqa haa tajaajilan, kana isin ofii keessan barbaaddaniitii, isaan garuu fuula Fara'oon duraa baasan. Gooftaan garuu Museetti jedhe, Harka kee biyya Gibxi irratti diriirsi, hawwaannisni biyyattii irratti ol haa kau, innis biqiltuu biyyattii hunda, mija mukkeen hunda kan cabbiin dhiise ni nyaata. Museen ulee isaa gara samiitti ol-kaase, Gooftaanis qilleensa kibba guyyaa sana guutuu fi halkan guutuu lafa irratti fide. Ganama taeen, qilleensi kibba hawwaannisa ol-fuudhe. Fi ishee gara biyya Gibxi guutuutti ol-kaasee, daangaa Gibxi hunda irratti boqote; baayee guddaa ture. Kanaan dura hawwaannisni akkasii hin turre, booda kanas akkasuma hin taatu. Mulata lafa haguuge, lafti diigamte, biqiltuu lafa hunda nyaatte, akkasumas ija mukkeen hunda kan cabbii irraa hafe nyaatte; magariisni tokko iyyuu mukkeen keessatti hin hafu,

yookaan biqiltuu dirree keessatti, biyya Gibxi hunda keessatti.

Fara'oon garuu ariifate Musee fi Aroon waamuuf, akkana jedhee, Ani cubbuu hojjedheera fuula Gooftaa Waaqa keessanii duratti, akkasumas isinitti. Kanaafuu cubbuu koo amma illee fudhadhaa, fi Gooftaa Waaqa keessanitti kadhannaa, innis dua kana narraa haa balleessu. Museen garuu Fara'oon biraa ba'ee, gara Waaqaatti kadhate. Gooftaanis bubbee cimaa galaana irraa jijjiire, hawwaannisa fuudhee gara galaana diimaa keessa darbate, akkasumas hawwaannisni tokko iyyuu biyya Gibxi guutuu keessatti hin hafne. Gooftaan onnee Fara'oon jabeesse, ilmaan Israa'elis hin ergine. Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Harka kee gara samiitti diriirsi, akka dukkanni lafa Gibxi irra buu, dukkanni qaqqabamuu dandau. Museen garuu harka isaa gara samiitti diriirse, dukkanni, dukkanni, fi bubbeen guyyaa sadii biyya Gibxi hunda irra ture. Fi namni tokko illee obboleessa isaa guyyoota sadiif hin argine, namni tokko illee siree isaa irraa guyyoota sadiif hin kaine, garuu ilmaan Israael hundaaf iddoowwan isaan jiraatan hunda keessatti ifa ture. Fara'oon Musee fi Aaroonin waamee akkana jedhe: Deemaa, Gooftaa Waaqa keessan tajaajilaa; garuu hoolotaa fi qotiyyoo dhiisaa, mi'i keessan immoo isin waliin haa deemu. Museen garuu akkana jedhe, Ati mataan kee aarsaa gubamuu fi qalma kan nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf dhiheessinu nuuf kennita. Akkasumas horii keenya nu waliin deema, akkasumas quba tokko illee isaanii irraa hin dhiisnu hafuu, sababiin isaanii irraa fudhannee Gooftaa Waaqa keenya waaqeffachuuf. Nuyi garuu maal akka Gooftaa Waaqa keenya waaqeffannu hin beeknu,

hanga achii geenyutti. Gooftaan garuu onnee Fara'oon jabeesse, innis isaan erguu hin barbaanne. Akkasumas Fara'oon akkana jedha, Na biraa deemi; of eeggadhu; ammas fuula koo arguuf hin dabalin, guyyaa ati natti muldhatu kam iyyuu, ni duuta. Museen garuu akkana jedha, Ati dubbatteerta; ani siif gara fuulatti deebiee hin muladhu.

# 11

Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Ani ammallee dha'icha tokko Fara'oonii fi Gibxi irratti nan fida; ergasii inni asii isin ni ergaa. Yommuu inni guutummaatti isin ergu, dhugumatti baasuudhaan isin ni baasa. Kanaafuu dhoksaan gurra saba sanaatti dubbadhu, namni hundi immoo ollaa isaa irraa meeshaalee meetii, warqee fi uffata haa gaafatu. Gooftaan garuu jaalala saba isaatiif Waarrootas duratti kenne, isaanis isaaniif liqeessan. Namichi Museen immoo baayee guddaa ta'e Waarrootas duratti, Fara'oon duratti, fi tajaajiltoota isaa duratti. Akkasumas Museen jedhe, Wantoota kana Gooftaan ni jedha: Gidduu halkanaa ani gara gidduu Gibxi nan seena. Akkasumas ni dua hangafni hundi biyya Gibxi keessatti, hangafa Fara'oon kan teessoo irra taau irraa kaasee hanga hangafa tajaajiltuun dhagaa daakuu biraa jirtu sanaatti, akkasumas hanga hangafa horii hundaatti. Fi iyyaan guddaan biyya Gibxi guutuu keessatti ni dhaga'ama; kan akkanaa takkaa hin muudamne, fi kan akkanaa lammata hin muudamu. Akkasumas ilmaan Israael hunda keessatti sareen arraba isaatiin namaa hanga horitti hin

gurunguu, akka ati beektuuf Gooftaan warra Gibxii fi Israael gidduutti addaan baasuu guddaa akka inni godhu. Akkasumas ni gad buu hundi tajaajiltoonni kee kunniin gara kootti, akkasumas ni na waaqeffatu jedhanii, Baahi ati, akkasumas hundi sabni kee kan ati hooggantu, akkasumas booda kanaan ani nan baha. Bahe garuu Museen irraa Fara'oon dheekkamsaan. Gooftaan garuu Museetti jedhe, Fara'oon isin hin dhaga'u, akka ani mallattoo koo fi dinqiiwwan koo biyya Gibxi keessatti baay'isu. Museen garuu fi Aroon mallattoo hundaa fi dinqii kanneen hunda biyya Gibxi keessatti fuula Fara'oon duratti hojjetan. Gooftaan garuu qalbii Fara'oon jabeesse, innis ilmaan Israa'el biyya Gibxii keessaa akka ergu hin dhaga'ne.

# 12

Gooftaan garuu biyya Gibxi keessatti Musee fi Arooniin akkana jedhe: Jii kun isinii jalqaba jiootaa dha, inni jalqabaa isinii taa jioota waggaa keessatti. Waldaa ilmaan Israael hundatti dubbadhu, akkana jedhii: Guyyaa kurnaffaa jia kanaa tokkoon tokkoon namaa akka manneen abbootii isaaniitti hoolaa haa fudhatu, tokkoon tokkoon namaa mana isaatiif hoolaa haa fudhatu. Yoo garuu mana keessatti muraasa taan, akka hoolaa tokkoof gahaa hin taaneef, ollaa isaa kan dhiyoo jiru ofii isaa waliin ni qabata, akkuma lakkoofsa lubbuu, tokkoon tokkoon namaa waan isaaf gahu hoolaa tokkoof ni lakkaaama. Hoolaan hir'ina-hin-qabne, kormaa, kan waggaa tokkoo isinii ta'a;

arnoonii fi reoota dargaggoo keessaa ni fudhattu. Akkasumas isinii eegamee ni jiraata hanga guyyaa kudha afuraffaa ji'a kanaatti, ergasii baay'inni waldaa ilmaan Israa'el hundi galgala isa ni qalu. Akkasumas isaan dhiiga irraa ni fudhatu, akkasumas michichila balbala lamaan irrattii fi buusaa irratti ni kaa'u, manneen keessatti kanneen keessatti yoo isaan nyaatan. Akkasumas foon halkan kana ibiddaan waaddame nyaatu, akkasumas buddeena raacitii hin qabneen marga hadhaa'aa irratti nyaatu. Irraa isaanii diiqaa hin nyaattan, yookaan kan bishaan keessatti affeelame hin nyaattan, garuu kan ibiddaan waaddame nyaadhaa, mataa, miilaa fi garaa wajjin. Wanti tokko iyyuu irraa isaa hanga ganamaatti hin hafin, fi lafee isaa keessaa tokko illee hin cabsinaa; wantoota irraa isaa hafan garuu hanga ganamaatti ibidda keessatti gubaa. Akkas garuu isa nyaadhaa: mudhiin keessan hidhamee, kopheen miilla keessan irratti, uleen harka keessan keessa jiru, isa ariifannaan nyaadhaa; Faasiikaa Gooftaa ti. Anis biyya Gibxi keessa halkan kana nan darba, hangafoota hunda biyya Gibxi keessa namaa hanga horii nan dha'a, waaqota Gibxootaa hunda irrattis haaloo nan ba'a, ani Gooftaa. Dhiigni sun isinii mallattoo taa manneen isin keessa jiraattan irra, anis dhiiga sana nan arga, isin nan haguuga, fi dha'ichi barbadeessu tokko iyyuu isinitti hin dhufu yommuu ani biyya Gibxi keessatti rukutu.

Guyyaan kun isinii yaadannoo ni taa, fi ishee ayyaana Gooftaaf ayyaaneffattu; dhaloota keessan hunda keessatti, seera bara baraatiin ishee ayyaaneffattu. Torban guyyoota buddeena raacitii hin qabne nyaachuu qabdu. Guyyaa jalqabaa irraa

eegalee garuu raacitii mana keessan keessaa balleessuu qabdu. Namni kamiyyuu kan raacitii nyaatu, lubbuun sun Israael keessaa balleeffamuu qabdi, guyyaa jalqabaa irraa hanga guyyaa torbaffaatti. Guyyaan jalqabaa qulqulluu jedhamee ni waamamti, guyyaan torbaffaanis qulqulluu taatee isiniif ni waamamti. Hojii garbummaa kamiyyuu guyyoota sana keessatti hin hojjettan, garuu waan lubbuu hundaaf hojjetamu qofa, kana qofatu isiniif hojjetama. Ajaja kana eeguu qabdu, guyyaa kana keessatti humna keessan biyya Gibxi keessaa nan baasaatii; guyyaas kana dhaloota keessaniif seera bara baraa godhattanii eeguu qabdu. Guyyaa kudha afur jia tokkoffaa irraa jalqabuudhaan, galgala irraa buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa, hanga guyyaa digdamii tokkoffaa jiichaatti, hanga galgalaatti. Guyyaa torba raacitiin mana keessan keessatti hin argamu; namni buddeena raacitii qabu nyaatu hundi, lubbuun sun waldaa Israael keessaa ni balleeffama, alagaa fi dhalootaa biyyattii gidduutti. Buddeena raacitii qabu kamiyyuu hin nyaattan; iddoo jireenyaa keessan hundatti garuu buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa.

Museen maanguddoota ilmaan Israael hunda waame, fi akkana isaaniin jedhe: Deemtanii maatii keessan hundaaf hoolaa fuudhaatii Faasiikaa qalaa. Isin bishaan hiisophii ni fudhhattu; dhiiga balbala biraa jiru keessaa cuuphaattanii, michichila balbalaatii fi buusaa balbala lamaanuu irratti ni dibdu dhiiga balbala biraa jiru irraa. Isin garuu tokkoon tokkoon keessan balbala mana keessanii keessaa hanga ganamatti hin baatan. Gooftaan Warra Gibxi rukutuuf ni darba, akkasumas dhiiga

balbala irra jiru ni arga, akkasumas balbalawwan lamaan irra jiru ni arga, Gooftaanis balbala ni darba, akkasumas barbadeessaa manneen keessan seenuun rukutuuf hin eeyyamu. Dubbii kana seera godhattee ofii keetiif fi ilmaan keetiif hanga bara baraatti eegadhu. Yoo garuu biyya Gooftaan akkuma dubbate isiniif kennu seentan, tajaajila kana eegaa. Yoo ilmaan keessan, Tajaajilli kun maali? jedhanii isin gaafatan ni taa. Akkasumas isin isaaniin ni jettu, Aarsaan faasiikaa kanaa Gooftaaf, akkuma inni manneen ilmaan Israael Gibxi keessatti dhokse, yeroo inni warra Gibxi dha'e, manneen keenya garuu baraare. Akkasumas uummanni gad-jedhee sagade. Ilmaan Israael deemanii godhan, akkuma Gooftaan Musee fi Aroonitti ajaje sana, akkasuma godhan.

Halkan walakkaa ta'e, Gooftaan hangafoota hunda biyya Gibxi keessatti dha'e, hangafa Fara'oon kan teessoo irra taa'aa irraa ka'ee hanga hangafa dubartii boojuutti kan boolla keessa jirtu, fi hanga hangafa horii hundaa. Fara'oon halkanii kaee, tajaajiltoonni isaa, fi Gibxoonni hundi, iyyaan guddaan biyya Gibxi hunda keessatti ta'e, sababni isaas manni du'aan keessaa hin argamne tokko iyyuu hin turreef. Fara'oon halkaniin Musee fi Aaroonin waame, akkanas isaanitti jedhe: Ka'aatii uummata koo keessaa ba'aa, isinii fi ilmaan Israa'el, deemaatii Gooftaa Waaqa keessan tajaajilaa, akkuma jettan. Hoolota keessanii fi qotiyyoota keessan fuudhaatii deemaa, dhugumatti na illee eebbisaa. Akkasumas Warri Gibxi uummata jabinaan biyyattii keessaa baasuu isaaniif dhiibbaa turan, ni dubbatan, Sababii hunduu keenya ni duunuuf. Sabni garuu bukoo isaanii fudhate,

utuu raacitiin itti hin dabalamiin dura, bukoon isaanii kan hidhame uffata isaanii keessatti gatiittii isaanii irra. Ilmaan Israael garuu akkuma Museen isaanitti ajaje godhan; warra Gibxi irraa mi'oota meetii, mi'oota warqee fi uffata gaafatan. Gooftaanis saba isaatiif Gibxoota fuula duratti surraa kenne, isaanis isaaniif liqeessan, akkasumas Gibxoota saamatan.

Ilmaan Israa'el Raameses keessaa ka'anii gara Sukoot deeman; isaanis dhiirota loltoota miillaa kuma dhibba ja'a turan, qabeenya osoo hin dabalatiin. Fi namoonni walitti-makaman hedduun isaan waliin ol-ba'an, akkasumas hoolota, sangootaa fi horii baay'ee guddaa. Akkasumas isaan furdaa kan Gibxi keessaa baasan sana buddeena daaraa keessatti tolfame raacitii hin qabne afan godhan, raacitamee hin tureetii. Gibxoonni isaan ari'aniitii, turuu hin danda'an, akkasumas karaa isaaniitiif nyaata qophii ofii isaaniitiif hin qopheessine. Jireenyiin ilmaan Israael kan isaan itti jiraatan biyya Gibxi keessaa fi biyya Kana'aan keessa waggaa dhibba afur soddoma ture. Akkasumas erga waggaan dhibba afur soddoma darbe booda, humni Gooftaa hundi halkaniin biyya Gibxi keessaa ba'e. Eegumsi Gooftaaf jira, akka isaan biyya Gibxi keessaa baasu; halkan sun eegumsi Gooftaaf, akka ilmaan Israael hundaaf dhaloota isaanii keessatti tau. Gooftaan garuu Musee fi Arooniin jedhe, Kun seera faasiikaa ti; alagaan kamiyyuu irraa hin nyaatu. Tajaajilaa kee hunda yookaan kan meetiin bitame dhagna qabda, ergasii inni irraa nyaata. Alagaan yookaan hojjetaan kiraa irraa isaa hin nyaatu. Mana tokko keessatti nyaatama, fi foon sana mana keessaa gara alaatti hin baasinaa, fi lafee isaa keessaa tokko illee

hin cabsinaa. Waldaan ilmaan Israael hundi isa ni hojjeta. Yoo garuu namni tokko gara keessanitti dhufee alagaan Faasiikaa Gooftaaf ayyaanuuf dhufe, dhiira isaa hunda dhagna qabaa, ergasii dhufee isa ayyaanuuf ni dhufa, akkuma dhalataa biyyattiis ni taa, namni dhagna hin qabne hundi irraa hin nyaatu. Seerri tokko nama biyyattii keessa dhalatef fi nama dhufee alagaa isin gidduu jiraatuuf ni taa. Ilmaan Israael akkuma Gooftaan Musee fi Aroon isaanitti ajaje sana godhan. Guyyaa sana keessa, Gooftaan ilmaan Israael humna isaanii waliin biyya Gibxi keessaa baase.

# 13

Gooftaan Museedhaan jedhe: Hangafa hunda, kan jalqaba gadameessa hundaa banu, ilmaan Israael keessaa, nama irraa kaasee hanga horitti, naaf qulqulleessi; inni kan koo ti. Museen garuu sabatti akkana jedhe: Guyyaa kana yaadadhaa, kan isin itti biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa baatan, Gooftaan harka jabaa isaatiin asii isin baaseef; raacitiin hin nyaatamu. Kanaaf hara isin jia dargaggootaa keessatti baatu. Yommuu Gooftaan Waaqni kee gara biyya Kana'aanota, Heetota, Amoorota, Hiiwota, Yebuusota, Girgaashota, fi Fereezota si galchu, biyya inni abbootii keetiif kakate akka siif kennu, biyya aannan fi damma yaau sana, ati tajaajila kana jia kana keessatti ni raawwatta. Guyyoota ja'a buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa, guyyaa torbaffaa garuu ayyaana Gooftaa ti. Budaa hin bukaa'in guyyoota torba nyaachuu qabdu; budaan

bukaa'aan siif hin mulatu, akkasumas bukaa'aan daangaa kee hunda keessatti siif hin jiraatu. Akkasumas ati ilma keetiif guyyaa sana ni himta, akkas jettee: Sababii kanaaf Gooftaan Waaqni waan kana naaf godhe, yeroo ani biyya Gibxi keessaa ba'u. Dhugaa fi siif ni taa mallattoo irra harka keetii, fi yaadannoo fuula ijaa keetii dura, akka seerri Gooftaa afaan kee keessa jiraatu, harka jabaa dhaan si baaseera Gooftaan Waaqni Gibxi keessaa. Akkasumas seera kana yeroo yeroon, guyyaa hanga guyyaatti eegaa.

Yommuu Gooftaan Waaqni kee gara biyya Kanaanota si galchu, akkuma abbootii keetiif kakate sana, ishee siif ni kenna. Fi ati hunda banuu gadameessa ni fudhatta, dhiirota Gooftaaf, hunda banuu gadameessa bushaayee irraa yookaan horii kee keessaa, hamma siif taan, dhiirota Gooftaaf ni qulqulleessita. Hunda kan gadameessa harree banu, hoolaan jijjiirta; yoo garuu hin jijjiirre, furii. Hunda hangafa namaa ilmaan keetii furii. Yoo garuu ilmi kee si gaafate wantoota kanneen booda, jedhee, Kun maali? ati isaaniin ni jetta, Gooftaan harka jabaa isaatiin biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa nu baase. Yommuu garuu Fara'oon nu erguu didee jabaate, inni hangafa hunda biyya Gibxi keessatti ajjeese, hangafoota namoota irraa hanga hangafoota horii. Kanaafuu ani waan gadameessa banu hunda, kormoonni, Gooftaaf aarsaa nan dhi'eessa, fi hangafa ilmaan koo hundas nan fura. Kunis mallattoo harka keetii irratti taa, akkasumas waan hin raafamne fuula kee dura taa, Gooftaan harka jabaa isaatiin Gibxi keessaa si baaseeraatii.

Yeroo Fara'oon uummata ergetti garuu, Waaqni karaa biyya Filisxeemotaatiin isaan hin geggeessine, sababiin isaas karaan sun dhiyoo tureef. Waaqni akkana jedhee tureetii: Yoo uummanni waraana argee gaabbii qabaatee gara Gibxitti deebi'a ta'aatii. Waaqni uummata karaa gammoojjii gara Galaana Diimaatti naannesee geesse. Dhaloota shanaffaatti garuu Ilmaan Israa'el biyya Gibxii ba'an. Museen lafee Yoosef ofii isaa wajjin fuudhe, inni kakuu dhaan ilmaan Israaeel kakuuseera, akkana jedhee: Gooftaan dhugumaan isin ni daawwata, isinis lafee koo asii isin wajjin ol baaftu.

Ilmaan Israael garuu Sukoot irraa ka'anii Eetaam keessatti gammoojjii bira qubatan. Waaqni garuu isaan hoogganaa ture, guyyaa keessa utubaa duumessaatiin karaa isaaniif argisiisaa, halkan immoo utubaa ibiddaatiin. Utubaan duumessaa guyyaa fi utubaan ibiddaa halkan fuula uummata hundaa duraa hin dhaabne.

# 14

Fi Gooftaan gara Museetti dubbatee jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, isaanis deebianii qubata fuula duratti haa qubatan, Magdooluu fi galaana gidduu, Beelsefoon fuula duratti; fuula isaanii duratti galaana irra ni qubattu. Akkasumas Fara'oon saba isaatiin ni jedha, Ilmaan Israa'el kunniin biyya keessatti ni jooru; gammoojjiin isaanii cufteetti. Ani garuu onnee garaa Fara'oon nan jabeessa, innis isaan duukaa ari'a. Anis Fara'oonii

fi loltoota isaa hunda keessatti ulfina nan argadha. Warri Gibxi hundinuu akka ani Gooftaa ta'e ni beeku, isaanis akkasuma godhan. Akkasumas oduu gabaafame mootii Gibxootaatiif akka uummanni baqate, akkasumas onneen Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa jijjiirame uummata irratti, akkasumas jedhan, Maal kana goone, ilmaan Israa'el erguu keessatti, akka isaan nuuf hin tajaajilneef? Pharaoh kanaafuu gaariiwwan isaa hidhate, fi saba isaa hunda of wajjin geesse, Fi inni gaariiwwan filatamoo dhibba jaha, akkasumas fardeen Gibxootaa hunda, fi ajajjoota sadarkaa sadaffaa kanneen hunda isaanii irratti argaman fudhate. Fi Gooftaan onnee Fara'oon mootii Gibxi fi kan tajaajiltoota isaa jabeesse, innis ilmaan Israa'el duukaa ari'e, ilmaan Israa'el garuu harka ol ka'aadhaan ba'an. Warri Gibxi duuba isaanii ariifatan, galaana bira qubatanii jiran isaan argatan. Fardinni hundi, gaariiwwan Fara'oon, abbootiin fardaa, fi loltoonni isaa qubata fuullee, Ba'aal Sefoon fuullee turan. Fara'oon yeroo dhihaatu, ilmaan Israa'eel ol ilaalanii ijuma isaaniitiin argan, Gibxoonni duuba isaanii qubatanii turan. Isaanis baay'ee sodaatan, ilmaan Israa'eel garuu gara Gooftaatti iyyatan. Akkasumas gara Muusee jedhan, Sababii awwaalli biyya Gibxi keessa hin jirreef, gammoojjii keessatti nu ajjeesuuf nu baaftee? Waan kana maaliif Gibxii nu baaftee nutti goote? Kun dubbii nu Gibxi keessatti sitti dubbanne sana mitii, Nu dhiisi, akka warra Gibxiif tajaajillu jechuun keenya mitii? Warra Gibxiif tajaajilluun gammoojjii kana keessatti duuu caalaa nuu wayya tureetii.

Museen garuu sabatti akkana jedhe, Jabaadha, dhaabbadhaatii

fayyina Gooftaa irraa dhufu kan inni hara nuuf hojjetu ilaalaa. Akkuma hara Warra Gibxi argitan sana, bara baraan deebitanii isaan hin argitan. Gooftaan isinii lola, isin immoo ni calphiftu. Gooftaan Museedhaan akkana jedhe: Maaliif natti iyyita? Ilmaan Israaeliitti dubbadhu; isaanis haa kaanii deeman. Fi ati ulee kee ol kaasi, harka kee gara galaanaatti diriirsi, ishee gargar qoodi, ilmaan Israaelis akka lafa gogaa irra deemanii gidduu galaanaa seenaniif godhi. Akkasumas kunoo, ani onnee Fara'oonii fi kan Gibxoota hundaa nan jabeessa, isaanis duuba isaanii ni seenu, anis Fara'oon keessatti, raayyaa loltoota isaa hunda keessatti, gaariiwwan keessatti, akkasumas fardeen isaa keessatti ulfina nan argadha. Gibxiwwan hundi akka ani Gooftaa ta'e ni beeku, yeroo ani Fara'oon irratti, gaariiwwan isaatii fi fardeen isaa irratti ulfina argadhu. Ergamaan Waaqaa kan fuula qubata ilmaan Israael dura deemaa ture ni kae, gara duubaatti ni deeme, utubaan duumessaas fuula isaanii duraa ni kae, duuba isaanii dhaabate. Akkasumas gidduu qubata Gibxootaa fi gidduu qubata Israael seenee dhaabate. Dukkannii fi dukkanni tae, halkanis ni darbe. Halkan guutuu wal hin makamne. Museen harka isaa gara galaanaatti diriirse, Gooftaanis qilleensa kibba humna guddaa qabuun halkan guutuu galaana duubatti deebise, galaana goggogaa godhe, fi bishaan gargar qoodame. Fi ilmaan Israael gara gidduu galaanaatti lafa goggogaa irra seenani, bishaan galaanaa immoo dallaa mirgaa isaanii irraa fi dallaa bitaa isaanii irraa ture.

Warri Gibxi ariitanii booda isaanii seenanii fi fardeewwan Fara'oon hundi, gaariiwwanii fi yaabbattoonni gara gidduu

galaanaatti seenanii. Ganama eegumsa keessatti garuu tahe, Gooftaanis utubaa ibiddaa fi duumessaa keessaa qubata Gibxootaa ilaale, qubata Gibxootaas burjaajesse, Fi axles gaariiwwan isaanii hidhee, humnaan isaan oofee, Warri Gibxi, Fuula Israael duraa haa baqannu; Gooftaan isaaniif Warra Gibxi lolaa jiraatii jedhan. Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Harka kee gara galaanaatti diriirsi; bishaan sun haa deebiu; Gibxootatti, gaariiwwan isaaniittii fi namoota gaarii yaabbatan irrattis haa haguugu. Museen garuu harka isaa gara galaanaatti diriirse, bishaanichis guyyaa gara biyyaatti deebie, warri Gibxi immoo bishaan jalaa baqatan, Gooftaanis warra Gibxi galaana keessatti hurgufse. Bishaanis deebiee gaariiwwanii fi abbootii fardaa, humna Fara'oon hunda, warra isaan duukaa galaana seenanii hunda haguuge; isaan keessaa tokko iyyuu hin hafne. Garuu ilmaan Israael lafa goggogaa irra galaana gidduudhaan deeman, bishaan immoo karaa mirgaa isaaniitiin dallaa, karaa bitaa isaaniitiin immoo dallaa ture. Gooftaan guyyaa sana Israaeloota harka warra Gibxi jalaa baraare, Israaeloonnis reeffa warra Gibxi qarqara galaanaa argan. Israael immoo harka guddaa kan Gooftaan Warra Gibxitti hojjete arge; sabni sunis Gooftaa sodaate, akkasumas Waaqa fi Musee tajaajilaa isaa amanan.

# 15

Yeroo sana Museen fi ilmaan Israael faarfannaa kana Waaqaaf faarfatan, akkanas jedhan: Gooftaaf haa faarfannu, inni ulfina

guddaadhaan ulfaa'eeraatii; fardaa fi namicha yaabbatu galaanatti darbateera. Gargaaraan fi eegduun natti ta'e gara fayyinaatti, kun Waaqa koo ti, anis isa nan ulfaadha, Waaqa abbaa kootii ti, anis isa nan ol kaasa. Gooftaan waraanoota cabsa, Gooftaan maqaan isaa. Gaariiwwan Fara'oon fi humna isaa gara galaanaatti darbate, yaabbattoota ajajjoota sadarkaa sadaffaa filatamoo, galaana diimaa keessatti liqimfaman. Galaanni isaan haguuge; akka dhagaa gara qilee galaanaatti liqimsan. Harki kee mirgaa, Yaa Gooftaa, humnadhaan ulfina argateera; harki kee mirgaa, Yaa Gooftaa, diinota caccabseera. Fi baayina ulfina keetii irratti diinota cabsite; dheekkamsa kee ergite, innis akka cidii isaan nyaate. Akkasumas karaa hafuura dheekkamsa keetii bishaan gargar qoodame, bishaanonni akka dallaa jabeeffaman, dambaliin galaana keessatti jabeeffame. Diigaan jedhe, Ari'ee nan qabadha, boojuu nan qooda, lubbuu koo nan guuta, goraadee kootiin nan ajjeesa, harki koo ni bulcha. Hafuura kee ergite, galaanni isaan haguuge, akka sibiila dilaallataa bishaan jabaa keessatti liqimfatan. Eenyutu sitti fakkaata waaqota keessatti, yaa Gooftaa? Eenyutu sitti fakkaata? Qulqulloota keessatti ulfaadhaan, yaadota keessatti dinqisiisaa, dinqiiwwan hojjetu. Ati harka kee mirgaa diriirsite, lafti isaan liqimsite. Ati qajeelummaa keetiin uummata kee kana kan ati furtee qajeelchite; jabina keetiin gara iddoo boqonnaa qulqulluu keetiitti isaan jajjabeessite. Saboonni dhagayan, fi dheekkaman; ciniinsamoon jiraattota Filisteem qabate. Sana ariifatan hoggantoota Edoom, fi bulchitoonni Mo'aabotaa qabee isaan hollannaa, baqan hundi jiraattota Kana'aan. Hololi fi sodaan isaanitti haa kufu, guddina irree keetiin akka dhagaatti haa

ta’an, hamma sabni kee darbutti, Gooftaa, hamma sabni kee kun, kan ati argatte darbutti. Erga isaan galchitee booddee, tulluu dhaala keetii irratti isaan dhaabi, iddoo jireenyaa kee kan qophaae keessa, kan ati qopheessite, yaa Gooftaa, iddoo qulqulluu, yaa Gooftaa, kan harki kee qopheesse keessa. Gooftaan bara kana, bara irra, fi ammallee ni moota. Sababii farsi Fara’oon gaariiwwan fi yaabbattoota waliin gara galaanaatti seenaniif, Gooftaan bishaan galaanaa isaanitti fide; ilmaan Israa’el garuu lafa goggogaa irra giddu galaanaa keessa deeman.

Miryaam raajittiin obboleettiin Aroon dibbee harka isheetiin fudhattee, dubartoonni hundinuu dibbeewwanii fi sirboota fudhatanii ishee duukaa baan. Miiriyaam garuu isaanii dursa fudhattee akkana jettee, Gooftaaf haa faarru, inni ulfina guddaadhaan ulfina argateera; farda fi yaabbataa galaanatti darbateera. Museen garuu ilmaan Israael galaana diimaa irraa baasee gara gammoojjii Suur isaan geesse, fi isaan guyyaa sadii gammoojjii keessa deemaa turan, fi bishaan akka dhugan hin arganne. Gara Meraa dhufan, garuu Meraa keessaa dhuguu hin dandeenye, hadhaa’aa waan ta’eef. Kanaafuu maqaa iddoo sanaa Hadhaa’ummaa jedhee moggaase. Fi sabni Muusaa irratti guungume, Maal dhugna? jedhanii. Museen garuu gara Gooftaatti iyyee, Gooftaanis muka tokko isaaf argisiise, innis bishaan keessa darbate, bishaanichis ni mieeffame. Achitti Gooftaan seerawwanii fi murtiwwan isaaf kaae, achittis isa qore. Innis akkana jedhe: Yoo ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhaggeeffachuu dhageesse, waan fuula isaa duratti

gammachisaa tae hojjette, ajajawwan isaatiif gurra kennite, akkasumas seera isaa hunda eegde, dhukkuba Gibxitoota irratti fide hunda sitti hin fidu; ani Gooftaa Waaqa kee kan si fayyisuu dha. Isaanis gara Eelim dhufan, achittis burqaawwan bishaanii kudha lama fi jirmawwan meexxii torbaatama turan, garuu achitti bishaanota bira qubatan.

# 16

Isaan Eelim keessaa ka'an; waldaan ilmaan Israa'el hundi gara gammoojjii Sin kan Eelimii fi Siinaa gidduu jiru dhufan. Guyyaa kudha shanaffaa ji'a lammaffaa, erga biyya Gibxi keessaa ba'anii booda, Waldaan ilmaan Israael hundi Musee fi Aroon irratti guungume. Ilmaan Israael akkana isaaniin jedhan: Maal gaarii taa utuu nu biyya Gibxi keessatti Gooftaa jalaa rukutamanii duuu turre, yeroo okkoteewwan foon irra taaaa turree fi buddeena hanga quufnuutti nyaachaa turre! Isin waldaa kana guutuu beelaan ajjeesuuf jedhanii gara gammoojjii kanatti nu baaftaniirtu. Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Kunoo ani samii keessaa buddeena isinii roobsa, sabni ni ba'a, guyyaa guyyaan waan guyyaa sanaa walitti qabata, akka ani isaan seera koo tiin deemuu isaanii yookaan akka hin deemne qoru. Guyyaa jahaffaatti waan galchan sana ni qopheessu; kunis waan guyyuma guyyaan walitti qaban sana harka lama taa. Fi Museen fi Aroon waldaa ilmaan Israael hundatti akkana jedhan: Galgala ni beektu akka Gooftaan biyya Gibxi keessaa isin baase, Fi ganama ulfina Gooftaa ni argitu yeroo inni guungummii keessan

Waaqatti dhaga'utti, nuyi garuu maal? Maaliif nutti guungumtu? Akkasumas Museen jedhe, Yeroo Gooftaan galgala foon isinii kennu nyaachuuf, akkasumas buddeena ganamaa hanga quufaatti isin kennuuf, sababiin Gooftaan guungummii keessan dhaggeeffateef, kan isin nutti guungumtan, nuyi garuu maal? Guungummiin keessan nutti miti, garuu Waaqatti.

Museen garuu Arooniin jedhe, Waldaa ilmaan Israael hundatti himi, Fuula Waaqaa duratti dhiyaadhaa, inni guungummii keessan dhagaheeraatii. Yeroo garuu Aroon waldaa ilmaan Israael hundaaf dubbachaa ture, isaan gara gammoojjii deebian, fi ulfinni Gooftaa duumessa keessatti mulate. Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ani guungummii ilmaan Israael dhagaheera, isaanitti dubbadhu, akkana jedhii: Galgala foon ni nyaattu, ganamas buddeenaan ni guutamtu, anis akka ani Gooftaa Waaqa keessan tahe ni beektu. Galgala ta'e, fi akka-simbirri ol ba'ee qubata haguugte. Ganama fixeensi naannoo qubataa dhaabbatuun ta'e. Akkasumas kunoo, fuula gammoojjii irra wanti qaqabaan tokko akka sanyii kooriyaandaraa adii, akka cabbii lafa irra ture. Ilmaan Israael garuu isa arganii, walitti jedhan, Maal dha kana? Maal akka ture hin beekaniitii. Museen garuu isaaniin jedhe, Kun buddeena Gooftaan akka isin nyaattaniif isinii kennee dha. Kun dubbii Gooftaan ajaje: tokkoon tokkoon namaa irraa hoomer barbaachisaa walitti qabaa, akka mataa tokkoo fi akka lakkoofsa lubbuu keessaniitti, tokkoon tokkoon namaa warra dunkaana keessan waliin walitti fuudhaa. Ilmaan Israael akkas godhan, fi namni tokko waan baayee, namni tokko immoo waan xiqqaa walitti qabate.

Yommuu goomeeriin safaranitti, namni baayee walitti qabate hin dabalanne, namni muraasa walitti qabate immoo hin xinnaanne; tokkoon tokkoon isaanii waan isaaniif barbaachisu qofa ofii isaaniitiif walitti qaban. Museen garuu isaaniin jedhe, Namni tokko iyyuu waan isaa irraa gara ganamatti hin dhiisin.

Akkasumas Musee hin dhaggeeffanne, garuu namoonni tokko tokko irraa hafe gara bariitti dhiisan, innis raammoo uume, akkasumas ajaae, Museen immoo isaanitti dheekkame. Akkasumas isaan ganama ganama walitti qaban, tokkoon tokkoon namaa hamma isaaf malu. Yeroo aduun ho'istu garuu ni baqaa ture. Guyyaa jahaffaa keessa tahe, isaan wantoota barbaachisoo harka lama walitti qaban, gomorii lama nama tokkoof; hooggantoota waldaa hundis seenanii, Museef odeessan. Museen garuu isaaniin jedhe, Dubbiin Gooftaan dubbate kana mitii? Sanbatoonni boqonnaa qulqulluu Gooftaaf boru; waan ibiddaan bilcheessitan hunda ibiddaan bilcheessaa, waan affeeltan hunda affeelaa, fi waan dabalataa hunda ganama kuusaaf dhiisaa. Isaanis akkuma Museen isaaniif ajaje sana hanga ganamaatti isa irraa dhiisan, innis hin ajaaine, akkasumas raammoon keessa isaa hin uumamne. Museen jedhe, Hara nyaadhaa, hara Gooftaaf Sanbata waan taeef, dirree keessatti hin argamu. Guyyoota jahaa keessaa walitti qabattu, garuu guyyaa torbaffaa Sanbata dha, sababii wanni tokko hin jiraatu keessa ishee. Guyyaa torbaaffaa keessa namoonni tokko tokko saba keessaa walitti qabachuuf yaalaniiru, garuu homaa hin arganne. Gooftaan garuu Museetti akkana jedhe, Hanga yoomiitti ajajawwan koo fi seera koo dhaggeeffachuu hin

feetan? Ilaalaa, Gooftaan Sanbata guyyaa kana isinii kenneeraatii. Sababii kanaaf inni mataan isaa guyyaa ja'affaa buddeena guyyoota lamaaf ta'u isinii kenneera. Tokkoon tokkoon keessan mana keessan keessa taa'aa; namni tokko iyyuu guyyaa torbaffaa iddoo isaa irraa hin ba'in. Sabnis guyyaa torbaffaatti boqote. Ilmaan Israael maqaa isaa Maan jedhanii moggaasan; inni garuu akka sanyii koriiyuu adii ture, miaan isaa immoo akka maxinoo damma keessa jiru ture. Museen akkana jedhe, Dubbiin Gooftaan ajaje kanaa dha: Goomira mana guutaatii dhaloota keessaniif kuusaa, akka isaan buddeena isin gammoojjii keessatti nyaattan sana argan, yeroo Gooftaan biyya Gibxiitii isin baasetti. Museen Arooniin akkana jedhe, Okkotee warqee tokko fuudhi, homeer mannaa guutuu itti naqiitii fuula Waaqaa dura kaai; dhaloota keessaniif akka eegamuuf. Akkaataa Gooftaan Musee ajaje sanatti, Aroon fuula dhuga-baatii dura gara eegumsaatti kaae. Ilmaan Israael garuu mana nyaatan waggaa afurtama, hanga biyya jiraatamtetti dhufanitti mana nyaatan, hanga kutaa Fooniqiyaatti gaanitti. Goomeer sun garuu kudhan keessaa tokko kan safaroota sadii ture.

# 17

Akkasumas waldaan ilmaan Israa'el hundi gammoojjii Siin keessaa ka'anii, akka dubbii Gooftaatti qubata qubataan deemanii, Rafiidiinitti qubatan, garuu bishaan sabni sun dhuguuf hin turre. Sabni gara Museetti walakkaaee, Bishaan nuuf kenni akka dhugnu jedhan. Museen immoo isaaniin,

Maaliif natti walakkaaftu? Maaliif Gooftaa qortu? jedhe. Sabni sun achitti bishaan dheebotee, sabni sun achitti Musee irratti guungume, jedhanii, Maaliif kana goote? Gibxi irraa nu fi ijoollee keenya fi horii keenya dheebotaan ajjeesuuf nu baafteettaa? Museen Gooftaatti iyyee jedhe, Saba kana maal nan godha? Yeroo muraasa booda isaan dhagaadhaan na tumuu. Akkasumas Gooftaan Museetti akkana jedhe, Uummata kana dura deemi, maanguddoota uummata keessaa ofii keetiif fudhadhu, akkasumas ulee ati ittiin laga rukute sana harka kee keessatti qabadhuutii deemi. Kunoo ani achi fuula kee dura kattaa irra Kooreeb keessatti nan dhaabadha, ati kattaa sana ni rukutta, bishaan keessaa ni ba'a, uummanni ni dhuga. Museen immoo akkasuma fuula ilmaan Israa'el duratti godhe. Akkasumas inni maqaa iddoo sanaa Qormaata fi Arrabsoo jedhee moggaase, sababii arrabsoo ilmaan Israaeliif, akkasumas sababii isaan Gooftaa qoraniif, Gooftaan nu gidduu jiraa moo hin jiru? jedhanii.

Amaalek garuu dhufee Rafiidiin keessatti Israael wajjin lole. Museen Iyyaasuudhaan jedhe, Namoota jajjaboo ofii keetiif filadhu, fi boriitii Amaaleqiin loluuf ba'i, fi kunoo ani fiixee tulluu irra nan dhaabadha, uleen Waaqaas harka koo keessa jira. Fi Iyyaasuu akkuma Museen isaaf jedhe sana godhe, fi bahee Amaaleqitti lolaaf qophaae, Museen fi Aroon fi Hoor immoo fiixee tulluutti ol baan. Akkasumas yommuu Museen harka isaa ol kaasetti Israael ni moata ture, yommuu harka isaa gadi buusutti garuu Amaaleq ni moata ture. Harki Musee garuu ulfaataa ture, kanaafuu dhagaa fuudhanii isa jalatti kaaan, innis

irra taae. Aroonii fi Huur harka isaa asii gama tokkoon, achii gama tokkoon deeggaraa turan, harkoonni Musee immoo hanga aduun lixxutti jabaatanii turan. Iyyaasuunis Amaaleqaa fi saba isaa hunda goraadeedhaan mo'ate. Gooftaan garuu Museetti jedhe, Kana yaadannoof kitaaba keessatti barreessi, fi gurra Iyyaasuutti kenni, ani yaadannoo Amaaleq samii jala irraa guutumaan guutuutti nan haqaatii. Museen Gooftaaf iddoo aarsaa ijaare, akkasumas maqaa isaa, Gooftaan da'oo koo jedhee moggaase. Sababii harka dhoksaadhaan Gooftaan Amaaleq irratti waraana godha dhaloota irraa gara dhaloota.

# 18

Iyetiroo lubni Midiyaan abbaan niitii Musee waan Gooftaan Israa'eliif uummata ofii isaatiif hojjete hunda dhaga'e, Gooftaan Israa'el Gibxi keessaa baaseeraatii. Iyetiroon soddaan Musee Zipooraa niitii Musee erga isheen gadi dhiifamtee booda fudhate, fi ilmaan ishee lamaan, maqaan isa tokko isaanii Geershoom ture, innis, Ani alagaa biyya ormaa keessa ture jedhee, Maqaan kan lammaffaa Elii'ezer ture, innis jedhe, Waaqni abbaa koo gargaaraa koo ti, innis harka Fara'oon keessaa na baraare. Akkasumas Yetron abbaan niitii Musee, ilmaanii fi niitiin isaa gara gammoojjii, bakka Museen tulluu Waaqaa irratti qubate sanatti ba'an. Musee garuu gabaafameef, Kunoo, abbaan niitii kee Iyetroon gara kee dhufa, niitiin keetii fi ilmaan kee lamaan isa wajjin jedhanii. Museen garuu gara simana abbaa niitii bahe, isaaf gad jedhee sagade, isa

dhungadhe, wal nagaa gaafatan, isaan immoo gara dunkaanaatti galche. Museen soddaa isaatti waan Gooftaan Fara'oonitti fi Warra Gibxi hundatti hojjete hunda sababii Israa'eliif, akkasumas rakkina karaa irratti isaan mudatee hunda, fi akka Gooftaan harka Fara'oonii fi harka Warra Gibxii isaan baase hime. Iyetoori wantoota gaggaarii hunda Gooftaan isaaniif godhe sanatti dinqisiifate, sababii inni harka warra Gibxii fi harka Fara'oon irraa isaan baraareef. Akkasumas Yetro jedhe, Gooftaan haa eebbifamu, inni sababii isaan harka warra Gibxi irraa fi harka Fara'oon irraa baaseefi. Amma ani beeke akka Gooftaan waaqota hunda caalaa guddaa tae, sababii isaan isaanitti lolaniif. Yetron soddaan Musee aarsaa gubamuu fi aarsaawwan Waaqaaf dhi'eesse. Aroonii fi maanguddoonni Israael hundi immoo soddaa Musee wajjin buddeena nyaachuuf fuula Waaqaa duratti dhufan.

Guyyaa itti aanu booda Museen uummataaf murtii kennuuf taa'e, uummanni hundi immoo ganamaa hanga galgalaatti Musee bira dhaabbatee ture. Akkasumas Iyetoori waan ati namaaf hojjettu hunda argee, jedha, Wanni ati namaaf hojjettu kun maali? Maaliif ati kophaa teetta, namni hundi garuu ganamaa hanga galgalaatti siif dhaabbataa jira? Akkasumas Museen soddaa isaatti ni jedha, Sabni kun gara kootti ni dhufa murtii Waaqa biraa barbaadachuuf. Yeroo isaaniif waldhabdeen uumamu, gara koo dhufan, tokkoon tokkoon isaanii nan murteessa, ajajawwan Waaqayyoo fi seera isaa isaanitti nan beeksisa. Abbaan niitii Musee garuu, Ati waan kana sirritti hin hojjetu jedheen. Badiisa obsaan hin qabneenis ati ni badamta, fi

sabni kun hundi kan si wajjin jiru, dubbiin kun sitti ulfaataa dha, ati kophaa kee hojjechuu hin dandeessu. Amma kanaafuu na dhaggeeffadhu, anis sin gorsa, Waaqayyos si wajjin ni taa. Ati saba kanaaf fuula Waaqayyoo duratti bakka buaa tai, dubbii isaaniis gara Waaqayyootti dhiheessi. Akkasumas ati isaanitti ajajawwan Waaqaa fi seera isaa dhugaa baata, akkasumas karaalee isaan itti deeman isaanitti agarsiifta, akkasumas hojiwwan isaan hojjetan isaanitti agarsiifta. Akkasumas ati ofii keetiif uummata hunda keessaa namoota jajjaboo, Waaqa sodaatan, namoota qajeelota, of tuulummaa jibban filadhu, akkasumas isaanitti ajajjoota kumaatii, ajajjoota dhibbaatii, ajajjoota shantamaatii fi ajajjoota kudhaatii ni muudda. Isaanis saaatii hunda uummata murtii kennu, dubbiin ulfaataan garuu sitti dhihaatu, murtiiwwan xixiqqoo garuu isaanuma murtii kennu, fi si irraa salpheessu, akkasumas si gargaaru. Yoo dubbii kana goote, Waaqni si jabeessa, fi dhaabachuu ni dandeessa, akkasumas sabni kun hundi gara iddoo ofii isaatti nagaa waliin ni dhufa. Museen sagalee abbaa niitii isaa dhaga'e, waan inni isaaf jedhe hunda godhe. Muuseen Israael hunda keessaa namoota jajjaboo filate, akkasumas isaan ajajjoota kumaatii, ajajjoota dhibbaatii, ajajjoota shantamaatii fi ajajjoota kudhaanii isaanii irratti godhe. Akkasumas sabichaaf murtii kennan yeroo hunda, dubbii ulfaataa hunda garuu gara Musee geessan, dubbii salphaa hunda garuu isaanuu murtii kennan. Museen garuu abbaa niitii isaa of irraa ergee, innis gara biyya isaatti deeme.

# 19

Jia sadaffaa keessa bahuun Israaeelillee biyya Gibxi keessaa guyyaa kana irratti, gammoojjii Siinaa seenanii dhufan. Afaan Oromoo (revised):
Isaanis Rafiidiin ka'anii gara gammoojjii Siinaa dhufan, Israa'elis achitti tulluu sana fuulduratti qubate. Museen gara tulluu Waaqaatti ol bahe, Waaqnis tulluu keessaa isa waame, akkana jedhee: Wantoota kana mana Yaaqoobitti ni himta, akkasumas ilmaan Israaeliif ni beeksifta. Ofii keessan argitan waan ani Warra Gibxiif hojjedhe hunda, anis isin ol fuudhe akka qoochoo risaa irratti, anis isin gara koo fidhe. Akkasumas amma yoo dhaggeeffannaan sagalee koo dhageessan, akkasumas kakuu koo eegdan, saboota hunda keessaa saba addaa natti taatu, kan koo sababiin lafti guutuun jiraattiitii. Isin garuu natti mootummaa lubummaa fi saba qulqulluu ni taatu; jechoonni kunniin ilmaan Israaeliitti ni himta. Museen dhufe, maanguddoota sabaa waamee, dubbii kana hunda kan Waaqni isaaniif ajaje sana isaaniif dhiheesse. Namoonni hundi walii galtee tokkoon deebisanii jedhan, Waan Waaqni jedhe hunda ni goona, ni dhageenyas. Museen immoo jecha kana Waaqatti dhiheesse. Gooftaan garuu Museetti jedhe, Kunoo ani utubaa duumessaa keessaan gara kee nan dhufa, akka sabni yeroo ani si wajjin dubbadhu dhaga'u, fi bara baraan si amanu. Museen immoo dubbii sabaa Gooftaatti hime. Gooftaan garuu Museedhaan jedhe, Gad buiitii uummata akeekkachiisi, fi isaan hara fi boru qulqulleessi; akkasumas uffata isaanii haa miiccatan, Isaan guyyaa sadaffaaf qophaaoo haa taan, guyyaa sadaffaa kanaafu Gooftaan tulluu Siinaa irratti saba hunda duratti ni gad bua. Akkasumas ati uummata naannessitee

addaan baafta, jechaa, Of eeggadhaa ofii keessaniif gara tulluu ol bahuu irraa, akkasumas waan isaa tuquu irraa; namni tulluu sana tuqu hundi duaan ni du'a. Harki isaa hin tuqamu, dhagaalee keessatti dhagaan tumama, yookaan xiyya dhaan darbatama; yoo bineensa ta'e yookaan yoo namni ta'e, hin jiraatu. Yommuu sagaleen, malakatoonni fi duumessi tulluu irraa deeman, isaan tulluu sanatti ol ba'u.

Museen tulluu irraa gadi buee gara uummataatti dhufe, isaan qulqulleesse, fi uffata isaanii miiccatan. Akkasumas namoota jedhe, guyyoota sadii qophii taaa, dubartii hin dhiyaatinaa. Guyyaa sadaffaa ganama barii ta'etti, sagaleen, bakakkaan, fi duumessi dukkana'aan tulluu Siinaa irra mul'atan. Sagaleen malakataa guddaadhaan dha'ame, uummanni qubata keessa ture hundis ni sodaate. Museen uummata qubata keessaa gara Waaqaa walitti dhufuutti baase, isaanis tulluu jalatti dhaabbatan. Tulluu Siinaa guutuun aara baasaa ture, sababii Waaqni ibiddaan isarra gad bueef, aarris ol kaaa ture akkuma aara boolla ibiddaa, uummatni hundis baayee dinqisiifate. Sagaleeleen malakataa garuu itti fufanii baay'ee jabaachaa deeman. Museen ni dubbate, Waaqni immoo sagaleedhaan deebiseef. Gooftaan garuu gara tulluu Siinaa, gara fiixee tulluutti gad bue, fi Gooftaan Musee gara fiixee tulluutti waame, fi Museen ol bae. Akkasumas Waaqni Museetti jedhe, Gad buiitii uummata kana akeekkachiisi akka isaan gonkumaa Waaqatti dhihaachuuf hin yaalan; yoo kanaa achii baayinni isaanii ni kufu, Akkasumas luboota Gooftaa Waaqa bira dhihaatan haa qulqulleeffaman, akka Gooftaan isaan hin balleessineef.

Akkasumas Museen Waaqaan, Sabni gara Tulluu Siinaa ol bauu hin dandau, ati mataan kee nutti dhugaa baateerta, Tulluu sana addaan baasii qulqulleessi jettee jedhe. Gooftaan garuu isaaniin jedhe, Deemi, gadi bu'i, ergasii immoo ati Aroon wajjin olii ba'i; luboota fi uummanni garuu gara Waaqaatti olii ba'uuf dirqisiisuu hin qaban, yoo kanaa achii Gooftaan isaan keessaa nama balleessuu danda'a. Museen garuu gara saba sanaa buee isaanitti hime.

# 20

Gooftaan dubbii kana hunda dubbatee akkana jedhe, Ani Gooftaa Waaqa kee, kan biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa si baase. Waaqonni biroo ana malee siif hin jiraatan. Ofii keetiif fakkii hin tolchitu, yookaan waan samii olii keessa jiru hundaa, yookaan waan lafa gadii keessa jiru hundaa, yookaan waan bishaanota lafa jala jiran keessa jiru hundaa fakkeessaa tokko illee hin tolchitu. Isaan gad-jedhitee hin sagaddu, yookaan isaan hin tajaajiltu, ani dhugumatti Gooftaa Waaqa kee ti, Waaqni hinaaffaa, cubbuu abbootii ijoollee irratti deebisu, hanga dhaloota sadaffaa fi afraffaatti warra na jibban irratti. fi kanneen na jaalatanii fi kanneen ajajawwan koo eeganiif hanga kumaatamaatti jaalala nan godha. Maqaa Gooftaa Waaqa keetii waan faayidaa hin qabneef hin fayyadamin, sababni isaas Gooftaan Waaqni kee nama maqaa isaa waan faayidaa hin qabneef fayyadamu sana hin qulqulleessuutii. Guyyaa Sanbataa qulqulleessuuf yaadadhu.

Guyyoota ja'a hojjeta, fi hojii kee hunda ni raawwatta. Guyyaa torbaffaa garuu Sanbanni Gooftaa Waaqa keetiif; ati ishee keessatti hojii tokko illee hin hojjettu: ati, ilmi kee, intalli kee, garbichi kee, garbittiin kee, qotiyyoon kee, bineensi ba'aa kee, bineensi hundi kee, fi alagaan si biratti jiraatu. Sababiin Gooftaan guyyoota ja'a keessatti samii fi lafa, galaana fi waan isaan keessa jiru hunda uumeef, guyyaa torbaffaatti immoo boqoteef, kanaafuu Gooftaan guyyaa torbaffaa eebbisee qulqulleesse. Abbaa kee fi haadha kee kabaji, akka siif toluuf, fi akka lafa gaarii Gooftaan Waaqni kee siif kennu irra bara dheeraa jiraattuuf. Hin sagaagalchuu qabdu. Ati hin hattuu. Hin ajjeessitu. Ollaa kee irratti ragaa sobaa hin baartu. Niitii ollaa keetii hin hawwitu, mana ollaa keetii hin hawwitu, yookaan lafa qonnaa isaa, yookaan garbuu isaa, yookaan xomboree isaa, yookaan qotiyyoo isaa, yookaan bineensa ba'aa isaa, yookaan horii isaa hunda, yookaan waan ollaa keetii ta'e hunda.

Fi namoonni hundi sagalee, ibsaalee, sagalee malakataa, fi tulluu aaraa baasu arge; sodaatanii garuu namoonni hundi fagoodhaa dhaabatan. Akkasumas isaan Museedhaan jedhan, Ati nuuf dubbadhu, Waaqni garuu nutti hin dubbatin, akka hin duuneef. Museen isaaniin jedha, Jabbaadhaa, isin qoruuf Waaqni gara keessanitti dhufeera, akka sodaan isaa keessan keessa jiraatee isin cubbuu hin hojjannef. Sabni garuu fagoodhaa dhaabate, Museen immoo gara dukkana iddoo Waaqni ture sana seene. Gooftaan Museedhaan akkana jedhe, Wantoota kana mana Yaaqoobiif ni jetta, ilmaan Israaeliifis ni beeksista; isin argitaniirtu, ani samii irraa isinitti dubbadheera.

Waaqota meetii ofii keessaniif hin tolchinaa, akkasumas waaqota warqee ofii keessaniif hin tolchinaa. Iddoo aarsaa biyyee irraa naaf tolchaa; aarsaa gubamu keessan, aarsaa nagaa keessan, hoolota keessan, fi jabbilee keessan isa irratti aarsaa. Bakka ani maqaa koo itti moggaasu hunda, ani gara keetti dhufee isin nan eebbisa. Yoo garuu iddoo aarsaa dhagaa irraa naaf hojjette, isaan muramoo hin ijaartu, goraadeen kee isaan irratti sochoofteerta, kanaafuu xuraaaniiru. Sadarkaalee irratti gara iddoo aarsaa kootti ol hin bahin, akka qullaa kee irratti isaa hin mullifneef.

# 21

Akkasumas kunniin seerota kanneen ati fuula isaanii dura kaauu qabdu. Yoo ati hojjetaa Ibrootaa bitatte, inni waggaa jaa si tajaajila, waggaa torbaffaatti garuu bilisaan kennaan ni deema. Yoo inni kophaa isaa seene, kophaa isaatiin ni baa; yoo garuu dubartiin waliin isaa seente, dubartiin isaas ni baiti. Fi yoo gooftaan isaaf niitii kennee, isheen immoo ilmaan ykn intallan isaaf deesse, niitii fi ijoolleen gooftaa isaa kan tau, inni garuu kophaa isaa ba'a. Yoo garuu deebisee jedhe garbichi, Gooftaa koo, niitii koo fi ijoollee koo jaalladheera, bilisa ta'ee hin deemu, Gooftaan isaa gara murtii Waaqaatti isa geessa, ergasii balbala irratti yookaan buusaa irratti isa dhiheessa, gooftaan isaa gurra isaa qara qaraaatiin uru, innis bara baraaf isaaf tajaajila.

Yoo garuu namni tokko intala isaa tajaajiltuutti gurgure, isheen

hin deemtu, akkuma garboonni dubartii baqatan. Yoo isheen gooftaa ishee kan isheedhaan walii gale sana hin gammachiifne, inni ishee haa furuuf. Garuu saba ormaatiif ishee gurguruu dandeenya hin qabu, sababiin isaas ishee cabseeraatii. Yoo garuu ilma isaatiif ishee fuusise, akka seera intallaanii itti godha ishee. Yoo garuu kan biraa ofii isaatiif fudhate, wantoota barbaachisoo, uffata fi walitti dhufeenya ishee hin dhowwatu. Yoo garuu wantoota sadii kana isheedhaaf hin hojjenne, isheen bilisaan meetii malee ni baati. Yoo namni tokko nama biraa rukutee ajjeese, innis du'aan haa adabamu. Inni garuu fedhiidhaan miti, garuu Waaqni harka isaatti dabarse; ani siif nan kenna bakka namichi ajjeese sun itti baqatu. Yoo garuu namni tokko ollaa isaa gowwoomsaan ajjeesuuf itti dhufe, fi baqate, iddoo aarsaa koo irraa isa fuudhuutii ajjeesuu qabda. Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa rukutu duaan haa ajjeefamu. Namni abbaa isaa ykn haadha isaa arrabsu, dhugumaan ni ajjeefama. Namni yoo ilmaan Israael keessaa tokko hate, cunqursee gurgure, wanni kun yoo isa irratti argame, duaan haa ajjeefamu. Yoo garuu dhiironni lama wal arrabsan, fi ollaa dhagaa yookaan qubaan dha'an, inni garuu hin du'in siree irra ciisu, Yoo namichi kaee ulee irra deemee ala bae, namni isa rukute yakka irraa bilisa taa; garuu hojii isaa kan dhabame ni kaffala, akkasumas baasii yaalaa ni kaffala. Yoo garuu namni tokko hojjetaa isaa yookaan xomboree isaa ulee keessatti rukutee, fi harka isaa jalatti due, murtiidhaan ni adabama. Yoo garuu guyyaa tokko ykn lama jiraatte, hin adabamu, meetiin isaa waan taeef. Yoo garuu dhiirota lama lolaa, fi dubartii ulfa qabdu dha'aa, fi mucaan ishee kan hin

biqille ba'e, adabbii ni adabama; akkuma dhiirri dubartii sanaa kaasu, gatii tilmaamaa wajjin ni kenna. Yoo garuu bifa kenname tae, lubbuu qooda lubbuu ni kenna. Ija bakka ijaa, ilkaan bakka ilkaanii, harka bakka harkaa, miilla bakka miillaa. Gubaa bakka gubaa, madaa bakka madaa, buruuqa bakka buruuqa. Yoo garuu namni tokko ija garbichaa isaa ykn ija garbittii isaa rukutee jaamse, qooda ija isaanii bilisaan isaan gadi dhiisuu qaba. Yoo garuu ilkaan tajaajilaa isaa ykn ilkaan gargaartuu isaa rukute, qooda ilkaan isaanii bilisaa isaan erguu qaba. Yoo garuu sangaan tokko nama dhiira yookaan dubartii waraante akkasumas due, dhagaadhaan dhagaan tumama sangaan sun, akkasumas hin nyaatamu foon isaa, abbaan garuu sangaa sanaa balleessaa hin qabne taa. Yoo garuu sangaan sun dura kaleessaa fi dura guyyaa sadaffaa waatuu ta'ee, fi gooftaa isaatti dhugaa ba'an, inni garuu isa hin balleessine, sangaan sun immoo dhiira yookaan dubartii ajjeese, sangaan sun dhagaadhaan tumamuu qaba, gooftaan isaa immoo ajjeefamuu qaba. Yoo garuu furii isaaf dirqisiifame, furii lubbuu isaa kennuu ni qabu hammuma isaan isaaf dirqisiisan. Yoo garuu ilma ykn intala waraabe, akka seera kanaa haa godhanif. Yoo garuu hojjetaa gaafatu sangaan yookaan garbittii dargaggeettii, meetii soddoma didiraakimaa kenna gooftaa isaaniif, akkasumas sangaan dhagaadhaan tumama. Yoo garuu namni tokko boolla banee yookaan boolla qotee, isa hin haguugin, achittis jabbiin yookaan harreen kufee, Gooftaan boollaa kaffaltii ni baasa; meetii gooftaa isaaniif ni kenna; kan due garuu kan isaa ni taa. Yoo garuu kormi nama tokkoo korma ollaa isaa waraane, innis due, korma jiraataa sana ni gurguru, meetii isaa ni qoodatu, akkasumas korma du'e sana

ni qoodatu. Yoo garuu sangaan sun akka waan rukutu tauu isaa dura kaleessaa fi dura guyyaa sadaffaa beekame, fi gooftaa isaatiif dhugaa baafamee jiraate, inni garuu isa hin balleessin, sangaa bakka sangaatti haa kaffalu; inni due immoo kan isaa taa.

Yoo garuu namni tokko jabbii ykn hoolaa hate, akkasumas qale ykn gurgure, jabbii shan bakka jabbii sanaa haa kaffalu, akkasumas hoolaa afur bakka hoolaa sanaa haa kaffalu.

# 22

Yoo garuu hattuun bo'aa keessatti argamee dha'amee du'e, isaaf ajjeechaa miti. Yoo garuu aduun isa irratti kae, inni yakka qaba, duaan haa adabamu; yoo garuu qabeenyi isa hin jiraanne, hattuu sana bakka buuuf haa gurguramu. Yoo garuu wanti hatame sun harree irraa kaasee hanga hoolaa jiraataa taee harka isaa keessatti argame, dachaa lama kaffaluu qaba. Yoo garuu namni tokko lafa qotiinsa yookaan iddoo dhaabaa wayinii dheedu, fi horii isaa gadi dhiisee lafa qotiinsa nama biraa akka dheedu godhe, lafa qotiinsa isaa irraa akka oomisha isaatti kaffaluu qaba; yoo garuu lafa qotiinsa hunda dheedu, waan gaarii lafa qotiinsa isaa fi waan gaarii iddoo dhaabaa wayinii isaa kaffaluu qaba. Yoo garuu ibiddi ba'ee qoraattii argee, bakkeewwan midhaan dha'anii yookaan mataa midhaan yookaan dirree gubee, namni ibidda qabsiise sun ni kaffala.

Yoo garuu namni tokko ollaa isaatiif meetii yookaan mi'oota eeguuf kenne, akkasumas mana nama sanaatii hatame, yoo hattichi argame, inni dachaa lama ni kaffalaa. Yoo garuu hataan hin argamne, gooftaan manaa fuula Waaqaa dura ni dhihaata, akkasumas dhugumatti inni mataan isaa kaaumsa ollaa guutuu irratti hammina hin hojjenne ni kakaata. Akkaataa dubbii ibsame hundaa yakka irratti, waaee jabbii, bineensa baaa, hoolaa, uffataa fi badiisa hundaa kan himatame, wanni kamiyyuu tauu dandau, murtiin lamaan isaanii fuula Waaqaa duratti ni dhufti, fi namni karaa Waaqaatiin yakkamaa tae dachaa ollaadhaaf ni kaffala. Yoo garuu namni tokko ollaa isaatiif horii feaa yookaan jabbii yookaan hoolaa yookaan horii hunda eeguuf kenne, fi inni cabe yookaan due yookaan boojuutti tae, fi namni tokko hin beekne, Kakuun Waaqaa lamaan gidduutti ni jiraata, akka inni guutummaatti waan hamaa hin hojjatiin kuusaa ollaa irratti, fi akkasitti gooftaan isaa ni fudhata, fi hin kaffalu. Yoo garuu irraa isaa hatame, abbaa isaatiif haa kaffalu. Yoo garuu bineensota boojuun ajjeefame tae, isa gara adamsaatti ni geessa, fi hin kaffalu. Yoo garuu namni tokko ollaa isaa irraa gaafate, fi inni cabe ykn due ykn boojuu tae, gooftaan garuu isa waliin hin jiraanne, ni kaffala. Yoo garuu gooftaan isaa isa wajjin jiraate, hin kaffalu; yoo garuu hojjetaan qaxaramaa tae, kaffaltiin isaa iddoo isaa buusa.

Yoo garuu namni tokko durba hin kaadhimamne gowwoomse, fi ishee wajjin ciise, gabbara gabbara ishee isaaf niitii godha. Yoo garuu didee dide, fi abbaan ishee ishee isaaf niitii gochuuf

kennuu hin barbaanne, meetii abbaa isaatiif kaffalaa akkuma hammam gabbara durbootaa taetti. Falfaltoota hin jiraachiftani. Nama hunda bineensa wajjin ciisu duaan ajjeessuu qabdu. Namni waaqota biraatiif aarsaa dhiheessu duaan ni balleeffama, Gooftaa qofaaf malee.

Alagaa hin cunqursitanii yookaan hin dhiibitanii; isin mataan keessan biyya Gibxi keessatti alagaa turtaniitii. Haadha hiyyeessaa fi ijoollee abbaa hin qabne kamiyyuu hin miidhan. Yoo garuu hamminaan isaan miidhan, fi iyyanii gara kootti iyyatan, dhugumaan sagalee isaanii nan dhaggeeffadha. Anis aaraan nan aara, goraadeedhaanis isin nan ajjeesa, dubartoonni keessanis dhirsoonni irraa duan ni ta'u, ijoolleen keessanis abbaa hin qabne ni ta'u. Yoo garuu meetii liqeessitu obboleessa hiyyeessa bira kee jiru, isa hin dhiibbin, dhala hin kaainaa. Yoo garuu qabdii qabsite uffata ollaa, utuu aduun hin lixxin isaaf deebifta. Kuni haguuggaa isaa ti, kuni qofa uffata qullaa isaa ti, maal keessatti rafaa? Yoo inni gara kootti iyyate, isa nan dhaga'a, ani gara laafessaa dha. Waaqota hamaan hin dubbatin, fi bulchaa uummata keetii hamaan hin dubbatin. Mataa midhaan oobdii fi iddoo cuunfaa wayinii keetii hin tursiiftu, hangafoota ilmaan keetii naaf kennita. Akkas jabbii kee fi hoolaa kee fi bineensa baaa kee ni goota; guyyoota torba haadha jala ni taa, guyyaa saddeettaffaa garuu naaf ni deebifta isa. Fi isin namoonni qulqulloonni naaf ni taatu, foon bineensota jalaa ajjeefame hin nyaatinaa, sareedhaf gadi gataa.

# 23

Dhaggeeffannaa faayidaa hin qabne hin fudhatin; nama jal'aa wajjin walii galtee godhachuudhaan dhuga-baatuu jal'aa hin ta'in. Baayee wajjin hammina hojjechuuf hin deemiin, baayina wajjin hin makamin kan baayee wajjin karaa irraa garagalchuuf, akka murtii jalaa goluuf. Akkasumas hiyyeessa murtii keessatti hin maarartu. Yoo garuu qotiyyoo diina keetii ykn bineensa baaa isaa jooraa deemaa argite, garagalchitee isaaf deebifta. Yoo garuu bineensa baaa diigdaa keetii feiisa isaatiin kufee argite, isa hin darbitu, garuu isa wajjin ol isa kaafta.

Murtii hiyyeessaa keessatti murtii isaa hin geeddartu. Dubbii qajeelaa hin taane hunda irraa of eeggadhu, nama balleessaa hin qabne fi qajeelaa hin ajjeesin, fi nama Waaqa hin sodaanne kennaa sababiin hin qajeelchin. Akkasumas kennaa hin fudhatin, kennaawwan ija warra arganii jaamsuutii, akkasumas dubbii qajeelaa balleessa. Akkasumas alagaa hin cunqursitanii, isin lubbuu alagaa beektu, ofii keessan dhugumatti alagoonni biyya Gibxi keessatti turtaniitii. Waggaa jahaa lafa kee ni facaafatta, fi oomisha ishee ni walitti qabatta. Torban torbaffaatti garuu gadi dhiisuu ni goota, ishee ni gadi dhiista, hiyyeeyyiin saba keetii ni nyaatu, kanneen hafan immoo bineensonni bosonaa ni nyaatu. Akkasuma iddoo dhaabaa wayinii keetiitii fi iddoo mukaa ejersa keetii ni goota. Guyyoota jaa hojii kee ni hojjetta, guyyaa torbaffaa garuu boqonnaa, akka qotiyyoon kee boqotu, fi horiin kee kan waanjoo baatu boqotu,

akkasumas akka ilmi xomboree keetii fi alagaan haaromfaman. Waan ani gara keessanitti dubbadhe hunda eegaa, maqaan waaqota biroos hin yaadatamu, yookaan afaan keessan keessaa hin dhagahamiin.

Yeroo sadii waggaa keessatti naaf ayyaaneffadhaa. Ayyaana buddeena raacitii hin qabne eegdanii kabajaa, guyyoota torba buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa, akkuma ani si ajaje sana, yeroo jia haaraa keessatti, jia sana keessatti waan Gibxi keessaa baateef, fuula koo dura harka duwwaa hin mulatinaa. Akkasumas ayyaana midhaan galfamuu ija jalqabaa hojii keetii, kan ati lafa qonna kee keessa facaaftu sanaa ni goota, akkasumas ayyaana xumuraa yeroo ba'a waggaa keessa, walitti qabama hojii keetii kan lafa qonna kee keessaa sanaa ni goota. Yeroo sadii waggaa keessatti dhiironni kee hundi fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti mulatu. Yeroo ani saboota fuula kee duraa ariutti fi daangaa kee bal'isutti, dhiiga aarsaa koo irratti bukee hin qalchiin, yookaan coomni ayyaana koo hanga ganamaatti hin bulu. Mataa buaa jalqabaa buaa jalqabaa lafa keetii gara mana Gooftaa Waaqa keetiitti galchita, xobbaallaa hoolaa aannan haadha isaa keessatti hin affeeltu. Kunoo, ani ergamaa koo fuula kee dura erga, akka inni karaa irratti si eegu, gara biyya ani siif qopheesse sanatti si galchuuf. Ofii keetiif xiyyeeffadhu, fi isa dhaggeeffadhu, fi isaaf hin ajajamuu diduu, inni si hin dhowwuutii, maqaan koo isa irra jiraatii. Yoo dhaggeeffannaan sagalee koo dhageessan, fi waan ani siif ajaju hunda hojjettan, akkasumas kakuu koo eegdan, isin saboota hunda keessaa saba addaa koo ni taatu, lafti hundi kan koo ti.

Isin garuu mootummaa lubummaa fi saba qulqulluu naaf ni taatu. Jecha kana ilmaan Israaeel ni himta. Yoo dhaggeeffannaan sagalee koo dhageessan, fi waan ani siif jedhu hunda hojjettan, diinota kee nan diina, fi warra si morman nan morma. Ergamaan koo si dura deemee si hoogganaa, gara Amoorotaa, Heetotaa, Fereezotaa, Kana'aanotaa, Girgaasotaa, Hiiwotaa, fi Yebuusotaatti si galcha; anis isaan nan balleessa. Waaqota isaanii hin sagaddu, yookaan isaaniif hin tajaajiltu, akkuma hojii isaaniitti hin hojjettu, garuu guutumaan guutuutti ni diigda, utubaawwan isaanii immoo ni caccabsita. Fi ati Gooftaa Waaqa kee ni tajaajilta, anis buddeena kee, daadhii wayinii kee fi bishaan kee nan eebbisa, akkasumas dhukkuba isin irraa nan deebisa. Dhiirri dhabaan yookaan dubartiin dhabduu lafa kee irra hin jiraatu; lakkoofsa guyyoota kee guutuudhaan nan guuta. Akkasumas sodaa kan si dura deemu nan erga, akkasumas saboota hunda kanneen ati gara isaaniitti seentu nan rifachiisa, akkasumas diinota kee hunda baqattoota nan godha. Anis hornets duraa kee si dura nan erga, atis Amoorota, Hiiwota, Kana'aanota, fi Heetota fuula kee duraa ni ariita. Ani isaan waggaa tokko keessatti hin ari'u, akka lafti onaa hin taanee fi bineensonni lafaa baay'inaan si irratti hin baay'anneef. Akkaataa xinnoo xinnoon isaan si biraa nan baasa, hanga ati guddattee biyya sana dhaaltutti. Ani daangaa kee galaana diimaa irraa hanga galaana Filisxeemotaatti, akkasumas gammoojjii irraa hanga laga guddaa Efraaxiisitti nan kaa'a. Akkasumas warra biyya keessa jiraatan harka keessanitti nan kenna, akkasumas isaan si biraa nan ari'a. Isaaniif fi waaqota isaanii waliin kakuu hin gootu. Akkasumas hin jiraatan

keessa biyya keetii, akka cubbuu sitti hin godhan narratti; yoo tajaajilte waaqota isaanii, isaan kunniin ni tau siif gufuu.

# 24

Muusaattis akkana jedhe: Ati, Aroon, Naadaab, Abihuud, fi maanguddoota Israael keessaa torbaatamni gara Gooftaatti ol bahaatii fagoodhaa Gooftaaf sagadaa. Akkasumas Museen kophaa isaa gara Waaqaatti ni dhihaata, isaanuu garuu hin dhihaatan, uummanni immoo isaan wajjin ol hin bau. Museen seenee sabaaf dubbiwwan Waaqaa hundaa fi seerawwan hime, sabni hundinuu sagalee tokkoon deebisee, Dubbiwwan Gooftaan dubbate hunda ni goona, fi ni dhageenyaa jedhe. Akkasumas Museen jechoonni Gooftaa hunda barreesse, ganama barii kaee immoo Museen iddoo aarsaa tulluu jalatti ijaare, akkasumas dhagaa kudha lama gosoota Israael kudha lamaaf ijaare. Innis dargaggoota ilmaan Israael erge, isaanis aarsaa gubamuu dhiheessan, akkasumas aarsaa nagaa kan jabbii tae Waaqaaf qalan. Museen garuu walakkaa dhiiga fuudhee waciitii keessa naqe, walakkaa dhiiga immoo iddoo aarsaa irratti naqe. Kitaaba kakuu fuudhees gara gurra sabaatti dubbisee, isaanis jedhan, Waan Gooftaan dubbate hunda ni goona, akkasumas ni dhageenyaa. Museen garuu dhiiga fuudhee uummata irratti facaasee akkana jedhe, Kunoo dhiiga kakuu kan Gooftaan waa'ee jechootaa kanneenii hundaa isin wajjin gale kanaa dha.

Akkasumas Museen, Aroon, Naadaab, Abiihuu, fi torbaatama maanguddoota Israael ol baan. Isaanis bakka Waaqni Israael itti dhaabbate argan, fi wanti miilla isaa jala ture akka hojii xuubii saafaayiraa, akkasumas akka bifa bantii samii qulqullinaan ture. Akkasumas filatamtoota Israael keessaa tokko iyyuu hin badne, akkasumas iddoo Waaqaa keessatti argaman, akkasumas nyaatan akkasumas dhugan. Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Gara koo gara tulluutti ol ba'i, achittis turi; anis gabateewwan dhagaa, seera fi ajajawwan kanneen isaaniif seeressa jedhee barreesse siif nan kenna. Museen kaee fi Iyyaasuu isa bira dhaabate gara tulluu Waaqaa ol baan. Fi maanguddootaaf jedhan, Asuma cal'isaa hanga nu gara keessanitti deebinuutti, kunoo Aroonii fi Huur isin waliin jiru. Yoo namatti murtiin uumame, isaan bira haa dhi'aatu. Museen fi Iyyaasuu gara tulluutti ol ba'an, duumessinis tulluu sana haguuge. Akkasumas ulfina Waaqaa tulluu Siinaa irratti gad bue, duumessinis guyyoota ja'a isa haguuge, Gooftaanis guyyaa torbaffaatti giddu duumessa keessaa Musee waame. Bifti ulfina Gooftaa garuu akka ibidda fiixee tulluu irra boba'uu, fuula ilmaan Israa'el duratti mul'ate. Museenis gidduu duumessaa seene, gara tulluuttis ol bahe, achittis tulluu sana irratti guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama ture.

# 25

Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ani ilmaan Israaeliitiin jedhe, namoota hunda keessaa warra garaan isaanii

fedhuu irraa mataa midhaan fuudhaa, fi mataa midhaan koo ni fudhattan. Akkasumas kun mataa midhaan kan isin isaan irraa fudhattan: warqee, meetii fi naasii dha. fi hyacinth, fi purple, fi scarlet double, fi fine linen twisted, fi h Fi gogaa hoolotaa diimaa cuuphame, fi gogaa bifa cuquliisaa, fi muka hin tortorre. dhagaawwan Sardiiyus, fi dhagaawwan soqichaaf gatiittiitti, fi qoloo dheeraa. Akkasumas iddoo qulqulluu naaf ni hojjetta, anis gidduu keessanitti nan muladha. Akkasumas naaf ni hojjetta akka waan hundaa kan ani tulluu irratti sitti agarsiisu, fakkeenya dunkaanaa fi fakkeenya meeshaalee ishee hundaa; akkasitti ni hojjetta. Atis taabota dhugaa barruu mukkeen hin tortorre irraa ni goota, dheerinni isaa dhundhuma lamaa fi walakkaa, bal'inni isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'a. Akkasumas ati ishee warqee qulqulluu waliin ni miidhagsiifta, keessaa fi alaa warqee waliin ishee ni miidhagsiifta, akkasumas ati kanaaf faaya warqee marfamaa naannoo ni tolchita. Akkasumas ati qubeewwan warqee afur kanaaf ni hojjetta, akkasumas cinaacha afur irratti ni keessa: qubeewwan lama cinaacha tokko irratti, akkasumas qubeewwan lama cinaacha lammaffaa irratti. Ni hojjetta garuu danqaraawwan muka hin tortorre, fi isaan warqeen ni uffisita. Akkasumas ati ulee sana gara qubeelee kanneen cinaacha sanduuqaa irra jiran keessa ni galchita, sanduuqa sana isaaniin ol kaafuuf. Uleen sanduuqa qubeewwan keessatti osoo hin sochoofne ni jiraatu. Akkasumas ati taabota keessa ragaalee kanneen ani siif kennu ni keessa kaata. Akkasumas teessoo araaraa haguuggii warqee qulqulluu ni hojjetta, dheerinni isaa dhundhuma lamaa fi walakkaa,

bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'a. Akkasumas keerubii lama warqii tumameen hojjetame ni hojjetta, akkasumas isaan cinaacha lamaanuu teessoo araaraa irratti ni kaa'ifta. Kiiruubiin tokko gama kana irraa ni hojjetama, kiiruubiin tokko immoo gama lammaffaa teessoo araaraa irraa ni hojjetama, akkasumas kiiruubota lamaan gamanneewwan lamaan irra ni hojjetta. Kerubiimiin qoochoo isaanii gubbaa irraa diriirfatanii, qoochoo isaaniitiin teessoo araaraa irratti gaaddisaa tau. Fuulonni isaaniis gara wal ilaalatuutti, fuulonni kerubiimii gara teessoo araaraatti ni tau. Akkasumas teessoo araaraa sanduuqa irra gubbaadhaa ni kaaita, akkasumas dhugaa-baayyiiwwan kanneen ani siif kennu sanduuqa keessatti ni galchita. Anis achii siif nan beekama, teessoo araaraa irraa olii, kiirubeelii lamaan gidduu kanneen taabota dhuga-baatummaa irra jiran sana irraa siifin dubbadha; akkasumas waan ani ilmaan Israaeliif si ajaju hunda siifin hima. Akkasumas minjaala warqee warqii qulqulluu irraa hojjetta; dheerinni isaa dhundhuma lama, bal'inni isaa dhundhuma tokko, ol-dheerinni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'a. Akkasumas ati kanaaf marfamoota warqee marfamoo naanneffaman ni goota, akkasumas ati kanaaf gonfoo hamma bal'ina harkaa qabu naanneffame ni goota.

Akkasumas ati miidhagaa marfame gonfoo sanaaf naannoon ni goota. Fi qubeelawwan warqee afur ni tolchita, akkasumas qubeelawwan afur sana qooda miilawwan ishee afran irratti gargaaraa jalatti ni keessa. Akkasumas qubeeyyiin sun gara awwaaloota danqaraawwan baachuuf ni ta'u, akka gabatee sun

isaaniin ol kaafamu. Akkasumas ati danqaraawwan muka hin tortorre irraa ni goota, akkasumas warqee qulqulluudhaan isaan ni uffisita, akkasumas minjaalli isaaniin ni kaafama. Akkasumas saanqawwan ishee ni hojjetta, akkasumas ixaana, akkasumas qodhaawwan dhibaayyuu, akkasumas koppawwan kanneen keessatti dhangalaaftu keessaa isaanii, warqee qulqulluu irraa isaan ni hojjetta. Ati buddeena argama minjaala irra fuula koo dura yeroo hunda ni kaayyita.

Akkasumas ibsaa warqee qulqulluu irraa ni tolchita, ibsaa tumtuu ni tolchita, hiddi ishee, fi dameen ishee, fi waciitiin ishee, fi qomoon ishee, fi daraaraan ishee irraa ni taa. Dameewwan jaa garuu cinaacha keessaa baan, dameewwan sadii baattuu ibsaa irraa cinaacha tokko ishee irraa, fi dameewwan sadii baattuu ibsaa irraa cinaacha lammaffaa irraa. Akkasumas xoofoon sadii bifa loomii qararraa hojjetaman, damee tokko keessatti qopha tokkoo fi daraaraa tokko qabu, akkasumas dameelee jahaan kanneen ibsaa keessaa ba'an hundaaf. Akkasumas ibsaa keessatti xoofoon afur kan bifa loomii qaban jiru, damee tokko keessatti qombolaan, akkasumas daraaraan ishee jiru. Qaboon tokko damee lamaan jalatti ishee keessaa ture, fi qaboon biraa damee afran jalatti ishee keessaa ture, akkasitti damee jahaa kanneen baattuu ibsaa keessaa ba'aniif; fi baattuu ibsaa keessatti waciitiin afur biqiltuu looziitiin qopha'an turan. Qunceen fi dameen ishee keessaa haa taan; guutuun ishee hojii tumamee warqee qulqulluu tokko irraa haa tau. Akkasumas ibsaawwan ishee torba ni hojjetta, akkasumas ibsaawwan ni kaaita, akkasumas fuula tokko irraa

ni ibsu. Akkasumas iddoo ixaanaa ishee fi buuuraalee ishee warqee qulqulluu irraa ni hojjetta. Meeshaaleen kunneen hundi taalaantii warqee qulqulluu ti. Ilaali, akka bifa tulluu irratti sitti agarsiifametti ni goota.

# 26

Akkasumas dunkaana ni hojjetta, golgaawwan kudhan quncee haphii kan marfame, cuquliisa, diimaa fi bildiimaa kan marfame irraa, kerubiimii hojii dhooftuu wajjin isaan ni hojjetta. Dheerinni golgaa tokkoo dhundhuma digdamii saddeet, fi bal'inni dhundhuma afur golgaan tokko ni ta'a; safartuu tokko inni mataa isaa golgaawwan hundaaf ni ta'a. Golgaawwan shan garuu tokko tokko irraa walitti qabamanii ni ta'u, fi golgaawwan shan biraa tokko tokko irraa walitti qabamanii ni ta'u. Akkasumas isaaniif hantuuwwan bifa cuquliisaa qarqara golgaa tokkoo irratti, gama tokkoo irraa gara walitti makamuu ni goota, akkasumas akkasuma qarqara golgaa alaa irratti gara walitti makamuu lammaffaa ni goota. Shantamni qurqurroota golgaa tokko irratti ni hojjetta, akkasumas shantamni qurqurroota kutaa golgaa lammaffaa walitti makamuu irratti ni hojjetta; qurqurroonni kunniin fuula fuulaan wal dura dhaabbatanii tokkoon tokkoon isaanii irratti wal dura deebisu. Akkasumas qubeeyyii warqee shantama ni hojjetta, akkasumas golgaawwan tokko gara tokkotti qubeeyyii sanaan ni walitti hidda, akkasumas dunkaanni tokko ni taa. Akkasumas gogaa rifeessa dunkaana irra buusuuf ni hojjetta, kudha tokko gogaa ni hojjetta

isaan. Dheerinni gogaa tokkoo soddoma dhundhuma, fi bal'inni gogaa tokkoo afur dhundhuma ta'a; safartuu tokko gogaawwan kudha tokkoof ta'a. Fi gogaa shanan walitti maxxansita, akkasumas gogaa jaa walitti maxxansita, gogaa jaaffaa immoo fuula dunkaanaa duratti dachaa lammaffatta. Fi qabduu shantama qarqara golgaa tokko kan gidduu walitti makamuu irra ni hojjetta, akkasumas qabduu shantama qarqara golgaa lammaffaa kan walitti makamtu irra ni hojjetta.

Akkasumas qubeelaawwan naasii shantama ni hojjetta, qubeelaawwan sana immoo marfaawwan irraa ni walitti hidda, gogaawwan sana immoo ni walitti hidda, inni tokko ni taa. Akkasumas kan dabalaa jiru golgaawwan dunkaanaa keessatti jala ni kaa'a, walakkaa golgaa kan hafe ni haguugda gara kan dabalaa jiru golgaawwan dunkaanaa, duubaan dunkaanaa ni haguugda. Dhundhuma tokko gama kana irraa, fi dhundhuma tokko gama kana irraa, kan golgaawwan ol taan keessaa, dheerina golgaawwan dunkaanaa keessaa, haguugaa cinaacha dunkaanaa irra gama lamaaniin ni taa, akka haguugu. Atis dunkaanaaf haguuggii gogaa korbeeyyii hoolaa diimaa cuuphamee ni goota, akkasumas haguuggii gogaa bifa cuquliisaa irraa olii ni goota.

Akkasumas utubaawwan dunkaanaa muka hin tortorree irraa ni hojjetta. Utubaawwan tokko dhundhuma kudhan ni hojjetta, fi bal'inni utubaawwan tokkoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'a. Qubaa lama utubaa tokkoof, waliin deebisan tokko biraaf, akkasitti ni goota utubaawwan dunkaanaa hundaaf. Akkasumas

utubaawwan dunkaanaaf ni hojjetta, utubaawwan digdama gama Kaabaatiin. Akkasumas buuuraalee meetii afurtama utubaalee digdamman sanaaf ni hojjetta, buuuraalee lama utubaa tokkoof gara qaamoota isaa lamaanuu, akkasumas buuuraalee lama utubaa tokkoof gara qaamoota isaa lamaanuu. Fi gama lammaffaa kan gara Kibbaa digdama utubaawwan qaba. Fi buuuraalee isaanii afurtama meetii, buuuraalee lama utubaa tokkoof gara qaamoota isaa lamaaniif, fi buuuraalee lama utubaa tokkoof gara qaamoota isaa lamaaniif. Akkasumas duubaa dunkaanaa irraa, gara galaanaatti kan garagalu irratti, utubaawwan jaa ni tolchita. Akkasumas utubaawwan lama golee dunkaanaa kan duubaa irratti ni goota. Akkasumas gadii irraa walqixa taa, akkasuma mataa irraa gara walitti dhufeenya tokkootti walqixaa tau. Akkasitti golee lamaan lamaaniifuu ni goota; isaan walqixaa haa taan. Utubaawwan saddeettamni ni jiraatu, buuuraaleen isaanii meetii kudha jaa, buuuraaleen lama utubaawwan tokkoof gara qaamoota isaa lamaanuu, fi buuuraaleen lama utubaawwan tokkoof. Akkasumas danqaraawwan muka hin tortorre irraa ni hojjetta, shan utubaa tokko tokkoof gama tokko dunkaanaa irraa. Fi danqaraawwan shanan utubaaf gama dunkaanaa tokko lammaffaatti, fi danqaraawwan shanan utubaaf gama dunkaanaa duubaa kan gara galaanaatti. Akkasumas uleen gidduu kan utubaawwanii gidduu jiru, gama tokkoo irraa gara gama kaaniitti haa diriiru. Utubaawwan warqeen uffisi, qubeelaawwan warqee tolchi, isaan keessatti danqaraawwan galchi, akkasumas danqaraawwan warqee uffisi. Atis dunkaana sana akkuma bifa tulluu irratti sitti mulifametti ni dhaabda.

Akkasumas golgaa irraa bifa samii, dhiilgee, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa haphii fo'ame ni hojjetta; hojii haphii kiirubeelii wajjin isa ni hojjetta. Atis utubaawwan afur kanneen hin tortorre warqeen irra dibaman irratti ni kaastu; mataan isaanii warqee, hundeen isaanii afur immoo meetii. Akkasumas ati golgaa sana utubaawwan irratti ni kaayyita, akkasumas achitti keessa golgaa sanaa taabota dhugaa barruu ni galchita, akkasumas golgaan sun isinii gidduu qulqulluu fi gidduu qulqulluu qulqullootaa ni gargar baasa. Akkasumas ati golgaa sanaan sanduuqa dhuga-baatii Iddoo Qulqulluu Waan Hunda Caalaa Qulqulluu keessatti haguugda. Akkasumas ati minjaala alaa golgaa ni kaa'ita, akkasumas ibsaa fuula minjaala dura irratti kutaa dunkaana kan gara Kibbaa ni kaa'ita, akkasumas minjaala irratti kutaa dunkaana kan gara Kaabaa ni kaa'ita. Atis balbala dunkaanaaf haguuggaa cuquliisa, diimaa, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa fo'ame irraa ni goota; kunis hojii dhooftuu ta'a. Akkasumas golgaaf utubaawwan shan ni hojjetta, warqeen isaan ni uffista, mataan isaaniis warqee tau, isaaniif immoo buuuraalee shan naasii ni dhangalaafta.

# 27

Akkasumas iddoo aarsaa muka hin tortorree irraa ni hojjetta, dheerinni isaa dhunduma shan, bal'inni isaa dhunduma shan, iddoon aarsaa roga afur ta'a, olka'iinsi isaa immoo dhunduma sadii ta'a. Akkasumas gaanfawwan golee afran irratti ni hojjetta, gaanfawwan isaa irraa ni tau, akkasumas naasiin isaan ni

haguugda. Akkasumas gonfoo aarsaa-dhagaatiif ni hojjetta, fi haguuggaa isaa, fi waciitii isaa, fi hokkoo foon isaa, fi girgiraa ibiddaa isaa, fi meeshaalee isaa hunda naasiin ni hojjetta. Akkasumas isaaf gitilee hojii kiyyoo naasii ni goota, akkasumas gitileef qubeelaa naasii afur cinaacha afran jala ni goota. Akkasumas ati isaan jala gitira aarsaa sanaa gad irraa ni keessa, gitirri sun garuu hanga walakkaa aarsaa sanaa ni taa. Akkasumas iddoo aarsaatiif danqaraawwan muka hin tortorre irraa ni goota, akkasumas naasii isaanitti ni uffista. Akkasumas danqaraawwan sana qubeeyyii keessa ni galchita, danqaraawwan sunis cinaacha aarsaa irratti haa taan yeroo isa baattutti. Qofa walitti-hidhamee hin qabne isa ni tolchita, akkuma agarsiifame siif tulluu irratti, akkasitti isa ni tolchita. Akkasumas oobdii dunkaanaaf ni hojjetta, gara cinaa kan Kibbaa itti garagalu golgaawwan oobdii irraa quncee haphii qulqulluu fo'ame, dheerinni dhibba dhundhuma cinaa tokkoof. Akkasumas utubaawwan isaanii digdama, hundeelee isaanii digdama naasii, qubeeleen isaanii fi qabduuwwan meetii turan. Akkas gama bubbee bahaa gara, dheerinni golgaawwan dhundhuma dhibba tokko, utubaawwan isaanii digdama, buuuraaleen isaanii digdama naasii, qubeelaawwanii fi qabduwwan utubaawwanii, akkasumas buuuraaleen isaanii meetiidhaan irra dibaman. Balinni oobdii kan gama galaanaatti golgaawwan dhundhuma shantamaa qabu, utubaawwan isaanii kudhan, fi buuuraalee isaanii kudhan qabu. Bal'inni oobdii kan gara Kibbaa golgaawwan dhundhuma shantamaa qabu, utubaawwan isaanii kudhan, fi hundeelee isaanii kudhan qabu. Fi ol-dheerinni golgaawwan cinaa tokkoof dhundhuma kudha

shan ture, utubaawwan isaanii sadii, buuuraaleen isaaniis sadii turan. Cinaacha lammaffaa immoo dhundhuma kudha shan golgaawwan ol-dheerinaan, utubaawwan isaanii sadii fi buuuraalee isaanii sadii qabu. Karrawwan ogeessaa sanaatiif haguuggaan digdama dhundhuma ol-dheerinaa kan cuquliisa, diimaa, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa fo'ame irraa hojii halluu adda addaa tolchaatiin hojjetame ture. Utubaawwan isaanii afur, hundeeleen isaaniis afur turan. Utubaawwan oobdii hundi naannoo irratti meetiidhaan uffifaman, mataan isaanii meetii, fi buuurri isaanii naasii. Dheerinni oobdii garuu dhibba irratti dhibba, bal'inni shantama irratti shantama, fi olka'inni dhundhuma shan kan quncee haphii qaqabamee irraa hojjetame, hundeeleen isaaniis naasii. Ijaarsi hundi, meeshaaleen hundi, fi qofoowwan oobdii hundinuu naasii irraa hojjetaman.

Atis ilmaan Israaeliif ajaji, isaanis zayita ejersaa kan hin dhidhiitamin, qulqulluu, kan tumame siif haa fidan ibsaaf gubuuf, akka ibsaan yeroo hunda boba'u. Dunkaana dhuga-baatii keessatti, golgaa kakuu irra jiru sanaa alaan, Aroon fi ilmaan isaa galgala irraa kaasee hanga ganamaatti fuula Gooftaa duratti isa gubu. Kun seera bara baraa kan dhaloota keessaniif ilmaan Israael biraa dhufe.

# 28

Atis gara kee ofii keetiitti dhi'eessi Aroon obboleessa kee fi

ilmaan isaa, fi ilmaan Israa'el keessaa, akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif: Aroon, Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaar, fi Iitaamaar, ilmaan Aroon. Ati uffata qulqulluu Aroon obboleessa keetiif ulfina fi kabajaf ni goota. Akkasumas ati ogeeyyii sammuu hunda wajjin dubbadhu, kanneen ani hafuura ogummaa fi hubannootiin guute. Isaanis uffata qulqulluu Aroon ni hojjetu, inni uffata sana uffachuudhaan iddoo qulqulluu keessatti luboota naaf tajaajila. Kunneenis uffannaalee isaan hojjetan: qomaa, gatiittii, uffata dheeraa, kittaa dhooftuu, marata mataa, fi sabbata. Isaanis uffannaalee qulqulluu Aroonii fi ilmaan isaatiif ni hojjetu akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif. Isaanis warqii, bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa qulqulluu ni fudhatu. Akkasumas isaan gatiittii garbuu quncee talbaa kan marfame irraa ni hojjetu, hojii wayyaa dha'amee kan ogeessa wayyaa dha'uu ti. Gatiiwwan gara-gara lama walqabsiisan isaaf ni ta'u, tokko isa kaan irratti, fuula lamaanitti walitti hidhaman. Akkasumas huccuun gatiittii ol-gatiittii kan isa irra jiru, akka hojii isaatti isa irraa ni taa warqee qulqulluu irraa, bifa cuquliisaa irraa, bifa diimaa irraa, bildiimaa fo'amee irraa, akkasumas quncee talbaa qulqulluu fo'ame irraa. Dhagaa lama, dhagaa zamaaradii ni fudhatta, maqaawwan ilmaan Israael immoo isaanitti ni qorata. Maqaalee ja'a dhagaa tokko irratti, fi maqaalee ja'a hafan dhagaa lammaffaa irratti akka dhaloota isaanii. Hojii ogummaa dhagaa hojjechuu, akka fakkii chaappaatti, dhagaa lama kanneen irra maqaalee ilmaan Israael ni baqaqsita. Akkasumas ati dhagaawwan lamaan gatiittii eefoodii irra ni kaayyita, dhagaawwan yaadannoo ilmaan Israaeliif taan, akkasumas

Aroon maqaawwan ilmaan Israael fuula Gooftaa dura gatiittii isaa lamaan irra ni baata, yaadannoo waaee isaanii. Akkasumas uffata gatiittii warqee qulqulluu irraa ni hojjetta. Akkasumas foncaa lama warqee qulqulluu irraa ni hojjetta, daraaraa keessatti walitti makaman, hojii fo'aa, akkasumas foncaa fo'aman sana qomaa irra ni kaa'ita, akka qomaa gatiittii isaanii irraa fuula duraa.

Akkasumas qomee murtii ni hojjetta, hojii dhooftuu, akka sirna dirata gatiittiitti. Isa warqee irraa, cuquliisa irraa, diimaa irraa, bildiimaa foofame irraa, akkasumas quncee talbaa foofame irraa ni hojjetta. Ati isa golgaa ni goota; inni dachaa ni taa, dheerinni isaa span tokko, bal'inni isaa immoo span tokko. Akkasumas ati huccuu dhagaa-waliin tarree-afur gara isaatti ni-dhooftaa; tarreen dhagaawwanii ni-taa: sardiyoon, toophaaz, akkasumas zamaragdii, tarree inni tokko. Tarreen lammaffaan barbadaa, saafaayiraa fi yaasiphiroosi qaba ture. Akkasumas tarreen sadaffaan liguure, agaatii fi ametiistii dha. Akkasumas tarreen afuraffaan kirisoolitoos, beeriiliyoonii fi oonikiiyoon warqeen marfamanii, warqeen walitti hidhamanii akka tarree isaaniitti haa taan. Akkasumas dhagaawwan maqaalee ilmaan Israaeel kudha lamaa irraa haa taan, maqaalee isaanii akkaataan, qoraansi chaappaalee, tokkoon tokkoon maqaa isaatiin haa taan gara gosoota kudha lamaatti. Akkasumas waamicha irra handaara marfamanii walitti hidhaman ni hojjetta, hojii foncaa sangiilaa fakkaatu warqee qulqulluu irraa. Akkasumas Aroon maqaalee ilmaan Israaeel kiisii qixa murtii irratti qoma isaa irra ni baata, yeroo iddoo qulqulluutti seenu,

akka yaadannoo fuula Waaqaa duratti ta'uuf. Atis qoma qixa murtii irratti ibsaa fi dhugaa ni keessa qabda, kunis handaraafa Aroon irra ni taa, yeroo inni fuula Gooftaa dura gara iddoo qulqulluu seenu. Aroon murtii ilmaan Israael handaraafa isaa irra fuula Gooftaa dura yeroo hunda ni baata. Ati uffata jalaa dheeraa kan guutuu bifa cuquliisaa ta'e ni hojjetta. Akkasumas ni taa banaaan keessa isaa gidduu, handaara qabaatee naannoo banaaa sanaa, hojii wayyaa dhooftuu, walitti makaan walitti dhooftame keessa isaa, akka hin tarsaane. Akkasumas ni hojjetta jala jalqaba uffata keessaa gadi, akka daraaraa rummaanii itti baasu, rummaaniiwwan irraa bifa diimaa, akkasumas diimaa, akkasumas bildiimaa fo'ame, akkasumas quncee talbaa quncee fo'ame, jala jalqaba uffata keessaa naannoo. Bifa ofii rummaaniiwwan warqee, akkasumas bilbila gidduu kanaa naannoo. Rummaana warqee doodonaa cinaa, fi daraaraa handaara uffata jalaa irratti naannoo. Fi yeroo Aroon tajaajilu keessa sagaleen isaa ni dhagaama, yeroo inni gara iddoo qulqulluu fuula Gooftaa dura seenuu fi yeroo bau, akka inni hin duneef. Akkasumas ati saanqaa warqee qulqulluu ni hojjetta, akkasumas ati keessa isaa soofama chaappaa ni soofta, Qulqulleessaa Gooftaa. Akkasumas isa fuula bifa samii kan marfame irra kaauu qabda, akkasumas inni marata mataa irra taa, fuula marata mataa duratti inni taa. Adda Aroon irra ni taa, akkasumas Aroon cubbuu wantoota qulqulluu kanneen ilmaan Israael qulqulleessan hundaa, kennaa wantoota qulqulluu isaanii hundaa ni ol fuudha, akkasumas adda Aroon irra yeroo hunda ni taa, fuula Gooftaa duratti isaaniif fudhatama ni taa.

Akkasumas faayeffamtoota kittaawwan keessaa quncee talbaa irraa, marata quncee talbaa ni hojjetta, akkasumas sabbata ni hojjetta, hojii dha'aa. Ilmaan Aroonif kittaawwan ni hojjetta, sabbatawwan fi marata mataa isaaniif ni hojjetta ulfinaa fi kabajaf. Atis isaan uffisita Aroon obboleessa kee, akkasumas ilmaan isaa waliin isaa, akkasumas isaan dibda, akkasumas harka isaanii guutta, akkasumas isaan qulqulleessita, akka isaan luboota ta'anii naa tajaajilan. Akkasumas isaaniif uffata miilaa quncee talbaa ni hojjetta dhagna qullaa foonii isaanii haguuguuf; mudhii irraa hanga gudeedaatti ni taa. Aroon fi ilmaan isaa yommuu dunkaana dhuga-baatii seenanii yookaan yommuu iddoo aarsaa qulqulluu biratti tajaajiluu dhihaatanii isaan ni uffatu, akka cubbuu ofitti hin fidin, akka hin duuneef. Kun seera bara baraa isaaf fi sanyii isaa kan isa wajjin jiruu ti.

# 29

Akkasumas wantoota ati isaaniif gootu kanneen dha; isaan qulqulleessita akka isaan luboota naa taaniif. Jabbii loon keessaa tokko, akkasumas korbeeyyii hoolaa hir'ina hin qabne lama ni fudhatta. Buddeena hin bukaayin zayita keessatti walitti makaman, fi biixxillee hin bukaayin zayita keessatti dibaman, daakuu bullaa'aa qamadii irraa isaan ni goota. Akkasumas ati isaan kana gundoo tokko irra ni keessa, akkasumas ati isaan kana gundoo sanatti ni dhiheessita, akkasumas jabbii sana, akkasumas korbeeyyii hoolaa lamaan sana. Aroon fi ilmaan isaa balbala dunkaana dhuga-baatummaatti dhiheessita, akkasumas

bishaan keessatti isaan dhiqxita. Fi uffata fudhattee Aroon obboleessa kee uffisiifta, kittaa dheeraa, gatiittii fi qomaa uffisiifta, ergasii qomaa sana gatiittiitti isaaf walitti hidhita. Marata mataa isaa irra kaai, gabatee qulqulluu immoo marata irra kaai. Akkasumas zayitii dibataa ni fudhatta, mataa isaa irrattis ni dhangalaafta, isas ni dibda. Akkasumas ilmaan isaa fidda, akkasumas uffisa isaanitti uffisiista. Ati sabbata isaanitti hidhattu, marata mataa isaanitti kaachiifta, lubummaanis bara baraan naaf kan isaanii ta'a, harka Aroonii fi harka ilmaan isaa ni guuttoota. Akkasumas ati jabbii sana gara balbala dunkaana dhuga-baatii ni fidda, akkasumas Aroon fi ilmaan isaa harka isaanii mataa jabbii sanaa irratti, fuula Gooftaa dura, balbala dunkaana dhuga-baatii biratti ni kaa'u. Akkasumas ati jabbii sana fuula Gooftaa duratti ni qalchita, balbala dunkaana dhuga-baanaa biratti. Atis dhiiga jabbii irraa fudhattee quba keetiin gaanfawwan iddoo aarsaa irra ni keessa; dhiiga hafe hunda garuu buuura iddoo aarsaa bira ni dhangalaafta. Akkasumas coomaa garaa irra jiru hunda, haphee tiruu, kalee lamaan, fi coomaa isaanii irra jiru ni fudhatta, iddoo aarsaa irrattis ni keessa. Foon jabbii sanaa garuu, fi gogaa isaa, fi udaan isaa ibiddaan ala qubataatti ni gubatta, cubbuu taeef.

Akkasumas korbeessa hoolaa tokko ni fudhatta, Aroonii fi ilmaan isaa immoo harkoota isaanii mataa korbeessa hoolaa sanaa irra ni kaa'u. Akkasumas ati isa qalaa, akkasumas dhiiga fudhattee gara iddoo aarsaa naannessuutti dhangalaasta. Korbeessa hoolaa lama irratti cirta akka qaama qaama isaatti, keessa qaamaa fi miilla bishaaniin dhiqxita, akkasumas lama

irratti mataa waliin keessa. Akkasumas korbeessa hoolaa sana guutumaan guutuutti iddoo aarsaa irratti dhi'eessita; kunis aarsaa gubamu kan Gooftaaf dhi'aatu, urgaa gaarii, ixaana Gooftaaf taa. Akkasumas ati korbeessa hoolaa lammaffaa ni fudhatta, ergasii Aroon fi ilmaan isaa harka isaanii mataa korbeessa hoolaa irra ni kaa'u. Akkasumas isa ni qalchita, dhiiga isaa ni fudhatta, akkasumas loba gurra Aroon mirgaa irratti ni keessita, fiixee harka mirgaa irratti, fiixee miilla mirgaa irratti, lobawwan gurroota ilmaan isaa mirgaa irratti, fiixeewwan harkawwan isaanii mirgaa irratti, akkasumas fiixeewwan miilawwan isaanii mirgaa irratti ni keessita. Ati dhiiga aarsaa iddoo irraa fi zayitii dibuu irraa ni fudhatta, akkasumas Aroon irratti, uffata isaa irratti, ilmaan isaa irratti, fi uffatoota ilmaan isaa irratti isa waliin ni facaafatta. Inni mataan isaa, uffanni isaa, ilmaan isaa, fi uffatoota ilmaan isaa isa waliin ni qulqulleeffamu. Dhiiga korbeessa hoolaa garuu aarsaa iddoo irratti naannoodhaaf ni dhangalaafta. Akkasumas hoolaa irraa coomaa isaa, coomaa garaa haguugu, haphee tiruu, kalee lamaan, coomaa isaanii irra jiru, akkasumas irree mirga ni fudhatta, egaa guutummaan kun jiraatii. Akkasumas buddeena zayitii tokko fi maxinoo tokko gundoo buddeena hin bukaa'in kan fuula Gooftaa duratti dhi'eeffame keessaa. Akkasumas waan hunda harka Aroon irrattii fi harka ilmaan isaa irratti ni kaaita, akkasumas isaan kennaa godhitee fuula Gooftaa duratti ni addaan baafta. Akkasumas isaan harka isaanii keessaa ni fudhatta, akkasumas iddoo aarsaa gubamuu guutuu irra gara urgaa tolaa fuula Gooftaa duratti ni dhiheessita; aarsaa Gooftaaf. Akkasumas hantuuta korbeessa hoolaa kan

guuttummaa, kan Aroon tae irraa ni fudhatta, akkasumas fuula Gooftaa dura kennaa godhiitee isa addaan baafta, kunis qooda kee taa. Fi ati handaraafa kennaa addaan baasuu ni qulqulleessita, akkasumas irree kennaa fuudhaa kan addaan baafamee fi kan korbeessa hoolaa guutummaa irraa, Aroon irraa fi ilmaan isaa irraa fudhatame sana ni qulqulleessita. Kunis Aroonii fi ilmaan isaatiif seera bara baraa kan ilmaan Israael irraa taa, waan kuni kennaa addaan baafamee dha, fi kennaan kun ilmaan Israael irraa, aarsaawwan fayyinaa ilmaan Israael irraa, kennaa Gooftaaf taa.

Akkasumas uffanni qulqulluu kan Aroon tae ilmaan isaatii wajjin isa booda ni taa, isaan ittiin dibamaniif, akkasumas harka isaanii guutuuf. Guyyoota torba luba ilmaan isaa keessaa kan iddoo isaa bu'u, kan gara dunkaana dhuga-baatummaa seenu tajaajiluu keessatti qulqulloota keessatti tajaajiluu, isaan ni uffata. Akkasumas hoolaa guutummaa ni fudhatta, akkasumas foon iddoo qulqulluu keessatti ni affeelta. Aroon fi ilmaan isaa foon hoolaa korma sanaa fi buddeena gundoo keessa jiru sana balbala dunkaana dhuga-baatii biratti ni nyaatu. Isaan waan qulqulluu ta'eef, kanneen ittiin qulqulleeffaman sana ni nyaatu; kunis harka isaanii guutuuf, isaan qulqulleessuuf. Alagaan garuu irraa hin nyaatu, qulqulluu dha. Yoo garuu hafe foon aarsaa guutummaa fi buddeena hanga ganamatti, gubuu qabda waan hafe ibiddaan; hin nyaatamu, qulqulluu waan taeef.

Aroonii fi ilmaan isaatiif waan ani si ajaje hunda akka inni ta'utti ni goota; guyyoota torba harka isaanii ni qulqulleessita.

Jabbii cubbuu guyyaa qulqulleessuu ni hojjetta, fi iddoo aarsaa ni qulqulleessita yeroo ati isa irratti qulqulleessitu, fi isa ni dibda akka isa qulqulleessuuf. Guyyaa torba iddoo aarsaa qulqulleessita, fi isa qulqulleessita, fi iddoon aarsaa qulqulluu waan qulqulluutti taa; namni iddoo aarsaa tuqu hundi ni qulqulleeffama. Kun waan ati iddoo aarsaa irratti gootu: xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko hir'ina hin qabne lama guyyaa guyyaan iddoo aarsaa irratti itti fufinsaan, aarsaa itti fufinsa.

Hoolaa tokko ganama ni goota, hoolaa lammaffaa immoo galgala ni goota. Akkasumas kudhan daakuu bullaa'aa kan walitti makame zayita tumame keessatti afuraffaa hin keessatti, akkasumas dhibaayyuu afuraffaa hin daadhii wayinii xobbaallaa hoolaa tokkoof. Xobbaallaa hoolaa lammaffaa galgala ni goota, akkuma aarsaa ganamaa fi akkuma dhibaayyuu isaa, urgaa urgeffannaa aarsaa Gooftaaf ni goota. Aarsaa itti fufiinsa dhaloota keessaniitti, balbala dunkaana dhuga-baatii Gooftaa duratti, iddoo ani itti sitti of beeksisu achumatti, akkan sitti dubbadhuuf. Anis achitti Israaeliif nan qindeessa, anis ulfina kootiin nan qulqulleeffama. Anis dunkaana dhuga-baatii fi iddoo aarsaa nan qulqulleessa, akkasumas Aroonii fi ilmaan isaa nan qulqulleessa, akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif. Akkasumas ilmaan Israael gidduutti nan waamama, akkasumas Waaqa isaanii nan taa. Isaanis akka ani Gooftaa Waaqa isaanii kan biyya Gibxii isaan baase, isaaniif waamamuuf fi Waaqa isaanii tauuf tauu koo ni beeku.

# 30

Fi ati iddoo aarsaa ixaanaa muka hin tortorree irraa ni hojjetta. Akkasumas isa ni hojjetta dheerina dhundhuma tokkoo fi bal'ina dhundhuma tokkoo; gama afraan ni ta'a, fi ol-dheerina dhundhuma lamaa; gaanfawwan isaa irraa isaa ni ta'u. Akkasumas ati warqii qulqulluuaan gara isaa, keenyan isaa naannoo, akkasumas gaanfawwan isaa ni haguugda, akkasumas isaaf gonfoo warqii marfame naannoo ni hojjetta. Akkasumas qubeelaawwan warqee qulqulluu lama tolchita jala gonfoo marfame isaa keessaa, gara cinaacha lamaan irratti ni tolchita, akkasumas qabattoowwan danqaraawwaniif ni ta'u, akka isa isaaniin ol kaafamu. Akkasumas danqaraawwan muka hin tortorre irraa ni hojjetta, akkasumas warqeen isaan ni uwwisitta. Akkasumas isa fuula golgaa sanaa dura ni kaayyeessita, kan taabota dhugaa barruu sanaa irra jiru, kanneen keessatti ani achii irraa siif of beeksisa. Akkasumas Aroon ixaana walitti makame qaqabaa irra isaa ni gubu ganama ganama, yommuu ibsaawwan kunuunsu, ixaana irra isaa ni gubu. Yommuu Aroon galgala ibsaawwan ibsutti, ixaana itti gubuu qaba. Ixaanni itti fufiinsa kan yeroo hunda fuula Gooftaa dura jiru dhaloota isaanii hundaaf. Akkasumas hin dhi'eessu isa irratti ixaana biraa, kennaa, aarsaa, akkasumas dhibaayyuu hin dhangalaaftu isa irratti. Akkasumas Aroon waggaatti al tokko gaanfawwan isaa irra araaraa ni godha; dhiiga qulqulleessuu sanaan dhaloota isaanii keessatti isa ni qulqulleessa. Inni waan hunda caalaa qulqulluu dha Gooftaaf.

Gooftaanis gara Musee dubbatee akkana jedhe, Yoo lakkoofsa ilmaan Israael fudhatte yeroo daawwannaa isaanii keessatti, tokkoon tokkoon isaanii furii lubbuu isaa Gooftaaf haa kennu, akkasiin yeroo daawwannaa isaanii keessatti isaanitti kufaatiin hin dhufu. Kunis waan isaan kennan dha, warri hundi qorannoo darban, walakkaa didraakimaa kan didraakimaa qulqulluu akkaataan tahe, didraakimaan digdama oboloota, walakkaan didraakimaa garuu kennaa Gooftaaf. Namni hundi kan darbu gara qorannoo irraa waggaa digdama umrii fi olii, kafaltii Gooftaaf ni kennu. Sooressi hin dabalatu, hiyyeessis walakkaa didraakimaa irraa hin xinneessu yeroo Gooftaaf kaffalticha kennan, lubbuu keessan waaee araarsuu. Akkasumas meetii kennaa ilmaan Israael irraa ni fudhatta, akkasumas gara tajaajila dunkaana dhuga-baatuu ni kennita, akkasumas ilmaan Israaeliif yaadannoo fuula Gooftaa dura ni taa, lubbuu keessan waaee araarsuuf. Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Gabatee naasii fi hundee isaa naasii tolchi, akka ittiin dhiqataniif, fi isa kaayi gidduu dunkaana dhuga-baatummaa fi gidduu iddoo aarsaa, fi bishaan itti naquu qabda. Akkasumas Aroon fi ilmaan isaa harka isaanii fi miilla isaanii bishaaniin ni dhiqu. Yommuu isaan gara dunkaana dhugaa-baarruu seenuu, bishaaniin dhiqatu, akka hin duuneef, yommuu aarsaa Gooftaaf dhiheessuuf jedhanii iddoo aarsaatti dhiyaatanii tajaajilan. Harka fi miilla isaanii bishaaniin ni dhiqatu, yommuu dunkaana dhuga-baatummaatti seeman; akka hin duuneef bishaaniin ni dhiqatu. Kunis seera bara baraa isaaniif taa, isaaf fi dhaloota isaa kan isa wajjin jiraatuuf. Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Atis urgooftuu fuudhi: daraaraa qundhii

filatamaa siqilii dhibba shan, qarafaa urgaa'aa walakkaa isaa siqilii dhibba lamaa fi shantama, akkasumas shambaqqoo urgaa'aa siqilii dhibba lamaa fi shantama, Fi iris dhibba shan siikila kan qulqulluu, akkasumas zayita ejersaa hiin tokko. Akkasumas isa ni hojjetta zayita dibata qulqulluu, shittoo shittoo-tolchaa kan ogummaa shittoo-tolchaatiin hojjetame, zayita dibata qulqulluu ni taa. Atis zayita sana irraa dunkaana dhugaa ba'uu, taabota dunkaana dhugaa ba'uu, fi mi'oota ishee hunda ni dibda, baattuu ibsaa fi mi'oota ishee hunda, akkasumas iddoo aarsaa ixaanaa, fi iddoo aarsaa aarsaa gubamuu fi meeshaalee isaa hunda, minjaala fi meeshaalee ishee hunda, akkasumas caabii. Akkasumas isaan qulqulleessita; qulqulluu wantoota qulqulluutii ni tau; namni isaan tuqu hundi ni qulqulleeffama. Akkasumas Aroon fi ilmaan isaa ni dibda, akkasumas isaan qulqulleessita akka lubummaadhaan naa tajaajilaniif. Akkasumas ilmaan Israaeliif ni dubbatta, jettee, Zayitiin dibata dibachuu qulqulluu kun dhaloota keessaniif isinii taa. Foon namaa irratti hin dibamu, akkasumas akka walitti makamuu kanaatti ofii keessaniif hin tolchitan; inni qulqulluu dha, iddoo qulqulluus isinii ni taa. Namni kamuu akkasuma hojjetu, fi namni kamuu waan isaa irraa nama biyya alaatiif kennu, uummata isaa keessaa ni balleeffama.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Qumbii ofii keetiif fudhadhu: qumbii urgaa'aa, onycha, galbanum urgaa'aa fi ixaana ifa ta'e; isaan walqixa haa ta'an. Akkasumas isaan isa keessatti ixaana shittoo kan hojii shittoo tae, kan makame, qulqulluu fi hojii qulqulluu ni hojjetu. Kanneen keessaa qaqabaa ni tumta,

dunkaana dhugaa baay'inaa keessatti dhugaa baay'inoota fuula dura ni keessa, bakka ani achii irraa siif of beeksisu. Ixaanni kun qulqulluu qulqulluuwwan isinii ni ta'a. Akkaataa walitti makamuu kanaan ofii keessaniif hin hojjettan; qulqulluu Gooftaaf isinii ni taa. Namni kamuu kan akkasuma hojjetu akka itti urgaau, uummata isaa keessaa ni bada.

# 31

Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Kunoo, ani Bezalel ilma Uuri, ilma Hoor kan gosa Yihuudaa irraa maqaa isaatiin waameera. Anis isa hafuura qulqulluu ogummaa, hubannoo fi beekumsaan guute, akka inni hojii hunda keessatti yaadu, fi akka qophessu, warqee hojjechuuf, meetii, naasii, hyacinth, diimaa, fi bildiimaa kan fo'ame, fi hojii dhagaa irratti hojjechuuf, akkasumas hojii mukaarra hojjechuuf, hojii hunda keessatti. Anis ani isa kenne, akkasumas Eliyaab ilma Ahiisamaak gosa Daan keessaa kenne, akkasumas nama hubataa onnee qabu hundaaf hubannaa kenneera. fi isaan ni hojjetu waan ani siif ajaje hunda: dunkaana dhuga-baatii, taabota kakuu, teessoo araaraa kan ishee irra jiru, fi mi'oota dunkaanaa, fi iddoowwan aarsaa, minjaala fi mi'oota ishee hunda, baattuu ibsaa qulqulluu fi mi'oota ishee hunda fi caabii fi buuura isaa, fi uffata tajaajilaa Aroon, akkasumas uffata ilmaan isaa lubummaadhaan naa tajaajilaniif. fi zayitii dibamaa, fi ixaana walitti makamuu kan qulqulluu, akkuma waan hundaa kan ani siif ajaje sanaatti ni hojjetu.

Fi Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Atis ilmaan Israaeliif ajaji, jedhii, Kunoo, Sanbata koo eegaa; mallattoon kun ana biraa fi isin gidduutti dhaloota keessaniif jira, akka isin beektaniif ani Gooftaa isin qulqulleessuu dha. Isin Sanbata eeguu qabdu, sababiin kun Gooftaaf qulqulluu isiniif taeef; namni isa xureessu du'aan ajjeefama; namni kam iyyuu guyyaa sana keessa hojii hojjetu, lubbuun sun saba isaa gidduudhaa ni balleeffama. Guyyoota ja'a hojii hojjetta, guyyaa torbaffaa garuu sanbata, boqonnaa qulqulluu Gooftaaf. Namni kamuu guyyaa torbaffaa hojii hojjetu ni ajjeefama. Ilmaan Israael sanbata ni eegu, dhaloota isaanii keessatti isaan hojjechuuf. Kakuu bara baraa ana fi ilmaan Israael gidduutti, mallattoo bara baraa natti taa, sababni isaas guyyoota jahaatiin Gooftaan samii fi lafa uume, guyyaa torbaffaatti immoo boqote, hojii dhiise. Innis yeroo Tulluu Siinaa irratti Museedhaan haasawuu dhiisetti, gabateewwan dhugaa barruu lamaan, gabateewwan dhagaa kanneen quba Waaqaatiin barreeffaman isaaf kenne.

# 32

Uummanni yommuu akka Museen tulluu irraa gadi buuun isaa turse argetti, uummanni Aroon irratti walitti qabame, fi akkana jedhanii isatti dubbatan: Kai, waaqota nu dura deeman nuuf tolchi; Museen kun, namni biyya Gibxi irraa nu baase kun, maaltu akka isaatti tae hin beeknu. Aroon isaaniin jedhe, Kundaala warqee kan gurra niitota keessanii fi intallan keessanii keessa jiru baasaa, gara koottis fidaa. Akkasumas

sabni hundi qubeelaa warqee gurra isaanii keessa jiru baasanii gara Aroon fidan. Akkasumas harka isaanii irraa fuudhee, qalama keessatti isaan bocee, jabbii baqfame isaan godhe. Akkasumas akkana jedhe, Kunniin waaqota kee ti, yaa Israael, warri biyya Gibxi irraa si baasan. Akkasumas Aroon argee fuula isaa dura iddoo aarsaa ijaare, Aroon immoo labsee, Ayyaanni Gooftaa boru jedhe. Ganama guyyaa itti aanu ka'ee aarsaa gubamu ol fide, aarsaa fayyinas dhi'eesse. Sabni nyaachuuf dhuguu taa'e, ergasii immoo taphachuuf ka'an.

Gooftaanis Museetti dubbatee akkana jedhe: Saffisaan deemiitii asii gadi bui; sabni kee kan ati biyya Gibxi keessaa baafte cubbuu hojjateeraatii. Karaa ani isaaniif ajaje irraa dafanii cabsanii, ofii isaaniitiif jabbii tolfatan, isatti gad jedhanii waaqeffatan, isatti aarsaa dhiheessan, akkanas jedhan, Kunniin waaqota kee Israael, warri biyya Gibxi irraa si baasanii dha. Ammas amma na hayyami; aarii koo isaanitti dheekkamee isaan nan balleessa, si immoo saba guddaa nan godha. Akkasumas Museen fuula Gooftaa Waaqa duratti kadhate, akkasumas akkana jedhe, Maaliif, yaa Gooftaa, ati saba keetiitti, kanneen ati humna guddaa fi irree kee olaanaa sanaan biyya Gibxi keessaa baaste sanatti aariitee dheekkamta? Warri Gibxi akka hin jedhan darbee jedhanii, Hamminaan isaan baasee gaarran keessatti isaan ajjeesuu fi lafa irraa isaan balleessuuf. Dheekkamsa aarii keetii dhaabi, fi hamaa saba keetii irratti arjoomaa tai. Abraahaam fi Yisihaaq fi Yaaqoob tajaajiltoota kee kanneen ati ofiin kee isaaniif kakatteef yaadachuun, fi ati isaaniin dubbattee jettee, Sanyii keessan nan baayisa akka

urjiilee samii baayinaatti, fi biyya kana hunda kan ani isaaniif kennuuf jedhe, isaanis bara baraan ni dhuunfatu. Gooftaanis uummata isaa kunuunsuuf araaramee.

Museen gara duubatti deebiee tulluu irraa gad bue, gabateewwan dhugaa barruu lamaan harka isaa keessa qabatee, gabateewwan dhagaa kanneen karaa lamaanuu irratti, asii fi asii barreeffaman. Gabateewwan sun hojii Waaqaa turan, barreeffamnis barreeffama Waaqaa kan gabateewwan irratti qoratame ture. Fi Iyyaasuu sagalee uummata iyyaa jiranii dhageenyaan, gara Musee jedha, Sagaleen waraanaa qubata keessa jira. fi jedha, Kun sagalee warra jabinaan geggeessanii miti, yookaan sagalee warra baqatanii miti, garuu sagalee warra daadhii wayinii dhuganii ani dhagaha.

Yeroo inni qubataatti dhihaatetti, jabbii fi shubbisa arge, Museen aaree dheekkamaan gabatee lama harka isaa irraa gad darbate, tulluudhaa gaditti isaan caccabse. Fi jabbii isaan hojjetan sana fuudhee ibidda keessatti gubee, qaqabaa tautti daakee, bishaan jalatti facaasee, ilmaan Israael obaase. Fi Museen Arooniin jedhe, Sabni kun maal si godhe, maaliif cubbuu guddaa isaanitti fidde? Aroon Museetti akkana jedhe, Yaa gooftaa, hin aariin; ati amala uummata kanaa ni beektaa. Jedhu for naaf, Nuuf godhi waaqota kanneen fuuldura keenya deeman, for Museen kun namichi kan Gibxi keessaa nu baase, hin beeknu wanti isatti dhufe. Anis isaaniin jedhe, Yoo namni tokko faaya warqii qabaate, of irraa baasaa, fi isaan naaf kennan, anis ibidda keessa darbadhe, jabbiin kunis bahe.

Museen yommuu uummata akka bittinneeffaman argetti, Aroon isaan bittinneessee diinota isaaniif waan kolfaa isaan godheera. Museen garuu karra qubataa irra dhaabatee jedhe, Eenyu gara Gooftaa? Gara koo haa dhufu. Kanaafuu ilmaan Lewwii hundi gara isaa walitti qabaman. Innis akkana isaaniin jedhe; Gooftaan Waaqni Israael akkana jedha: Tokkoon tokkoon keessan goraadee ofii keessanii tafa keessan irra kaaadhaa; qubata keessa karra tokkoo irraa gara karra biraatti darbadhaa, deebiaas; tokkoon tokkoon keessan obboleessa isaa, ollaa isaa, fi nama dhiyoo isaa ajjeesaa. Ilmaan Lewwii akkuma Museen isaanitti dubbate sana godhan, guyyaa sana immoo uummata keessaa dhiirota kuma sadii gadi kufan. Museen isaanitti jedhe, Har'a harka keessan Gooftaaf guuttaniirtu, tokkoon tokkoon namaa ilma isaa yookaan obboleessa isaa irratti, akka eebbi isinitti kennamu.

Borus booda Museen sabatti akkana jedhe, Isin cubbuu guddaa hojjattaniirtu. Amma garuu gara Waaqaatti ol nan ba'a, cubbuu keessan irratti araaraa godhuuf. Museen garuu gara Gooftaatti deebie, fi akkana jedhe, Yaa Gooftaa, ani sin kadhadha; sabni kun cubbuu guddaa hojjeteera, ofii isaaniif waaqota warqee tolfataniiru. Amma yoo dhugumatti cubbuu isaanii isaaniif dhiifte, haa dhiisu; yoo garuu hin dhiisne, kitaaba kee kan barreessite irraa na haqii. Gooftaan Museedhaan jedhe, Yoo namni tokko fuula koo duratti cubbuu hojjete, ani kitaaba koo keessaa isa nan haqaa. Amma ammaa deemi, gadi bui, akkasumas saba kana gara iddoo ani sitti hime sanatti qajeelchi. Kunoo, ergamaan koo fuula kee dura ni deema. Garuu guyyaa

ani itti daawwadhu keessa, cubbuu isaanii isaanitti nan fida. Gooftaanis uummata sababii jabbii kan Aroon hojjeteef dhufte.

# 33

Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Dura deemi, asii ol ba'i ati fi uummanni kee kanneen biyya Gibxi keessaa baaste, gara biyya ani Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kakadheetti, Sanyii keessaniif ishee nan kenna jedhee. Ani ergamaa koo fuula kee dura nan erga, innis Amoorotaa, Heetotaa, Fereezotaa, Girgaashotaa, Hiiwotaa, Yebuusotaa, fi Kana'aanotaa ni baasa. Anis gara biyya aannaniin fi dammaan yaau keessatti sin galcha, garuu si wajjin ol hin bau, sababiin ati uummata mata jabeessa taateef, akka karaa irratti si hin fixneef. Uummanni dubbii hamaa kana dhageenyaan, gadda guddaadhaan gaddeesse. Gooftaan ilmaan Israaeliin akkana jedhe, Isin saba mata jabeessa; mee ilaalaa, dha'icha biraa ani isinitti hin fidu, ani isin hin balleessu. Kanaafuu amma uffata ulfina keessanii fi faaya keessan of irraa baasaa, anis waan ani isinitti hojjedhu isinitti nan argisiisa. Akkasumas ilmaan Israael faaya isaanii fi uffata isaanii tulluu Kooreeb irraa fuudhatan. Museen dunkaana isaa fuudhee qubata keessaa ala, qubata irraa fagaatti dhaabe, innis Dunkaana Dhuga-Barruu jedhamee waamame. Namni Gooftaa barbaadu hundi gara dunkaana qubata keessaa ala jiru sanatti ba'a ture. Yeroo garuu Museen gara dunkaana alaa qubataa seenaa ture, sabni hundi dhaabbatee ilaalaa turan, tokkoon tokkoon isaanii balbala dunkaana isaanii bira, fi Musee deemuu

isaa hubachaa turan hanga inni dunkaana seenutti. Akkuma Museen dunkaana seeneen, utubaan duumessaa gad buaa ture, fi balbala dunkaanaa irra dhaabata ture, fi Musee wajjin dubbata ture. Fi inni Museetti dubbachaa ture. Uummanni hundi utubaa duumessaa kan balbala dunkaanaa irratti dhaabbataa ture sana arge, uummanni hundi dhaabbatanii, tokkoon tokkoon isaanii balbala dunkaana isaatii irraa sagadan. Gooftaanis Musee wajjin fuula fuulatti dubbate, akkuma namni tokko michuu isaa wajjin dubbatu sana, ergasii Museen gara qubataatti deebie, garuu tajaajilaan isaa Iyyaasuu ilmi Nuuni dargaggeessa sun dunkaana keessaa hin bau ture.

Museen Gooftaatti akkana jedhe, Kunoo, ati, Uummata kana ol baasi naan jetta, garuu ati eenyutu na wajjin ergamu natti hin himne. Ati garuu, Ani nama hundaa caalaa si beeka, akkasumas fuula koo duratti surraa argateerta naan jette. Yoo kanaafuu jaalala fuula kee dura argadhe ta'e, ofii kee naaf mulisi, ifaan si arguuf, akkan jaalala fuula kee dura argadhe ta'uuf, fi akkan beeku, sabni guddaan kun saba kee akka ta'e. Akkasumas ni jedha, Ani mataan koo si dura nan deema, akkasumas boqonnaa sin kenna. Akkasumas gara isaatti ni jedha, Yoo ati mataan kee nu waliin deemuu baatte, asii nu hin baafatin. Akkamitti dhugumaan beekama akka ani surraa kee argadhe, ani fi sabni kee, yoo ati nu waliin deemuu baatte? Anis sabni kees saboota lafa irra jiran hunda caalaa ulfaadhaan kabajamna. Gooftaan Museedhaan jedhe, Dubbii ati dubbatte kana siif nan hojjedha, surraa fuula koo duratti argatteertaatii, fi namoota hunda keessaa sin beeka. Akkasumas ni jedha, Of agarsiisi anaaf ofii

kee. Innis jedhe, Ani ulfina kootiin fuula kee dura nan darba, maqaa koo Gooftaa jedhuun fuula kee duratti nan waama, nama fedhe nan jaalladha, nama fedhe nan maaru. Akkasumas jedhe, Ati fuula koo arguu hin dandeessu, namni kam iyyuu fuula koo argee hin jiraatu. Gooftaanis akkana jedhe, Kunoo, bakki tokko na biraa jira; ati kattaa irra ni dhaabbatta. Yommuu garuu ulfina koo darbu, sin kaa'a keessa baqaqaa kattaa sanaa, fi harka kootiin sin haguuga, hamma ani darbu. Anis harka koo nan fuudha, ergasii immoo duubaa koo ni argita; garuu fuulli koo siif hin mulatu.

# 34

Gooftaanis Museedhaan akkana jedhe: Ofii keetiif gabatee dhagaa lama muuxii, akkuma gabateewwan jalqabaa sanaatti, gara kootti tulluu irra ol baahi. Anis gabateewwan irra jecha gabateewwan jalqabaa kanneen ati caccabsite sana keessa turan sana nan barreessa. Akkasumas ganama qophaai, tulluu Siinaa irra ol bai, fiixee tulluu irra achitti naaf dhaabbadhu. Akkasumas namni tokko si wajjin ol hin bain, akkasumas namni tokko tulluu guutuu irratti hin mulatin, akkasumas hoolonnii fi qotiyyoon tulluu sana biratti hin dheedin. Innis gabatee dhagaa lama qoree, akkuma gabatee jalqabaa sanaa. Museen ganama ka'ee gara Tulluu Siinaa ol ba'e, akkuma Gooftaan isa ajajetti. Museen gabatee dhagaa lama sana fudhate. Gooftaanis duumessa keessaan gad buee, achitti isa bira dhaabatee, maqaa Gooftaatiin waame. Gooftaanis fuula isaa dura darbe, Gooftaan

Waaqnis waame: Gara laafessa, araaraa laafessa, obsa qabu, araaraa baayee qabu, fi dhugaa, Fi qajeelummaa eegaa fi gara laafina hanga kumaatamatti mul'isaa, seera-cabduu fi murtii-dhabduu fi cubbuu fuudhaa, fi yakkamaa hin qulqulleessu, seera-cabduu abbootii ijoollee irratti, fi ijoollee ijoollee irratti, hanga dhaloota sadaffaa fi afraffaatti fidaa. Museen ariifatee gad-jebee lafatti sagade. Innis akkana jedhe, Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhe, Gooftaan koo nu waliin haa deemu, sabni kun mataa jabaa waan ta'eef, atis cubbuu keenya fi yakka keenya nurraa balleessi, nus kan kee ni taana.

Gooftaan Museetti akkana jedhe: Kunoo, ani fuula uummata keetii hundaa duratti kakuu siif nan gala. Wantoota ulfaatoo kanneen biyya hundaa keessatti yookaan saba hundaa keessatti takkaa hin uumamin nan hojjedha. Uummanni hundi kanneen ati isaan gidduu jirtu hojii Gooftaa ni argu, sababiin isaas wantoota dinqisiisoo ani siif hojjedhu dha. Xiyyeeffadhu; waan ani siif ajaju hunda eegi. Kunoo, ani fuula keessan duraa Amoorotaa, Kana'aanotaa, Fereezotaa, Heetotaa, Hiiwotaa, Girgaasotaa fi Yebuusotaa ari'ee baasa. Ofii keetiif xiyyeeffadhu, gonkumaa warra biyya ati itti seentu sana irra jiraatan wajjin kakuu hin godhiin, akka inni gufuu gidduu keessanitti hin taaneef. Iddoowwan aarsaa isaanii ni diigdu, utubaawwan isaanii ni cabsitu, bosona qulqulluu isaanii ni murtu, fakkiiwwan soofamoo waaqota isaanii immoo ibiddaan ni gubdu. Hin akka ati waaqota biroo hin sagaddu, Gooftaan Waaqni maqaa hinaaffaa waan qabuuf, Waaqni hinaaffaa dha. Gonkumaa jiraattota biyya sanaa wajjin kakuu hin galiin, isaan

waaqota isaanii duukaa sagaagaluudhaan, waaqota isaaniif aarsaa dhi'eessuudhaan, si afeeruudhaan, atis waan isaanii nyaatta. Yoo ati intallan isaanii ilmaan keetiif fudhattee, intallan kees ilmaan isaaniitiif kennite, intallan kee waaqota isaanii duukaa bu'anii sagaagalu, ilmaan kees waaqota isaanii duukaa bu'anii sagaagalu. Akkasumas waaqota baqfamoo ofii keetiif hin hojjattu. Ayyaana buddeena raacitii hin qabne eeguu qabda, guyyoota torba buddeena raacitii hin qabne nyaatta, akkuma ani si ajaje, yeroo jia haaraa keessa, jia haaraa keessatti Gibxii baateertaatii. Wanti hundi gadameessa banu, dhiironni koo ti; hangafni jabbii hundaa fi hangafni hoolaa. Akkasumas ilma hangafa bineensa baaa hoolaan furuu qabda, yoo garuu hin furre gatii kennuu qabda. Ilma hangafa ilmaan kee hundaa furuu qabda, fuula koo dura harka duwwaa hin mulatin.

Guyyoota jaha hojjeta, guyyaa torbaffaa garuu boqotta; yeroo facaasaatii fi yeroo haammataa boqonnaa. Ayyaana torbanootaa naa ni goota, jalqaba midhaan qamadii haamamuu, akkasumas ayyaana walgaii gidduu waggaa. Yeroo sadii waggaa keessatti dhiironni kee hundi fuula Gooftaa Waaqa Israael duratti ni mulatu. Yommuu ani saboota fuula kee duraa ari'uuf, fi daangaawwan kee bal'isuuf, namni tokko iyyuu lafa kee hin hawwu, yeroo ati Gooftaa Waaqa kee fuula duratti mul'achuuf waggaa keessatti yeroo sadii olii deemtu. Dhiiga aarsaa koo raacitii irratti hin qaliin, aarsaan ayyaana Faasiikaa hanga ganamatti hin haa turu. Mataa midhaan lafa keetii mana Gooftaa Waaqa keetii keessa ni kaayyita; xobbaallaa hoolaa aannan haadha isaa keessatti hin affeelin. Gooftaanis Museetti

akkana jedhe, Dubbii kana ofii keetiif barreessi; ani dubbii kana irratti si wajjin kakuu galeera, Israaelis wajjin. Museen fuuldura Gooftaa guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama achi ture; buddeena hin nyaanne, bishaanis hin dhugne. Innis jecha kakuu kanaa, jechoota kudhan sana gabateewwan irratti barreesse.

Akkuma Museen tulluu irraa gad buaa jiruu, gabateewwan lamaan harka Musee irra turan, yeroo inni tulluu irraa gad buaa jiruu, Museen akka mul'anni halluu fuula isaa ulfaafame yeroo inni Isaatti dubbatu hin beekne. Aroon fi maanguddoonni Israael hundi Musee argan, fuulli isaa immoo ifa ulfina qabuun calaqqisaa ture. Kanaafuu isatti dhiyaachuuf sodaatan. Museen isaan waame, Aroon fi hooggantoota waldaa hundi gara isaatti deebian, Museenis isaanitti dubbate.

Kana booda ilmaan Israael hundi gara isaa dhufan. Innis waan Gooftaan tulluu Siinaa irratti isaaf ajaje hunda isaanitti hime. Fi waan inni isaan wajjin dubbachuu dhiiseef, fuula isaa irratti haguuggaa kaae. Yeroo garuu Museen fuula Gooftaa duratti dubbachuuf seenu, haguuggiin sun ni fudhatamuun ture hanga inni bautti, ergasii immoo erga baee booda ilmaan Israael hundatti waan Gooftaan isa ajaje hunda ni dubbata ture. Ilmaan Israael fuula Musee akka ulfaadhaan ifae argan, Museen immoo haguuggii fuula isaa irra kaaate, hanga isatti dubbachuuf ol seenutti.

# 35

Museen waldaa ilmaan Israael hunda walitti qabe, akkanas jedheen, Kunniin jechoonni Gooftaan akka isaan hojjetan jedhe dha. Guyyoota ja'a hojii hojjetta; guyyaa torbaffaa garuu boqonnaa, qulqulluu, sanbata, boqonnaa Gooftaaf. Namni kamiyyuu guyyaa sana keessatti hojii hojjetu haa du'u. Guyyaa Sanbataatti mana jireenyaa keessan hunda keessatti ibidda hin qabsiifatinaa; ani Gooftaa. Museen waldaa ilmaan Israael hundatti akkana jedhe: Kun jecha Gooftaan ajaje dha, jedhee: Kennaa Gooftaaf isin keessaa fuudhaa; namni garaa isaatiin fedhee fudhatu hundi jalqaboota Gooftaaf ni fidu: warqee, meetii, naasii, hyacinth, dhiilgee, bildiimaa dachaa lama kan marfame, quncee talbaa kan fo'ame, fi rifeensa re'ootaa, Akkasumas gogaa korbeeyyii hoolaa diimaa dibame, gogaa bifa cuquliisaa, fi muka hin tortorre.  Fi dhagaawwan sardiyaas, fi dhagaawwan soofamuuf kan gatiittii fi uffata dheeraa ta'an. Akkasumas namni ogummaa garaa qabu hundi isin keessaa, dhufee waan Gooftaan ajaje hunda haa hojjetu. Dunkaana, haguuggii, golgaawwan, danqaraawwan cufaa, danqaraawwan, fi utubaawwan, Fi taabota dhugaa barruu, fi danqaraawwan ishee, fi teessoo araaraa ishee, fi golgaa, fi minjaala fi meeshaalee ishee hunda, fi baattuu ibsaa ifa sanaa fi meeshaalee ishee hunda,  fi aarsaa fi mi'oota isaa hunda, Akkasumas uffata qulqulluu Aroon lubichaa, fi uffata isaan ittiin tajaajilan, fi wandaboo ilmaan Aroon kan lubummaa, fi zayita dibaa, fi ixaana walitti makame.

Waldaan ilmaan Israa'el hundi fuula Musee duraa ba'anii deeman. Tokkoon tokkoon namaa waan onneen isaanii geesse

fide, akkasumas warri lubbuun isaanii barbaade kennaa fidanii Gooftaaf hojii dunkaana dhuga baatuu hundaaf, tajaajila ishee hundaaf akkasumas uffata qulqulluu hundaaf kennaa dhi'eessan. Akkasumas dhiironni dubartootaa irraa fidan; namni hundi kan yaadni isaa itti amane chaappaa, amartii gurra, qubeelaa, foncaa walitti marame, akkasumas amartii harkaa fide; mi'a warqee hunda fidan. Namoonni hundi warri kennaa warqee Gooftaaf fidan, akkasumas namni quncee talbaa gaarii, gogaa bifa cuquliisaa fi gogaa korbeeyyii hoolaa diimaa halluu godhamanii irratti argame hundi isaan fidan. Akkasumas namni fuudhaa fuudhu hundi meetii fi naasii, fuudhaa Gooftaaf fidan, akkasumas kanneen biraa kanneen mukkeen hin tortorre argaman, hojii qophii hundaaf fidan. Akkasumas dubartiin ogeettiin hundi sammuu isaaniitiin harkaan kan fo'u, waan fo'ame fidaniiru: bifa cuquliisaa, bifa diimaa, bifa bildiimaa, akkasumas quncee talbaa gaarii. Akkasumas dubartoonni hundi kanneen ogummaan sammuu isaanii keessatti itti fakkaate, rifeensa reoota fo'an. Hoggantoota dhagaawwan zamaarugduu fi dhagaawwan guutinsaa gara gatiittiitti fi qomaatti fidan. fi qindeessaawwan, fi gara zayitii dibaa, fi qindeessaa ixaanaa. Dhiiraa hundaa fi dubartii, kanneen yaadni isaanii isaan kakaase akka isaan seenanii hojii hunda hojjetan, hojii hunda Gooftaan karaa Museeti akka hojjetaman ajaje sana, ilmaan Israael kennaa Gooftaaf fidan. Museen ilmaan Israaeliitiin akkana jedhe, Kunoo, Waaqni maqaa isaatiin Beseleel ilma Uurii, ilma Hoor, gosa Yihuudaa keessaa waameera, Hafuurri waaqa kan ogummaa, hubannoo fi beekumsa waan hundaa isa guute. aartikektii tauu akka hojii aartikektii hundaa, warqee,

meetii fi naasii hojjechuuf. dhagaa hojjechuuf, fi muka hojjechuuf, fi hojii ogummaa hunda keessatti hojjechuuf. Akkasumas fuulduratti ceesisuuf dandeettii sammuu isaa keessatti kenneef, akkasumas Eliyaab ilma Ahiisamaak kan gosa Daan keessaa sanaafis kenneef, Akkasumas ogummaa, hubannoo fi sammuudhaan isaan guute, akka hojii qulqulluu hunda hubatanii hojjetan, akkasumas micciiramtoota fi faayawwan diimaa fi quncee talbaa gaariitiin micciiruuf, hojii ijaarsa fi faayawwan hunda hojjechuuf.

# 36

Akkasumas Bezalel fi Eliab hojjetan, akkasumas namni ogeessa sammuu hundi kan ogummaan fi beekumsi keessaa isaaniif kenname, hojiiwwan hunda hubachuu fi hojjechuuf, hojii qulqulluu ramaddii akkaataan, waan hunda kan Gooftaan ajaje hunda akkaataan. Museen Bezaleel fi Eliyaab waame, akkasumas warra ogummaa qaban hunda kanneen Waaqni onnee isaanii keessatti beekumsa kenneef, fi warra fedhii isaaniitiin hojii sana hojjechuuf dhufuu barbaadan hunda waame, akka isaan xumuraniif. Isaanis Musee irraa kennaawwan hunda kanneen ilmaan Israael hojiiwwan qulqulluu hunda hojjechuuf fidan fudhatan, akkasumas ammallee warra ganama kennaawwan dhiyeessan irraa fudhachaa turan. Ogeeyyiin hojjiiwwan qulqulluu hojjetan hundi dhufan, tokkoon tokkoon akka hojii isaatti, kan isaan hojjechaa turan. Akkasumas gara Musee jedhe, Uummatichi

hojiwwan Gooftaan akka hojjetaniif ajaje hundaaf waan barbaachisu baayinaan fidaa jira. Museen ajaje, qubata keessattis labse, akkana jedhee: Dhiirri fi dubartiin si'achi wantoota qulqulluu kanaaf hojii hin hojjetan; sabnis kennuu dhiise. Hojiiwwan isaaniif ijaarsa sana hojjechuuf gahaa turan, akkasumas ni hafan. Akkasumas ogeessi hundi warra hojjechaa keessa jiran uffata qulqulluu kan Aroon lubichaa taan hojjetan, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje. Innis gatiiwwan gara olkaasuu warqee irraa, cuquliisa irraa, diimaa irraa, bildiimaa fo'ame irraa, fi quncee talbaa qulqulluu fo'ame irraa tolche. Akkasumas qoophawwan warqii akka rifeewwaniitti murame, akka bifa cuquliisaa waliin, bifa diimaa waliin, bildiimaa diimaa fo'ame waliin, akkasumas quncee haphii talbaa marfame waliin walitti dhaabaman. Hojii dhaabameen isa hojjetan. Gatiiwwangara qabachaa jiran lamaanuu qaamoota irraa, hojii dha'amaa kan waliitti walitti hidhame akka ofii isaatti. Irraa isaa hojjetan isa akka wanta isaa hojjetame, irraa warqee, fi cuquliisa, fi diimaa, fi bildiimaa fo'ame, fi quncee talbaa qunca'e, akkuma Gooftaan Musee ajaje. Fi isaan dhagoota emerald lamaanuu walitti hidhamanii fi warqeen naanneffamanii hojjetan; isaan soofamanii fi qoodamanii akka soofama chaappaa maqaalee ilmaan Israael irraa. Fi inni isaan gatiittii eefoodii irratti dhiige, dhagoota yaadannoo ilmaan Israael, akkuma Gooftaan Musee ajaje.

Akkasumas isaan qomaa hojjetan; hojii dhooftuu garagarummaa kan akka hojii ephod ta'e, warqii irraa, cuquliisa irraa, diimaa irraa, bildiimaa fo'ame irraa, akkasumas quncee

talbaa qaqabame irraa hojjetan. Qomoo roga-afur dachaa hojjetan, dheerinni isaa hamma-harkaa tokkoo fi bal'inni isaa hamma-harkaa tokkoo dachaa ture. Fi huccuu dhagaa waliin kaa'ame kan tarree afur qabu keessa isaatti waliin fo'ame; tarreen tokko: sardiyoon, toophaaz, fi zamaragdii; Tarreen lammaffaan immoo dhagaa ibiddaa, sapphire fi jasper qaba. Tarreen sadaffaan: ligurium, agate fi amethyst. fi tarreen afuraffaa, kirisoolitoos, beeriiliyoonii fi oonikiiyoon warqeen marfamanii, warqeedhaanis walitti hidhamanii turan. Fi dhagoota sun maqaalee ilmaan Israael kudha lamaa irraa kan taan turan, maqaaleen isaanii chaappaaleetti qoratamanii, tokkoon tokkoon isaanii maqaa mataa isaatiin gosa kudha lamaaf. Akkasumas isaan qomaa qulqulleessaa kana irratti fooyyawwan walitti fo'aman hojjetan, hojii fo'aa kan warqee qulqulluu irraa ta'e. Isaanis hojjetan lama qubeelaawwan gatiittii warqee fi lama qubeelawwan warqee, akkasumas kaaan qubeelawwan warqee lamaan sana irratti lamaanuu jalqabaawwan dirataa sanaa. Akkasumas isaan foncaa warqee irraa hojjetaman qubeelee irratti, gama lamaan qixa uffata qomaa kaaan. Fi gara makaawwan lamaan sana faayawwan wal-xaxaman lamaan sana kaa'an. Akkasumas gatiittiiwwan xixiqqoo lamaan irra kaa'an, fi gatiittiiwwan eefoodii irra, fuula duratti, garagalchaan akka fuulaatti kaa'an. Akkasumas isaan qubeelaawwan warqee lama tolchan, qoochoo lama irratti, fiixee qomaa dubbii irratti, akkasumas fiixee dugeessa dirata gatiittii keessaa irratti kaaan. Fi qubeelawwan warqee lama tolchan, gatiittii eefoodii lamaanuu irratti, gama fuula isaa irraa, bakka walitti makamuu hojii foofamee eefoodii sanaa olii jalatti

kaaan. Akkasumas qomaa sana qubeelawwan isaa irraa gara qubeelawwan dirataa hidhate; isaanis bifa samii irraa kan hidhamanii fi huccuu dirataa keessatti walitti fo'amanii turan, akka qomaan sun dirataa irraa hin laafneef, akkuma Gooftaan Musee ajaje sana. Isaanis uffata jalaa kan gatiittii jalatti uffatamu, hojii fo'amaa, guutumaan guutuutti bifa cuquliisaa hojjetan. Garuu afaan uffata jalaa gidduu keessatti walitti dhoofamee walitti marame, qarqara naannoo afaan uffata jalaa hin hiikamne qabaata. Akkasumas isaan handaara uffata jalaa gad irraa akka daraaraa rummaanii rummaaniiwwan irraa bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa qulqulluu fo'ame godhan. Akkasumas isaan bilbila warqee hojjetan, akkasumas bilbiloota sana daaraa uffata jalaa irratti, naannoo gidduu roomaanota sanaa kaa'an. Bilbila warqee fi rummaana tokko tokkoon handaara uffata keessaa irratti naannoodhan, tajaajila kanaaf, akkuma Gooftaan Museef ajaje. Akkasumas isaan kittaawwan quncee talbaa qulqulluu kan fo'ame Aroonii fi ilmaan isaatiif hojjetan. fi marata mataa quncee haphii irraa, fi marata mataa quncee haphii irraa, fi uffata miilaa quncee haphii marfamee irraa, Sabbata isaanii quncee haphii qulqulluu, cuquliisa, diimaa fi bildiimaa fo'ame irraa hojii faayaan tolchan, akkuma Gooftaan Musee ajajetti. Akkasumas isaan gabatee warqee, kennaa qulqulluu kan warqee qulqulluu irraa hojjetame godhan, akkasumas inni qubeelee chaappaa tumaman irra isaa barreesse, Iddoo Qulqulluu Gooftaaf. Akkasumas isaan handaara bifa cuquliisaa irra kaaan, akka inni marata mataa irra irraa olii ciisu, akkuma Gooftaan Musee ajaje sanatti.

# 37

Akkasumas isaan dunkaana kanaaf golgaawwan kudhan tolchan. Dheerinni golgaa tokkoo dhundhuma digdamii saddeeti ture, kunis hundaaf wal qixa ture, fi bal'inni golgaa tokkoo dhundhuma afur ture. Fi isaan golgaa cuquliisa irraa, dhiilgee irraa, bildiimaa fo'ame irraa, fi quncee talbaa qulqulluu fo'ame irraa hojjetan; kunis hojii dha'ameen kiirubeelii ture. Fi isaan isa utubaawwan afur warqaan dibaman kanneen hin tortorre irra kaaan, mataan isaanii warqaa fi buuurri isaanii afur meetii turan. Isaanis golgaa balbala dunkaana dhuga-baatummaa cuquliisa, diimaa, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa quncee fo'ame irraa, hojii dha'ame kerubiimiin hojjetan. Fi utubaawwan isaanii shanii, qubeelaawwan, mataa isaanii, fi hokkoo isaanii warqeen uffisan; buuuraaleen isaanii shanan immoo naasii turan.

Akkasumas isaan oobdii gara Kibbaa ijaaran; golgaawwan oobdii sanaa quncee talbaa kan marfame irraa kan hojjetaman dheerina dhundhuma dhibba tokko qabu turan. Utubaawwan isaanii digdama, buuuraaleen isaaniis digdama turan. Cinaan gara Kaabaa dhibba irra dhibba, cinaan gara Kibbaa immoo dhibba irra dhibba ture; utubaawwan isaanii digdama, buuuraaleen isaaniis digdama turan. Akkasumas gama gara galaanaa golgaawwan shantamman dhundhuma, utubaawwan isaanii kudhan, akkasumas hundeedhawwan isaanii kudhan, Akkasumas gamni gara ba'a biiftuutti dhundhuma shantamaa

golgaawwan, dhundhuma kudha shaniin kan akka duubaatti, Utubaawwan isaanii sadii fi buuuraaleen isaanii sadii, Fi dugda lammaffaa irratti, karra oobdii sana cinatti asii fi asii, golgaawwan dhundhuma kudha shan, utubaawwan isaanii sadii, fi hundeelee isaanii sadii turan. Golgaawwan dunkaanaa hundi quncee haphii kan marfame irraa hojjetaman. Buuuraaleen utubaawwan isaanii naasii turan, hokkoonni isaanii meetii turan, mataan isaanii meetii irra uffifaman, utubaawwan meetii irra uffifaman, utubaawwan oobdii hundis akkasuma turan. Golgaan karra oobdii hojii fayyadamaa irraa bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fo'amee fi quncee talbaa qulqulluu fo'amee irraa hojjetame, dheerinni isaa dhundhuma digdama, ol dheerinni fi bal'inni isaa dhundhuma shan kan golgaawwan oobdii waliin walsimsiisu ture. Fi utubaawwan isaanii afur, buuuraaleen isaanii afur naasii, hokkuwwan isaanii meetii, fi irraantotni isaanii meetiin dibaman turan. Akkasumas qofoowwan oobdii hundi naannoo naasii turan, akkasumas isaan meetiidhaan irra uffifaman. Fi kun qophii dunkaana dhuga-baatummaati, akkuma Museef ajajame, tajaajilli Lewwotaa karaa Iitaamaar ilma Aroon lubichaa tauu qaba.

Akkasumas Bezalel ilmi Urii, gosa Yihuudaa keessaa, akkuma Gooftaan Museef ajaje sana hojjete. Fi Eliiyaab ilma Ahiisaamaak kan gosa Daan keessaa, inni ogeessa hojii guddaa wantoota wayyaa dhaabamanii, wantoota faayeffamanii fi hojii ogummaa tae, diimaa fi quncee haphii qulqulluu dhaabuu.

# 38

Akkasumas Bezalel sanduqa godhe. Inni warqee qulqulluudhaan keessaa fi alaa ishee uffise. Akkasumas qubeelaa warqee afur kanaaf tolche; lama gama tokkoo irratti, lama immoo gama lammaffaa irratti. balaa danqaraawwaniif, akka ishee danqaraawwan keessatti baatan. Akkasumas inni teessoo araaraa sanduuqa irra olii warqee qulqulluu irraa hojjete, fi kerubiimii warqee lamaan, Keerubii tokko irra fiixee teessoo araaraa tokkoo, fi keerubii tokko irra fiixee teessoo araaraa lammaffaa, Qoochoo isaanii tiin gaaddisa araaraa irratti gaaddisaa jiru. Innis gabatee duraan kaafame warqee qulqulluu irraa hojjete. Fi inni qubeelaawwan afur kanaaf dhiheesse: lama cinaa tokko irratti, fi lama cinaa lammaffaa irratti, balaa, akka danqaraawwan isaaniin ol kaafamaniif. Akkasumas ulee sanduuqa fi kan minjaala hojjete, akkasumas warqeen isaan dibde. Akkasumas mi'oota minjaala sanaa tolche, saanqaawwan, qodaa ixaanaa, xoofoolee, fi waciitii dhibaayyuu kanneen inni ittiin isaanitti dhibaayyu, warqee. Akkasumas ibsaa warqee kan ibsu tolche. jala jabaa, fi damee xixiqqoo lamaanuu qaamolee ishee keessaa ba'an. Damee ishee irraa dameen ba'aa jiran, sadii kana irraa, fi sadii kana irraa, walitti wal qixxeessaa turan. Ibsaawwan isaanii kanneen fiixee irra jiran, boba fakkaatan isaanii keessaa ta'an, fi sockets isaanii keessaa ta'an, akka ibsaawwan isaanii irra jiraatan, fi socket torbaaffaa kan fiixee ibsaa irra, gubbaa irraa, jabaa guutuu warqee ta'e, Akkasumas ibsaa torba kan warqee irratti ishee, qabduu ishee kan warqee,

akkasumas okkotee isaanii kan warqee. Inni utubaawwan meetiin haguuge, fi utubaa sanaaf qubeewwan warqee baqse, fi danqaraawwan warqiin warqeesse, fi utubaawwan golgaa sanaa warqiin warqeesse, fi hokkuwwan warqee hojjete. Inni qubbiiwwan dunkaanaa warqee, qubbiiwwan oobdii, fi qubbiiwwan naasii kanneen haguuggii gubbaadhaa diriirsuuf tajaajilan hojjete. Inni kun mataa meetii dunkaanaa, mataa naasii balbala dunkaanaa, karra oobdii, fi hokkoo utubaawwaniif meetii hojjete. Utubaawwan irratti inni kun meetiidhaan isaan uffise. Inni qofoowwan dunkaanaa fi qofoowwan oobdii naasii irraa hojjetaman hojjete. Inni iddoo aarsaa naasii qodaa ibiddaa naasii irraa hojjete, kanneen namoota waldaa Qooraahi waliin fincilan qaban sana irraa. Inni meeshaalee iddoo aarsaa hundumaa hojjete, ibidda isaa, buuura isaa, waciitii, fi hokkoo foon naasii. Inni iddoo aarsaatiif haguuggii hojjete, hojii kiyyoo akka ibiddaa jalaa hanga walakkaa isaatti. Qubeelaawwan naasii afur kutaalee afur haguuggii iddoo aarsaa irratti kaae, danqaraawwaniif balaa ta'an, akka isaan ittiin iddoo aarsaa ol kaasan. Inni zayita dibata qulqulluu fi walitti makamuu ixaanaa qulqulluu hojii shittoo hojjete. Inni kun caabii naasii fi hundee isaa naasii irraa kan of-ilaaltota dubartoonni sooман, kanneen balbala dunkaana dhuga-baatummaa biratti sooман, guyyaa inni ishee dhaabe keessatti hojjete.

Innis gabatee dhiqannaa hojjete, akka Museen, Aroonii fi ilmaan isaa yeroo dunkaana dhuga-baatii seenanii yookaan yeroo iddoo aarsaa irratti tajaajiluu dhihaatanitti harkaa fi miilla isaanii

irraa dhiqatan, akkuma Gooftaan Musee ajajetti.

# 39

Warqeen hundi kan hojii qulqulluuwwaniif hojii hunda keessatti qophaae, warqee mataa kennaa jalqabaa irraa tae, taalaantii digdamii sagal fi siqilii dhibba torba digdama, akkaataa siqilii qulqulluutti tae. Akkasumas meetiin kennaa namoota waldaa kan qorataman irraa argame taalaantii dhibba tokkoo fi siqilii kuma tokko dhibba torba torbaatamashanii ture, darakimaan tokko mataa tokkoof walakkaa siqilii kan, akka siqilii qulqulluu sanaatti, Namni hundi kan qorannoo darbu umuriin isaa waggaa digdamaa fi isaa ol tae gara kuma kuma jaatamatti, akkasumas kuma sadii dhibba shan shantamni. Dhibbi taalaantiin meetii matduree dhibbaa dunkaanaa baqsuuf, akkasumas matduree golgaa baqsuuf itti fayyadame. Mataan dhibba gara taalaantii dhibbaatti, taalaantiin tokko mataa tokkoof. Innis siiqilii kuma tokko dhibba torba torbaatama shaniin qabduuwwan utubaawwaniif tolche, mataa isaanii warqeen uwwise, fi isaan bareechise.

Akkasumas naasiin dhiyeessii torbaatamii taalaantii fi kuma dhibba shan siiqilii ture. Akkasumas isaan isa keessaa buuuraalee balbala dunkaana dhuga-baatii hojjetan. Fi buuuraalee oobdii naannoo, fi buuuraalee karra oobdii, fi qofoowwan dunkaanaa, fi qofoowwan oobdii naannoo. fi haguuggaa naasii kan iddoo aarsaa, fi mi’oota iddoo aarsaa

hunda, fi meeshaalee dunkaana dhuga-ba'umsaa hunda, Ilmaan Israael akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sana godhan. Warqii hafe kan kennaa ol kaafamee sanaa garuu mi'oota fuula Gooftaa duratti isaan keessatti tajaajiluuf tajaajilan godhan. Hyacinth hafe, diimaa fi bildiimaa isaan uffata tajaajilaa Aroonif hojjetan, akka inni isaan uffachuudhaan iddoo qulqulluu keessatti tajaajilu. Isaanis uffata, dunkaana, mi'oota ishee, buuura, danqaraawwan ishee fi utubaawwan gara Museetti fidan. fioo aarsaa fi mi'oota isaa hunda.

Akkasumas zayita dibataa, akkasumas ixaana walitti makamuu, akkasumas baattuu ibsaa qulqulluu, fi ibsaawwan ishee, ibsaawwan gubuu, fi zayita ifaa, Akkasumas minjaala dhiheessii, meeshaalee ishee hunda, fi buddeenota dhiheeffaman, Akkasumas uffata qulqulluu kan Aroon taan, akkasumas uffata ilmaan isaa kan lubummaatiif taan. Akkasumas golgaawwan oobdii, utubaawwan, golgaa balbala dunkaanaa, fi karra oobdii, Akkasumas meeshaalee dunkaanaa hunda, meeshaalee ishee hunda, gogaa hoolotaa diimaa dibame, uffata bifa cuquliisaa, uffata haguuggii kan hafan, qofoowwan, akkasumas meeshaalee hojii dunkaana dhuga-baatii hundumaa. Akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje hunda, ilmaan Israael akkasuma hojjetan. Museenis hojii hunda arge, isaanis akkuma Gooftaan Musee ajaje sanatti hojjetanii turan, akkasitti isaan hojjetan, Museenis isaan eebbise.

# 40

Fi Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Guyyaa tokkoffaa jia jalqabaa, ayyaana jia haaraa irratti, dunkaana dhuga-baatii ni dhaabda. Taabota dhugaa barruu ni kaaita, akkasumas taabota golgaadhaan ni haguugda. Minjaala ni galchita, kaayyoo ishees ni kaaita; baattuu ibsaas ni galchita, ibsaawwan ishees ni kaaita. Fi ati iddoo aarsaa warqee kan ixaana gubuuf taabota fuuldura ni keessa, akkasumas haguuggii golgaa balbala dunkaana dhuga-baatii irra ni keessa. Akkasumas iddoo aarsaa kennaawwanii balbala dunkaana dhuga-baatummaa bira ni kaaita.  Fi dunkaana naannessitee, waan ishee hunda naannoo irratti qulqulleessita. Zayita dibamaa fudhattee dunkaana sana dibdi, waan ishii keessa jiru hundas dibdi, ishii qulqulleessita, mi'oota ishii hundas qulqulleessita, innis qulqulluu ta'a. Akkasumas dibata aarsaa kennootaa ni dibtaa, akkasumas meeshaalee isaa hunda, akkasumas dibata ni qulqulleessita, akkasumas dibatichi waan hunda caalaa qulqulluu taa. Akkasumas Aaroonii fi ilmaan isaa gara balbala dunkaana dhuga-baatii fiddi, bishaaniinis isaan dhiqi. Akkasumas Aroon uffata qulqulluu ni uffista, akkasumas isa ni dibda, akkasumas isa ni qulqulleessita, akkasumas naaf luba tajaajila. Akkasumas ilmaan isaa ni fidda, akkasumas uffata jalaa isaaniif ni uffisiifta. Akkasumas isaan akkuma abbaa isaanii dibde sana dibda, isaanis lubummaan naa tajaajilu; kunis akka dibni lubummaa bara baraa hanga dhaloota dhalootaatti isaaniif tauuf taa. Museenis waan Gooftaan isa ajaje hunda akkasuma godhe.

Akkasumas ta'e ji'a jalqabaa keessa, waggaa lammaffaa, yeroo isaan Gibxi keessaa ba'anitti, guyyaa ayyaana ji'a haaraatti

dunkaanni dhaabame. Museen dunkaana dhaabee, mataa-gubbaa kaaee, danqaraawwan galchee, utubaawwan dhaabe. Akkasumas inni golgaawwan dunkaana irratti diriirse, akkasumas haguuggii dunkaanaa gubbaadhaa dunkaana irratti kaae, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje. Akkasumas dhuga-baatuu fuudhee sanduuqa keessa darbate, akkasumas danqaraawwan sanduuqa jala kaa'e. Innis taabota gara dunkaanaatti galche, haguuggii golgaa kaae, akkasumas taabota dhuga-baatii haguuge, akkuma Gooftaan Musee ajajetti. Akkasumas inni minjaala dunkaana dhuga-baatii keessa, gama kaabaa, golgaa dunkaanaa alaatti kaae. Akkasumas ishee irratti buddeena dhiheessii fuula Gooftaa dura kaa'e, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sanatti. Akkasumas ibsaa sana dunkaana dhuga-baatii keessa, cinaa dunkaanaa kan gara kibbaa jiru irra kaae. Akkasumas ibsaawwan ishee fuula Gooftaa dura kaae, akkuma Gooftaan Musee ajaje sanatti. Akkasumas inni iddoo aarsaa warqee dunkaana dhuga-baatuu keessatti fuula golgaa dura kaae. Fi inni ixaana walitti makamuu sana keessa isaa aarseera, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje. Akkasumas iddoo aarsaa kennaawwanii bira balbalawwan dunkaanaa kaa'e. Innis oobdii dunkaanaa fi iddoo aarsaa naannessee dhaabe, Museenis hojiiwwan hunda xumure.

Duumessi sun dunkaana dhuga-baatii haguugte, dunkaanni sunis ulfina Gooftaatiin guutame. Muuseen sababii duumessi ishee irra gaaddisaa tureef dunkaana dhuga-baatii seenuu hin dandeenye, akkasumas dunkaanni ulfina Gooftaatiin guutamte. Yommuu duumessi dunkaana irraa ol kau, ilmaan Israael

qabeenya isaanii wajjin ka'anii deemu turan. Yoo garuu duumessi ol hin ba'in, hanga guyyaa duumessi ol ba'utti isaan hin ka'an. Duumessi guyyaa dunkaana irra ture, ibiddis halkan irra ture fuula Israael hunda duratti kaasaa isaanii hunda keessatti.

# Wangeela Maarqos

## 1

Jalqaba oduu gaarii Yesuus Kiristoos, Ilma Waaqaa. Akkuma raajota keessatti barreeffame sana, kunoo ani ergamaa koo fuula kee dura erga, inni karaa kee si dura qopheessa, Sagaleen nama gammoojjii keessatti iyyuu: Karaa Gooftaa qopheessaa, daandiiwwan isaa qajeelaa godhaa,

Yohaannis gammoojjii keessatti cuuphaa godhuun, cuuphamuu qalbii jijjiirrannaa kan gara dhiifama cubbuuraa geessu lallabaa ture. Biyyoonni Yihuudaa hundi fi Yerusaalemoonni gara isaa ba'aa turan, akkasumas isaan hundi laga Yordaanos keessatti cubbuu isaanii himatuudhaan isaaniin cuuphamaa turan. Yohaannis garuu rifeewwan gaala uffatee, sabbata gogaa mudhii isaatti hidhatee ture, akkasumas hawwaannisaa fi damma bosonaa nyaachaa ture. Fi inni akkana jedhee lallabaa ture: Namni na caalaa cimaan ana duuba dhufaa jira; ani gad jedhee funyoo kophee isaa hiikuuf ga'aa miti. Ani dhugumatti bishaan keessatti isin cuuphe, inni garuu Hafuura Qulqulluu keessatti

isin ni cuupha.

Fi guyyoota sana keessa Yesuus Naazreet Galiilaa irraa dhufee Yordaanos keessatti Yohaannisiin cuuphamee dhame. Yommuu battalumatti bishaan keessaa ol baetti, samiiwwan banaman arge, akkasumas Hafuurri Qulqulluu akka gugee isa irratti gad buu arge. Fi sagaleen samii irraa dhufe, Ati ilma koo jaallatamaa dha, sitti baayeen gammadheera.

Battalumattis Hafuurri gara gammoojjiitti isa baasa. Innis gammoojjii keessa guyyoota afurtama shayxaanaan qoratamaa ture, bineensota waliin ture, ergamoonnis isaaf tajaajilaa turan.

Erga Yohaannis dabarsameera booda, Yesuus gara Galiilaa dhufee oduu gaarii mootummaa Waaqaa lallabaa ture. fi akkana jedha: Yeroon guutameera, mootummaan Waaqaa dhiyaateera; qalbii jijjiirraadhaa fi oduu gaarii sana amanaa.

Galaana Galiilaa bira deemaa osoo jiruu, Simoonaa fi obboleessa isaa Indiriiyaas arge; isaan galaana keessatti kiyyoo darbachaa turan, qurxummoota turaniitii. Yesuus isaaniin jedhe, Kottaa na duukaa bu'aa, anis qurxummii namootaa isin nan godha. Fi battalumatti kiyyoowwan isaanii dhiisanii isa duukaa buan. Akkasumas fuulduratti achii xinnoo deemee Yaaqoob ilma Zabadiiyoos fi Yohaannis obboleessa isaa arge, akkasumas isaan doonii keessatti kiyyoowwan sirreessaa turan. Fi battalumatti isaan waame. Abbaa isaanii Zabadiiwoos doonii keessatti namoota qaxaramoo wajjin dhiisanii, duuba isaa deeman.

Isaanis gara Qaafarnaahum seenan, battalumas guyyaa Sanbataa waldaa keessa seenee barsiisaa ture. Barsiisa isaa irratti dinqisiifachaa turan, inni akka aangoo qabuutti isaan barsiisaa tureef, akkuma barreessitoonni barsiisan sanatti miti. Waldaa isaanii keessatti namni hafuura xuraaaa qabu tokko ture, innis ni iyyee. Jedhu, Maal nuuf fi siif, Yesuus Naazreeta? Nuu balleessuuf dhufteettaa? Ani si beeka ati eenyu akka taate, qulqulluu Waaqaa. Yesuusis isa ifatee, Calisi! Isa keessaa baahi jedhe. Hafuurri xuraaaan sun isa hollatee, sagalee guddaadhaan iyyee, isa keessaa bahe. Namoonni hundi akka malee dinqisiifatan, hanga waliin mari'achaa ofii isaaniitti jedhan, Kun maali? Barsiisni haaraan kun eenyuu dha? Inni aangoodhaan hafuurota xuraaoo illee ni ajaja, isaanis isaaf ni ajajamu! Oduu waa'ee isaa battalumatti gara naannoo Galiilaa guutuutti ba'e.

Akkasumas battalumatti waldaa keessaa erga bahanii booda, Yaaqoobaa fi Yohaannis waliin gara mana Simoonaa fi Indiraasii dhufan. Haadha-niitiin Simoon garuu qabduu qabduu ciiftee turte. Battaluma immoo waaee ishee isatti himan. Dhufee harka ishee qabatee ishee kaase, hois battalumatti ishee dhiise, isheen immoo isaaniif tajaajilaa turte. Galgala garuu taee, yeroo aduun dhiitetti, namoota dhukkubsatoo hunda fi warra hafuura hamaa qabaman gara isaatti fidaa turan. Magaalaan guutuun sun gara balbalaatti walitti qabamtee turte. Innis namoota hedduu kanneen dhukkuboota garaagaraa hammaatti qaban fayyise, akkasumas hafuurota hamoo hedduu baase; garuu hafuuronni hamoon akka dubbatan hin eeyyamne, sababiin isaas isaan akka inni Kiristoos tae waan beekaniif.

Ganama barii halkan keessaa baayee kaee bahee gara bakka gammoojjii tokkotti deeme, achittis ni kadhata ture. Simoonii fi warri isa wajjin turan isa ariifatan. Dhugaa fi erga isa argatan booda, isaan isaaniin jedhan, Namoonni hundi si barbaadaa jiru. Akkasumas isaaniin jedhe, Gara magaaloota ollaa haa deemnu, akka anis achitti lallabuu dandauuf; kanaafis baheera. Akkasumas waldaalee isaanii keessatti Galiilaa guutuu hundumaa keessatti lallabaa ture, akkasumas hafuurota hamoo baasaa ture.

Akkasumas namni lamxii qabu tokko gara isaa dhufee, isa kadhachaa jilbeenfatee, Yoo fedhii qabde, na qulqulleessuu dandeessa jedheen. Yesuus garuu gara laafina qabaatee harka isaa diriirse, isa tuqee akkana jedheen: Nan barbaada; qulqulleeffami. Akkasumas inni yommuu jedhutti, battalumatti lamxiin irraa deeme, akkasumas qulqulleeffame. Dhaa akeekkachiisee cimaa isatti, battalumatti baasee isa, dhaa jedha isatti. Ilaali nama tokkoof waan tokko illee hin jenne, garuu deemiitii ofii kee luba sanatti agarsiisi, akkasumas waaee qulqullina keetii waan Museen ajaje sana dhiheessi, kunis dhugaa baatuu isaaniif taa. Inni garuu erga ba'ee booda jalqabe baay'ee lallabuu fi dubbii sana facaasuu, kanaafuu deebi'ee hin dandeenye ifatti magaalaa seenuu, garuu ala lafa onaa keessatti ture, fi namoonni karaa hundaan gara isaa dhufaa turan.

# 2

Fi erga guyyoonni darbanii booda, deebiee gara Kafarnaahum seene; akka inni mana keessa jiru dhagaaame. Fi battaluma namoonni baayeen walitti qabaman, hanga iddoon balbala birattis hin argamneetti, innis dubbii isaaniif dubbachaa ture. Akkasumas isaan gara isaatti dhufan, namicha dhukuba falaalamaa qabu kan namoota afraniin ol kaafamaa jiru fidaa turan. Fi sababii namoonni baayeetiif isatti dhihaachuu waan hin dandeenyeef, bantii mana bakka inni ture sanaa irraa mulqan; erga qotanii booda immoo siree kan namni naafamaan irra ciise sana gadi buusan. Yesuus garuu amantii isaanii argee, namicha huqqifamaaf akkana jedhe, Yaa mucaa, cubbuuwwan kee siif dhiifamaniiru. Barreessitoonni muraasni garuu achitti taaanii onnee isaanii keessatti yaadaa turan. Maaliif namni kun akkana arrabsa? Eenyutu cubbuu dhiisuu danda'a, Waaqni qofa malee? Yesuus battalumatti hafuura isaatiin akka isaan ofii isaanii keessatti akkasitti yaadaa jiran beekee, isaanitti jedhe, Maaliif wantoota kana onnee keessan keessatti yaaddu? Maal salphaa dha, namicha huqqifamaa kanaan jedhu, Cubbuuwwan kee siif dhiifamaniiru, yookaan jedhu, Kai fi siree kee fuudhiitii deemi? Akka garuu beektan waan ta'eef Ilmi Namaa lafa irratti cubbuu dhiisuuf aangoo qaba, inni namicha huqqatameef ni jedha Sitti nan jedha, kaiitii siree kee fuudhiitii gara mana keetti deemi. Fi battalumatti kae, siree isaa fuudhee fuula nama hundaa duratti gad bahe, kanaafuu namoonni hundi dinqifatanii Waaqa galateeffachaa, Takkaa haala kanaan hin argine jedhanii dubbatan.

Fi ammas galaana bira bahe, namoonni hundi gara isaatti

dhufaa turan, innis isaan barsiisaa ture. Akkasumas darbuun arge Lewiin ilma Alfaayoos, kan banka gibira irra taaaa ture, akkasumas isaaniin jedhe, Na hordofi. Innis kaee isa hordofe. Yeroo inni mana isaa keessa ciisetti, qaraxxoonni gibira baay'eenii fi cubbamtoonni Yesuusii fi barattootaa isaa waliin nyaataa turan; isaan baay'ee turaniitii, isa hordofanis turan. Barreessitoonni fi Fariisawwan yommuu isa qaroota gibiraatii fi cubbamtoota waliin nyaachaa arganitti, barattoota isaatiin, Maaliif inni qaroota gibiraatii fi cubbamtoota waliin nyaataa dhuga? jedhan. Yesuus yommuu dhaga'etti, isaaniin jedhe, Jajjaboonni ogeessa fayyaa hin barbaachisan, garuu warri dhukkubsatan barbaadu. Ani qajeeltota waamuuf hin dhufne, garuu cubbamtoota gara qalbii jijjiirrataa waamuuf dhufe.

Barattoonni Yohaannisii fi barattoonni Fariisotaa soomaa turan. Namoonni dhufanii akkana jedhaniif, Maaliif barattoonni Yohaannisii fi barattoonni Fariisotaa ni soomu, barattoonni kee garuu hin soomu? Iyyaasuusis akkana isaaniin jedhe, Ilmaan mana fuudhaa fi heerumaa, yeroo misirichi isaan wajjin jiru, soomuu hin dandaan mitii? Hanga misirichi ofii isaanii wajjin jiru, soomuu hin dandaan. Guyyoonni ni dhufu garuu, yommuu misirricha irraa isaanii fudhatamu, achiin guyyoota sana keessatti ni soomu. Namni tokko iyyuu huccuu hin qulqulleeffamne irraa huccuu moggaa uffata moofaa irratti hin hodhu; yoo kanaa achii tae, guutuun isaa, haaraan moofaa irraa, ni fuudha, fi baqaqsi hamaan ni uumama. Namni tokko daadhii wayinii haaraa gara qalqalloo moofaa dulloomaa hin darbatu, yoo kanaa achii daadhii wayiniin haaraan sun qalqalloo sana ni

baqaqsa, daadhii wayiniinis ni dhangalaa, qalqalloonnis ni badu. Garuu daadhii wayinii haaraa gara qalqalloo haaraatti darbatamuu qaba.

Guyyaa Sanbataa keessa lafa midhaan keessa darbuun isaa ta'e, barattoonni isaa mataa midhaan ciraa karaa hojjechaa turan. Fi Farisonni isaaniin jedhan, Ilaali, isaan guyyoota Sanbataa keessa waan hin hayyamne maal hojjetu? Fi inni isaaniin jedhe, Isin gonkumaa hin dubbisitanii waan Daawit hojjete yeroo inni fi warri isa wajjin turan beela'anitti? Akkamitti mana Waaqa seene bara Abiyaataar luba olaanaa keessa, buddeena dhiheessii nyaate kan luboota malee nama biraatiif nyaachuun hin hayyamamne, akkasumas warra isa waliin turanittis kenne? Akkasumas inni isaaniin jedhe, Sanbanni namaaf uumame malee, namni Sanbataaf hin uumamne. Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbata irrattis Gooftaa dha.

# 3

Innis ammas gara waldaa sanaatti seene, namni harka goggogaa qabu tokko achitti ture. Akkasumas isaan isa ilaalaa turan yoo inni guyyaa Sanbataa isa fayyisu, akka isatti himananiif. Namichuma harka gogee qabuun, Gara gidduutti ka'i jedhe. Innis akkana jedheen isaanitti, Guyyaa Sanbataa waan gaarii hojjechuun ni hayyamamaa yookaan waan hamaa hojjechuun? Lubbuu baraaruun ni hayyamamaa yookaan ajjeesuun? Isaan garuu ni calisan. Fi isaan naannoo ilaalee dheekkamsaan,

mataaa isaanii jabaachuu irratti gadduudhaan, namicha sanaan jedhe, Harka kee diriirsi. Innis ni diriirse, harki isaas akkuma harka biraa fayyaa taee deebie. Fariisoonni yeroo ba'aniin battalumatti Heroodiyaanota waliin waa'ee isaa mari'ataa turan, akka isa balleessan.

Yesuus barattoonni isaa waliin gara galaanaatti deeme, akkasumas tuunni baayeen Galiilaa irraa isa duukaa bue. Akkasumas Yihuudaa irraa, Yerusaalem irraa, Idumiyaa irraa, Yordaanos gamaa, naannoo Xiiroos fi Siidoonaa irraa namoonni baayeen waan inni hojjechaa ture hunda dhaga'anii gara isaa dhufan. Barattootaa isaatiin akka bidiruu xinnoo isaaf eegdu jedhe, sababii namoonni baayeen akka isa hin dhiibneef. Namoonni baayee waan fayyiseef, warri dhukkuba qaban hundi akka isa tuqaniif isatti kufaa turan. Hafuuronni xuraaoon yommuu isa argan, isatti kufanii iyyaa turan, Ati ilma Waaqaa ti jedhanii. Innis akka isaan isa ifa hin gooneef jabeessee isaanitti ifate.

Akkasumas gara tulluutti ol ba'e, kanneen inni mataan isaa barbaade ni waame, isaanis gara isaatti dhufan. Innis kudha lama filate, akka isa wajjin taaniif fi akka labsuuf isaan erguu dandauuf. Akkasumas taayitaa dhukkuboota fayyisuu fi hafuurota hamoo ari'uu akka qabaatan, Innis Simoonitti maqaa Phexros moggaase. Fi Yaaqoob ilma Zabadiiyoos fi Yohaannis obboleessa Yaaqoob, akkasumas isaaniif maqaa Bo'aanergees kaae, kunis jechuun ilmaan bakakkaa. fi Indiriyas, fi Filiiphoos, fi Bartolomewos, fi Maatewos, fi Toomaas, fi Yaaqoob ilma

Alfewos, fi Tadeewos, fi Simoon Kanaanichi. fi Yihuudaa Iskaariyoot, kan isa dabarse.

Fi gara manaatti dhufan, ammas namoonni baayee walitti qabaman, kanaafuu isaan buddeena illee nyaachuu hin dandeenye. Fi warri maatii isaa waan kana dhaga'anii isa qabachuuf ba'an, sababiin isaan Inni maraateera" jedhan turaniif. Barreessitoonni Yerusaalem irraa gad buan, Inni Bi'ilzebuul qaba, akkasumas bulchaa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasa jedhan. Fi isaan waamee fakkeenyawwan keessatti isaaniin jedhe, Seexanaan akkamitti seexanaa baasuu danda'a? Dhugaa fi yoo mootummaan ofii ishee irratti gargar qoodamte, mootummaan sun dhaabachuu hin dandeessu. Fi yoo manni ofii irratti qoodame, manni sun dhaabachuu hin dandau. Yoo Seexanni ofii isaa irratti ka'ee fi gargar qoodame, inni dhaabachuu hin danda'u, garuu dhuma qaba. Namni tokko meeshaalee nama jabaa saamuu hin dandau, yoo jalqaba nama jabaa sana hin hidhne; ergasii garuu mana isaa ni saama. Dhugaa, ani isinitti hima: Cubbuuwwan hundii fi arrabsoon hammam yoo isaan arrabsan ilmaan namootaaf ni dhiifama. Kan garuu Hafuura Qulqulluutti arrabsu dhiifama bara baraaf hin qabu, garuu murtii bara baraatiif yakkamaa dha. Sababiin isaan, Hafuura xuraaaa qaba jedhaniiruuf.

Kanaafuu haati isaatii fi obboloonni isaa ni dhufu, alattis dhaabatanii gara isaa erganii isa waamu. Fi namoonni baayee naannoo isaa taaaa turan, isaan garuu, Kunoo, haati keetii fi obboloonni kee ala si barbaadu jedhaniin. Innis deebisee

isaaniin jedhe, Haadha koo yookaan obboloota koo eenyu? Naannoo isaatti warra waaee isaa taaan ilaalee, Ilaalaa, haati koo fi obboloonni koo kanaa dha jedha. Namni fedhii Waaqaa hojjetu kun obboleessa koo, obboleettii koo fi haadha koo ti.

# 4

Akkasumas ammas galaana bira barsiisuu jalqabe, namoonni baayeenis gara isaatti walitti qabaman, kanaafuu inni doonii keessa seenee galaana keessa taae, namoonni hundinuu immoo lafa irra galaana bira turan. Fi inni fakkeenya baayeen isaan barsiisaa ture, akkasumas barsiisa isaa keessatti isaaniin jedha ture, Dhaggeeffadhaa. Kunoo namni facaasu sun facaasuuf bahe. Yeroo facaasu keessatti, sanyiin tokko karaa irra kufe, simbirroonnis dhufanii isa nyaatan. Fi kan biraa dhagaa irra kufee, bakka lafa baayee hin qabne, sababii gad fageenya lafaa hin qabneef battaluma biqilee, Aduu garuu erga kaee booda gubate, fi sababii hidda hin qabaatiniif goge. fi kan biraa qoraattiitti kufee, qoraattiin ol kaanii isa hudhanii, ija hin kennine. Fi kan biraa lafa gaarii keessa bue; ija ol kau fi guddatu kenne, soddoma, jaatama fi dhibba fide. Fi inni isaaniin jedhe, Namni gurra dhaga'uuf qabu kam iyyuu haa dhaga'u. Yommuu garuu kophaa taetti, warri naannoo isaa jiran kudha lamaan waliin fakkeenya gaafatan. Fi inni isaaniin jedhe, Isinitti iccitiiwwan mootummaa Waaqaa beekuun kenname, kanneen ala jiran garuu wanti hundi fakkeenya keessatti isaanitti dhiyaata, Akka ilaalaa ilaalanii garuu hin arginee, fi dhagahaa

dhagahanii garuu hin hubannee, akka hin deebiinee fi cubbuurri isaaniif hin dhiifamne.

Akkasumas isaaniin jedha, Fakkeenya kana hin beektanii? Yoos akkamitti fakkeenyoota hunda beektu? Inni dhaabu jecha dhaabaadha. Isaan garuu warra karaa bira jiran bakka dubbiin facaafamu, fi yommuu dhagayan, battalumatti Seexanni dhufee dubbii onnee isaanii keessa facaafame sana ni fuudha. Akkasumas isaan kunniin warra lafa dhagaa irratti facaafaman; warri yommuu dubbii dhagayan, battaluma gammachuudhaan isa fudhatu dha. Fi hidda ofii isaanii keessa hin qaban, garuu yeroodhaaf qofa tau; sana booda rakkina ykn ariifamni sababii jecha sanaatiif yoo dhufe, battalumatti ni gufatu. Kunniin immoo warra qoraattiiwwan keessatti facaafaman, warra dubbii dhaga'an. Yaaddoon bara kanaa, gowwoomsaan qabeenyaa, fi hawwiin wantoota hafan biroo ol seenuun dubbata hudhaa, innis ija hin naqatu ta'a. Fi isaan kunniin warra lafa gaarii irratti facaafaman, warri dubbii dhaga'anii fudhatu, akkasumas ija naqatu: soddoma, jaatama, fi dhibba.

Innis isaaniin jedha ture, Ibsaan akka gombisaa jalatti yookaan siree jalatti kaa'amuuf dhufaa? Akka baattuu ibsaa irra kaa'amuuf mitii? Wanti dhokataadha kan hin muldhanne hin jiru, yookaan wanti dhoksaan taa'e hin jiru, garuu akka gara ifatti dhufu. Yoo namni tokko gurra dhaga'uuf qabu, haa dhaga'u. Akkasumas inni isaaniin jedha ture, Waan dhageessan ilaalaatii. Safartuu ittiin safartaniin isiniifis ni safarama, akkasumas isinii warra dhageessaniif ni dabalama. Namni waan

qabu, isaaf dabalataan ni kennama; namni waan hin qabne garuu, waan qabu illee irraa ni fudhatama. Akkasumas inni jedha ture, Mootummaan Waaqaa akkasitti taa, akkuma namni tokko sanyii lafa irratti darbatu, Halkan guyyaa rafee kaa, sanyiin sun garuu akkamitti akka lataee guddatu inni ofii isaa hin beeku. Ofumaan ishee lafti ija biqilchiti: jalqaba marga, sana booda asheetii, sana booda midhaan guutuu asheetii keessaa. Yommuu garuu firii bilchaatu, battalumatti mankuusa ergaa, sababii yeroon haamamaa ga'eera.

Inni akkana jedhe, Mootummaa Waaqaa maaliif wal fakkeessina? Yookaan fakkeenya kam keessatti isa ibsina? Akka sanyii sinaapha tokkoo kan yommuu lafa irratti facaafamu, sanyiiwwan hunda lafa irratti jiran keessaa xiqqaa tae, Fi yommuu facaafamu, ol ba'ee kuduraalee hunda caalaa guddaa ta'a, damee gurguddaas ni hojjeta, akka simbirroonni samii gaaddisa isaa jalatti jiraachuu danda'aniif.

Akkasumas fakkeenyawwan akkanaa baayee isaaniif dubbii dubbata ture, akkuma isaan dhaggeeffachuu dandeessan. Fakkeenya malee garuu dubbii isaaniif hin dubbanne; barattootaaf isaa qofa garuu waan hunda ibse.

Guyyaa sana galgala taeen, Gara gama ceenaa jedheen. Namoota baayee dhiisanii, akkuma inni bidiruu keessa ture sana isa fudhatanii deeman, akkasumas bidiruu biroo isa waliin turan. Bubbeen guddaan ni kae, dambaliin immoo gara doonii rukutaa turte, kanaafuu dooniin duraan guutamaa turte. Inni mataan

isaa duubaa doonii irratti mararraa irra rafaa ture. Isaanis isa dammaqsanii akkana jedhaniin, Yaa barsiisaa, nu akka badaa jirru si hin dhiphisuu? Akkasumas kaee qilleensa ifate, galaanaaniinis, Calisi, tasgabbaai jedhe. Qilleensi ni dhaabate, tasgabbiin guddaanis ni tae. Fi isaaniin jedhe, Maaliif akkas sodaattanii jirtu? Akkamitti amantii hin qabdan? Fi sodaa guddaa sodaatan; walitti dubbachaas jedhan, Eenyu yoos kun tauu dandaa? Qilleensii fi galaanni iyyuu isaaf ni ajajamu!

# 5

Akkasumas isaan gara gama galaanaa sanaa gara biyya Gergeesenootaa dhufan. Fi yeroo inni doonii keessaa ba'een battalumatti namni tokko hafuura xuraa'aa qabu awwaala keessaa dhufee isa argame. Inni namichi awwaala keessa jiraachaa ture, namni tokko iyyuu foncaan isa hidhuu hin dandeenye, Sababiin inni yeroo baayee hidhaa miilaa fi foncaa hidhame, foncaan sun isaan irraa caccabsame, hidhaan miilaa sun immoo burkutaae, namni tokko iyyuu isa qabsiisuuf hin dandeenyeef, Halkan guutuu fi guyyaa awwaala keessatti akkasumas tulluuwwan keessatti iyyaa fi dhagaadhaan of madeessaa ture. Yesuus fagoodhaa argee garuu fiigee isa sagade, Sagalee guddaadhaan iyyee, Maal naaf fi siif jira, yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii? Maqaa Waaqaatiin sin kakachiisa, maaloo na hin dhiphisin jedhe. Inni isaaf jedhe turaa ni, Hafuura xuraaaa namicha keessaa baahi. Akkasumas isa gaafate, Maqaan kee maal? Innis deebisee jedhe, Maqaan koo

Legiiwwan, sababiin isaas nu baayee dha. Fi baayee isa kadhate akka isaan biyya sanaan ala hin ergine. Ture achii karaan bootiiwwan guddaan nyaachaa gara tulluu sanaatti jirtu. Hafuuronni hamoon hundi, Gara booyyeewwaniitti nu ergi, akka isaan keessa seennuuf jedhanii isa kadhatan. Yesuus battalumatti isaaniif hayyame. Hafuuronni xuraaoon erga bahanii booda booyyeewwan keessa galan. Bushaayeen sun immoo ededa irraa gara galaanaatti fiigde; isaan gara kuma lama turan; galaana keessattis liqimfamaa turan. Warri sooroota tiksaa turan baqatanii gara magaalaatti fi gara lafa qonnaatti gabaasan, namoonnis waan uumame sana arguuf baan. Fi gara Yesuus dhufan, namichi hafuura hamaa qabu ture kan leegiyoona qabaachaa ture sana taaee, uffatee, fi sammuu qajeelaa qabu argan, fi sodaatan. Warri argan sun waan namicha hafuura hamaa qabuu fi booyyee irratti tahe isaaniif odeessan. Isaanis akka inni daangaa isaanii irraa deemu isa kadhachuu jalqaban. Yeroo inni doonii seenutti, namichi hafuura hamaa qabatee ture sun akka isa wajjin jiraatu isa kadhate. Fi isa hin dhiisne, garuu akkana jedheen: Gara mana keetiitti gara warra keetiitti deemi; waan Gooftaan siif hojjetee fi si maare hunda isaanitti himi. Fi deemee jalqabe Dekaapoolisii keessatti lallabuuf waan Yesuus isaaf hojjete hunda, fi namoonni hundinuu dinqisiifatan.

Akkasumas Yesuus doonii keessatti ammas gara gamaatti ceee booda, namoonni baayeen isatti walitti qabaman; innis galaana bira ture. Bulchaan waldaa tokko kan Yaayiroos jedhamuufi isa argee miilla isaa jalatti kufe dhufe. fi baayee isa kadhate, akkana

jedhee: Intalli koo dua irratti jirti; maaloo dhuftee harka kee ishii irra kaai, akka ishiin fayyitee jiraattuuf. Fi isa wajjin deeme, namoonni baayeen isa hordofaa turan, akkasumas isa dhiibaa turan. Akkasumas dubartiin tokko dhiiga dhangalaasaa keessa waggaa kudha lama turte, Fi baayee dhukkubsattee hakiimonni baayee biraa, fi qabeenya ishee hunda baastee, fi homaa hin gargaaramne, garuu caalaatti gara hamaa dhufatte, Waaee Yesuus dhageessitee, namoota baayee keessa dhuftee duubaan uffata isaa tuqxe. Isheen ofii ishee keessatti, Yoo ani uffata isaa qofa tuqe, nan fayyaa jetti turte. Fi battaluma burqaan dhiigaa ishee goggogee, qaamni ishees akka dhukkuba irraa fayyite beekte. Yesuus yeroo sana humni isa keessaa akka bahe ofii isaa keessatti beekee, namoota baay'ee gidduutti garagalee, Eenyutu uffata koo tuqe? jedhe. Barattoonni isaa, Tuuta si dhiibbaa jiru ni argita, fi Eenyu na tuqe? ni jetta? jedhaniin. Dhugaa fi naannoo ilaala ishee kana hojjette arguuf. Dubartiin garuu sodaattee fi hollattee, waan ishee irratti tae beekuun, dhufee fuula isaa duratti kufte, dhugaa hunda isaaf himte. Inni garuu akkana isheedhaan jedhe, Yaa intala, amantiin kee si fayyiseera; nagaan deemi, dhukkuba kee irraa fayyitee jiraadhu. Utuu inni dubbachaa jiruu, namoota mana bulchaa waldaa irraa dhufan, Intalli kee duteetti; maaliif ammallee barsiisaa rakkifta? jedhan. Yesuus garuu battaluma dubbii dubbatamaa jiru sana dhaga'ee, bulchaa mana sagadaa sanaan, Hin sodaatin, qofa amani jedhe. Inni nama tokko illee akka isa wajjin hordofu hin eeyyamne; Phexros, Yaaqoob, fi Yohaannis obboleessa Yaaqoob malee. Innis gara mana bulchaa waldaa dhufe, waca, boo'aa fi wawwaataa baay'ee arge. Fi seenee

isaaniin jedha, Maaliif jeeqamtanii fi boossu? Mucaan hin dune, garuu rafaa jira. Isaanis isa kolfan. Inni garuu hunda ari'ee booda, abbaa mucaa fi haadha isaatii fi warra isa waliin turan fudhata, bakka mucaan ciisaa ture sanas seena. Fi harka mucittii qabatee ishiitti jedhe, Taalitaa kuumii, kan hiikni isaa, Yaa intalattii, sitti nan jedha, ka'i jechuu dha. Fi battaluma intalli sun kauun deemuu eegalte; isheen waggaa kudha lama turte. Isaanis dinqisiifannaa guddaadhaan dinqisiifatan. Akkasumas baayee isaaniif ajaje akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekne, akkasumas akka nyaanni isheedhaaf kennamu jedhe.

# 6

Innis achii ba'ee gara biyya abbaa isaa mataa isaatti dhufe, barattoonni isaas isa hordofaa turan. Sanbanni erga taee booda, waldaa keessatti barsiisuu jalqabe. Namoonni baayeen dhaga'anii dinqisiifatanii, Inni kunniin eessaa argata? Ogummaan isaaf kenname kun maali? Humnoonni akkanaa harka isaatiin hojjetaman maaliif tau? jedhan. Kun ogeenya hojii mukaa, ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqoob fi Yoosee fi Yihuudaa fi Simoon mitii? Obboleettoonni isaa as gara keenya jiru mitii? Isaan isaatti qaaneffaman. Yesuus garuu akkana isaaniin jedhe: Raajiin biyya abbaa isaa keessatti, firoota isaa gidduu fi mana isaa keessatti malee bakka biraa kabaja hin dhabu. fi achitti humna tokko illee hojjechuuf hin dandeenye, garuu dhukkubsattoota muraasa irratti harka isaa kaaee fayyise. Fi sababii amantii dhabuu isaaniitiif dinqisiifate. Achiis

gandoota naannoo sanaa keessa asii fi achi barsiisaa deeme.

Fi kudha lama waamee, lama lamaan isaan erguu jalqabe, akkasumas hafuurota xuraaoo irratti taayitaa isaaniif kenne. fi isaaniif ajaje akka karaa deemaniif waan tokko illee hin fudhanne malee ulee qofa, korojoo hin fudhanne, buddeena hin fudhanne, sabbata isaanii keessatti maallaqa naasii hin baanne, Garuu kophee sandalii uffatanii, wandaboo lama garuu hin uffatin. Fi inni isaanitti jedhe, Eessa yoo isin mana seentan, hanga achii baatanitti achitti turaa. Namoonni hedduu yoo isin hin fudhatanii fi dubbii keessan hin dhaggeeffanne, achii baatanii awwaara miilla keessan jalaa sana harcaasaa dhugaa barruu isaaniif akka tauuf; dhugumaan isiniin nan jedha, guyyaa murtii keessa Sodoomii fi Gomoorraaf magaalaa sanaaf caala salphaa ni taa. Akkasumas ba'anii lallabaa turan akka isaan qalbii jijjiirratan. Hafuurota hamoo hedduu baasaa turan, zayitiin immoo namoota dhukkubsattoota hedduu dibanii fayyisaa turan.

Mootiin Heroodis ni dhaga'e, maqaan isaa waan ifatti beekameef, akkasumas inni, Yohaannis Cuuphaa warra du'anii keessaa ka'eera, kanaafuu humnoonni isaa keessatti hojii irra jiru jedha ture. Warri biraa, Eeliyaas dha jedhan; warri biraa garuu, Raajii dha, akka raajota keessaa tokko jedhan. Dhaga'ee garuu Heroodis jedhe, Isa ani mataa kute Yohaannis kun isa; inni du'aa ka'eera. Heroodis mataan isaa ergee Yohaanisiin qabee mana hidhaatti isa hidhee ture, sababni isaas Heroodiyaas niitii obboleessa isaa Fiilipphoos fuudheef.

Yohaannis Heroodisiin, Niitii obboleessa keetii fuudhun siif hin eeyyamamuutii jedhee tureera. Herodias garuu isa irratti aaraa qabdi turte akkasumas isa ajjeesuu barbaaddi turte, garuu hin dandeenye. Heroodis Yohaannisiin sodaachaa ture, akka inni nama qajeelaa fi qulqulluu ta'e waan beekuuf, isa eegaa ture, fi erga dubbii isaa dhaga'ee booda wantoota baay'ee hojjeta ture, gammachuudhaanis isa dhaga'a ture. Guyyaan mijaan yeroo Heroodis dhaloota isaa irratti namoota gurguddoo isaatiif, ajajjoota kumaatiif akkasumas namoota jalqabaa Galiilaa irbaata qopheesse dhufe. Yeroo intalli ishee kan Heroodiyaas seentee shubbiftee Heroodii fi warra isa waliin ciisan gammachiifte, mootichi intalattiitiin, Waan barbaaddu na gaafadhu, anis siif nan kenna jedhe. Innis ishiif kakate akka, Waan ati na gaafatte kam iyyuu siif nan kenna, hanga walakkaa mootummaa kootti. Isheen garuu bahitee haadha isheetin jette, Maal gaafadha? Isheen immoo jette, Mataa Yohaannis Cuuphaa. Yommuu battalumatti ariifannaan gara mootichaa seentee, akkana jettee gaafatte: Akka ati battalumatti saanii irratti mataa Yohaannis Cuuphaa naa kennitu nan barbaada. Mootichi baayee gaddisiisaa taee, garuu sababii kakaawwanii fi warra isa waliin ciisan sanaatiif, ishee gatuu hin barbaanne. Mootichi battalumatti nama ajjeesu ergee akka mataan isaa fidamu ajaje. Inni garuu deemee mana hidhaa keessatti mataa isa kute, mataa isaa immoo caabii irra kaa'ee intala sanaaf kenne, intalli sunis haadha isheef kennite. Fi barattoonni isaa yommuu dhagahan, dhufanii reeffa isaa fuudhan, awwaala keessas isa kaaan.

Ergamoonni gara Yesuusitti walitti qabaman, waan hojjetanii fi

waan barsiisan hunda isaaf himan. Akkasumas isaaniin jedhe, Kottaa isin mataan keessan akka keessaniitti gara iddoo gammoojjii, boqodhaa xinnoo, namoonni dhufaa turan fi namoonni deemaa turan baayee waan turaniif, nyaachuufis yeroo hin qaban tureetii. Isaanis bidiruu keessatti kophaa isaanii gara bakka gammoojjii tokkotti deeman. Namoonni baayeen isaan utuu deemaa jiran arganii beekani. Magaalaawwan hundaa keessaa miilaan fiiganii achitti walitti qabaman, isaan dursanii gara isaa dhufan. Yesuus erga bahee booda, tuuta nama baayee arge; garaan isaas isaaniif laafe, sababiin isaas isaan akka hoolota tiksee hin qabnee turaniif. Kanaafuu wantoota baayee isaan barsiisuu jalqabe. Duraanuu saaatiin baayee erga taee barattoonni isaa gara isaa dhufanii, Iddoon kun onaa dha, duraanuu saaatiin baayee jirta jedhan. Isaan gadi dhiisi, akka isaan deemanii gara qonnaa fi gandoota naannoo sanaa itti ofii isaaniif buddeena bitatan, waan nyaatan hin qabaniif. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Isin mataan keessan isaaniif kennaa akka nyaatan. Isaanis isaaniin jedhan, Deemnee dinaarii dhibba lamaan daabboo bitannee isaaniif kennina akka nyaatan? Inni garuu isaaniin jedhe, Buddeena meeqa qabdu? Deemaa fi ilaalaa. Isaanis erga beekanii booda, Shan, fi qurxummii lama jedhan. Akkasumas hunda garee gareedhaan marga magariisa irra akka ciisan isaaniif ajaje. Isaanis garee garee tauun dhibba dhibbaan fi shantama shantamaan ciisan. Daabboo shanii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara samiitti ol ilaalee eebbise; daabboo sanas caccabsee barattoota isaatti kenne akka isaan namoota duratti dhiheessan; qurxummii lamaan immoo hunda isaaniif qoode.

Hunduu nyaatanii quufan. Isaanis caccabaa kudha lama gundoo guutuu walitti qaban, akkasumas qurxummii irraa walitti qaban. Warri buddeena nyaatan dhiirota kuma shan turan.

Akkasumas battalumatti barattoonni isaa akka doonii seenanii gara Beetesaayidaa gama jara dursanii deeman dirqisiise, hanga inni namoota gadhiisu. Erga isaaniif nagaa jedheetti, kadhachuuf gara tulluutti deeme. Yeroo galgala taetti, dooniin galaana gidduutti turte, inni immoo kophaa isaa lafa irra ture. Fi isaan argee, yeroo isaan dhukaasuu keessatti rakkachaa jiran, qilleensi isaaniif gama faallaa waan tureef, fi gara eegumsa afraffaa halkanaatti, galaana irra deemaa gara isaanii dhufee, isaan darbuu barbaade. Isaan garuu isa galaana irra deemaa jiru arganii akaawwaa tauu fakkaate, fi iyyatan. Hundi isaanii waan isa arganiif jeeqaman. Innis battaluma isaanitti dubbate, Jabaadhaa, ana; hin sodaatinaa. Innis gara doonii sanaatti ol baee gara isaaniitti dhufe, qilleensis ni dhaabbate; isaanis keessa isaaniitti baayee garmalee dinqisiifatanii ajaaiban. Isaan waaee buddeenaa hin hubanne, garuu onneen isaanii jabaatee turte.

Erga ce'anii booda biyya Genesaaret irratti dhaqanii doonii hidhatan. Yommuu isaan doonii keessaa ba'anitti, battalumatti isa beekan. Isaan naannoo sana guutuu irra fiigan, siree irra warra dhukkubsatan geessisuu jalqaban gara iddoo inni akka jiru dhagayan hundatti. Fi bakka inni seenu ture gara gandoota ykn magaalaatti ykn lafa qonnaatti, gabaa keessatti dhukkubsattoota kaa'anii isa kadhatu turan akka yoo handaara

uffata isaa qofa tuqan, fi warri isa tuqan hundi ni fayyifaman turan.

# 7

Akkasumas Farisonni fi barreessitootaa keessaa namoonni tokko tokko Yerusaalemii dhufanii gara isaa walitti qabaman, Akkasumas arganii muraasa barattoota isaa harkaa waliigalaa, kun jechuun hin dhiqamin, buddeena nyaachaa jiran, balleessaa argatan. Fariisonnii fi Yihuudoonni hundi yoo harka isaanii hantuutaan hin dhiqanne hin nyaatan, aadaa maanguddootaa qabatanii. Akkasumas gabaa irraa yoo hin dhiqatan, hin nyaatan; wantoota biroo baayee kanneen akka eegan fudhatan jiru, dhiqachiisa xoofoo, okkoteewwanii, mi'oota naasii fi siree. Sana booda Farisonni fi barreessitoonni isa gaafatu, Maaliif barattoonni kee akka aadaa maanguddootaa hin deeman, garuu buddeena harkoota hin dhiqatiin nyaatu? Inni garuu deebisee isaanitti jedhe akka Isaayyaas gaarii raajii dubbate waa'ee keessan taphattootaa, akkuma barreeffame, Uummanni kun hidhii afaaniin na kabaja, garuu onneen isaanii fagoo ana irraa jiraatti. Faayidaa malee garuu na waaqeffatu, barsiisota ajajawwan namootaa barsiisaa jiru.

Ajaja Waaqaa dhiiftanii aadaa namoota qabattu; dhiqicha okkoteewwaniitii fi koppheewwanii, akkasumas wantoota biroo fakkaatoo kanneen baayee hojjettu. Innis akkana isaaniin jedhe: Gaarii! Isin ajaja Waaqaa ni dhiiftu, akka aadaa keessan

eegdaniif. Museen jedhe, Abbaa keetii fi haadha keetii kabaji, namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu duaan haa ajjeefamu, Isin garuu jettu, Yoo namni tokko abbaa isaa yookaan haadha isaa jedhe, Qorbaana, kan inni kennaa tae, kan ati na irraa fayyadamuu dandeessu, Fi amma as booda akka inni abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif waan tokko illee hin hojjenne isa hin dhiiftan. Dubbii Waaqaa aadaa keessan kan dabarsitan sanaan akka inni faayidaa hin qabne gochuudhaan, wantoota fakkaatoo kanneen baayee hojjettu. Fi namoota baayee hunda waamee, isaaniin jedhe, Hundi keessan na dhaggeeffadhaa fi hubadhu. Wanti alaa namicha keessa seenu kan isa xureessuu dandau tokko hin jiru, garuu wanti namicha keessaa bau kan namicha xureessudha.  Fi yommuu inni mana seenee namoota baayee biraa dhufe, barattoonni isaa waaee fakkeenya sanaa isa gaafachaa turan. Akkasumas isaaniin jedhe, Isinillee akkasuma hubannaa hin qabdanii? Ammallee hin hubattanii? Wanti alaa seenu hundi gara namaatti isa xureessuu hin dandau. Sababii inni onnee isaa keessa hin seenu, garuu garaa keessa seena, ergasii immoo gara mana fincaanii ba'a, nyaata hunda qulqulleessa. Garuu inni akkana jedhe: Wanti nama keessaa ba'u sun namichi xureessa. Keessaa irraa, sababiin keessaa irraa onnee namoota yaadawwan hamaan ba'u: ejjawwan, sagaagalummawwan, ajjeechawwan. hateewwan, qabeenya, hamminawwan, gowwoomsaa, qullaa-dhabummaa, ija hamaa, arrabsoo, of-tuulummaa, gowwummaa. Wantoota hamoon kunniin hundi keessaa ba'anii nama xureessu.

Achii kaee gara daangaa Xiroos fi Siidoonaa deeme. Mana seenee namni tokko akka isa hin beekne barbaade, garuu dhokachuun hin dandeenye. Dubartiin tokko waaee isaa waan dhageesseef, kan intaltuleen ishee hafuura xuraaaa qabu, dhuftee miilla isaa duratti kufte. Dubartiin sun garuu Giriikii turte, gosa Siiruufeenikisiyaa, fi akka inni hafuura hamaa intala ishee keessaa baasu isa gaafatte. Yesuus garuu akkana isheedhaan jedhe, Jalqaba ijoolleen haa quufan; buddeena ijoollee fuudhanii saroota xixiqqootti darbachuun gaarii miti. Isheen garuu deebiftee akkana jettiin, Eeyyee Gooftaa, saroota xixiqqoon maaddii jala jiran hurraa'aa ijoollee irraa ni nyaatu. Fi akkana jedheen, Sababii dubbii kanaatiif deemi; hafuurri hamaan intala kee keessaa ba'eera. Deemtees gara mana ishee dhaqxee, daaima siree irra ciifamee fi hafuura hamaan bahe argite.

Ammas deebiee daangaa Xiroos fi Siidoonaa keessaa ba'ee, daangaa Dekaapoolisii gidduutti darbee, gara galaana Galiilaa dhufe. Isaanis namicha duudaa fi dubbii-rakkate tokko gara isaatti fidanii, akka inni harka isaa isa irra kaauuf isa kadhatan. Fi isa namoota baayee irraa kophaatti fuudhee, qubawwan isaa gurra isaa keessa galche, fi tufee arraba isaa tuqe. Fi gara samiitti ol ilaalee aahe, akkasumas, Effaataa jedheen; kunis Banami jechuudha. Fi battaluma gurri isaa ni banaman, hidhaan arraba isaas ni hiikame, innis sirriitti ni dubbata ture. Innis akka nama tokkoof hin himne isaanitti ajaje, garuu hamma inni isaanitti ajaju, isaan caalaatti baayinaan lallabaa turan. Fi garmalee dinqisiifatan jedhanii, Waan hunda gaarii

hojjeteera; duudota dhaggeeffachuu godha; duudotas dubbachuu godha jedhan.

# 8

Guyyoota sana keessa ammas namoonni baayeen yommuu achitti walitti qabamanii waan nyaatan dhabaniitti, Yesuus barattoota isaa ofitti waamee akkana jedheen, Ani tuuta kana irra gara laafina qaba, sababii isaan guyyoota sadii duraanuu na wajjin turaniiru fi waan nyaatan tokkollee hin qabaniif. Yoo ani isaan beelaan gara mana isaaniitti gadi dhiise, karaa irratti ni dadhabu, namoonni tokko tokko isaanii fagoodhaa dhufaniiru. Barattoonni isaa akkana jedhanii deebisaniif: Namni tokko asitti gammoojjii kana keessatti namoota kana buddeena meeqaan quubsuu dandaa? Innis isaan gaafate, Buddeena meeqa qabdu? Isaan immoo, Torba jedhan. Innis akka namoonni baayeen lafa irra ciisan ajaje; buddeena torba fuudhees galateeffatee caccabsee barattoota isaatti kenne akka isaan dhiheessaniif, isaanis namoota baayeef dhiheessan. Akkasumas qurxummii xixiqqoo muraasa qabu turan; isaanis erga eebbisee booda akka dhiheessan ajaje. Nyaatan; quufamanis caccabaa hafe torba gundoo fudhatan. Isaan garuu gara kuma afur turan, innis isaan gad dhiise. Innis battalumatti barattootaa isaa wajjin doonii seenee gara naannoo Dalmaanuutaa dhufe.

Farisonnis ni ba'an; mallattoo samii irraa argachuuf jedhanii isa qorachaa, isa waliin marii gochuu jalqaban. Fi hafuura isaa

keessatti gaddaan aadhee jedhe, Maaliif dhaloonni kun mallattoo barbaada? Dhugaan isinitti hima, dhaloonni kuniif mallattoon hin kennamu. Fi isaan dhiisee, gara doonii seenee ammas deeme.

Isaan daabuwwan fudhachuu dagatanii turan, daaboo tokko malee doonii keessatti ofii isaanii waliin homaa hin qaban ture. Innis isaanitti ajajaa ture, Ilaala, bukaa Fariisotaatii fi bukaa Heroodis irraa of eeggadhaa. Akkasumas isaan waliif yaadaa turan, Daabboo hin qabnu jedhanii. Yesuusis waan kana beekee isaaniin jedhe, Maaliif buddeena waan hin qabneef yaaddessitu? Amma hin hubattanii? Yookaan hin hubattanii? Ammallee onneen keessan jabaatee jiraa? Ija qabdanii utuu jirtanii hin argitanii, gurra qabdanii utuu jirtanii hin dhageessanii? akkasumas hin yaadattanii?

Yommuu daabboo shan cabsee gara kuma shanitti qooddadhetti, guuboo caccabaa guutuu meeqa fudhattan? Isaan, Kudha lama jedhanii deebisan. Yommuu garuu torba nama kuma afuriif qoodduudhaan, guutuu caccabaa kutaa nyaataa meeqa fudhattan? Isaan immoo, Torba jedhan. Fi inni isaaniin jedhe, Ammallee hin hubattanii?

Innis gara Beetesaayidaa dhufe. Namoonnis jaamaa tokko isatti fidanii akka inni isa tuqu kadhatan. Harka jaamaa qabatee ganda keessaa gad baasee, ijjii isaatti tuftee, harka isatti kaaee, Waan tokko ni argataa? jedhee isa gaafate. Ol gara olii ilaalee, Namoota akka mukkeen deemaa jiran nan arga jedhe. Sana

booda ammas harka isaa ija isaa irratti kaae; akka inni ol ilaalu isa godhe; innis deebifamee hunda ifaan ilaale. Fi isa gara mana isaatti erge, akkana jedhee: Ganda hin seenin; nama tokko gandichaa keessattis hin himiin.

Akkasumas Iyyasuusii fi barattoonni isaa gara gandoota Qeesaariyaa Fiiliphoos ba'an, karaa irrattis barattoonni isaa gaafatee isaaniin jedhe, Namoonni akka ani eenyu ta'u jedhu? Isaan garuu deebisanii, Yohaannis Cuuphaa jedhan; kanneen biroo immoo Eeliyaas jedhan; kanneen biroo garuu raajota keessaa tokko jedhan. Fi inni mataan isaa isaaniin jedhe, Isin garuu eenyu akkan tau jettu? Phexroos deebisee isaaf jedhe, Ati Kiristoos dha. Innis akka isaan nama tokkotti illee waa'ee isaa hin himnneef isaan ifate.

Innis akka Ilmi Namaa baayee dhiphachu, maanguddoota irraa, lubboota hangafoota irraa, fi barreessitootaa irraa gatamuu, ajjeefamuu, fi guyyoota sadii booda kauu akka barbaachisaa tae isaan barsiisuu jalqabe. Innis iftoominaan dubbii dubbachaa ture. Phexros garuu isa gara fuudhee ifachuu jalqabe. Inni garuu garagalee barattootaa isaa argee, Phexroos ifate jedhee, Duubatti koo deemi, seexana, sababii ati wantoota Waaqaa hin yaaddooftu, garuu wantoota namoota yaaddoofta.

Innis tuuta saba barattootaa isaa wajjin waamee, akkana isaaniin jedhe: Namni kamuu duuba koo hordofuu barbaadu, ofii isaa haa ganu, fannoo isaa haa baatu, fi na haa hordofu. Namni kamuu lubbuu isaa oolchuu barbaadu, lubbuu sana ni

dhabamsiisa; namni garuu lubbuu mataa isaa sababii kootiif fi sababii oduu gaariif dhabamsiisu, inni lubbuu sana ni oolcha. Namni tokko yoo addunyaa guutuu argatte garuu lubbuu isaa dhabee, maaltu isa fayyada? yookaan namni lubbuu isaa bakka buuuf maal kennuu dandaa? Namni yoo na salphise fi jecha koo salphise dhaloota kana sagaagaltuu fi cubbamaa keessatti, Ilmi Namaa isa salphisa yommuu ulfina Abbaa isaa keessatti ergamoota qulqulluu wajjin dhufu.

# 9

Fi inni isaaniin jedhe, Dhugumaan ani isiniin jedha, warri asii dhaabatan keessaa muraasni jiru kanneen dua hin afaanfatan hanga mootummaa Waaqaa humna guutuun dhufee arganitti.

Fi guyyoota ja'a booda, Yesuus Phexros, Yaaqoob fi Yohaannis fudhatee gara tulluu ol dheeraa tokkotti kophaa isaanii qofa isaan geesse, fuula isaanii durattis ni jijjiirame. Uffanni isaa calaqqisaa, baay'ee adii akka cabbii ta'e; kan namni uffata qulqulleessu tokko lafa irratti haala kanaan addeessuu hin dandeenye. Dhugaa fi isaaniif Eeliyaas Musee waliin mulate, fi Yesuus waliin haasaaa turan. Phexros immoo deebisee Yesuusiin jedha, Rabbii, nuuf gaarii dha asii tauu, dunkaanota sadii haa hojjannu, siif tokko, Museef tokko, Eeliyaasifis tokko. Inni waan dubbatu hin beekne tureetii, isaan sodaadhaan guutamanii tureef. Fi duumessi isaan haguugaa ture; sagaleen tokko duumessa keessaa ba'ee, Kun ilma koo jaallatamaa dha; isa

dhaggeeffadhaa jedhe. Fi tasuma naannoo isaanii ilaalanii, si'achi nama tokko illee hin argine; Yesuus qofa ofii isaanii waliin ture. Garuu yeroo isaan tulluu irraa gadi buaa turanitti, akka isaan waan argan sana nama tokkottiyyuu hin himnneef isaanitti ajaje; ilmi Namaa du'aa ka'utti malee. fi dubbii sana qabatanii, waa'ee warra du'an keessaa ka'uun maal akka ta'e ofii isaaniitti mari'achaa turan. Akkasumas isaan, Barsiistonni seeraa maaliif akka Eeliyaas jalqaba dhufuu qabu jedhu? jedhanii isa gaafachaa turan. Inni garuu deebisee isaanitti jedhe, Eeliyaas dhugumatti jalqaba dhufee waan hunda ni deebisa, fi akkamitti ilma namaa irratti barreeffameera akka inni baayee dhiphachuu fi tuffatamu? Garuu ani isiniin nan jedha akka Eeliyaasis dhufeera, fi isaan waan barbaadan hunda isaaf godhan, akkuma waa'ee isaa barreeffame sanatti.

Yommuu gara barattootaa dhufetti, tuuta guddaa naannoo isaanii fi barreessitootaa isaaniin falmaa jiran arge. Fi battalumatti namoonni baayeen hundi yommuu isa arganiin dinqisiifatan; fiiguunis gara isaa dhufanii isa nagaa gaafatan. Innis barreessitota gaafate, Maal of gidduutti morkattanii jirtu? Namni tokko tuuta keessaa deebisee, Barsiisaa, ilma koo kan hafuura dubbachuu hin dandeenye qabu gara keetti fideera jedhe. Fi eessa isa qabatu, isa gadi darbata, fi huruursa, fi ilkaan isaa cirracha, fi goga. Anis barattoota kee akka isa baasuuf nan jedhe, garuu hin dandeenye. Inni garuu deebisee isaatti jedha, Yaa dhaloota hin amanamnee, hanga yoomiitti isin bira nan taaa? Hanga yoomiitti isin nan obsaa? Isa natti fidaa. Akkasumas isa isatti fidan. Akkasumas isa argee battaluma hafuurri isa

raase; innis lafatti kufee huursuudhaan gangala'aa ture. Fi abbaa isaa gaafate, Yeroon kun hammam akka isaaf tahe? Inni garuu, Daaimmummaa irraa jedhe. Fi yeroo baayee isa gara ibiddaa keessa darbate, akkasumas gara bishaanota keessa, akka isa badhaasu. Garuu yoo waan tokko dandeesse, gara laafina nurratti qabaachuudhaan nu gargaari. Yesuus garuu akkana jedheen, Yoo amanuuf dandeesse, wanti hundi nama amanuf ni dandaama. Fi battaluma abbaan mucichaa imimmaan iyyee, Gooftaa, nan amana! Hin amannummaa koo na gargaari jedhe. Yesuus garuu sababii namoonni walitti fiigaa jiraniif, hafuura xuraaaa sana ifate isatti jedhe, Hafuura dubbii-dhabaa fi gurra-dhabaa, ani sitti ajaja, isa keessaa baahi fi lammata isa keessa hin seenin. Iyyee fi baayee isa raafamsiisee booda bahe, innis akka duutee tae, hanga namoonni baayeen, Dueera jedhanii dubbatan. Yesuus garuu harka isaa qabatee ol isa kaase, innis ni kae. Akkasumas erga inni mana seenee booda, barattoonni isaa kophaa isaa gaafatan, Nuyi maaliif baasuu hin dandeenye? Akkasumas isaaniin jedhe, Gosti kun karaa kamiinuu bauu hin dandau; kadhannaa fi soomaan malee.

Achii ba'anii Galiilaa keessa darban; inni akka namni tokko beeku hin barbaanne. Inni barattoota isaa barsiisaa ture; isaaniinis akkana jedhe: Ilmi namaa harka namoota keessatti kennama, isaanis isa ajjeesu; ajjeefamees guyyaa sadaffaatti ni kaa. Isaan garuu dubbii sana hin hubanne, akkasumas isa gaafachuuf sodaatan.

Akkasumas gara Qaafarnaahum dhufe, akkasumas mana keessa

taee isaan gaafate, Karaa irratti waaee maalii ofii keessan gidduutti marii gootan? Isaan garuu calisan, sababni isaas karaa irratti eenyu akka guddaa tae wal-bira haasaaa turaniif. fi taaee kudha lamaan waamee, akkana jedheen: yoo namni tokko jalqabaa tauu barbaade, inni hundaa dhumaa fi hundaa tajaajilaa taa. Daaima tokko fuudhee gidduu isaanii dhaabe, fi isa hammachuudhaan isaaniin jedhe, Namni tokko yoo ijoollee akkanaa keessaa tokko maqaa kootiin fudhatee simatu, ana simata; namni tokko yoo ana fudhatee simatu, ana hin simatu, garuu isa na erge simata. Yohaannis deebisee isaaniin jedhe, Barsiisaa, nama tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasaa argineerra; inni garuu nu wajjin hin deemu. Kanaafuu isa dhowwine, sababiin inni nu wajjin hin deemneef. Yesuus garuu akkana jedhe, Isa hin dhowwinaa, namni maqaa kootiin hojii humna qabeessa hojjetee ergasii dafee waa hamaa natti dubbatu tokko iyyuu hin jiruutii. Namni isin hin mormine, isin cinaa dha. Namni kam iyyuu xoofoo bishaanii maqaa kootiin isin obsu, sababii kan Kiristoos taataniif, dhugumaan isinitti nan himu, gatii isaa gonkumaa hin dhabu.

Akkasumas namni tokko yoo xixiqqoota kanneenii kanneen natti amananii keessaa tokko gufachiise, isaaf caalaatti gaarii ture yoo dhagaan daakuu morma isaa irratti fannifamee galaana keessatti darbatame. Yoo harki kee si gufachiise, muri ishee; gurraamaa tauun jireenyatti galuu siif wayya, harkoota lama qabdee gehenaa, ibidda hin dhaabamne sanatti deemuu irra. Bakka raammoon isaanii hin duu fi ibiddi hin dhaamu. Yoo miilli kee si gufachiise, isa muri; miila lama qabdee gara

gehenaa, gara ibidda hin dhaamnetti darbatamuun irra, jireenyaa naafaan seenuun siif wayya. Bakka raammoon isaanii hin duu fi ibiddi hin dhaamu. Yoo iji kee si gufachiise, isa baasi; ijuma tokko qabaatee mootummaa Waaqaa seenuun, ijuma lama qabaatee gara gehenaa ibiddaa deemuu caala siif gaarii dha. Bakka raammoon isaanii hin duu fi ibiddi hin dhaamu. Namni hundi ibiddaan ni soogidama, aarsaan hundis soogaan ni soogidama. Soogiddi gaarii dha, yoo garuu soogiddi soogidda-malee taate, maaliin isa mi'eessitu? Ofii keessan keessatti soogidda qabadhaa, walii galiinis nagaan jiraadhaa.

# 10

Fi achii kaee gara daangaawwan Yihuudaa karaa gama Yordaanos ni dhufe, namoonni baayeenis ammas gara isaatti walitti qabaman, akkuma baratamuuf tureettis ammas isaan barsiisaa ture. Fi Farisonni dhihaatanii, isa qorachaa, Dhiirri niitii isaa hiikuun ni hayyamamaa? jedhanii isa gaafachaa turan. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Museen maal isinii ajaje? Isaan garuu, Museen kitaaba hiikkaa barreessuun niitii gadi dhiisuuf eeyyameera jedhan. Deebisee Yesuus isaaniin jedhe, Jabina onnee keessaniif ajaja kana isinii barreesse. Garuu jalqaba uumamaa irraa Waaqni dhiiraa fi dubartii isaan godhe. Sababii kanaaf namni abbaa isaatii fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana, lamaan isaaniis foon tokko ta'u. Kanaafuu si'achi lama miti, garuu foon tokko. Waan Waaqni walitti hidhee, namni hin gargar baafatin. Mana keessatti ammaan

barattoonni waaee waan kanaa isa gaafachaa turan. Namni kamuu niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhe ishee irratti sagaagala godha jedhee isaaniin jedhe. Yoo dubartiin dhiira ishee hiiktee dhiira biraa heerumte, ejja hojjetti.

Namoonni ijoollee gara isaatti fidaa turan akka inni isaan tuquuf; barattoonni garuu warra ijoollee sana fidan ifachaa turan. Argee garuu, Yesuus ni dheekkame, akkanas isaaniin jedhe, Ijoollee gara kootti akka dhufan dhiisaa, isaan hin dhorkaa; mootummaan Waaqaa kan warra akka kanaa ti. Dhugaa isinitti nan jedha, namni mootummaa Waaqaa akka daaimaatti yoo hin fudhanne, gonkumaa ishee keessa hin seenu. Fi isaan qabatee, harka isaanii irra kaa'ee eebbise.

Akkasumas inni karaa isaa irra gara bahaa jiruu, namni tokko itti fiigee jilbeenfatee isa gaafate, Barsiisaa gaarii, jireenya bara baraa dhaaluuf maal hojjechuu qaba? Yesuus garuu akkana jedheen, Maaliif na jetta gaarii? Namni tokko iyyuu gaarii miti; Waaqni qofatu gaarii dha. Ajajoota ni beekta, hin ejjin, hin ajjeesin, hin hatin, dhugaa soba hin dhageessifatin, hin saamiin, abbaa keetii fi haadha kee kabaji. Inni garuu deebisee isatti jedhe, Barsiisaa, wantoota kana hunda dargaggummaa koo irraa eegee jira. Yesuus garuu isa ilaalee jaallate, akkanas jedheen: Wanti tokko si dhabsiisa. Yoo mudaa hin qabne tauu barbaadde, deemiitii waan qabdu hunda gurguri, hiyyeessaaf kenni. Ergasii qabeenya samii keessatti ni qabaatta. Kottuu fannoo kee fuudhuutii na hordofi. Inni garuu dubbii sanatti gaddisiifamee gadduudhaan deeme, qabeenya baayee waan qabuuf.

Akkasumas naannoo ilaalee, Yesuus barattoota isaatiin jedhe, Warri qabeenya qaban mootummaa Waaqaatti seenuun isaanii akkam akka rakkisaa tae! Barattoonni garuu dubbii isaa irratti dinqisiifatan. Yesuus garuu ammas deebisee isaaniin jedha, Ijoollee, warri qabeenya irratti amanatan mootummaa Waaqaa keessa seenuun akkamitti akka rakkisaa ta'e, Gaalli qilee muxxee keessaan seenuun sooressa mootummaa Waaqaa keessa seenuu caalaa salphaa dha. Isaan garuu baayee dinqisiifachaa turan, ofii isaaniitti jedhanii, Yoos eenyutu baraaramuu dandaa? Yesuus isaanitti ilaalchaa jedha, Namoota biratti kun hin dandaamu, garuu Waaqatti hin tau, hundinuu Waaqatti dandaamaadha. Phexroos isaatti jedhuu jalqabe, Kunoo nuyi waan hunda dhiifnee si hordofneerra. Deebisee garuu Yesuus akkana jedhe, Dhugaan isinitti nan himu, namni tokko iyyuu hin jiru kan mana yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoollee yookaan lafa qonnaa sababii kootiif fi sababii oduu gaarii sanaatiif dhiise, Yoo hin fudhanne dachaa-dhibba amma yeroo kana keessatti manneen, obboloota, obboleettota, abbaa, haadha, ijoollee fi lafa qonnaa ari'atamuu waliin, akkasumas bara dhufuuf jiru keessatti jireenya bara baraa. Baayeen garuu jalqabaa taan dhumaa tau, dhumaan taanis jalqabaa tau.

Isaan garuu karaa irratti gara Yerusaalem ol baaa turan, Yesuusis isaan dura deemaa ture, isaanis ni dinqisiifatan, warri isa hordofanis ni sodaatan. Ammas kudha lamaan fuudhee, wantoota isatti dhufuuf jiran isaanitti himuuf jalqabe, Akka

ilaalaa, nu ol baana gara Yerusaalem, fi Ilmi Namaa luboota hangafoota fi barreessitootatti ni kennamaa, fi isaan duaan isa murtessu, fi sabootatti isa ni kennu, Fi isa ni qoosu, isa ni garafan, isaatti ni tufu, isa ni ajjeesu, guyyaa sadaffaa garuu ni kaa.

Yaaqoobii fi Yohaannis ilmaan Zebedeewos gara isaatti dhufanii, Yaa barsiisaa, nu barbaanna akka waan nu si gaafannu nuuf gootu jedhan. Inni garuu isaaniin jedhe, Maal akkan isinii hojjedhu barbaaddu? Isaan garuu akkana jedhanii isaaniin, Akka inni tokko mirga kee irraa, inni tokko immoo bitaa kee irraa ulfina kee keessatti taauuf nuu kenni. Yesuus garuu akkana jedheen isaanitti: Isin waan gaafattan hin beektan. Kooppii ani dhugu dhuguu dandeessuu? Cuuphaa ani ittiin cuuphu cuuphamuu dandeessuu? Isaan garuu, Ni dandeenyaa jedhanii deebisaniif. Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe, Xoofoo ani dhugu sana ni dhugdu, cuuphaa ani ittiin cuuphamuus ni cuuphamtu, Garuu mirgaa koo irraa fi bitaa koo irraa taauun kennuu koo miti, qooda warra isaaniif qophaaeef.

Kudhan sun yommuu dhaga'an, waa'ee Yaaqoobii fi Yohaannis aaruu jalqaban. Yesuus garuu isaan waamee akkana isaaniin jedhe, Isin ni beektu akka warri saboota bulchuuf fakkaatan isaanitti gooftummaa godhan, fi akka gurguddoonni isaanii isaanitti aangoo raawwatan, Garuu isin gidduutti akkanatti hin ta'u; garuu namni isin gidduutti guddaa ta'uu barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'a. Namni isin keessaa kan dursa tauu barbaadu yoo jiraate, inni nama hundaa garbicha haa tau. Ilmi

Namaa akka tajaajilamu osoo hin ta'in, akka tajaajilu fi lubbuu isaa furii namoota baay'ee bakka buusuuf kennuuf dhufeera.

Isaan gara Yerikoo dhufan. Yeroo inni barattoonni isaa fi namoonni baayee wajjin Yerikoo irraa bahuutti, ilmi Ximaayos kan Barxiimaayos jedhamu jaamaan karaa cina taaee kadhachaa ture. Fi dhaga'ee akka Yesuus Naazraawaa ta'e, iyyuu fi jechuu jalqabe, Yaa ilma Daawit, Yesuus, naa maari. Namoonni baayeen akka inni calisu isa ifatan, inni garuu baayee caalaatti iyyaa ture, Yaa ilma Daawit, na maari. Fi Yesuus dhaabatee jedhe, Isa waamaa. Isaanis jaamaa sana waamanii akkana jedhaniin: Jabaadhuu, ka'i; inni si waama. Inni garuu uffata isaa gatee kaee gara Yesuus dhufe. Fi deebisee Yesuus isaaniin jedhe, Maal siif barbaadda akkan siif hojjedhu? Jaamaan garuu isaaniin jedhe, Rabboonii, akkan ija koo deebifadhu. Yesuusis akkana jedheen: Deemi; amantiin kee si fayyiseera. Battalumas arguu argate; karaa irrattis Yesuusin hordofaa ture.

# 11

Yeroo isaan gara Yerusaalem, gara Beetfaagee fi Beetaaniyaa kan tulluu ejeersaa biratti dhihaatan, barattootaa isaa keessaa lama erga. Fi isaaniin jedha, Gara ganda fuula keessan dura jiru deemaa, fi battaluma itti galtanii harree ilmoo hidhame argitu, kan namni tokko iyyuu irra hin taain; hiikanii fidaa. Yoo namni tokko, Maaliif waan kana hojjettu? jedhee isin gaafate, Gooftaan

barbaachisummaa qaba jedhaa; innis battaluma as deebisee isa erga. Deeman garuu, harree xinnaa balbala bira ala daandii irra hidhame argatan, isas ni hiikan. Namoonni muraasa achitti dhaabatanii turan garuu, Maaliif korma harree kana hiiktu? jedhanii isaanitti gaafatan. Isaan garuu akkuma Yesuus ajaje sana isaanitti himan, fi isaan dhiisan. Isaan harree korma sana gara Yesuusitti fidanii uffata isaanii irra isaatti diriirsanii, innis irra isaa taae. Namoonni baayeen garuu uffata isaanii karaa irratti diriirsanii turan, warri kaan immoo damee baala qaban mukkeen irraa muranii karaa irratti diriirsaa turan. Warri dura deemaa turan fi warri hordofaa turan iyyaa turan, Hoosaanaa! Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha. Mootummaan maqaa Gooftaa abbaa keenyaa Daawit dhufaa jirtu haa eebbifamtu; hoosaanaa olaanaa keessatti.

Yesuus Yerusaalem seenee mana qulqulluu dhaqe. Achittis waan hunda naannoo ilaalee, saaatiin galgala waan taeef, barattootasaa kudha lama waliin gara Beetaaniyaa bae.

Akkasumas guyyaa itti aanu yeroo isaan Beetaaniyaa keessaa bahanii deeman, ni beelawee. Muka harbuu fagoo irraa kan baala qabu tokko argee, waan tokko ishee irraa arguu dandauu fi dandauu baachuuf jedhee itti dhufee, garuu ishee bira gahuun baala malee homaa hin arganne, sababiin isaas yeroon harbuu hin turre. Fi deebisee isheedhaan jedhe, Si’achi keessa kee gara bara baraatti namni tokko iyyuu ija hin nyaatin. Barattoonni isaa immoo dhaga’aa turan.

Isaanis ammas gara Yerusaalem deebi'an. Yesuus mana qulqullummaatti seenee namoota mana qulqullummaa keessatti waa gurguratanii fi waa bitatan ari'uu jalqabe, akkasumas minjaala warra maallaqa jijjiiranii fi teessoo warra guguraa gurguratanii garagalche. Inni akka namni kamiyyuu mi'a mana qulqullummaa keessa hin geejjibneef hin eeyyamne. Innis barsiisaa ture isaaniin jedha, Manni koo mana kadhannaa saboota hundaaf jedhama jedhamee hin barreeffamnee? Isin garuu isa holqa saamtotaa godhattan.

Fi barsiistonni seeraa, Fariisonnii fi luboonni hangafoota dhagayan; akkamitti akka isa balleessan barbaadaa turan, isa sodaachaa turaniis, sababiin namoonni hundi barsiisa isaatiin dinqisiifachaa turaniif. Yeroo galgala taetti, magaalaa keessaa gad baaa ture.

Ganama yommuu achiin darban, muka harbuu sun hidda isaatii kaasee akka gogee argan. Fi Phexroos yaadatee isaatti jedha, Rabbii, ilaali! Mukni harbuu kan ati abaarte sun gogeera. Yesuusis deebisee isaaniin jedhe, Amantii Waaqaa qabadhaa. Dhugumatti isinitti nan himaaf, namni kamiyyuu kan tulluu kanaaf, Ol kaiitii galaana keessatti darbatamu jedhu, garaa isaa keessatti osoo hin shakkamin, garuu waan inni jedhu ni taa jedhee yoo amane, wanni inni jedhu isaaf ni taa. Kanaafuu ani isiniin jedha: waan kadhannaadhaan gaafattan hunda, akka fudhattan amanaa, innis ni taa isiniif. Yommuu dhaabattanii kadhattan, yoo nama kamii irratti waan tokko qabdan, dhiisaafii, akka Abbaan keessan inni samii keessa jiru yakka

keessan isinii dhiisuuf. Yoo garuu isin hin dhiifne, abbaan keessan yakka keessan hin dhiisu.

Ammas gara Yerusaalem dhufan, fi yeroo inni mana qulqullummaa keessa deemaa jiruu, luboonni hangafoota, barreessitoonni, fi maanguddoonni gara isaa dhufan. Isaanis, Aangoo kam keessatti wantoota kana hojjetta? Yookaan eenyutu aangoo kana siif kenne akka ati wantoota kana hojjettu? jedhaniin. Yesuus garuu deebisee isaaniin jedhe, Anis gaaffii tokko isin gaafadha; naaf deebisaa, anis aangoo kam akkan wantoota kanneen godhu isinitti nan hima. Cuuphaan Yohaannis samii irraa ture moo namootaa irraa? Naaf deebisaa. Fi isaan ofii isaaniitti yaadaa turan jedhanii, Yoo nu 'samii keessaa jenne, inni, Yoo akkasii ta’e maaliif isaaf hin amanne? ni jedha. Garuu yoo jennee, Namoota irraa jedhan? Saba sodaatan, namoonni hundinuu Yohaannisin akka raajii tae waan qabaniif. Fi deebii kennuudhaan Yesuusiin jedhu, Hin beeknu. Yesuusis deebii kennuudhaan isaaniin jedhe, Akkasumas ani isinitti hin himu aangoo maalii keessatti wantoota kana akkan godhu.

# 12

Inni fakkeenya isaanitti dubbachuu jalqabe: Namni tokko dhaabaa wayinii dhaabe. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, boolla cuunfaa wayinii qotee, gamoo ijaare. Ergasii qonnaan bultootatti kiraa kennee deeme. Yeroo midhaan walitti qabamu ga’etti, akka qotee-bultoota irraa ija iddoo dhaabaa wayinii

fudhatu garbichi tokko gara isaaniitti ergite. Isaan fuudhanii isa reebanii fi harka duwwaa erganii. Fi ammas gara isaaniitti garbicha biraa erge; isaanis isa sana dhagaadhaan tumanii mataa keessatti madaaanii tuffatamee akka deemu isa godhatan. Ammas deebiee kan biraa erge, isaanis isa sana ajjeesan; akkasumas namoota biroo baayee, kanneen tokko tokko rukutanii, kanneen tokko tokko immoo ajjeesan. Ammallee kanaafuu ilma tokko jaallatamaa isaa waan qabuuf, isa dhumaa gara isaaniitti ergee, Ilma koo ni kabaju jedhee yaade. Qonnaan-bultoota sun garuu, isa dhufaa jiru arganii, ofii isaaniitti jedhan, Kun dhaaltichaa dha, kottaa isa ajjeessinaa, dhaalticha keenyas ni taa. Fi fuudhanii isa ajjeesanii, iddoo dhaabaa wayinii keessaa gara alaatti gad baasan. Yoos gooftaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa maal godha? Ni dhufa, qonnaan bultoota kana ni balleessa, iddoo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti ni kenna. Yookaan barreeffama kana hin dubbiftanii? Dhagaan ijaartotni gatanii, kun mataa golee taeera. Kun Gooftaa biraa dhufe, fi ija keenya duratti dinqisiisaa dha.

Akkasumas isaan isa qabachuuf barbaadaa turan, garuu namoota sodaatan, akka inni fakkeenya sana isaanitti dubbate beekaniiru. Kanaafuu isa dhiisanii deeman.

Isaanis Fariisota keessaa muraasa fi Heroodiyaanota keessaa muraasa gara isaatti ergu, akka dubbii isaatiin isa kiyyootti galchaniif. Isaan garuu dhufanii isaaniin jedhan, Barsiisaa, nu beekna akka ati dhugaa jirtu fi wanni tokko illee si hin yaaddessu, sababiin isaas ati fuula namoota hin ilaaltuu, garuu

dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. Kanaafuu nutti himi, gibira Qeesaariif kennuun ni hayyamama moo hin hayyamamu? Haa kenninu moo hin kenninu? Inni garuu fakkeessummaa isaanii beekee akkana isaaniin jedhe, Maaliif na qortu? Diinaariyoo tokko naaf fidaa akkan ilaalu. Isaan garuu fidaniiru. Innis isaaniin jedha, Fakkiin kunii fi barreeffamni kun kan eenyuu ti? Isaan immoo, Kan Qeesaar jedhan. Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Waan Qeesaar tae Qeesaariif kennaa; waan Waaqaa tae immoo Waaqaaf kennaa. Isaanis waan kana irratti dinqisiifatan.

Sadduqaawotan warri du'aa ka'umsi hin jiru jedhan gara isaa dhufanii akkana jedhanii gaafachaa turan: Barsiisaa, Museen nuuf barreesse akka yoo obboleessi nama kamii duee niitii dhiisee, garuu ijoollee hin dhiisne, obboleessi isaa niitii isaa fuudhee sanyii obboleessa isaatiif kaasuu qabu. Obboloonni torba kanaafuu turan. Inni jalqabaa niitii fuudhe, garuu yeroo duu sanyii hin dhiisne. Fi inni lammaffaan ishee fudhate, fi due, fi inni mataan isaa sanyii hin dhiisne. Sadaffaanis akkasuma. Torban isaanii hundi ishee fudhatan, garuu sanyii hin dhiifne. Nama hundaa booda dubartittiin ni duute. Duubatti ka'uu keessatti, yommuu isaan ka'an, dubartiin sun kan eenyuu isaanii taati? Torbanuu isaanii ishee niitii godhanii turaniitii. Fi Yesuus deebisee isaanitti jedhe, Isin sababii katabbilee fi humna Waaqaa hin beekneef kana isin gowwoomfamtanii mitii? Yommuu du'aa ka'anitti, hin fuudhan yookaan hin heerumsiifaman, garuu akka ergamtoota samii keessa jiranii ta'u. Waaee warra duutanii garuu akka isaan kaan, kitaaba

Musee keessatti, waaee mukaa ibiddaa irratti Waaqni akkamitti akka isaanitti dubbate hin dubbifnee? Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, fi Waaqa Yaaqoob. Waaqni Waaqa warra du'anii miti, garuu Waaqa warra jiraatotaa ti; kanaafuu isin baay'ee dogoggoraa jirtu.

Barreessitootaa keessaa tokko dhufee, falmii isaanii dhaga'ee, akka gaariitti deebii isaaniif kennuun isaa argee, Ajajni hunda dura jiru kami? jedhee isa gaafate. Yesuus garuu deebisee isaaf jedhe, Ajajni jalqabaa hundaa, Dhaggeeffadhu, yaa Israael, Gooftaan Waaqni keenya Gooftaa tokko dha, Ati Gooftaa Waaqa kee onnee kee guutuun, lubbuu kee guutuun, sammuu kee guutuun, fi humna kee guutuun ni jaalatta. Kun ajaja jalqabaa dha. Fi lammaffaan kanaan walfakkaataa dha, ollaa kee akka ofii keetii ni jaalatta. Ajajni biraa kanneen caalaa guddaan hin jiru. Fi barreessaan sun akkana jedheen, Gaarii dha, barsiisaa; dhugaan dubbatte; inni tokko qofa jira, isaa malee kan biraa hin jiru, Isa onnee guutuun, hubannaa guutuun, lubbuu guutuun, fi humna guutuun jaalachuun, akkasumas ollaa akka ofii jaalachuun aarsaa gubamuu fi aarsaawwan hunda caalaa guddaa dha. Yesuusnis akka inni ogummaadhaan deebise waan argeefi, Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo miti jedheen. Ergasii immoo namni tokko iyyuu isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

Yesuusnis deebisee mana qulqullummaa keessatti barsiisaa osoo jiruu akkana jedhe, Barreessitoonni akkamitti Kiristoos ilma Daawit jedhu? Daawit mataan isaa Hafuura Qulqulluudhaan

akkana jedhe: Gooftaan Gooftaa kootiitiin, Hanga ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti mirga koo taai' jedhe. Inni mataan isaa kanaafuu Daawit isa Gooftaa jedha, yoos akkamitti ilma isaa ta’a? Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa dhaggeeffachaa ture.

Inni barsiisa isaa keessatti isaanitti akkana jedha ture: Barreessitootaa kanneen uffata dheeraa uffachuudhaan deemuu fi gabaa keessatti nagaa gaafatamuu barbaadan irraa of eeggadhaa. Akkasumas bakka-teessoo hangafa waldaa keessaa fi bakka-teessoo jalqabaa cidha keessaa. Warri mana dubartoota dhirsoonni irraa duan nyaatan, sababaan dheeraa kadhataa jiranis, kunniin murtii caala fudhatu.

Yesuusis fuula qabeenya mana qulqullummaa dura taaee, namoonni tuunni akkamitti naasii gara qabeenya mana qulqullummaatti darbatan ilaalaa ture. Fi sooressitoonni baayeen waan baayee keessa buusaa turan, akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeessaa tokko dhufuun saantima xixiqqoo lama keessa galchite, kunis quadrans taa. Afaan Oromoo (revised): Innis barattoota isaa waamee akkana isaaniin jedhe, Dhugumaan ani isiniin jedha, haadha hiyyeessaa hiyyeessaa kun warra gara mana qabeenya sanaa waa keessatti darbachaa jiran hundaa caalaa keessatti darbatte. Hundi isaanii baay’ina qabeenya isaanii keessaa darbataniiru, isheen garuu hiyyummaa ishee keessaa waan qabaatte hunda darbatte, jireenyaa ishee guutuu.

# 13

Yeroo inni mana qulqullummaa keessaa ba'aa jiruu, barattoonni isaa keessaa tokko akkana jedheen, Yaa barsiisaa, ilaali dhagaawwan akkamii fi ijaarsa akkamii! Yesuusis deebisee isaaniin jedhe, Ijaarsa guddaa kana ni argitaa? Dhagaan tokko iyyuu dhagaa biraa irra asitti hin hafu kan hin diigamne. Yeroo inni tulluu ejersoota irratti fuula duratti mana qulqullummaa taauu, Phexros, Yaaqoob, Yohaannis akkasumas Indiraas kophaa isaanii isa gaafachaa turan, Nutti himi yoom wantoota kunneen ni taan, fi mallattoon maal akka tau yommuu wantoota kunneen hundi raawwatamuu ga'an? Yesuus garuu deebisee isaanitti dubbachuu eegale, Of eeggadhaa; namni tokko isin hin gowwoomsin. Baayeen maqaa kootiin dhufanii, Ani isa jedhanii, namoota baayee ni gowwoomsu. Yommuu garuu waraanaa fi oduu waraanaa dhageessan, hin jeeqaminaa; kun tauu qaba, garuu dhumni ammallee hin dhufne. Sabni saba irratti ka'a; mootummaanis mootummaa irratti ka'a. Bakka garaa garaatti sochoosaan ni ta'a; beelaa fi jeequmsaanis ni ta'u. Kunneen jalqaba ciniinsa dhaloota ti. Isin garuu of eeggadhaa. Isaan gara waldaaleetti isin dabarsanii kennu; waldaalee amantaa isaanii keessattis ni tumamtu; akkasumas sababii kootiif mootota fi bulchitoota duratti dhugaa baatuu isaaniif ni dhaabbattu. Fi duraan dursee oduu gaarii kun saboota hundatti labsamuu qaba. Yommuu garuu isaan dabarsanii isin kennuuf isin geessan, maal akka dubbattan dursitanii hin yaaddofnaa, yookaan hin shaakallinaa. Garuu waan saaatii sana keessatti

isinii kennamu dubbadaa, isin warra dubbatan miti, Hafuurri Qulqulluun dubbata. Obboleessi garuu obboleessa gara duaatti ni kenna, abbaanis mucaa ni kenna, ijoolleen maatii isaanii irratti ni ka'u, isaanis ni ajjeesu. Akkasumas isin maqaa kootiin nama hunda biraa jibbamtoota taatu, garuu namni hanga dhumaatti obsuu kun ni fayyaa.

Yeroo garuu isin waan jibbisiisaa kan onuu kan Daani'el raajichi dubbate dhaabatee iddoo hin maluu argitan, namni dubbisu haa hubatu; yeroo sana warri Yihuudaa keessa jiran gara tulluuwwaniitti haa baqatan. Namni bantii mana irra jiru sun garuu gara manaatti gad hin buin yookaan waan tokko mana isaa keessaa fuudhuuf hin seenin. Namni dirree keessa jiru uffata isaa fuudhuuf gara duubaatti hin deebiin. Wayyoo garuu dubartoonni ulfaa taaniif fi warra hoosisan sana bara guyyoota sanaa keessatti! Kadhadhaa garuu akka baqannaan keessan yeroo gannaa hin taane. Guyyoonni sun rakkina tau, akkasii jalqaba uumama kan Waaqni uume irraa hanga ammaatti hin mulatin, ergasii immoo gonkumaa hin mulatu. Yoo Gooftaan guyyoota sana hin gabaabsisuu, namni kam iyyuu hin baraaramuu ture; garuu filatamtoota inni filatee jiru sanaaf jedhee guyyoota sana gabaabseera. Ergasii yoo namni tokko isiniin jedhe, Kunoo asitti Kiristoos, kunoo achitti, hin amanin. Qabatamtoota sobaa fi raajota sobaa ni kau; isaanis mallattoowwan fi dinqiiwwan ni kennu; kana gochuunis filatamtoota yoo danda'ame karaa irraa jal'isuuf. Isin garuu of eeggadhaa; kunoo waan hunda duraan dursee isinitti himeera. Garuu guyyoota sana keessatti, rakkina sana booda aduun ni

dukkanaaa, jiis ifa ishee hin kennitu, Urjiiwwan samii keessaa buaa tau, humnoonni samiiwwan keessa jiranis ni raafamu. Ergasii isaan Ilma Namaa kan humna guddaa fi ulfina qabaatee duumessa keessaa dhufu ni argu. Fi achii ergamtoota isaa ni erga, filatamtoota isaa immoo qilleensa afraniin, dhuma lafaa irraa hanga dhuma samiitti walitti ni qaba.

Muka harbuu irraa garuu fakkeenya baradhaa. Yommuu dameen ishee duraanuu lallaafaa taee baala baasu, akka ganni dhihaate ni beektu. Akkasumaas isin, yommuu wantoota kana taaa argitan, akka inni dhihootti balbala irra jiru beekaa. Dhugaa nan jedha isinitti, dhaloonni kun hanga wantoonni kunneen hundi raawwatamanitti gonkumaa hin darbu. Samiin fi lafti ni darbu, garuu jechoonni koo gonkumaa hin darban.

Waaee guyyaa sanaa yookaan saaatii sanaa garuu namni tokko iyyuu hin beeku, ergamtoonni samii keessa jiran iyyuu hin beekan, ilmi iyyuu hin beeku, abbaa malee. Ilaalaa, dammaqaa fi kadhadhaa, yeroon sun yoom akka tau waan hin beekneef. Akka nama imala deemaa kan mana isaa dhiisee, garboota isaatiif taayitaa kennee, tokkoo tokkoof hojii isaa kennee, eegduu balbaalaattis akka inni eegu ajaje. Kanaafuu eegaa, isin hin beektaniitii yoom gooftaan manaa sun dhufu, galgala yookaan halkan walakkaa yookaan yeroo indaanqoon iyyuu yookaan ganamaa. Inni tasaa dhufee utuu isin rafaa jirtan arguu hin qabu. Waan ani isinitti himu garuu, nama hundaatti nan hima; of eeggadhaa.

# 14

Faasiikaa fi ayyaana buddeena raacitii hin qabnee guyyaa lama booda ture. Luboonni hangafoonnii fi barreessitoonni akkamitti gowwoomsaan isa qabatanii ajjeesan barbaadaa turan. Isaan garuu, Ayyaana keessatti hin ta'in, akka raafamni uummataa hin uumamneef jedhan.

Yeroo inni Beetaaniyaa keessa mana Simoon namicha lamxii sanaa keessa ciisaa jiru, dubartiin tokko okkotee shittoo naardii qulqulluu gatii guddaa qabdu dhufte, okkotee sana caccabsitee mataa isaa irratti dhangalaaste. Namoonni tokko tokko ofitti aaranii, Balleessaan shittoo kanaa kun maaliif taasifame? jedhan. Shittoon kun dinaarii dhibba sadii olaanaa gurguramuun hiyyeeyyiidhaaf kennamu waan dandaeef isaan ishee ifatan. Garuu Yesuus akkana jedhe, Ishee dhiisaa; maaliif ishee rakkoo geessitu? Isheen hojii gaarii narra hojjette. Yeroo hunda hiyyeeyyii of waliin qabdu, fi yeroo barbaaddan isaaniif waan gaarii gochuu dandeessu, ana garuu yeroo hunda hin qabdan. Waan ishiin qabdu kun hojjette; qaamna koo awwaalaf dibuu dursite. Dhugaan ani isinitti hima, bakka yoo lallabame oduu gaarii kana gara addunyaa guutuutti, waan hojjette isheen yaadannoo isheef ni dubbatama.

Yihuudaan Iskaariyoot, inni tokko kudha lamaan keessaa, gara luboota hangafoota dhaqe akka isa isaanitti dabarsee kennu. Isaan garuu yommuu dhagahan gammadan, meetii isaaf

kennuuf waadaa galan; innis yeroo mijaatuun akkamitti akka isa dabarsuu dandau barbaada ture.

Guyyaa jalqabaa maxinoo hin bukaa'inii irratti, yeroo Faasiikaa aarsaa dhi'eessan, barattoonni isaa akkana jedhanii gaafatan: Akka ati Faasiikaa nyaattuuf eessa deemnee qopheessinuu barbaadda? Fi barattoota isaa keessaa lama erga, akkana jedheen isaanitti: Gara magaalaatti deemaa, namni tokko okkotee bishaan baataa isin argataa. Isa hordofaa, Akkasumas eessa yoo seene, gooftaa mana sanaa jedhadhaa akka barsiisaan jedhu, Manni bulchiinsa koo kan ani faasiikaa barattoota koo wajjin itti nyaadhu eessa jira? Innis isinitti kutaa olaanaa guddaa qophaaee qophii tae ni argisiisa; achitti nuuf qopheessaa. Barattoonni isaa ba'anii gara magaalaatti dhufan; akkuma inni isaanitti himéetti waan arganii faasiikaa qopheessan. Akkasumas galgalli erga taee booda, kudha lamaan waliin ni dhufa. Yeroo isaan ciisanii nyaachaa turanitti, Yesuus akkana jedhe, Dhugumatti ani isinitti nan hima; tokko keessan na dabarsee kenna, inni na waliin nyaatu. Isaan garuu gadduu jalqaban, tokkoon tokkoon isaanii immoo, Dhugumatti ana miti? jedhanii isa gaafachuu jalqaban; kan biraas, Dhugumatti ana miti? jedhe. Inni garuu deebisee isaaniin jedhe, Tokko kudha lamaan keessaa, kan na waliin waciitii keessatti cuuphaa jiru. Ilmi namaa dhugumaan deema akkuma waaee isaa barreeffametti, wayyoo garuu namicha sanaaf kan karaa isaatiin Ilmi namaa dabarsamu; gaarii ture isaaf utuu namichi sun hin dhalatiin. Fi yeroo isaan nyaachaa jiranuu, Yesuus buddeena fuudhee, erga eebbisee booda caccabsee isaaniif

kenne. Akkasumas, Fuudhaatii nyaadhaa; kun qaamna koo ti jedhe. Kooppii fuudhees galateeffatee isaaniif kenne, hundis isarraa dhugan. Fi isaaniin jedhe, Kun dhiiga koo kan kakuu haaraa, kan namoota baayeedhaaf dhangalaaa jiru dha. Dhugaa isinitti nan jedha, si'achi oomisha wayinii irraa gonkumaa hin dhugu, hanga guyyaa sanaatti, yeroo mootummaa Waaqaa keessatti haaraa ta'ee dhugu.

Akkasumas faarfannaa faarfatanii booda, gara tulluu ejersaa sanaa bahanii deeman. Akkasumas Yesuus isaaniin jedha, Hundi keessan halkan kana anarratti ni gufatu, akka barreeffame sana, Tiksee nan dhaaba, hoolonnis ni bittinneeffamu. Garuu erga ani kaee booda, isin dura bu'ee gara Galiilaa nan deema. Phexiroos garuu akkana jedheen: Yoo namoonni hundinuu gufatan iyyuu, ani garuu hin gufadhu. Yesuusis akkana jedheen: Dhugumatti sitti nan hima, ati hara halkan kana keessa, indaanqoon utuu yeroo lama hin iyyin dura, yeroo sadii na ganta. Phexroos garuu baayee cimsinee, Yoo si waliin duuun na barbaachise iyyuu, gonkumaa si hin ganu jedhe. Haaluma kanaan immoo isaan hundi jedhan.

Dhufan gara bakka maqaan isaa Getsemaanii jedhamu, fi barattoota isaatiin jedha, As taaaa hanga ani kadhannaa. Fi Phexiroos, Yaaqoobii fi Yohaannisii ofii isaa waliin fudhate, akkasumas baayee dhiphachuu fi yaaddoo keessa seenuu jalqabe. Fi isaaniin jedhe, Lubbuun koo hanga duaatti baayee gadditi. Asitti turaa fi eegaa. Fi fuulduratti xinnoo darbee, fuula isaa irra lafatti kufee kadhachaa ture akka, yoo dandaama tae,

saaatiin sun isa irraa darbu. Fi inni akkana jedha ture, Yaa Abbaa, Abbaa, wanti hundi siif dandaama, xoofoo kana narraa fuudhi, garuu waan ani fedhu miti, garuu waan ati fedhu. Fi dhufee isaan rafaa argata, Phexroosiin immoo akkana jedha, Simoon, rafaa jirtaa? Saaatii tokko eeguuf hin dandeessine? Dammaqaa turaa fi kadhannaa, akka qormaata hin seenne; hafuurri dhugumatti fedhii qaba, foonni garuu dadhabaa dha. Ammas deemee, dubbii isa sana irra deebiee kadhate. Fi deebiee argite isaan ammas rafaa jiru, sababiin iji isaanii ulfaataa tureef, fi maal akka isaaf deebisan hin beekan. Fi yeroo sadaffaa dhufa, isaaniin jedha, Amma raftu? Boqottu? Saatiin dhufteetti! Kunoo, Ilmi Namaa harka cubbamtootaatti kennama. Kaaa, haa deemnu; kunoo namichi na dabarsuu dhiheeffateera.

Akkasumas battalumatti, utuu inni dubbachaa jiruu, Yihuudaa Iskaariyoot, kudha lamaan keessaa tokko ni dhufa, akkasumas isa waliin namoonni baayeen goraadee fi muka qabatanii, luboota hangafoota, barreessitotaa fi maanguddoota irraa ergaman. Namichi isa dabarsaa ture garuu mallattoo isaaniif kennee ture jedhee, Isa ani dhungatu inni mataan isaa dha; isa qabaa fi nagaan geessaa. Innis dhufee battaluma gara isaa dhiyaatee, Nagaa, barsiisaa jedheen; achis isa dhungache. Isaan garuu harka isaanii irratti kaa'anii isa qaban. Garuu namni tokko warra achuma dhaabatanii keessaa goraadee isaa luuqee garbicha luba ol aanaa dhaabe, gurra isaa irraa kute. Fi Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Akka saamtuu irratti baatan goraadee fi muka qabattanii ana qabachuuf dhuftan, Guyyuma guyyaan ani mana qulqullummaa keessatti isin barsiisaa ture, fi isin na hin

qabne. Garuu kunis akka barreeffamoonni raawwataman ta'eef. Akkasumas isa dhiisanii hundi baqatan. Dargaggeessi tokko uffata quncee talbaa qofa dhagna qullaa isaa irratti uffatee isa hordofe. Dargaggeessonni immoo isa qaban. Inni garuu huccuu quncee talbaa sana dhiisee qullaa isaanii biraa baqate.

Akkasumas isaan Yesuusin gara luba olaanaa geessan, akkasumas luboonni olaanoo hundi, maanguddoonnii fi barreessitoonni isaatti walitti dhufan. Phexroos fagoo irraa hanga oobdii luba ol aanaa keessatti isa duukaa bue, gargaartoota wajjin taaee ibidda bira of hoisaa ture. Luboonni hangafoota fi manni murtii guutuun Yesuusitti ragaa dhiyaatu barbaadaa turan isa ajjeesuuf, garuu hin arganne. Baayeen dhugaa-sobaa isa irratti dhugaa bahuuf turan, garuu dhugaa-baatnoonni isaanii wal hin qixne. Namoonni tokko tokko kaanii waaee isaa dhugaa soba dhugaa baasaa turan jedhanii. Sababii nu isa dubbachuu isaa dhageenye, Ani mana qulqullummaa kana kan harka namaatiin hojjetame diigee, guyyoota sadii keessatti kan biraa harka namaatiin hin hojjetamne nan ijaara jedhu. Akkasumas akkas iyyuu ragaan isaanii wal qixa hin turre. Lubni olaanaan kaee gara gidduutti dhufee Yesuusin akkana jedhee gaafate: Ati deebii tokko illee hin kennitu? Namoonni kunniin maal sitti dhugaa bahu? Inni garuu calise ture fi homaa hin deebifne. Ammas lubni ol-aanaan isa gaafachaa ture fi isatti jedha, Ati Kiristoos ilma isa eebbifamaa mitii? Yesuus garuu akkana jedhe, Ani isa; isin Ilma Namaa humna cina mirgaa taaee fi duumessa samiitiin dhufaa jiru ni argitu. Luba guddaan sun garuu uffata isaa tarsaasee jedha,

Maal ammallee barbaachisummaa dhugaa baatotaa qabna? Isin arrabsoo sana guutumaan guutuutti dhageessaniirtu, maal isinitti fakkaata? Isaan garuu hundi akka inni duaaf yakka qabu murteessan. Akkasumas namoonni tokko tokko tuufuu isatti, fuula isaa dhoksuu, isa rukutuu fi isaaniin jedhuun jalqaban, Nuuf raaji dubbadhu, eenyu akka si rukute. Akkasumas gargaartonni dha'ichaan isa dha'an.

Pheexroos gadii oobdii keessa jiruu, xomboreewwan luba ol aanaa keessaa tokko dhufti Phexros akka ho'ifamaa jiru argitee, isatti ilaaltee jetti, Atis Yesuus Naazreeta sanaa wajjin turte. Inni garuu gane jedhee, Ani hin beeku yookaan hin hubadhu waan ati jettu. Akkasumas inni gara alaa gara karra durattiitti bahe, ergasii kukuun iyyite. Isheen dargaggeen sun isa argitee ammas namoota achi dhaabataniif, Inni isaanii keessaa dha jechuu jalqabde. Inni garuu ammas gab-gabe ture. Yeroo muraasa booda immoo warri achi dhaabatanii turan ammas Phexroosiitiin jedhan, Dhugumaan ati isaan keessaa ti; ati nama Galilaawaa ti, akkasumas haasaan kee ni fakkaata. Inni garuu abaaruu fi kakasuu jalqabe akka, Ani namicha kana kan isin jettan hin beeku. Ammas indaanqoon lammaffaa iyyite. Pheexiroos jecha Iyyaasuu isaaf jedhe sana yaadatee: Osoo kukoon yeroo lama hin iyyin dura, ati yeroo sadii na ganta. Kana booda inni booye.

# 15

Fi battalumatti ganama luboonni hangafoota maanguddoota, barreessitootaa fi mana murtii guutuu waliin mari'ii erga godhatan booda, Yesuusin hidhanii geessanii Philaaxoositti dabarsanii kennan. Fi Philaaxoos isa gaafate, Ati mootii Yihuudotaa mitii? Inni garuu deebisee isaaf jedhe, Ati jetta. Luboonni hangafoota himataa baayee isa himatanii turan, inni garuu homaa hin deebisne. Inni garuu Phiilaaxoos ammas isa gaafatee jedhe, Homaa hin deebiftu? Ilaali meeqa waa'ee keetii dhugaa ba'an. Yesuus garuu ammas deebii tokko illee hin kennine, kanaafuu Philaaxoos baayee dinqisiifate. Akka ayyaanaatti garuu hidhaamaa tokko isaaniif gadi dhiisaa ture, kan isaan gaafatan. Ture garuu namichi Barabaas jedhamee waamamu finciltoota waliin hidhame, isaan kanneen fincila keessatti ajjeechaa hojjetanii turan. Namoonni baayeen iyyanii booda, akkuma yeroo hunda isaaniif hojjetu sana gaafachuu jalqaban. Pilaaxoos garuu deebisee isaaniin jedhe, Mootii Yihuudootaa isiniif gadi dhiisuu barbaadduu? Inni akka luboonni hangafoota hinaaffaan isa dabarsanii turan ni beeka ture. Garuu luboota hangafoonni uummata kakaasan akka inni qooda kanaa Barabaas isaaniif gadi dhiisu. Philaaxoos garuu deebisee ammas isaaniin jedhe, Yoos maal akkan godhu barbaaddu namicha isin mootii Yihuudootaa jettan kana? Isaan garuu ammas iyyatan, Isa fannisaa! Philaaxoos garuu isaaniin jedhe, Inni maal hamaa hojjete? Isaan garuu caalaa iyyatanii, Fannisii isa! jedhan. Phiilaaxoos garuu namoota hedduu sana gammachiisuu barbaadee, Baraabaas isaaniif gad dhiise; Yesuus immoo erga garafee booda akka fannifamuuf kenne.

Loltoonni garuu isa gara mana murtii keessaatti geessan, kunis mana bulchiinsaa dha, fi garee loltoota guutuu walitti waaman. Akkasumas isa uffisu diimaa, akkasumas isaaf gonfoo qoraattii maratan naannessuu. Isaanis isa simachuu jalqaban. Nagaan si haa ga'u, yaa mootii Yihuudootaa! Mataa isaa shambaqqoodhaan rukutaa turan, isaattis tufa turan, jilbas kaauudhaan fuula isaa duratti jilbeenfachaa turan. Yommuu isaaf qoosan booda, diimaa isa irraa baasan, uffata isaa kan dhuunfaa itti uffisan, akkasumas akka isa fannisaniif gad isa baasan.

Fi isaan Simoonaa Qireenaa tokko kan darbu, kan lafa qotiinsaa irraa dhufu, abbaa Iskindiroos fi Ruufoos dirqisiisan akka inni fannoo isaa fuudhu.

Akkasumas isaan isa Golgotaa irratti geessan, bakka inni yoo hiikamu bakka buqqee jedhu. Isaanis daadhii wayinii qamadii waliin makame akka inni dhugu isaaf kenaa turan, garuu inni hin fudhanne. Erga qurxii irratti isa fannisanii booda, uffata isaa qoodanii, ixaa darbachuudhaan eenyu maal akka fudhatu murteessan. Ture immoo saaatii sadaffaa, isaanis isa fannisan. Barreeffamni sababaa isaa kan barreeffame ture, Mootiin Yihuudootaa.

Akkasumas isa waliin hattoota lama fannisu, tokko mirga isaa irraa fi tokko bitaa isaa irraa. Barreeffamni sun kan jedhu guutame, Namoota seeraleyyii wajjin lakkaaame. Namoonni achiin darban mataa isaanii raasaa isa arrabsaa turan; akkanas

jedhan, Haa! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyoota sadii keessatti deebiftee ijaartuu Ofii kee fayyisiitii fannoo irraa gadi bui. Haaluma walfakkaataan garuu luboonni hangafoota barreessitootaa wajjiin wal qoosaa turan, Namoota biroo baraaree jira, garuu ofii isaa baraaruu hin dandau jedhan. Kiristoos Mootiin Israael amma fannoo irraa haa buu, akka arginnee isaatti amanuuf. Warri isa wajjin fannoo irratti rukutamanis isa arrabsu turan.

Sa'aatii jahaaffaa ta'ee garuu, dukkanni biyya guutuu irratti hanga sa'aatii saglaffaatti bu'e. Saaatii sagalaffaatti Yesuus sagalee guddaadhaan iyyee akkana jedhe: Eloyi Eloyi, limaa sabaaktaanii? Kunis yoo hiikame, Waaqayyo koo, Waaqayyo koo, maaliif na dhiifte? jechuudha.

Namoonni muraasa achuma dhaabatanii turan keessaa tokko tokko waan kana dhaga'anii, Ilaali, Eeliyaas ni waama jedhan. Tokko garuu fiigee, isponjii dhangaggaa guutee ulee irratti naannessee isa obaasuuf yaale, akkana jedhee: Dhiisaa! Haa ilaallu yoo Eeliyaas isa gadi buusuuf dhufa. Yesuus garuu sagalee guddaa dhiisee hafuura isaa kan dhumaa baase. Akkasumas golgaan mana qulqullummaa irraa olii kaasee hanga gadiitti gara lamaatti gargar qoodame. Ajajaan loltootaa fuula isaa duratti dhaabatee ture garuu akka inni akkasitti iyyee hafuura isaa dabarsee argee, Dhugumatti namni kun ilma Waaqaa ture jedhe. Dubartoonni fagoodhaa ilaalaa turan; isaan keessatti Maariyaam Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoob xiqqaa fi Yoosee, akkasumas Saalomeen turan. Isaan kanneen

yommuu Galiilaa keessa ture isa hordofaa fi isa tajaajilaa turan, akkasumas dubartoonni biroo baayeen isaan isa wajjin gara Yerusaalem ol baan.

Yeroo duraanuu galgalli taee, sababii guyyaan qophii waan tureef, innis guyyaa Sanbata dura, Yoosef namichi Ariimaatiyaadhaa dhufe, miseensa marii kabajamaa, kan inni mataan isaas mootummaa Waaqaa eegaa ture, ija jabinaan gara Philaaxoos seenee reeffa Yesuus gaafate. Philaaxoos garuu yoo inni duraan due dinqisiifate, fi ajajaa dhibbaa waamee yoo yeroo dheeraa due isa gaafate. Erga ajajaa dhibbaa irraa beekee booda, reeffa sana Yoosefiif kenne. Fi huccuu quncee talbaa bitee, gadi buusee isa marmaarse huccuu quncee talbaa sanaan, akkasumas isa kaae awwaala keessa kan kattaa keessaa murame ture, fi dhagaa gangalche balbala awwaala sanaa irra. Garuu Maariyaam Magdaleenaa fi Maariyaam Yoosee eessa akka inni kaaamu argan.

# 16

Sanbanni erga darbee booda, Maariyaam Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoob, fi Saaloomee urgooftuu bitatan akka dhufanii isa dibanif. Fi ganama barii guyyaa jalqabaa torban keessaa, yeroo aduun baatetti gara awwaalaa dhufan. Akkasumas isaan ofii isaaniitti dubbachaa turan, Eenyutu dhagaa kana balbala awwaala irraa nuuf gangaleessa? Yommuu ol ilaalaniis, dhagaan sun akka garagalfamee jiru argan; dhagaan sun baayee guddaa

tureetii. Yommuu awwaala sana seenanii, dargaggeessa uffata adii uffatee karaa mirgaan taae tokko argan; baayee dinqisiifatanis. Inni garuu akkana isaaniin jedhe, Hin sodaatinaa; Yesuus Naazreeta fannifame sana ni barbaaddu. Inni kaeera; asitti hin jiru. Ilaalaa iddoo itti isa kaaan. Garuu deemaa, barattoota isaatii fi Phexroositti himaa akka inni isin dura deemu gara Galiilaa; achitti isa argitu, akkuma isinitti jedhe. Isaanis awwaala irraa ba'anii baqatan; hollannaa fi naasisuun isaan qabeeraatii. Nama tokkottis waan tokko hin dubbanne; sodaachaa turaniitii.

Kaee garuu ganama jalqaba Sanbataa jalqaba Maariyaam Magdaaleenitti mulate, ishee irraa inni hafuurota hamoo torba baasee ture. Isheen deemtee warra isa wajjin turan kanneen gaddaa fi boo'aa jiraniif gabaaftee. Isaanis akka inni jiraataa fi isheen isa argite dhaga'anii, hin amanne. Kana booda lamaan isaanii keessaa deemaa jiraniif bifa biraa keessatti mul'ate, gara lafa qotiinsaatti deemaa turaniif. Isaaniis deemanii warra hafaniif gabaasan, garuu isaan sana hin amananne. Booda, ciisaa jiran kudha tokkoof mul'ate, fi amantii dhabuu isaaniitii fi jabeessuu onnee isaanii itti dheekkame, sababii warra isa ka'e argan hin amanneef. Innis isaaniin jedhe, Deemtanii gara addunyaa hundaa dhaqaatii oduu gaarii uumama hundaaf labsaa. Namni amane fi cuuphame ni fayyaa; namni hin amanne garuu ni murteeffama. Mallattoonni garuu warra amananiif kunniin ni hordofu; maqaa koo keessatti hafuurota hamoo ni baasu, afaanota haaraa ni dubbatu. Boofawwan ol fuudhu, yoo waan dua fidu tokko illee dhuganii, isaan hin

miidhu; dhukkubsattoota irratti harka kaau, gaariis ni qabaatu.

Gooftaan erga isaanitti dubbatee booda gara samiitti ol fudhatamee harka mirga Waaqaa cinatti taae. Isaan garuu ba'anii bakka hundatti lallaban, Gooftaan waan waliin hojjetuu fi dubbii sana mallattoowwan isa hordofan kanaan waan mirkaneessuuf. Ameen.

# Lakkoofsota

## 1

Gooftaan Museedhaan gammoojjii Siinaa keessatti, dunkaana dhuga-baatuu keessatti, guyyaa tokkoffaa jia lammaffaa, waggaa lammaffaa erga isaan biyya Gibxii bahaniin booda dubbatee jedhe Jalqaba waldaa Israael hunda akka firoomatti, akka manneen abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti fuudhaa. Dhiira hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, kan humna Israael keessatti bahuun hunda, isaan humna isaanii waliin lakkaaaa; ati fi Aaroon isaan lakkaaaa. Akkasumas isin waliin tokkoon tokkoon gosa tokkoo tokkoo bulchitoota akkaataan, manneen abbootii akkaataan ni ta'u.

Akkasumas kanneen maqaawwan namoota warri isin waliin dhaabbatan, kan Ruubeen keessaa, Eliisuur ilma Shedeeyuur, Kan Siimewoon keessaa, Salaamiyeel ilma Suurisadaay. Kan Yihuudaa keessaa, Naasoon ilma Amiinidaab. Kan Isaakor, Naatnaa'el ilma Soogaar. Zebuuloonii, Eliaab ilma Heeloon;

ilmaan Yoosefiitii Efreemii, Eliishaamaa ilma Amihuud; Manaasee keessaa, Gamaaliyeel ilma Phedaasuur. Kan Beniyaamiin, Abiidaan ilma Gideoonii. Kan Daan, Ahiiezer ilma Amishadaay. Gosa Aasheer keessaa, Faagaaeel ilma Ekraan. Kan Gaad keessaa, Eliisaaf ilma Raagueel. Kan Naftaalem, Ahiiraa ilma Eenaan. Isaan kunniin waamtoonni waldaa ti, bulchitoonni gosoota akka maatii isaaniitti, ajajjoonni kumaatamaa Israael ti.

Museen fi Aroon namoota kana kanneen maqaan waamaman fudhatan. Waldaa hunda guyyaa tokkoffaa jia lammaffaa waggaa lammaffaa keessatti walitti qaban, akkasumas akka dhaloota isaaniitti, akka maatii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti galmeeffaman, umrii waggaa digdamaa fi ol, dhiira hunda akka mataa isaaniitti. Akkaataa Gooftaan Musee ajaje sanatti, isaan gammoojjii Siinaa keessatti lakkaaaman.

Ilmaan Ruubeen ilma hangafa Israaeel akka firooma isaaniitti, akka gosaa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, mataa mataan isaanii lakkaaaman; dhiironni hundi kanneen umuriin isaanii waggaa digdamaa fi isaa ol tae, namni hundi kan waraanaaf bahuun dandau, Lakkoofsi isaanii gosa Ruubeen keessaa, jaa fi afurtama kumaatamaa fi dhibba shan. Ilmaan Simi'oon akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, hundinuu kan humna keessatti ba'u. Lakkoofsi isaanii gosa Simi'oon keessaa sagal fi shantamni kumaatamaa fi dhibbi sadii ture.

Ilmaan Yihuudaa akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti bahuun, Lakkoofsi isaanii gosa Yihuudaa keessaa, afur fi torbaatama kumaatamaa fi dhibba jaha ture.

Ilmaan Isaakor akka maatii isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti bahuun. Lakkoofsi isaanii gosa Yisaakor keessaa, kuma shantamii afur fi dhibbi afur ture. Ilmaan Zebuuloon akka firooma isaanii, akka gosa isaanii, akka mana abbootii isaanii, akka lakkoofsa maqaa isaanii, akka mataa isaanii, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti ba'u, Lakkoofsi isaanii gosa Zebuuloon keessaa torba fi shantamni kumaatamaa fi dhibbi afur ture.

Ilmaan Yoosefitti, ilmaan Efreem akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti ba'u. Lakkoofsi isaanii gosa Efreem keessaa, kumaawwan afurtama fi dhibba shan. Ilmaan Manaasee akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiironni hundi, umrii waggaa digdamaa fi isaa ol, namni hundi kan humna

waraanaatti ba'u, Lakkoofsi isaanii gosa Minaasee keessaa, kuma soddoma lama fi dhibba lama ture. Ilmaan Benyaamiin akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiironni hundi umuriin isaanii waggaa digdamaa fi isaa ol, namni hundi kan humna waraanaatti ba'u, Lakkoofsi isaanii gosa Beniyaam keessaa kuma soddoma shaniin dhibba afur ture. Ilmaan Gaad akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti bahuun. Lakkoofsi isaanii gosa Gaad keessaa, kumaatama afurtamii shanii fi dhibba jahaa shantama ture.

Ilmaan Daan akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, hundinuu kan humna keessatti ba'u. Lakkoofsi isaanii gosa Daan keessaa, kumaawwan jaatama lama fi dhibba torba ture. Ilmaan Aasheer akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti, akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessa bahuun. Lakkoofsi isaanii gosa Aasheer keessaa tokko fi afurtama kumaatamaa fi dhibba shan ture.

Ilmaan Neftaalem akka firooma isaaniitti, akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, akka lakkoofsa maqaa isaaniitti,

akka mataa isaaniitti, dhiirota hunda umrii waggaa digdamaa fi ol, namni hundi kan humna keessatti ba'u. Lakkoofsi isaanii gosa Neftaalem keessaa, kuma shantamii sadii fi dhibbi afur ture.

Kun lakkoofsa kan Museen, Aroon fi bulchitoonni Israael namoonni kudha lama lakkoofsan; tokkoon tokkoon namaa gosa tokkoof, gosa manneen maatiitiif turan. Lakkoofsi ilmaan Israa'el hundaa humna isaanii wajjin, nama waggaa digdama fi isaa ol, namni loluu ba'u hundi Israa'el keessatti ta'e. Kumaawwan dhibba jaha fi kuma sadii fi dhibba shan fi shantama.

Garuu Lewwonni gosa maatii isaanii keessaa ilmaan Israael gidduutti hin lakkaaamne. Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilaali, gosa Lewwii hin lakkaain, fi lakkoofsa isaanii hin fudhatin gidduu ilmaan Israael keessatti. Atis Lewwota dunkaana dhugaa barruu irratti, mi'oota ishee hunda irratti, fi waan ishee keessa jiru hunda irratti ramadi. Isaan mataan isaanii dunkaana fi mi'oota ishee hunda ni baatu, isaan mataan isaanii keessatti ni tajaajilu, fi naannoo dunkaanaa ni qubatu. Yeroo dunkaanni ol kaafamu, Lewwonni ishee haa diigan, yeroo dunkaanni dhaabamu immoo, ni dhaaban, alagaan dhihaatu immoo haa duu. Ilmaan Israaeel ni qubatu, tokkoon tokkoon namaa tartiiba isaa keessatti, fi tokkoon tokkoon namaa akka hoogganummaa isaatti, humna isaanii waliin. Lewwonni garuu naannoo dunkaana dhuga-baatuu fuullee haa qubatan, fi cubbuu ilmaan Israael keessatti hin

jiraatu. Lewwonni mataan isaanii eegumsa dunkaana dhuga-baatuu ni eegu. Ilmaan Israaelis akkuma waan hundumaa Gooftaan Musee fi Aroonitti ajaje sanaatti godhan.

# 2

Gooftaan Musee fi Aroonitti dubbatee akkana jedhe, Namni tokko tokkoon akka tartiiba isaatti, akka alaabaa isaatti, akkasumas akka manneen aabbootii isaaniitti qabatee, ilmaan Israael haa qubatan; fuula dunkaana dhuga-baatummaatti, naannoo isaatti ilmaan Israael ni qubatu. Akkasumas warri jalqaba qubatan gara ba'a biiftuutti, ajaja qubata Yihuudaa humna isaanii waliin, akkasumas bulchaan ilmaan Yihuudaa, Nahasoon ilma Amiinaddaab. Humni isaa warri qorataman, afur fi torbaatama kumaatamaa fi dhibba jaha. Akkasumas warri itti aanan qubatan gosa Yisaakor, akkasumas bulchaan ilmaan Yisaakor Naatnaa'el ilma Soogaar. Humni isaa kan qorataman, kuma shantamii afurii fi dhibbi afur. Warri gosa Zaabuloon bira qubatan, fi bulchaan ilmaan Zaabuloon Eliaab ilma Heeloon ture. Humni isaa warri qorataman torba fi shantama kumaatamaa fi dhibba afur turan. Warri qubata Yihuudaa keessaa qorataman hundi, kuma dhibba saddeettamaa fi kuma jaaa fi dhibba afur, humna isaanii waliin jalqabatti ni ka'u. Gareen qubata Ruubeen gara kibbaatti humna isaanii, fi bulchaan ilmaan Ruubeen Eliisuur ilma Shediiyuur. Humni isaa warri lakkoofaman, ja'a fi afurtama kuma fi dhibba shan. Akkasumas warri itti aanan qubatan gosa Simi'oon,

akkasumas bulchaan ilmaan Simi'oon, Salaami'eel ilma Suurisaadaay. Humni isaa kan qoratame, kumaatamni sagal fi shantamaa fi dhibbi sadii. Akkasumas warri itti aanan qubatan gosa Gaad, akkasumas bulchaan ilmaan Gaad Eliisaaf ilma Raagueel ture. Humni isaa warri lakkaa'aman kuma afurtamii shaniin dhibba jahaa fi shantama ture. Warri qubata Ruubeen qophaaaman hundi, dhibba shantamni tokko kumaatamni, dhibbi afur fi shantamni, humna isaanii waliin lammaffaa ka'u.

Dunkaanni dhuga-baatuu ni fudhatama, akkasumas qubanni Lewwotaa gidduu qubannootaa ni argama. Akkuma isaan qubatan, akkasumas ni kau, tokkoon tokkoon namaa iddoo isaa qabatee akkaataa hoogganummaatti. Ajajni qubata Efreem galaana biraa humna isaanii wajjin, fi bulchaan ilmaan Efreem, Eliishaamaa ilma Amihuud. Humni isaa warri lakkoofaman, afurtama kumaatamaa fi dhibba shan.

Akkasumas warri qubatan kanneen itti aanan gosa Minaasee, akkasumas bulchaan ilmaan Minaasee, Gamaaliyeel ilma Phaadaasuur. Humni isaa kan qoratame, kuma soddoma lama fi dhibba lama. Akkasumas warri qubatan kanneen itti aanan gosa Beniyaam, akkasumas bulchaan ilmaan Beniyaam Abiidaan ilma Gideoonii dha. Humni isaa kan qoratame kuma soddoma shaniin dhibba afur ture. Warri qubata Efreem keessaa lakkoobsaman hundi dhibba kuma tokkoo fi saddeet kuma dhibba waliin humna isaanii sadaffaa ni ka'u.

Tartiiba qubata Daan gara kaabaatti humna isaanii waliin, fi

bulchaan ilmaan Daan, Ahiizer ilma Amiishadaay. Humni isaa warri qorataman, kuma jaatamii lama fi dhibba torba. Akkasumas warri itti aanuun isaa qubatan gosti Aasheer, akkasumas bulchaan ilmaan Aasheer Fagi'eel ilma Ekraan. Humni isaa warri qorataman, kuma afurtamii tokkoo fi dhibba shan. Akkasumas warri itti aanan qubatan gosa Neftaalem, akkasumas bulchaan ilmaan Neftaalem Ahiiraa ilma Eenaan. Humni isaa warri qorataman, kuma shantamii sadii fi dhibbi afur. Warri qubata Daan keessaa lakkoobsaman hundi, kuma dhibba tokkoo fi shantamii torba fi dhibba jaha, akka ajaja isaaniitti dhumatti ni ka'u.

Kun lakkoofsi ilmaan Israael akka mana abbootii isaaniitti, guutuu lakkoofsi qubataa waliin humna isaanii, dhibba jaa kumaatamaa fi kuma sadii dhibba shan shantamaa. Lewwonni garuu isaan waliin hin lakkaaamne, akkuma Gooftaan Musee ajajetti. Ilmaan Israael waan Gooftaan Musee ajaje hunda hojjetan; akkasitti tartiiba isaaniitiin qubatan; akkasittis tokkoon tokkoon isaanii gosaa isaaniitiin, mana abbootii isaaniitiin wal qabatanii kaan.

# 3

Kunniin dhalootawwan Aroon fi Musee, guyyaa Gooftaan Musee wajjin tulluu Siinaa irratti dubbate sanaa dha. Kunniin maqaalee ilmaan Aroon: ilmi hangafni Naadaab, akkasumas Abiihuu, Ele'aazaar, fi Iitaamaar. Kunniin maqaalee ilmaan

Aroon, luboota dibaman, kanneen harki isaanii luboota tauuf tajaajiluuf qulqulleeffame. Naadaabii fi Abiihuu fuula Gooftaa duratti duan, yeroo isaan ibidda ormaa fuula Gooftaa duratti gammoojjii Siinaa keessatti dhiheessan, ijoolleen isaaniif hin turre, Elaazaarii fi Iitaamaar immoo abbaa isaanii Aroon waliin luba tajaajilan.

Fi Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Gosa Lewwii fudhadhuutii fuula Aroon luba duratti isaan dhaabi, isaanis isaaf haa tajaajilan. Akkasumas isaan eegumsa isaa ni eegu, akkasumas eegumsa ilmaan Israael fuula dunkana dhuga-baatii dura, hojiiwwan dunkana hojjechuuf. Isaanis mi'oota dunkaana dhuga-baatii hunda ni eegu, akkasumas eegumsa ilmaan Israa'el hojii dunkaanaa hundaan keessatti ni eegu. Atis Lewwota Aroonii fi ilmaan isaa lubootaaf ni kennita; isaan kunniin ilmaan Israael irraa kennaa ta'anii naaf kennamaniidha. Aroon fi ilmaan isaa dunkaana dhuga-baatii irratti ni ramadda, isaanis lubummaa isaanii, waan iddoo aarsaa irratti hunda, fi waan golgaa keessa jiru hunda ni eegu. Alagaan tuqu garuu ni du'a. Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Fi kunoo, ani Lewwota gidduu ilmaan Israael keessaa fudheen, bakka hangafoota hundaa kanneen gadameessa banan ilmaan Israael keessaa; furiin isaanii ni ta'u, fi Lewwonni kanuma koo ni ta'u. Naaf jedha hunduu hangafa, guyyaa rukute ani hunduu hangafa biyya Gibxi keessatti, qulqulleesse naaf hunduu hangafa Israael keessatti; namaa irraa hanga horii naaf tau, ani Gooftaa.

Gooftaan gammoojjii Siinaa keessatti Museetti dubbatee akkana

jedhe, Ilmaan Lewwii akka mana abbootii isaaniitii fi akka gosa isaaniitiin ilaali; dhiira hunda jia tokkoo fi ol tae lakkaai. Akkasumas Musee fi Aroon isaan daawwatan karaa sagalee Gooftaa, akkuma Gooftaan isaaniif ajaje sanatti.

Isaan kunniin ilmaan Lewwii maqaa isaaniitiin: Geershoon, Qohaati, fi Meraarii turan. Akkasumas kanneen maqaalee ilmaan Gedsoon akka gosoota isaanii ti: Loobenii fi Semeeyi. Akkasumas ilmaan Ka'aat akka gosoota isaaniitti: Amraam, Isaakar, Kebroon fi Ozii'eel. Ilmaan Merarii akka gosoota isaaniitti: Mooli fi Muusii; isaan kunniin gosoota Lewwotaa akka manneen abbootii isaaniitti. Gershoniif sabni Lobeni fi sabni Shimei; isaan kunniin sabboota Gershon ti. Lakkoofsi isaanii akka baayina dhiiraa hundaa kan umuriin isaanii jia tokko fi ol tae, kuma torba dhibba shan ture. Akkasumas ilmaan Geershoon dunkaana duubaan galaana bira qubatu. Akkasumas bulchaan mana maatii uummata Geersoon Eliisaaf ilma Daa'el ture. Eegumsi ilmaan Geershoon dunkaana dhuga barruu keessatti dunkaana fi haguuggii, akkasumas haguuggii balbala dunkaana dhuga barruu ture. fi golgaawwan oobdii, fi golgaa karra oobdii kan dunkaana irra jiru, fi waan hafe hunda hojiiwwan isaa keessaa.

Gara Ka'aatiif sabni Amraam tokko, fi sabni Isaakar tokko, fi sabni Kebroon tokko, fi sabni Ozii'eel tokko; isaan kunniin saboota Ka'aat ti akka lakkoofsaatti. Dhiirri hundi jia tokkoo fi ol, kuma saddeet fi dhibba jaha, eegumsa wantoota qulqulluu eegu turan. Saboonni ilmaan Qahaati gama kibbaa dunkaanaa

ni qubatu. Akkasumas hoogganaan mana abbootii maatii uummata Qahaati Eliisaafaan ilma Uzii'eel ture.

Eegumsi isaanii taabota, minjaala, baattuu ibsaa, iddoowwan aarsaa, mi'oota qulqulluu kanneen isaan itti tajaajilan hunda, haguuggii fi hojii isaanii hunda ture. Akkasumas hoogganaan hooggantoota Lewwotaa, Ele'aazaar ilmi Aroon lubaa, wantoota qulqulluu eeguuf muudame ture. Gosa Mooliitii fi gosa Muusii Meraariif; isaan kunniin gosa Meraariitiif. Lakkoofsi isaanii akka lakkoofsa isaanii, dhiira hunda umrii jia tokkoo fi ol, kuma jaa fi shantama ture. Akkasumas hoogganaan mana abbootii saba Meraarii, Suurii'eel ilmi Abiihayiil, cinaacha dunkaanaa gara kaabaatti qubata. Lakkoofsi eegumsa ilmaan Meraarii: mataa dunkaanaa, danqaraawwan ishee, utubaawwan ishee, buuuraalee ishee, mi'oota isaanii hunda, fi hojii isaanii. fi utubaawwan oobdii naannoo, buuuraalee isaanii, qofoo, fi funyoo isaanii.

Warri fuula dunkaana dhuga-baatummaa duratti ka'a biiftuu irraa qubatan Musee, Aroon fi ilmaan isaa yoo taan, isaan eegdota iddoo qulqulluu eegaa ilmaan Israaeliif turan; alagaan kan tuqu garuu ni du'a. Lakkoofsi hundi Lewwotaa kanneen Museen fi Aroon karaa sagalee Gooftaatiin akka gosoota isaaniitti lakkaa'an, dhiirri hundi jia tokkoo fi ol, kuma digdamii lamatu ture.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Ilmaan Israael keessaa dhiira hangafa hunda jia tokkoo fi isaa ol tae lakkaai; maqaa isaaniitiin

lakkoofsa isaanii fuudhaa. Akkasumas Lewwota naaf ni fudhatta, ani Gooftaa, bakka hangafoota hundaa ilmaan Israael, akkasumas horiin Lewwotaa bakka hangafoota hundaa horii ilmaan Israael ni fudhatta. Akkasumas Museen akka Gooftaan isa ajajetti ilmaan Israael hunda keessaa hangafoota daawwate. Akkasumas hangafoota dhiirota hundi akka lakkoofsaatti, maqaa irraa jia tokkoo fi olii irraa lakkoobsa isaanii keessaa, kuma digdamii lama, dhibba lama torbaatamii sadii taan. Gooftaan gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Lewwota fudhadhu ilmaan hangafoota Israael hundaa bakka buusuuf, akkasumas horiin Lewwotaa horiin isaanii bakka buusuuf; Lewwonni kan koo ni tau, ani Gooftaa. Akkasumas furii sadii fi torbaatamaa fi dhibba lamaa kan warri Lewwota caalaa dabalaman ijoollii hangafa ilmaan Israael keessaa, Akkasumas ati ni fudhatta shan siiqilii akka mataa tokkotti, akka didiraakimaa qulqulluutti ni fudhatta; digdamii ooboolii siiqilii tokkoof. Meetii sana Aroonii fi ilmaan isaatiif kennita; kunis furii warra isaaniin dabalataniiti. Museen meetii furii namoota Lewwota caalaa turan fudhate. Irraa hangafoota ilmaan Israael keessaa meetii fudhate, kuma tokko dhibba sadii jaatamashanii shan siiqilii, akka siiqilii qulqulluu sanatti. Akkasumas Museen gatii furii warra dabalatanii Aroonii fi ilmaan isaatiif kenne, sagalee Gooftaatiin, akkuma Gooftaan Musee ajajetti.

# 4

Gooftaanis gara Musee fi Aroon dubbatee akkana jedhe,

Lakkoofsa ilmaan Qaahaat gidduu ilmaan Lewwii keessaa fuudhi, akka gosawwan isaaniitti, akka manneen abbootii isaaniitti. Nama umuriin isaa waggaa digdamii shanii fi olii irraa kaasee hanga waggaa shantamaatti, namni seenu hundi dunkaana dhugaa barruu keessatti hojiiwwan hunda raawwachuuf tajaajila.

Fi kanneen hojjiiwwan ilmaan Kahaati keessa dunkaana dhuga-baatii, qulqulluu qulqullootaa ti. Akkasumas Aroon fi ilmaan isaa ni seenu yeroo qubanni kau, akkasumas golgaa haguuggaa ni gadi buusu, akkasumas taabota dhuga-baatii isa keessatti ni haguugu. Fi isaan haguuggii gogaa bifa cuquliisaa irratti ni kaau, akkasumas uffata guutuu bifa cuquliisaa irraa olii irratti ni diriirsu, fi danqaraawwan ni galchu.

Fi minjaala dura dhaabbate sana irratti uffata guutumaan guutuutti diimaa ni buusu, akkasumas saanqawwan, qasuurawwan, koppawwan, fi qabawwan dhibaayyuu kanneen inni ittiin dhibaayya, fi buddeenawwan yeroo hunda achi irra jiran ni kaa'u. Fi isaan uffata diimaa ishee irratti ni kaau, haguuggaa gogaa bifa cuquliisaa ishee ni haguugu, akkasumas danqaraawwan ishee keessa ni galchu. Akkasumas isaan uffata bifa samii ni fudhatu, baattuu ibsaa kan ifa kennu, ibsaawwan ishee, qabduu ishee, okkotee dhangalaasuu ishee, akkasumas meeshaalee zayitii hunda kanneen isaan ittiin tajaajilan ni haguugu. Isaan ishee fi meeshaalee ishee hunda haguuggii gogaa bifa cuquliisaa keessatti darbatu, akkasumas ishee baattuuwwan irratti kaau. Iddoo aarsaa warqee irratti uffata

bifa samii ni haguugu, akkasumas haguuggaa gogaa bifa samiitiin ni haguugu, ulee baachuu isaas ni galchu.

Meeshaalee tajaajila hunda kanneen isaan ittiin iddoo qulqulluu keessatti tajaajilan ni fuudhu, uffata bifa cuquliisaa keessa ni kaa'u, haguuggaa gogaa bifa cuquliisaa isaanitti ni uffisu, ergasii danqaraawwan irra ni kaa'u. Akkasumas haguuggaa iddoo aarsaa irra ni kaaa, akkasumas uffata guutumaan guutuutti diimaa irra isaa ni haguugu. Isaan meeshaalee hunda kanneen ittiin irratti tajaajilan hunda irratti ni kaau: ibiddoota, hokkuwwan foonii, waciitiwwan, haguuggaa, akkasumas meeshaalee iddoo aarsaa hunda, ergasii gogaa bifa cuquliisaa irratti ni diriirsu, akkasumas danqaraawwan isaa ni galchu. Akkasumas uffata diimaa ni fudhatu, gabatee miicaa fi hundee isaa ni haguugu, haguuggaa gogaa bifa cuquliisaa keessa ni kaau, ergasii danqaraawwan irratti ni kaau. Aroonii fi ilmaan isaa yommuu wantoota qulqulluu fi mi'oota qulqulluu hunda haguuguun xumuranii qubanni ka'u, ilmaan Qaati ergasii ni seenu baachuuf, garuu wantoota qulqulluu hin tuqan akka hin du'neef. Wantoota kana ilmaan Qaati dunkaana dhuga-baatii keessaa ni baatu.

Tooftaan Eleaazaar ilma Aroon luba: zayitii ifa, ixaana walnyaatinsa, aarsaa guyyaa guyyaa, fi zayitii dibaa. Tooftaan dunkaana guutuu fi waan ishee keessa qulqulluu keessa jiru hunda, hojii hunda keessatti.

Gooftaan gara Musee fi Aroon dubbatee akkana jedhe, Gosa

Qaahaat Lewwota gidduudhaa hin balleessinaa. Kana isaaniif godhaa, fi ni jiraatu, gonkumaa hin du'an, yeroo isaan gara waan qulqulluu qulqulluuwwanii dhi'aatanitti. Aroon fi ilmaan isaa haa dhi'aatan, akkasumas tokkoo tokkoo isaanii akka hojii isaaniitti ni ramadu. Isaan tasaa wantoota qulqulluu arguuf hin seenin; yoo kanaa achii ni du'u.

Gooftaan Museetti dubbatee jedhe, Lakkoobsa ilmaan Geershoon fuudhi, fi isaan kana akka mana abbootii isaanii, akka gosa isaanii, Umrii waggaa digdamii shaniin jalqabee hanga waggaa shantamaatti isaan daawwadhu, namni dunkaana dhuga-baatii keessatti hojii isaa hojjechuuf tajaajiluu seenu hundi. Kun tajaajila saba Geershoon, tajaajiluuf fi baachuuf. Akkasumas gogaa dunkaanaa, dunkaana dhuga-baatuu, haguuggii ishee, haguuggii bifa cuquliisaa kan ishee irra jiru irraa olii, akkasumas haguuggii balbala dunkaana dhuga-baatuu ni kaasa. Golgaawwan oobdii kanneen dunkaana dhuga-baatuu irra jiran, waan hafe, akkasumas mi'oota tajaajila hunda kanneen isaan ittiin tajaajilan ni hojjetu. Akkaataa afaan Aaroonii fi ilmaan isaa tajaajilli ilmaan Gershoon ni ta'a, akkaataa tajaajiloota isaanii hundaa fi akkaataa hojiiwwan isaanii hundaa, akkasumas maqaan waan isaaniin qopheeffaman hunda isaan irraa ni ilaalta. Kun tajaajila ilmaan Geedson dunkaana dhuga-baatii keessaa ti, eegumsi isaaniis harka Iitaamaar ilma Aroon luba jala jira.

Ilmaan Merarii akka gosa isaaniitiin, akka mana abbootii isaaniitiin lakkaaaa isaan. Nama waggaa digdamii shanii fi isaa

ol irraa kaasee hanga waggaa shantamaatti isaan lakkoofsaa, namni hundi kan seenu hojii dunkaana dhuga-baatii tajaajiluuf. Kunniin wantoota eegumsa warra isaaniin ol kaafamanii akka hunda hojiiwwan isaanii keessatti dunkaana dhuga-baatii: matduree dunkaanaa, danqaraawwan, utubaawwan ishee, buuuraalee ishee, haguuggii, buuuraalee isaanii, utubaawwan isaanii, fi haguuggii balbala dunkaanaa. Utubaawwan oobdii naannoo, buuuraalee isaanii, utubaawwan golgaa karra oobdii, buuuraalee isaanii, qofoowwan isaanii, funyoowwan isaanii, meeshaalee isaanii hunda, wantoota tajaajilaa isaanii hunda maqaa maqaan isaan lakkaaaa; akkasumas meeshaalee eegumsa warra isaan baatan hunda lakkaaaa. Kun tajaajila uummata ilmaan Meraarii hojii isaanii hunda keessatti dunkaana dhuga-baatii keessatti, harka Iitaamaar ilma Aroon lubicha jalatti.

Museen, Aroon fi bulchitoonni Israael ilmaan Qohaati akka gosoota isaaniitti, akka manneen abbootii isaaniitti daawwatan Nama waggaa digdamii shaniin ol hanga waggaa shantamaatti, namni dunkaana dhuga-baatii keessa tajaajiluuf fi hojjechuuf seenu hundi. Lakkoobsi isaanii akka gosa isaaniitti kuma lama dhibba torba shantama ta'e. Kun lakkoofsi uummata Qaahaat, hundinuu kan dunkaana dhuga-baatii keessatti tajaajilan, akkuma Musee fi Aroon sagalee Gooftaatiin karaa harka Museetiin lakkaa'an.

Akkasumas lakkaaaman ilmaan Geershoon akka gosoota isaanii, akka manneen abbootii isaanii, Umrii waggaa digdamaa shanii

fi ol irraa hanga waggaa shantamaa, namni dunkaana dhuga-baatii keessa tajaajiluu fi hojii hojjechuuf seenu hundi. Lakkoofsi isaanii akka gosa isaaniitii fi akka mana abbootii isaaniitti kuma lama dhibba jaha soddoma tahe. Kun lakkoofsa uummata ilmaan Geershoon, hundi isaanii kanneen dunkaana dhuga-baatii keessatti tajaajilan, kanneen Musee fi Aroon karaa sagalee Gooftaatiin, harka Museetiin daawwatan.

Lakkaaaman garuu sabni ilmaan Meraarii akka saboota isaaniitti, akka manneen abbootii isaaniitti. Namni umuriin isaa waggaa digdamii shaniin ol taee hanga waggaa shantamaatti, namni dunkaana dhuga-baatii keessatti hojii tajaajilaa hojjechuuf seenu hundi. Akkasumas lakkoofsi isaanii akka gosa isaaniitti, akka mana abbootii isaaniitti, kuma sadii fi dhibba lama tahe. Kun lakkoofsa uummata ilmaan Meraarii kan Musee fi Aroon lakkoofsan ajaja Gooftaatiin karaa Museetiin. Warri qorataman hundi, kanneen Museen, Aroon fi bulchitoonni Israael Lewwota qoran, akka gosa isaaniitii fi akka mana abbootii isaaniitti, Nama umuriin isaa waggaa digdamii shanii fi isaa olii irraa kaasee hanga waggaa shantamaatti, namni hundi gara hojii hojiiwwaniitti seenu, akkasumas hojiiwwan dunkaana dhuga-baatii keessatti baataman hojjechuu qabu. Warri lakkaa'aman kuma saddeet, dhibba shan saddeettamaa ta'an. Karaa sagalee Gooftaatiin isaan daawwate harka Museetti, nama tokko nama tokkoon hojii isaanii irratti, fi waan ol fuudhan isaanii irratti, akkasumas lakkaaaman, akkuma Gooftaan Musee ajaje sanatti.

# 5

Akkasumas Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Ilmaan Israaeeliif ajaji, akka isaan qubata keessaa namoota lamxii qaban hunda, dhangalaaa qaban hunda, fi lubbuu irratti xuraaan hunda baasan. Dhiiraa hanga dubartiitti qubata keessaa gad ergaa, fi isaan qubatawwan isaanii hin xureessan, kan keessatti ani isaan gidduu jiraadhu. Ilmaan Israael akkasuma godhan; isaan qubata keessaa gad baasanii ala ergatan, akkuma Gooftaan Museedhaan dubbate sana. Ilmaan Israael akkasuma godhan.

Gooftaan Museetti dubbatee akkana jedhe. Ilmaan Israaeliitiin dubbadhu, jedhii: Dhiirri yookaan dubartiin, namni kam iyyuu cubbuu namummaa hunda keessaa tokko hojjetu, dagachuudhaan dagachee yakkamaa tae, lubbuun sun, Cubbuu inni hojjete ni himata, fi balleessaa, lakkoofsa guutuu, fi kutaa shanaffaa isaa irratti dabalee ni deebisa namaaf inni balleesse isaaf. Yoo garuu namichi sun nama haaloo ba'u hin qabaanne, akka yakki isaaf deebifamu, yakki Gooftaaf deebifamu sun luba ta'a, malee korbeessa hoolaa araaraa kan ittiin araarri isaaf bu'u sana malees.

Akkasumas jalqaba ija hunda wantoota qulqulluu hunda ilmaan Israael keessaa, waan isaan Gooftaaf dhiheessan hunda lubicha sanaaf ni taa. Akkasumas tokkoon tokkoon namaa wantoota qulqulleeffaman kan isaa ni tau, akkasumas namni waan lubatti

kennu, kan isaa ni taa.

Gooftaan Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkanas jedhiinis isaaniin jedhi: Yoo dubartiin nama kamiiyyuu isa irratti darbite, tuffachuudhaanis isa tuffatte, Yoo namni tokko ishee wajjin ciisee sanyii ishee xureesse, kunis ija dhiira ishee duraa dhokate, isheen xurooftee jiraatte garuu ragaan ishee wajjin hin jiru, yookaan isheen hin qabamne, yoo hafuurri hinaaffaa isa irra bu'ee niitii isaatti hinaafe, isheen immoo xureessitee jiraatte, yookaan hafuurri hinaaffaa isa irra bu'ee niitii isaatti hinaafe, isheen immoo hin xureeffamne, Namichi dubartii isaa gara lubatti ni geessa; kennaa waaee ishee, kudhama oifii daakuu garbuu ni dhiheessa. Zayita irratti hin naqu, ixaanas irratti hin kaau; aarsaa hinaaffaa waan taeef, aarsaa yaadannoo cubbuu yaadachiisuu dha.

Lubichi ishee ni dhiheessa, fi fuula Gooftaa duratti ishee ni dhaaba. Lubichi bishaan qulqulluu jiraataa qodaa suphee keessatti ni fudhata, akkasumas biyyee dunkaana dhuga-baatuu lafa irra jiru irraa fuudhee bishaan keessa ni darbata. Lubni dubartii fuula Gooftaa dura ni dhaaba, mataa dubartii ni saaqsa, aarsaa yaadannoo kan hinaaffaa harka ishee irra ni kaa'a; harka luba keessa garuu bishaan ifannaa abaarsa kanaa ni jiraata. Lubichi ishee kakaachiisa, dubartittiinis ni jedha: Yoo namni tokko si wajjin hin ciisiin, yoo ati dhiira kee jalatti xurooftuu ta'uudhaan hin cabsin, bishaan dheekkamsa abaarsaa kanaa irraa qulqulluu ta'i. Yoo garuu ati fuudha jala jirtuu dabarte, ykn xurooftee, fi namni biraa dhiira kee malee si

wajjin ciisee, Akkasumas lubni dubartii sana kakaalee abaarsaa kanaan ni kakachisa, akkasumas lubni dubartittiidhaan ni jedha, Gooftaan abaarsa fi kakaa keessatti uummata kee gidduutti si haa godhu, yeroo Gooftaan tafa kee akka kufu fi garaa kee akka iitamu godhutti. Akkasumas bishaan abaaramu kun gara garaa kee ni seena garaa kee akka irbuu fi tafni kee akka kufu, dubartittiin immoo, Haa ta'u, haa ta'u ni jetti.

Akkasumas lubichi abaarsa kana kitaaba keessatti ni barreessa, akkasumas bishaan dheekkamsa abaarsaa keessatti ni haqaa. Inni dubartii sana bishaan dheekkamsa abaaraa ni obaasa, bishaanichi abaarsamaan kan dheekkamsa ishee keessa ni seena.

Lubichis aarsaa hinaaffaa harka dubartii irraa ni fudhata, aarsaa sanas fuula Gooftaa duratti ni dhiheessa, gara iddoo aarsaatti ni fida. Akkasumas lubichi aarsaa irraa yaadannoo ishee fuudhee iddoo aarsaa irra dhiheessa, kana booda immoo dubartii bishaan obaasa. Yoo isheen xurooftee, dhiira ishee irraa dhoksitee jiraatte, bishaaniin mormii kan abaaramu sun ishee seena. Garaan ishee ni bobba'a, tafni ishee ni kufa, dubartiin sunis saba ishee gidduutti abaarsa taati. Yoo garuu dubartiin sun hin xuraain, qulqulluu taate, balleessaa hin qabne taati, sanyii ni ulfoofatti. Kun seera hinaaffaa yoo dubartiin fuudhame taatee jalaa baatee xurooftee dha. Yookaan namni kan yoo hafuurri hinaaffaa isa irra dhufe, innis niitii isaa hinaafe, fi niitii isaa fuula Gooftaa dura dhaabe, lubni seera kana hunda ishee irratti ni raawwata. Namichi sun cubbuu irraa qulqulluu taa,

dubartiin sun garuu cubbuu ishee fudhatti.

# 6

Gooftaan Museetti dubbatee akkana jedhe: Ilmaan Israaelitti dubbadhu, Atis isaaniin ni jetta, Dhiirri yookaan dubartiin kan wareega guddaa wareegee of qulqulleessuuf Gooftaaf of addaan baasuu barbaadu, Daadhii wayinii fi dhugaatii cimaa irraa of qulqulleessa; dhangalaaa daadhii wayinii fi dhangalaaa dhugaatii cimaa hin dhugu; waan gurbii irraa hojjetamu kam iyyuu hin dhugu; gurbii haaraa fi gurbii goggogaa hin nyaatu guyyoota kadhannaa isaa hunda keessa. Waan muka wayinii irraa tau hunda irraa, daadhii wayinii irraa kaasee gogaa wayinii irraa hanga sanyii wayiniitti, guyyoota qulqulleessuu hunda keessa hin nyaatu. Haaduu mataa isaa irratti hin dhufu, hanga guyyoonni inni Gooftaaf wareege guutamanitti. Inni qulqulluu taa; guyyoota wareega Gooftaaf hunda keessa rifeensa mataa isaa guddisaa jiraata. Lubbuu due kamiyyuu irra hin seenu; abbaa fi haadha irra hin seenu. Obboleessa irratti yookaan obboleettii irratti hin xuraau yommuu isaan duan, sababii wareegamni Waaqaa isaa mataa isaa irra jiraatudhaaf.

Guyyoota kadhannaa isaa hunda keessa Gooftaaf qulqulluu taa. Yoo garuu namni tokko tasaa isatti due, battalumatti mataan kadhannaa isaa ni xuraaa, fi guyyaa qulqulleeffamu mataa isaa ni muccata; guyyaa torbaffaa ni muccatama. Guyyaa saddeettaffaa immoo gugee lama yookaan ilmaan gugee lama

gara lubatti, balbala dunkaana dhuga-baatii irratti ni fida.

Akkasumas lubni tokko waaee cubbuu, akkasumas tokko gara aarsaa gubamuu ni hojjeta, akkasumas lubni waaee isaa waaee kanneen cubbuu hojjete waaee lubbuu araarsa ni hojjeta, akkasumas mataa isaa guyyaa sanatti ni qulqulleessa, kan Gooftaaf qulqulleeffame, guyyoota wareega. Inni xobbaallaa hoolaa waggaa tokko gara yakka irratti ni dhiheessa, fi guyyoonni duraan hiikaa hin qabne ni ta'u, sababiin mataan kadhannaa isaa xureeffameef.

Kun immoo seera nama kadhate sanaa ti: guyyaa inni guyyoota kadhannaa isaa guutu, inni mataan isaa gara balbalawwan dunkaana dhuga-baatii ni fida. Akkasumas inni kennaa isaa Gooftaaf ni dhiheessa: xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo hir'ina hin qabne tokko aarsaa gubamuuf, akkasumas xobbaallaa hoolaa dhalaa waggaa tokkoo hir'ina hin qabne tokko cubbuuf, akkasumas korbeessa hoolaa tokko hir'ina hin qabne fayyadhaaf. fi gundoo buddeena hin bukaa'in daakuu bullaa'aa irraa, buddeena walitti makaman zayitii keessatti, fi bixxillee buddeena hin bukaa'in dibaman zayitii keessatti, fi aarsaa isaanii, fi dhibaayyuu dhugaatii isaanii. Lubichis fuula Gooftaa duratti ni dhi'eessa, cubbuu isaatiif araara ni buusa, aarsaa gubamu isaas ni dhi'eessa. Akkasumas hoolaa aarsaa fayyinaa Gooftaaf ni godha gundoo buddeena raacitii hin qabne irra, akkasumas lubichi aarsaa isaa fi dhibaayyuu dhugaatii isaa ni godha. Namni wareege sun balbala dunkaana dhuga-baatummaa biratti mataa wareega isaa ni haadata, rifeensa

sanas ibidda aarsaa fayyinaa jala jiru irratti ni kaaa.

Lubichis irree affeelame hoolaa korma irraa, daabboo tokko raacitii hin qabne gundoo irraa, akkasumas maxinoo raacitii hin qabne tokko ni fudhata. Ergasii immoo harka nama wareega godhe sanaa irra ni kaaa, erga inni rifeensa isaa haade booda wareega isaa. Fi lubichi isaan akka dhi'eessii fuula Gooftaa duratti dhi'eessa; inni lubichaaf qulqulluu ta'a handaraafa dhi'eessii irratti fi irree kaasuu irratti. Kana booda namni kakate sun daadhii wayinii dhuga. Kun seera nama kadhate, namni Gooftaaf kennaa isaa Gooftaaf waaee kadhannaa isaa kadhatu, malee waan harki isaa argatu, akka humna kadhannaa isaa kan kadhatu akka seera qulqullummaa.

Akkasumas Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Aaronii fi ilmaan isaatti dubbadhu, akkas jechaa: Akkas ilmaan Israael eebbiftu, isaaniin jechaa: Gooftaan si haa eebbisu, fi si haa eegu. Gooftaan fuula isaa sirratti haa ibsu, si haa maaru. Gooftaan fuula isaa sirratti ol haa kaasu, fi nagaa siif haa kennu. Isaanis maqaa koo ilmaan Israael irratti ni kaayu, anis Gooftaan isaan nan eebbisa.

# 7

Guyyaa Museen dunkaana ol kaasuuf hojii xumuretti, ishee dibee qulqulleesse; mi'oota ishee hunda, iddoo aarsaa fi mi'oota isaa hunda dibee qulqulleesse. Akkasumas bulchitoonni Israa'el

dhi’eessan, bulchitoonni kudha lama manneen abbootii isaanii; isaan kunniin bulchitoota gosootaa, isaan kunniin warra to’annoo irratti dhaabataa turan. Isaanis kennaa isaanii Gooftaa fuula duratti fidan: gaariiwwan haguuggamoo ja’a fi qotiyyoo kudha lama, gaarii tokko hooggantoota lamaa irraa, jabbii tokko immoo tokkoo tokkoo isaanii irraa, fuula dunkaana sanaa duratti isaan fidan. Akkasumas Gooftaan Museetti akkana jedhe, Isaan irraa fudhadhu, fi isaan hojiiwwan tajaajilaa dunkaana dhuga-baatuu sanaaf ni ta’u, fi isaan Lewwotatti kenni, tokkoon tokkoon isaanii akka tajaajila isaatti. Museen gaariiwwanii fi qotiyyoo fuudhee, Lewwotatti kenne. Gaariiwwan lama fi qotiyyoo afur ilmaan Geershoonitti tajaajila isaaniif barbaachisu akka taetti kenne. Akkasumas gaariiwwan afur fi qotiyyoo saddeet ilmaan Meraariif tajaajila isaanii akkaataan karaa Iitaamaar ilma Aroon lubicha kennef. Fi ilmaan Ka’aatiif homaa hin kennineef, sababii isaan meeshaalee tajaajilaa qulqulluu qabu, gatiittii isaanii irra ol fuudhuuf.

Akkasumas bulchitoonni guyyaa iddoon aarsaa itti dibame sana kennaa isaanii gara ayyaana eebba iddoo aarsaatti fidan; akkasumas bulchitoonni kennaa isaanii fuula iddoo aarsaa dura dhi’eessan. Gooftaanis Museedhaan jedhe, Bulchaan tokko guyyaa tokkotti, bulchaan guyyaa tokkotti kennaa isaanii eegalcha iddoo aarsaatiif ni dhiheessu.

Namni guyyaa jalqabaa kennaa isaa dhiyeesse Naasoon ilma Amiinaddaab, bulchaa gosa Yihuudaa ture. Akkasumas kennaa isaa dhi’eesse: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba

tokkoo fi soddoma ta'e, waciitii meetii tokko kan siqilii torbaatama akka siqila qulqulluutti ta'e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayita keessatti makameen aarsaaf qophaa'e. Qilleensa ixaanaa tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii keessaa saa tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas reee tokko bushaayee keessaa cubbuu dhaabaaf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti: saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhalaa waggaa tokkoo shan. Kun kennaa Naasoon ilma Amiinaddaab ture.

Guyyaa lammaffaatti Naatnaa'el ilmi Soogaar, bulchaan gosa Isaakor dhiheesse. Akkasumas kennaa isaa dhi'eesse: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, waciitii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e; lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayita keessatti makameen aarsaaf qophaa'e. Censer tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii tokko sangootaa keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa tokko kan waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas ilmoo reee tokko reoota keessaa cubbuu dhaabaaf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota kormaa shan, xobbaallaawwan hoolaa dhalaa waggaa tokkoo shan; kun kennaa Naatanaa'el ilma Soogaar ture.

Guyyaa sadaffaa bulchaan ilmaan Zebuuloon Eliyaab ilma Heeloon ture. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddoma ta'e, waciitii meetii tokko kan

torbaatama siqilii akka siqila qulqulluu sanatti ta’e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa’aa zayitiin walitti makameen aarsaaf, Qilleensa ixaanaa tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii keessaa saa tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas reee tokko bushaayee keessaa cubbuu dhaabaaf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re’oota dhiiraa shan, xobbaallaawwan hoolaa dhalaa waggaa tokko shan; kun kennaa Eliyaab ilma Heeloon ture.

Guyyaa afuraffaatti bulchaan ilmaan Ruubeen, Eliisuur ilma Shedeeyuur. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddoma ta’e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluu sanatti ta’e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa’aa zayitiin walitti makameen aarsaaf, Qilleensa ixaanaa tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii keessaa saa tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas reee keessaa ilmoo reee tokko cubbuu dhaabuuf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re’oota kormaa shan, xobbaallaawwan hoolaa dhaltuu waggaa tokkoo shan, kun kennaa Eliisuur ilma Shede’uur.

Guyyaa shanaffaa bulchaan ilmaan Simi’oon, Salaamii’eel ilma Suurisaadaay. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa tae, waciitii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti tae, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa’aa zayita keessatti makameen aarsaaf

qophaae. Girgiraa ixaanaa tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii keessaa saa tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas reee tokko bushaayee keessaa cubbuu dhaabaaf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhaltuu waggaa tokkoo shan. Kun kennaa Salaamii'eel ilma Suurisaadaay.

Guyyaa jahaaffaa bulchaan ilmaan Gaad, Eliisaaf ilma Raagueel. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, waciitii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayita keessatti makameen aarsaaf qophaa'e. Qilleensa ixaanaa tokko kan warqee kudhan, ixaanaan guutame. Jabbii keessaa saa tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, Akkasumas reee keessaa ilmoo tokko cubbuu dhaabuuf. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhaltuu waggaa tokkoo shan; kun kennaa Eliisaaf ilma Raagu'eel ture.

Guyyaa torbaaffaatti bulchaan ilmaan Efreem, Eliishaamaa ilma Amihuud. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e; lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayitaan makame kan aarsaaf ta'e. Censer warqee kan ulfaatinni isaa sheekela kudhan tae tokko,

ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waa'ee cubbuutiif. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhalaa waggaa tokkoo shan; kun kennaa Eliisaamaa ilma Amihuud ture.

Guyyaa saddeettaffaatti bulchaan ilmaan Minaasee, Gamaali'eel ilma Faadaasuur. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e; lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayitaan makame kan aarsaaf ta'e. Censer warqee kudhan tokko, ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa tokko kan waggaa tokko qabu aarsaa gubamuuf. akkasumas reee tokko re'oota keessaa cubbuu dhaamaaf Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota shan, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokkoo shan. Kun kennaa Gamaaliyeel ilma Faadaasuur ture.

Guyyaa sagalaffaatti bulchaan ilmaan Beniyaam, Abiidaan ilma Gideoonii. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayitaan makame kan aarsaaf ta'e, Censer warqee kudhan tokko, ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa

tokkoo aarsaa gubamuuf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waa'ee cubbuutiif. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhaltuu waggaa tokkoo shan; kun kennaa Abiidaan ilma Gide'oonii ti.

Guyyaa kudhanaffaa bulchaan ilmaan Daan, Akiiezeer ilma Amishadaay. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e, lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayita keessatti makameen aarsaaf qophaa'e. Censer warqee kan ulfaatinni isaa sheekela kudhan tae tokko, ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa tokko kan waggaa tokko qabu aarsaa gubamuuf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waa'ee cubbuutiif. Akkasumas aarsaa nagaatiif saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korommii shan, xobbaallaawwan hoolaa dhaltuu waggaa tokkoo shan; kun kennaa Ahiezer ilma Amishadaay ture.

Guyyaa kudha tokkoffaa bulchaan ilmaan Aasheer, Faageel ilma Ekraan. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e; lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayitaan makame kan aarsaaf ta'e. Censer warqee kan ulfaatinni isaa sheekela kudhan tae tokko, ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa waggaa tokko tokko aarsaa gubamuuf.

Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waa'ee cubbuutiif. Akkasumas gara aarsaa nagaatti saawwan lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota shan, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokkoo shan; kun kennaa Faageel ilma Ekraan.

Guyyaa kudha lamaffaatti bulchaan ilmaan Nefitaalii, Ahiiraan ilma Eenaan. Kennaan isaa: saanii meetii tokko kan ulfaatinni isaa dhibba tokkoo fi soddomaa ta'e, saanii meetii tokko kan torbaatama siqilii akka siqila qulqulluutti ta'e; lamaan isaanii guutuu daakuu bullaa'aa zayitaan makame kan aarsaaf ta'e. Censer warqee kan ulfaatinni isaa sheekela kudhan tae tokko, ixaanaan guutame. Jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa tokko kan waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waa'ee cubbuutiif. Akkasumas aarsaa nagaatiif: gubbaatii lama, korbeeyyii hoolaa shan, re'oota korma shan, xobbaallaawwan hoolaa dhalaa waggaa tokkoo shan. Kun kennaa Ahiiraa ilma Eenaan ture.

Kun eegumsa iddoo aarsaa guyyaa inni itti dibame, kan bulchitoota ilmaan Israael irraa dhi'aate: saaniidhaa meetii kudha lama, waciitii meetii kudha lama, girgiraawwan ixaanaa warqee kudha lama. Saanii tokko siqilii dhibba tokkoo fi soddomaa, saanii tokko immoo siqilii torbaatama ture; meetiin mi'oota hundaa walumaa galatti siqilii kuma lama fi dhibba afur ture, siqila qulqulluudhaan. Xoofoon ixaanaa warqee kudha lama ixaanaan guutaman, warqiin xoofoo ixaanaa hundaa digdamaa fi dhibba warqee ture. Sangoonni hundi kanneen

aarsaa gubamuu ta'an, jabboonni kudha lama, korbeeyyii hoolaa kudha lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko kudha lama, aarsaawwan isaanii wajjin, dhibaayyuuwwan isaanii wajjin, akkasumas korbeeyyii re'ootaa kudha lama cubbuu dhaabuuf. Saawwan hundi aarsaa fayyinaatiif dhi'eeffaman: goromsoowwan digdamii afur, korbeeyyii hoolaa jaatama, korbeeyyii re'ee waggaa tokko jaatama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko hir'ina hin qabne jaatama. Kun ayyaana eebba iddoo aarsaa ti, erga harki isaa guutamee fi erga inni dibamee booda.

Yeroo Museen gara dunkaana dhuga-baatuu seenutti isaatti dubbachuuf, sagalee Gooftaa kan irraa olii teessoo araaraa dubbataa ture dhaga'e, kunis taabota dhuga-baatuu irra jira, kiirubeelii lamaan gidduu, fi Gooftaan isaatti dubbachaa ture.

# 8

Gooftaanis Museetti dubbatee akkana jedhe: Aroonitti dubbadhu, Fi ati gara isaatti ni jetta, Yeroo ati ibsaalee dhaabdu, ibsaaleen torban fuula baattuu ibsaa sanaa gara fuulduraatti ifa haa kennan. Afaan Oromoo (revised):
Aroon akkasuma godhe; gama tokkoo irraa fuula baattuu ibsaa sanaa duratti ibsaawwan ishee qabsiise, akkuma Gooftaan Musee ajajetti. Ijaarsi baattuu ibsaa kanaa warqee jabaa irraa hojjetame; hiddi ishee fi daraarawwan ishee guutumaan guutuutti jabaa turan. Akka bifa Gooftaan Musee argisiisetti,

akkasitti baattuu ibsaa sana hojjetan.

Gooftaanis gara Musee dubbatee akkana jedhe Lewwota ilmaan Israael gidduu keessaa fudhadhuutii isaan qulqulleessi. Akkasumas isaaniif qulqulleessuu isaanii ni goota, bishaan qulqulleessuu isaanitti ni facaafatta, meeshaan haaduu dhagna isaanii guutuu irratti ni dhufa, uffata isaanii ni miiccatu, akkasumas qulqulluu ni ta'u.

Isaanis jabbii tokko loon irraa ni fudhatu, akkasumas aarsaa kanaa daakuu bullaa'aa zayita keessatti makame, akkasumas jabbii waggaa tokko loon irraa cubbuu dhaabaaf ni fudhatta. Akkasumas ati Lewwota fuula dunkaana dhuga-baatii duratti ni fidda, akkasumas waldaa ilmaan Israael hunda walitti ni qabda. Akkasumas ati Lewwota fuula Gooftaa duratti ni fidda, akkasumas ilmaan Israa'el harkoota isaanii Lewwota irra ni kaa'u. Aroon Lewwota fuula Gooftaa duratti ilmaan Israael irraa kennaa godhee addaan ni baasa, akkasumas isaan hojii Gooftaa hojjechuuf ni tau. Lewoonni garuu harka isaanii mataa jabboolii irra ni kaayu, ati immoo tokko cubbuu irratti, tokko immoo aarsaa gubamuu godhitee Gooftaaf ni dhiheessita, isaan irratti araara buusuuf.

Lewwota fuula Gooftaa duratti, fuula Aroon duratti, fi fuula ilmaan isaa duratti ni dhaabda, akkasumas isaan kennaa godhitee fuula Gooftaa duratti ni kennita. Akkasumas ati Lewwota ilmaan Israael gidduudhaa ni adda baafta, isaanis kan koo ni tau. Ergasii kana booda Lewwonni hojii dunkaana dhuga-

baatuu hojjechuuf ni seenu; atis isaan qulqulleessita, akkasumas fuula Gooftaa duratti isaan dhiheessita. Sababii kennaan kennamanii kunniin gidduu ilmaan Israael keessaa naaf jiraniif, bakka warra gadameessa hunda banan hangafoota hundaa ilmaan Israael keessaa isaan naaf fudhadheera. Sababii hangafoonni hundi ilmaan Israael keessaa, namootaa irraa hanga beelladaatti kan koo ti; guyyaa hangafoota hunda biyya Gibxi keessatti rukute sanatti, isaan ofii kootiif qulqulleesseera. Anis Lewwota qooda hangafa hundaa ilmaan Israaeel keessaa nan fudhadhe. Anis Lewwota kennaa godhee Aroonii fi ilmaan isaatiif gidduu ilmaan Israael keessaa kenneera, akka isaan hojii ilmaan Israael dunkaana dhuga-baatuu keessatti hojjetanii fi waaee ilmaan Israael araarsaniif, akka ilmaan Israael keessaa namni tokko iyyuu gara wantoota qulqulluu hin dhihaanne.

Museen, Aroon fi waldaan ilmaan Israael hundi Lewwotaaf akkuma Gooftaan waaee Lewwotaa Museef ajaje sanatti godhan; ilmaan Israael akkasuma isaaniif godhan. Lewwonnis of qulqulleessan, uffata isaaniis miiccatan; Aroon immoo aarsaa godhee fuula Gooftaa duratti isaan dhi'eesse; Aroon isaan qulqulleessuuf jedhees waa'ee isaanii araaraa buuse. Ergasii wantoota kanneen booda Lewwonni tajaajila isaanii tajaajiluu seenanii dunkaana dhuga barruu sanaa keessatti fuula Aroon duratti, akkasumas fuula ilmaan isaa duratti, akkuma Gooftaan Museedhaaf waa'ee Lewwotaa ajaje sanatti isaaniif godhan.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Kun waaee Lewwotaa: umuriin isaanii waggaa digdamii shaniin olii

dunkaana dhuga-baatii keessatti hojjechuuf ni seenu. Akkasumas waggaa shantama irraa tajaajila irraa ni deema, akkasumas ammas hin hojjetu. Akkasumas obboleessi isaa dunkaana dhuga-baatii keessatti eegumsa eeguuf ni tajaajila, hojii garuu hin hojjetu; akkasitti Lewwotaaf eegumsawwan isaanii keessatti ni goota.

# 9

Fi Gooftaan Museedhaan gammoojjii Siinaa keessatti waggaa lammaffaatti, erga isaan biyya Gibxi keessaa ba'anii booddee, ji'a jalqabaatti dubbatee jedhe, Ani jedhe, Ilmaan Israael faasiikaa yeroo isaatti haa ayyaaneffatan. Guyyaa kudha afuraffaa jia jalqabaa sanaa gara galgalaatti isa ni goota; akka yeroo isaatti, akka seera isaatti, fi akka hiikkaa isaatti isa ni goota. Museenis ilmaan Israaeliitti dubbatee akka isaan Faasiikaa guyyaa kudha afur jaa jiichaatti jalqabuun gammoojjii Siinaa keessatti hojjetan ajaje. Akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sana, ilmaan Israael akkasuma godhan.

Dhiironni lubbuu namaatiin xuraaan sun dhufan; isaanis guyyaa sana faasiikaa ayyaaneffachuu hin dandeenye; kanaafuu guyyaa sana Muusee fi Aroon duratti dhihaatan. Namoonni sun isaaniin jedhan, Nu lubbuu namaa irratti xuraaoo dha, kanaafuu yeroo isaa keessa ilmaan Israael gidduutti kennaa Gooftaaf dhiheessuu hin dhabnu mitii? Museen isaaniin jedhe, As dhaabbadha; anis waan Gooftaan waaee keessan ajaju nan

dhagaya. Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkana jedhii: Namni kam iyyuu yoo lubbuu namaatiin xuraae, ykn karaa fagoo irra isin irraa jiraate, ykn dhaloota keessan keessatti, inni Faasiikaa Gooftaaf jia lammaffaa keessa, guyyaa kudha afraffaa irratti ni hojjeta. Galgala isaan isa hojjetu; buddeena raacitii hin qabnee fi marga hadhaa'aa waliin isaan isa nyaatu. Waan tokko illee isaa irraa hanga ganamatti hin dhiisan, lafee isaa keessaa tokko illee hin cabsan; akka seera Faasiikaa hundaatti haa raawwatan. Namni qulqulluu taee fi karaa fagoo irra hin jirre, garuu Faasiikaa ayyaaneffachuu dhiise kam iyyuu saba isaa keessaa ni balleeffama; sababiin inni kennaa Gooftaaf yeroo isaatti hin dhiheessiniif, namni sun cubbuu isaa ni baata. Yoo garuu alagaan biyya keessan keessa jiru gara keessan dhufee Faasiikaa Gooftaaf ayyaaneffate, akkuma seera Faasiikaa fi akkuma sirna isaatti haa ayyaanessu; seerri tokko isinii fi alagaa fi dhalataa biyyaatiif ni taa.

Guyyaa dunkaanni sun dhaabame sana, duumessi dunkaana sana, mana dhuga-baatii haguuge, galgala immoo bifa ibiddaa fakkaatu dunkaana sana irra ture hanga ganamatti. Kanaafuu yeroo hunda akkasuma taa ture, duumessi guyyaa ishee haguugaa turte, fi bifa ibiddaa halkan. Yommuu duumessi dunkaana irraa ol bau, ilmaan Israaeel ergasii kaanii deemu turan. Bakka duumessi itti dhaabbatu hundatti, ilmaan Israaeel achitti qubatu turan. Ajaja Gooftaatiin ilmaan Israaeel ni qubatu, akkasumas ajaja Gooftaatiin ni kau; guyyoota hunda keessaa kanneen duumessi dunkaana irratti gaaddisa keessa,

ilmaan Israaeel ni qubatu. Yommuu duumessi sun guyyoota baayeedhaaf dunkaana irra harkifamtu, ilmaan Israaeel eegumsa Waaqaa ni eegu, fi hin kaan. Akkasumas ni taa yommuu duumessi guyyoota lakkoobsaan dunkaana irra haguugu, sagalee Gooftaatiin ni qubatu, ajaja Gooftaatiinis ni kau. Yommuu duumessi galgala irraa hanga ganamaatti tau, akkasumas duumessi ganama ol kau, isaanis guyyaa ykn halkan ni kaanii deemu. Jia guyyoota baayatutti duumessi gaaddisaa ishee irratti, ilmaan Israaeel ni qubatu, fi gonkumaa hin kaan. Sababii ajaja Gooftaatiin ka'anii deemaniif, eegumsa Gooftaa eegan; kunis ajaja Gooftaa kan karaa harka Museetiin kennameef.

# 10

Gooftaanis Museedhaan dubbatee akkana jedhe, Malakata meetii lama ofii keetiif tolchi, Tumtuqaa tumame isaan ni goota, fi isaan siif ni tau waldaa waammachuuf fi qubata kakasuuf. Fi ati isaan keessatti ni afuufta, waldaan hundi immoo balbala dunkaana dhuga-baatii irratti ni walitti qabama. Yoo garuu malakata tokko qofa afuufan, bulchitoonni hooggantoota Israael hundi gara kee ni dhufu. Fi isin malakataa ni afuuftu, kanneen ba'a biiftuutti qubatanii jiran immoo ni kau. Fi isin mallattoo lammaffaa ni afuuftu, qubatawwan Kibbatti qubatan ni kau; fi isin mallattoo sadaffaa ni afuuftu, qubatawwan galaana bira qubatan ni kau; fi isin mallattoo afraffaa ni afuuftu, qubatawwan Kaabatti qubatan ni kau; mallattoon kaumsa

isaanii keessatti ni afuufu. Yommuu waldaa walitti qabdanitti malakata ni afuuftu, garuu mallattoo addaa hin ta'u. Ilmaan Aroon luboonni malakata afuufu; kunis dhaloota keessan hundaaf seera bara baraa isiniif taa. Yoo garuu gara waraanaa biyya keessan keessatti diinota isin mormaniitti baatan, malakata afuuftu, fuula Gooftaa dura ni yaadatamtu, diinota keessan irraas ni baraaramu. Guyyoota gammachuu keessan keessatti, ayyaanota keessan keessatti, akkasumas jioota haaraa keessan keessatti, malakata afuufaa aarsaa gubamuu irratti, akkasumas aarsaa fayyina keessan irratti, kunis fuula Waaqa keessan duratti yaadannoo isiniif taa; ani Gooftaa Waaqa keessan.

Akkasumas ta'e waggaa lammaffaa keessa, ji'a lammaffaa keessa, guyyaa digdamaffaa ji'ichaa, duumessi dunkaana dhuga-baatii irraa ol ba'e. Ilmaan Israael qophii isaanii wajjin gammoojjii Siinaa keessaa ka'anii deeman, duumessichis gammoojjii Phaaraan keessatti dhaabate. Akkasumas isaan jalqabatti ajaja Gooftaa kan karaa harka Musee dhufeen ka'anii deeman.

Tartiibni qubata ilmaan Yihuudaa jalqabatti humna isaaniitiin ka'e, akkasumas humna isaanii irratti Naasoon ilma Amiinidaab ture. Fi humna gosa ilmaan Isaakor irratti, Naatnaa'el ilma Soogaar. Fi humna gosa ilmaan Zebuuloon irratti, Eliaab ilma Heeloon. Akkasumas isaan dunkaana ni buusu, ilmaan Gershoonii fi ilmaan Merarii kanneen dunkaana baatan ni kau.

Akkasumas tartiiba qubata Ruubeen waliin humna isaanii kae, akkasumas humna isaanii irratti Eliisuur ilma Shedeeyuur. Akkasumas humna gosa ilmaan Simi'oon irratti Salaamii'eel ilma Suurishadaay ture. Akkasumas humna gosa ilmaan Gaad irratti Eliisaaf ilma Raaguu'eel. Ilmaan Kahaati wantoota qulqulluu baatanii ni kau, hanga isaan ga'anitti dunkaanni ni dhaabbata. Akkasumas isaan qubata Efreem tartiiba isaaniitiin humna isaanii wajjin ni kau, akkasumas humna isaanii irratti Eliishaamaa ilma Amihuud jira.

Akkasumas humna gosa ilmaan Minaasee irratti, Gamaaliyeel ilma Faadaasuur. Akkasumas humna gosa ilmaan Beniyaam irratti, Abiidaan ilma Gideoonii. Akkasumas tartiiba qubata ilmaan Daan ni kau, kanneen dhumaa qubata hunda keessaa, humna isaanii waliin, akkasumas humna isaanii irratti Ahiiezer ilma Amiishadaay jira. Akkasumas humna gosa ilmaan Aasheer irratti Fagi'eel ilma Ekraan. Akkasumas humna gosa ilmaan Naftaalem irratti Ahiiraan ilma Eenaan ture. Kunniin loltoowwan ilmaan Israael, fi isaan humna isaanii waliin kaan.

Museen Obaab ilma Ragueel Midiyaanichaa soddaa isaatiin jedhe, Nu gara bakka Gooftaan, Kana isinii nan kenna jedhe sanaa kaaa jirra. Nu wajjin kottu, waan gaarii siif goona, sababiin Gooftaan waaee Israaeel waan gaarii dubbateeraatii. Inni immoo, Ani hin deemu; garuu gara biyya kootii fi gara saba koo nan deebia jedheen. Akkasumas jedhe, Ati nu hin dhiisin, sababii ati gammoojjii keessatti nu wajjin turteef, atis nu gidduu jaarsa ni taata. Yoo nu wajjin deemte ni taa, wantoota gaggaarii

kanneen Gooftaan nuuf godhu hunda, nus siif gaggaarii ni goona.

Isaanis tulluu Gooftaa irraa karaa guyyoota sadii ka'anii deeman; taabonni kakuu Gooftaas karaa guyyoota sadii fuula isaanii dura deemee iddoo boqonnaa isaaniif barbaadde. Yeroo sanduuqni ol kaafamu keessa ta'e, Museen akkana jedhe, Dammaqi yaa Gooftaa, diinonni kee haa bittinneeffaman, warri si jibban hundi haa baqatan. Fi yeroo boqonnaa keessa, akkana jedhe: Yaa Gooftaa, gara kumaatamaa fi kumaatamaa kudhan Israael keessaatti deebii. Duumessiin guyyoota isaanitti gaaddisa ta'aa ture, yeroo isaan qubata keessaa ka'an.

# 11

Sabni fuula Gooftaa duratti waan hamaa guungumaa ture, Gooftaanis dhaga'ee dheekkamsaan aare, ibiddi Gooftaa biraa isaan keessatti qabsiifamee qubata keessaa kutaa tokko nyaate. Uummanni gara Museetti iyyatan, Museen immoo gara Gooftaatti kadhate, ibiddis ni dhaabbate. Maqaan iddoo sanaa Gubaa jedhamee waamame, sababiin isaas ibiddi Gooftaa biraa isaanitti boba'eef. Makaan keessa isaanii jiru hawwii hawwate, taaaniis booyan; ilmaan Israaeelis ni booyan. Isaanis jedhan, Eenyutu foon nuuf nyaachisa? Qurxummii Gibxi keessatti bilisaan nyaachaa turre sana yaadanne. Akkasumas buqqee, buqqee misiriitii, baqalaa, basalaa fi qullubbii qabxii yaadanne. Amma garuu lubbuun keenya guutumaan guutuutti goggogde;

mannaa malee homaa hin jiru kan ijji keenya argu. Mannaan garuu akka sanyii koriandarii dha, fi bifni isaa bifuma qorraa ti. Sabni sun karaa keessa deemaa ture, walitti qaban, dhagaa dhagaa keessatti daakan, okkaatee keessatti dhiiban, okkotee keessatti affeellan, maxinoo godhan. Gammachuu isaa immoo akka miaa maxinoo zayitii irraa hojjetamee ture. Yommuu fixeensi halkan qubata irra bu'u, mannaan ishee irra bu'a ture.

Fi Museen akka isaan gosootuma isaaniitiin, tokkoon tokkoon namaa balbala isaa irratti boo'aa jiran dhaga'e, Gooftaanis dheekkamsa guddaadhaan aare, fuula Musee durattis wanni kun hamaa ture. Museen Gooftaatti akkana jedhe, Maaliif tajaajilaa kee miite? Maaliif fuula kee duratti surraa hin arganne? Maaliif kakaasuu uummata kanaa narra keessite? Ani garaa koo keessatti saba kana hunda ulfaadhee? Yookaan ani isaan dhalchee? Ati maaliif akka ani akkuma guddiftuun daadhisaa baattutti isa bobaa kootti baadhe, gara biyya ati abbootii isaaniitiif kakatte sanaatti geessu naan jetta? Eessaa naaf foon argadha, uummata kana hundaaf kennuuf? Isaan ana irratti boo'aa jiru, Foon nuuf kenni akka nyaannuuf jedhanii. Ani kophaa koo uummata kana baachuu hin dandau, sababiin dubbiin kun akka malee natti ulfaata. Yoo garuu akkas ati naaf goota, mee na ajjeesi, yoo ani fuula kee duratti araaraa argadhee jiraadhe, akka ani rakkina koo hin argineef.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Naaf walitti qabi torbaatama dhiirota maanguddoota Israael keessaa, kanneen ati mataan kee beektu, sababii isaan maanguddoota sabaa fi barreessitota waan

taaniif. Isaan gara dunkaana dhuga-baatii geessi; achittis si wajjin ni dhaabbatu. Anis gadi nan bua, achittis si waliin nan dubbadha, hafuura si irra jiru irraa fuudhees isaanitti nan kaaa; isaanis kakaasuu sabaa si waliin ni gargaaru; atis kophaa kee hin baattu. Sabatti akkana jedhi: Boriif of qulqulleessaa, foon ni nyaattu. Isin fuula Gooftaa duratti boossitanii, Eenyutu foon nuuf nyaachisa? Gibxi keessatti nuuf gaarii ture jettan. Gooftaan foon akka nyaattaniif isiniif ni kenna, isinis foon ni nyaattu. Guyyaa tokko qofa miti kan nyaattan, guyyoota lama miti, guyyoota shan miti, guyyoota kudhan miti, guyyoota digdama miti, Hanga jia guyyoota ni nyaattu, hanga inni funyaan keessan keessaa bautti, fi inni isinitti dhufaata taa, sababii isin Gooftaa kan isin gidduu jiru sanaaf ajajamuu diddan, fi fuula isaa dura booysitanii, Maaliif Gibxi keessaa bauu qabna? jettanii turtan. Fi Museen jedhe, Uummanni kun loltoota miillaa kuma dhibba jaa; anis isaan gidduu jira. Ati garuu, Ani foon isaaniif nan kenna akka isaan nyaataniif, isaanis jia guyyoota ni nyaatu jette, Hoolaa fi sangoonni isaaniif hin qalamanuu, fi isaaniif ni ga'aa? Yookaan qurxummiin galaanaa hundi isaaniif walitti qabamee, isaaniif ni ga'aa? Gooftaanis Museedhaan akkana jedhe: Harki Gooftaa hin ga'uu? Amma dubbiin koo si qaqqabu yookaan akka hin qaqqabne ni beekta.

Museenis ni ba'e; dubbii Gooftaas gara uummataatti dubbate; maanguddoota uummata keessaa dhiirota torbaatama walitti qabe; innis dunkaana naannoo isaaniitti dhaabe. Gooftaanis duumessa keessaan gad buee, isaatti dubbate; hafuura isa irra ture irraa fuudhee, maanguddoota torbaatama sana irra kaae.

Yeroo hafuurri sun isaan irra boqotetti, raajii dubbatan; garuu itti hin daballe. Dhiironni lama qubata keessatti hafan; maqaan isa tokkoo Eldaad, maqaan isa lammaffaa immoo Meedaad jedhama. Hafuurri isaanitti boqote; isaan warra galmeeffaman keessaa turan, garuu gara dunkaanaatti hin dhufne. Qubata keessatti raajii dubbatan. Dhuguma fi gara fiiguudhaan dargaggeessi sun Museedhaaf gabaasee jedhe, Eldaadii fi Meedaad qubata keessatti raajii dubbataa jiru. Iyyaasuun ilmi Nuuni kan Musee bira dhaabatee ture, inni filatamaan sun deebisee jedhe, Yaa gooftaa koo Musee, isaan dhowwi. Museen isaaniin jedhe, Anaaf hin hinaaftu; eenyutu uummata Gooftaa hunda raajota godha yommuu Gooftaan Hafuura isaa isaanitti kennu? Muuseen fi maanguddoonni Israael gara qubataatti deeman.

Hafuurri Gooftaa biraa ba'ee gurgurtuu galaana irraa ceesisee qubata irra kaa'e, karaa guyyaa tokko asii, karaa guyyaa tokko asii, qubata naannoo, akkuma dhundhuma lama lafaa irraa. Uummanni kaee guyyaa guutuu, halkan guutuu, fi guyyaa itti aanu guutuu dimiriiwwan walitti qaban. Namni muraasa walitti qabe illee safartuu kudhan walitti qabe. Qubata naannoo isaaniitti ofii isaaniif qabbanaainoota qopheessan. Foon amma ilkaan isaanii keessa ture, utuu hin kutatin dura, Gooftaan sabatti aare, fi Gooftaan saba dha'icha guddaa baay'ee dha'e. Maqaan iddoo sanaa Awwaala Hawwii jedhamee waamame, sababni isaas achitti uummata hawwii qabu sana awwaalaniif. Sababa Awwaala irraa sabni fedhii buqqisee gara Aseerootitti godaane, sabnis Aseeroot keessa ture.

# 12

Miiriyaamii fi Aroon sababii dubartii Itoophiyaa Museen fudhateef, Musee mormuudhaan dubbatan. Akkasumas jedhan, Gooftaan Musee qofa wajjin dubbatee jiraa mitii? Nuun illee hin dubbannee? Gooftaanis dhaga'e. Namichi Museen namoota lafa irra jiraatan hunda caalaa baayee gad of-qaba ture. Gooftaanis battalumatti Musee, Aroon fi Miiriyaamiin jedhe, Isin sadanuu gara dunkaana dhuga-baatummaatti bahaa. Sadeen isaanii gara dunkaana dhuga-ba'umsaa ba'an, Gooftaanis utubaa duumessaa keessatti gad bu'ee balbala dunkaana dhuga-ba'umsaa irratti dhaabate, Aroonii fi Miiriyaam waamaman, lamaan isaaniis ba'an. Akkasumas isaaniin jedhe, Dubbii koo dhaggeeffadhaa, yoo raajiin keessan Gooftaaf tae, mul'ata keessatti isaatti nan mul'adha, akkasumas hirriba keessatti isaatti nan dubbadha. Tajaajilaan koo Museen akkas miti; inni mana koo guutuu keessatti amanamaa dha. Afaan afaaniin nan dubbadha isaaf, bifa keessatti, fi hin karaa hibboodhaan; ulfina Gooftaas arge. Maaliif garbichi koo Musee irratti dubbachuuf hin sodaanne? Dheekkamsi aarii Gooftaa isaanitti dhufe, innis deeme. Duumessi sun dunkaana irraa deemte, kunoo Miiriyaam akka cabbii lamxii taate, Aroon Miiriyaam ilaale, kunoo isheen lamxii turte. Akkasumas Aroon Museetti akkana jedhe, Yaa gooftaa ko, nan si kadhadha, cubbuu nutti hin dabaltin, sababiin isaas beekumsa dhabinaan waan hojjenneef, cubbuu hojjenneerra. Akka waan du'aan walqixaa ta'e, akka ulfaa baduun gadameessa haadhaatii ba'u, kan walakkaa foon ishee nyaatu

hin ta'in. Museenis gara Gooftaatti iyyee akkana jedhe: Yaa Waaqa, sin kadhadha, ishee fayyisi. Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Yoo abbaan ishee fuula isheetti tufe, guyyoota torba hin salphattuu? Guyyoota torba qubata keessaa ala haa adda baafamtu; sana booda ni seenti.

Miiriyaam guyyoota torbaaf qubata keessaa gara alaatti adda baafamte, namoonni immoo hamma isheen qulqulleeffamtutti hin kaan.

Fi wantoota kana booda uummanni Aseerootii kae, gammoojjii Faaraan keessatti qubatan.

# 13

Gooftaan Museedhaan dubbatee, Ofii keetiif namoota ergi, jedhe. Fi biyya Kanaanaanota kan ani ilmaan Israaeliif qabeenya godhee kennu sana haa basaasan; nama tokko tokkoo gosa tokkoo irraa, akka balbala maatii aabbootii isaaniitti, isaan hunda hooggantoota isaanii keessaa ergita.

Museen gammoojjii Phaaraan keessaa karaa ajaja Gooftaatiin isaan erge; isaan kunniin hundi hooggantoota ilmaan Israaeel turan. Akkasumas kanneen maqaawwan isaanii ti: gosa Ruubeen irraa, Saamu'eel ilma Zakuur. Gosa Siimewoon keessaa, Saafaat ilma Suurii. Gosa Yihuudaa keessaa, Kaaleb ilma Yefunee. Gosa Isaakor keessaa, Igaal ilma Yoosef. Gosa Efreem

keessaa, Hoosheen ilma Nuuni. Gosa Beniyaam keessaa, Faltii ilma Raafuu. Gosa Zebuuloon irraa, Guudiieel ilma Suudii. Gosa Yoosef keessaa ilmaan Minaasee irraa, Gaadii ilma Suusii. Gosa Daan irraa, Amii'eel ilma Gamalii. Gosa Aasheer keessaa, Satuur ilma Miikaaeel. Gosa Neftaalem keessaa, Naabii ilma Saabii. Gosa Gaad irraa, Guudiieel ilma Maakii. Kunniin maqaalee namoota Museen biyya basaasuuf erge sanaa ti, fi Museen Hooshee ilma Nuuni jedhu Iyyaasuu jedhee moggaase.

Museen akka isaan biyya Kana'aan basaasaniif isaan erge, akkasumas isaaniin jedhe, Gammoojjii kana keessa ol ba'aa, ergasii gara tulluutti ol baatu, Akkasumas biyyattii sana maal akka taate ni argitu, akkasumas saba ishee keessa jiraatu, isaan cimoo moo dadhaboo, muraasa moo baay'ee akka ta'an ni argitu. Akkasumas lafti isheen namoonni kunniin irra taaan, gaarii moo hamaa? Akkasumas magaalaawwan isaan keessa jiraatan maal fakkaatu, dallaa qabu moo dallaa hin qabne? Akkasumas lafti sun maal fakkaatti? Gabbataa moo dadhabdee? Mukkeen ishee keessa jiruu moo hin jiru? Akkasumas obsaan itti fufuudhaan ija lafti sanaa irraa ni fudhattu. Guyyoonni sunis guyyoota birraa, duraan deemtoota wayinii ti.

Akkasumas ol baanii biyya sana gammoojjii Sin irraa kaasee hanga Rehoob, kan gara Hamaath seenaniitti, basaasaniiru. Fi gammoojjii keessa olanii, hanga Kebrooniitti deeman, fi achitti Ahiimaan, Sheeshaayi, fi Talmaayi, dhalootaa Anaaq turan, fi Kebroon waggaa torba dura Taaniis Gibxi caalaa ijaaramte. Fi hanga sulula ija wayiniitti dhufan, ishee basaasan, achii damee

fi ija wayinii tokko kan irra isaa jiru muraasan, danqaraawwan irratti isa baatan, akkasumas roomaanota fi harbuu irraa fuudhaan. Bakka sana Sulula Hurbuu Wayinii jedhamee moggaafame, sababii hurbuu wayinii ilmaan Israael achii muraniif. Isaanis guyyoota afurtamaan booda biyya sana qorannoo godhatanii achii garagalan.

Erga deemanii booda gara Muusee fi Aaroon fi gara waldaa ilmaan Israael hunda dhufan, gara gammoojjii Phaaraan Qaadesh, akkasumas isaaniif fi waldaa hundaaf deebii dubbii kennan, akkasumas ija biyyattii isaanitti agarsiisan. Fi isaaf odeessan, akkasumas jedhan, Biyya ati itti nu ergite sanatti dhufneerra; biyyattiin sun aannanii fi damma yaaaa jirti, kunoo ija ishees kana. Garuu sababii sabni ishee irra jiraatu jabaa taeef, fi magaalaawwan dallaa jajjaboo qaban gurguddaa baayee, akkasumas dhaloota Anaak achi argineerra. Amaaleq biyya Kibbaa keessa jiraata, Heetonni, Hiiwonni, Yebuusonni, fi Amooronni biyya gaaraa keessa jiraatu, Kana'aanonni immoo galaana bira fi laga Yordaanos bira jiraatu. Kaalebis uummata gara Musee calsiise, akkasumas isatti jedhe, Lakki, garuu ol baanee ol baana, ishees ni dhaalla, sababni isaaniitti humna qabnuuf. Akkasumas namoonni isa waliin ol baan jedhan, Nu hin ol bainu, sababiin nu saba sana bira ol bauu hin dandeenyu; inni nu caalaa jabaadhaatii. Akkasumas isaan baasan dinqisiifannaa lafa kan isaan basaasan ishee gara ilmaan Israaeliitti, jedhan, Lafti kan nu darran ishee basaasuuf, lafa nyaattuu jiraattota ishee irra taati, akkasumas sabni hundi kan nu argine keessa ishee, dhiironni guddina guddaa. Achittis

gurguddicha argineerra, fuula isaanii dura immoo akka hawwaannisaa turre; garuu dhugumatti akkasuma fuula isaanii dura turre.

# 14

Waldaan hundi erga fudhattee booda sagalee kennee, uummanni halkan sana guutuu boo'e. Ilmaan Israael hundi Musee fi Aroonitti guungumaa turan, waldaan hundi isaaniin jedhe, Maal gaarii ture utuu nu biyya Gibxi keessatti duuu, ykn gammoojjii kana keessatti duuu! Maaliif Gooftaan biyya kana keessatti akka nu kufnu waraana keessatti nu galcha? Niitonni keenyaa fi ijoolleen keenya ni saamamu. Kanaafuu amma gara Gibxitti deebiuun gaarii dha. Akkasumas tokkoon tokkoon isaanii waliin jedhan, Hoogganaa haa filannuu, gara Gibxitti haa deebinu. Museen fi Aroon fuula isaanii waldaa ilmaan Israael hunda duratti lafatti gombifaman.

Iyyaasuun garuu ilmi Nuuni, fi Kaaleeb ilmi Yefunee warroota biyya sana basaasan keessaa, uffata isaanii tarsaasan, Fi isaan gara waldaa ilmaan Israael hundaatti jedhanii dubbatan: Lafti nu ishee qoranne sun baayee baayee gaarii dha. Yoo Gooftaan nu filate, biyya kana keessa nu galcha, fi ishee nuuf kenna; biyyi kun kan aannanii fi damma yaau dha. Garuu Gooftaa irraa hin finciltoota ta'inaa, isin garuu hin sodaatinaa uummata lafa, sababni nyaata isinii ti, dhugeeffateera sababni yeroon irraa isaanii, Gooftaan garuu nu keessa jira, hin sodaatinaa isaan.

Waldaan hundi dhagaadhaan isaan tumuu jedhe, fi ulfanni Gooftaa dunkaana dhuga-baatummaa irra duumessa keessatti ilmaan Israael hundaaf mulate. Fi Gooftaan Museetti akkana jedhe, Hanga yoomiitti sabni kun na aarsaa? Hanga yoomiitti mallattoowwan ani isaan gidduu hojjedhe hunda irratti na hin amanani? Ani du'aan isaan nan dha'a, fi isaan nan balleessa, fi si fi mana abbaa keetii saba guddaa nan godha, kan kana caalaa baay'ee. Museenis Gooftaatti akkana jedhe; Gibxis ni dhaga'a, sababii ati humna keetiin uummata kana isaan keessaa ol baafteef. Garuu namoonni lafa kana irra jiraatan hundi akka ati Gooftaa saba kana gidduu jirtu dhaga'aniiru, kan ija ija waliin argamtu yaa Gooftaa, duumessi kee isaanitti dhaabata, atis guyyaa utubaa duumessaatiin, halkan immoo utubaa ibiddaatiin fuula isaanii dura deemta. Akkasumas ati uummata kana akka nama tokkoo ni balleessita, akkasumas saboonni warri maqaa kee dhaga'an hundi ni jedhu, jedhanii, Sababii Gooftaan saba kana gara biyya isaaniif kakate sanatti galchuu hin dandeenyeef, gammoojjii keessatti isaan balleesse. Fi amma humni kee ol haa kaafamu, yaa Gooftaa, akkuma ati jette sana, akkas jechaa: Gooftaan obsa qabeessa, gara laafina guddaa qabu, fi dhugaa dha; balleessaa, murtii hin qajeelummaa fi cubbuu ni fuudha; garuu qulqulleessuun nama yakka qabu hin qulqulleessu; cubbuu abbootii ijoollee irratti hanga dhaloota sadaffaa fi afraffaatti ni deebisa. Cubbuu uummata kanaa akka gara laafina kee guddaatti dhiisi, akkuma arjoomaa isaaniif taate Gibxi irraa jalqabdee hanga ammaatti.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Ani akka dubbii keetiitti

isaaniif arjoomaa dha. Garuu dhugumaan ani nan jiraadha, akkasumas maqaan koo ni jiraata, fi ulfinni Gooftaa lafa hunda ni guuta. Sababii dhiironni hundi kanneen ulfina koo fi mallattoowwan ani Gibxi keessatti fi gammoojjii keessatti hojjedhe argan, garuu yeroo kudhanaffaaf na qoran, sagalee koos hin dhaggeeffanne, Dhugumatti isaan hin argan biyya ani abbootii isaaniif kakadhe, garuu ijoolleen isaanii kanneen na wajjin as jiran, warri waan gaarii yookaan waan hamaa hin beekan, hundinuu dargaggoota muuxannoo hin qabne, kanaaf ani biyya kana isaaniif nan kenna; hundinuu garuu warri na aarsan, isaan ishee hin argan. Garuu tajaajilaan koo Kaaleb, sababii hafuurri biraa isa keessa jiraatuu fi na hordofeef, ani isa biyya inni achi seene sanatti nan galcha, sanyiin isaas ishee ni dhaala. Amaaleqii fi Kana'aanichi sulula keessa jiraatu. Bori deebi'aatii gara gammoojjii, karaa galaana diimaa sanaa qajeelaa.

Gooftaan Musee fi Aroonitti dubbatee jedhe Hanga yoomiitti waldaa hamaa kana? Guungummii ilmaan Israaeel kan isaan fuula koo dura guunguman, kan waaee keessan guunguman, dhagaheeera. Ani jiraadha, jedha Gooftaan; dhugumatti akkuma isin gurra koo keessatti dubbattan sana, akkasuman isinitti nan godha jedheen isaaniin jedhe. Gammoojjii kana keessatti qaamni keessan ni kufa, daawwannaan keessan hundi, fi warri lakkoofaman keessan kanneen umuriin isaanii waggaa digdamaa fi isaa ol tae hundi, warri natti guunguman. Yoo isin seentan gara biyya ani harka koo ishee irratti diriirsuudhaan isin ishee irratti akka jiraattan godhe sanaa, Kaaleb ilma

Yefunee fi Iyyaasuu ilma Nuuni malee hin seentan. Fi ijoollee kanneen isin akka saamichi keessa jiraatan jettan sana, ani biyya sanatti isaan nan galcha, isaanis biyya isin irraa garagaltan sana ni dhaalu. Qaamni keessan gammoojjii kana keessatti ni kufa. Ilmaan keessan garuu gammoojjii keessa waggoota afurtama jooru, sagaagalummaa keessan ni baatu, hanga qaamni keessan gammoojjii keessatti dhumutti. Akkaataa lakkoofsa guyyoota meeqa isin biyyattii basaastotanii, guyyoota afurtama, guyyaa tokkoo waggaatti, cubbuu keessan waggaa afurtama ni baattu, fi dheekkamsa aarii koo ni beektu. Ani Gooftaa dubbadheera, dhugumaan akkasittin godha waldaa hamaa kanaaf, waldaa natti walitti qabameef; gammoojjii kana keessatti ni barbadoofamu, achittis ni du'u.

Namoonni Museen akka biyyattii basaasaniif erge sun, erga deebianii booda waldaa duratti biyyattii sana irratti guungumanii dubbii hamaa dubbatan. Namoonni waa'ee lafa sanaa hamaa dubbatan sun dha'ichaan fuula Gooftaa duratti duan. Akkasumas Iyyaasuu ilmi Nuuni fi Kaaleb ilmi Yefunee namoota sana kanneen biyya basaasuuf deeman keessaa lubbuun jiraatan. Museen dubbii kana hunda ilmaan Israaeliitti hime, sabnis baayee gadde.

Akkasumas ganama barii ka'anii gara fiixee tulluutti ol ba'an, jedhanii, Kunoo, nuyi gara bakka Gooftaan jedhe sanaa ni ol ba'a, sababii cubbuu hojjenneef. Akkasumas Museen akkana jedhe, Maaliif isin dubbii Gooftaa cabsitu? Kun isiniif hin milkaau. Hin olinaa, Gooftaan isin waliin hin jiruutii, fuula

diinota keessanii duratti ni kuftuu. Sababii Amaalek fi Kana'aan achuma fuula keessan dura jiraniif, goraadeen ni kuutu. Kunis sababii isin Gooftaaf ajajamuu didduudhaan isa irraa garagaltaniif, Gooftaan isin wajjin hin jiraatu. Fi dirqisiisanii ol baan fiixee tulluu irra, taabonni kakuu Gooftaa fi Museen garuu qubata keessaa hin sochoofne. Amaalekii fi Kanaanichi tulluudhuma sana keessa jiraatu sun gadi buan, isaan deebisan, hanga Hormaatti isaan rukutan, ergasii gara qubataatti deebian.

# 15

Fi Gooftaan Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaelitti dubbadhu, fi isaaniin ni jetta, Yommuu isin biyya jireenyaa keessan kan ani isiniif kennu seentan, Atis Gooftaaf aarsaa gubamu ni dhi'eessita, aarsaa guutuu gubamu yookaan aarsaa, wareega guddisuu, yookaan kennaa fedhii, yookaan ayyaanota keessan keessatti urgaa gaarii Gooftaaf gochuuf, yoo sangootaa irraa yookaan hoolotaa irraa ta'e. Namni kennaa isaa Gooftaaf dhiyeessu sun aarsaa daakuu bullaa'aa kudhan keessaa tokko kan oofii irraa walitti makame zayitii afuraffaa keessatti dhiyeessa. Fi daadhii wayinii dhangalaaf kutaa afuraffaa kan iin ni gootu, aarsaa gubamuu irratti ykn aarsaa irratti, hoolaa tokkoof ni gootu hamma kana, kennaa urgaa urgaa gaarii Gooftaaf. Fi korbeessa hoolaa sanaaf, yeroo isin isa aarsaa gubamuu yookaan aarsaa godhattanitti, aarsaa daakuu bullaa'aa kudhan keessaa lama kan zayitaan walitti makame, sadaffaa hin irraa ni gootu. Akkasumas daadhii wayinii

dhangalaaf harka sadaffaa kan iin ni dhiheessitu, urgaa urgaawaa Gooftaaf.

Yoo garuu isin qotiyyoo irraa aarsaa gubamu ykn aarsaa wareega guddisuu, ykn aarsaa nagaa Gooftaaf dhi'eessitan. Innis jabbii tokkoof aarsaa daakuu bullaa'aa kudhan keessaa sadii zayita keessatti makame, walakkaa iinii ni dhi'eessa. Akkasumas daadhii wayinii gara dhangalaatti walakkaa hin, aarsaa urgaa tolaa Gooftaaf.

Akkas ni goota jabbii tokkoof, yookaan korbeessa hoolaa tokkoof, yookaan ilmoo hoolaa tokko kan hoolota keessaa yookaan re'oota keessaa ta'uuf. Akkaataa lakkoofsa warra isin hojjattan sanaa, tokkoof tokkoof akkasitti hojjechuu qabdu, akkaataa lakkoofsa isaaniitti.

Dhalataan hundi wantoota akkasii dhiyeessuuf aarsaawwan urgaa urgeffannaa Gooftaatti akkas ni godha. Yoo garuu alagaan keessan gidduutti dabalame biyya keessan keessatti, ykn namni keessan gidduutti tau dhaloota keessan keessatti, fi aarsaa urgaa urgaa gaarii Gooftaaf dhiheessu, akkuma isin hojjettan sana, akkasuma waldaan Gooftaaf ni hojjeta.

Seerri tokko isinii fi alagootaaf isin gidduu jiraataniif ni taa, seerri bara baraa dhaloota keessaniif. Akkuma isin taatan, alagaanis fuula Gooftaa duratti ni taa. Seerri tokko ni taa, fi seerri tokko isinii ni taa, akkasumas alagaa isin gidduu jiraatu sanaaf ni taa.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, fi akkana isaaniin jedhi: Yeroo isin biyya ani achi isin galchu seentanitti, Akkasumas ni taa yommuu isin buddeena biyyattii irraa nyaattan, kennaa addaan baafamu Gooftaaf addaan baaftu, mataa midhaan daakuu keessanii. Daabboo kennaa godhattanii addaan baaftu; akkuma kennaa oobdii midhaan dha'uu irraa godhamuu, haala kanaan addaan baaftu. Jalqaba ija bukoo keessanii Gooftaaf kennaa godhattanii dhaloota keessan hundaaf ni kennitu.

Yeroo garuu isin cubbuu hojjattanii fi ajajawwan kanneen hunda hin hojjenne kan Gooftaan Museedhatti dubbate, Akkuma Gooftaan karaa harka Museeti isinitti ajaje sana, guyyaa Gooftaan isinitti ajaje sanaa jalqabee fi isa booda dhaloota keessan keessatti, Yoo wanni kun ijaawwan waldaa duratti osoo hin beekin tae, waldaan hundi jabbii tokko loon keessaa kan hir'ina hin qabne Gooftaaf aarsaa gubamuu fi urgaa gaarii tauuf ni dhi'eessa, akkasumas aarsaa fi dhibaayyuu isaa akka sirnaatti, fi korma reoota keessaa tokko cubbuu isaaniif ni dhi'eessa. Lubichis waldaa ilmaan Israaeel hundaaf araaraa ni godha, akkasumas isaaniif ni dhiifama, sababii wanni kun fedhii malee taeef. Isaaniis kennaa isaanii, aarsaa Gooftaaf, cubbuu isaanii waaee Gooftaa fuula duratti, dogoggora isaanii kan fedhii malee tae sanaaf fidaniiru. Akkasumas dhiifama ni argata waldaa ilmaan Israael hundaaf, akkasumas alagaa gidduu keessan jiraatuuf, sababii uummata hundaaf tasaa taeef.

Yoo lubbuu tokko osoo hin beekin cubbuu hojjatte, inni cubbuu

sanaaf reee waggaa tokkoo dhiheessa. Akkasumas lubni sun waaee lubbuu kan utuu hin beekin cubbuu hojjette, akkasumas kan utuu hin beekin cubbuu hojjette fuula Gooftaa duratti araaraa ni buusa, waaee isaa araaraa buusuuf. Dhalataa ilmaan Israaeel keessaa fi alagaa isaan gidduu jiraatu sanaaf seerri tokko ni taa, nama osoo hin beekin hojjetu kamiifuu.

Akkasumas lubbuu kan harka of-tuulummaatiin hojjetu, dhalattoota keessaa yookaan alagootaa keessaa, inni Waaqayyo ni aariisa; lubbuu sun saba ishee keessaa ni balleeffama. Sababii dubbii Gooftaa tuffateera, fi ajajawwan isaa guutummaatti caccabseera, lubbuun sun guutummaatti ni barbadeeffamti; cubbuun ishee ishee keessa jiraatti.

Ilmaan Israael gammoojjii keessa turan, guyyaa Sanbataa nama muka walitti qabaa jiru tokko argatan. Warri guyyaa Sanbataa muka walitti qabaa jiru isa argatan sun gara Musee fi Aaroon, akkasumas gara waldaa ilmaan Israaeel hundaa isa fidan. Akkasumas isaan mana hidhaa keessa isa kaaan, sababiin maal akka isa godhan hin murteessiniif. Akkasumas Gooftaan gara Musee dubbatee jedhe, Duaan haa ajjeefamu namichi, dhagaadhaan isa tumaa dhagaawwan waldaan hundi. Waldaan hundi isa gara ala qubataatti baasanii, waldaan hundi dhagaalee isa alatti qubata dhagaadhaan tumte, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje.

Gooftaan Museetti akkana jedhe: Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, fi isaaniin jedhi, akka isaan dhaloota isaanii keessatti handaara

qarqara uffata isaanii irratti ofii isaaniitiif tolchan, fi handaara qoochoo sanaa irratti fo'aa bifa cuquliisaa kaaaa. Akkasumas inni isinii ni ta'a keessa handaara wayyaa keessanii, fi isaan ni argitu, fi ajajawwan Gooftaa hunda ni yaadattu, fi isaan ni raawwattu, fi yaada keessanii duubaatti hin garagalfamtan, fi ijawwan keessan kanneen isin isaanii duubaan sagaagaltan sanaan hin gowwoomfamtan, akka ajajawwan koo hunda yaadattanii fi raawwattan. Fi isin Waaqa keessaniif qulqulloota ni taatu. Ani Gooftaa Waaqa keessan kan isin biyya Gibxi keessaa baasee ture, Waaqa keessan tauuf, ani Gooftaa Waaqa keessan.

# 16

Qoreen ilma Yisaakaar, ilma Qaahaat, ilma Lewwii, Daataanii fi Abiiroon ilmaan Eliiaab, akkasumas Oon ilma Faalee, ilma Ruubeen dubbatan. Isaanis fuula Musee duratti ka'an, akkasumas namoonni ilmaan Israa'el shantamaa fi dhibba lama, hooggantoota waldaa, waamaman gorsaa, akkasumas namoonni bebeekamoo. Muusee fi Aroon irratti walitti qabaman, akkanas jedhan: Isin ga'a! Sababiin waldaan hundi guutuun qulqulluu dha, Gooftaanis isaan gidduu jira. Maaliif waldaa Gooftaa irratti of ol qabdu? Museen yommuu dhaga'etti, fuula isaatiin lafatti gombifame. Innis gara Qooraahii fi gara waldaa isaa guutuutti dubbatee akkana jedhe: Waaqni warra kan isaa ta'an fi warra qulqulluu beekee daawwateera; gara ofii isaattis isaan dhiheesseera; warra ofiif filates gara ofii isaatti dhiheesseera.

Kana godhaa: isinii ofii keessaniif ibiddoowwan Qooraahi fuudhaa, akkasumas waldaan isaa hundi. Fi ibidda isaan irratti kaaaa, akkasumas ixaana isaan irratti kaaaa fuula Gooftaa dura boru, fi namni Gooftaan filatee kun qulqulluu taa; ilmaan Lewwii, kun isiniif haa ga'u. Muuseen Qooraatiin, Ilmaan Lewwii, na dhaggeeffadhaa jedhe. Kun isinitti waan xiqqaa miti, sababii Waaqni Israael waldaa Israael keessaa isin addaan baasee, gara ofii isaatti isin dhiheessee dunkaana Gooftaa keessatti tajaajila tajaajiluu fi waldaa fuula dunkaanaa dura dhaabachuuf isaaniif tajaajiluu? Inni si dhiheessee obboloota kee hunda ilmaan Lewwii waliin kee fide, ammas lubummaa ni barbaadduu? Kanaafuu ati fi waldaan kee hundi kan gara Waaqaatti walitti qabame, Aaroon eenyu dha, hanga isin isatti guungumtan?

Museen Daataa fi Abiiroon ilmaan Eliyaab waamuuf erge, isaan garuu, Nu hin ol baanu jedhan. Kun waan xiqqoo mitii; ati biyya aannan fi damma yaautti nu ol fidde, gammoojjii keessatti nu ajjeesuuf, akkasumas nutti bulchita? Bulchaa yoo taate, atis gara biyya aannan fi damma dhangalaassuutti nu galchitee, lafa qonnaa fi iddoo wayinii dhaala nuuf kennitee? Ija namoota sanaa ni baaftaa? Nu hin ol baanu. Fi Museen baayee gadde, Gooftaattis akkana jedhe: Aarsaa isaanii hin ilaali; ani wanta hawwatamaa tokko illee isaanii irraa hin fudhanne, yookaan nama tokko illee isaanii keessaa hin miine. Museen Qooraatiin, Waldaa kee qulqulleessi, fi ati, Aroonii fi isaani bori fuula Gooftaa dura qophaa'aa ta'aa jedhe. Akkasumas tokkoon tokkoon namaa ixaana isaa haa fudhatu, ixaana sana irratti

ixaana urgaa'aa haa kaa'an, tokkoon tokkoon namaa ixaana isaa fuula Gooftaa duratti haa dhi'eessan, ixaanni shantamii fi dhibba lama ta'a, atii fi Aroon tokkoon tokkoon keessan ixaana keessan haa fudhattan.

Tokkoon tokkoon namaa ibidda-qabsiisaa isaa fudhate; isaanis ibidda irra isaanii kaa'an; ixaanas irra isaanii darbatan; Musee fi Aroon balbala dunkaana dhuga-ba'umsaa bira dhaabatan. Qooraahis waldaa isaa guutuu balbala dunkaana dhuga-baatii biratti isaan irratti walitti qabe; ulfinni Gooftaas waldaa guutuutti mulate. Gooftaan Musee fi Aroonitti dubbatee jedhe, Waldaa kana gidduu irraa of addaan baasaa, anis battaluma isaan nan barbadeessa. Isaanis fuula isaanii irratti kufanii akkana jedhan, Yaa Waaqayyo, Waaqayyo hafuurotaa fi foon hundaa, yoo namni tokko cubbuu hojjate, dheekkamsi Gooftaa waldaa hunda irra ni bu'aa? Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Waldaa kanatti dubbadhu, akkana jedhii: Waldaa Qooraahi naannoo irraa of deebisaa.

Museen kaee gara Daataan fi Abiiroon deeme, maanguddoonni Israael hundis isa waliin deeman. Akkasumas waldaatti dubbatee jedhe, Dunkaanota namoota jabeeyyii kanneenii irraa of-adda baasaa, waan isaaniif jiru hunda keessaa homaa hin tuqinaa, akka cubbuu isaanii hunda keessatti isaan waliin hin badneef. Akkasumas isaan dunkaana Qooraahi naannoo irraa kaan, Daataanii fi Abiiroon gad baan, balbala dunkaana isaanii bira dhaabbatan, dubartoonni isaanii, ijoolleen isaanii, akkasumas qabeenya isaanii waliin.

Museen akkana jedhe, Kana keessatti isin ni beektu akka Gooftaan hojii kana hunda hojjechuuf na erge, sababiin kun ofii koo irraa miti. Yoo isaan kunniin akka dua namoota hundaa duan, yoo fi qorannoon isaanii akka qorannoo namoota hundaa tae, Gooftaan na hin ergine. Garuu yookaan mul'ata keessatti Gooftaan ni argisiisa, fi lafti afaan ishee banattee isaan ni liqimsiti, manneen isaanii, dunkaanota isaanii, fi waan isaaniif jiru hunda, fi isaan jiraatanii gara sii'oolitti gad bu'u, fi isin ni beektu akka namoonni kunniin Gooftaa aarsanii jiran.

Akkuma inni dubbiiwwan kanneen hunda dubbachuu dhaabatetti, lafti jala isaanii baqaqxe. Lafti banameera, isaanis liqimsite, manneen isaanii, namoota hunda Qooraahi waliin turan hundas, fi horii isaanii. Isaanis akkasumas waan isaanii hunda jiraataa ta'e waliin gara si'ool bu'an, laftis isaan haguugte, waldaa gidduudhaa badaniiru. Akkasumas Israaeelonni hundi naannoo isaanii turan sagalee isaanii dhageenyaan baqatan, sababii, Lafti nu hin liqimsiin jedhaniif. Akkasumas ibiddi Gooftaa biraa ba'e, namoota shantamaa fi dhibba lama kanneen ixaana dhi'eessaa turan nyaate.

# 17

Gooftaanis Museetti jedhe, Akkasumas gara Eleazar ilma Aaron lubicha, fuudhaa qodaa ibiddaa naasii gidduu warra gubaman keessaa, dhaan ibidda ormaa kana facaasaa achitti, sababii qulqulleessan qodaa ibiddaa cubbamtoota kanneenii keessatti

lubbuu isaanii. Isaan qaraoota rukutaman taasisiitii iddoo aarsaatiif haguuggii godhi, sababii fuula Gooftaa dura dhi'eeffamaniif qulqulleeffaman, akkasumas ilmaan Israaeliif mallattoo ta'an. Ele'aazaar ilmi Aroon lubichaa qodaa ibiddaa naasii kanneen warri gubaman dhi'eessan hunda fuudhee, iddoo aarsaatiif haguuggii godhuuf isaan dabalate. Yaadannoo ilmaan Israaeliif, akka namni alagaan tokko iyyuu kan sanyii Aroon irraa hin taane fuula Gooftaa duratti ixaana dhi'eessuuf hin dhufne, fi akka Qooraahii fi garee isaa fakkaatee hin taane, akkuma Gooftaan karaa harka Museetiin isaatti dubbate.

Ilmaan Israael guyyaa itti aanutti Muusaa fi Aroon irratti guunguman, akkana jedhanii: Isin uummata Gooftaa ajjeeftan. Yommuu waldaan Musee fi Aroon irratti walitti qabamu keessa jiru, dunkaana dhuga-baannaa sanatti ariifatan, duumessi ishee haguugee ulfinni Gooftaa mulate. Museen fi Aroon fuula dunkaana dhugaa barruu duratti seenaniiru. Gooftaan Musee fi Aroonitti dubbatee jedhe, Waldaa kana gidduudhaa badhaa, anis yeruma tokkotti isaan nan barbadeessa; isaanis fuula isaanii irra kufan. Museen Arooniin akkana jedhe, Ibidda-qabaa fudhadhu, ibidda iddoo-aarsaa irraa irra isaa kaa'i, ixaana irra isaa darbadhu, dafee gara qubataatti baadhu, waa'ee isaanii araara buusi, sababiin dheekkamsi fuula Gooftaa irraa ba'eera, uummata barbadeessuu jalqabeera. Aroon akkuma Museen isaaf dubbate sana fudhate, gara waldaatti fiige. Dhukkubni uumata keessatti duraan dursee eegalamee ture. Innis ixaana kaaee uumataaf araaraa buuse. Innis warra duanii fi warra jiraatanii gidduu dhaabate, dhukkubichis ni dhaabbate.

Akkasumas warri dhalataan dhukkubichaan duutan kuma kudha afur fi dhibba torba taan, kanneen sababii Qooraahiitiin duutan osoo hin dabalatin. Akkasumas Aroon gara Musee balbala dunkaana dhuga-barruu irratti deebi'e, akkasumas dha'ichi dhaabbate.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkasumas isaaniin ulee tokko tokko mana abbootii isaaniitiin bulchitoota isaanii hunda irraa, mana abbootii isaaniitiin ulee kudha lama fudhadhu, akkasumas tokkoo tokkoo namaatii maqaa isaa ulee sana irratti barreessi. Maqaa Aroon ulee Lewwii irratti barreessi, uleen tokko jiraatii, akka gosa mana abbootii isaaniitti ni kennu. Fi isaan dunkaana dhugaa-barruu keessa, dhugaa-barruu fuula dura ni keessa, kan ani achi siif of beeksisu keessa. Fi namichi ani filadhu sun ni taa, uleen isaa ni lataa, anis guungummii ilmaan Israaeel kan isaan isinitti guunguman sana irraa koo nan balleessa.

Museen ilmaan Israaeliitti dubbate, bulchitoonni isaanii hundinuu ulee tokko tokko isaaf kennan, bulchitichaa tokkoof ulee tokko, akka manneen abbootii isaaniitti, ulee kudha lama kennan. Uleen Aroon immoo ulee isaanii gidduu ture. Museen ulee-wwan sana fuula Gooftaa dura dunkaana dhuga-baatii keessa kaa'e. Guyyaa itti aanutti Musee fi Aroon dunkaana dhuga-ba'umsaa seenanii, kunoo uleen Aroon kan mana Lewwii latteessee lataa baasee, daraaraa daraare, biqiltuu latteesse. Museenis ulee hunda fuula Gooftaa duraa gara ilmaan Israael hundaatti baase; isaanis ni argan; tokkoon tokkoon namaa ulee

ofii isaa fudhate.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Ulee Aroon fuula ragaalee dura kaa'iitii eegumsa keessa tursi; kunis ilmaan didamtootaaf mallattoo haa ta'u. Guungummiin isaanii narraa haa dhaabbatu; isaanis hin du'an. Musee fi Aroon akkuma Gooftaan Musee ajajetti godhan. Ilmaan Israael Museedhaan, Kunoo nu barbadoofne, nu baddee jirra, nu balleeffamne jedhan. Namni dunkaana Gooftaa tuqu hundi ni du'a, hanga dhumaatti ni du'naa?

# 18

Gooftaanis Arooniin akkana jedhe: Ati, ilmaan keetii fi manni abbaa keetii cubbuu wantoota qulqulluu ni baattu; atis ilmaan kee wajjin cubbuu luba-taayummaa keessanii ni baattu. Akkasumas obboloota kee gosa Lewwii, saba abbaa kee of biratti fidi, isaanis sitti haa makaman, siif haa tajaajilan, atis ilmaan kee waliin fuula dunkaana dhuga-baatuu dura. Isaan eegumsa kee fi eegumsa dunkaanaa ni eegu. Garuu gara mi'oota qulqulluu fi gara iddoo aarsaa hin dhi'aatan; yoo dhi'aatan isaan fi isin ni du'u. Akkasumas isaan sitti dabalamu, eegumsa dunkaana dhuga-baatii ni eegu, hojii dunkaanaa hunda keessatti, namni ormaa garuu sitti hin dhihaatu. Akkasumas isin eegdoota wantoota qulqulluu ni eegdu, akkasumas eegdoota iddoo aarsaa ni eegdu, akkasumas dheekkamsi ilmaan Israael gidduutti hin jiraatu. Anis obboloota keessan Lewwota ilmaan

Israael gidduudhaa fudhee jira; isaan kennaa Gooftaaf kennamee dha, dunkaana dhuga-baatii keessatti tajaajila tajaajiluu dha. Atis ilmaan kee wajjin lubummaa keessan ni eegdu, akka hojii iddoo aarsaa hundaatti, fi waan golgaa keessaa jiru hundaatti, ni tajaajiltu; tajaajila lubummaa keessanii kennaa godheen isiniif kenname. Alagaan dhihaatu immoo ni du'a.

Gooftaan Aroonitti dubbate, Kunoo, ani eegumsa mataa midhaan qulqulluu taan hundaa irraa kanneen naaf qulqulleeffaman ilmaan Israael irraa siif kenneera; isaan badhaasa godhee siif kenneera, akkasumas ilmaan kee wajjin seera bara baraa godhee siif kenneera. Kuni isinii haa tau irraa waan qulqulleeffame qulqulluu kan kennaawwan irraa, kennaa isaanii hundaa irraa, aarsaa isaanii hundaa irraa, yakka isaanii hundaa irraa, cubbuu isaanii hundaa irraa, hamma isaan naaf deebisan irraa waan qulqulluu hundaa, siif ni taa akkasumas ilmaan keetiif. Iddoo qulqulluu wantoota qulqulluu keessatti isaan nyaattu; dhiironni hundi isaan nyaatu; ati fi ilmaan kee, wanni kun qulqulluu siif taa.

Kunis mataa kennaa kennaa isaanii irraa dhiyeessii ilmaan Israael hundaa siif taa; isaan ilmaan keetii fi intallan kee wajjin siif kenneera, seera bara baraa. Namni qulqulluu mana kee keessa jiru hundi isaan nyaata.

Mataa zayitii hunda, fi mataa daadhii wayinii hunda, mataa daakuu isaanii meeqa akka isaan Gooftaaf kennan, ani siif

kenneera. Firootni jalqabaa hundi biyya isaanii keessaa argaman, kanneen Gooftaaf fidan hundi, kan kee ni ta'u; namni qulqulluu mana kee keessa jiru kamiyyuu isaan nyaachuu ni danda'a.

Wanti kennameera hundi keessaa ilmaan Israaeel, kan kee taa. Akkasumas wanti gadameessa banu hundi foon hundaa irraa, kanneen isaan Gooftaaf dhi'eessan hundi namaa irraa ka'ee hanga horitti siif ta'a, garuu furandaadhaan furamuu qabu hangafoonni namoota, akkasumas hangafoonni horii qulqulluu hin ta'inii ni furta. Furii isaa jia tokkee irraa eegalee gatiin isaa saqilii shan, akka saqilii qulqulluu kan oboloota digdamaa taetti. Garuu hangafa jabboonii fi hangafa hoolotaa, fi hangafa re'ootaa hin furtu; isaan qulqulluu dha. Dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti dhangalaasi, cooma immoo aarsaa urgaa tolaa Gooftaaf dhi'eessi.

Akkasumas foon siif taa, akkuma handaraafni dhiheessaa sanaa fi irreen mirgaa siif taan. Kennaa hunda kan wantoota qulqulluu, hamma ilmaan Israael Gooftaaf addaan baasan, siif fi ilmaan kee fi intallan kee wajjin kenneera; seera bara baraa dha. Kakuu soogiddaa bara baraa fuula Gooftaa dura siif fi sanyii kee kan si wajjin jiru taa.

Fi Gooftaan gara Aroonitti dubbate, Biyya isaanii keessatti hin dhaaltuu, fi qoodni tokko iyyuu isaanii gidduutti siif hin jiraatu, sababiin isaas ani qooda keetii fi dhaala kee ilmaan Israa'el gidduutti.

Ilmaan Lewwii, kunoo ani harka kudhan keessaa tokko hunda Israael keessaa dhaala godheen isaaniif kenneera, tajaajila isaanii bakka buusuuf, akkuma isaan dunkaana dhuga-baatuu keessatti tajaajilan sanaa. Akkasumas ilmaan Israael ammas gara dunkaana dhuga-baatuu hin dhufan, cubbuu dua-fiddu fudhachuuf. Lewwiichi mataan isaa tajaajila dunkaana dhuga baatuu ni tajaajila, fi isaan cubbuu isaanii ni fudhatu; kun seera bara baraa dhaloota isaaniitiif. Gidduu ilmaan Israael keessatti dhaala hin dhaalan. Sababii kennaa kudhan keessaa tokko ilmaan Israaeel kan isaan Gooftaaf addaan baasan hunda, kennaa godhee Lewwotaaf dhaala godhee kenneef, kanaafuu isaanitti jedheen jira, ilmaan Israaeel gidduu dhaala hin dhaalani.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Fi Lewwotatti ni dubbatta, akkanas isaaniin jetta: Yoo isin ilmaan Israael irraa kudhan keessaa tokko fudhattan, kan ani qooda keessan godhee isaaniin isinii kenne sana, isin isaa keessaa kennaa Gooftaaf addaan baafachuu qabdu, kudhan keessaa tokko irraa kudhan keessaa tokko. Kennaan keessan akka midhaan lafa midhaan dhaabbatanii irraa fi akka kennaa iddoo wayinii cuunfamu irraa isinitti ni lakkaaama. Kanaafuu isin addaan baaftu isaan, akkasumas isin mataan keessan hundaa kennaawwan Gooftaa irraa, hundaa kudhan keessaa keessan irraa, hamma yoo fudhattan ilmaan Israaeel irraa, fi ni kennitu irraa isaanii kennaa Gooftaaf, Aroon lubatti. Kennaa keessan hunda irraa kennaa Gooftaaf addaan baaftu; yookaan mataa hunda irraa waan qulqullaae isaa irraa addaan baaftu. Akkasumas ati

isaaniin ni jetta: Yommuu isin jalqaba ija irraa isaa fudhattan, Lewwotaaf akka oomisha oobdii midhaan irraa fi akka oomisha iddoo cuunfaa wayinii irraa ni lakkaaama. Fi isin isa bakka hundatti nyaachuu dandeessu, isinii fi maatiin keessan, sababii kaffaltiin kun gatii tajaajila keessan kan dunkaana dhuga-baatii keessatti kennitaniif. Akkasumas karaa isaatiin cubbuu hin fudhattani, yoo isin mataa ija irraa isaa fudhattan, akkasumas qulqulluuwwan ilmaan Israael hin xureessitan, akka hin duuneef.

# 19

Gooftaan Musee fi Aroonitti dubbatee jedhe, Kun seera addaan baasuu kan Gooftaan hamma ajaje, jedhu, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, goromsa diimaa hir'ina hin qabne, kan hir'ina ishee keessa hin qabne, fi kan waanjoon ishee irra hin kaa'amin gara keetti haa fidan. Atis ishee Ele'aazaar lubatti kennita, isaanis ishee qubata keessaa gara iddoo qulqulluutti ala baasu, fuula isaa durattis ishee qalu. Ele'aazaar dhiiga ishee irraa ni fudhata, akkasumas fuula dunkaana dhugaa ba'umsaa duratti dhiiga ishee yeroo torba ni facaasa. Isaanis ishee fuula isaa dura ni gubu, akkasumas gogaan ishee, foon ishee fi dhiigni ishee udaa ishee waliin ni gubama. Lubichis muka birbirsaa, hiisoophaa fi diimaa ni fudhata; isaanis gara gidduu gubuu goromsa qotiyyootti ni darbatu.

Fi lubni uffata isaa ni miiccessa, fi qaamaa isaa bishaaniin ni

dhiqata, fi kana booda gara qubataatti ni seena, fi lubni hanga galgalaatti xuraaaa ni taa. Namni ishee gubu sun uffata isaa ni miiccata, qaamni isaa ni dhiqata, hamma galgalaatti xuraaaa taa. Namni qulqulluu daaraa goromsa qotiyyoo walitti qabee qubata alatti iddoo qulqulluutti ni kaaa, kunis waldaa ilmaan Israaeliif eegumsaaf taa; bishaan facaasuu qulqulleessuu dha. Namni daaraa goromsa walitti qabu uffata isaa haa miiccatu, innis hanga galgalaatti xuraaaa taa; kunis Israaeliif akkasumas alagoonni isaan gidduu jiraataniif seera bara baraa taa.

Namni lubbuu namaa due kam iyyuu tuqu xuraaaa taa guyyoota torba. Inni guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaa qulqulleeffama, ergasii qulqulluu taa. Garuu yoo guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaa qulqulleeffamuu baate, qulqulluu hin tau. Namni kam iyyuu kan reeffa lubbuu namaa tuqu, yoo namichi duee fi inni hin qulqulleeffamne, dunkaana Gooftaa xureessa; lubbuun sun Israael keessaa ni balleeffamti, sababii bishaan qulqulleessaa hin facaafamneef irra isaa, inni xuraaaa dha, ammallee xuraaummaan isaa isa keessa jira. Seerri kunis kanaa dha: yoo namni tokko mana keessatti due, namni mana sana seenu hundi, akkasumas wanti mana sana keessa jiru hundi, guyyaa torba xuraaaa taa. Mi'i banaa kamiyyuu kan hidhaan irratti hin hidhamin hundi xuraa'aa dha. Namni kamiyyuu kan dirree irratti nama ajjeefame yookaan reeffa yookaan lafee namaa yookaan awwaala tuqu, guyyaa torba xuraaaa taa.

Akkasumas isaan namicha xuraaaaf daaraa gubamte

qulqulleessuu irraa ni fudhatu, akkasumas bishaan jiraataa meeshaa keessatti ishee irratti ni dhangalaasu. Namni qulqulluu hiisophaa fuudhee bishaan keessa cuuphee mana irratti, meeshaalee irratti, luboota achuma jiran irratti, akkasumas nama lafee namaa yookaan nama madaae yookaan nama due yookaan awwaala tuqe irratti ni facaasa. Fi namni qulqulluun guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaa irratti nama xuraaaa irra ni facaasa, innis guyyaa torbaffaa ni qulqulleeffama, uffata isaa ni miiccata, bishaaniin ni dhiqata, garuu hanga galgalaatti xuraaaa taee ni hafa. Namni xuraae yoo hin qulqulleeffamin, lubbuun sun waldaa gidduudhaa ni balleeffama, sababiin isaas wantoota qulqulluu Gooftaa xureesseef; bishaan qulqulleessuu isa irratti hin facaafamneef, inni xuraaaa dha. Fi kun seera bara baraa isiniif ta'a, namni bishaan qulqulleessuu facaasu uffata isaa haa miiccatu, namni bishaan qulqulleessuu tuqu immoo hanga galgalaatti xuraa'aa ta'a. Akkasumas wanta hunda namni xuraaaan sun tuqe, wanti sun xuraaaa taa, akkasumas namni wanta sana tuqu xuraaaa taa hanga galgalaatti.

# 20

Ilmaan Israaeel, waldaan hundi, ji'a jalqabaa keessatti gara gammoojjii Siin dhufan. Uummanni Qaadesh keessa ture, Miiriyaam achitti dute, achittis awwaalamte. Waldaan bishaan hin qabu ture, isaanis Musee fi Aroon irratti walitti qabaman. Sabni Museedhaan mormuudhaan, Utuu obboleeyyiin keenya fuula Gooftaa duratti badanitti nu duune! jedhan. Akkasumas

maaliif waldaa Gooftaa gara gammoojjii kana ol baaftanii nutti fiddan, nu ajjeessuuf fi horii keenya ajjeessuuf? Akkamitti maaliif kana godhattan? Isin Gibxi irraa nu baaftanii gara iddoo hamaa kanatti nu fiddan, iddoo midhaan itti hin facaafamne, mukeen harbuu hin qabne, mukeen wayinii hin qabne, roomaaniin hin qabne, yookaan bishaan dhugaatii hin qabne.

Museen fi Aroon fuula waldaa irraa gara balbala dunkaana dhuga-baatii dhufan, fuula isaanii irratti kufan, ulfinni Gooftaas isaanitti mulate. Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ulee kee fuudhi, waldaa walitti qabi ati fi Aroon obboleessi kee, fuula isaanii dura dhagaatti dubbadha, innis bishaan isaa ni kenna, isinis dhagaa keessaa bishaan isaaniif ni baastu, waldaa fi horii isaanii ni obaaftu. Museen ulee fuula Gooftaa dura ture sana fudhate, akkuma Gooftaan isa ajajetti. Museen fi Aroon waldaa sana fuula dhagaa sanaa dura walitti qaban, innis isaaniin jedhe, Dhaggeeffadhaa koo isin ajajamuu-diddan, dhagaa kana keessaa bishaan isinii baasna moo? Museen harka isaa ol-kaasee kattaa sana ulee-n lama rukute, bishaaninis baayinaan bae; waldaan sun ni dhuge, horiin isaaniis ni dhuge. Gooftaan Musee fi Aroonitti akkana jedhe, Isin fuula ilmaan Israaeel duratti na qulqulleessuuf na hin amananne; kanaafuu isin waldaa kana biyya ani isaaniif kenne sanatti hin galchitan. Kun bishaan Falmii, sababii ilmaan Israael fuula Gooftaa duratti arrabsaman, fi inni isaan keessatti qulqulleeffameef.

Akkasumas Museen Qaadesh keessaa gara mootii Edoom

ergamoota erge, akkana jedhee: Obboleessi kee Israaeel akkana jedha: Ati rakkina nurratti dhufe hunda ni beekta. Akkasumas abbootiin keenya gara Gibxiitti gad buan, akkasumas Gibxi keessa guyyoota baayee turre jiraanne, akkasumas Gibxiloonni nutti fi abbootii keenya miidhan. Nus gara Gooftaatti iyyine, Gooftaanis sagalee keenya dhaga'e. Innis ergamaa ergee Gibxi keessaa nu baase. Nus amma magaalaa Qaadesh keessa jirra, kutaa daangaa keetii irratti. Nu biyya kee keessa darbina, garuu qonna kee keessa hin darbinu, yookaan iddoo wayinii kee keessa hin darbinu, yookaan bishaan boolla kee keessaa hin dhugnu. Karaa mootii deemna; gara mirgaatti yookaan gara bitaatti hin goru, hanga daangaa kee darbinutti. Edoom isaaniin jedhe, Ati karaa koo keessa hin darbitu; yoo kanaa achii, ani waraanaan sitti ba'a. Akkasumas ilmaan Israael isaaniin jedhan: Cinaa tulluutiin ni darbu; yoo garuu bishaan kee dhugne, ani akkasumas horiin koo, gatii kee siif nan kenna. Garuu wanti kun homaa miti; cinaa tulluutiin ni darbu. Inni garuu, Ati karaa koo keessa hin darbitu jedhe. Edooms tuuta ulfaataa fi harka jabaa qabatee isa simachuuf ba'e. Fi Edoom Israaeliif akka daangaa isaa keessa darbu eeyyamuuf hin fedhii qabu, Israaelis isa irraa garagale. Isaan Qaadeesh keessaa kaan, akkasumas ilmaan Israaeel hundi, waldaan sun guutuun, gara Tulluu Hoor dhufan.

Gooftaanis Musee fi Aroonitti Tulluu Hoor irratti, daangaa biyya Edoom biratti akkana jedhe: Aroon gara saba isaatti haa dabalamu, sababii isin biyya ani ilmaan Israaeliif kenne sanatti hin seentan, sababii isin bishaan arrabsoo irratti na aarsiiftaniif. Aroon fi Ele'aazaar ilma isaa fudhadhuutii, fuula waldaa

hundaa duratti gara Tulluu Hoor ol isaan baasi. Fi uffata Aroon irraa baasi, Ele'aazaar ilma isaatti uffisi, Aroon immoo achitti haa du'u. Museen akkuma Gooftaan isa ajajetti godhe; akkasumas waldaa hunda duratti gara Tulluu Hoor isa ol baase. Fi Aaroon uffata isaa irraa baase, isaanis Ele'aazaar ilma isaatti uffise, Aaroon immoo fiixee tulluu irra du'e, Musee fi Ele'aazaar tulluu irraa gad bu'an. Waldaan hundi akka Aroon due argan, manni Israa'el hundinuu guyyaa soddoma Aroonif boo'an.

# 21

Mootiin Kana'aan Araad kan gammoojjii keessa jiraatu sun akka Israa'el karaa Ataariin dhufaa jiru dhaga'e. Innis Israa'eliin lole, akkasumas isaan keessaa namoota muraasa boojuudhaan fuudhate. Israaelis Gooftaaf kadhate/wareega wareege, akkasumas akkana jedhe: Yoo ati saba kana harka kootti kennite, ani guutumaan guutuutti isa nan balleessa akkasumas magaalaawwan isaa. Gooftaan sagalee Israael dhaga'e; Kana'aanota immoo harka isaaniitti dabarsee kenne. Isaanis isaanii fi magaalaawwan isaanii balleessan; maqaa iddoo sanaa immoo Hormaa jedhanii moggaasan.

Akkasumas erga kaanii Hor tulluu irraa karaa galaana diimaa irra, biyya Edom marsuun, akkasumas uummanni karaa keessatti abdii kutate. Akkasumas sabni Waaqa mormuudhaan dubbate, akkasumas Musee irratti dubbate, jedhanii, Maaliif kana goote? Gibxi keessaa nuyi baaftee gammoojjii keessatti nu

ajjeesuuf? Buddeenni hin jiru, bishaanis hin jiru, lubbuun keenya immoo buddeena faayidaa hin qabne kana jibbite. Gooftaanis bofa ajjeesaa gara sabaatti erge; bofoonni sunis saba iddisan; sabni baayeen ilmaan Israael keessaas ni due. Sabni gara Muusee dhufee, Nu cubbuu hojjenne, waan Gooftaa irratti dubbanne, akkasumas si irrattis dubbanne; kanaafuu Gooftaa kadhadhu, innis bofa kana nu irraa haa fuudhu jedhan. Muuseen waaee uummataatiif gara Gooftaatti kadhate. Gooftaanis Muuseetti akkana jedhe: Ofii keetiif bofa tolchi, mallattoo irra kaai. Yoo bofti nama ciniine, namni ciniinameera hundi isa argee ni jiraata. Museen bofa naasii tolche, mallattoo irra isa dhaabe. Yommuu bofti nama ciniinetti, namichi bofa naasii sana ilaale, ni jiraata ture.

Ilmaan Israael kaanii Ooboti keessa qubatan. Ooboot keessaa ka'anii booddee, Akaalgaa keessaa, gammoojjii gama Mowaab fuula duratti argamu, ba'a aduutiin qubatan. Achii ka'anii deemanii sulula Zaareed keessatti qubatan. Akkasumas achii kaasanii kaanii gara gama Arnoon gammoojjii keessatti qubatan, inni daangaa Amoorota irraa babalatee jiru, sababni Arnoon daangaa Mo'aab kan Mo'aabii fi Amoorichi gidduu jiru dha. Kanaafuu kitaaba keessatti akkana jedhamaa jira: Waraanni Gooftaa Zahaab ibiddeesse, akkasumas burqaa-burqaalee Arnoon. Innis lageen bishaan ramadamaa muudee akka Eer achi qubatu godhe; kunis daangaa Mowaab cinatti argama.

Fi achii boolla bishaanii, kun boolla bishaanii kan Gooftaan

Museedhaan jedhe, Uummata walitti qabi, anis bishaan dhugaatii isaaniif nan kenna. Sana Israael sirba kana boolla bishaanii irratti sirbee, Jalqabaa isaaf, yaa boolla bishaanii, Bulchitoonni isaa qotan, mootoonni sabootaa mootummaa isaanii keessatti isaa qopheessan, yeroo isaan bulchaa turanitti. Boolla bishaanii irraa gara Mantaanaayin, Mantaanaayin irraa gara Naaliyeel, Naaliyeel irraa gara Baamoot, Baamoot irraa gara Iyaaniin, kan dirree Mowaab keessa jiru, fiixee kan qotame irraa, kan fuula gammoojjii gara ilaalu.

Akkasumas Museen maanguddoota gara Sihoon mootii Amoorota jechootaan nagaa ergee jedhe. Karaa biyya keetii keessa ni darbina; karaa sanaan ni deemna; gara lafa qonnaa yookaan gara iddoo wayinii hin goonu. Bishaan boolla kee keessaa hin dhugnu, karaa mootummaa ni deemna, hanga daangaa kee dabarsinu. Sihoon garuu akka Israael daangaa isaa keessa darbu hin eeyyamne. Sihoon saba isaa hunda walitti qabee, Israaeliin waraanuuf gara gammoojjii bae. Innis gara Yahaaz dhufee, Israaeliin wal dhaabbate. Israa'el goraadeedhaan isa dha'e, biyya isaa Arnoon irraa ka'ee hanga Jaboqitti, hanga biyya ilmaan Amoonitti qabate, sababii Jaazeer daangaa ilmaan Amoon taateef. Israael magaalaawwan kanneen hunda fudhate, akkasumas Israael magaalaawwan Amoorota hunda keessa jiraate, Heshboon keessaa fi naannoo ishee hunda keessa jiraate. Heshbon magaalaa Sihon mootii Amoorota waan taeef, inni duraan dura mootii Moab wajjin lolaa ture, biyya isaa hunda Aroer irraa kaasee hanga Arnonitti fudhatan. Kanaafuu warri hibboo dubbatan ni jedhu, Gara Heshbon kottaa, akka

magaalaan Sihon ijaaramtuu fi hundeeffamtu. Sababii ibiddi Heshboon keessaa ba'ee, arrabni magaalaa Sihon keessaa ba'ee, hanga Moabiitti nyaatee, utubaawwan Arnon liqimseef. Wayyoo siif Moaab, sabni Kaamosh badeera; ilmaan isaanii akka baraaraman kennaman, intallan isaaniis booji'amtoota Sihoon mootii Amoorotaatti ta'an. Sanyiin isaanii ni bada, Heshbon irraa hanga Daibon, dubartoonnis ammallee ibidda Moab irratti qabsiisan.

Israael garuu magaalaawwan Amoorota hunda keessa qubate. Museen Yaazeer basaasuuf nama ergee, isaan ishee fi gandoota ishee qabatan, Amoorotaa achi jiraatu ari'an. Ergasii erga deebianii booda, karaa Baashaan ol baan, akkasumas Oogi mootiin Baashaan isaan simachuuf bae, uummanni isaa hundis waraanaaf gara Edreeiitti bae. Fi Gooftaan Museetti jedhe, Isa hin sodaatin, sababii ani harka kee keessatti isa, saba isaa hunda, fi biyya isaa hunda siif kenneera. Atis akkuma Sihoon mootii Amoorota kan Heshboon keessa jiraatu sana goote sana isaaf ni goota. Isas, ilmaan isaas, uummata isaa hundas rukutan, hanga lubbuun jiraataa tokko iyyuu hin hafneetti, biyyuma isaas ni dhaaltan.

# 22

Ilmaan Israa'el ka'anii deemanii gama lixa Mo'aab irratti, Yordaanos bira fuullee Yerikoo qubatan. Baalaq ilmi Sefoor waan Israael Amoorootatti hojjete hunda argee, Fi Mo'aab

uummata baay'ee sodaate sababii isaan baay'ee turaniif, akkasumas Mo'aab fuula ilmaan Israa'el duratti jibbisiifame. Akkasumas Moaab gumii maanguddootaa Midiyaaniin jedhe, Amma waldaan kun waan naannoo keenya jiru hunda ni arrabbiti, akkuma jabbiin waan magariisa lafa qotiisaa irraa arrabbitu. Baalaaq ilmi Sefoor mootii Moaab yeroo sanatti ture. Akkasumas ergamoota gara Bala'aam ilma Be'oor kan Phatuuraa jiru, inni laga biyya ilmaan saba isaa irra jira, isa waamuuf erge, akkana jedhee: Kunoo, sabni tokko Gibxii ba'ee dhufeera, akkasumas kunoo, fuula lafaa haguugeera, akkasumas inni na cinatti qubateera. Ammas amma as kottaatii uummata kana naaf abaari, sababii inni jabaa dha yookaan nuyi, yoo isa rukutuu dandeenye, anis isaan biyya keessaa nan baasa, sababii ani beeka eenyuun ati eebbiftu, isaan ni eebbifamu, akkasumas eenyuun ati abaartu, isaan abaaramaniiru. Maanguddoonni Mowaab fi maanguddoonni Midiyaan raajii harka isaanii keessaa qabatanii deeman, gara Bala'aam dhufan, dubbii Baalaaq isaaf himan. Fi isaaniin jedhe, Halkan kana asuma bulaa; anis waan Gooftaan natti dubbatu isinitti nan hima. Kanaafuu bulchitoonni Mowaab Bala'aam biratti turan.

Waaqnis gara Bala'aam dhufee akkana jedheen, Namoonni kunniin biraa kee maal barbaadu? Akkasumas Bala'aam Waaqaan jedhe, Baalaaq ilmi Sefoor, mootiin Mo'aab, isaan gara kootti erge, jedhee: Kunoo, uummanni tokko Gibxi keessaa ba'eera, fi inni mul'ata lafaa haguugeera, fi kun na bira taa'eera; amma kottuu fi naaf isa abaari, yoo kanaa ta'e ani isa dha'uu nan danda'a, fi biyya kana irraa isa ari'uu nan danda'a. Waaqnis

Bala'aamiin akkana jedhe: Isaan wajjin hin deeminaa; uummata sanas hin abaarin; inni eebbifamaa dha. Akkasumas Bala'aam ganama kaee bulchitoota Baalaaq jedhe, Gara gooftaa keessaniitti deebi'aa; Waaqni akka ani isin waliin deemu na hin eeyyamne. Bulchitoonni Moab kaanii gara Balaaq dhufan; isaanis, Bala'aam nu wajjin deemuu hin barbaadu jedhan.

Balaaq ammallee bulchitoota baayee fi kanneen caalaa ulfina qaban erguu itti dabalee. Isaanis gara Bala'aam dhufanii akkana jedhaniif, Balaaq ilmi Sefoor akkana jedha: Maaloo gara koo dhufuuf hin jeeqamin jedhee sin kadhadha. Ulfaadhaan dhugumatti ulfina nan siif godha, fi waan ati jettu hunda nan siif godha, fi as kottii saba kana naaf abaarsi. Bala'aam deebisee bulchitoota Balaaq jedheen, Yoo Balaaq mana isaa guutuu meetii fi warqee naa kenne iyyuu, ani dubbii Gooftaa Waaqaa cabsee waan xinnoo ykn guddaa yaada koo keessatti hojjechuu hin dandau. Fi amma isin halkan kana asuma turaa, anis waan Gooftaan natti dabalee dubbatu nan beeka. Waaqni halkan gara Bala'aam dhufee akkana jedheen: Yoo namoonni kunniin si waamuuf dhufan, ka'iitii isaan hordofi. Garuu dubbii ani sitti himu qofa ni goota.

Bala'aam ganama kaee harree isaa kophee, bulchitoota Mo'aab waliin deeme. Waaqni aariidhaan dheekkame sababii inni deemeef, ergamaan Waaqaa immoo isa mormuuf kae. Inni harree isaa irra yaabbatee ture, tajaajiltoonni isaa lamaan immoo isa wajjin turan. Harreen sun yommuu ergamaa Waaqaa karaa irratti dhaabatee goraadee harka isaa keessatti luqqifame

argite, karaa irraa gortee gara dirreetti deemte. Innis ulee isaatiin harree sana rukutee karaa irratti qajeelchuuf yaale.

Ergamaan Waaqayyoo qooda iddoo dhaabaa wayinii keessa dhaabate, dallaan gama tokkoon, dallaan immoo gama kaaniin jira. Harreen sun yommuu ergamaa Waaqayyoo argitu, of keenyan cinatti dhiibbite; miila Bala'aam immoo keenyan sanatti caccabsite. Innis ammas ishee rukutuuf itti fufe.

Ergamaan Waaqaa ammas itti fufee, deemee iddoo dhiphaa keessa dhaabate, bakka mirgatti yookaan bitaatti garagaluun hin dandeenyetti. Harreen sun ergamaa Waaqaa argitee Bala'aam jala teesse, Bala'aamis ni aare, ulee isaatiin harree sana rukute. Waaqni afaan harree sanaa bane, isheenis Bala'aamiin, Maal siif godhe, ati yeroo sadaffaatti na rukutteef? jette. Bala'aam harreettiin akkana jedhe, Ati waan na qoostuuf, utuu goraadeen harka koo keessa jiraatee silaa duraanuu si waraana ture. Akkasumas harreen sun Bala'aamiin jedhe, Ana mitii harree kee kan ati yaabbatte irraa dargaggummaa keetii hanga guyyaa har'aatti? Tuffachuudhaan tuffadhee akkasiin sitti godheeraa? Inni garuu, Lakki jedhe. Waaqni garuu ija Bala'aam saaqe, innis ergamaa Gooftaa karaa irratti dhaabbatee mormuudhaan goraadee harka isaa keessatti luqqifame argee, gad jedhee fuula isaatiin gad sagade. Ergamaan Waaqaa akkana jedheen: Maaliif harree kee yeroo sadaffaaf rukutteetta? Kunoo, ani sitti mormuuf baheera, sababiin isaas karaan kee fuula koo dura sirrii miti. Harreen kun na argitee yeroo sadaffaaf narraa gortee jira. Akkasumas yoo isheen hin garagalchine, amma

kanaafuu dhugumatti si nan ajjeesa ture, ishee garuu nan baraaree ture. Bala'aam ergamaa Gooftaatiin akkana jedhe, Cubbuu hojjedheera, ati karaa irratti na simachuuf akka dhaabatte hin beekuutii. Amma yoo siif hin tolu, nan deebi'a. Ergamaan Waaqaa Bala'aamiin akkana jedhe, Namoota kana waliin deemi, garuu dubbii ani sitti himu qofa dubbadhu. Bala'aamis bulchitoota Baalaaq waliin deeme.

Balak dhageenyaan Bala'aam akka dhufe, isa simachuuf gara magaalaa Mo'aab kan daangaa Arnoon irra jirtu, kan kutaa daangaa irraa jirtu sanatti ba'e. Balaaq Bala'aamiin akkana jedhe, Ani si waamuuf gara keetti hin ergineeti? Maaliif gara kootti hin dhufne? Dhugumatti si kabajuu hin dandeenyuu? Akkasumas Bala'aam Balaaqiin jedhe, Kunoo, amma gara kee dhufeera; ani waan tokko dubbachuuf dandeessaa ta'uu danda'aa? Dubbii Waaqni afaan koo keessa kaa'u, kana nan dubbadha. Bala'aam Balaaq wajjin deeme, magaalaawwan naannoo alaatti argamanis dhaqan. Baalak hoolotaa fi jabboolee aarsaa dhi'eesse, ergasii Bala'aamii fi bulchitoota isa wajjin turanitti erge. Ganama ta'e, Balaaq Bala'amin fuudhee gara utubaa Ba'aalitti ol isa baase, achii immoo uummata keessaa kutaa tokko isaaf agarsiise.

# 23

Bala'aam Balaaqiin akkana jedhe, Iddoowwan aarsaa torba asitti naaf ijaari, akkasumas jabbii torba fi korbeeyyii hoolaa

torba asitti naaf qopheessi. Balaaq akkuma Bala'aam isaaf jedhe sana godhe, jabbii fi korbeessa hoolaa iddoo aarsaa irratti dhi'eesse. Bala'aam Baalaaqiin jedhe, Aarsaa kee bira dhaabadhu, anis nan deema yoo Waaqni walitti dhufuudhaan natti mul'ate. Dubbii inni natti agarsiisu sitti nan hima. Baalaaqis aarsaa isaa bira dhaabate. Bala'aam Waaqa gaafachuuf deeme, qajeelaanis deeme, Waaqnis Bala'aamitti mul'ate, Bala'aamis gara isaatti akkana jedhe, Iddoowwan aarsaa torba qopheesseera, jabbii fi korbeessa hoolaa iddoo aarsaa irra dhi'eesseera. Waaqni dubbii afaan Bala'aam keessa darbate, innis gara Baalaaq jedhuutti deebi'ee, Akkana dubbadhu jedhe. Akkasumas gara isaatti deebie, inni garuu aarsaa gubamuu isaa irra dhaabbatee ture, bulchitoonni Mo'aab hundi isa waliin turan, hafuurri Waaqaas isa irra bue. Fakkeenya isaa fuudhee, akkana jedhe: Baalaq mootiin Mowaab Meesopoxaamiyaa keessaa, tulluuwwan bahaatii irraa na waamsise, akkana jedhee: Kottu Yaaqoobin naaf abaari, fi kottu Israaeelin naaf abaari. Akkamittin nama Gooftaan hin abaarre sana nan abaara? Yookaan akkamittin nama Waaqni hin abaarre sana nan abaara? Sababii ani fiixee tulluuwwanii irraa isa arguu fi gaarran irraa isa ilaaluu, kunoo sabni kophaa isaa ni jiraata, saboota keessattis hin lakkaaamu. Eenyutu sanyii Yaaqoob guutummaatti beekee? Eenyutis gosoota Israael lakkaauu dandaa? Lubbuun koo lubbuuwwan qajeeltotaa gidduu haa duu, sanyiin koos akka sanyii isaanii haa tau.

Balaaq Bala'aamiin akkana jedhe, Maal natti hojjette? Diinota koo akka abaartuf si waameera, kunoo garuu ati eebbisteerta!

Akkasumas Bala'aam Baalaaqiin jedhe, Waan Waaqni afaan koo keessa naquu hunda kana ani eegee dubbachuu qaba mitii? Akkasumas Balaaq isaaniin jedhe, Kottu ammallee na waliin gara bakka biraatti, kan ati isa hin argine achii, garuu kutaa isaa qofa argita; hunda garuu hin argitu. Achii naaf isa abaari.

Innis gara gamoo eegumsa dirree irraa kan fiixee qotame irra jiru sanatti isa fudhate, achittis iddoowwan aarsaa torba ijaare, dibicha tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko iddoo aarsaa irra dhi'eesse. Bala'aamis Baalaaqiin jedhe, Aarsaa kee bira dhaabadhu; ani garuu Waaqa gaafachuuf nan deema. Waaqni Bala'aam waliin wal ga'e, dubbii afaan isaa keessa kaa'e, akkasumas akkana jedheen: Gara Baalaaq deebi'i, wantoota kana immoo ni dubbatta. Fi gara isaatti deebie, inni immoo aarsaa gubamu guutuu isaa irratti dhaabatee ture, bulchitoonni Moaab hundinuu isa wajjin turan, Balaaqis, Gooftaan maal jedhe? jedhee isa gaafate. Akkasumas fakkeenya isaa fuudhee akkana jedhe: Kai yaa Balaaq, dhaggeeffadhu, gurra kenni, yaa ilma Sefoor, dhuga-baatuu. Waaqni akka namaa miti kan sobu, yookaan akka ilma namaa kan doorsifamu; inni mataan isaa waan dubbate hin hojjetaa? ni dubbata, garuu hin guutuu? Kunoo, eebbisuu fudhateera; nan eebisa, fi gonkumaa hin deebisu. Dadhabiin Yaaqoob keessa hin jiraatu, yookaan dadhabiin Israael keessa hin mulatu. Gooftaan Waaqni isaa isa wajjin jira, ulfinni bulchitoota isa keessa jira. Waaqni inni isa biyya Gibxi keessaa baase, akka ulfina gafarsa tokkoo isaaf jira. Ilaalli Yaaqoob keessa hin jiru, yookaan raajiin Israael keessa hin jiru; yeroo isaatti Yaaqoobii fi Israaeliif ni himama, Waaqni

maal raawwata? Kunoo sabni kun akka ilmoo leencaa ni kaa, akkasumas akka leencaa ni boonsa; hamma waan adamsee nyaatutti hin rafu, dhiiga warra madeessees ni dhuga.

Akkasumas Balaaq Balaamiin jedhe, Abaaraadhaan naa hin abaarin isa, yookaan eebbadhaan hin eebbifin isa. Fi Bala'aam deebisee Baalaaqiin jedhe, Ani sitti hin dubbadhuun, Dubbii Waaqni dubbatu kana nan godha jedhee? Balaaqis Bala'aamiin akkana jedhe, Kottu, gara bakka biraatti sin geessa; yoo Waaqni gammade, achii naaf isa abaari. Akkasumas Balaaq Bala'aamin gara fiixee Fegoor kan gara gammoojjiitti diriirfatutti geesse. Bala'aam Baalaaqiin akkana jedhe, Iddoowwan aarsaa torba asitti naaf ijaari, akkasumas jabboolii torba fi korbeeyyii hoolaa torba asitti naaf qopheessi. Balaaq akkuma Bala'aam isaaf jedhe sana godhe, fi jabbii fi korbeessa hoolaa iddoo aarsaa irratti dhi'eesse.

# 24

Bala'aam yommuu Gooftaa fuula duratti Israa'elin eebbisuun gaarii akka tae argetti, akka amala isaatti mallattoo barbaacha hin deemne, fuula isaas gara gammoojjiitti deebifate. Fi Bala'aam ija isaa ol-kaasee, Israa'el akka gosoota qubatee argaa, fi hafuurri Waaqaa isa irra bu'e. Bala'aam ilmi Be'oor fakkeenya isaa fuudhee akkana jedhe: Namni dhugaadhaan argu sun akkana jedha, Inni jedha dhaga'ee dubbii cimaa, namni kam mul'ata Waaqaa hirribaan arge, iji isaa banamee. Yaa Yaaqoob,

manni kee akkam gaariidha, yaa Israael, dunkaanni kee akkam gaariidha! Akka sulula gaaddisa godhan, fi akka iddoo biqiltuu gammoojjii irra laga irraa, fi akka dunkaanota Gooftaan dhaabe, fi akka birbirsa bishaanota biratti. Namni tokko sanyii isaa keessaa ni ba'a, saboota baay'ee ni bulcha, mootummaan Goog ni ol kaafama, mootummaan isaas ni guddata. Waaqni Gibxi keessaa isa geggeesse, akka ulfina gafarsa isaaf jiru, saboota diinota isaa ni nyaata, furdoota isaanii lafee keessaa ni xuuxa, xiyya isaatiinis diina ni waraana. Ciisee boqote akka leencaa, akkasumas akka ilmoo leencaa; eenyutu isa kaasa? Warri si eebbisan haa eebbifaman, warri si abaaran immoo abaaraman.

Balaaq Bala'aam irratti aare, harka isaa walitti rukute. Balaaq Bala'aamiin akkana jedhe: Diina koo abaruuf si waameera, kunoo garuu eebbisuudhaan yeroo sadaffaa kana eebbifteerta. Amma kanaafuu gara iddoo keetiitti baqadhu; ani ulfina siif nan kenna jedheen ture, garuu amma Gooftaan ulfina irraa si dhowweera. Akkasumas Bala'aam Baalaaqiin jedhe, Ani ergamtoota kee kanneen ati gara kootti ergite sanatti hin dubbannee? jedhee, Yoo Balaaq mana isaa guutuu meetii fi warqee naaf kenne iyyuu, ani dubbii Gooftaa cabsee ofii kootii irraa waan gaarii yookaan waan hamaa hojjechuuf hin dandau; waan Waaqni jedhu kam iyyuu, sana nan dubbadha. Fi amma kunoo, ani gara iddoo kootti deebia; kottu, waan sabni kun bara dhumaa keessa saba keetiif hojjetu siif nan gorsaa.

Akkasumas fakkeenya isaa fuudhee jedhe

Bala'aam ilmi Be'oor ni jedha, namni dhugaadhaan argu ni jedha, inni dubbii Waaqaa dhaga'u, beekumsa Waaqa Waan Hundaa Olii irraa beeku, fi mul'ata Waaqaa hirribaan argee, ijoleen isaa banamaniiru. Nan isa argisiisa, garuu amma miti, nan eebbisa, garuu hin dhihaatu. Urjiin ni kaa Yaaqoob keessaa, namni ni kaa Israaeel keessaa, fi inni ni caccabsa hooggantoota Mowaab, fi ni saama ilmaan Seeti hunda. Edoom dhaala ni taa, dhaalli Esaawu diina isaa ni taa, Israaelis humnaanan hojjete. Akkasumas Yaaqoob keessaa ni kaa, akkasumas magaalaa keessaa kan baraaramu ni balleessa. Amaalekiin erga argee booda, fakkeenya isaa ol fuudhee akkana jedhe: Amaalek jalqaba sabootaa ti, garuu sanyiin isaanii ni bada. Akkasumas Keenaa arginaan, fakkeenya isaa ol fuudhee akkana jedhe: Jireenyiin kee jabaa dha; yoo ati kattaa keessa mana cuucii kee ijaarratte, Fi yoo Be'oor mana cuucii jal'inaa qabaate, Asooriiwwan si booji'u. Akkasumas Og argee, fakkeenya isaa ol fuudhee, akkana jedhe: Yaa yaa! Eenyutu jiraata yommuu Waaqni wantoota kana kaau? Akkasumas harka Kiitiyaayiin keessaa ni ba'a, Aashuuris ni miidhu, Ibrootas ni miidhu, isaaniis tokkummaadhaan ni badu. Akkasumas Bala'aam kaee gara iddoo isaatti deebi'ee deeme, Baalaaqis gara ofii isaatti deeme.

# 25

Akkasumas Israael Saaxiin keessa qubate, akkasumas uummanni intallan Mowaab wajjin sagaagaluudhaan xuraae. Fi

isaan gara aarsaawwan waaqota tolfamoo isaaniitti isaan waaman, uummanni immoo aarsaawwan isaanii irraa nyaate, waaqota tolfamoo isaaniis ni sagadan. Akkasumas Israael Baal phegoritti of kennite, Gooftaanis dheekkamsaan Israaelitti aare. Gooftaan Museetti akkana jedhe, Hooggantoota saba hundumaa fudhadhuutii fuula aduutii duratti Gooftaaf fakkeenya isaan godhi, dheekkamsi aarii Gooftaa Israael irraa ni deebia. Akkasumas Museen gosoota Israaeliitiin jedhe, Tokkoon tokkoon keessan nama mataa keessan kan Ba'aal Phe'ooritti aarsaa dhi'eeffame sana ajjeesaa. Fi kunoo, namni tokko ilmaan Israael keessaa dhufee obboleessa isaa gara dubartii Midiyaan tokkootti fide; kunis fuula Musee duratti fi fuula waldaa ilmaan Israael hunda duratti tae. Isaan garuu balbala dunkaana dhuga-baatii biratti boo'aa turan. Fiinehees ilmi Eleaazaar, ilma Aaroon lubichaa, yommuu waan kana argetti, waldaa gidduudhaa kaee eeboo harka isaatti fudhate. Namicha Israaeelotaa duukaa bu'ee gara ibidda keessa seene, lamaan isaanii jechuunis namicha Israaeelotaa fi dubartii sana gadameessa isheetiin waraane, dhahamnis ilmaan Israael irraa dhaabbate. Akkasumas warri dha'icha keessatti duan, kuma digdamii afur turan.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Phinehas ilmi Eleazar ilma Aaron lubichaa, dheekkamsa koo ilmaan Israael irraa boqochiise, yeroo inni hinaaffaa koo isaanitti hinaafutti, anis ilmaan Israael hinaaffaa kootiin hin balleessine. Kanaafuu jedhe, kunoo ani kakuu nagaa isaaf nan kenna. Innis isaaf fi sanyii isaa kan isa booddee dhufu ta'uuf kakuu lubummaa bara baraa ni ta'a, sababii inni Waaqa isaatiif hinaaffee fi ilmaan

Israa'eliif araaraa buuseef. Maqaan nama Israaeelotaa kan rukutame, kan dubartii Midiyaanotaa waliin rukutame sanaa garuu, Zambrii, ilma Salmoon, bulchaa mana maatii Simi'oon ture. Maqaan dubartii Midiyaanittii rukutamte sanaa Khasbii ture, intala Suur, bulchaa saba Omoot, mana maatii Midiyaam keessaa.

Gooftaan Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhuutii akkana jedhi, Midiyaanotatti diinummaa qabaadhaatii isaan dha'aa Sababii isaanuu diinummaa isinitti qaban gara sobaatiin, akkuma isaan karaa Foogoor isin gowwoomsan, fi karaa Kasbii intala bulchaa Midiyaam obboleettii isaanii, kan guyyaa rukutaa sanaa keessatti karaa Foogoor rukutamte.

# 26

Dha'icha booda, Gooftaan gara Musee fi Ele'aazaar luba sanaa dubbatee akkana jedhe. Jalqaba waldaa ilmaan Israael hundaa mana abbootii isaanii akkaataan, waggaa digdama fi isaa ol irraa fuudhi; namni waraanaaf ba'u hundi Israael keessatti.

Museen Ele'aazaar lubichis Arabooth Mo'aab keessatti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti dubbatan, jedhanii: Umrii waggaa digdamaa fi isaa olii irraa, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sana, ilmaan Israael warri biyya Gibxii ba'an. Ruubeen hangafa Israael ture; ilmaan Ruubeen immoo Enooki fi

saba Enooki, Phaalluu fi saba Phaalluu. Gara Asroon, uummata Asronei; gara Karmii, uummata Karmii. Isaan kunniin saboota Ruubeen, fi lakkoobsi isaanii sadii fi afurtamaa kuma, dhibbi torba fi soddoma ta'e.

Akkasumas ilmaan Phaalluu Eliyaab ture. Ilmaan Eliyaab: Namueel, Daataan fi Abiiroon. Isaan kunniin waamtoota waldaa turan; isaan kunniin warra Muusee fi Aroon irratti kaasan waldaa Qooraahi keessatti, kakaasuu Gooftaa keessatti. Lafti afaan ishee banattee isaan liqimsite akkasumas Qooraahi, du'a waldaa isaa keessatti, yeroo ibiddi namoota shantamaa fi dhibba lama nyaatetti, akkasumas isaan mallattoo ta'an. Ilmaan Qooraahi garuu hin dune.

Akkasumas ilmaan Simi'oon, uummanni ilmaan Simi'oon: Namu'eelitti uummanni Namu'eelotaa, Yaaminiitti uummanni Yaaminiitotaa, Yaakiiniitti uummanni Yaakiiniitotaa, Gara Zaaraa sabni Zaaraayii, gara Saa'ol sabni Saa'olii. Kunniin saboota Simi'oon irraa kan lakkoofsaa isaanii, digdamii lama kumaatamaa fi dhibba lama.

Ilmaan Yihuudaa garuu Eer fi Oonaan turan, fi Eer fi Oonaan biyya Kana'aan keessatti duan. Ilmaan Yihuudaa akka gosoota isaaniitti ta'an: Shiiloom irraa saba Sheeloonii, Faares irraa saba Faareesii, Zaaraa irraa saba Zaaraayii. Ilmaan Faares akkasitti taan: Asrooniif uummanni Asroonichi, Iamuniif uummanni Iamunichi. Kunniin saboota Yihuudaa akka qorannoo isaaniitti, torbaatama jaaa fi dhibba shan kumaatamaa dha.

Ilmaan Isaakor akka gosoota isaaniitti: Toolaaf, gosni Toolaaotaa; Fuwaafiif, gosni Fuwaaotaa; Gara Iasoub, sabni Iasoubi; gara Samram, sabni Samrami. Kunniin saboota Isaakor irraa lakkawwii isaanii, afur fi jaatama kumaatamaa fi dhibba afur.

Ilmaan Zebuuloon akka gosoota isaaniitti: kan Saared, uummanni Saaredii; kan Alloon, uummanni Alloonii; kan Alleel, uummanni Alleelii. Kunniin saboota Zaabuloon irraa lakkoofsaa isaanii, jaatama kumaatamaa fi dhibba shan.

Ilmaan Gaad akka gosoota isaaniitiin: kan Saafoon, uummanni Saafoonii; kan Aggii, uummanni Aggii; kan Suunii, uummanni Suunii; Azeneef, sabni Azene; Addiitiif, sabni Addi. Gara Arod, sabni Aroadi; gara Ariel, sabni Arieli. Kunniin saboota ilmaan Gaad irraa lakkawwii isaanii, afur fi afurtamaa kumaatamaa fi dhibba shan.

Ilmaan Aasheer akka gosoota isaaniitti: Yaamiin, uummanni Yaaminiitii; Yeesuu, uummanni Yeesuuiitii; Baariiaa, uummanni Baariiaaiitii. Kober-tti sabni Koberi, Melchiel-tti sabni Melchieli. Maqaan intala Aasheer Saaraa dha. Kunniin saboota Aasheer irraa lakkawwii isaanii: kumaatamni afurtamii sadii fi dhibbi afur.

Ilmaan Yoosef akka gosa isaaniitti: Minaasee fi Efreem.

Ilmaan Manasseh. Machiir, sabni Machiirota; Machiir Giliiaadin

dhalche, Giliiaad, sabni Giliiaadota. Akkasumas kanneen ilmaan Galaad: Akiizer, uummanni Akiizerichi; Keleeg, uummanni Keleegichi. Gara Esriel, sabni Esrieli; gara Shechem, sabni Sychemi. Gara Symaer, sabni Symaeri; gara Opher immoo, sabni Opheri. Salpaad ilma Opher isaaf ilmaan dhiiraa hin dhalanne, garuu intallan qofa dhalate. Maqaawwan intallan Salpaad kanneenii dha: Malaa, Nouaa, Eglaa, Melkaa fi Thersaa. Kunniin saboota Minaasee irraa lakkoofsaa isaanii: kumaawwan shantamii lama fi dhibbi torba.

Akkasumas kanneen ilmaan Efreem: kan Suutaalaa, sabni Suutaalaanota; kan Taanaak, sabni Taanaakota. Kunniin ilmaan Suutaalaa; Eedeniif, uummanni Eedenii. Kunniin saboota Efreem irraa lakkawwii isaanii: kumaawwan soddoma lamaa fi dhibba shan; kunniin saboota ilmaan Yoosef akka saboota isaaniiti.

Ilmaan Binyaam akka gosoota isaaniitti: Baaleedhaaf, gosni Baalotaa; Ashebeeriif, gosni Ashebeerotaa; Yaakiraaniif, gosni Yaakiraanotaa.

Sophaaniif, sabni Soofaanees. Ilmaan Bale immoo Adar fi Noeman turan; Adar irraa uummanni Adari, Noeman irraa immoo uummanni Noemani dhalate. Isaan kunniin ilmaan Beniyaam akka gosoota isaaniitti lakkoobsa isaaniitiin, kuma soddomii shanii fi dhibba shan turan.

Akkasumas ilmaan Daan akka gosoota isaaniitti: gosa Saamee,

uummanni Saameyii; kunniin gosoota Daan akka maatii isaaniitti. Saboonni Saameyii hundi akka qorannoo isaaniitti, kuma jaatama afur fi dhibba afur turan.

Ilmaan Naftaali akka gosoota isaaniitti: Asii'eeliif saba Asii'eelotaa, Guuniif saba Guunotaa. Iyeseeriif, sabni Iyeseerota; Seleemiif, sabni Seleemota. Kunniin saboota Naftaalem lakkoofsaa isaanii irraa, kumaawwan afurtamaa fi dhibbi sadii.

Kun lakkoofsa ilmaan Israael: kuma dhibba jaa, kuma tokko, dhibba torba, fi soddoma.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Isaaniif lafti ni qoodamti, maqaalee lakkoofsa irraa dhaaluuf. Warra baayeedhaaf dhaala ni dabalta, warra muraasaaf immoo dhaala isaanii ni xinneessita; tokkoon tokkoon isaanii, akkuma lakkaaaman, dhaalli isaanii ni kennama. Karaa qoodaa lafti maqaalee irratti ni qoodamti; akka gosa abbootii isaaniitti ni dhaalu. Ixaa irraa dhaala isaanii baayee fi muraasa gidduu ni qoodda.

Ilmaan Lewwii akkuma gosoota isaaniitti: Geershoonitti uummanni Geershoonota, Qohaatitti uummanni Qohaatota, Meraariitti uummanni Meraariota. Kunniin saboonni ilmaan Lewwii: sabni Lobeenii, sabni Kebroonii, sabni Qooraahi, fi sabni Muusii. Qa'aat immoo Amraam dhalche. Maqaan niitii isaa garuu Yookaabed ture, intala Lewwii, kan isaan kana Lewwiif Gibxi keessatti deesse, fi Amraamiif Aroon, Muusee fi

Miiriyaam obboleettii isaanii deesse. Aroonitti ilmaan ta'an: Naadaab, fi Abiihuud, fi Ele'aazaar, fi Iitaamaar. Nadaabii fi Abiihuu yeroo ibidda ormaa fuula Gooftaa duratti gammoojjii Siinaa keessatti dhi'eessanitti du'an. Lakkoobsi isaanii nama kuma digdamii sadii ta'e, dhiironni hundi ji'a tokkoo fi isaa ol. Isaan ilmaan Israa'el wajjin hin lakkaawamne, sababiin isaas qoodni biyyaa gidduu ilmaan Israa'el keessatti isaaniif hin kennamneetii.

Kun lakkoofsa Musee fi Eleaazaar lubicha, warri ilmaan Israael Arabooth Mowaab keessatti, Yordaanos irra fuullee Yerikoo irratti lakkoofsanii dha. Akkasumas kanneenitti namni tokko iyyuu hin turre warra Musee fi Aroon gammoojjii Siinaa keessatti ilmaan Israael lakkoofsan keessaa. Sababii Gooftaan isaanitti jedhe, duaan ni duu keessa gammoojjii sanaa, fi hin hafne keessaa isaanii namni tokko iyyuu, malee Kaaleb ilma Yefunee, fi Iyyaasuu ilma Nuuni.

# 27

Intallan Salpaad ilma Opher, ilma Galaad, ilma Makiir, uummata Manaasee, ilmaan Yoosef dhufan; maqaawwan isaaniis Maala, Noua, Egla, Melka, fi Thersa turan. fi fuula Muusee dura, fuula Ele'aazaar lubicha dura, fuula bulchitoota dura, akkasumas fuula waldaa hunda dura balbala dunkaana dhuga-ba'umsaa irratti dhaabatanii jedhan, Abbaan keenya gammoojjii keessatti due, fi inni mataan isaa waldaa fuula Gooftaa dura Qooraahiin

walitti qabame keessatti hin turre, garuu cubbuu isaatiin due, fi ilmaan hin qabu ture. Maqaan abbaa keenyaa uummata isaa gidduudhaa hin haqamin, sababiin isaas ilma waan hin qabneef. Obboloota abbaa keenyaa gidduutti qabeenya nuuf kennaa. Museen murtii isaanii fuula Gooftaa duratti fide.

Gooftaan Museedhaan dubbate. Jechuu, Sirriitti intallan Salpaad dubbataniiru, kennaa kennita isaaniif qabeenya dhaala gidduu obboloota abbaa isaanii keessatti, fi iddoofta dhaala abbaa isaanii isaaniif. Akkasumas ilmaan Israaeliitti ni dubbatta. jendu, Namni yoo due, ilmi isaaf hin jiraanne, dhaala isaa intala isaatti dabarsaa. Yoo garuu intalli isaaf hin jiraanne, dhaala isaa obboleessa isaatiif kennaa. Yoo garuu obboloonni isaaf hin jiraanne, dhaala obboleessa abbaa isaatti kennaa. Yoo garuu obboloonni abbaa isaa hin jiraanne, dhaala sana firooma isaa kan dhiyoo ta'eef gosa isaa keessaa kennaa, inni qabeenya isaa akka dhaaluuf, kunis ilmaan Israa'eliif seera murtii ta'a, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajajetti.

Akkasumas Gooftaan Museetti akkana jedhe, Tulluu Yordaanos gama darba jiru, tulluu Nabau kana ol ba'i, akkasumas biyya Kana'aan kan ani ilmaan Israa'eliif qabeenya godhee kennu ilaali. Ishee ni argita, ergasii atis gara saba keetiitti ni dabalamta, akkuma obboleessi kee Aroon Tulluu Hoor irratti dabalamee ture sana. Sababii isin dubbii koo gammoojjii Sin keessatti dabartaniif, yeroo waldaan sun falmetti na qulqulleessuuf, bishaan irratti fuula isaanii duratti na hin qulqulleessineef, kun bishaan falmii Qaadesh keessatti

gammoojjii Sin keessatti ti. Akkasumas Museen Gooftaatti jedhe, Gooftaan Waaqni hafuurotaa fi foon hundaa waldaa kana irratti nama tokko haa ramadu. Namni fuula isaanii dura ba'u, fi namni fuula isaanii dura seenu, fi namni isaan gad baasu, fi namni isaan ol galchu, akka waldaan Gooftaa akka hoolota tiksee hin qabne hin taane. Fi Gooftaan gara Museetti dubbatee, akkana jedhe, Iyyaasuu ilma Nuuni, nama hafuura ofii isaa keessa qabu sana ofii keetti fudhadhu, fi harka kee isa irra kaa'i, Atis isa fuula Eleaazaar lubicha duratti ni dhaabda, fuula waldaa hunda durattis isa ni ajajda, akkasumas waa'ee isaa fuula isaanii duratti ni ajajda. Akkasumas ulfina kee irraa isaaf kennita, akka ilmaan Israael isaaf ajajaman. Innis fuula Eleaazaar lubicha sanaa dura ni dhaabata, isaanis murtii mulisuu fuula Gooftaa duratti isa ni gaafatu, afaan isaatiin ni ba'u, afaan isaatiinis ni seenu inni mataan isaa fi ilmaan Israael yaada tokkoon, akkasumas waldaan hundi.

Akkasumas Museen akkuma Gooftaan isa ajaje sana godhe, akkasumas Iyyaasuu fuudhee, fuula Eleaazaar luba duratti fi fuula waldaa hunda duratti isa dhaabe. Innis harka isaa isa irra kaae, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sana isa hundeesse.

# 28

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliif ajaji, akkanas isaaniin jedhi: Kennaa koo, kennaa koo, aarsaa koo kan urgaa urgaa miaawaa tae ayyaanota koo

keessatti naaf dhiheessuuf eegaa. Akkasumas isaanitti ni jetta, Kunniin aarsaawwan isin Gooftaaf dhiheessitan kanneenii dha: xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko hir'ina hin qabne lama guyyaa guyyaan aarsaa gubamuuf itti fufinsaan dhi'eessuu qabdu. Xobbaallaa hoolaa tokko ganama ni goota, xobbaallaa hoolaa lammaffaa immoo galgala ni goota.

Akkasumas ni hojjetta kudhan keessaa tokko kan oifii daakuu bullaa'aa gara aarsaa kan zayitii keessatti makame, afuraffaa iinii keessatti. Aarsaan gubamu kan itti fufiinsa qabu, kan tulluu Siinaa irratti tae, gara urgaa urgeffamaa Gooftaatti. Akkasumas dhibaayyuu isaa harka afuraffaa iin xobbaala tokkoof, iddoo qulqulluu keessatti dhibaayyuu dhugaatii cimaa Gooftaaf ni dhangalaafta. Xobbaallaa hoolaa lammaffaa immoo galgala gootaa; aarsaa isaatii fi dhibaayyuu dhugaatii isaa akkaataan, urgaa urgeffannaa Gooftaaf godhaa. Guyyaa Sanbataa irratti xobbaalaa waggaa tokko kan hir'ina hin qabne lama dhiheessaa, akkasumas daakuu bullaa'aa kudhan keessaa harka lama kan zayitaan makame aarsaaf akkasumas dhibayyuuf dhiheessaa. Aarsaa gubamu kan Sanbatootaa keessa sanbatootaa irratti, aarsaa gubamu kan itti fufuu fi dhibaayyuu dhugaatii isaa.

Akkasumas jioota haaraa keessatti aarsaa gubamu Gooftaaf dhiheessitu: jabbilee loon keessaa lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko torba kanneen hir'ina hin qabne. Kudhan sadii daakuu bullaa'aa kan zayitii keessatti makame jabbii tokkoof, fi kudhan lama daakuu bullaa'aa kan zayitii keessatti makame korbeessa hoolaa tokkoof, Kudhan

kudhan daakuu bullaa'aa kan zayitii keessatti makame xobbaallaa hoolaa tokkoof, aarsaa urgaa urgeffannaa kennaa Gooftaaf. Dhibaayyuun isaanii walakkaa hiin jabbii tokkootiif taa, fi sadaffaan hiin korbeessa hoolaa tokkootiif taa. Afuraffaan hiin immoo xobbaallaa hoolaa tokkootiif daadhii wayinii taa; kun aarsaa gubamu jia irraa jiaatti gara jioota waggaatti.

Akkasumas korma re'ee tokko cubbuu waa'ee Gooftaaf, aarsaa gubamu kan yeroo hunda irratti ni hojjetama, akkasumas dhibaayyuu isaa.

Akkasumas ji'a jalqabaa keessa, guyyaa kudha afuraffaa ji'ichaa, faasiikaan Gooftaaf ta'a. Akkasumas guyyaa kudha shanaffaa jia kanaa ayyaana, guyyoota torba buddeena raacitii hin qabne nyaachuu qabdu. Fi guyyaan jalqabaa qulqulluu jedhamee waamamu isinii taa; hojii garbummaa kamiyyuu hin hojjettan. Akkasumas isin ni dhi'eessitu aarsaa gubamu kennaa Gooftaaf: jabboonni lama loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko torba; isaan hir'ina hin qabne isiniif ni ta'u. Akkasumas aarsaan isaanii daakuu bullaa'aa zayitii keessatti makame, kudhan keessaa sadii jabbii tokkoof, akkasumas kudhan keessaa lama korbeessa hoolaa tokkoof. Kudhan kudhan xobbaallaa hoolaa tokko tokkoof ni goota, xobbaallaa hoolaa torbaaf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa cubbuu irraa araarsuuf keessaniif. Malee aarsaa gubamu kan yeroo hunda kan ganamaa, kan aarsaa gubamu itti fufiinsa tae sanaa. Kunniin akka kunniin guyyaa guyyaa torbanootaaf ni gootu, kennaa aarsaa kan urgaa urgaa Gooftaaf

ta’u, aarsaa gubamuu isa yeroo hundaa irratti dhangalaaa isaa ni goota. Akkasumas guyyaan torbaaffaan qulqulluu jedhamee waamame isinii ni taa; hojii garbummaa kamiyyuu ishii keessatti hin hojjettan.

Akkasumas guyyaa dargaggootaa irratti, yeroo aarsaa haaraa Gooftaaf kan torbanootaa dhi’eessitan, waamichi qulqulluu isiniif ta’a; hojii garbummaa kamiyyuu hin hojjattan. Akkasumas aarsaa gubamu urgaa urgeffannaa ta’u Gooftaaf ni dhi’eessitu: jabbii loon keessaa lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko torba kanneen hir’ina hin qabne. Aarsaan isaanii daakuu bullaa’aa zayitii keessatti makame, sadii kudhan jiboota tokkoof, fi lama kudhan korbeessa hoolaa tokkoof. Kudhan kudhan xobbaallaa hoolaa tokkoof, xobbaallaa hoolaa torbaniif. Akkasumas reoota keessaa reee tokko cubbuu irratti isin araarsuuf, aarsaa gubamu kan yeroo hundaa sanaan ala, Aarsaa isaanii naaf ni gootu; isaan hir’ina hin qabne isinii ni ta’u; akkasumas dhibaayyuu isaanii ni dhi’eessu.

# 29

Jia torbaaffaa keessa, guyyaa tokkoffaa jiichaatti, waamanni qulqulluu isiniif taa; hojii garbummaa kamiyyuu hin hojjettan; guyyaan kun guyyaa mallattoo isiniif taa. Fi isin aarsaa gubamu kan urgaa urgaa urgaa ta’u Gooftaaf ni dhi’eessitu: jabbii tokko loon keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa

waggaa tokko torba kanneen hir'ina hin qabne. Aarsaan isaanii daakuu bullaa'aa zayitii keessatti makame, sadii kudhan jaha tokko sanaaf, fi lama kudhan korbeessa hoolaa tokko sanaaf. Kudhan kudhan xobbaallaa hoolaa tokkoof, xobbaallaa hoolaa torbaaf. Akkasumas reee tokko re'oota keessaa waaee cubbuu keessaniif araarsuuf, Malee aarsaa gubamu kan jia haaraa, aarsaan isaanii, dhibaayyuun isaanii, aarsaa gubamu kan yeroo hunda, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii akka hiikkaa isaaniitti gara urgaa tolaa Gooftaatti.

Guyyaa kurnaffaa jia kanaa waamichi qulqulluu isiniif taa; lubbuu keessan gad deebiftu; hojii kamiyyuu hin hojjettan. Akkasumas aarsaa gubamu urgaa tola ta'u Gooftaaf ni dhi'eessitu, kennaawwan Gooftaaf: jabbii tokko kan sangootaa keessaa, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko torba; isaan hir'ina malee isiniif ni ta'u. Aarsaan isaanii daakuu bullaa'aa zayitii keessatti makame, kudhan keessaa sadii jaha tokko sanaaf, fi kudhan keessaa lama korbeessa hoolaa tokko sanaaf, Kudhan kudhan tokkoon tokkoon xobbaallaa hoolaa tokkoof, xobbaallaa hoolaa torbaaf, Akkasumas korma re'ee tokko cubbuu waa'ee, isin waa'ee araarsuuf, malee kan cubbuu araarsuu waa'ee, akkasumas aarsaan gubamu kan yeroo hunda, aarsaan ishee, akkasumas dhibaayyu ishee akkaataa hiikkaatti gara urgaa urgaa gaarii kennaa Gooftaaf.

Akkasumas guyyaa kudha shanaffaa jia torbaffaa kanaa, waamamni qulqulluu isinitti taa; hojii garbummaa kamiyyuu

hin hojjettan; ayyaana kana immoo Gooftaaf guyyaa torba ayyaaneffadhaa. Akkasumas isin ni dhi'eessitu aarsaa gubamu kennaa gara urgaa tola Gooftaaf, guyyaa jalqabaa jabbii irraa sangootaa kudha sadii, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko kudha afur, isaan hir'ina malee ni ta'u. Aarsaawwan isaanii daakuu bullaa'aa zayitii keessatti makame, sadii kudhan keessaa tokko dibicha tokkoof, dibicha kudha sadeen sanaaf, fi lama kudhan keessaa tokko korbeessa hoolaa tokkoof, korbeessa hoolaa lama sanaaf, Kudhan kudhan tokkoon tokkoo xobbaallaa hoolaa sanaatiif, xobbaallaa hoolaa kudha afran hundaaf. Akkasumas korma re'ee tokko cubbuu waa'ee, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa lammaffaatti jabbilee kudha lama, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko afur kudhan kanneen hir'ina hin qabne dhi'eessan. Aarsaan isaanii fi dhugaatiin dhiheessaa isaanii kan jiboota, korbeeyyii hoolaa fi xobbaallaawwan hoolaa akka lakkoofsa isaaniitti, akka seera murteeffame isaaniitti. fi korma re'ee tokkoo cubbuu waa'ee, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa kanaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa sadaffaa irratti jabboonni kudha tokko, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko kudha afur hir'ina malee. Aarsaan isaanii fi dhugaatii dhiheessaa isaanii kan jiboota, korbeeyyii hoolaa fi xobbaallaawwan hoolaatiif lakkoofsa isaanii akkaataa fi seera isaanii hordofuun.

Akkasumas korma re’ee tokko cubbuu waa’ee, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa afuraffaatti jabbilee kudhan, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan waggaa tokko afur kudhan hir’ina malee. Aarsaawwan isaanii fi dhibaayyuuwwan dhugaatii isaanii gootota isaaniif, korbeeyyii hoolaa isaaniif, fi xobbaallaawwan hoolaa isaaniif akka lakkoofsa isaaniitti, akka hiikkaa isaaniitti. Akkasumas korma re’ee tokko cubbuu waa’ee, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa shanaffaa jabbilee sagal, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko kudha afur hir’ina malee. Aarsaawwan isaanii fi dhibaayyuuwwan dhugaatii isaanii gootota isaaniif, korbeeyyii hoolaa isaaniif, fi xobbaallaawwan hoolaa isaaniif akka lakkoofsa isaaniitti, akka hiikkaa isaaniitti. Akkasumas reee tokko reentota keessaa waaee cubbuu, aarsaa gubamu kan itti fufuu sana malee, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa ja’affaa jabbilee saddeeti, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko kudha afur kanneen hir’ina hin qabne. Aarsaawwan isaanii fi dhibaayyuuwwan dhugaatii isaanii gootota isaaniif, korbeeyyii hoolaa isaaniif, fi xobbaallaawwan hoolaa isaaniif akka lakkoofsa isaaniitti, akka hiikkaa isaaniitti. Akkasumas korma reoota keessaa tokko

waaee cubbuutiif, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa sanaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Guyyaa torbaffaatti jabbilee torba, korbeeyyii hoolaa lama, xobbaallaawwan waggaa tokko kudha afur kanneen hir'ina hin qabne. Aarsaawwan isaanii fi dhibaayyuuwwan dhugaatii isaanii gootota isaaniif, korbeeyyii hoolaa isaaniif, fi xobbaallaawwan hoolaa isaaniif akka lakkoofsa isaaniitti, akka hiikkaa isaaniitti. Akkasumas korma reoota keessaa tokko waaee cubbuutiif, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa sanaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii. Akkasumas guyyaa saddeettaffaatti walitti qabamni xumuraa isinii taa; hojii garbummaa kamiyyuu guyyaa sana keessatti hin hojjettan. Fi aarsaa gubamu urgaa tolaa ta'u kennaa Gooftaaf ni dhi'eessitu: jabbii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa waggaa tokko torba kanneen hir'ina hin qabne. Aarsaaleen isaanii fi dhibaayyuun dhugaatii isaanii jabbii sanaaf, korbeessa hoolaa sanaaf, fi xobbaallaawwan hoolaa sanaaf akka lakkoofsa isaaniitti, akka qindooma isaaniitti kennamu. Akkasumas korma re'ee tokko cubbuu waa'ee, malee aarsaa gubamu kan yeroo hundaa, aarsaan isaanii fi dhibaayyuun isaanii.

Wantoota kana Gooftaaf ayyaanota keessan keessatti ni hojjettu, kadhannaa keessan malee, akkasumas fedhii keessan, aarsaa gubamu keessan, qalma keessan, dhibaayyuu keessan, fi fayyina keessan.

# 30

Museen waan Gooftaan isa ajaje hunda akka inni ajajetti ilmaan Israaeliitti hime. Museen bulchitoota gosaa ilmaan Israael akkana jedhee dubbate: Dubbiin Gooftaan ajaje kanaa dha. Namni kam iyyuu kan wareega Gooftaaf wareegatu, yookaan kakaa kakatu, yookaan waaee lubbuu isaa hidhaa hidhatu, dubbii isaa hin xureessu; waan hunda afaan isaa keessaa bahuuf ni hojjeta. Yoo garuu dubartiin tokko wareega Gooftaaf wareegde, yookaan mana abbaa ishee keessatti dargaggummaa ishee keessatti hidhaa hiite, Yoo abbaan ishee kadhannaa ishee fi dirqama isheen lubbuu ishee irratti ofitti fudhatte dhaga'ee cal'ise, kadhannaan ishee hundii fi dirqamni isheen lubbuu ishee irratti murteessite hundi jabaatee dhaabata, isheefis ni turu. Yoo garuu abbaan ishee didee, guyyaa inni dhaga'u kadhannaa ishee hunda fi dirqamawwan ishee kanneen isheen lubbuu ishee irratti murteessite hin dhaabatan, Gooftaanis ishee qulqulleessa, sababii abbaan ishee dideef.

Yoo garuu taatee dhiiraaf heerumte, fi kadhannoowwan ishee irra ishee jiraatan akka garaagarummaa dubbii hidhii arrabaa ishee, kanneen isheen lubbuu ishee irratti murteessite, Yoo dhiirsi ishee dhaga'ee guyyaa dhaga'u sana isheedhaan cal'ise, kadhannoon ishee hunduu fi dirqamoonni ishee kanneen lubbuu ishee irratti murteessite ni dhaabbatu. Yoo garuu dhirsi ishee guyyaa dhaga'u kamiyyuu didee didee, kadhannaan ishee hundi fi dirqamni ishee kan isheen lubbuu ishee irratti

murteessite hin turaani, sababni dhirsi irraa ishee dideef, Gooftaanis ishee ni qulqulleessa.

Akkasumas kadhannaan haadha hiyyeessaatii fi kan ariitamte, waan isheen lubbuu isheetiif kakatte hunda, isheetti hafa. Yoo garuu kadhannaan ishee mana dhiirsa ishee keessatti taate, ykn murtiin lubbuu ishee irratti kakuu waliin taate Yoo dhiirsi ishee dhaga'ee, isheedhaaf cal'isee, isheedhaaf hin didne, kadhannoon ishee hundi ni dhaabbata, akkasumas dirqamni ishee hundi kan isheen lubbuu isheerratti murteessite sun isheerratti ni dhaabbata. Yoo garuu dhiirsi ishee guyyaa dhaga'u kamiyyuu fuudhee haqe, wanti hidhii ishee irraa ba'u hundi akkaataa kadhannoo isheetiin, fi akkaataa dirqama lubbuu isheetiin, isheedhaaf hin turu; dhiirsi ishee waan haqeef, Gooftaan ishee qulqulleessa. Kadhannaa hundaa fi kakuu hunda kan hidhaa lubbuu miidhuuf, dhiirsi ishee ni dhaaba isheetiif, fi dhiirsi ishee ni balleessa. Yoo garuu callisuun callise guyyaa irraa guyyaa, inni kadhannaa ishee hunda isheedhaaf ni dhaaba, akkasumas dirqamoota ishee irra jiran isheedhaaf ni dhaaba, sababii guyyaa itti dhaga'e sana irratti callise. Yoo garuu dhiirsi ishee erga guyyaa dhaga'e sana booda balleessee balleesse, inni cubbuu isaa ni fudhata. Kunniin seerota Gooftaan Museedhaaf ajaje, gidduu dhiiraa fi niitii isaa gidduu, fi gidduu abbaa fi intala dargaggummaa keessa mana abbaa jirtu.

# 31

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Haaloo ilmaan Israael Midiyaanota irraa baasi, ergasii immoo gara saba keetiitti walitti qabamta. Museen uummatatti dubbatee akkana jedhe: Keessan keessaa namoota hidhannoo qabsiisaa, fuula Gooftaa duratti Midiyaanitti waraanaaf qindeessaa, haaloo Gooftaa irraa Midiyaaniif deebisuu. Tokkoon tokkoon gosa keessaa kuma tokko, tokkoon tokkoon gosa keessaa kuma tokko, gosa Israael hunda keessaa, loluuf ergaa. Kumaawwan Israael keessaa gosa hunda irraa kuma tokko tokkoo lakkaaan; namoonni hidhatan kudha lama kumatu waraanaaf qophaaan. Muuseen gosa gosa keessaa kuma tokko tokkoo, humna isaanii wajjin isaan erge, akkasumas Fiinehaas ilma Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa erge; meeshaaleen qulqulluus, malakatoonni mallattoowwaniis harka isaanii keessa turan.

Akkasumas Midiyaan irratti waraanaaf tartiiban, akkuma Gooftaan Musee ajajetti, dhiira hunda ajjeesan. Mootota Midiyaan madaaota isaanii waliin ajjeesan: Eviin, Rokon, Suur, Uur, fi Robok—mootota Midiyaan shanan. Akkasumas Bala'aam ilma Be'oor goraadeedhaan madaaota isaanii waliin ajjeesan. Dubartoota Midiyaan, qabeenya isaanii, horii isaanii, qabeenyoota isaanii hunda, akkasumas humna isaanii saaman. Fi magaalaawwan isaanii hunda kanneen qubatawwan isaanii keessa jiran, akkasumas giddugaleewwan qonnaa isaanii ibiddaan guban. Boojuu isaanii hunda, akkasumas saamamtoota isaanii hunda namaa hamma hooriitti fudhatan. Akkasumas gara Musee fi gara Ele'aazaar lubicha fi gara ilmaan Israa'el hundaa booji'amtoota, boojuu fi saamichi gara qubata Aaraboot

Mo'aab kan Yordaanos biratti fuullee Yerikoo jiru sanatti fidanii. Museen, Ele'aazaar lubichi, akkasumas bulchitoonni waldaa hundi isaan simachuuf qubata keessaa gad ba'an. Museen toattoota humna irratti dheekkame, ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa warra tarree lolaa keessaa dhufaa turan irratti. Akkasumas Museen isaaniif jedhe, Maaliif dhalaa hunda tursiiftan? Dubartoonni kunniin ilmaan Israaeliif akka dubbii Bala'aam kan isaan Gooftaa irraa garagalchuuf fi dubbii Gooftaa akka isaan tuffatan sababii Fegoor jedhamuuf turan, kanaafuu dha'ichi waldaa Gooftaa keessatti uumame. Ammas amma dhiira hunda boojuu keessaa ajjeesaa, dubartii siree dhiiraa beekte hundas ajjeesaa. Akkasumas boojuu dubartoonni hundaa kanneen siree dhiiraa hin beekne, jiraachisaafii. Akkasumas isin qubsaa alatti guyyoota torba qubaa; namni ajjeese hundi fi namni warra ajjeefaman tuqe hundi guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaa qulqulleeffama, isin fi boojuun keessan. Akkasumas uwwisaa hunda, mi'a gogaa hunda, hojii gogaa re'ee irraa hojjetame hunda, fi mi'a muka hunda qulqulleessuu qabdu.

Akkasumas Eleaazaar lubichi namoota humna waraanaa kanneen lola waraanaa irraa dhufaa turaniin jedhe, Kun seera seeraa kan Gooftaan Musee ajaje dha. Malee warqee fi meetii fi naasii fi sibiilaa fi dilaalii fi qorqorroo, Wanti hundi kan ibidda keessa darbu qulqulleeffama, garuu bishaan qulqullina sanaan qulqulleeffama; wantoota hundi kanneen ibidda keessa hin darbin immoo bishaan keessa haa darban. Akkasumas uffata guyyaa torbaffaatti dhiqadhaa, akkasumas ni qulqullaa'u, akkasumas wantoota kana booda gara qubataatti ni seentu.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Lakkoofsa boojuu booji'amummaa, nama irraa ka'ee hanga horii, fuudhi ati fi Ele'aazaar lubichi fi bulchitoonni maatii waldaa. Akkasumas boojuu sana loltoota waraanaatti ba'an walakkaa fi waldaa hunda walakkaa qoodaa. Akkasumas isin Gooftaaf qooda addaan baaftu loltoota waraana dhaqan keessaa fudhachuu qabdu: lubbuu tokko dhibba shan keessaa, namoota irraa, horii irraa, qotiyyoo saawwanii irraa, hoolaa irraa, akkasumas harroota irraa. Akkasumas walakkaa isaanii irraa ni fudhatu. Akkasumas Ele'aazaar luba sanaaf mataa kennaa Gooftaa ni kennita. Akkasumas walakkaa qooda ilmaan Israaeel irraa tokko shantama keessaa namoota irraa, qotiyyoo irraa, hoolota irraa, harroota irraa, akkasumas horii hunda irraa fuudhuutii Lewwota dunkaana Gooftaa keessatti eegumsa eegan sanaaf kennita.

Museenis Ele'aazaar lubichis akkuma Gooftaan Musee ajajetti godhan. Akkasumas hamma dabalataa boojuu kan loltoonni boojuudhaan fudhatan, hoolota irraa, kuma dhibba ja'a torbaatamii fi shan ta'e. Akkasumas sangoonni kuma torbaatamii lama turan. Akkasumas harroota, kuma jaatamii tokko, Akkasumas lubbuun namootaa dubartoonni siree dhiiraa hin beekne irraa, lubbuun hundi, kuma soddoma lamatu ture. Walakkaan qoodni warra gara waraanatti ba'anii lakkoofsa hoolotaa keessaa dhibba sadii fi soddoma kuma, torba kuma fi dhibba shan ta'e. Fi dhumi Gooftaaf hoolota irraa ta'e, dhibba jaha torbaatamii shan ture. Akkasumas sangoonni, jaa fi soddoma kumaatama, fi dhuma Gooftaaf lama fi torbaatama.

Akkasumas harroota soddoma kumaatamaa fi dhibba shan, akkasumas xumurri Gooftaaf tokko fi jaatama ture, Akkasumas lubbuuwwan namoota kudha jaa kumaatama, akkasumas dhuma isaanii Gooftaaf lubbuuwwan soddomii lama.

Akkasumas Museen dhuma Gooftaaf kennaa Waaqaa Ele'aazaar lubicha kenne, akkuma Gooftaan Musee ajaje. Walakkaa qooda ilmaan Israael irraa, kan Museen namoota loltoota irraa qoode. Akkasumas walakkaan waldaa irraa kan hoolotaa, kuma dhibba sadii fi soddoma, kuma torba fi dhibba shan tae. Akkasumas saawwan, jaaa fi soddoma kuma. Harroota soddoma kuma fi dhibba shan, Akkasumas lubbuuwwan namoota, kuma kudha jaa. Museen walakkaa qooda ilmaan Israaeel irraa tokko shantama keessaa, namoota fi horii irraa fuudhee, Lewwota dunkaana Gooftaa eegan kennef, akkuma Gooftaan Musee ajajetti.

Ajajtoota kumaawwanii fi ajajtoota dhibbaawwanii, warri hundi humna keessatti kutaalee kumaatti muudaman, gara Musee dhufan. Akkasumas jedhan gara Muusee, Garboonni kee fudhatan lakkoofsa namoota loltoota kanneen nu biraa, akkasumas hin badne irraa isaanii yookaan tokko. Akkasumas kennaa Gooftaaf dhiyeessine; tokkoon tokkoon namaa waan inni argate dhiyeesse: mi'a warqee, bitawoo, qinxirii miilaa, qubeelaa, bitawoo harkaa, fi faaya morma, fuula Gooftaa duratti waa'ee keenyaaf araara buusuuf. Museen fi Ele'aazaar lubichi warqee isaanii irraa fudhatan, mi'oota hojjetaman hunda. Warqeen hundi kan kennaa tae kan isaan Gooftaaf dhiheessan,

kudha jaa kumaatamaa fi dhibba torba fi shantama siqilii ajajtoota kumaatii fi ajajtoota dhibbaa irraa ture. Akkasumas loltoonni saaman tokkoon tokkoon isaanii ofii isaaniitiif. Museen fi Ele'aazaar lubichi warqee ajajtoota kumaatii fi ajajtoota dhibbaa irraa fuudhanii dunkaana dhugaa barruu keessa galchan; kunis yaadannoo ilmaan Israa'el fuula Gooftaa dura ture.

# 32

Ilmaan Ruubeen fi ilmaan Gaad horiin baayee baayinaan qabu turan. Isaanis biyya Yaazeer fi biyya Giliiaad argan; bakki sun immoo bakka horii tie ture. Ilmaan Ruubeen fi ilmaan Gaad dhufanii, Musee fi Eleaazaar lubicha, akkasumas bulchitoota waldaa sanaa bira dhaabatanii akkana jedhan: Ataroth, Daibon, Jazer, Nimrah, Heshbon, Elealeh, Sebama, Nebo, fi Baian, Biyyattii Gooftaan fuula ilmaan Israael duratti kennee, biyyii horii tiksuuf taatu, fi tajaajiltoonni kee horii qabu. Akkasumas isaan jedhan, Yoo fuula kee duratti surraa arganne, lafti kun garboota keetiif qabeenya godhii haa kennamu, nuus Yordaanos hin ceesinisin.

Akkasumas Museen ilmaan Gaad fi ilmaan Ruubeeniin jedhe, Obboloonni keessan gara waraanaatti deemu, isin garuu asuma ni teessuu? Maaliif yaada ilmaan Israael garagalchitu akka isaan gara biyya Gooftaan isaaniif kennu sanatti hin ceenne? Abbootiin keessan akkas hin goone, yeroo ani Qaadesh Barne'aa

irraa biyya sana hubachuuf isaan erge sanaa? Fi ol baan sulula ija wayinii, fi biyya sana ilaalanii qoratan, fi onnee ilmaan Israael garagalchisan, akka isaan biyya Gooftaan isaaniif kenne sanatti hin galleef. Gooftaan guyyaa sana keessatti aariidhaan dheekkamee kakate, akkana jedhee: Yoo namoonni kunniin kanneen Gibxi keessaa ol baan, kanneen umuriin isaanii waggaa digdamaa fi isaa ol tae, kanneen waan gaarii fi waan hamaa beekani, biyya ani Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kakadhe sana ni argu? Lakki, isaan na duukaa hin buuneef.

Malee Kaaleeb ilma Yefoonee inni gargar baafame, fi Iyyaasuu ilma Nuuni, sababii isaan Gooftaa duukaa buaniiruuf. Gooftaan Israaeliitti aaree dheekkamee, hanga dhaloonni Gooftaa fuula duratti hammina hojjetu sun hundi dhumutti, gammoojjii keessatti waggaa afurtamaaf isaan bittinneesse. Kunoo isin bakka abbootii keessanii kaataniirtu, diigama namoota cubbamtoota taatanii, dheekkamsa aarii Gooftaa Israael irratti itti dabaluuf. Sababii isin isa irraa deebitanii itti dabaluuf ammas isa gammoojjii keessatti dhiisuu, fi isin seera cabsitanii waldaa guutuu kanaatti.

Isatti dhufanii, Asitti horii keenyaaf mana hoolotaa ni ijaarra, akkasumas qabeenya keenyaaf magaalaawwan ni ijaarra jedhan. Fi nuti hidhannee eegumsa dura ilmaan Israaeel duratti taanee, hanga isaan gara iddoo ofii isaaniitti geessinu, qabeenya keenyas magaalaawwan dallaa qaban keessa ni jiraata sababii jiraattota biyyattiif. Hanga ilmaan Israael tokkoon tokkoon isaanii gara dhaala isaatti qoodamanitti, nu gara manneen

keenyaatti hin deebinu. Akkasumas si'achi hin dhaalu nu isaanitti irraa gama Yordaanos akkasumas gama sana, sababii fudhanne qooda keenya keessaa gama Yordaanos ba'a biiftuu keessatti.

Museen isaaniin jedhe, Yoo isin akka dubbii kanaatti gotan, yoo isin fuula Gooftaa duratti waraanaaf of hidhattan, Fi namni hidhannoo qabu keessan hundi fuula Gooftaa dura Yordaanos ni darba, hanga diinni isaa fuula isaa irraa barbadaa'utti. Yoo lafti fuula Gooftaa duratti bulchifamtee, fi erga wanni kun taasifamee booda isin deebitan, isin fuula Gooftaa duratti fi Israael duratti yakka hin qabdan ni taatu, fi lafti kun fuula Gooftaa duratti qabeenya keessan ni taati. Yoo garuu akkas hin goone, Gooftaa dura cubbuu ni hojjettu, fi cubbuu keessan ni beektu, yeroo hamminni isin qabatu. Akkasumas isin ofii keessaniif magaalaawwan qabeenya keessaniif, akkasumas goolawwan horii keessaniif ni ijaartu, waan afaan keessan keessaa ba'u immoo ni raawwattu.

Akkasumas ilmaan Ruubeen fi ilmaan Gaad Museetti jedhan, Garboonni kee akkuma Gooftaan keenya ajaju ni goonu. Qabeenya keenya, dubartoonni keenya, fi horiin keenya hundi magaalaawwan Gili'aad keessa ni ta'u. Garuu tajaajiltoonni kee hundi hidhataanii fi qophaaanii fuula Gooftaa dura gara waraanaatti darbu, akkuma Gooftichi jedhu.

Akkasumas Museen Ele'aazaar lubicha, Iyyaasuu ilma Nuuni, fi bulchitoota maatii gosoota Israa'el isaaniif ramade. Museen

akkana jedheen isaaniin: Yoo ilmaan Ruubeenii fi ilmaan Gaad isin waliin Yordaanos ce'an, hundinuu hidhachuudhaan waraanaaf fuula Gooftaa duratti qophaa'anii, biyya fuula keessan dura jiru moattanii, biyya Gala'aad qabeenya godhachuuf isaaniif kennitu. Yoo garuu hidhannoo qabatanii isin waliin gara waraana fuula Gooftaa dura hin ce'an, isin qabeenya isaanii, dubartoonni isaanii, fi horii isaanii dursa keessan gara biyya Kana'aanitti ce'isistu, fi isaan isin waliin biyya Kana'aan keessatti ni dhaalu. Ilmaan Ruubeen fi ilmaan Gaad deebisanii jedhan, Waan Gooftaan tajaajiltoota isaatti himu hunda, akkasuma ni goona nuyi. Nu hidhannoo qabannee fuula Gooftaa dura gara biyya Kana'aan ceena, fi isin qabeenya keenya gama gamaa Yordaanos nuuf kennitu.

Museen ilmaan Gaad, ilmaan Ruubeen, akkasumas walakkaa gosa Minaasee ilmaan Yoosef mootummaa Sihoon mootii Amoorota, akkasumas mootummaa Oogi mootii Baashaan kenne; biyya fi magaalaawwan daangaawwan ishee wajjin, magaalaawwan biyya naannoo sanaa. Ilmaan Gaad Daiboon, Ataaroti, fi Aroeer ijaaraa turan. Sofaarii fi Yaazeer, isaan ol kaasan. Namram fi Baitharan, magaaloota jabeeffamoo, akkasumas goolii hoolotaa. Ilmaan Ruubeen Heshboon, Elealeh fi Kiriathaim ijaarsan. fi Beelmeon marfamtoota, fi Sebama, fi maqaawwan magaalaawwan kanneen ijaaran sana akka maqaawwan isaaniitti moggaasan. Ilmi Maakiir ilma Minaasee gara Gili'aad dhaqee ishee qabate, Amoorota achii keessa jiraatan immoo balleesse. Museen Giliiaadin Maakiir ilma Minaaseetiif kenne, innis achitti jiraate. Yaaiir ilmi Minaasee

deemee gandoota isaanii fuudhee isaan gandoota Yaaiir jedhee moggaase. Naabuu deemee Ka'aatii fi gandoota ishee fuudhe, maqaa isaatiinis isaan Naaboot jedhee moggaase.

# 33

Kunniin sadarkaaleen ilmaan Israael yommuu isaan biyya Gibxi keessaa humna isaaniitiin harka Musee fi Aroon jalatti ba'an. Museen kaumsawwan isaanii fi sadarkaalee isaanii ajaja Gooftaatiin barreesse, kunniin immoo sararoota imala isaanii ti. Isaan Raameses keessaa ka'anii deeman ji'a jalqabaa keessa, guyyaa kudha shanaffaa ji'a jalqabaa sanaa, guyyaa Faasiikaa itti aanutti ilmaan Israa'el harka ol ka'aadhaan Warra Gibxi hunda duratti ba'an. Warri Gibxi keessaa isaanii warra du'an hunda kanneen Gooftaan dha'e awwaala turan, hangafa hunda biyya Gibxi keessatti, akkasumas waaqota isaanii irratti Gooftaan haaloo ba'e. Akkasumas ilmaan Israaeel Raameses keessaa ka'anii deemanii, Sukoot keessa qubatan. Akkasumas kaafamanii Sookoot keessaa ba'anii, Buutaan keessa qubatan; kunis kutaa tokko gammoojjii ti. Akkasumas isaan Buutaan keessaa ka'anii deeman, afaan Eerooti irratti qubatan; kunis Be'eelseefoon fuullee jira. Akkasumas Magdooluu fuullee qubatan. Isaanis fuula Eerooti duratti kaanii galaana gidduu ce'anii gara gammoojjiitti galaniiru. Gammoojjii keessa karaa guyyoota sadii deemanii Phikiriyaas keessatti qubatan. Isaanis bishaanota hadhaa'oo irraa ka'anii gara Eelim dhufan. Eelim keessatti burqaawwan bishaanii kudha lama, fi jirmoo muka

meexxii torbaatama ture. Achumas bishaan bira qubatan. Akkasumas isaan Eelim keessaa ka'anii galaana diimaa irra qubatan. Isaanis galaana diimaa irraa ka'anii gammoojjii Siin keessa qubatan.

Akkasumas isaan gammoojjii Siin keessaa kaanii Rafaakaa keessa qubatan. Akkasumas isaan Rafakaa keessaa kaanii, Aayiluus keessatti qubatan. Akkasumas Aayiluus keessaa ka'anii Raafidiim keessa qubatan, achittis bishaan sabni sun dhuguuf hin turre. Isaan Rafiidii keessaa ka'anii gammoojjii Siinaa keessatti qubatan. Isaanis gammoojjii Siinaa keessaa ka'anii awwaala hawwii keessatti qubatan. Akkasumas isaan awwaala hawwii irraa kaanii, Aseeroti keessatti qubatan. Akkasumas Aseerotirraa ka'anii Rataamaa keessa qubatan.

Isaan Rataamaa keessaa ka'anii Remmoon Faares keessatti qubatan. Isaan Remmon Phares keessaa kaanii gara Lebona qubatan. Akkasumas isaan Leboonaa keessaa ka'anii Resaan keessa qubatan. Akkasumas isaan Ressan irraa ka'anii Makellath keessa qubatan. Akkasumas Makeelaatii kaanii Saafaar keessa qubatan. Isaan Saafaar keessaa kaanii deemanii Karaadaat keessa qubatan. Akkasumas isaan Kaaradaat keessaa kaanii, Maaqeloot keessa qubatan. Makelootii ka'anii Kata'aat keessa qubatan. Kataath irraa kaanii Taraath keessa qubatan. Akkasumas isaan Taaraatii kaanii, Mateekaa keessa qubatan. Akkasumas Maatheekaa keessaa kaanii Selmoonaa keessa qubatan. Akkasumas Selmoonaa ka'anii deemanii Maasuuruut qubatan. Maasuuruutii ka'anii Banaayaatti qubatan. Akkasumas

isaan Banaayaa keessaa kaanii, tulluu Gadgaad irratti qubatan.

Akkasumas isaan tulluu Gadgaad irraa kaanii, Etebaataa keessa qubatan. Akkasumas Etebathaa ka'anii Ebronaa keessa qubatan. Akkasumas Ebronaa keessaa kaanii, Ezion Geber keessa qubatan. Akkasumas isaan Eeziyoon Gaabeer irraa ka'anii gammoojjii Siin keessa qubatan, akkasumas gammoojjii Siin irraa ka'anii gammoojjii Phaaraan keessa qubatan; kunis Qaadesh. Akkasumas isaan Qaadesh keessaa ka'anii, gara Tulluu Hoor kan ollaa biyya Edoom ta'e qubatan.

Aroon lubichi ajaja Gooftaatiin ol baee, achitti due waggaa afurtamaffaatti erga Israaeloonni biyya Gibxii bahaniin booda, jia shanaffaa guyyaa tokkoffaatti. Aroon yeroo Tulluu Hoor irratti duetti waggaa dhibba tokkoo fi digdamii sadii ture. Akkasumas Kana'aanichi mootiin Aaraad dhaga'e, inni biyya Kana'aan keessa jiraachaa ture, yeroo ilmaan Israa'eel seenaa turanitti. Isaanis Tulluu Hoor irraa ka'anii Selmoonaa keessa qubatan. Akkasumas Selmoonaatii kaanii Fiinoon keessa qubatan. Akkasumas isaan Fiinoon keessaa kaanii, Oobooth keessatti qubatan.

Akkasumas isaan Oobotii ka'anii deeman, Aayii keessatti daangaa Mowaab gamatti qubatan. Aayii keessaa ka'anii Daayboon Gaad keessa qubatan. Akkasumas isaan Daayiboon Gaad keessaa kaanii Gelmoon Deblaataaim keessa qubatan. Isaan Gelmoon Deblathaim keessaa kaan, akkasumas tulluuwwan Abariim irratti, Nabau dura qubatan. Isaanis

tulluuwwan Abariim irraa ka'anii, dhiha Mo'aab irra, Yordaanos bira Yerikoo gamatti qubatan. Isaanis Yordaanos biratti, Eesiimootii hanga Beelsaatti, lixa Mowaab irratti qubatan.

Gooftaanis Musee duratti dirree Mo'aab irratti Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkasumas isaaniin jedhi, isin Yordaanos ceeta gara biyya Kana'aanitti. Akkasumas jiraattota biyya sanaa kanneen fuula keessan dura jiran hunda ni balleessitu, iddoowwan eegumsa isaanii ni balaastu, fakkiiwwan baqfaman isaanii hunda ni balleessitu, utubaawwan isaanii hundas ni balaastu. Fi isin jiraattota biyya sanaa hunda ni balleessitu, biyya sana keessas ni jiraattu; ani biyya isaanii qooda godhee isinii kenneera. Akkasumas isin biyya isaanii ixaadhaan akka gosa keessaniitti ni dhaalaatu; warra baayeetiif qabeenya isaanii ni baayisitu, warra muraaaaf immoo qabeenya isaanii ni xinneessitu. Bakka maqaan isaa itti bahutti, achuma isaa ni taa. Akka gosa abbootii keessaniitti ni dhaalaatu. Yoo garuu jiraattota biyya sana fuula keessan duraa hin balleessine, warri isin isaan keessaa dhiiftan qoraattiiwwan ija keessan keessaa fi xiyyaawwan cinaacha keessan keessaa ta'u, biyya isin keessa jiraattan irra diinota keessan ta'u. Akkasuma akka isaan irratti murteessee hojjechuuf yaade sana, isin irrattis nan hojjedha.

# 34

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israael

ajaji, akkasumas isaaniin jedhi, Isin biyya Kana'aan ni seentu; kunis dhaala isinii ta'a, biyyii Kana'aan daangaawwan ishee wajjin. Gama kibbaa keessan gammoojjii Siin irraa kaasee hanga Edoom cinaa jiru taa, daangaan kibbaa keessanis kutaa bahaatii Galaana Soogiddaa irraa jalqaba. Daangaan sun Kibbaa kaasee gara ol-baiinsa Akraabiin isin marsee, Ennaak irra darbee, babalinni isaa Kibbaa Qaadees Barnee gara jiru ni taa, ergasii gara qubata Araad baatee, Asemoonaa irra ni darba. Daangaan sun Asemoonaa irraa gara lolaa Gibxiitti ni marsa, akkasumas dhuma isaa galaana taa. Daangaan galaanaa isinii ni taa galaana guddaa; kunis daangaa galaanaa keessan ni taa.

Kunis daangaa kaabaa keessan ni taa; galaana guddaa irraa kaatanii ofii keessaniif hamma tulluutti ni safartu. Akkasumas tulluu irraa tulluu isaaniif ni safartu, yeroo isaan gara Hamaatitti seenaniitti, akkasumas babalinni isaa daangaawwan Saradaak ni taa. Daangaaleen Dephrona ni ba'a, ba'umsi isaas gara Arsenain ni ta'a; kun daangaa Kaabaa keessan ni ta'a. Daangaan Seefeefaamaaraa gara Beelaa bahaatiin gara burqaawwaniitti gadi bua, ergasii daangaan Beelaa irraa gara dugda galaana Kineereeti bahaatiin gadi bua. Daangaan sun Sefaamaar irraa gara Beelaa kan bahaatii gara burqaawwaniitti gadi bua, ergasii daangaan sun Beelaa irraa gara dugda galaana Kineereeti kan bahaatiitti gadi bua. Akkasumas daangaaleen gara Yordaanositti gad buu, akkasumas babalinni isaa galaana soogiddaa taa; kun lafti isinii fi daangaaleen ishee naannoo taa.

Museen ilmaan Israaeliif ajaja kennee akkana jedhe: Kun biyya

isin ixaadhaan dhaaltan, akkuma Gooftaan gosa sagalanii fi walakkaa gosa Minaaseetiif kennuuf ajaje sanatti. Sababii gosti ilmaan Ruubeen, fi gosti ilmaan Gaad akka mana abbootii isaaniitti, fi walakkaan gosa Minaasee qooda isaanii argataniiru. Gosoonni lama fi walakkaan gosa tokkoo qooda isaanii Yordaanos gamatti Yerikoo irraa gara kibba ba'a biiftuutti fudhatan.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Kunniin maqaalee namoota warri lafa isinii dhaalan: Eleaazaar lubichi fi Iyyaasuu ilma Nuuni. Akkasumas gosa tokko tokko keessaa bulchaa tokko ni fudhattu, biyya sana isinii dhaalachisuuf.

Akkasumas kanneen maqaalee namoota gosa Yihuudaa: Kaaleb ilma Yefunee. Gosa Siimewoon keessaa, Salaamiyeel ilma Semiyuud. Gosa Beniyaam keessaa, Eldaad ilma Kasloon, Gosa Daan keessaa bulchaan Bakiir ilma Eglii. Ilmaan Yoosef keessaa, gosa ilmaan Minaasee irraa, bulchaan Anii'eel ilma Suufii. Gosa ilmaan Efraayim keessaa, bulchaan Qamuueel ilma Sabaataan ture. Gosa Zebuuloon keessaa, bulchaan Eliisafaan ilma Farnaak. Gosa ilmaan Isaakor keessaa bulchaan Faltii'eel ilma Ozaa ture. Gosa ilmaan Aasheer keessaa, bulchaan Akiiyoor ilma Saleemii ture. Gosa Neftaalem keessaa, bulchaan Fadaaeel ilma Yaamiyuud ture.

Gooftaan kunneen ajaje akka ilmaan Israaeliif biyya Kana'aan keessatti qoodamu.

# 35

Gooftaanis Musee biratti dirree Mo’aab irratti, Yordaanos bira, fuullee Yerikoo dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israael ajaji, fi isaan qooda dhaala isaanii irraa magaalaawwan jiraachuuf Lewwotaaf ni kennu, akkasumas daangaa magaalaawwan naannoo isaanii Lewwotaaf ni kennu. Magaalaawwan sun isaaniif jiraachuuf ni kennamu, iddoowwan cufaman isaanii immoo loon isaaniitii fi bineensota miilla afur qaban isaanii hundaaf ni tau. Akkasumas naannoon magaalaawwan isin Lewwotaaf kennitan, dallaa magaalaa irraa gara alaatti dhundhuma kuma lama naannessaan taa. Akkasumas magaalaa keessaa alatti gama ba’a biiftuu gara dhihaatu dhundhuma kuma lama, gama kibbaa gara dhihaatu dhundhuma kuma lama, gama galaanaa gara dhihaatu dhundhuma kuma lama, gama kaabaa gara dhihaatu dhundhuma kuma lama safaruu qabda; magaalattiin immoo gidduu kanaa isinii taati, akkasumas daangaawwan magaalaawwanii. Akkasumas magaalaawwan Lewwotaaf kennitu, magaalaawwan ja’a magaalaawwan iddoowwan kooluu kanneen kennitu akka namichi ajjeese achi baqatu, akkasumas kanaan ala magaalaawwan afurtamii lama. Magaalaawwan hunda Lewwotaaf kennitu afurtamaa saddeet magaalaawwan, kanneen, fi naannoo isaanii. Akkasumas magaalaawwan isin kennitan qabeenyi ilmaan Israaeel irraa, warra baayee qaban irraa baayee, warra xiqqaa qaban irraa immoo xiqqaa, tokkoon tokkoon namaa akka dhaala isaa kan dhaalaniitti magaalaawwan isaanii irraa Lewwotaaf kennu.

Gooftaanis gara Museetti dubbatee akkana jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkasumas isaaniin jedhi, Isin Yordaanos ce'uudhaan gara biyya Kana'aanitti darbitanii jirtu. Akkasumas isin ofii keessaniif magaalaawwan addaan baaftu; isaan iddoowwan kooluu isinii tau, akka namni ajjeesaan sun achi baqatu, namni hundi kan lubbuu rukute osoo hin beekin. Magaalonni sun isinii iddoowwan baqannaa tau nama haaloo dhiigaa baasu irraa, namni nama ajjeese sun hanga waldaa duratti dhaabatutti murtii argachuuf hin ajjeefamu. Akkasumas magaalotni isin kennitan, magaalotni ja'an sun, iddoowwan baqataa isinii ta'u. Magaalaawwan sadii gama Yordaanos kennitu, fi magaalaawwan sadii biyya Kana'aan keessatti kennitu.

Daandiin kooluu ilmaan Israaeliif, alagaaf, fi keessummaaf kan isin keessa jiraniif ni taa, magaalaan kunniin daandii kooluu tau, namni lubbuu utuu hin barbaadin ajjeese hundi achitti baqachuuf.

Yoo garuu meeshaa sibiilaan isa dha'ee ajjeese, inni ajjeestuu dha; ajjeestuun sun du'aan haa ajjeefamu. Yoo garuu dhagaa harka keessaa kan namni ittiin du'u sanaan nama tokko dha'ee namichi sun du'e, inni nama ajjeesu dha; du'aan haa ajjeefamu namni ajjeesu sun. Yoo namni tokko meeshaa mukaa kan ittiin duuu dandau harkaan qabatee nama biraa rukutee namichi sun due, inni ajjeestuu dha; ajjeestuun sun duaan haa ajjeeffamu.

Haaloo ba'aan dhiigaa kun ajjeesaa sana ni ajjeesa, yeroo isa

wal ga'utti kun isa ni ajjeesa. Yoo garuu diinummaan isa dhiibee, fi meeshaa kamiyyuu dhoksaa keessaa isa irratti darbatee, inni due, Yookaan yoo sababii aarii isaatiin harka isaatiin isa dha'ee inni du'e, namichi dha'e sun du'aan haa ajjeefamu; inni namni ajjeesaa dha. Namichi ajjeesu sun du'aan haa ajjeefamu. Namichi haaloo dhiiga ba'u sun namichi ajjeese sana yeroo isa argatutti ni ajjeesa.

Yoo garuu battalumatti, utuu shororkeessummaan hin ta'in isa dhiibe, yookaan utuu riphaan hin ta'in mi'a kamiyyuu isa irratti darbate, yookaan dhagaa kamiin iyyuu namni ajjeefamuu danda'u sanaan, utuu hin beekin, dhagaan sun isatti kufe, innis du'e, garuu inni diina isaa hin turre, yookaan isa miidhuu hin barbaanne Waldaan sun nama ajjeese sanaa fi nama haaloo dhiiga baasu gidduu murtii kana akkaataatti ni murtessa. Akkasumas waldaan nama ajjeese sana irraa haaloo dhiigaa ni baasa, akkasumas waldaan gara magaalaa baqannoo isaa kan inni itti baqate sanaatti isa ni deebisa, akkasumas inni achitti ni jiraata hanga lubni guddaan kan zayita qulqulluudhaan dibame sun duutti.

Yoo garuu namichi ajjeesaan sun daangaa magaalaa gara inni achi baqate sanaa bae, Yoo haaloo baasaan dhiigaa isa daangaa magaalaa kooluu isaa alatti argee, haaloo baasaan dhiigaa sun namicha ajjeese sana yoo ajjeese, yakka hin qabu. Magaalaa kooluu sanaa keessa haa jiraatu hanga lubni guddaan sun duutti, ergasii erga lubni guddaan sun du'ee booda, namichi ajjeese sun gara biyya dhaala isaatti ni deebi'a.

Akkasumas wanni kun sirna murtii isinii taa dhaloota keessan hunda keessatti, mana jireenyawwan keessan hunda keessatti. Namni lubbuu dhukkubse hundi, dhuga-baatota karaadhaan nama ajjeese sana ajjeessuu qabda, fi dhuga-baatuu tokko qofti lubbuu tokko duuuf dhuga-baachuu hin qabu. Akkasumas nama ajjeesee kan yakka qabu irraa kaffaltii lubbuu hin fudhattan; inni duaan ajjeefamuu qaba. Kafaltii nama baqatee gara magaalaa baqataa deemuu fi ammas lafa irra jiraachuuf hin fudhattinaa, hanga lubichi guddaan duutti. Akkasumas biyya isin keessa jiraattan sana hin xureessinaa, dhiigni kun biyya xureessa, biyyattiinis dhiiga ishee irratti dhangalaafame irraa hin qulqulloofamtuutii, garuu dhiiga nama dhangalaasuu irratti qofa qulqullooftuu. Akkasumas biyya isin irra jiraattan sana hin xureessitan, biyya ani keessan gidduu jiraadhu sana irratti; ani Gooftaa ilmaan Israael gidduu jiraadhu dha.

# 36

Akkasumas bulchitoonni gosa ilmaan Galaad ilma Maakiir ilma Minaasee kan gosa ilmaan Yoosef keessaa dhufan, akkasumas fuula Musee duratti, akkasumas fuula Eleaazaar lubichaa duratti, akkasumas fuula bulchitoota manneen abbootii ilmaan Israael duratti dubbatan. Isaanis akkana jedhan: Gooftaan gooftaa keenyatti akka inni biyya dhaala ixaadhaan ilmaan Israaeliif kennu ajaje, akkasumas Gooftaan akka dhaalli obboleessa keenyaa Salphaad intallan isaatiif kennamu ajaje. Yoo isaan gosa ilmaan Israaeel keessaa tokkoof niitota taan,

qoodni isaanii dhaala abbootii keenyaa irraa ni fudhatama, gara dhaala gosa isaan itti heeruman sanaatti ni dabalama, akkasumas qoodni dhaala keenyaa irraa ni fudhatama. Yoo garuu dhiifamni ilmaan Israael tae, dhaalli isaanii dhaala gosa kanneen isaan dubartoonni taan irratti ni dabalama, fi dhaalli isaanii dhaala gosa maatii keenyaa irraa ni fudhatama.

Museen ajaja Gooftaatiin ilmaan Israaeliif akkana jedhee ajaje: Gosti ilmaan Yoosef akkana jedhu. Dubbiin kun kan Gooftaan intallan Salpaad ajaje, akkana jedhee: Namni isaan gammachiisu fuula isaanii dura jiru, haa fuudhan; garuu saba abbaa isaanii keessaa qofa haa fuudhan. Akkasumas dhaalli ilmaan Israael gosa tokko irraa gara gosa biraatti hin darbu, sababni isaas tokkoon tokkoon namaa dhaala gosa maatii isaa keessatti jabaatanii qabatu ilmaan Israael. Akkasumas intalli hundinuu kan dhaala dhaaltu gosa ilmaan Israael keessaa, nama tokko kan uummata abbaa ishee keessaa ni fuudhu, akka ilmaan Israael tokkoon tokkoon isaanii dhaala abbaa isaanii dhaalaniif. Qoodni gosa tokko irraa gara gosa biraatti hin jijjiiramuu, garuu ilmaan Israael tokkoon tokkoon isaanii dhaala isaanii keessatti maxxanu.

Akkaataa Gooftaan Museedhaaf ajaje sanaan, intallan Salphaad akkasuma godhan. Akkasumas Thersa, Egla, Melcha, Noua fi Malaan intallan Salpaad ilmaan obboleessa isaaniitti taan. Saba Minaasee ilmaan Yoosef keessaa dubartoonni ta'an, dhaalli isaaniis gosa saba abbaa isaanii irra ture. Kunniin ajajawwan, seerota fi murtiwwan kan Gooftaan karaa harka Museetiin lixa

Mo’aab irratti, Yordaanos biratti, fuullee Yerikoo irratti ajajee dha.

# Wangeela Yohaannis

## 1

Jalqaba keessa Jechni ture, Jechnis Waaqa bira ture, Jechnis Waaqa ture. Kun jalqaba keessa Waaqa bira ture. Wanti hundi karaa isaatiin uumame, fi wanti uumame keessaa tokko iyyuu malee isaa hin uumamne. Isa keessa jireenyitu ture, jireenyiin sunis ifa namootaa ture. Ifni dukkana keessatti ibsa, dukkanni garuu isa hin mo'anne.

Namni Waaqaa biraa ergame tokko ni ture, maqaan isaa Yohaannis jedhama ture. Inni kun dhugaa-baachuuf dhufe, waaee ifa sanaa akka dhugaa-baatu, namoonni hundinuu karaa isaatiin akka amananiif. Inni sun ifa hin turre, garuu waaee ifa sanaa dhugaa baatuuf dhufe. Ifa dhugaa kan nama hunda gara addunyaatti dhufu ibsu ture. Addunyaa keessa ture, addunyaanis karaa isaatiin uumame, garuu addunyaan isa hin beekne. Gara waan mataa isaatti dhufe, garuu namoonni mataa isaa isa hin fudhanne. Garuu warri isa fudhatan hunda, isaaniif aangoo ijoollee Waaqaa tauuf kenne, warra maqaa isaatti

amananiif. Isaan dhiiga irraa miti, yookaan fedhii foon irraa miti, yookaan fedhii dhiira irraa miti, garuu Waaqa irraa dhalatan. Jechis foon taee nu gidduu jiraate; ulfina isaa, ulfina ilma tokkicha Abbaa biraa dhufee, ayyummaa fi dhugaa guutuun guutame sana ilallee jirra. Yohaannis waa'ee isaa dhugaa ba'a, akkasumas iyyee, Kun nama ani waa'ee isaa dubbadhe ture. Inni duuba koo dhufaa ture sun fuula koo dura ta'eera, sababni isaa ana dura tureeti jedha. Akkasumas guutummaa isaa keessaa nuyi hundi fudhanne, ayyaanas bakka ayyaanaa. Sababni seera karaa Museetiin kennameef, araarrii fi dhugaan garuu karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe. Waaqa namni tokko iyyuu takkaa hin argine, ilmi tokkicha kan bobba Abbaa keessa jiru sun isa ibseera.

Kunis dhugaa-ba'umsa Yohaannisii ti, yeroo Yihuudoonni Yerusaalem keessaa luboota fi Lewwota erganii akka isa gaafatan, Ati eenyu? Inni dhugaa bahe; hin gannees; akkasumas Ani Kiristoos miti jedhee dhugaa bahe. Isaanis isa gaafatan, Yoos maal? Ati Eeliyaas mitii? Innis, Miti ana jedhe. Ati raajichaa mitii? Innis, Lakki jedhee deebise. Kanaafuu isaaniin jedhan, Ati eenyu? Akka deebii kenninu warra nu erganitti, waaee mataa keetii maal jetta? Inni jedhe, Ani sagalee nama gammoojjii keessatti iyyuu ti, karaa Gooftaa qajeelchaa, akkuma Isaayyaas raajichi jedhe.

Warri ergaman Fariisota irraa turan. Fi isaan isa gaafatanii akkana jedhaniin, Yoo ati Kiristoos yookaan Eeliyaas yookaan raajichi hin taane, maaliif cuuphita? Yohaannis isaaniif deebisee

jedhe, Ani bishaan keessatti nan cuupha, gidduu keessan garuu kan isin hin beekne dhaabata. Inni mataa isaa isa ana duubaan dhufu, kan ana dura tae, ani akkan funyoo kophee isaa hiiku hin malu. Wantoota kunniin Beetaaniyaa keessatti, Yordaanos gamaa caalaa, bakka Yohaannis cuuphaa ture sanatti ta'an.

Guyyaa itti aanu Yohaannis Yesuus gara isaa dhufaa jiru arge, akkanas jedhe, Ilaalaa! Hoolaa Waaqaa kan cubbuu addunyaa baatu. Kun isa waaee isaa ani jedhe, Duubaan koo namni tokko ni dhufa kan fuula koo dura tae, sababii inni dura koo tureef. Anis isa hin beeku ture, garuu akka inni Israaeliif muldhatu, kanaafin ani bishaan keessatti cuuphaa dhufe. Yohaannis dhugaa baree jedhe, Ani Hafuura Qulqulluu akka gugee samii irraa gadi buu argeen, innis isa irra ture. Anis isa hin beeku ture, garuu inni bishaan keessatti cuuphsisuuf na ergee sun naan jedhe, Isa Hafuurri irratti gadi buee fi irratti turu argitu, kun isa Hafuura Qulqulluudhaan cuuphsiisuu dha. Anis argee fi dhugaa bareeyyii akka inni Ilma Waaqaa tae.

Guyyaa itti aanu ammas Yohaannis ni dhaabate, barattoonni isaa keessaa lamis isa wajjin turan. Yesuus deemaa jiru ilaalee, Kunoo, hoolaa xobbaallaa Waaqaa! jedhe. Barattoonni lamaan sun dubbii isaa dhagayanii Yesuus hordofan. Yesuus garuu of jijjiirratee isaan duukaa buaa jiran argee isaaniin jedhe, Maal barbaadduu? Isaan garuu isatti jedhan, Rabbii, kan hiikamee Barsiisaa jedhamuu, eessa turta? Inni isaaniin jedhe, Kottaa ilaalaa. Kanaafuu dhufanii iddoo inni jiraatu argan; guyyaa sana isa bira turan; yeroon gara saaatii kudhanaffaa ture. Andariyaas

obboleessa Simoon Phexiroos ture; inni namoota lamaan Yohaannis irraa dhaggeeffatanii fi isa hordofan keessaa tokko ture. Inni jalqaba obboleessa isaa mataa isaa Simoonaa argata, akkasumas isaaniin jedha, Masaayaa arganne, kan hiikni isaa Kiristoos jedhamu. Innis gara Yesuusitti isa fide. Yesuus isatti ilaalee akkana jedhe, Ati Simoon ilma Yoonaa dha; ati Keefaas jedhamtee ni waamamta, kunis hiikni isaa Phexros jedhama.

Guyyaa itti aanu Yesuus gara Galiilaa ba'uu barbaade, Fiiliphosiin argee, Na hordofi jedheen. Fiiliphos Beetesaayidaa irraa ture, magaalaa Indiraasii fi Phexiroos irraa. Filiipoos Naatnaa'eelin argee akkana jedheen: Isa Museen seera keessatti barreessee fi raajonnis dubbatan argineerra, innis Yesuus ilma Yoosef kan Naazreeti. Naatanaael immoo, Naazreet irraa wanti gaarii tokko ni dhufa? jedheen. Filiipphoos, Kottuutii ilaali jedheen. Yesuus Naatnaa'el gara isaatti dhufaa jiru argate, akkanas jedhees waa'ee isaa dubbate, Ilaalaa! Dhugumaan Israa'elicha, kan gowwoomsaan isa keessa hin jirre. Naatanaa'el akkana jedheen, Ati eessaa na beekta? Yesuus deebisee akkana isaaniin jedhe, Utuu Fiiliphoos si hin waamiin dura, yeroo ati muka harbuu jala turte sin arge. Naatanaael deebisee akkana jedheen, Rabbii, ati ilma Waaqaa ti, ati mootii Israael ti. Yesuus deebisee akkana jedheen: Sababiin ani Jala muka harbuu si arge siin jedheef ni amantaa? Wantoota kanneen caalaa gurguddoo ni argita. Fi akkana jedheen: Dhugumaan, dhugumaan isinitti nan jedha, ammaa jalqabdanii samii banaa fi ergamtoota Waaqaa Ilma Namaa irratti ol ba'aa fi gadi bu'aa argitu.

# 2

Guyyaa sadaffaa fuudhaa fi heerumni Qaanaa Galiilaa keessatti ta'e, haati Yesuus immoo achuma turte, Yesuusii fi barattoonni isaa gara fuudhaa fi heerumaa waamamaman. Yeroo daadhiin wayinii dhumetti, haati Yesuus, Daadhii wayinii hin qaban jettee isatti himte. Iyyesuus isheedhaan jedha, Maal naaf fi siif, yaa dubartii? Saaatiin koo amma hin dhufne. Haati isaa tajaajiltootaan, Waan inni isiniin jedhu hunda godhaa jetti. Turan garuu achitti qodhaawwan bishaanii dhagaa ja'a dhaabatanii akka qulqulleessuu Yihuudootaatti, tokkoon tokkoon isaanii safartuuwwan lama yookaan sadii qabatu. Yesuus isaaniin jedhe, Okkoteewwan bishaan guutaa. Isaanis hanga gubbaa guutan. Innis isaaniin jedhe, Amma fudhadhaatii hoogganaa cidhaatti geessaa. Isaanis geessan. Yeroo hogganaan cidhaa bishaan daadhii wayinii tae mieessee fi eessaa akka tae hin beekne garuu, tajaajiltoonni warri bishaan fudhatan sun ni beeku turan. Hogganaan cidhaa sun misirraa waame. Fi akkana jedheen: Namni hundi jalqaba daadhii wayinii gaarii ni dhiheessa, yommuu namoonni machaa'an booda immoo kan gadi aanaa ni dhiheessa, ati garuu daadhii wayinii gaarii hanga ammaatti eegdeetta. Kana jalqaba mallattoolee Yesuus Kaanaa Galiilaa keessatti hojjete, fi ulfina isaa mul'ise; barattoonni isaas isatti amanan.

Erga kana booda, inni mataan isaa, haati isaa, obboloonni isaa fi barattoonni isaa gara Qifirnaahom gad buan; achittis guyyoota

muraasa turan.

Akkasumas faasiikaan Yihuudootaa dhiyoo ture, akkasumas Yesuus gara Yerusaalem ol bahe. Akkasumas mana qulqullummaa keessatti warra qotiyyoo, hoolaa fi gugee gurguraa turan, akkasumas warra maallaqa jijjiiraa taaaa turan arge. Qaccee funyoo irraa tolchee, hunda mana qulqullummaa keessaa baase, hoolotaa fi qotiyyoo, akkasumas jijjiirtota maallaqa saantima isaanii dhangalaasee minjaala isaanii garagalche. Akkasumas warra gugee gurguraniif jedhe, Kanneen kana asii fuudhaatii deemaa, mana abbaa koo mana daldala hin godhinaa. Barattoonni isaa garuu, Hinaaffaan mana keetii na nyaata jedhamee akka barreeffame jiru yaadatan. Kanaafuu Yihuudoonni deebisanii akkana jedhaniif: Sababii ati wantoota kana hojjettuuf mallattoo maalii nutti argisiifta? Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Mana qulqullummaa kana diigaa, anis guyyaa sadii keessatti isa nan kaasa. Kanaafuu Yihuudoonni jedhan, Manni qulqullummaa kun waggaa afurtamii ja'aan ijaarame, ati garuu guyyaa sadii keessatti isa kaafta? Inni garuu waaee mana qulqullummaa dhagna isaa dubbachaa ture. Yommuu inni du'aa ka'etti, barattoonni isaa akka inni waan kana dubbate yaadatan, barreeffamaa fi dubbii Yesuus dubbate sana amananiiru.

Akkuma inni Yerusaalem keessa ayyaana faasiikaa irratti turetti, namoonni baayeen mallattoowwan inni hojjete waan arganiif maqaa isaa amananiiru. Yesuus garuu of isaaniif hin kennine, sababii inni hunda isaanii waan beekuuf. Akkasumas sababii

barbaachisummaa hin qabuuf akka namni tokko waa'ee namicha dhugaa ba'u, inni mataan isaa waan namni keessa jiru beeka tureetii.

# 3

Namni tokko Fariisota keessaa ture, maqaan isaa Niiqoodemoos jedhama, bulchaa Yihuudotaa ture. Inni halkan gara isaatti dhufee akkana jedheen, Rabbii, nu beekna akka ati Waaqa biraa barsiisaa taatee dhufteetta, namni tokko iyyuu mallattoolee kanneen ati hojjettu kana hojjechuu hin danda'u, yoo Waaqni isa wajjin hin taane. Yesuus deebisee akkana jedheen: Dhugaa dhugaa sitti hima; yoo namni tokko gubbaadhaa dhalate malee, mootummaa Waaqaa arguu hin dandau. Niqoodimoos gara isaatti akkana jedhe, Namni tokko erga jaarsa ta'ee booda akkamitti deebi'ee dhalachuu danda'a? Inni garaa haadha isaatti lammata galuu fi dhalachuun ni danda'amaa? Yesuus deebisee, Dhugaa, dhugaa sitti nan himu, yoo namni tokko bishaan fi Hafuuraan hin dhalatin, mootummaa Waaqaa seenuu hin dandau. Kan foonii irraa dhalate foon dha, kan Hafuura irraa dhalate immoo hafuura dha. Hin ajaaibsiifatin waan ani sitti jedheef, isin gubbaadhaa dhalachuun dirqama. Hafuurri eessa barbaadu bubbisa, fi sagalee isaa ni dhageessa, garuu eessaa akka dhufu fi eessa akka deemu hin beektu; akkasumas nama Hafuuraan dhalate hundaaf. Niikoodemaas deebisee isaaniin jedhe, Wantoota kunniin akkamitti ta'uu danda'u? Yesuus deebisee isatti jedhe, Ati barsiisaa Israael yoo taate, wantoota

kanneen hin beektuu? Dhugaa dhugaa ani sitti hima akka waan nu beeknu dubbanna, fi waan nu argine dhugaa baana, garuu dhuga-ba'umsa keenya hin fudhattan. Yoo wantoota lafaa isinitti himee fi hin amantanii, akkamitti yoo wantoota samii isinitti himu ni amantuu? Namni tokko gara samiitti hin ol baane, kan samii keessaa gad bue qofa malee, ilmi namaa kan samii keessa jiru sun. Akkasuma Museen bofa gammoojjii keessatti ol kaase, akkanumas Ilma Namaa ol kaafamuu qaba, akka namni hundinuu isatti amanu hin badne, garuu jireenyaa bara baraa qabaatu. Waaqni akkasitti addunyaa waan jaallateef, ilma isaa tokkicha dhalate kenne, namni isa amanuu hundi akka hin badneef, garuu jirenya bara baraa qabaatu. Waaqni Ilma isaa gara addunyaatti akka addunyaa murteessuuf ergee miti, garuu akka addunyaan karaa isaatiin fayyamuuf erge. Namni isatti amanu hin murtaau, namni isatti hin amanne garuu duraan dursee murtaaeera, sababiin inni maqaa Ilma tokkicha dhalate kan Waaqaa sanatti hin amanneef. Kun garuu murtii dha, sababni ifa gara addunyaatti dhufeera, namoonni immoo dukkana caalaa ifa jaallatan, hojiin isaanii hamaa waan tureef. Namni hojii gatii hin qabne hojjetu hundi ifa ni jibba; gara ifaatti hin dhufu, akka hojiin isaa hin ifatti baafamneef. Namni dhugaa hojjetu garuu gara ifaatti dhufa, akka hojiin isaa ifatti mulatu, sababii isaan Waaqa keessatti hojjetamaniif.

Kana booda Yesuus fi barattoonni isaa gara biyya Yihuudaa dhufan, achittis isaan waliin turaa cuuphaa ture. Yohaannis garuu Aayinoon keessatti cuuphaa ture, Saaleem bira, sababii bishaan baayeen achi tureef, namoonnis dhufanii cuuphamu

turan. Yohaannis ammallee mana hidhaa keessa hin darbatamne turre. Kanaafuu barattoonni Yohaannis fi Yihuudii tokko gidduu waa'ee qulqulleessuu qorannoon ta'e. Isaanis gara Yohaannis dhufanii akkana jedhaniin: Rabbii, namichi si wajjin gama Yordaanos ture, kan ati waaee isaa dhugaa baate sun, kunoo inni cuuphaa jira; namoonni hundis gara isaa dhufaa jiru. Yohaannis deebisee akkana jedhe, Namni tokko waan samii irraa isaaf kenname malee homaa fudhachuu hin dandau. Isin ofii keessan naaf dhugaa baatu akka ani jedhe, Ana Kiristoos miti, garuu fuula isaa dura ergameen dha. Namni misirricha qabu misirrichaa dha, garuu michuu misirrichaa kan dhaabbatee dhaggeeffatu, gammachuudhaan gammada sababa sagalee misirrichaa. Kanaafuu gammachuun koo kun guutameera. Inni guddachuu qaba, ani garuu xinnaachuu qaba. Inni ol irraa dhufu waan hunda irra jira. Namni lafa irraa tae lafa irraa taa, waan lafa irraa taes ni dubbata; inni samii irraa dhufu garuu waan hunda irra jira. Waan argee fi waan dhaga'e kana dhugaa ba'a, garuu namni tokko iyyuu dhuga-baa'umsa isaa hin fudhatu. Namni dhuga-ba'umsa isaa fudhate akka Waaqni dhugaa ta'e chaappesseera. Inni kan Waaqni erge dubbii Waaqaa ni dubbata, Waaqni Hafuura safara malee waan kennuuf. Abbaan ilma ni jaallata, waan hunda immoo harka isaatti kenneera. Namni Ilma amanatu jireenya bara baraa qaba; namni Ilma ajajamuu didu garuu jireenya hin argu, dheekkamsi Waaqaa garuu isa irra tura.

# 4

Kanaafuu Gooftaan akka Fariisotni akka Yesuus Yohaannisiin caalaa barattootaa baayee taasisu fi cuuphu dhagayan beeke Haa tau malee dhugumaan Yesuus mataan isaa hin cuuphaa ture, garuu barattoonni isaa cuuphu turan. Yihudaa dhiisee gara Galiilaa deeme. Barbaachisaa ture garuu inni karaa Samaariyaa keessaan darbuu qaba ture. Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa kan Sikaar jedhamtu dhufee, bakka Yaaqoob ilma isaa Yoosefiif kenne sana biratti, Achittis burqaan Yaaqoob jira ture. Kanaafuu Yesuus imala irraa waan dadhabeef akkasuma burqaa sana irra taae; yeroon sun gara saaatii jaaffaa ture. Dubartiin tokko Samaariyaa keessaa bishaan waraabuu dhufti. Yesuus isheedhaan jedha, Bishaan natti kenni dhugaadhuuf. Barattoonni isaa nyaata bitachuuf gara magaalaatti deemanii turaniitii. Kanaafuu dubartiin Samaariyaa sun akkana jettee isa gaafatte, Ati Yihuudaa taatee akkamitti ana dubartii Samaariyaa irraa dhuguu na gaafatta? Yihuudoonni Samaariyoota waliin hin walqunnaman. Yesuus deebisee akkana jedheen: Yoo ati kennaa Waaqaa fi eenyu akka inni Bishaan na obaasi siin jedhu beektee, ati isa gaafatta turte, innis bishaan jiraataa siif kenna ture. Dubartiin sun isaaniin jetti, Gooftaa, ati okkotee hin qabdu, boollaan kunis gad fagoo dha; yoos bishaan jiraataa kana eessaa irraa argatta? Ati abbaa keenya Yaaqoob caala guddaa mitii? Inni kan boolla bishaanii kana nuuf kenne, fi inni mataan isaa irraa dhuge, ilmaan isaas, horiin isaas dhuge. Yesuus deebisee isheedhaan jedhe, Namni bishaan kana dhugu hundi deebiee ni dheebota, Namni bishaan ani isaaf kennu keessaa dhuguuf, gonkumaa bara baraan hin dheebotu; garuu bishaan ani isaaf kennu sun isa keessatti burqaa bishaanii kan gara jireenya bara

baraatti burqu taa. Dubartiin gara isaa jetti, Gooftaa, bishaan kana naaf kenni, akka ani hin dheebonnee fi bishaan waraabuloof as hin dhufneef. Yesuusis isheedhaan, Dhaqiitii dhirsa kee waamiitii as kottu jedhe. Dubartiin sun deebiftee, Dhiira hin qabu jette. Yesuus isheen, Gaarii jette Dhiira hin qabu jettee, jedhe. Dhiirota shan qabde turte, fi amma inni ati qabdu dhiira kee miti; kana dhugaa dubbatte. Dubartiin isaaniin jetti, Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. Abbootiin keenya tulluu kana irratti waaqeffatan, isin garuu akka Yerusaalem keessatti iddoon namni itti waaqeffachuu qabu jiru jettu. Yesuus isheen jedhe, Yaa dubartii, na amani; saaatiin ni dhufa yeroo isin Abbaa tulluu kana irratti yookaan Yerusaalem keessatti hin waaqeffanne. Isin waan hin beekne waaqeffattu, nuyi garuu waan beeknu waaqeffanna, sababiin isaas fayyinni Yihuudoota irraa waan dhufeef. Garuu saaatiin ni dhufti, fi amma jira, yeroo warri dhugaa waaqeffattoota Abbaa hafuura fi dhugaa keessatti waaqeffatan, fi dhugumatti Abbaan akkanaa barbaada warra isa waaqeffatan. Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatan immoo hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu. Dubartiin sun isaatti jetti, Ani beeka akka Masiyaas inni Kiristoos jedhamee waamamuu dhufu; yommuu inni dhufu, waan hunda nutti hima. Yesuusi isheedhaan jedhe, Ani isa sitti dubbachaa jiru kanaa dha. Kanarratti barattoonni isaa ni dhufan, sababii inni dubartii tokko waliin dubbachaa tureef ni dinqisiifatan, garuu namni tokko iyyuu, Maal barbaadda? yookaan Maaliif ishee waliin dubbatta? jedhee hin gaafne. Kanaafuu dubartiin sun qodaa bishaan ishee dhiifte akkasumas gara magaalaatti deemte, akkasumas namoota jetti, Kottaa, nama waan ani

hojjedhe hunda natti hime ilaalaa; kun Kiristoos mitii? Kanaafuu magaalaa keessaa ba'anii gara isaa dhufaa turan.

Garuu yeroo gidduu sana barattoonni, Yaa barsiisaa, nyaadhu jedhanii isa gaafachaa turan. Inni garuu isaaniin jedhe, Ani nyaata isin hin beekne tokko nyaachuuf qaba. Kanaafuu barattoonni wal-irratti, Namni tokko waa nyaataaf isaaf fidee jiraa? jedhan. Yesuus isaaniin jedha, Nyaanni koo fedhii isa na erge sanaa raawwachuu fi hojii isaa xumuuruudha. Isin hin jettan akka ammallee jii afur jira fi midhaan galfatuun ni dhufa? Kunoo, ani isinitti nan hima, ija keessan ol kaafadhaa fi biyyoota ilaalaa, akka isaan adii taan gara midhaan galfatuutti duraanuu. Namni miidhu qooda ni fudhata, ija gara jireenyaa bara baraatti ni walitti qaba, akka namni facaasu fi namni miidhu waliin gammadan. Kana keessatti jechni dhugaan ni jira, sababiin isaas namni facaasu tokko, namni haammatu immoo kan biraa dha. Ani isin ergee waan isin itti hin dadhabbine haammachuuf; warri biraa dadhabbaniiru, isinis hojii isaanii seentaniirtu. Garuu magaalaa sana keessaa Samaariyoonni hedduun sababii dubbii dubartii sanaatiif isa amananiiru, isheen Inni waan ani hojjedhe hunda natti hime jettee dhugaa baatteef. Yommuu Samaariyoonni gara isaa dhufanitti, akka isaan biratti turu isa kadhatan, innis guyyaa lama achitti ture. Fi namoonni baayee caalu sababii dubbii isaatiif amanan. Dubartii sanaaf jedhan akka, Si'achi sababii dubbii keetiitiif hin amanu; nu ofii keenyatu dhageenyeerra, akkasumas ni beekna akka inni dhugumaan Fayyisaa addunyaa, Kiristoos ta'e.

Guyyoota lamaan booda garuu achii ba'ee gara Galiilaa deeme. Yesuus mataan isaa akka raajiin biyya isaa keessatti ulfina hin qabne dhugaa baheera. Yommuu kanaafuu gara Galiilaa dhufe, Galiiloonni isa simatan, waan inni Yerusaalem keessatti ayyaana irratti hojjete hunda waan arganiif; isaaniis ayyaana sanatti dhufaniiru.

Yesuus ammas gara Qaanaa Galiilaa, bakka inni bishaan daadhii wayinii godhe sanaa deebie. Qondaaltiin mootii tokko ture kan ilmi isaa Qefarnaahum keessatti dhukkubsachaa ture. Inni kun yommuu akka Yesuus Yihuudaa keessaa gara Galiilaa dhufe dhaga'etti, gara isaa deemee akka inni gad bu'ee ilma isaa fayyisu isa gaafate, ilmi isaa du'uuf jiraatii. Kanaafuu Yesuus gara isaatti akkana jedhe, Yoo mallattoowwan fi dinqiiwwan hin argitan, hin amantan. Qondaalichi mootii gara isaatti jedhe, Gooftaa, utuu daaimni koo hin duin dura gadi bui. Yesuus isaaniin jedhe, Deemi; ilmi kee ni jiraata. Namichis dubbii Yesuus isaaniin jedhe sana amane, achis deeme. Duraanuu garuu utuu inni buaa jiruu, garboonni isaa isa simatan, akkasumas gabaasaniif, Tajaajilaan kee ni jiraata jedhanii. Kanaafuu inni sa'aatii itti fooyyae isaanii irraa gaafate. Isaanis, Kaleessa sa'aatii torbaffaatti ho'i isa dhiise jedhanii isaanitti himan. Kanaafuu abbaan sun akka sa'aatii sana keessatti kan Yesuus, Ilmi kee ni jiraata jedheen sana ta'e beeke, fi innis manni isaa guutuunis ni amanan. Mallattoo lammaffaa kana Yesuus Yihuudaadhaa gara Galiilaa dhufee godhe.

# 5

Kana booda ayyaanni Yihuudotaa ture, Yesuusis gara Yerusaalem ol bahe. Yerusaalem keessa, haroo hoolaa irratti, haroon Ibriffaan Beetesdaa jedhamtu tokko jira; kunis utubaawwan shan qaba. Keessa kanaatti baayinni guddaan dhukkubsattootaa, jaamotaa, naafotaa, fi gogootaa kan sochii bishaanii eegaa turan ciisaa turan. Ergamaan yeroo murtaae tokkotti haroo keessa gad bua ture, bishaanichis ni raafama ture. Kanaafuu namni jalqabaa kan bishaan raafamee booda seenu sun dhukkuba kamiyyuu isa qabatee turetti fayyaa taa ture. Namni tokko soddomaa saddeet waggaaf dhukkuba isaatiin qabamee achi ture. Yesuus kana argee ciisaa jiru, fi akka yeroo dheeraa duraanuu qabu beekee, isaaniin jedha, Fayyaa tauu barbaaddaa? Namichi dhukkubsataan deebiseef, Gooftaa, nama na gargaaru hin qabu, akka yommuu bishaan raafamu gara haroo na galchu. Garuu yeroo ani dhufutti, namni biraa dura koo bua. Yesuus isaaniin jedhe, Kai, siree kee fuudhiitii deemi. Fi battaluma namichi fayyaa tae, siree isaa ol kaasee deemaa ture. Guyyaan sun garuu guyyaa Sanbataa ture. Kanaafuu Yihuudoonni nama fayyifame sanaan, Sanbataa dha, siree kee fuudhuun siif hin eeyyamamne jedhan. Inni isaaniif deebise, Namni na fayyise sun natti jedhe, Siree kee fuudhiitii deemi. Kanaafuu isa gaafatan, Namichi Siree kee fuudhiitii deemi jedhee siin jedhe sun eenyu dha? Namni fayyifame sun garuu inni eenyu akka tae hin beeku, Yesuus namoonni baayeen iddoo sana jiraniif of baasee deemee tureetii. Kana booda

Yesuus mana qulqullummaa keessatti isa argee akkana jedheen: Ilaali, ati fayyaa taateerta; si'achi cubbuu hin hojjatin, akka waan si caalaa hamaan sitti hin dhufneef. Namichi sun deemee Yihuudotatti akka Yesuus isa fayyise gabaase.

Kanaafuu Yihuudoonni Yesuusin ari'aa turan, isa ajjeesuufis barbaadaa turan, sababiin isaas wantoota kanneen guyyaa Sanbataa hojjeteef. Yesuus garuu deebisee isaaniin jedhe, Abbaan koo hanga ammaatti hojjechaa jira, anis nan hojjedha. Kanaafuu sababii kanaatiif Yihuudoonni isa ajjeesuuf caalaatti barbaadaa turan, sababii inni Sanbata qofa cabsaa hin turre, garuu Waaqa abbaa isaa mataa isaa jedha tureetii, ofii isaa Waaqaan walqixa taasisa ture.

Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Dhugaa dhugaa isiniin nan jedha, Ilmi ofii isaatii homaa hojjechuu hin dandau; yoo Abbaa waan hojjetu arguu baate malee. Waan Abbaan sun hojjetu kam iyyuu, Ilmi sunis haaluma kanaan ni hojjeta. Abbaan waan ilma jaallatuuf waan inni mataan isaa hojjetu hunda isaaf agarsiisa, akkasumas hojii kana caalaa guddaa isaaf ni agarsiisa, akka isin dinqisiifattan. Akkuma Abbaan du'oota kaasee jireenyaa kennuuf, akkasumas Ilmis warra inni barbaadu jireenyaa kenna. Abbaan nama tokko hin murtessu, garuu murtii hunda ilmaaf kenneera. Akka namoonni hundi Ilmaaf ulfina kennaniif, akkuma Abbaaf ulfina kennan. Namni Ilmaaf ulfina hin kennine, Abbaa isa ergeef ulfina hin kennu. Dhugaa dhugaa ani isiniin nan jedha: namni dubbii koo dhaga'uu fi isa na erge amanuu jireenyaa bara baraa qaba, gara murtiittis hin dhufu,

garuu duaa keessaa gara jireenyaatti ce'eera. Dhugaa dhugaa ani isinitti hima: Saaatiin tokko ni dhufaa jirti, fi amma iyyuu as jirti, yeroo warri duutan sagalee Ilma Waaqaa dhagayan, fi warri dhagayan ni jiraatu. Akkuma abbaan jirenya ofii isaa keessaa qabuuf, akkasumas ilmas jirenya ofii isaa keessaa akka qabaatu kenneef. Akkasumas aangoo isaaf kennee fi murtii akka hojjetu godhe, sababii inni ilma namaa taeef. Waan kana hin dinqisiifatinaa, sababii saatiin dhufaa jirtu kan keessatti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee isaa ni dhaga'aniif. Warri waan gaarii hojjetan ni ka'u gara ka'umsa jireenyaatti, warri waan hamaa hojjetan immoo gara ka'umsa murtii ni ka'u.

Ani ofii kootii irraa homaa hojjechuu hin dandau. Akkuma dhagau murtii nan kenna, fi murtiin koo qajeelaa dha, sababii fedhii koo hin barbaadu, garuu fedhii Abbaa na erge sanaa nan barbaada. Yoo ani waa'ee ofii koo dhugaa ba'e, dhugaa ba'iin koo dhugaa miti. Namni biraa jira kan waaee koo dhugaa bahu, anis akka dhugaa bahumsi inni waaee koo dhugaa bahu sun dhugaa tae nan beeka. Isin gara Yohaannis ergitaniirtu, innis dhugaaf dhugaa baheera. Ani garuu dhugaa-barruu nama irraa hin fudhatu, garuu wantoota kana nan dubbadha akka isin fayyaman. Inni sun ibsaa gubaa fi ibsaa ture, isaan garuu saaatii tokko ifa isaa keessatti gammachuuf barbaadan. Ani garuu dhugaa-barruu kan Yohaannis caalaa guddaa qaba; hojiwwan abbaan akka ani xumuru naaf kenne, hojiwwan kanneen ani hojjedhu sun, waaee koo dhugaa-barruu taasisu, akka abbaan na erge. Abbaan na erge sun mataan isaa waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin sagalee isaa gonkumaa hin dhageenye yookaan bifa

isaa hin argine. Dubbii isaa keessuma keessanitti hafee hin qabdan, sababii isa inni erge sana isin hin amananiif. Isin barreeffamoota qorattuu, sababni isin yaadduu keessaa isaanii jireenyaa bara baraa qabaachuu, fi isaan sun warra waaee koo dhugaa baanii dha. Fi isin gara koo dhufuu hin barbaaddan, akka jireenya qabaattaniif. ulfina namootaa irraa hin fudhadhu. Garuu ani isin beekeera akka jaalalli Waaqaa keessa keessan hin jiru. Ani maqaa abbaa kootiin dhufeera, isin garuu na hin fudhattan; yoo namni biraa maqaa mataa isaatiin dhufe, isa ni fudhattu. Akkamitti amanuu dandeessu, utuu ulfina walii irraa fudhattanii, ulfina Waaqa tokkicha biraa dhufu garuu hin barbaanne? Hin yaaddan akka ani abbaa biratti isin himachu; kan isin himachu Muusee, isa isin itti abdattan jira. Yoo Musee amantan turtan, na amantan turtu; inni waaee koo barreesseera. Yoo garuu barreeffamoota isaa hin amantan, akkamitti dubbii koo amantu?

# 6

Kana booda Yesuus galaana Galiilaa kan Xibeeriyaadoos jedhamtu gama ce’e. Dhugaa namoonni baayeen isa duukaa buaa turan, sababiin isaaniis mallattoolee isaa kanneen dhukkubsattoota irratti hojjetaa ture argaa turaniif. Yesuus garuu gara tulluutti ol bae, achittis barattoota isaa wajjin taae. Faasiikaan, ayyaanni Yihuudootaa dhiyoo ture. Kanaafuu Yesuus ija isaa ol kaasee yommuu tuunni namootaa guddaan gara isaatti dhufaa jiru argetti, Fiiliphoosiin, Akka namoonni

kunniin nyaataniif eessaa buddeena bitna? jedhe. Kana garuu yaaluuf isa jedhe, inni mataan isaa waan hojjechuu gahe beeka tureetii. Filiiphos deebiseef, Buddeenni diinaarii dhibba lamaa isaaniif hin ga'u akka tokkoon tokkoon isaanii waan xiqqoo fudhatu. Barattootaa isaa keessaa tokko, Indiraas obboleessi Simoon Phexiroos, isaatti ni jedha, Daaima tokko asitti jira, inni buddeena garbuu shan fi qurxummii lama qaba, garuu kunniin namoota baayee akkasiitiif maal tau? Yesuus garuu, Namoota akka ciisan godhaa jedhe; iddoo sana keessa margatu baayee ture. Kanaafuu dhiironni lakkoofsi isaanii gara kuma shanitti dhihaatu ciisan. Yesuus buddeena fuudhee galateeffatee barattoota isaatti raabse, barattoonnis warra ciisaniif kennan; akkasuma qurxummii irraa hamma isaan barbaadan kennan. Yeroo guutaman garuu, barattootaa isaatiin jedha, Caccaboo hafe walitti qabaa, akka wanti tokko hin badne. Kanaafuu walitti qaban, gundoowwan kudha lama caccaboo buddeena garbuu shaniin guutan, kan namoota nyaatanii booda hafe. Kanaafuu namoonni mallattoo Yesuus hojjete sana arganii, Kun dhugumaan raajii gara addunyaatti dhufu sana, jedhan. Yesuus waan isaan dhufuuf jiranii fi isa qabanii mootii isa gochuuf akka jiran beekee, kophaa isaa gara tulluutti deebiee deeme.

Akka garuu galgalli taetti, barattoonni isaa gara galaanaatti gad buan. Doonii seenanii galaana ce'uudhaan gara Qefarnahuum dhufaa turan. Dukkannis duraanuu bu'ee ture, garuu Yesuus amma illee gara isaanii hin dhufne ture. Galaanni qilleensa guddaa bubbiseen sochoofamaa ture. Erga isteediyoota digdamii shaniin yookaan soddoma oofanii booda, Yesuus galaana irra

deemaa fi doonii sanatti dhiyaachaa jiru argan; sodaatanis. Inni garuu isaaniin jedhe, Ani isa; hin sodaatinaa. Kanaafuu isaan gara doonii sanaatti isa fudhachuu barbaadan, fi battaluma doonii sun lafa isaan itti deemaa turan irra gahe.

Guyyaa itti aanu namoonni hedduun gama galaanaa dhaabbataa turan arganii akka bidiruu biraa achitti hin turre, tokko sun malee kan barattoonni isaa keessa seenanii fi akka Yesuus barattoonni isaa waliin bidiruu keessa hin seenne, garuu barattoonni isaa qofti akka deeman arganii, Garuu bidiruu tokko tokko Xibeeriyaadoos irraa dhufan, iddoo isaan buddeena nyaatan sanatti dhiyoo, erga Gooftaan galateeffatee booda. Kanaafuu yommuu namoonni baayeen akka Yesuus achitti hin jirree fi barattoonni isaa illee akka hin jirre arganitti, isaanuu dooniiwwan keessa seenanii Yesuusin barbaadaa gara Qefarnahuum dhufan. Isaan gama galaanaa gama-darba isa arganii, Yaa barsiisaa, yoom asitti dhufta? jedhaniin. Yesuus isaaniif deebisee akkana jedhe, Dhugaa dhugaa isiniin nan jedha, isin na barbaaddu, sababii mallattoowwan argitaniif miti, garuu sababii buddeena nyaattanii quuftaniif. Nyaata barbadaa jiru sanaaf hin hojjetinaa, garuu nyaata gara jireenya bara baraatti turu sanaaf hojjetadhaa, kan Ilmi Namaa isiniif kennu, kana irratti Abbaan Waaqni chaappesseeraatii. Kanaafuu gara isaatti jedhan, Maal haa goonu akka hojii Waaqaa hojjannu? Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Kun hojii Waaqaa ti, akka isin isa inni erge sanatti amantan.

Kanaafuu isaaniin, Ati maal mallattoo hojjetta akka arginu fi si

amanuuf? Maal hojjetta? Abbootiin keenya mannaa gammoojjii keessatti nyaatan, akkuma barreeffame, Buddeena samii irraa isaaniif kennee akka isaan nyaatan godhe. Yesuus kanaafuu isaaniin jedhe, Dhugumaan dhugumaan isinitti nan hima, Museen buddeena samii irraa isinii hin kennine, garuu Abbaan koo buddeena dhugaa samii irraa isiniif kenna. Budaan Waaqaa kan samii irraa gad buee addunyaaf jirenya kennu dha. Kanaafuu gara isaatti jedhan, Gooftaa, yeroo hunda buddeena kana nuuf kenni. Yesuus garuu akkana isaaniin jedhe, Ani buddeena jireenyaa ti; namni gara koo dhufu gonkumaa hin beelawu, namni na amanatu immoo gonkumaa hin dheebotu.

Garuu jedhe isinitti akka argitaniirtu na, garuu hin amantan. Wanti Abbaan naaf kennu hundi gara kootti ni dhufa, fi nama gara kootti dhufaa jiru gonkumaa gadi hin baasu. Ani samii irraa gadi bueera; fedhii koo hojjechuuf miti, garuu fedhii isa na erge sanaa hojjechuuf. Kuni garuu fedhii Abbaa na erge sanaa ti, akka waan inni naa kenne hunda keessaa tokko illee hin balleessin, garuu guyyaa dhumaa irratti isa kaasu. Kun garuu fedhii isa na erge sanaa ti, akka namni Ilma ilaaluu fi isatti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatu, anis guyyaa dhumaa isa nan kaasa. Kanaafuu Yihuudoonni waaee isaa guungumaa turan sababii inni, Ani buddeena samii irraa gad bue jedheef. Fi jedhanii turan, Kun Yesuus ilma Yooseef kan nu abbaa fi haadha isaa beeknu mitii? Yoom kanaafuu inni akkamitti, Ani samii keessaa gad bueera jedha? Kanaafuu Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Waliin wal hin guunguminaa. Namni tokko yoo Abbaan na erge sun isa hin harkisin, gara koo dhufuu hin dandau, anis

guyyaa dhumaa irratti isa nan kaasa. Raajota keessatti barreeffameera, fi hundi barsiifamtoota Waaqaa ni tau. Namni hundinuu Abbaa irraa dhaggeeffatee baratee gara koo ni dhufa, Miti sababii Abbaa namni tokko argee jiraatiif, garuu inni Waaqa biraa dhufe qofa Abbaa argee jira. Dhugaa dhugaa ani isinitti nan jedha, namni natti amanu jireenya bara baraa ni qabaata. Ani buddeena jireenyaa. Abbootiin keessan mannaa gammoojjii keessatti nyaatanii duan. Kun nyaata samii keessaa gad buu, akka namni tokko isa irraa nyaatee hin duneef. Ani buddeena jiraataa kan samii keessaa gad bue dha. Yoo namni tokko buddeena kana keessaa nyaate, bara baraan ni jiraata. Buddeenni kan ani kennu garuu foon koo ti, kan ani jireenya addunyaatiif kennu. Yihuudoonni kanaafuu waliin lolan jedhanii, Kun akkamitti foon isaa akka nyaannuuf nuu kennuu danda'a? Kanaafuu Yesuus isaaniin jedhe, Dhugumaan dhugumaan isiniin nan jedha, yoo foon Ilma Namaa hin nyaatinii fi dhiiga isaa hin dhugdan, jireenyaa of keessan keessaa hin qabdan. Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu jireenyaa bara baraa qaba, anis guyyaa dhumaa irratti isa nan kaasa. Foon koo dhugumaan nyaata, dhiigni koo immoo dhugumaan dhugaatii dha. Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu na keessa tura, anis isa keessa nan tura. Akkuma Abbaan jiraataan na erge, anis Abbaa sanaan jiraadha, namni na nyaatu sunis anaan ni jiraata. Kun buddeena samii keessaa gad bue dha, akka abbootiin keessan manna nyaatanii duan sanaa miti; namni buddeena kana nyaatu bara baraan ni jiraata. Wantoota kana waldaa keessatti barsiisaa yeroo ture Kafarnahuum keessatti jedhe.

Barattoonni isaa keessaa baayeen erga waan kana dhagahanii booda, Dubbiin kun cimaa dha; eenyutu dhagahuu dandaa? jedhan. Yesuus garuu akka barattoonni isaa waa'ee kanaa guunguman ofii isaa keessatti beekee, isaaniin jedhe, Kun isin gufachiisaa? Yoo kanaafuu Ilma Namaa gara bakka inni duraan ture sanaatti ol kaaa argitan hoo? Hafuurri kan jiraachisu dha, foon garuu homaa hin fayyadu, jechoonni ani isinitti dubbadhu hafuura fi jireenyaa dha. Garuu isin keessaa namoonni tokko tokko jiru kanneen hin amanin. Iyyesuus jalqabaa kaasee beeka tureetii namoonni hin amanin eenyu akka ta'an fi namni isa dabarsee kennu eenyu akka ta'u. Innis akkana jedhe, Sababii kanaaf ani isinitti himeera akka namni tokko yoo Abbaa koo irraa isaaf hin kennamin na bira dhufuu hin dandeenye. Kana irraa barattoota isaa keessaa namoonni baayeen gara duubaatti deebian, si'achi isa wajjin hin deemne. Yesuus kanaafuu kudha lamaanitti jedhe, Isin hin barbaaddanii deemuu? Simoon Phexros kanaafuu deebiseefii, Gooftaa, gara mee deemna? Ati jechoonni jireenyaa bara baraa qabda, Nuyi amanne fi beekneerra akka ati Kiristoos, Ilma Waaqa jiraataa taate. Yesuus isaaniif deebise, Ana kudha lama isin hin filladhee? Garuu keessan keessaa tokko seexana dha. Garuu inni waa'ee Yihuudaa ilma Simoon Iskaariyoot dubbachaa ture; namichi kun isa dabarsee kennuuf deemaa tureef, kudha lamaan keessaa tokko ta'ee.

# 7

Yesuus erga wanni kun ta'ee booda Galiilaa keessa deemaa ture; Yihuudaa keessa deemuu hin feene, sababiin Yihuudoonni isa ajjeesuu barbaadaa turaniif. Ayyaanni Yihuudootaa kan Dunkaanota Ijaaruu dhiyoo ture. Kanaafuu obboloonni isaa gara isaatti akkana jedhan: Asii ka'iitii gara Yihuudaatti deemi, akka barattoonni kee hojiwwan ati hojjettu arganis. Namni tokko hin jiru kan dhoksaan waan tokko hojjetee fi ofii isaa ifatti mul'isuu barbaadu. Yoo wantoota kana hojjetta, ofii kee addunyaatti agarsiisi. Obboloonni isaa iyyuu isatti hin amananiitii. Yesuus kanaafuu isaaniin jedha, Yeroon koo amma hin geenye, yeroon keessan garuu yeroo hunda qophaa'aa dha. Addunyaan isin jibbuu hin dandau, ana garuu ni jibbiti, sababiin ani waaee isaa akka hojiin isaa hamaa tae dhugaa nan baraatii. Isin gara ayyaana kanaatti ol-ba'aa; ani garuu ammallee gara ayyaana kanaatti hin ol-ba'u, sababiin yeroon koo ammallee hin guutamneef. Wantoota kana garuu isaanitti erga jedheef booda, Galiilaa keessa ture. Yeroo obboloonni isaa ol ba'an, sana booda inni mataan isaa gara ayyaana sanaa ol ba'e, ifatti miti, garuu dhoksaan. Warri Yihuudoonni kanaafuu ayyaana sana keessatti isa barbaadaa turan, akkanas jedhan, Inni sun eessa jira? Fi guungummiin guddaan waaee isaa namoota keessatti ture. Isaan tokko tokko, Inni gaarii dha jedhan; warri biroo garuu, Lakki, garuu inni namoota gowwoomsa jedhan. Namni tokko iyyuu garuu sababii Yihuudoota sodaachuuf bilisummaan waaee isaa hin dubbanne.

Duraanii garuu yeroo ayyaanni walakkaa gahetti, Yesuus gara mana qulqulluu ol baee barsiisaa ture. Fi Yihuudoonni

dinqisiifatanii, Namni kun akkamitti osoo hin baratin barreeffama beeka? jedhan. Yesuus kanaafuu deebisee isaaniin jedhe, Barsiisni koo kan koo miti, garuu kan isa na erge sanaa ti. Yoo namni tokko fedhii isaa hojjechuuf barbaade, waaee barsiisa kanaa ni beeka, Waaqa irraa akka tae moo ani mataa koo irraa akkan dubbadhu. Namni ofii isaatii dubbatu ulfina mataa isaa barbaada, namni ulfina isa isa erge sanaa barbaadu garuu dhugaa dha, jal'innis isa keessa hin jiru. Museen seera isinii hin kennine mitii? Garuu namni tokko iyyuu keessan keessaa seera sana hin hojjetu. Maaliif na ajjeesuu barbaaddu? Uummanni deebisee jedhe, Hafuura hamaa qabda; eenyu si ajjeesuu barbaada? Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Ani hojii tokko hojjedhe, fi isin hundi sababii kanaaf ni dinqisiiftu. Muuseen dhagna qabaa isiniif kennee jira, garuu kun Muusee irraa miti, abbootii irraa dhufe, fi guyyaa Sanbataa nama dhagna qabdu. Yoo namni dhagna qara Sanbata guyyaa fudhatu akka seerri Musee hin cabneef, isin maaliif sababii ani nama guutuu fayyaa godhe Sanbata guyyaa sanaatti natti aartuu? Akka mulataatti hin murteessinaa, garuu murtii qajeelaa murteessaa. Kanaafuu tokko tokko Yerusaalemtoota keessaa, Kun nama isaan ajjeesuu barbaadan sana mitii? jedhan. Fi ilaalaa, inni iftoomina dubbata, fi homaa isaatti hin jedhan. Tarii bulchitoonni dhugumaan akka inni dhugumaan Kiristoos tae beekaniiruu? Garuu nu kana beekna eessaa akka tae, Kiristoos garuu yommuu dhufu, namni tokko iyyuu eessaa akka tae hin beeku. Kanaafuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti barsiisaa osoo jiruu iyyee akkana jedhe, Isin ana ni beektu, akkasumas ani eessaa akkan dhufe ni beektu; ani ofii kootiin hin

dhufne, garuu inni dhugaan na erge sun jira, isin garuu isa hin beektan, Ani isa nan beeka, sababii ani isa biraa dhufeera; innis ana ergeeraatii. Kanaafuu isa qabachuuf barbaadaa turan, garuu namni tokko iyyuu harka isaa isa irra hin kaane, sababii saaatiin isaa amma hin dhufneef. Namoonni baayeen garuu tuuta keessaa isatti amananii turan, akkanas jedhanis: Kiristoos yommuu dhufu, mallattoolee kanneen inni kun hojjete caalaa ni hojjetaa? Fariisotni akka uummanni waaee isaa wantoota kanneen guungumu dhagayan, Fariisonnii fi luboonni hangafoota akka isa qabataniif gargaartoota ergan. Yesuus kanaafuu akkana jedhe, Ani yeroo muraasa isin waliin nan jira, ergasii gara isa na ergeetti nan deema. Isin na barbaaddu, garuu hin argattan; bakka ani jiru keessas dhufuu hin dandeessan. Kanaafuu Yihuudoonni ofii isaaniitti jedhan, Inni kun eessatti deemuu barbaada, nu isa hin arginuuf? Tarii gara bittinneessaa Giriikotaatti deemee Giriikota barsiisuu barbaadaa? Dubbiin kun maal dha kan inni jedhe, Isin na barbaadduu fi na hin argattan, fi bakka ani jiru, isin dhufuu hin dandeessan?

Guyyaa dhumaa guddaa ayyaanaa keessa garuu, Yesuus dhaabbatee iyyee akkana jedhe, Yoo namni tokko dheebote, gara koo haa dhufu; haa dhugus. Namni natti amanu, akkuma Katabbiin jedhe, lageen bishaanii jiraataa garaa isaa keessaa ni yaau. Kana garuu waaee Hafuura kan warri isatti amanaa fudhachuu turan sanaa jedhe; Hafuurri Qulqulluun amma hin kennamnee ture, sababii Yesuus amma hin ulfaafamnee tureetii. Namoonni baayeen kanaafuu tuuta keessaa dubbii dhagahanii jedhan, Kun dhugumaan raajichuma. Namoonni tokko tokko,

Kun Kiristoos jedhan. Namoonni biroo immoo, Kiristoos Galiilaa keessaa hin dhufuu mitii? jedhan. Barreeffamni sun akka Kiristoos sanyii Daawit keessaa fi Beetlihem ganda Daawit keessa jiraate irraa dhufu hin jedhu? Gargar bahuun kanaafuu namoota baayee gidduutti sababa isaatiin uumame. Tokko tokko isaanii keessaa isa qabuu barbaadan, garuu namni tokko iyyuu harka isaa irratti hin kaaine. Gargaartonni kanaafuu gara luboota hangafoota fi Fariisotaatti dhufan; jarri sun immoo, Maaliif isa hin fidne? jedhanii isaaniin gaafatan. Gargaartonni deebisan, Namni tokko iyyuu takkaa akka nama kanaa hin dubbanne. Farisonni kanaafuu isaaniif deebisan, Isinillee karaa irraa jal'attaniittuu? Bulchitoota keessaa yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu isatti amane jiraa? Garuu namoonni kun seera hin beekan abaaraman dha. Niikoodimoos namichi halkan gara isaa dhufe, inni tokko isaanii keessaa kan tae, gara isaaniitti jedhe, Seerri keenya nama hin murteessu, yoo jalqaba isarraa osoo hin dhageenye fi waan inni hojjetu osoo hin beekin? Deebisanii isaaniin jedhan, Atis Galiilaa keessaa miti? Qoradhuu fi ilaali akka raajiin Galiilaa keessaa hin kaamne. Tokkoon tokkoon isaanii gara mana ofii isaaniitti deebian.

# 8

Yesuus garuu gara Tulluu Ejersa deeme. Barii garuu ammas gara mana qulqulluutti dhufe, fi uummanni hundi gara isaatti dhufaa ture, innis taaee isaan barsiisaa ture. Barreessitoonni fi Fariisotoonni garuu dubartii tokko ejjaa hojjechaa qabamte

geessanii gidduu ishee dhaabanii. Barsiisaa, dubartiin kun yeroo sagaagaltummaa hojjechaa jirtu harka isaanii keessatti qabamte, jedhanii isaanitti himan. Seera keenya keessatti Museen dubartoonni akkanaa ta'an dhagaan akka tumaman ajaje. Ati kanaafuu maal jetta? Kana garuu jedhan isa qoruuf, akka himannaa isatti qabaatan. Yesuus garuu gadi gombifamee quba isaatiin lafa irratti barreessaa ture. Akkuma garuu isaan isa gaafachuu itti fufan, inni qajeele fi isaaniin jedhe, Namni cubbuu hin qabne keessan keessaa jalqaba dhagaa ishee irratti haa darbatu. Ammas gad-jedhe, lafatti barreessa ture. Isaan garuu dhagahanii tokko tokkoon ba'aa turan, maanguddoota irraa jalqabanii, Yesuus fi dubartiin gidduu turte qofti hafan. Yesuus ol-ilaalee garuu isheedhaan jedhe, Yaa dubartii, isaan eessa jiru? Namni tokko iyyuu si hin murtessine? Isheen garuu jette, Namni tokko hin jiru, Gooftaa. Yesuus garuu jedhe, Anis si hin murteessu; deemi, fi ammaa kaasee si'achi cubbuu hin hojjatin.

Ammas kanaafuu Yesuus isaanitti dubbatee akkana jedhe, Ani ifa addunyaa ti; namni na hordofu gonkumaa dukkana keessa hin deemu, garuu ifa jireenyaa ni qabaata. Kanaafuu Farisonni isaanitti jedhan, Ati waaee ofii keetii ni dhugaa baata; dhuga-baatiin kee dhugaa miti. Yesuus deebisee isaaniin jedhe, Yoo ani waa'ee koo mataa kootii dhugaa ba'e iyyuu, dhugaa ba'umsi koo dhugaa dha, sababiin ani eessaa akkan dhufe fi eessa akkan deemu nan beeka; isin garuu eessaa akkan dhufu yookaan eessa akkan deemu hin beektan. Isin akka foonitti murtessitu; ani garuu eenyuu hin murteessu. Akkasumas yoo ani murtii kenne

garuu, murtiin koo dhugaa dha, sababii kophaa koo hin taaneef, garuu ani fi Abbaan na erge waliin. Akkasumas seera keessan keessatti akka dhugaa ba'umsi namoota lamaa dhugaa ta'u barreeffameera. Ani kan waa'ee ofii koo dhugaa ba'u dha, akkasumas Abbaan na ergee sun waa'ee koo dhugaa ba'a. Kanaafuu isaaniin, Abbaan kee eessa jira? jedhanii isa gaafatan. Yesuus deebisee akkana jedhe: Isin ana hin beektan yookaan abbaa koo hin beektan; utuu ana beektanii silaa abbaa koos ni beektu turtan. Dubbii kana Yesuus mana qabeenya keessatti dubbate, yeroo mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture, fi namni tokko iyyuu isa hin qabne, sababiin isaas saaatiin isaa amma hin geenye tureetii.

Yesuus ammas isaaniin jedhe, Ani nan deema; isinis na barbaaddu; garuu cubbuu keessan keessatti ni duutu. Bakka ani deemutti isin dhufuu hin dandeessan. Yihuudoonni kanaafu, Dhugumatti inni ofii isaa ni ajjeesaa? Sababiin inni, Bakka ani deemu, isin dhufuu hin dandeessan jedhuuf jedhan. Innis isaaniin jedhe, Isin warra gadi irraa ti; ani garuu warra olii irraa dha. Isin addunyaa kana irraa ti; ani garuu addunyaa kana irraa miti. Kanaafuu ani isinitti himeera akka isin cubbuu keessan keessatti duutan; yoo isin akka ani ana tauu hin amantan, cubbuu keessan keessatti ni duutu. Kanaafuu isaan, Ati eenyu? jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, Jalqaba irraa waan isinitti dubbadhu sana isaaniin jedhe. Waaee keessan waan baayee dubbachuu fi murtessuu qaba, garuu inni na erge dhugaa dha, anis waan isa biraa dhagaye kana addunyaatti nan dubbadha. Isaan akka inni waa'ee Abbaa isaaniif dubbachaa

ture hin beekne. Yesuus kanaafuu isaaniin jedhe, Yommuu ilma namaa ol kaaftan, ergasii ni beektu akka ani isa ta'e, fi ani ofii kootii irraa waan tokko illee hin hojjedhu, garuu akkuma Abbaan koo na barsiise sana wantoota kana nan dubbadha. Inni na erge sun na wajjin jira; Abbaan kophaa koo na hin dhiisne, sababii ani waan isa gammachiisu yeroo hunda hojjedhuuf. Yeroo inni wantoota kana dubbachaa jiruu, namoonni baayeen isaatti amanan.

Yesuus Yihuudoota isatti amananiif akkana jedhe: Yoo isin dubbii koo keessa turtan, dhugumaan barattoonni koo ni taatu. Fi isin dhugaa ni beektu, dhugaanis isin bilisa ni godha. Isaaf deebisan, Nu sanyii Abrahaam, nama tokkoof iyyuu takkaa hin garboomne; ati akkamitti, Bilisaa ni taatu jetta? Yesuus isaaniif deebise, Dhugumaan dhugumaan isiniin nan jedha akka namni cubbuu hojjetu hundi garbicha cubbuu taa. Garuu garbichi mana keessa bara baraan hin turu; ilmi garuu bara baraan ni tura. Yoo kanaafuu Ilmi isin bilisa baase, dhugumaan bilisoonni ni taatu. Ani akka isin sanyii Abrahaam taatan nan beeka, garuu na ajjeesuu barbaaddu, sababii dubbiin koo keessan hin galuu. Ani waan abbaa koo biraa arge nan dubbadha, isinis kanaafuu waan abbaa keessan biraa argitan ni gootu. Deebisanii isaaniin jedhan, Abbaan keenya Abrahaam dha. Yesuus isaaniin jedhe, Yoo ijoollee Abrahaam taatan, hojii Abrahaam hojjechaa turtu. Amma garuu isin na ajjeesuuf na barbaaddu, nama dhugaa isinitti dubbadhe kan Waaqa biraa dhaga'e; kana Abraahaam hin hojjenne. Isin hojii abbaa keessanii hojjettu. Kanaafuu isatti jedhan, Nuyi sagaagaltummaa keessaa hin dhalanne; abbaa

tokko qabna, Waaqa. Yesuus kanaafuu isaaniin jedhe, Yoo Waaqni Abbaa keessan ture, isin na jaallattu turtu; ani Waaqaa biraa baheera fi dhufeera, akkasumas ofii koo irraa hin dhufne, garuu inni na erge. Maaliif dubbii koo hin beektan? Waan dubbii koo dhaga'uu hin dandeenyeef. Isin abbaa seexanaa irraa dhuftan, fi hawwii abbaa keessanii hojjechuu barbaaddu. Inni jalqaba irraa namaa ajjeesu ture, fi dhugaa keessa hin dhaabatu, sababii dhugaan isa keessa hin jiru. Yeroo inni soba dubbatu, waan mataa isaa irraa dubbata, sababii inni sobduu fi abbaan isaas akkasuma. Garuu ani sababiin dhugaa dubbadhuuf, isin naaf hin amattan. Eenyutu isin keessaa cubbuu waaee na saaxila? Yoo garuu ani dhugaa dubbadhe, maaliif isin naaf hin amattan? Namni Waaqa irraa dhufe dubbii Waaqaa ni dhagaya; isin garuu Waaqa irraa waan hin dhufneef hin dhageessan. Yihuudoonni kanaafuu deebisanii akkana jedhaniin: Nu akka ati nama Samaariyaa taatee fi hafuura hamaa qabdu jennuun dogoggoraa mitii? Yesuus akkana jedhee deebise: Ani hafuura hamaa hin qabu, garuu abbaa koo nan kabaja; isin garuu na salphiftu. Ani garuu ulfina koo hin barbaadu; kan barbaaduu fi murteessu jira. Dhugaa dhugaa ani isiniin jedha, yoo namni kamiyyuu dubbii koo eege, dua bara baraatti hin argu. Yihuudoonni kanaafuu isaaniin jedhan, Amma beekneerra akka ati hafuura hamaa qabdu. Abraahaam due, raajonnis duan, ati garuu ni jetta, Yoo namni tokko dubbii koo eege, dua hin afaarsisu bara baraan. Ati abbaa keenya Abrahaam isa du'e sana caalaa guddaa mitii? Raajjonnis ni du'an; egaa ati ofii kee maal godhatta? Yesuus deebisee jedhe, Yoo ani ofii koo ulfadheesse, ulfinni koo homaa miti; abbaan koo kan na ulfeesu

isa isin, Waaqni keenya jettan sana. Fi isin isa hin beektan, ani garuu isa beeka. Yoo ani akka isa hin beeku jedhe, sobduu akka keessan nan taa, garuu ani isa beekaa fi jecha isaa nan eega. Abrahaam abbaan keessan akka guyyaa koo argu gammadee ture, innis argee gammadeera. Kanaafuu Yihuudoonni gara isaatiin, Ati amma waggaa shantama hin qabaattu, Abrahaam argiteertaa? jedhan. Yesuus isaaniin jedhe, Dhugumaan dhugumaan isinitti nan hima, ani Abraahaam dhalatu dura jiraadha. Isaan kanaafuu dhagaa fudhatan akka isatti darbatan. Yesuus garuu dhokate, fi mana qulqullummaa keessaa ba'e, gidduu isaanii darbee, akkasitti deeme.

# 9

Utuu darbuu, nama dhaloota irraa kaasee jaamaa arge. Fi barattoonni isaa, Rabbii, eenyu cubbuu hojjete, kun yookaan abbootiin isaa, akka jaamaa dhalatuu? jedhanii isa gaafatan. Yesuus deebisee jedhe, Namichi kun yookaan abbaan fi haati isaa cubbuu hin hojjenne, garuu akka hojiin Waaqaa isa keessatti muldhatu. Ani dirqama qaba hojiiwwan isa na erge hojjechuuf hanga guyyaan jiruu; halkan ni dhufa, yeroo namni tokko iyyuu hojjechuu hin dandeenye. Yommuu ani addunyaa kana keessa jiru, ifa addunyaa kanaa ti. Wantoota kana erga jedhe booda lafa tufe, suphee irraa dhoqqee tolche, fi dhoqqee sana ija namicha jaamaa irra dibe. Fi isaaniin jedhe, Deemi gara haroo Siiloo'aam dhiqi, kan hiikamaa Ergamaa jedhamuu dha. Kanaafuu deemee dhiqate, fi argaa dhufe.

Kanaafuu olloonnii fi warri duraan waan inni jaamaa tureef isa argan, Kun nama taaee kadhataa ture sanaa mitii? jedhan. Namoonni tokko tokko, Inni kun isa jedhan; warri kaan garuu, Inni isaaf fakkaata jedhan. Inni sun garuu, Ani isa jedhe. Kanaafuu isatti jedhan, Iji kee akkamitti banameera? Inni sun deebisee akkana jedhe, Namni Yesuus jedhamu suphee tolchee ija koo dibee naaf jedhe, Gara haroo Siiloo'aam deemiitii dhiqadhu. Anis deemeen dhiqadheen arguu koo deebifadhe. Kanaafuu isaaniin jedhan, Inni sun eessa jira? Inni immoo, Hin beeku jedhe.

Isaan isa gara Fariisota geessan, nama dur jaamaa ture sana. Garuu guyyaa sanbataa ture yommuu Yesuus suphee tolchee ija isaa bane. Ammas kanaafuu Farisonnis akkamitti akka arguu argate isa gaafatan. Inni garuu isaanitti akkana jedhe, Suphee ija koo irra naa kaae, anis dhiqadhe, amma immoo nan arga. Kanaafuu Fariisota keessaa namoonni tokko tokko, Namni kun Waaqa biraa hin dhufu, sababiin isaas guyyaa Sanbataa hin eeguuf jedhan. Warri biraa immoo, Namni cubbamaan akkamitti mallattoowwan akkanaa hojjechuu danda'a? jedhan. Gargar ba'uunis gidduu isaanii ture. Isaani jaamaa sanaan deebianii jedhu, Ati maal jetta waaee isaa, sababii inni ija kee baneefi? Inni garuu, Raajii dha jedhe. Kanaafuu Yihuudoonni waa'ee isaa akka inni jaamaa turee fi arguu argate hin amanne, hanga maatii nama arguu argatee sanaa waaman. Fi isaan gaafatanii jedhan, Kun ilma keessan kan isin akka jaamaa dhalate jettan sanaa? Yoos akkamitti amma ni argaa? Maatiin isaa garuu deebisaniif jedhan, Nu beekna akka kun ilma keenya

tae fi akka inni jaamaa dhalate, Akkamitti garuu amma arguu akka dandau hin beeknu, yookaan eenyutu ija isaa bane nuyi hin beeknu; inni mataan isaa umurii qaba, isa gaafadhaa; inni mataan isaa waa'ee ofii isaa ni dubbata. Wantoota kana jedhan abbaa fi haati isaa, sababni isaaniis Yihuudoota sodaataniif; duraanuu Yihuudoonni walii galaniiru akka yoo namni tokko isa Kiristoos jedhee himatu, waldaa keessaa ari'amu ta'u. Sababii kanaaf maatiin isaa, Inni nama guddaa dha; isa gaafadhaa jedhan. Isaan kanaafuu yeroo lammaffaaf namicha jaamaa ture sana waamanii akkana jedhaniin: Waaqaaf ulfina kenni; nuyi akka namichi kun cubbamaa tae ni beekna. Kanaafuu inni sun deebisee akkana jedhe: Inni cubbamaa tauu isaa hin beeku; garuu waan tokko nan beeka: jaamaa taee yeroo ammaa amma nan arga. Jedhan garuu isaaf deebianii, Maal inni siif godhe? Akkamitti ija kee bane? Deebiseef isaaniif, Duraan isiniif jedheen, garuu hin dhageenye. Maal ammas dhagahuu barbaaddu? Isinillee barattoonni isaa tahuuf barbaadduu? Isaan isa arrabsan akkasumas jedhan, Ati barattuu isa sanaa ti, nuyi garuu barattoota Musee ti. Nuyi ni beekna akka Waaqni Museedhaan dubbatee jiru, garuu kana eessaa akka tae hin beeknu. Namichi deebisee isaanitti jedhe, Dhugumatti kana keessatti wanti ajaaibaan kun jira: isin eessaa akka inni tae hin beektan, garuu inni ija koo naa baneera. Ni beekna garuu akka Waaqni cubbamtoota hin dhaga'u, garuu yoo namni tokko Waaqaaf sodaatu ta'ee fi fedhii isaa hojjetu, isa dhaga'a. Bara keessa namni tokko ija nama jaamaa dhalootaan jaamee dhalate banuu isaa gonkumaa hin dhaga'amne. Yoo inni kun Waaqa biraa hin turuu, waan tokko illee hojjechuu hin dandau ture.

Deebisanii isaaniin jedhan, Ati guutumaan guutuutti cubbuu keessatti dhalatte, atis nu barsiiftaa? Ergasii isa ala baasan. Yesuus akka isaan isa gadi baasan dhaga'e, fi isa argee, Ati Ilma Waaqaa ni amantaa? jedheen. Inni sun deebisee jedhe, Yaa Gooftaa, inni eenyu akkan isaatti amanu? Yesuus garuu isaaniin jedhe, Ati isa argiteerta; kan si wajjin dubbataa jiru sun isuma. Inni garuu, Ani nan amana, yaa Gooftaa jedhe; isattis ni sagade. Yesuusis akkana jedhe, Ani murtii kenaaf gara addunyaa kanaa dhufe, akka warri hin argan arguuf fi warri argan jaamota taaniif. Fariisota keessaa warri isa waliin turan wantoota kana dhagayan, akkasumas isaaniin, Nuyi jaamota miti? jedhan. Yesuus isaaniin jedhe, Yoo jaamota turtan, cubbuu hin qabdan ture. Amma garuu Ni argina jettu; kanaafuu cubbuu keessan ni turta.

# 10

Dhugaa dhugaa ani isinitti hima, namni balbala keessa hin seenne gara oobdii hoolotaa, garuu iddoo biraa irraa ol ba'u, inni sun hattuudha fi saamtuu dha. Garuu namni karaa balbalaatiin seenu tiksee hoolotaa ti. Kanaaf eegaan balbala ni bana, hoolonnis sagalee isaa ni dhagahu, hoolota mataa isaa immoo maqaa maqaan ni waama, gad baasees ni isaan baasa. Yeroo inni hoolota isaa ofii gad baasu, fuula isaanii dura deema, hoolonni immoo isa duukaa buu, sababiin isaas sagalee isaa beekaniif. Alagaa garuu gonkumaa hin hordofan, garuu irraa ni baqatu, sababii sagalee alagootaa hin beekaniif. Fakkeenya kana

Yesuus isaaniif hime, isaan garuu waan inni isaaniif dubbachaa ture sana hin hubanne. Yesuus ammas isaaniif jedhe, Dhugumaan dhugumaan isiniin nan jedha, ani balbala hoolotaa dha. Warri hundi kanneen dura koo dhufan, hattuuwwanii fi saamtota turan; garuu hoolonni isaanii hin dhageenye. Ani balbala; namni kamiyyuu karaa kootiin yoo seene ni fayyaa, ni seena, ni ba'a, akkasumas dheedaa ni argata. Hattuu sun hanna, ajjeesuu fi balleessuuf malee hin dhufu; ani garuu akka isaan jireenyaa qabaatanii fi guutummaan qabaataniif dhufe. Ani tiksee gaarii dha. Tikseen gaarii lubbuu isaa hoolota sanaaf kaa'a. Hojjetaan qaxaramaan garuu kan tiksee hin taane, kan hoolonni isaa dhuunfaa hin taane, yaaii dhufaa jiru argee hoolota dhiisee baqata, yaaiinis isaan qabatee hoolota bittinneessa. Hojjetaan garuu ni baqata, sababiin inni hojjetaa waan taeef waaee hoolotaa isa hin yaaddessuuf. Ani tiksee gaarii dha, fi kan koo nan beeka, akkasumas kan kootiin nan beekama. Akkuma Abbaan na beeku, anis Abbaa nan beeka; lubbuu koos hoolotaaf nan kaaa. Ani hoolota biroo qaba, kanneen giddugaleessa kana keessaa hin taane. Isaanis fiduu qaba. Isaan sagalee koo ni dhagau. Bushaayeen tokko, tikseenis tokko ni taa. Sababii kanaaf Abbaan na jaallata, ani lubbuu koo nan kaaaatii, akkan ammas ishee fudhadhuuf. Namni tokko ishee na irraa hin fudhatu, garuu ani mataa kootiin ishee nan kaaa. Aangoo ishee kaauu qaba, akkasumas aangoo ammas ishee fudhachuu qaba. Ajaja kana abbaa koo irraa fudhadheera. Kanaafuu ammas gargar buinsi jecha kana sababaan Yihuudoota gidduutti uumame. Garuu baayeen isaanii keessaa, Hafuura hamaa qaba akkasumas maraataa jira; maaliif isa

dhageessu? jedhan. Namoonni biroo jedhan turan, Jechoonni kunniin kan nama hafuura hamaa qabuu miti. Hafuurri hamaan ija jaamaa banuun ni dandaaa?

Ayyaanni kennaa sun Yerusaalem keessatti ta'e, fi yeroon sun ganna ture. Yesuus mana qulqullummaa keessa gardaafoo Solomoon irratti deemaa ture. Kanaafuu Yihuudoonni isa marsan, akkanas jedhaniif: Hanga yoomiitti lubbuu keenya fudhatta? Yoo ati Kiristoos taate, iftoomaan nutti himi. Yesuus isaaniif deebisee, Ani isinitti himeera, garuu hin amanne. Hojiileen ani maqaa Abbaa kootiiin hojjedhu kunniin waa'ee koo dhugaa ba'u, Garuu isin hin amantan, sababiin isin hoolota koo keessaa miti, akkuma ani isinitti hime. Hoolonni koo sagalee koo dhagahu, anis isaan beeka, akkasumas natti duukaa buu. Anis jirenya bara baraa nan kennaaf isaaniif, fi isaan gonkumaa hin badani bara baraatti, fi namni tokko isaan harka koo keessaa hin butu. Abbaan koo kan naaf kenne waan hunda caalaa guddaadha, namni tokko iyyuu harka abbaa koo keessaa butachuu hin dandau. Ani fi Abbaan tokko dha nus. Kanaafuu Yihuudoonni ammas dhagaa baatanii akka isa dhagaadhaan tumaniif qophaaan. Yesuus isaaniif deebise, Hojii gaggaarii baayee Abbaa koo irraa isiniif agarsiiseera; hojii isaanii keessaa kam sababiin na dhagaa darbattan? Yihuudoonni deebisaniif jedhanii, Waaee hojii gaarii siif hin dhagaa dhaanu, garuu waaee arrabsoo, fi sababii ati nama taatee ofii kee Waaqa godhattaaf. Yesuus isaaniif deebise, Seera keessan keessatti, Isin waaqota jedhee ani jedhe jechuun hin barreeffamnee? Yoo inni isaan waaqota jedhe, gara warra dubbiin Waaqaa isaanitti

dhufe, fi barreeffamni diigamuu hin dandau, Kan Abbaan qulqulleessee gara addunyaatti erge, isin Ati arrabsita ni jettu, sababii ani Ilma Waaqaa ti jedheefi? yoo ani hojiiwwan abbaa koo hin hojjedhin, natti hin amanina. Yoo garuu ani hojjedha, yoo isin naaf hin amanin illee, hojiiwwan sanaaf amanaa, akka beektanii fi akka amantan kan Abbaan ana keessa jiruu fi anis isa keessa jiru. Kanaafuu ammas isa qabuu barbaadaa turan, garuu inni harka isaanii keessaa bahe.

Ammas gama Yordaanos gara bakka Yohannis jalqaba cuuphaa turetti deemee achitti ture. Namoonni baayeen gara isaa dhufanii akkana jedhan: Yohaannis dhugumatti mallattoo tokko illee hin hojjenne, garuu wanni Yohaannis waaee namicha kanaa dubbate hundi dhugaa ture. Namoonni baayeen achitti isatti amanan.

# 11

Namni tokko kan dhukkubsataa Laazaaroos jedhamu Beetaaniyaa irraa ture, ganda Maariyaamii fi Maartaa obboleettii ishee irraa. Maariyaam kan Gooftaa shittoon dibdee fi miilla isaa rifeensa isheetiin haqxe sun, obboleessi ishee Al'aazaar dhukkubsachaa ture. Kanaafuu obboleettonni gara isaatti erganii, Gooftaa, kunoo namni ati jaallattuu dhukkubsataa jira jedhan. Dhaga'ee garuu Yesuus jedhe, Dhukkubni kun gara du'aatti miti, garuu ulfina Waaqayyootiif, akka Ilmi Waaqayyoo karaa isaatiin ulfaa'uuf. Yesuus garuu

Maartaa fi obboleettii ishee fi Laaazaarin ni jaallata ture. Yommuu inni akka dhukkubsataa jiru dhaga'etti, yeroo sana dhugumatti bakka ture keessa guyyoota lama turaate. Ergasii booda kana barattootatti jedha, Gara Yihuudaatti deebinee haa deemnu. Barattoonni, Yaa barsiisaa, Yihuudoonni amma si dhagaan tumuu barbaadaa turan, ati ammas gara achii deemtaa? jedhaniin. Yesuus deebisee, Saaatiin guyyaa kudha lama mitii? Yoo namni tokko guyyaa keessa deemu, hin gufatu, sababii inni ifa addunyaa kanaa waan arguuf, Yoo namni tokko halkan keessa deeme garuu ni gufata, sababiin isaa ifni isa keessa hin jirreef. Wantoota kana dubbatee, fi booda kana isaaniin jedha, Laizaaroos michuu keenya rafee jira, garuu nan deema isa damaqsuuf. Barattoonni isaa kanaafuu, Gooftaa, yoo inni rafee jiraate, ni fayyaa jedhan. Yesuus garuu waaee dua isaa dubbatee ture, isaan garuu waaee boqonnaa hirribaa akka inni dubbatu fakkaateef. Kanaafuu Iyyasuus ifaan isaanitti hime, Laaazaar dueera. Ani karaa keessaniif nan gammada, akka amantan, sababii ani achi hin turreef, garuu gara isaatti haa deemnu. Kanaafuu Toomaa inni Diidimoos jedhamu barattoota hiriyoota isaatiin jedhe, Nuyi haa deemnu akka isa wajjin duunuuf.

Kanaafuu Yesuus dhufee isa guyyoota afur duraanuu awwaala keessa ture arge. Beetaaniyaan garuu Yerusaalemitti dhihootti turte, gara isteediyoonii kudha shan fagaattee. Fi Yihuudoota keessaa namoonni baayeen gara Maartaa fi Maariyaam dhufanii turan akka waaee obboleessa isaanii isaaniif jajjabeessan. Kanaafuu Maartaan yommuu akka Yesuus dhufaa jiru

dhageesse, isa simsimte; Maariyaam garuu mana keessa taaaa turte. Kanaafuu Maartaan Iyyaasuudhaan, Yaa Gooftaa, utuu ati as turte, obboleessi koo hin duu ture jette. Garuu amma illee ani beeka akka waan ati Waaqa gaafattu hunda, Waaqni siif kennu. Yesuus isheedhaan jedhe, Obboleessi kee ni kaa. Maartaan isaaniin jetti, Ani akka inni guyyaa dhumaa duubatti deebiuu keessatti kau nan beeka. Yesuus ishiitti akkana jedhe, Ani duubatti kaumsaa fi jireenyaa dha. Namni na amanu, yoo due iyyuu ni jiraata, fi namni jiraatuu fi na amanu hundi bara baraatti gonkumaa hin duu. Kana ni amantaa? Isheen akkas jetteefi, Eeyyee Gooftaa, ani akka ati Kiristoos, ilma Waaqaa kan gara addunyaatti dhufaa jiru taate amaneera. Fi kana erga jettee booda deemte, Maariyaam obboleettii ishee dhoksaan waammattee, Barsiisaan as jira, si waamas jette. Isheen yommuu dhageesse, dafee kauun gara isaa dhufti. Yesuus amma gara gandaatti hin dhufne ture; garuu bakka Maartaan isa simatte sanatti ture. Yihuudoonni kanaafuu warri ishee waliin mana keessa turan, ishee jajjabeessaa turan, Maariyaamiin saffisaan akka kaatte fi bahde arganiin ishee hordofan, Gara awwaalaa boossuuf achitti deemti jedhanii. Maariyaan kanaafuu yommuu bakka Yesuus ture geesseetti, isa argitee miilla isaa irratti kuftee, Gooftaa, yoo ati as turte, obboleessi koo hin duu ture jettee. Yesuus kanaafuu akkuma ishee boo'aa argee fi Yihuudoota ishee wajjin walitti qabaman boo'aa argeen, hafuura isaa keessatti aariin guutamee of rakkise. Fi jedhe, Eessa isa keessan? Isaan immoo, Gooftaa, kottuutii ilaali jedhaniin. Yesuus ni boo'e. Kanaafuu Yihuudoonni dubbachaa turan, Ilaali akkamitti isa jaallataa ture! Tokko tokko garuu

isaan keessaa jedhan, Inni kun kan ija jaamaa bane sun, akka namni kun hin du'neef gochuu hin danda'uu ree? Yesuus kanaafuu, ammas of keessatti gaddisiifamaa, gara awwaalaatti dhufe; awwaalichi garuu holqa ture, fi dhagaan tokko balbala isaa irra ciisaa ture. Yesuus, Dhagaa fuudhaa jedhe. Obboleettiin nama duee Maartaan, Yaa Gooftaa, inni duraan urgaaeera; guyyaan afur taeeraatii jettee deebifteef. Yesuus isheedhaan jedha, Yoo ati amanatte ulfina Waaqaa ni argita jedhee sitti hin jennee? Kanaafuu dhagaa bakka namni du'e sun ciisaa ture sana kaasan. Yesuus garuu ija isaa gara olii kaasee akkana jedhe, Yaa abbaa, sababii na dhageesseef sin galateeffadha. Ani garuu yeroo hunda akka ati na dhageessu nan beeka, garuu saba naannoo dhaabbate sanaaf jedheen dubbadhe, isaan akka ati na ergite akka amananiif. Akkasumas wantoota kana erga dubbatee booda, sagalee guddaadhaan iyyee, Laazaaroo, as ba'i gadi! Namni du'e sun miilla fi harka wayyaadhaan hidhame ba'e, fuulli isaas wayyaadhaan marfamee ture. Yesuus isaaniin jedhe, Hiikaa isa, dhiisaas akka deemu.

Kanaafuu Yihuudoota keessaa namoonni baayeen warri gara Maariyaam dhufanii fi waan Yesuus hojjete argan sun isatti amanan. Muraasni garuu isaanii keessaa gara Fariisotaatti deemanii waan Yesuus hojjete isaanitti himan. Kanaafuu luboonni hangafoota fi Fariisotni walitti qabamanii mana murtii godhatanii akkana jedhan, Maal goona? Namichi kun mallattoowwan baayee hojjetaatii. Yoo isa akkas dhiifne, hundinuu isatti ni amanu, Roomonnis ni dhufu, iddoo keenyaa fi saba keenya ni fuudhu. Garuu namni tokko isaanii keessaa

Qayyaafaa jedhamu, kan waggaa sana keessa luba olaanaa ture, akkana isaaniin jedhe, Isin waan tokko illee hin beektan, Akkasumas isin hin yaaddan akka namni tokko saba kanaaf duuun nuuf fayyadu, fi akka sabni guutuun hin badne. Kana garuu ofii isaa irraa hin dubbanne, garuu luba ol-aanaa waggaa sanaa waan taeef, akka Yesuus saba sanaaf duuuf jiru raajii dubbate, Fi kan sabaa qofaaf miti, garuu akka ijoollee Waaqaa kanneen bibittinnaaan walitti qabu gara tokkotti. Kanaafuu guyyaa sana irraa kaasee isa ajjeesuuf walii galan. Yesuus kanaafuu si'achi bilisummaan Yihuudoota gidduu hin deemne, garuu achii ka'ee gara biyya gammoojjii dhiyoo jiruutti, gara magaalaa Efraayim jedhamtu sanaa deeme; achittis barattoota isaa wajjin ture. Faasiikaan Yihuudootaa garuu dhi'oo ture, namoonni baay'een biyya keessaa Faasiikaa dura gara Yerusaalem ol ba'an, akka of isaanii qulqulleessaniif. Kanaafuu Yesuusin barbaadaa turan, mana qulqullummaa keessa dhaabatanii waliin haasa'aa, Maal isinitti fakkaata? Inni gara ayyaanaatti hin dhufuu? jedhan. Luboonni hangafoota fi Fariisoonni ajaja kennaniiru akka yoo namni tokko eessa akka inni jiru beeke haa himu, akka isaan isa qaban.

# 12

Kanaafuu Yesuus guyyoota ja'a dura ayyaana faasiikaa gara Beetaaniyaa dhufe, bakka Laazaaroos inni du'e ture, kan inni warra du'an keessaa kaase. Kanaafuu achitti isaaf irbaata qopheessan, Maarttaan tajaajilaa turte, Laazaaroos immoo

warra isa waliin ciisaa turan keessaa tokko ture. Kanaafuu Maariyaam litraa tokko shittoo naardii qulqulluu gatii guddaa qabu fudhattee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa isheenis miilla isaa haqxite. Manni sunis urgaa shittootiin guutame. Kanaafuu barattoonni isaa keessaa tokko, Yahuudaa ilma Simoonaa Iskaariyoot, inni isa dabarsee kennuuf yaadaa ture ni jedhe, Maaliif qophiin kun dhibba sadii dinaariitiin hin gurguramnee hiyyeessaaf hin kennamnee? Jedhe garuu kana miti sababii waaee hiyyeeyyii dhimmi isatti tureef, garuu sababii hattuun tureef, akkasumas sanduuqa qarshii waan qabuuf fi wantoota keessa kaaaman waan baateef. Kanaafuu Yesuus akkana jedhe, Ishee dhiisi; guyyaa awwaala kootiif isa eegdeerti. Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu, ana garuu yeroo hunda hin qabdan. Kanaafuu namoonni baayeen Yihuudoota keessaa akka inni achii jiru beekan; isaanis Yesuusiif qofa utuu hin taane, garuu Laaazaar isa inni warra du'an keessaa kaase sana arguuf dhufan. Luboonni hangafoota garuu akka Laazaaroon illee ajjeesan karoorfatan. sababni Yihuudoota keessaa baayeen karaa isaatiin deemanii Yesuusitti amananiif.

Guyyaa itti aanu, namoonni baayeen kanneen gara ayyaanaatti dhufan, yommuu akka Yesuus gara Yerusaalem dhufu dhagahan, Isaan damee muka meexxii fuudhanii gara isaa simachuuf ba'an, akkasumas iyyaa turan, Hoosaanaa! Inni maqaa Gooftaatiin dhufu haa eebbifamu, mootiin Israa'el! Yesuus garuu harree dargaggeessa argatee isa irra taae, akkuma barreeffame sana. Hin sodaatin, yaa intala Xiyoon; kunoo

mootiin kee ilmoo harree irra taa'ee dhufaa jira.

Wantoota kana garuu barattoonni isaa jalqaba hin beekne, garuu yommuu Yesuus ulfina argate, ergasii akka wantoota kuni waaee isaa barreeffaman turan yaadatan, akkasumas wantoota kana isaaf hojjetan. Namoonni baayeen kan isa waliin turan yeroo inni Laazaaroos awwaala keessaa waame fi du'aa isa kaase sana dhugaa ba'an. Sababii kanaaf namoonni baayeen isa simatan, sababii isaan akka inni mallattoo kana hojjete dhagahaniitiif. Kanaafuu Fariisotni ofii isaaniitiin, Isin akka homaa hin fayyadamne argitu jirtu; ilaalaa, addunyaan hundi isa duukaa deemte jedhan.

Giriikota muraasa keessaa warra ayyaanatti waaqeffachuuf ol ba'aa turan ni turan. Kanaafuu isaan gara Fiiliphoos kan Beetesaayidaa Galiilaa irraa dhufe sanaa dhaqanii, Yaa Gooftaa, nu Yesuusin arguu barbaanna jedhanii isa gaafatan. Fiiliphoos dhufee Indiraasitti hime, ammas Indiraas fi Fiiliphoos Iyyaasuutti himan. Yesuus garuu deebisee isaaniin jedhe, Saaatiin Ilmi Namaa ulfina argatu dhufteetti. Dhugaa dhugaa isinitti nan hima, yoo sanyiin qamadii tokko lafatti kufee hin duin, inni kophaa isaa ni hafa; garuu yoo due, ija baayee ni fida. Namni lubbuu isaa jaalatu ni balleessa ishee, namni lubbuu isaa addunyaa kana keessatti jibbuu immoo gara jireenyaa bara baraatti ni eega ishee. Yoo namni tokko na tajaajile, na haa hordofu, fi bakka ani jiru, achittis tajaajilaan koo ni jiraata, fi yoo namni tokko na tajaajile, Abbaan isa ni kabaja. Amma lubbuun koo jeeqamteetti, maal nan jedha? Yaa Abbaa, sa'aatii

kana irraa na baraarsi. Garuu ani sababii kanaaf gara sa'aatii kanaatti dhufe. Abbaa, maqaa kee ulfeessi. Kanaafuu sagaleen samii keessaa dhufe, Ani ulfeesseera, ammas nan ulfeessa. Kanaafuu namoonni dhaabbatanii dhaga'an sun bakakkaa ta'e jedhan; warri biroo garuu, Ergamaan isatti dubbateera jedhan. Yesuus deebisee akkana jedhe, Sagaleen kun anaaf utuu hin taane isiniif dhufe. Amma murtiin addunyaa kanaa dhufeera; amma bulchaan addunyaa kanaa gadi ni darbatama. Anis yoo lafa irraa ol kaafame, nama hunda gara koo nan harkisa. Kana garuu jedhe, dua kam keessatti akka duu gahe ture agarsiisaa. Namoonni baayeen isaaf deebisan, Nuyi seera keessaa akka Kiristoos bara baraan turu dhageenye, yoos ati akkamitti, Ilmi namaa ol kaafamuu qaba jetta? Ilmi namaa kun eenyu? Yesuus kanaafuu akkana isaaniin jedhe, Ifni yeroo muraasa isin waliin jira; hanga ifa qabdanuu deemaa, akka dukkanni isin hin qabneef. Namni dukkana keessa deemu eessa akka deemu hin beeku. Hanga ifa qabdanitti ifa amanaa, akka ilmaan ifaa taataniif. Wantoota kana Yesuus dubbate; ergasii deemee isaan irraa of dhokse.

Mallattoonni baayee inni fuula isaanii dura hojjete jiraatanis, isatti hin amanne. Akka dubbiin Isaayyaas raajichaa guutamu kan inni jedhe, Gooftaa, eenyutu dhaggeeffannaa keenyatti amane? Irreen Gooftaa eenyuuf mul'ate? Kanaafuu isaan amanuu hin danda'an turan, sababiin isaas Isaayyaas ammas waan jedheefi: Inni ija isaanii jabeessee fi qalbii isaanii jabeessee jira, akka isaan ijaan hin arginee fi qalbiin hin hubannee fi hin deebiinee, anis isaan hin fayyisineef.

Isaayyaas yommuu ulfina isaa argee waa'ee isaa dubbatetti wantoota kana jedhe. Haa tau malee, bulchitoota keessaa namoonni baayeen isatti amananiiru, garuu sababii Fariisotaatiif waldaa keessaa akka hin baafamneef hin himanne. Sababiin ulfina namootaa ulfina Waaqaa caalaa jaallatan.

Yesuus garuu iyyee jedhe, Namni natti amanu natti hin amanu, garuu isa na ergeetti amana, Namni na argu kan na erge sana ni arga. Ani akka ifa gara addunyaa kanaatti dhufeera, namni na amanu hundi dukkana keessa akka hin turre. Yoo namni tokko dubbii koo dhaga'ee hin amanne, ani isa hin murteessu; ani addunyaa murteessuuf utuu hin dhufin, garuu addunyaa oolchuuf dhufeera. Namni na didu fi jecha koo hin fudhanne, isa murtessu qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaa irratti isa ni murtessa. Sababii ani ofii koo irraa hin dubbanne, garuu Abbaan inni na erge sun mataan isaa maal akkan jedhu fi maal akkan dubbadhu naaf ajaja kenneera. Fi ani akka ajajni isaa jireenyaa bara baraa tau nan beeka. Kanaafuu waan ani dubbadhu, akkuma Abbaan naaf jedhe sana, haala kanaan nan dubbadha.

# 13

Ayyaana Faasiikaa dura garuu, Yesuus saaatiin isaa akka inni addunyaa kana keessaa gara Abbaa ce'u dhufuu isaa waan beekuuf, warra mataa isaa kanneen addunyaa keessa turan jaalatee hanga dhumaatti isaan jaallate. Irbaanni erga

raawwatamee booda, diiyaabiloos duraanuu onnee Yuudaa ilma Simoonaa Iskaariyoot keessa akka inni isa dabarsituuf yaada kaaee ture. Yesuus akka Abbaan waan hunda harka isaatti kennee fi akka inni Waaqa biraa ba'ee gara Waaqaatti deemuus beekee, Irbaata irraa kaee uffata isaa kaae; akkasumas huccuu fuudhee of hidhe. Sanaa booda bishaan saafaa keessa darbate, miilla barattootaa dhiquu eegale, huccuu mudhii isaa irratti hidhamee ture sanaanis haqaa ture. Kanaafuu gara Simoon Phexroos dhufa, inni sunis akkana jedheen, Gooftaa, ati miilla koo ni dhiqtaa? Yesuus deebisee akkana jedheen: Waan ani hojjedhu ati amma hin beektu, garuu booda ni beekta. Phexroos isaaf jedhe, Ati gonkumaa miilla koo hin dhiqxu. Yesuus isaaf deebise, Yoo ani si hin dhiqadhe, ati na waliin qooda hin qabdu. Simoon Phexros isaatti jedha, Gooftaa, miilla koo qofa miti, garuu harkaa fi mataa koo illee dhiqi. Yesuus isaatti jedha, Namni dhiqamee jiru miilla dhiqachuu malee barbaachisummaa hin qabu, garuu guutumaan guutuutti qulqulluu dha; isininis qulqulluu jirtu, garuu hundi keessan miti. Inni nama isa gadi kennu beeka tureetii; kanaafuu, Isin hundi qulqulluu miti jedhe.

Yeroo kanaafuu inni miilla isaanii dhiqee uffata isaa fuudhate, ammas ciisee isaaniin jedhe, Waan ani isinii hojjedhe ni beektuu? Isin Barsiisaa fi Gooftaa jettanii na waamtu; gaarii jettu, ani waan taeef. Yoo kanaafuu ani miilla keessan miidhe, Gooftaa fi Barsiisaan, isinis miilla wal irraa dhiquu qabdu. Fakkeenya qofa kenneefi isiniif, akka akkuma ani isiniif hojjedhe, isinillee akkasuma hojjettan. Dhugaa dhugaa ani

isinitti hima, garbichi gooftaa isaa caalaa hin guddatu, yookaan ergamaan isa isa erge caalaa hin guddatu. Yoo wantoota kana beektan, yoo isaan hojjettan eebbifamtoota ni taatu. Waaee hunda keessan miti nan jedhu, ani eenyuu akka filate nan beeka, garuu akka katabbiin raawwatamu, namni buddeena na wajjin nyaatu koomee isaa narra ol kaase. Ammaa kaasee isinitti nan hima osoo wanni kun hin uumamin dura, akka yommuu inni uumamu isin akka ani isa tae amantaniif. Dhugaa dhugaa ani isiniin nan jedha, namni tokko yoo ani ergu fudhatu, ana fudhata; namni ana fudhatu immoo isa na erge sana fudhata.

Yesuus waan kana erga jedhe booda hafuuraan jeeqamee dhugaa bahe, akkanas jedhe: Dhugumaan dhugumaan isinitti hima; tokko keessan keessaa na dabarsee kenna. Barattoonni kanaafuu waaee waan inni jedhu sanaa burjaajessanii wal ilaalan. Barattoonni isaa keessaa tokko bosooma Yesuus keessa ciisaa ture, kan Yesuus jaallatu ture. Kanaafuu Simoon Phexroos isaaf mallattoo kenne akka inni gaafatu eenyu akka tau nama inni waaee isaa dubbatu. Garuu inni sun qoma Yesuus irra kufee, Gooftaa, eenyu dha? jedheen. Yesuus deebii kenne, Inni sun nama ani muraa cuuphee kennutti. Ergasii muraa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon Iskaariyootiif kenne. Murmuura sana booda, Seexanni isa seene. Kanaafuu Yesuus isaaniin jedhe, Waan ati hojjettu dafii hojjedhu. Kana garuu namni tokko iyyuu warra ciisaa jiran keessaa waan inni maal jedhee isaaf dubbate hin beekne. Namoonni tokko tokko sababiin Yihuudaan sanduuqa qarshii qaba tureef, Yesuus waan ayyaanaaf nu barbaachisu akka bitu ykn hiyyeeyyiif waan tokko akka kennu

isatti himuuf yaadaniiru. Kanaafuu muraa sana fuudhee booda battalumatti bahe; halkan ture.

Yommuu inni ba'e, Yesuus akkana jedhe, Amma Ilmi Namaa ulfaa'eera, Waaqnis isa keessatti ulfaa'eera. Yoo Waaqni isa keessatti ulfaafame, Waaqnis isa ofii isaa keessatti ni ulfaasa, battalumattis isa ni ulfaasa. Ijoollee, ammallee yeroo muraasa isin waliin jira. Na barbaaddatu, akkasumas akkan Yihuudotatti jedhe sana, iddoo ani deemu isin dhufuu hin dandeessan, akkasumas amma isinitti nan jedha. Ajaja haaraa isinii nan kenna akka isin wal jaallattan, akkuma ani isin jaaladhe sana, isinis akka wal jaallattan. Kana keessatti namoonni hundi akka isin barattoonni koo taatan ni beeku, yoo isin wal jaalattan. Simoon Phexroos, Gooftaa, eessa deemta? jedheen. Iyyaasuus, Bakka ani deemu, ati amma na hordofuu hin dandeessu; booda garuu na hordofta jedhee deebiseef. Phexroos sun jedha, Gooftaa, maaliif amma si hordofuu hin dandau? Lubbuu koo siif nan kenna. Yesuus isaaf deebisee, Lubbuu kee naaf ni keessa dheefattaa? Dhugaa dhugaa sitti nan jedha, indaanqoon hanga ati sia sadii na gantuu hin iyyu.

# 14

Onneen keessan hin jeeqamin, Waaqatti amanadhaa, fi anattis amanadhaa. Mana Abbaa koo keessa iddoon baayee jira; yoo kanaa tauu baate silaa isinitti himeera; ani iddoo isinii qopheessuuf nan deema. Yoo ani deemee iddoo isinii qopheesse,

ammas nan dhufa; isin gara ofii kootti nan fudhadha, akka iddoo ani jiru sanatti isinillee jiraattan. Fi eessa ani deemu beektu, akkasumas karaa beektu. Toomaan isaaniin jedhe, Gooftaa, nu hin beeknu eessa akka deemtu; yoos akkamitti karaa beekuu dandeenya? Yesuus isaaniin jedhe, Ani karaa fi dhugaa fi jireenyaa dha; namni tokko iyyuu yoo ana keessa hin darbin gara Abbaa hin dhufu. Yoo na beektan isin, abbaa koo beektan isin taa. Ammaa as kaasee garuu isa beektu fi isa argitan. Fiiliphos akkana jedheen, Gooftaa, Abbaa nutti agarsiisi; kunis nu ga'a. Yesuus isaaniin jedhe, Yeroo hamma kana isin waliin nan jira, fi ati na hin beekne, Fiiliphoos? Namni na arge abbaa argeeraati, fi ati akkamitti, Abbaa nuuf agarsiisi jetta? Ati akka ani Abbaa keessa jiruu fi Abbaan ana keessa jiru hin amantuu? Jechoonni ani isinitti dubbadhu ofii koo irraa miti; Abbaan ana keessa turu garuu mataan isaa hojjiiwwan hojjeta. Na amanaa akka ani Abbaa keessa jiruu fi Abbaan ana keessa jiru; yoo garuu hin amanin, sababii hojiwwan isaaniitiin na amanaa. Dhugaa dhugaa ani isiniin jedha, namni na amanatu, hojiileen ani hojjedhu innis ni hojjeta, akkasumas hojiilee kanneen caalaa guddaa ni hojjeta, sababiin ani gara Abbaa koo deemaatii. Fi waan isin maqaa kootiin gaafattan hunda nan godha, akka Abbaan Ilma keessatti ulfina argatu. Yoo wanti tokko maqaa kootiin gaafattan, ani nan godha.

Yoo na jaallattan, ajajawwan koo eegaa. Anis abbaa nan gaafadha, innis gargaaraa biraa isiniif ni kenna, akka inni bara baraan isin wajjin turu. Hafuura dhugaa, kan addunyaan fudhachuu hin dandeenye, sababii isa hin argitu yookaan isa

hin beekneef, isin garuu isa beektu, sababii isin biratti turaatii fi isin keessa ni ta'aaf. Isin ijoollee abbaa hin qabne godhee hin dhiisu; gara keessanitti nan dhufa. Ammallee yeroo muraasa booda addunyaan ana si'achi hin argitu, isin garuu na argitu, sababiin ani jiraadha fi isin ni jiraattu. Guyyaa sana keessatti isin ni beektu akka ani abbaa koo keessa jiru, fi isin ana keessa jirtan, fi anis isin keessa jiru. Namni ajajawwan koo qabu fi isaan eegu, sun nama na jaallatu. Namni na jaallatu garuu Abbaa kootiin ni jaalaatama, anis isa nan jaaladha, ofii koos isaaf nan mulisa. Yihuudaan, kan Iskaariyooxis hin taane sun, akkana jedheen: Yaa Gooftaa, maaliif akka ati of kee nutti mulchistu malee addunyaatti hin mulchisnetti tae? Yesuus deebisee akkana jedheen: Yoo namni tokko na jaallate, dubbii koo ni eega; abbaan koos isa ni jaallata; gara isaas ni dhufna; isa birattis ni jiraanna. Namni na hin jaalanne dubbii koo hin eegu, fi dubbiin isin dhageessan kan koo miti, garuu kan Abbaa na erge sanaa ti.

Wantoota kana isin gidduu turuu koo keessatti isinitti dubbadheera. Garuu Gargaaraan, Hafuurri Qulqulluu kan Abbaan maqaa kootiin ergu sun, inni waan hunda isin barsiisa; waan ani isinitti hime hunda illee isin yaadachiisa. Nagaa isinii dhiisa, nagaa koo isinii kenna; akka addunyaan kennutti miti, ani isinii kenna. Garaan keessan hin jeeqamin yookaan hin sodaatin. Isin dhageessan akka ani isiniif jedhe, Ani deema fi gara keessanitti nan dhufa. Yoo isin na jaalattan, isin silaa ni gammaddu turan akka ani jedhe, Gara Abbaa koo nan deema, sababii Abbaan koo ana caalaa guddaa dha. Anis amma isinitti

dubbadheera utuu wanni kun hin tain dura, akka yommuu inni tau isin amantan. Si'achi baay'ee isin waliin hin dubbadhu, sababiin bulchaan addunyaa ni dhufaatii, fi inni ana keessatti homaa hin qabu. Garuu akka addunyaan akka ani abbaa jaalladhu beeku, fi akkuma abbaan naaf ajaje, akkasittan nan godha. Kaaa, asii haa deemnu.

# 15

Ani muka wayinii dhugaa dha, fi abbaan koo qonnaan bulaa dha. Damee ana keessa jiru kan ija hin baanne hunda ni fuudha, damee ija baatu hunda immoo ni qulqulleessa, akka ija caalu baatu. Duraanuu isin qulqulluu dha sababii dubbii ani isinitti dubbadheef. Na keessa turaa, anis isin keessa nan tura. Akkuma dameen ofii isaatii ija baasuu hin dandeenye, yoo muka wayinii keessa hin turre, akkasumas isin, yoo na keessa hin turre, ija baasuu hin dandeessan. Ani muka wayinii ti, isin immoo damee dha. Namni na keessa turu, anis isa keessa jiru, inni fira baayee naqata, sababii na malee isin waan tokko illee hojjechuu hin dandeessan. Yoo namni tokko ana keessa hin turu, akkuma damee tokkootti alatti gadi darbatama, ni goggogas; isaan walitti qabanii ibidda keessa darbatu, innis ni gubata. Yoo isin na keessa turtanii fi dubbiin koo isin keessa ture, waan barbaaddan gaafadhaa, ni ta'aafis isinii. Kana keessatti Abbaan koo ni ulfaatama, akka isin ija baayee fiddan, fi barattoonni koo taatan. Akkuma Abbaan na jaallate sana, anis isin jaallateera; jaalala koo keessa turaa. Yoo ajajawwan koo eegdan, jaalala koo keessa

ni turtuu, akkuma ani ajajawwan Abbaa koo eegee fi jaalala isaa keessa turu. Wantoota kana isinitti dubbadheera akka gammachuun koo keessan keessa turu fi gammachuun keessan guutamu. Kun ajaja koo ti, akka isin wal jaallattan akkuma ani isin jaaladhe. Jaalala kana caalaa guddaa namni tokko iyyuu hin qabu, akka namni tokko lubbuu isaa hiriyyoota isaatiif kennu. Isin hiriyyoota koo ti, yoo waan ani isinitti ajaju hunda hojjettan. Si'achi isin garbootas hin jedhu, sababni garbicha hin beeku waan gooftaan isaa hojjetu, isin garuu hiriyoota jedheen, sababni waan hunda abbaa koo irraa dhaga'e isinitti beeksiseera. Isin ana hin filanne, garuu ani isin filadhe, akkasumas isin kaae akka isin deemtanii ija baaftanii, fi ija keessan akka turu, kunis akka waan isin maqaa kootiin Abbaa gaafattan, inni isiniif kennu. Wantoota kana isinitti nan ajaja, akka wal jaalattan.

Yoo addunyaan isin jibbu, akka inni dursa isin dura ana jibbe beekaa. Yoo addunyaa keessaa isin turtan, addunyaan kan mataa isaa ni jaallata ture; garuu sababii addunyaa keessaa hin taaneef, garuu ani addunyaa keessaa isin filadheef, sababii kanaaf addunyaan isin jibbaa. Dubbii ani isiniin jedhe yaadadhaa, garbichi gooftaa isaa caalaa guddaa miti. Yoo isaan na ariatan, isin illee ni ariatu; yoo dubbii koo eegan, kan keessan illee ni eegu. Garuu wantoota kana hunda isinitti ni godhu sababii maqaa kootii, sababiin isaan isa na erge hin beekaniif. Yoo ani dhufee isaanitti hin dubbadhe, isaan cubbuu hin qabaatan ture; amma garuu waaee cubbuu isaanii hiikkaa tokko illee hin qaban. Namni ana jibbu abbaa koos ni jibba. Yoo hojii

isaanii keessatti kan namni biraa tokko iyyuu hin hojjenne sana hin hojjennee, cubbuu hin qabu turan; amma garuu arganiiruutii fi jibbaniiru, ana fi abbaa koo. Garuu kunis akka dubbiin seera isaanii keessatti barreeffame sun guutamuuf, Isaan sababii malee na jibbaniiru. Yeroo garuu gargaaraan ani abbaa irraa isinitti ergu sun dhufu, Hafuurri dhugaa kan abbaa irraa bahuuf, inni waaee koo ni dhugaa bahuuf. Isin immoo dhugaa baatu, sababii jalqaba irraa na waliin turtaniif.

# 16

Wantoota kana isinitti dubbadheera akka hin gufanne. Isaan isin ni ariatu; garuu saaan ni dhufa akka namni isin ajjeesu hundi tajaajila Waaqaaf dhiheessuu seetu yaadu. Isaan wantoota kana ni godhu, sababii Abbaa yookaan ana hin beekneef. Garuu wantoota kana isinitti dubbadheera akka yeroon sun yoo dhufe, isaan yaadattan sababii ani isinitti himeef. Wantoota kana garuu jalqaba irraa isinitti hin himne, sababii isin waliin tureef. Amma garuu gara isa na erge sanatti nan deema, fi namni tokko keessan keessaa, Eessa deemta? jedhee na hin gaafatu. Garuu waan wantoota kana isinitti dubbadheef, gaddi onnee keessan guuteera. Garuu ani dhugaa isinitti hima, isinii ni fayyada akka ani deemu. Yoo ani hin deemne, Gargaaraan hin dhufu gara keessanitti; yoo garuu deeme, isa isinitti nan erga. Inni sun yommuu dhufu, addunyaa kana waaee cubbuu, waaee qajeelummaa, fi waaee murtii ni ifaata. waaee cubbuu dhugumatti, sababii isaan naaf hin

amanneef, Waaee qajeelummaa garuu, sababii ani gara abbaa koo deemaaf fi isin si'achi na hin argineef, Waaee murtii garuu, sababii bulchaan addunyaa kanaa murteeffameera. Ammallee waan baayee isinitti jedhuu qaba, garuu amma baadhachuu hin dandeessan. Garuu yeroo inni sun, Hafuurri dhugaa, dhufu, gara dhugaa hunda keessatti isin qajeelcha; ofii isaa irraa hin dubbatu, garuu waan dhagahu hunda ni dubbata, akkasumas wantoota dhufaa isinitti ni beeksisa. Inni sun ana ulfeessa, sababii kan koo irraa fuudhee isinitti himaaf. Wanti abbaan qabu hundi kan koo ti; kanaafuu ani, Inni waan koo irraa ni fudhata; isiniittis ni beeksisa nan jedhe. Yeroo muraasa booda na hin argitan, fi ammas yeroo muraasa booda na argitu, sababii ani gara Abbaa koo deemaatii. Barattoonni isaa keessaa tokko tokko waliin haasaanii jedhan, Wanni inni, Yeroo muraasa booda na hin argitan; ammas yeroo muraasa booda na argitu, fi Ani gara Abbaa koo nan deema jedhee nutti himu kun maal jechuu dha? Kanaafuu isaan jedhan, Kun maal dha kan inni jedhu takka xinnaa? Maal akka inni dubbatu hin beeknu. Yesuus kanaafuu akka isaan isa gaafachuu barbaadan ni beeke, fi isaanitti jedhe, Waaee kanaa wal gaafattu wal waliin akka ani jedhe, Yeroo muraasa booda na hin argitan, fi ammas yeroo muraasa booda na argitu? Dhugaa dhugaa ani isiniin jedha: isin ni boossu, ni boo'ichiftu; addunyaan garuu ni gammada. Isin ni gaddu, garuu gaddi keessan gara gammachuutti ni jijjiirama. Dubartiin yommuu deessu gadda qabdi, sababii saaatiin ishee dhufeef. Yommuu garuu daaima deessu, si'achi rakkina sana hin yaadattu, sababii gammachuu sanaatiif namni tokko gara addunyaatti dhalateera. Fi isin kanaafuu gaddoo dhugumatti

amma qabdu, ammas garuu isin nan ilaala, fi onneen keessan ni gammada, gammachuu keessan immoo namni tokko iyyuu irraa keessan hin fuudhu. Guyyaa sana keessa ana waan tokko illee hin na gaafattan. Dhugaa dhugaa isinitti nan jedha: waan kamiyyuu maqaa kootiin Abbaa gaafattan, inni isiniif ni kenna. Hanga ammaatti waan tokko illee maqaa kootiin hin gaafanne; gaafadhaa, ni argattus, akka gammachuun keessan guutuu ta'u. Wantoota kana fakkeenya keessatti isinitti dubbadheera, garuu sa'aatiin ni dhufti yeroo ani si'achi fakkeenya keessatti isinitti hin dubbadhu, garuu iftoominaan waa'ee Abbaa isinitti nan beeksisa. Guyyaa sana keessa maqaa koo tiin ni gaafattu, anis akka ani Abbaa isin waa'ee gaafadhu isinitti hin jedhu Abbaan mataan isaa isin jaallata, sababni isin na jaallataniif, akkasumas ani Waaqa biraa akkan bahe amantan jirtu. Abbaa biraa ba'ee gara addunyaatti dhufeera; ammas addunyaa dhiisee gara abbaatti deebi'a. Barattoonni isaa akkana jedhaniif: Ilaali, amma ifaan dubbatta; fakkeenya tokko illee hin jettu. Amma nu beekna akka ati waan hunda beektu fi barbaachisummaa hin qabdu akka namni tokko si gaafatu. Kana keessatti nu amanna akka Waaqa irraa baate. Yesuus isaaniif deebise, Amma ni amantuu? Kunoo saaatiin ni dhufaa jirti, fi amma dhufteetti, akka isin tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti bittinnooftanii ana qofa dhiiftaniif, garuu ani kophaa koo miti, sababiin Abbaan na wajjin jiraatii. Wantoota kana isinitti dubbadheera akka ana keessatti nagaa qabdan. Addunyaa keessatti rakkina ni qabaattu, garuu jabaadhaa, ani addunyaa mo'adheera.

# 17

Wantoota kana dubbate Yesuus, fi ija isaa gara samiitti ol kaase, akkasumas jedhe, Yaa Abbaa, saatiin dhufte; Ilma kee ulfeessi, akka Ilmi kees si ulfeesuuf, Akkuma ati aangoo foon hundaa isaaf kenniteef, inni warra ati isaaf kennite hundaaf jirenya bara baraa akka kennuuf. Kun garuu jireenyii bara baraa ti, akka isaan si beekaniif, si qofa Waaqa dhugaa fi isa ergite Yesuus Kiristoos. Ani lafa irratti si ulfina kenne; hojii ati akkan hojjedhuuf naaf kennite sana xumureera. Amma immoo, yaa Abbaa, ulfina ani utuu addunyaan hin uumamin dura si biratti qabu sanaan, ati mataa kee biratti na ulfeessi. Maqaa kee namoota ati addunyaa keessaa naa kennite sanaaf mul'iseera. Isaan kan kee turan; atis natti isaan kenniteerta; akkasumas dubbii kee eeganiiru. amma isaan akka wanti ati naa kennite hundi si biraa akka dhufe beekaniiru, Sababii jechoonni ati naa kennite isaaniif kenneera, fi isaaniis fudhatan, fi dhugaadhaan akka si biraa bahe beekaniiru, fi akka ati na ergite amananiiru. Ani waaee isaanii nan gaafadha; waaee addunyaa hin gaafadhu, garuu waaee warra ati naa kennite nan gaafadha, sababni isaas kan kee waan taaniif. Fi wanti koo hundi kan kee ti, kan kees kan koo ti, anis isaan keessatti ulfaadhaan kabajameen jira. Fi amma-as ani addunyaa keessa hin jiru, isaan garuu addunyaa keessa jiru, anis gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa qulqulluu, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan eegi, akka isaan akkuma keenya tokko taaniif. Yommuu ani isaan waliin addunyaa kana keessa turetti, ani maqaa keetiin isaan nan eega

ture; warra ati natti kennite sana nan eege, fi isaan keessaa namni tokko iyyuu hin badne, ilma badiisa malee, kunis akka Katabbiin raawwatamuuf. Amma garuu gara kee nan dhufa, wantoota kanas addunyaa kana keessatti nan dubbadha, akka isaan gammachuu koo guutame of keessaa qabaataniif. Ani dubbii kee isaaniif kenneera, addunyaanis isaan jibbee jira, sababiin isaas isaan addunyaa keessaa waan hin taaneef, akkuma ani addunyaa keessaa waan hin taaneef. Ani hin gaafadhu akka ati isaan addunyaa keessaa fudhatu, garuu akka ati isaan hamaa irraa eegdu. Addunyaa keessaa miti, akkuma ani addunyaa keessaa hin taane. Dhugaa kee keessatti isaan qulqulleessi; dubbiin kee dhugaa dha. Akkuma ati na ergite gara addunyaatti, anis isaan gara addunyaatti ergeen jira. Fi isaaniif ani ofii koo nan qulqulleessa, akka isaaniis dhugaa keessatti qulqulleeffaman. Waaee kanaanii qofa miti kan ani kadhadhu, garuu waaee warra dubbii isaaniitiin natti amananii, Akka hunduu tokko taaniif, akkuma ati, Abbaa, ana keessa jirtuu fi ani si keessa jiru, akka isaaniis nutti keessa tokko taaniif, akka addunyaan amanu ati na ergite jedhuuf. Anis ulfina ati naa kennite sana isaaniif kenneera, akka isaan tokko ta'aniif, akkuma nuyi tokko ta'e, Ani isaan keessa, atis ana keessa, akka isaan tokko tauudhaan guutaman, fi akka addunyaan kun akka ati na ergite fi akka ati isaan jaalatte akkuma ana jaalatte sana beekuuf. Abbaa, warra ati naaf kennite, ani akka iddoo ani jiru sana isaanis na wajjin jiraatan nan barbaada, akka isaan ulfina koo kan ati naaf kennite sana argan, sababii ati hundeeffama addunyaa dura na jaallatteef. Abbaa qajeelaa, addunyaan si hin beekne, ani garuu si beeke, fi isaan beekan akka ati na ergite,

Anis maqaa kee isaaniif beeksiseera, ammas nan beeksisa; kunis akka jaalalli ati ittiin na jaallatte sun isaan keessa jiraatuu fi anis isaan keessa jiraadhuuf.

# 18

Wantoota kana erga jedhe booda, Yesuus barattootaa isaa waliin gara gama laga Qeedroon ba'e, bakka iddoon biqiltuu tokko ture. Innis barattoonni isaa waliin iddoo biqiltuu sana seene. Yihuudaan namichi isa dabarsaa ture iddoo sana ni beeka ture, sababiin isaas Iyyasuus yeroo baayee barattootaa isaa waliin achitti walitti qabamaa tureetii. Kanaafuu Yihuudaan garee loltootaa fi gargaartota luboota hangafoota irraa fi Fariisota irraa fuudhee, ibsaa fi ibsaawwan fi midhaan qabatee gara achii dhufe. Yesuus kanaafuu waan isa irra dhufu hunda waan beekuuf, gad bahee isaaniin jedhe, Eenyuu barbaaddu? Isaaf deebisan, Yesuus Naazooraaticha. Yesuus isaaniin jedhe, Ani isa. Yihuudaan isa dabarsaa ture immoo isaan wajjin dhaabatee ture. Yeroo inni Ani isa isaaniin jedhe, isaan duubatti deebi'anii lafatti kufan. Ammas kanaafuu isaan gaafate, Eenyuu barbaaddu? Isaan garuu, Yesuus Naaziraaticha jedhan. Yesuus deebisee, Ani isa akkan jedhe isinitti jedhe. Yoo kanaafuu ana barbaaddan, kanneen akka deeman dhiisaa. Akka dubbiin inni dubbate sun guutamu, Warri ati naaf kennite keessaa tokko illee hin balleessine. Simoon Phexroos goraadee waan qabuuf ishee luqqifate, garbicha luba olaanaa dha'ee gurra isaa mirgaa mure; maqaan garbichaa immoo Maalkoos ture. Yesuusis kanaafuu

Phexrosiin jedhe, Goraadee sana boolla keessa darbadhu; xoofoo Abbaan natti kenne sana, ani hin dhuguu?

Kanaafuu gareen loltootaa, ajajaan loltootaa fi gargaartonni Yihuudootaa Yesuusin qabanii isa hidhatan. Isaanis jalqaba gara Aanaa isa geessan; inni abbaa niitii Qayyaafaa ture, Qayyaafaan immoo luba olaanaa bara sanaa ture. Kayaafaan garuu nama Yihuudootaaf gorsa kenne akka namni tokko uummataaf jedhee baduuun fayyadu jedhe ture. Simoon Phexrosii fi barattaan biraa Yesuusin duukaa buaa turan. Barattaan sun luba ol-aanaa biratti beekamaa ture, kanaafuu Yesuus wajjin gara oobdii luba ol-aanaa seene. Garuu Phexros alatti balbala bira dhaabatee ture. Kanaafuu barrattoon biraa kan luba ol-aanaa biratti beekamaa ture sun bahe, eegduu balbalaa dubbaatee Phexros galche. Kanaafuu dubartiin dargaggettiin eegduu balbalaati sun Phexroosiif jetti, Atis barattoota namicha kanaa keessaa miti? Inni immoo, Miti ani jedhe. Garboonni fi gargaartoonni ibidda barbadaa tolchatanii dhaabbatanii turan, sababii qorraa tureef, fi ho'isaa turan; Phexros immoo isaan waliin dhaabbatee ho'isaa ture. Lubni olaanaan kanaafuu waaee bartoota Yesuusii fi waaee barsiisa isaa Yesuusin gaafate. Yesuus isaaf deebise, Ani ifaan addunyaatti dubbadheera; ani yeroo hunda waldaa keessatti fi mana qulqullummaa keessatti barsiiseera, bakka Yihuudoonni yeroo hunda itti walitti qabaman; dhoksaan immoo homaa hin dubbanne. Maaliif na gaafatta? Warra dhaga'an sana gaafadhu maal isaanitti dubbadhe; ilaali, isaan kun ni beeku waan ani jedhe. Kana garuu erga inni jedhe booda, gargaartoota keessaa tokko kan dhaabatee ture Yesuusitti

rukutaa kennee, Luba ol aanaa akkasitti deebiftaa? jedhe. Yesuus isaaf deebise, Yoo ani badaan dubbadhe, waa'ee hamaa sanaa dhugaa ba'i; yoo garuu gaarii dubbadhe, maaliif na rukutta? Anaas isa hidhame gara Qayyaafaa luba olaanaa erge. Simoon Phexroos garuu dhaabatee of ho'isaa ture. Kanaafuu isatti jedhan, Ati illee barattootaa isaa keessaa mitii? Kanaafuu inni gane, akkanas jedhe, Ana miti. Garboonni luba guddaa keessaa tokko, fira nama Phexros gurra isaa mure sanaa taee, Ana iddoo biqiltuu keessatti isa wajjin si argee mitii? jedhe. Ammas kanaafuu Phexros gabe, battalumaanis kukuufaan iyye.

Kanaafuu Yesuusin Qayyaafaa biraa gara mana murtii geessan; ganama ture. Isaan mataan isaanii garuu akka hin xuraaamneef, Faasiikaa nyaachuuf jedhanii mana murtii hin seenne. Kanaafuu Pilaaxoos gara isaaniitti ba'ee, Himannaa kam namicha kana irratti fiddu? jedhe. Deebisanii isaaniin jedhan, Yoo inni nama hamaa hojjetu kana hin taane, nu siif hin kenninu ture. Kanaafuu Phiilaaxoos isaaniin jedhe, Isin mataan keessan isa fuudhaatii seera keessan akkaatiin isa murtii kennaa. Kanaafuu Yihuudoonni isaaniin jedhan, Nuuf nama tokko illee ajjeesuun hin hayyamamu. Kunis akka dubbiin Yesuus kan inni dubbate guutamu, kan inni ittiin gosa duaa isa duuu qabu agarsiisaa ture. Kanaafuu Phiilaaxoos ammas gara mana murtii seenee Yesuusin waamee akkana jedheen: Ati mootii Yihuudootaa? Yesuus deebisee akkana jedheen: Ati kana ofii keetii irraa jettaa moo namoonni biroo waaee koo siif himan? Pilaaxoos deebise, Dhugumatti ana Yihuudii miti? Sabni kee fi luboonni hangafoota si natti kennan; maal hojjatte?

Yesuus deebise, Mootummaan koo addunyaa kana irraa miti. Utuu mootummaan koo addunyaa kana irraa taee, gargaartonni koo akka ani Yihuudotatti hin kennamneef naf lolu turan. Amma garuu mootummaan koo asii irraa miti. Phiilaaxoos kanaafuu isaaniin jedhe, Yoo kanaafuu ati mootii? Yesuus deebise, Ati akka ani mootii tahe ni jetta. Ani kanaaf dhaladheera, kanaafis gara addunyaatti dhufeera, dhugaaf dhugaa baruuf. Namni dhugaa keessaa tae hundi sagalee koo ni dhagaya. Philaaxoos isaaf jedha, Dhugaan maal? Kana erga dubbatee booda ammas gara Yihuudootaa gad bahe. Isaaniinis akkana jedhe, Ani sababii kamiyyuu isa irratti hin argadhu. Garuu aadaan isinii jira akka ani nama tokko ayyaana faasiikaa keessatti isinii gadi dhiisu. Kanaafuu isin barbaaddu akka ani mootii Yihuudootaa isinii gadi dhiisu? Kanaafuu isaan hundi ammas iyyanii, Nama kana miti, garuu Baraabbaas! jedhan. Baraabbaas immoo hattuudha ture.

# 19

Yeroo sana kanaafuu Philaaxoos Yesuusin fuudhee garafe. Loltoonni qoraattiiwwan irraa gonfoo fo’anii mataa isaa irra kaa’an, akkasumas uffata diimaa itti uffisan. Fi, Nagaa, yaa mootii Yihuudotaa! jedhan; akkasumas rukuttaa itti kennan turan. Kanaafuu Philaaxoos ammas gara alaatti ba’ee isaaniin jedhe, Ilaalaa, ani gara alaatti isa isinitti nan fida, akka isin akka ani isatti sababaa tokko illee hin arganne beektaniif. Kanaafuu Yesuus gonfoo qoraattii fi uffata diimaa uffatee gad bahe. Innis

isaaniin jedhe, Kunoo namicha. Kanaafuu yommuu luboonni hangafoonnii fi gargaartonni isa arganitti, iyyanii, Isa fannisi! Isa fannisi! jedhan. Phiilaaxoos isaaniin jedhe, Isin mataan keessan isa fuudhaatii fannisaa; ani isa irratti yakka tokko hin argadhuutii. Yihuudoonni isaaf deebisan, Nuyi seera qabna, fi akka seera keenyaatti inni duuu qaba, sababii inni ofii isaa ilma Waaqaa godheef. Yeroo kanaafuu Philaaxoos dubbii kana dhaga'etti caalaatti sodaate. Ammas gara mana murtii seenee Yesuusiin, Ati eessaa dhufte? jedhe. Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. Kanaafuu Philaaxoos isaaniin jedhe, Anaaf hin dubbattuu? Akka ani aangoo si fannisuu fi aangoo si gadi dhiisuu qabu hin beektuu? Yesuus deebise, Ati aangoo tokko iyyuu natti hin qabdu, yoo inni siif olii irraa kennameera tauu baannaan. Kanaaf namni na siif dabarsaa jiru cubbuu guddaa qaba. Kana irraa Philaaxoos isa gad dhiisuu barbaade, garuu Yihuudoonni iyyaa turan jedhanii, Yoo kana gad dhiifte, michuu Qeesaara miti. Namni kam iyyuu mootii ofii isaa godhu Qeesaaratti ni morma. Kanaafuu Phiilaaxoos dubbii kana dhaga'ee Yesuusin gad baasee ala, teessoo murtii irra taa'e bakka Dhagaa Dhaabame jedhamutti; Ibraayisxiitiin garuu Gabaataa jedhamti. Ture garuu guyyaa qophii Faasiikaa, saaatiin garuu akka jaaffaa ture, fi Yihuudootaan jedhe, Ilaalaa mootii keessan. Isaan garuu iyyatan, Fuudhaa fuudhaa, fannisii isa! Phiilaaxoos isaaniin jedhe, Mootii keessan fannisaa? Luboonni hangafoota deebisan, Nu mootii tokko iyyuu hin qabnu; Qeesaara malee. Kanaafuu yeroo sana isa isaaniif dabarsee kenne akka fannifamuuf.

Isaan garuu Yesuusin fudhatan, geessan; innis fannoo isaa baatee gara iddoo lafti buqqee jedhamuutti bahe, kunis Ibriffaan Golgotaa jedhamaa. Eessa isa fannisan, fi isa wajjin namoota biroo lama asii fi asii fannisan; Yesuus garuu gidduu ture. Philaaxoos mata duree barreessee fannoo irratti kaae; kunis akkana jedhamee barreeffame ture: Yesuus Naazreet, Mootii Yihuudootaa. Kanaafuu mata duree kana Yihuudoota keessaa namoonni baayeen dubbisan, sababii iddoon Yesuus itti fannifame magaalaa sanatti dhiyoo tureef, fi innis afaan Ibriffaatiin, afaan Giriikiin, fi afaan Roomaatiin barreeffamee ture. Kanaafuu luboonni hangafoota Yihuudootaa Phiilaaxoosiin, Mootii Yihuudootaa hin barreessin, garuu Ani mootii Yihuudootaa jedhee akka inni jedhe barreessi jedhan. Pilaaxoos deebise, Kan ani barreesse barreesseera.

Kanaafuu loltoonni yeroo Yesuusin fannisan, uffata isaa fudhatan fi qooda afuritti qoodanii, tokkoon tokkoo loltootaa qooda tokko fudhate, akkasumas kittaa. Kittaan garuu suphee malee, guutummaatti gubbaadhaa jalqabee fo'amee ture. Kanaafuu walitti dubbatan, Isa hin tarsaasnu, garuu waaee isaa kan eenyuu tau ixaa haa buufnu, akka barreeffamni, Uffata koo ofii isaaniif qoodatan, uffata koo irrattis ixaa buufatan jedhu guutamu.

Loltoonni dhugumaan wantoota kana godhan. Haati isaa, obboleettiin haadha isaa Maariyaam kan Kiloophaas, fi Maariyaam Magdaalaa fannoo Yesuus bira dhaabbatanii turan. Yesuus kanaafuu haadha isaatii fi barataa isa jaallatuu kan

achitti dhaabbataa ture argee, haadha isaatiin jedhe, Yaa dubartii, ilma kee ilaali. Ergasii barataa sanaan jedha, Kunoo haadha kee. Sa'aatii sana irraa kaasee barataaan sun mana isaatti ishee fudhate. Kana booda Yesuus waan hundi duraanuu xumurameera beekee, akka Katabbiin guutamuuf, Nan dheebota jedhe. Kanaafuu qodaan dhangaggaadhaan guutame achi ciisaa ture; isaan garuu isponjii dhangaggaadhaan guutanii hiisophatti hidhatanii gara afaan isaatti dhiheessan. Yommuu Yesuus dhangalaaa fudhate, Raawwatameera jedhe, mataa isaa gad qabatee hafuura isaa kenne.

Yihuudoonni kanaafuu, akka qaamni fannoo irra Sanbata keessa hin turu, sababii guyyaan qophii turteef, guyyaan Sanbata sanaa guddaa turteef, Philaaxoos gaafatan akka miilli isaanii caccabsiifamee fi fudhataman. Kanaafuu loltoonni dhufan, miila nama jalqabaa fi miila nama biraa kan isa wajjin fannifame sanaa cabsan. Garuu gara Yesuusitti yommuu dhufan, inni duraan duee akka tae waan arganiitiif miila isaa hin cabsine. Garuu loltoota keessaa tokko eeboo isaatiin cinaacha waraane, fi battaluma dhiigaa fi bishaan bae. Namni arge sun dhugaa baheera, fi ragaan isaa dhugaadha, fi inni akka waan dhugaa dubbatu ni beeka, akka isinis amantan. Wanni kun ta'eef, barreeffamni sun akka guutamuuf, Lafeen isaa tokko iyyuu hin caccabu. Ammas barreeffamni biraa akkana jedha: Isa isaan waraanan ni argu.

Kana booda garuu Yooseef namichi Ariimaatiyaa irraa dhufe, kan barataa Iyyasuus ture, garuu sababii sodaa Yihuudootaatiif

dhokate, Philaaxoos gaafate akka reeffa Iyyasuus fuudhu, fi Philaaxoos hayyame. Kanaafuu dhufee reeffa Iyyasuus fuudhe. Niikoodimoos inni jalqaba halkaniin gara Yesuus dhufe sun garuu makaa qumbii fi argeessaa kan ulfaatina liitraa dhibbaa fakkaatu fidee dhufe. Kanaafuu qaamaa Yesuus fuudhanii huccuu quncee talbaa keessatti urgooftuuwwan waliin hidhan, akkuma aadaan Yihuudotaa awwaaluuf taetti. Ture garuu iddoo bakka inni itti fannifame keessa biqiltuu, fi biqiltuu sana keessa awwaala haaraa kan keessa isaa namni tokko iyyuu hin kaayyeffamne ture, Achii kanaafuu, sababii qophiin Yihuudotaa fi awwaalichi dhiyoo tureef, Yesuusin achi kaaan.

# 20

Guyyaa Sanbataa tokko keessa, Maariyaam Magdalaa ganama obboroo, yeroo amma dukkanaatti gara awwaalaa dhufti, dhagaan awwaala irraa kaafamee akka jiru argite. Kanaafuu fiigdee gara Simoon Phexiroosii fi gara barataa biraa kan Yesuus jaalatu sanaa dhaqxe, akkanas isaaniin jette, Gooftaa awwaala keessaa fuudhaniiru, garuu eessa akka isa kaaan hin beeknu. Kanaafuu Phexroosii fi barattoon biraa ba'anii gara awwaalaatti dhufaa turan. Lamaan isaanii waliin fiigaa turan, barattoon biraan immoo Phexros caalaa saffisaan fiigee jalqaba gara awwaalaa dhufe. Fi gad-jeeqee ilaalee huccuuwwan quncee talbaa ciisaa jiran arga; garuu hin seene. Kanaafuu Simoon Phexros isa hordofaa dhufa, awwaala seenee huccuuwwan quncee talbaa ciisan arge. Akkasumas huccuu fuulaa kan mataa

isaa irra ture sana, huccuuwwan quncee quncee tiin waliin hin ciifne, garuu kophaatti maramee bakka tokko keessa ture. Yeroo sana kanaafuu barataan biraa inni jalqabatti gara awwaalaa dhufee sun ni seene, argees ni amane. Hanga ammaatti barreeffama sana hin beekaniitii, akka inni du'aa keessaa kauun dirqama tae. Barattoonni kanaafuu ammas gara mana isaaniitti deebian. Maariyaan garuu alatti awwaala biratti dhaabattee boo'aa turte. Yeroo isheen boostu, gara awwaala keessa gadi jallattee ergamoota lama uffata adii uffatanii taaan argite, tokko gara mataa biratti, tokko immoo gara miilla biratti, bakka qaanni Yesuus ciise. Isaanis akkana jedhanii ishee gaafatan, Yaa dubartii, maaliif boossa? Isheen immoo akkana jetteen isaanitti, Gooftaa koo fudhatan, anis eessa akka isa kaa'an hin beeku. Fi kana erga jettee booda gara duubaatti garagalte, Yesuus dhaabatee jiru argite, garuu akka Yesuus tae hin beekne. Yesuus dubbateen ishee, Yaa dubartii, maaliif boossaa? Eenyutu barbaaddaa? Isheen waan inni eegduu iddoo biqiltuu tae seetu itti fakkaatteef, Yaa Gooftaa, yoo ati isa fudhatte, eessa akka isa keessite natti himi, anis isa nan fuudha jetteen. Yesuus isheedhaan jedha, Maariyaam. Isheen sun gara isaatti garagaltee, Rabbuunii jetti, kunis Barsiisaa jechuudha. Yesuus ishiitti jedhe, Na hin tuqin; ani ammallee gara Abbaa kootti hin ol bainiitii. Garuu gara obboloota kootti deemiitii isaanitti himi, Ani gara Abbaa kootiittii fi Abbaa keessanii, gara Waaqa kootiittii fi Waaqa keessanii ol nan baa. Maariyaam Magdaalaa barattoota bira dhufaa, Gooftaa akka argite fi inni wantoota kanneen isheetti hime isaanitti himaa jirti.

Galgala guyyaa sana kan jalqabaa Sanbataa tauu isaa, akkasumas balbaloonni iddoo barattoonni sababii sodaa Yihuudootaatiin walitti qabaman sanatti cufamanii jiranitti, Yesuus dhufee gidduu dhaabate, akkanas isaaniin jedhe, Nagaan isiniif haa tau. Fi erga kana jedhee booda, harka isaatii fi cinaacha isaa isaaniif agarsiise. Kanaafuu barattoonni Gooftaa arganiin ni gammadan. Yesuus ammas isaaniin jedhe, Nagaan isinii haa tau. Akkuma Abbaan na erge sana, anis isin nan erga. Kanaafi erga kana jedhee booda, hafuura isaanii keessa buusee akkana isaaniin jedhe, Hafuura Qulqulluu fudhaa, Yoo isin cubbuu namoota tokko tokko dhiiftan, isaaniif ni dhiifama; yoo namoota tokko tokko qabattan, qabamaniiru.

Toomaas garuu, inni Diidimoos jedhamee waamamu, tokko kudha lamaan keessaa, yeroo Yesuus dhufe isaanii waliin hin turre. Kanaafuu barattoonni biroo isaanitti jedhan, Nu Gooftaa argineerra. Inni garuu isaanitti jedhe, Yoo ani harka isaa keessatti boca mismaara hin argin, fi quba koo boca mismaara keessa hin kaa'in, fi harka koo cinaacha isaa keessa hin kaa'in, gonkumaa hin amanu. Fi guyyoota saddeeti booda ammas barattoonni isaa Toomaas waliin keessa turan. Yesuus yeroo balbalonni cufamanii turan dhufe, gidduu isaanii dhaabatee, Nagaan isiniif haa tau jedhe. Ergasii Toomaasiin jedhe, Quba kee asitti fidiitii harka koo ilaali, akkasumas harka kee fidiitii cinaacha koo keessa galchi; hin amanne hin tahin, garuu amanaa ta'i. Toomaas deebisee isaaniin jedhe, Gooftaa koo fi Waaqa koo! Yesuus akkana isaaniin jedhe, Sababii na argiteef amantee jirta; warri osoo hin argin amanan eebbifamoo dha.

Yesuus mallattoolee biroo baayee fuula barattoota isaa duratti hojjete, kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamne. Kunniin garuu barreeffameera akka isin akka Yesuus Kiristoos ilma Waaqaa tauu amantan, fi akka amanaa jirtan maqaa isaa keessatti jireenya qabaattan.

# 21

Wantoota kana booda Yesuus galaana Xiibeeriiyaas irratti barattoota isaatti ammas of mul'ise; akkasitti immoo of mul'ise. Simoon Phexros, Toomaan inni Laakuu jedhamee waamamu, Naatnaa'el inni Qaanaa Galiilaa irraa dhufe, ilmaan Zabadiiyoos, fi barattoonni isaa biroo lama walii wajjin turan. Simoon Phexroos isaaniin jedhe, Ani qurxummii qabuu nan deema. Isaanis, Nuunis si wajjin ni dhufna jedhanii deebisan. Battalumatti baanii doonii keessa ol seenani, garuu halkan sana keessa waan tokko illee hin qaban. Ganama garuu erga duraanuu taee booda, Yesuus qarqara galaanaa irra dhaabbate, ta'us barattoonni akka inni Yesuus ta'e hin beekne. Yesuus kanaafuu isaaniin jedhe, Ijoollee, qurxummii tokko illee hin qabdanii? Isaan immoo, Lakki jedhanii deebisaniif. Inni garuu isaaniin jedhe, Kiyyoo gara mirgaa doonii keessatti darbachaa, ni argattu. Kanaafuu darbatan; garuu baay'ina qurxummii sababaan kiyyoo sana si'achi harkisuu hin dandeenye. Kanaafuu barataan sun kan Yesuus jaallatu Phexrosiin, Gooftaa dha jedhe. Simoon Phexros yommuu Gooftaa tauu isaa dhaga'etti uffata alaa hidhe, qullaa tureef, galaanatti of darbate.

Barattoonni biroo garuu doonii keessaan dhufan, sababni isaas lafa irraa fagoo hin turaniif, dhundhuma dhibba lama qofa fagaatanii turan, kiyyoo qurxummii harkisaa. Yeroo isaan gara lafaatti bu'an, ibidda cilee ciisaa, qurxummii irra kaa'ame fi buddeena argan. Yesuus isaaniin jedhe, Qurxummii isin amma qabdan sana keessaa fidaa. Simoon Pheexiroos ol baee kaffaltii gara lafaatti harkise; kaffaltiin sun qurxummii gurguddaa dhibba tokkoo fi shantamii sadiin guutamee ture, garuu baayinni isaanii akkasii taus kaffaltiin hin tarsaane. Yesuus isaaniin jedhe, Kottaa ciree nyaadhaa. Barattootaa keessaa namni tokko iyyuu, Ati eenyu? jedhee isa gaafachuuf hin sodaanne, inni Gooftaa akka tae waan beekaniif. Kanaafuu Yesuus ni dhufa, daabboo fuudhee isaaniif kenna, akkasumas qurxummii illee haaluma kanaan kenna. Kun duraanuu sadaffaa Yesuus barattootaa isaatiif mul'ate, erga du'aa ka'ee booda.

Yommuu isaan erga ciree nyaatanii boodde, Yesuus Simoon Phexroosiin jedhe, Simoon ilma Yoonaa, ati warra kana caalaa na jaalataa? Innis deebisee, Eeyyee Gooftaa, ati akka ani si jaalladu ni beekta jedheen. Yesuus immoo, Xobbaallaawwan koo soorsi jedheen. Inni deebiee yeroo lammaffaatti, Simoon ilma Yoonaa, na jaalattaa? jedheen. Innis, Eeyyee Gooftaa, akka ani si jaaladhu ati ni beekta jedheen. Innis, Hoolota koo tiksi jedheen. Sadaffaaf isaanitti jedha, Simoon ilma Yoonaa, na jaalattaa? Phexros waan sadaffaaf, Na jaalattaa? jedheen gaafateef gadde. Isaanittis jedhe, Gooftaa, ati waan hunda ni beekta; akka ani si jaalladhu ni beekta. Yesuus isaanitti jedhe, Hoolota koo soorsi.

Dhugaa dhugaa ani siin jedha, yeroo ati dargaggeessa turte, ati mataa kee hidhatteetta fi bakka barbaadde deemteetta, yeroo garuu ati jaaratte, ati harkoota kee diriirsiteetta, fi namni biraa si hidha, fi bakka ati hin barbaanne si geessa. Kana garuu jedhe, dua kam akkaataan Waaqa ulfaatu agarsiisaa. Kanas erga jedheef booda, isaaniin jedha, Na hordofi. Phexroos gara gale garuu barattaa Yesuus jaallatu hordofu arga; kunis nama irbaata keessatti qoma isaa irra ciisee, Gooftaa, namni si dabarsuu eenyu? jedhe. Phexroos kana argee Yesuusitti jedhe, Gooftaa, kun garuu maal? Yesuus isaaniin jedhe, Yoo ani akka inni hanga ani dhufu turu barbaade, sun maal si ilaallata? Ati na hordofi. Kanaafuu dubbiin kun gara obbolootatti bahe akka barattaan sun hin duu, fi Yesuus isaaf hin jedhin akka hin duu, garuu Yoo ani akka inni hanga ani dhufu turu barbaade, maal si ilaallata?

Kun barataa waaee wantoota kanaa dhugaa barruu fi wantoota kana barreesse, fi nu beekna dhugaa barruu isaa dhugaa tauu isaa. Jira garuu fi wantoota biraa baayee kanneen hojjete Yesuus, kanneen yoo barreeffaman tokkoon tokkoon isaanii, ani akka addunyaan kitaabota barreeffaman sana hin qabanne yaada. Ameen.

# Keessa Deebi’uu

## 1

Kunniin jechoonni Museen Israael hundatti gama Yordaanos gammoojjii keessatti gara lixa dhihaatti galaana diimaa bira, Phaaraan, Tofel, Loobon, Awuloonii fi warqeen miidhagfame gidduu dubbatee dha. Guyyoota kudha tokko Kooreeb irraa karaa tulluu See’iir irra hanga Qaadees Barne’aatti. Akkasumas waggaa afurtamaffaa keessa, ji’a kudha tokkoffaa guyyaa tokkoffaa keessa, Museen ilmaan Israa’el hundatti dubbate, akkuma waan Gooftaan waa’ee isaanii isaaf ajaje hundatti, erga rukutee booda Sihon mootii Amoorotaa kan Heshbon keessa jiraate, fi Og mootii Baashaan kan Ashtaroth keessaa fi Edrei keessa jiraate, Gama cina Yordaanos keessatti, biyya Mowaab keessatti, Museen seera kana ibsuu jalqabe, akkana jedhee: Gooftaan Waaqni keenya Kooreeb keessatti nutti dubbatee akkana jedhe: Tulluu kana irra jiraachuun isinii gahe. Deebiaa fi kaaatii gara tulluu Amoorota seenaa, fi gara naannoo Arabaa hundaa, gara tulluu fi dirree, fi gara Kibbaa, fi qarqara biyya Kanaanota, fi Anti-libaanoon hanga laga guddaa Efraaxiis.

Ilaalaa, biyya fuula keessan dura kennee jira; seentanii biyya dhaaladhaa, kan ani abbootii keessan Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kennuuf kakadhe, isaaniif fi sanyii isaanii kan isaan waliin jiru kennuuf.

Anis yeroo sana isiniin jedhe, Ani kophaa koo isin baachuu hin dandau. Gooftaan Waaqni keessan isin baayise, fi kunoo hara akka urjiiwwan samii baayinaaf jirtu. Gooftaan Waaqni abbootii keessanii akka jirtan kuma-dachaa isinitti haa dabalu, fi akkuma isinitti dubbate sana isin haa eebbisu. Akkamittin kophaa koo dadhabina keessan, buuura keessan fi falmii keessan baachuu nan dandaa? Ofii keessaniif namoota ogeeyyii, beektoota fi hubattoota gosa keessan keessaa kennaa, anis hooggantoota keessan godhee isin irratti isaan nan dhaaba. Fi isin naaf deebiftan, akkasumas, Dubbiin ati dubbatte kun hojjechuuf gaarii dha jettan. Anis isin keessaa namoota ogeeyyii, beektota fi hubattoota fuudhee, isaan ajajtoota kumaawwan, ajajtoota dhibbaawwan, ajajtoota shantamaawwan, ajajtoota kudhaawwan fi qondaaltota murtii kenntoota keessaniif godhee isin irratti muude. Anis yeroo sanatti abbootii murtii keessanitti akkana jedheen ajaje: Obboloota keessan gidduu dhaggeeffadhaa, nama tokko fi obboleessa isaa gidduu, akkasumas alagaa isaa gidduu qajeelummaadhaan murtessaa. Murtii kennuu keessatti fuula hin beektu, nama xinnaa fi nama guddaa akka wal qixaatti murteessaa; fuula namaa hin gad-deebiftu, sababii murtiin kan Waaqaa ti. Dubbiin isinitti jabaatu kam iyyuu natti fidaa; anis nan dhagahaa. Akkasumas ani yeroo sana keessa waan isin hojjechuu qabdan hunda isinitti hime.

Ergasii Kooreeb irraa kaanee gammoojjii guddaa fi sodaachisaa sana isin argitan hunda keessa deemne, karaa tulluu Amoorotaa irra, akkuma Gooftaan Waaqni keenya nu ajajetti, hanga Qaadesh Barneetti dhufne. Fi ani isiniin jedhe, Hanga tulluu Amoorotaa kan Gooftaan Waaqni keenya isiniif kennu sana geessan. Ilaalaa, Gooftaan Waaqni keessan biyya fuula keessan dura isinii kenneera, ol baaatii dhaala, akkuma Gooftaan Waaqni abbootii keessanii isinitti hime sanatti, hin sodaatinaa, akkasumas hin rifatinaa. Fi isin hundi naatti dhuftan, fi jettan, Namoota keenya duraa haa erginuu, fi isaan biyya nuuf haa basaasan, fi deebii karaa ittiin ol baanu fi magaalaawwan itti seennu nuuf haa labsan. Dubbiin sun fuula koo duratti na gammachiise, anis isin keessaa namoota kudha lama, tokkoon tokkoon gosa irraa nama tokko fudheen. Fi deebianii gara tulluu sanaatti ol baan, hanga sulula ija wayinii hurmaataatti dhufan, ishees basaasan. Akkasumas harka isaanii keessatti ija lafa irraa fuudhanii, gara keessanitti gadi buusanii, akkana jedhan, Gaarii dha lafti Gooftaan Waaqni keenya nuuf kennu.

Isin ol bauu hin fedhanne, garuu dubbii Gooftaa Waaqa keenyaa ajajamuu diddan. Fi isin dunkaanota keessan keessatti guungumtan, akkasumas jedhan, Sababii Gooftaan nu jibbeefi, inni biyya Gibxii keessaa nu baase, harka Amoorotatti nu kennuuf, nu balleessuuf. Eessa nu ol deemna? Garuu obboloonni keessan onnee keessan garagalchisan, jedhanii, Saba guddaa fi baayee fi nu caalaa cimaa, akkasumas magaalaawwan gurguddoo fi dallaa qaban kanneen hanga samiitti dheeratan, akkasumas ilmaan gurguddoota achitti argineerra jedhan. Anis

isiniin jedhe, Hin sodaatinaa, yookaan isaan irraa hin sodaatinaa. Gooftaan Waaqni keessan kan fuula keessan dura deemu, inni mataan isaa isaan waliin keessan wajjin ni lola akkuma waan hunda inni isinii godhe biyya Gibxi keessatti, fi gammoojjii kana keessatti kan isin argitan, karaa tulluu Amoorotaa, akkuma si baachuu Gooftaan Waaqni kee, akkuma namni tokko ilma isaa baatu sana, karaa hunda keessa isin deemtan irratti hanga isin gara iddoo kanaa dhuftan.

Fi dubbii kana keessatti Gooftaa Waaqa keenya hin amantan. Inni kan fuula keessan dura karaa irratti deemee bakka isinii filuu, halkan ibiddaan isin qajeelchaa, karaa isin itti deemtan isinii agarsiisaa, fi guyyaa duumessaan.

Gooftaanis sagalee dubbii keessanii dhaga'e; innis aaree kakate, akkana jedhee: Yoo namni tokko namoota dhiiraa kanneenii keessaa lafa gaarii kana kan ani abbootii isaaniif kakadhee ture arga, malee Kaaleb ilmi Yefuunee, inni kun ishee ni arga, anis isaaf biyya inni irra ejjete sana nan kenna, akkasumas ilmaan isaatiif, sababii inni Gooftaatti maxxanee tureef. Akkasumas anaaf dheekkame Gooftaan karaa keessaniin, jedhee, Akkasumas ati gonkumaa achi hin seentu. Iyyaasuu ilmi Nuuni kan si bira dhaabate sun, inni achitti ni seena; isa jajjabeessi, sababii inni mataan isaa ishee Israaeliif dhaala godhee kennuuf. Akkasumas daaimman dargaggoota hunduu kanneen hara gaarii fi badaa hin beekne, isaan achi ni seenu, akkasumas ani isaaniif ishee nan kenna, akkasumas isaanuu ishee ni dhaalu. Akkasumas isin gara duubatti deebitanii gammoojjii keessa

qubattan, karaa galaana diimaa irra jiru.

Fi isin deebiftan, isin jettan, Nu cubbuu hojjenne fuula Gooftaa Waaqa keenyaa duratti; nu ol baanee ni lolna akkuma waan hunda Gooftaan Waaqni keenya nuuf ajaje sanaatti. Tokkoon tokkoon namaa meeshaalee waraanaa isaa fuudhee, walitti qabamtanii gara tulluutti ol baatan. Gooftaanis akkana naan jedhe, Isaaniin jedhi, isin ol hin baatin yookaan hin loltan, ani isin waliin hin jiru, kanaafuu isin diinota keessan duratti hin caccabtan. Akkasumas isinitti nan dubbadhe, garuu na hin dhageenye, akkasumas dubbii Gooftaa isin cabsitan, akkasumas jabaatanii tulluutti ol baatan. Amoorichi tulluu sana keessa jiraatu sun isin simachuuf gara keessanitti ba'e, akkasumas kanniisa akka hojjetu sana isin ari'e, akkasumas See'iir irraa ka'ee hanga Hormaatti isin madeesse. Akkasumas erga taaitanii bootti fuula Gooftaa Waaqa keenyaa duratti, Gooftaan sagalee keessan hin dhaggeeffanne, yookaan isinitti hin xiyyeeffanne.

Akkasumas isin Kaadesh keessa guyyoota baayee taatan, akkuma guyyoota baayee isin achitti taatan sanaa.

## 2

Akkasumas gara duubatti deebiuudhaan gammoojjii seenne, karaa galaana diimaa, akkuma Gooftaan natti dubbate sanatti, akkasumas tulluu See'iir guyyoota baayee marsinee deemne. Akkasumas Gooftaan natti jedhe, Tulluu kana naannessuu

isinitti haa ga'u, kanaafuu gara Kaabaatti deebi'aa. Akkasumas uummataaf ajaji, jedhee, Isin daangaa obboloota keessanii ilmaan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatan keessa darbitanii deemtu, isaanis isin ni sodaatu, akkasumas isin baay'ee ni of eeggatu. Isaan waliin waraana hin godhina, ani biyya isaanii irraa waan tokko illee, hamma ejjennoo miillaa tokko iyyuu isinii hin kennuutii, sababni isaas ani dhaala godhee ilmaan Esaawuuf tulluu See'iir kenneera. Meetii nyaata isaan irraa bitadhaa fi nyaadhaa, akkasumas bishaan safara meetiin isaan irraa fuudhaatii dhugaa. Gooftaan Waaqni keenya sababii hojii harka keetii hunda keessatti si eebbiseera; akkamitti gammoojjii guddaa fi sodaachisaa sana keessa dabarte yaadadhu. Kunoo, waggaa afurtama Gooftaan Waaqni kee si wajjin ture; waan tokko illee hin hanqanne.

Akkasumas nu darbarree obboleeyyii keenya ilmaan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatan bira, karaa Arabaa kan Ayloonii fi Gesioon Gaabeer irraa dhufuu, fi deebinee karaa gammoojjii Mo'aab darbarree. Gooftaan akkana naan jedhe, Moaabota hin diinoomsinaa, akkasumas isaanitti waraana hin bananaa, ani biyya isaanii keessaa qooda tokko illee isiniif hin kennu, ani Aroeer ilmaan Looxiif akka dhaalaatti kenneera. Ommin-oonni duraan ishii irratti qubatanii turan, saba guddaa fi baayee fi jajjaboo taan, akkuma Anaakiim-ootaa. Isaan Rephaim jedhamanii lakkaaamu, akkuma Anakim, fi Moabites isaan Emim jedhanii waamu. Akkasumas See'iir keessa Hooriitichi yeroo duraa jiraachaa ture, ilmaan Esaawu garuu isaan balleessan, fuula isaanii duraa isaan barbadeessan. Bakka

isaanii qubatan, akkuma Israa'el biyya dhaala isaa kan Gooftaan isaaniif kenne sana godhe. Amma kanaafuu kaaa fi deemaa, sulula Zaret keessas darbadhaa.

Guyyoonni nus Qaadesh Barne'aa kaanee hanga sulula Zareeti ceenutti deemne waggaa soddomii saddeeti turan, hamma dhaloonni loltootaa hundi duuudhaan qubata keessaa dhumanitti, akkuma Gooftaan kakate sanatti. Waaqni isaan. Akkasumas harki Waaqaa isaan irra ture isaan balleessuuf qubata gidduudhaa hanga isaan kukkufanitti.

Fi ta'e yommuu loltoonni hundi du'uudhaan uummata gidduudhaa kuufan, fi dubbate. Gooftaan gara koo, Ati hara daangaawwan ni darbita jedhee dubbate. Moab Aroer, Fi isin gara ilmaan Amoon ni dhihaattu, isaaniif hin diinomsinaa, akkasumas waraanaaf isaanitti hin kaanaa, ani lafa ilmaan Amoon irraa dhaala godhee siif hin kennu, sababii ishee dhaala godhee ilmaan Loox kenneefii. Lafti Refaaim jedhamtee lakkaaamti; dhugumatti ishee irratti Refaaim duraan jiraachaa turaniitii, Amoontonni immoo isaan Zokomiimin jedhanii waamu. Saba guddaa fi baayee kan isin caalaa cimaa, akkuma Enakeim, Gooftaan fuula isaanii duratti isaan balleesse, isaanis bakka isaanii dhaalan fi qubatan, hanga guyyaa kanaa. Akkuma isaan ilmaan Esaawu warra See'iir keessa jiraataniif godhan, haala itti isaan Koraayota fuula isaanii duraa balleessan, isaan dhaalan, fi bakka isaanii qubatan hanga guyyaa kanaa. Akkasumas Ewaayoonni Aseedoot keessa jiraatan hanga Gaazaatti, akkasumas Kaappaadookiyaanonni Kaappaadookiyaa

keessaa ba'an, isaan balleessan, akkasumas bakka isaanii qubatan.

Amma kanaafuu kaaa fi deemaa, sulula Arnoon ceesaa. Kunoo, Sihoon mootii Heshboon Amoorichi fi lafa isaa harka keetti kenneera. Dhaala fudhachuu jalqabi, guyyaa kana isatti waraana bani. Jalqabi kennuuf hollaa kee fi sodaa kee fuula saboota hundaa kanneen samii jala jiran irratti kaa'i; warri maqaa kee dhaga'an ni jeeqamu, akkasumas fuula kee duratti dhukkuba ni qabaatu.

Anis ergamoota gammoojjii Qeedaamoot keessaa gara Siihoon mootii Heshboon jechootaan nagaa jedhee erge. Ani lafa kee keessa nan darba, karaa irra nan deema, gara mirgaatti yookaan bitaatti hin goru. Nyaata meetiidhaan naaf gurgurta, anis nan nyaadha, bishaan meetiidhaanis naaf gurgurta, anis nan dhuga, garuu miilaan qofa nan darba. Akkuma ilmaan Esaawu warri See'iir keessa jiraatan fi Mo'aabonni warri Aro'eer keessa jiraatan natti godhan sana, hamma ani Yordaanos ce'ee gara biyya Gooftaan Waaqni keenya nuuf kennutti. Siihoon mootiin Heshboon akka nu karaa isaa keessaan darbu hin fedhiin, sababii Gooftaan Waaqni keenya hafuura isaa jabeessee fi onnee isaa cimsee ture, akka inni akkuma guyyaa kana harka kee keessatti kennamuuf.

Gooftaan akkana naan jedhe, Ilaa, ani Siihoon mootii Heshboon Amoorichaa fi lafa isaa fuula kee duratti kennuu jalqabeera; lafa isaa dhaaluu jalqabi. Sihoon mootiin Heshboon nutti dhufuuf

bahe, inni mataan isaa fi uummanni isaa hundi waraanaaf gara Jahaz. Gooftaan Waaqni keenya fuula keenya duratti isa nuuf kenne, nus isa, ilmaan isaa fi saba isaa hunda rukutne. Yeroo sanatti magaalaawwan isaa hunda qabanne, magaalaa itti aanuu hunda guutummaatti balleessine, dubartoonni isaanii fi ijoolleen isaanii waliin, nama jiraataa tokko illee hin dhiifne. Malee horii saamne, akkasumas boojuu magaalaawwanii fudhanne Aroeer irraa kan qarqara lolaa Arnoon irra jirtu, magaalaa sulula keessa jirtu, fi hamma tulluu Galaaditti, magaalaan nutti baqatte tokko iyyuu hin turre. Gooftaan Waaqni keenya hunda isaanii harka keenyatti kenne. Garuu gara ilmaan Amoon hin dhufne, gara iddoowwan hunda kanneen lolaa Yaaboq cinaa jiran, fi magaalaawwan biyya gaaraa keessa jiran, akkuma Gooftaan Waaqni keenya nuuf ajaje.

# 3

Akkasumas gara duubatti deebiuudhaan, karaa gara Baashaaniitti ol baane, akkasumas Oog mootiin Baashaan nu simachuuf nutti bahe, inni mataan isaa fi sabni isaa hundi waraanaaf gara Edraayim. Gooftaan natti jedhe, Isa hin sodaatin, sababni isaatiif gara harka keetiitti isa kenneera, fi saba isaa hunda, fi biyya isaa hunda, fi ati isatti ni goota, akkuma Sihoon mootii Amoorota kan Heshboon keessa jiraatu sanatti gootetii. Fi Gooftaan Waaqni keenya isa fi Oogi mootii Baashaan fi saba isaa hunda dabarsee harka keenyatti kenne, fi

nu isa dhoofne, hanga sanyiin isaa tokko iyyuu hin hafneetti.

Yeroo sana magaalaawwan isaa hunda qabanne; magaalaan tokko iyyuu kan isaan irraa hin fudhanne hin turre, magaalaawwan jaatama, naannoo Argoob hunda kan Mootii Oogi Baashaan keessa jiru. Magaalaawwan hundi jajjaboo turan, dallaawwan olaanoo, karrawwanii fi danqaraawwan qabu turan, malee magaalaawwan Fereezotaa kanneen baayee baayee taan sana. Barbadeessine, akkuma Sihon mootii Heshbon goone, fi barbadeessine magaalaa hunda itti aansee, dubartoonni fi ijoollee, Horii loon hunda fi boojuu magaalaawwanii nuuf saamnee turre.

Akkasumas yeroo sana keessa nu biyya lafa sana harka mootota lamaan Amoorota irraa fudhanne, warri gama Yordaanos gamatti laga Arnoon irraa kaasee hanga Hermoonitti turan. Mukkeen Meexxii tulluu Hermoon Saniyoor jedhu, fi Amoorotichi Saniir jedhee isa moggaase, Magaalaawwan Misoor hundi, fi Galaad guutuun, fi Baashaan guutuun hanga Elkhaa fi Edraim, magaalaawwan mootummaa Oogi kan Baashaan keessa turan, Sababii Oog mootiin Baashaan qofa Rafaaiimota keessaa hafe, kunoo sireen isaa siree sibiilaa ture, kunoo kunis magaalaa ilmaan Amoon keessa jira, dheerinni ishee dhundhumaa sagal, bal'inni ishee immoo dhundhumaa afur, dhundhumaa namaa tiin. Biyyaa sana yeroo sanatti Aroer irraa, kan qarqara laga Arnoon bira jiru irraa, fi walakkaa tulluu Gili'aad, fi magaalaawwan isaa Ruubeenii fi Gaaditti kennineerra. Akkasumas hafe Galaad, akkasumas hunda Baashaan

mootummaa Oogi walakkaa gosa Minaasee kenneera, akkasumas hunda naannoo Argoob, hunda Baashaan sana, biyya Refaayim jedhamtee lakkaaamti. Akkasumas Iyaayir ilmi Minaasee naannoo Argoob hunda hanga daangaa Gargaasii fi Makaatiitti fudhate, maqaa isaatiin Baashaan, Taawoot Iyaayiir jedhee isaan moggaase hanga guyyaa har'aatti. Akkasumas Maakiiriif Gili'aad kennee. Anis Ruubeenittii fi Gaaditti Giliiaad jalaa hanga laga Arnoon, gidduu laga sanaa daangaa ta'ee, fi hanga Yaaboqitti kenneera; lagni sun ilmaan Amoonitti daangaa ta'a. Arabaa fi Yordaanos daangaa Mahaanaareet, fi hanga galaana Arabaa, galaana soogiddaa kan Aseedoot jalatti argamu Fasgaa gara ba'a biiftuutti.

Akkasumas ani yeroo sana isinitti ajajee jedheen, Gooftaan Waaqni keessan lafa kana qooda godhee isiniif kenneera; hidhannoo qabadhaatii obboloota keessan ilmaan Israael hunda dura deemaa, namni humna qabu hundi. Malee dubartoonni keessan, ijoolleen keessan, fi horiin keessan—beeka akka horiin baayeen isiniif jiru—magaalaawwan keessan kanneen ani isiniif kenne keessatti haa jiraatan, hanga Gooftaan sun boqochisu Waaqni keessan obboloota keessan akkuma isinii boqochiisa, fi isaan kunniin biyya Gooftaan Waaqni keenya gama Yordaanos isaaniif kennu sana ni dhaalatu, ergasii tokkoon tokkoon keessan gara dhaala isaa kan ani isinii kenne sanatti ni deebitu.

Akkasumas Iyyaasuutti yeroo sana keessatti ajaje, jedhee, Iji keessan waan hunda kan Gooftaan Waaqni keenya mootota lamaan kanneeniif hojjete arganiiru; akkasumas Gooftaan

Waaqni keenya mootummoota hunda kanneen ati achitti ceetu irratti ni hojjeta. Irraa isaanii hin sodaatinaa, sababii Gooftaan Waaqni keenya mataan isaa isinii lolaaf.

Akkasumas ani yeroo sana keessatti Gooftaa kadhaadheen jedhee: Gooftaa Waaqa, ati tajaajilaa keetiif humna kee, fi jabina kee, fi harka kee jabaa, fi irree kee olaanaa agarsiisuu jalqabde; eenyutu Waaqni samii keessa ykn lafa irra jiru kan akkuma ati hojjette fi akkuma humna keetii hojjechuu dandau? Ergan ceheef, lafa gaarii kana kan gama Yordaanos jiru, tulluu gaarii kana fi Anti-libaanoon nan arga.

Gooftaan sababa keessaniif na hin dhaggeeffanne, akkasumas Gooftaan naaniin jedhe, Kana si haa ga'u; dubbii kana dubbachuuf amma hin dabali. Gara fiixee tulluu kan qoodame sanaa ol ba'i, ijuma keetiin gara galaanaa fi Kaabaa fi Kibbaa fi ba'a biiftuutti ol ilaali, ijuma keetiin argi, sababii ati Yordaanos kana hin ceetu. Akkasumas Iyyaasuu ajaji, isa jabeessi, fi isa jajjabeessi, sababii inni fuula saba kanaa dura ni ce'aaf, fi inni lafa ati argite hunda isaaniif dhaala godhee ni kennaaf. Akkasumas nu sulula mana Phegoor biratti argamu keessatti taane.

# 4

Amma yaa Israael, seera fi murtii ani hara akka hojjettan isin barsiisu dhaggeeffadhaa, akka jiraattanii fi baayifamtanii,

seentaniis lafa Gooftaan Waaqni abbootii keessanii isiniif kennu sana dhaaltan. Dubbii ani hara isinitti ajaju kanatti hin dabaltan, akkasumas irraa hin hir'isinaa; ajajawwan Gooftaa Waaqa keenyaa kanneen ani hara isinitti ajaju kana eegaa. Iji keessan waan Gooftaan Waaqni keenya Ba'al Phe'ooritti hojjete hunda arganiiru, sababii namni kam iyyuu Ba'al Phe'oor duukaa deeme hunda, Gooftaan Waaqni keessan isin gidduudhaa isa balleesseera. Isin garuu kanneen Gooftaa Waaqa keessanitti maxxanan, hundi keessan hara ni jiraattu.

Ilaalaa, ani seerawwanii fi murtiwwan isinitti argisiiseera akkuma Gooftaan natti ajaje, akka biyya isin itti seentanii ishee dhaaltan keessatti akkasitti hojjettan. Akkasumas ni eegdu, ni gootan, sababii kun ogummaa keessanii fi hubannaa keessan fuula saboota hundaa duratti, warri dhagayan hunda seerota kana, ni jedhu, Kunoo sabni ogeessa fi beekaan, sabni guddaan kun. Sabni guddaan kam akka isaaf Waaqni isaaniif dhihaatu jiru akkuma Gooftaa Waaqayya keenyaa waan hunda keessatti yeroo isa waammanne? Sabni guddaan kam akka isaaf seerota fi murtiwwan qajeelaan akka seera kana hundaa qabuu, kan ani hara fuula keessan dura dhiheessu?

Ofii keetiif xiyyeeffadhu, fi lubbuu kee baayee eegi, jechoonni ijji kee argan hunda hin dagatin, fi guyyoota jireenyaa keetii hunda onnee kee irraa hin deemanii, fi ilmaan kee fi ilmaan ilmaan kee barsiisi waa'ee guyyaa Kooreeb keessatti fuula Gooftaa Waaqa keenyaa duratti dhaabbattan, guyyaa wal gaayii sana, yeroo inni jedhe Gooftaan gara koo, Uummata koo biratti walitti qabi, akka

isaan dubbii koo dhaga'aniif, kunis akka isaan guyyoota lafa irra jiraatan hunda na sodaachuu baratan, akkasumas ilmaan isaanii barsiisaniif jedhe. Isinis dhiyaattanii tulluu biratti dhaabattan, tulluunis ibiddaan hanga samiitti gubaa ture; dukkanni, duumessi, fi bubbeen ture. Gooftaan ibidda gidduudhaa sagalee jechootaa isiniitti dubbate, isin sagalee sana dhageessan, garuu bifa tokko hin argine, sagalee qofa dhageessan. Fi kakuu isaa kan akka isin hojjettan isin ajaje, dubbii kudhan sana isinitti beeksise, akkasumas gabatee dhagaa lama irratti isaan barreesse.

Akkasumas Gooftaan yeroo sana natti ajaje, akkan seerawwanii fi murtiwwan isin barsiisu, akka isin biyya itti galaa jirtan sana dhaaluuf achitti isaan hojjettan. Fi lubbuu keessan baayee eegaa, sababii guyyaa Gooftaan Kooreeb keessatti tulluu irraa gidduu ibiddaa isin wajjin dubbate sanatti fakkii tokko illee hin arginiif. Seera hin cabsinaa fi mataa keessaniif fakkii soofame, fakkii kamiyyuu kan dhiiraa yookaan dubartii hin hojjetinaa. Fakkeessaa bineensota hundaa kanneen lafa irra jiraatanii, fakkeessaa simbirroo qoochoo hundaa kan samii jalatti barrifatu, Fakkeessaa waan lafa irra looqu hundaa kan lafa irra looqu, fakkeessaa qurxummii hundaa kan bishaanota keessa lafa jalatti jiru. Akkasumas hin ol ilaalin gara samiitti, yommuu argitu aduu fi jia fi urjiiwwan, akkasumas addunyaa samii hunda, karaa badaa geeffamtee isaaniif sagadda, akkasumas isaaniif tajaajilta, kanneen Gooftaan Waaqni kee ramade saboota hunda samii jala jiraniif. Isin garuu Waaqni fudhate, fi isin biyya Gibxi keessaa, ibidda sibiilaa keessaa, Gibxi keessaa

baase, akka isaaf saba dhaala tatan, akkuma guyyaa hardhaa kana.

Gooftaan Waaqni waan isin jettan sana irratti natti aare, akkasumas akka ani Yordaanos kana hin ceenee fi akka ani biyya Gooftaan Waaqni kee dhaala godhee siif kennu sana hin seenne ni kakate. Ani biyya kana keessatti nan du'aatii, Yordaanos kana hin ce'u, isin garuu ni ceetu, biyya gaarii kana ni dhaaltanu. Ofii keessaniif xiyyeeffadhaa, kakuu Gooftaa Waaqa keenyaa kan inni isin wajjin gale hin dagatinaa, seera hin cabsinaa, fi waan Gooftaan Waaqni kee isinitti ajaje hunda keessaa fakkii soofamee bifa hojjetame tokko illee ofii keessaniif hin tolchinaa. Sababii Gooftaan Waaqni kee ibidda waa nyaatu dha, Waaqni hinaaffaa dha.

Yoo garuu ilmaan dhalchitanii fi ilmaan ilmaan keessanii dhalchitanii, biyya sana keessatti yeroo dheeraa turtan, seera cabsitanii fakkii soofame kan waan hundaa fakkaatu hojjettanii fi fuula Gooftaa duratti waan hamaa hojjettan Waaqa keessan dheekkamsaaf kakaasuu isaatiin, ragaa isinii nan ba'a har'a samii fi lafa, akka badiisa baddan lafa irraa, gara ishee isin ceetan Yordaanos achi dhaaluuf; hin jiraattan dheeraa guyyoota ishee irratti, garuu guutumaan guutuutti ni balleeffamtu. Gooftaan saboota hunda keessatti isin bittinneessa, akkasumas lakkoofsa muraasaan saboota hunda keessatti ni dhiifamtu, kanneen Gooftaan achi isin galchu keessatti. Akkasumas achitti waaqota biroo, hojii harka namootaa, muka fi dhagaa tajaajiltu; isaan kun hin argan, hin dhagayan, hin nyaatan, yookaan hin

urgaafan. Achittis Gooftaa Waaqa keessan ni barbaaddu, yommuu garaa kee guutuun, lubbuu kee guutuunis rakkina kee keessatti isa barbaaddutti isa ni argitu. Akkasumas dubbiwwan kunniin hundi guyyoota dhumaa irratti si argatu, akkasumas gara Gooftaa Waaqa keetiitti ni deebita, akkasumas sagalee isaa ni dhageessa. Sababii Gooftaan Waaqni kee Waaqni gara-laafessaa waan taeef, si hin dhiisu, yookaan si hin balleessu, kakuu abbootii kee kan Gooftaan isaaniif kakaase hin dagatuu.

Waaee guyyoota duraanii kanneen si dura turan gaafadhu, guyyaa Waaqni nama lafa irratti uume sanaa jalqabee, fiixee samii tokkoo hanga fiixee samii kaaniitti. Wanni guddaan kun takkaa uumameeraa? Wanti akkasii takkaa dhagahameeraa? Sabni tokko sagalee kana dhageesseeraa? Waaqa jiraataa ibidda keessaa dubbatuu, akkuma ati dhageessitee lubbuun jiraatte, Yoo Waaqni seenuudhaan saba tokko gidduu saba biraa keessaa ofii isaatiif fuudhuuf yaale, yaalii keessatti, fi mallattoowwan keessatti, fi dinqiiwwan keessatti, fi waraana keessatti, fi harka jabaa keessatti, fi irree ol ka'aa keessatti, fi mul'atoota gurguddaa keessatti, akkuma waan hunda Gooftaan Waaqni keenya Gibxi keessatti fuula kee duratti argaa jirtuu hojjete sanaatti? Kanaafuu ati akka Gooftaan Waaqni kee kun Waaqni tae beekta, fi isa malee kan biraa hin jiru. Samii keessaa sagaleen isaa dhagahamaa taee si barsiisuu kee, fi lafa irratti ibidda isaa guddaa sitti agarsiise, fi jecha isaa ibidda gidduudhaa dhageessite.

Sababii inni abbootii kee jaalateef, sanyii isaanii booddee isin

filatee, inni mataan isaa humna isaa guddaa sanaan Gibxi keessaa si baaseera, Saboota gurguddaa fi si caalaa cimoo fuula kee dura barbadeessuuf, si galchuuf fi lafa isaanii akka dhaaltuuf siif kennuuf, akkuma hara qabdu.

Fi hara ni beekta, sammuu kee keessattis ni deebita, akka Gooftaan Waaqni kee kun Waaqni samii olii keessaa fi lafa gadii irraa tauu isaa, fi isa malee kan biraa tokko iyyuu akka hin jirre. Fi ajajawwan isaa fi seerota isaa kanneen ani hara siif ajaju eegadhu, akka siif fi ilmaan kee kan si booda dhufaniif tolu, akka lafa Gooftaan Waaqni kee siif kennu irra guyyoota kee hunda umurii dheeraa jiraattan. Yeroo sana Museen magaalaawwan sadii gama Yordaanos gama ba'a biiftuutiin addaan baase, Namni nama biraa utuu hin beekin ajjeese, kan duraan isa hin jibbine, guyyaa kaleessaa fi guyyaa sadaffaa dura, gara magaalota kanneen keessaa tokkotti baqatee achi jiraachuu dandaa. Bosor gammoojjii keessatti biyya dirree keessatti kan Ruubeen, fi Raamoot Gili'aad keessatti kan Gaadii, fi Gawuloon Baashaan keessatti kan Minaasee.

Kun seera Museen fuula ilmaan Israael duratti kaae dha. Kunniin dhugaa-baatuu, ajajawwanii fi murtiwwan Museen ilmaan Israaeliif dubbate, yeroo isaan biyya Gibxii ba'anitti. Gama gara Yordaanos keessa, sulula keessa, mana Phegoor biratti, biyya Siihoon mootii Amoorota keessa, kan Heshboon keessa jiraachaa ture, kan Musee fi ilmaan Israa'el dha'an, yeroo isaan biyya Gibxi keessaa ba'anitti. Akkasumas isaan biyya isaa dhaalatan, akkasumas biyya Oogi mootii Baashaan, mootota

Amoorota lamaan kanneen gama ba'a Yordaanos, gara ba'a aduutiin turan dhaalatan. Aroer irraa, kan qarqara lolaa Arnon irra jirtu, fi tulluu Sihon irra, kan Hermon tae, Arabaa hunda gama Yordaanos kaaba ba'a aduutiin Aseedoot kan qotame jalatti.

# 5

Museen Israaeloota hunda waamee, akkana jedheen: Yaa Israael, seera fi murtii ani har'a gurra keessan duratti dubbadhu dhaggeeffadhaa; isaan baradhaa; eegdaniis raawwadhaa. Gooftaan Waaqni keessan Kooreeb keessatti kakuu isin wajjin godhe. Gooftaan kakuu kana abbaa keessan wajjin hin goone, garuu isin wajjin, isin hundi kanneen asii hara jiraattan. Gooftaan fuula fuulaan tulluu irratti ibidda keessaa isin wajjin dubbate. Anis yeroo sana Gooftaa fi isin gidduutti dhaabadhe, dubbiiwwan Gooftaa isiniif beeksisuuf, sababii isin fuula ibiddaa sodaattaniif gara tulluuttis hin ol baaneef, jedhee Ani Gooftaa Waaqayyo kee kan biyya Gibxi, mana garbummaa keessaa si baasee dha.

Waaqonni biroo fuula koo dura siif hin jiraatan.

Ofii keetiif fakkii hin tolchitu, yookaan waan samii keessa olii jiru hunda, yookaan waan lafa irra gadii jiru hunda, yookaan waan bishaanota lafa jala jiran keessa jiru hunda fakkeessaa hin tolchitu. Isaaniif hin sagaddu, yookaan isaaniif hin tajaajillin,

sababii ani Gooftaa Waaqayyo Waaqa kee ti, Waaqni hinaaffaa, cubbuu abbootii ijoollee irratti hanga dhaloota sadaffaa fi afuraffaatti deebisu warra na jibban irratti. fi jaalala gara kumaatamaatti hojjetu kanneen na jaalataniif, fi kanneen ajajawwan koo eeganiif. Maqaa Gooftaa Waaqa keetii waan faayidaa hin qabneetti hin fayyadamin, sababni isaas Gooftaan Waaqni kee nama maqaa isaa waan faayidaa hin qabneetti fayyadamu hin qulqulleessuufi.

Guyyaa Sanbataa eegi, ishee qulqulleessuuf, akkuma Gooftaan Waaqni kee si ajajetti. Guyyoota ja'a hojjeta, hojii kee hunda ni hojjetta. Guyyaa torbaaffaa garuu Sanbata Gooftaa Waaqa keetiiti; ati hin hojjettu ishee keessatti hojii hunda ati fi ilmi kee fi intalli kee, garbichi kee fi xombooreen kee, qotiyyoon kee fi horiin kee kan waanjoo baatu, fi horiin kee hundi, fi alagaan jiraataan si biratti jiraatu, akka boqotu garbichi kee, fi xombooreen kee, fi horiin kee kan waanjoo baatu, akkuma ati boqottu. Atis ni yaadatta akka garbichi biyya Gibxi keessatti turte, fi Gooftaan Waaqni kee harka jabaa fi irree ol dheeraa tiin achii si baase, kanaafuu Gooftaan Waaqni kee guyyaa Sanbataa eeguu fi qulqulleessuuf si ajaje. Abbaa keetii fi haadha kee kabaji, akkuma Gooftaan Waaqni kee si ajajetti, akka siif toluuf, fi akka biyya Gooftaan Waaqni kee siif kennu irratti bara dheeraa jiraattuuf. Hin ajjeessitu. Hin sagaagalchuu qabdu. Ati hin hattuu. Ollaa kee irratti ragaa sobaa hin baartu. Niitii ollaa keetii hin hawwitu, mana ollaa keetii hin hawwitu, yookaan lafa qotiisaa isaa, yookaan garbichi isaa, yookaan garbittii isaa, yookaan qotiyyoo isaa, yookaan bineensa ba'aa isaa, yookaan

horii isaa hunda, yookaan waan hunda ollaa keetii qabu.

Dubbii kana Gooftaan waldaa keessan hundatti tulluu irratti ibidda gidduudhaa, dukkana, dukkana, bubbee fi sagalee guddaadhaan dubbate; waan biraa hin dabalanne. Ergasii gabatee dhagaa lama irratti barreessee natti kenne. Fi akkuma isin sagalee gidduu ibiddaa sanaa dhageessaniin, utuu tulluun sun ibiddaan gubaa jiruu, hunduu keessan jechuunis hoggantoota gosootaa keessanii fi marii maanguddoota keessan na bira dhuftan. Fi isin jettan turtan, Kunoo, Gooftaan Waaqni keenya ulfina isaa nutti agarsiise, fi sagalee isaa ibidda keessaa dhageenye. Guyyaa kana keessatti akka Waaqni nama wajjin dubbatee namni sun lubbuun jiraatu argineera. Amma immoo hin duunu, sababni ibiddi guddaan kun nu barbadeessaaf yoo nus sagalee Gooftaa Waaqa keenyaa dhaga'uu itti fufne, ni duuna. Foon eenyutu sagalee Waaqa jiraataa kan gidduu ibiddaa keessaa dubbatu dhaga'ee, akka keenya, lubbuun jiraata? Ati dhihaadhu, waan Gooftaan Waaqni keenya jedhu hunda dhaga'i, atis waan Gooftaan Waaqni keenya sitti dubbatu hunda nutti dubbadhu; nus ni dhageenyaa, ni goona.

Fi Gooftaan sagalee jechootaa keessan kan gara kootti dubbattan dhaga'e, fi Gooftaan naan jedhe, Ani sagalee jechootaa uummata kanaa kan isaan gara keetti dubbatan dhaga'eera; waan isaan dubbatan hunda sirriitti dubbataniiru. Eenyutu kenna akka onneen isaanii keessa isaanii akkana tau, akka na sodaatanii fi ajajawwan koo hunda guyyoota hunda eegan, akka isaaniif fi ilmaan isaaniif bara baraan gaarii tau? Deemaa, jedheef isaaniif,

deebiaa isin gara manneen keessaniitti. Ati garuu as dhaabbadhu na waliin, anis ajajoota, seerawwan fi murtiwwan kanneen ati isaan barsiiftu hunda siif nan dubbadha, isaanis akka biyya ani dhaala godhee isaaniif kennu keessatti akkasitti haa hojjetan. Akkasumas akkaataa Gooftaan Waaqni kee siif ajaje sana hojjechuuf of eeggachuu qabdu; gara mirgaatti yookaan gara bitaatti hin gortinaa. Karaa hunda kan Gooftaan Waaqni kee akka ati keessa deemtu si ajaje sana hordofuu qabda, akka inni si boqochiisu, fi akka siif tolu, fi akka isin lafa dhaaltan irra bara dheeraa jiraattan.

# 6

Kanaanis ajajawwan kanneenii fi seerota kanneenii fi murtiwwan kanneen hundi Gooftaan Waaqni keenya akka isin barsiisuu fi akka isin hojjattan ajaje, biyya isin achi seentanii dhaaltan keessatti akkasuma hojjedhaa. Akka isin Gooftaa Waaqa keessan sodaattaniif, seera isaa hunda fi ajajawwan isaa kanneen ani hara siif kennu eegaa; ati, ilmaan kee, fi ilmaan ilmaan kee guyyoota jireenyaa keetii hunda, akka bara dheeraa jiraattaniif.

Fi dhaga'i yaa Israa'el, fi eegdee hojjedhu, akka siif toluuf fi akka baay'ee baay'attaniif, akkuma Gooftaan Waaqni abbootii keetii dubbate, lafa aannan fi dammi keessaa yaa'u siif kennuuf. Kunniin seeraa fi murtii Gooftaan ilmaan Israaeliif gammoojjii keessatti ajaje, erga isaan biyya Gibxii ba'anii booda.

Dhaggeeffadhu yaa Israael, Gooftaan Waaqni keenya, Gooftaan tokko dha. Gooftaa Waaqa kee sammuu kee guutuun, lubbuu kee guutuun, akkasumas humna kee guutuun jaalladhu. Jechoonni kunneen kanneen ani har'a si ajaju hundi garaa kee keessaa fi lubbuu kee keessa ni jiraatu. Akkasumas ati isaan ilmaan keetiif barsiifta, akkasumas waa'ee isaanii dubbatta yeroo mana keessa teessuu, akkasumas yeroo karaa irra deemuu, akkasumas yeroo ciisuu, akkasumas yeroo kauu. Akkasumas ati isaan harka kee irratti mallattoo godhattee hidhuu qabda, akkasumas fuula ijjii keetii dura hin sochoone tau. Akkasumas isaan michichila manneen keessaniitii fi karrawwan keessanii irratti barreessitu.

Yommuu Gooftaan Waaqni kee gara biyya inni abbootii keetiif, Abrahaamiif, Isaaqqiif, fi Yaaqoobiif kennuuf kakate sanatti si galchu, magaalaawwan gurguddaa fi gaggaarii kanneen ati hin ijaarre siif kennuuf ni taa. Manneen wantoota gaggaarii hundaan guutaman kanneen ati hin guutine, boollawwan qotaman kanneen ati hin qotine, iddoowwan wayinii fi iddoowwan ejersa kanneen ati hin dhaabne, fi erga nyaattee fi guutamtee booda, of eeggadhu akka hin dagannef Gooftaa Waaqa keetii kan biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa si baase sanaa. Gooftaa Waaqa kee sodaadhu, isaaf qofa tajaajili, isaatti maxxani, maqaa isaatiin kakadhu.

Waaqota biroo kanneen saboota naannoo keessan jiran keessaa duukaa hin deeminaa. Sababii Waaqni hinaafaan Gooftaan Waaqni kee si gidduu jiraatu, Gooftaan Waaqni kee dheekkamsa

isaatiin sitti aariidhaan, fuula lafaa irraa si hin barbadeessin.

Gooftaa Waaqa kee hin qortu, akkuma qormaata keessatti isa qorattan sanatti. Eegumsa guutuudhaan ajajawwan Gooftaa Waaqa keetii, dhugaa-baayyiiwwan, fi seerawwan inni si ajaje hunda ni eegda. Fi waan gammachiisuun fi waan gaarii fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti ni goota, akka siif toluuf, fi akka seentee lafa gaarii kan Gooftaan abbootii keessaniif kakate sana dhaaltuuf, Diinota kee hunda fuula kee duraa ari'uuf, akkuma Gooftaan dubbate.

Akkasumas ni taa yommuu ilmi kee boru si gaafatu, jedhee, Maal tau ragaaleen, seerotii fi murtiwwan Gooftaan Waaqni keenya nuuf ajaje kanneen hundi? Akkasumas ilma keetiitti ni jetta, Nu tajaajiltoota Fara'oon biyya Gibxi keessatti turre; Gooftaan garuu harka jabaa fi irree ol ka'aa isaatiin achii nu baase. Gooftaan mallattoowwan fi dinqiiwwan gurguddaa fi hamaa Gibxi keessatti, Fara'oon irratti fi mana isaa keessatti fuula keenya duratti kenne. Innis achii nu baase, biyya kana kan abbootii keenyaaf kennuuf kakate sana nuuf kennuuf. Fi Gooftaan seera kana hunda hojjechuuf, Gooftaa Waaqa keenya sodaachuuf nu ajaje, akka guyyoota keenya hunda nuuf tolu, akkuma hara jiraannu sana akka jiraannuuf. Araarri nuuf ni taa, yoo nu eegnu ajajawwan kana hunda fuula Gooftaa Waaqa keenyaa duratti hojjechuuf, akkuma inni nu ajaje sanatti.

# 7

Yoo garuu Gooftaan Waaqni kee biyya ati achi seentee dhaaltutti si galche, fi saboota gurguddaa fuula kee duraa ari'e, Heetota, Girgaashota, Amoorota, Kana'aanota, Fereezota, Hiiwota fi Yebuusota, saboota torba kanneen baay'ee fi isin caalaa jajjaboo ta'an, Akkasumas Gooftaan Waaqni kee isaan harka kee keessatti ni kenna, atis isaan ni rukutta, badiisa guutuun isaan ni balleessita, isaan wajjin kakuu hin taasiftu, yookaan isaaniif hin laaftu. Yookaan isaan wajjin hin heerumina; intala kee ilma isaatiif hin kennitu, akkasumas intala isaa ilma keetiif hin fudhatin. Sababiin ilma kee narraa deebisee waaqota biraatti isa geessa, innis waaqota biraa ni tajaajila. Gooftaanis dheekkamsaan isinitti aara, si dafee ni balleessa. Garuu akkas isaaniif ni gootu: iddoowwan aarsaa isaanii ni diigdu, utubaawwan isaanii ni cabsitu, bosona qulqulluu isaanii ni murtu, fakkiiwwan soofamoo waaqota isaanii immoo ibiddaan ni gubdu. Sababii ati uummata qulqulluu Gooftaa Waaqa keetiif, fi Gooftaan Waaqni kee si filatee akka ati isaaf uummata qabeenyaa addaa taatu saboota hunda kanneen fuula lafaa irra jiran keessaa.

Sababii isin saboota hunda caalaa baayee taataniif miti, Gooftaan isin filate; Gooftaan isin filate, isin dhugumatti saboota hunda keessaa muraasa taataniitii. Garuu sababii Gooftaan isin jaallatuuf, fi kakuu inni abbootii keessaniif kakate sana eeguuf, Gooftaan harka jabaa isaatiin isin baase, akkasumas Gooftaan mana garbummaa irraa, harka Fara'oon mootii Gibxi jalaa isin fure. Fi ni beekta akka Gooftaan Waaqni kee kun Waaqni, Waaqni amanamaa, inni kakuu fi gara laafina warra isa

jaallatanii fi warra ajajawwan isaa eeganiif hanga dhaloota kumaawwaniitti eegudha. Inni warra isa jibban fuula isaanii duratti deebisee isaan balleessuuf kenna, warra isa jibban hin turus, fuula isaanii duratti isaaniif ni deebisa.

Fi ati ajajawwan, seerawwan, fi murtiwwan kanneen ani hara akka ati hojjettu si ajaju kana ni eegda. Yommuu isin seerota kanneen dhageessitanii eegdanii fi hojjettanitti, Gooftaan Waaqni kee kakuu fi gara laafina abbootii keessaniif kakate sana siif ni eega. Akkasumas si jaallata, si eebbisa, si baayisa, ilmaan garaa keetii ni eebbisa, ija lafa keetii, midhaan kee, daadhii wayinii kee, zayita kee, bushaayee qotiyyoo kee, akkasumas bushaayee hoolaa kee lafa irra ni eebbisa, lafa Gooftaan abbootii keetiif akka siif kennu kakate sanaa irra. Eebbifamaa ati ni taata saboota hunda gidduutti, keessan keessatti dhabaan hin jiraatu, yookaan dhabaan hin jiraatu, fi horii kee keessattis hin jiraatu. Gooftaan Waaqni kee dhukkuba hunda sirraa ni balleessa, akkasumas dhukkuboota Gibxi hamoo kanneen argite hundaa fi kanneen beekte hunda sirra hin kaau, garuu warra si jibban hunda irratti isaan ni kaaa.

Akkasumas boojuu sabootaa hunda kan Gooftaan Waaqni kee siif kennu ni nyaatta. Iji kee isaaniif hin na'u, akkasumas waaqota isaanii hin tajaajiltu, sababiin kiyyoon kun siif ta'aatii.

Yoo garuu yaada kee keessatti, Sabni kun narraa baayee guddaa dha jette, akkamitti isaan barbadeessuu dandeessa? Isaan hin sodaatin; waan Gooftaan Waaqni kee Fara'oonii fi Gibxiiwwan

hundatti hojjete ni yaadatta. Qormaatawwan gurguddoo kan iji kee arge, mallattoowwanii fi dinqiiwwan gurguddoo sun, harka jabaa fi irree ol ka'aa akkuma Gooftaan Waaqni kee si baaseen, akkasuma Gooftaan Waaqni keessan saboota hunda kanneen ati fuula isaanii irraa sodaattutti ni godha. Akkasumas Gooftaan Waaqni kee ganda isaaniitti sonsa ni erga, hamma warri hafanii fi warri si duraa dhokatan barbadaa'anitti. Fuula isaanii duraa hin miidhamtu, sababii Gooftaan Waaqni kee si wajjin jiru, Waaqni guddaa fi jabaa dha. Gooftaan Waaqni kee saboota kana fuula kee duraa xinnoo xinnoon ni barbadeessa; ati dafee isaan balleessuu hin dandeessu, akka lafti onaa hin taanee fi bineensonni bosonaa sitti hin baayanneef. Gooftaan Waaqni kee isaan dabarsee harka keetti ni kenna, fi ati balleessuu guddaadhaan isaan ni balleessita, hamma guutumaan guutuutti isaan balleessitutti. Inni mootota isaanii harka keessanitti ni kenna, isin immoo maqaa isaanii bakka sana irraa ni balleessitu; namni tokko iyyuu fuula kee dura hin dhaabbatu, hamma ati guutummaatti isaan balleessitutti.

Fakkiiwwan soofaman Waaqota isaanii ibiddaan gubdu, meetii hin hawwitu, yookaan warqee isaanii irraa ofii keetiif hin fudhatu, akka ati karaa isaatiin hin gufanne, sababiin isaas jibbamaa Gooftaa Waaqayyo keetii ti. Akkasumas waan jibbisiisaa mana kee keessatti hin galchitu, akkuma waan kanaa waan abaaramaa ni taata. Waan jibbisiisaa guutuudhaan ni jibbita, akkasumas waan jibbisiisaa ni xireessita, sababiin isaas waan abaaramaa dha.

# 8

Ajajawwan hunda kanneen ani hara isinitti ajaju, akka jiraattanii fi baayifamtanii fi seentanii lafa abbootiin keessan Gooftaa Waaqayyo Waaqa keessan irraa kakuudhaan argatan dhaaltan, eegaa hojjedhaa. Fi karaa hunda kan Gooftaan Waaqni kee gammoojjii keessatti si qajeelche ni yaadatta, inni akka si gad-deebisuu fi si qoruuf, fi wanti onnee kee keessa jiru akka beekamu, ati ajajawwan isaa ni eegdaa moo hin eegdu beekuuf. Inni si rakkise, si beelessee, mannaa kan abbootiin kee hin beekan sana si soore, akka sitti himu, namni buddeena qofaan osoo hin ta'in, dubbii afaan Waaqaa keessaa ba'u hundaan akka jiraatu. Uffanni kee sirraa hin moofne, kopheen kee sirraa hin moofne, miilli kee hin jabaate, kunoo waggaa afurtama.

Atis onnee keetiin ni beekta, akka namni tokko akkamitti ilma isaa adabu, akkasuma Gooftaan Waaqni kee si adaba. Atis ajajawwan Gooftaa Waaqa keetii eegdee karaa isaa irra deemuu fi isa sodaachuu qabda.

Gooftaan Waaqni kee biyya gaarii fi balaa, biyya laga bishaanii, madda tuujubaa dirreewwanii fi tulluuwwan keessaa burqu sitti galcha. Lafa qamadii fi garbuu, muka wayinii, muka harbuu, roomaanii, lafa muka ejersaa zayitaa fi damma, Biyya ati ishee irratti hiyyummaa malee buddeena kee nyaattu, fi ishee irratti waan tokko hin dhabdu, biyya dhagaawwan ishee sibiila taan, fi tulluuwwan ishee keessaa naasii qottu.

Ni nyaatta, ni quuftas, Gooftaa Waaqa kee immoo lafa gaarii inni siif kenne sana irratti ni eebbifta. Ofii keetiif xiyyeeffadhu; Gooftaa Waaqa kee hin dagatin; ajajawwan isaa, murtiwwan isaatii fi seerawwan isaa kanneen ani hara sitti ajaju hin eeguu keessaa of eeggadhu. Nyaatee quufee, manneen gaggaarii ijaaree fi isaan keessa jiraattee, fi yeroo loowwan keetii fi hoolonni kee siif baayatan, meetii fi warqeen siif baayatan, fi wanni hundinuu kan siif tau siif baayate, Qalbii kee keessatti ol-kaafamtee, Gooftaa Waaqa kee kan biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa si baase sana ni dagatta. Kan karaa gammoojjii guddaa fi sodaachisaa sana si geesse, bakka bofti ciniinaa, torbanii fi dheebuu jiru, bakka bishaan hin turre, kan dhagaa qarqara qara qabu keessaa burqaa bishaanii siif baase, Kan gammoojjii keessatti mana si soore, kan ati hin beekne, fi abbootiin kee hin beekan, akka si gad-deebisu, si qoru, fi guyyoota kee dhumaatti waan gaariif si godhu. Garaa kee keessatti hin jettiin, Humni koo fi aangoon harka kootii humna guddaa kana naaf hojjete. Akkasumas Gooftaa Waaqa kee ni yaadatta, sababii inni mataan isaa jabina siif kennu kan humna hojjechuuf, akkasumas akka inni kakuu isaa kan Gooftaan abbootii keetiif kakaase sana dhaabuf, akkuma haraa kanaa.

Yoo dagatamtee Gooftaa Waaqa kee dagatte, waaqota biroo duukaa deemte, isaaniif tajaajilte, akkasumas isaaniif sagadde, ani hara samii fi lafa isinitti dhugaa nan ba'a, sababii badiidhaan ni baddu. Akkuma saboota hafan hunda kanneen Gooftaan Waaqni fuula keessan dura balleessu, akkasuma ni badditu, sababii isin sagalee Gooftaa Waaqa keessanii hin

dhageenyeef.

# 9

Dhaggeeffadhu Israael, ati hara Yordaanos ceeta saboota gurguddaa fi isin caalaa jajjaboo taan dhaaluuf seenuuf, magaalaawwan gurguddaa fi hanga samiitti dallaa qaban, Saba guddaa fi baayee fi dheeraa, ilmaan Anaaq kanneen ati beektu, fi ati dhageesseerta, eenyutu fuula ilmaan Anaaq dura dhaabata? Atis hara ni beekta, Gooftaan Waaqni kee kun fuula kee dura ni deema; inni ibidda waa fixu dha; inni isaan ni balleessa, akkasumas isaan fuula kee duraa ni deebisa, akkasumas dafee isaan ni balleessa, akkuma Gooftaan sitti hime. Yeroo Gooftaan Waaqni kee saboota kanneen fuula kee duraa balleessu, garaa kee keessatti, Sababii qajeelummaa kootiif Gooftaan biyya gaarii kana akkan dhaaluf na galche jettee hin jennu. Sababni ati biyya isaanii dhaaluuf itti seentu qajeelummaa keetii yookaan qulqullummaa onnee keetii miti, garuu sababni inni sababa cubbuu saboota kanneenii ti; Gooftaan fuula kee duraa isaan ni balleessa, akkasumas kakuu inni abbootii keenya Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kakate sana ni dhaaba.

Atis hara akka Gooftaan Waaqni kee biyya gaarii kana siif kennuun isaa sababii qajeelummaa keetii miti ni beekta, sababiin isaas ati saba mata jabeessa taateef. Yaadadhu, hin dagatin hammuma ati Gooftaa Waaqa kee gammoojjii keessatti

aarsite, guyyaa isin Gibxi keessaa baatan irraa jalqabdanii hanga iddoo kana geessan, Gooftaaf ajajamuu didaa itti fuftan.

Akkasumas Horeb keessatti isin Gooftaa dheekkamsiiftan, akkasumas Gooftaan isinitti aaree isin balleessuuf ka'e. Yeroo ani gara tulluutti ol ba'ee gabatee dhagaa, gabatee kakuu kan Gooftaan isin waliin godhe sana fudhachuuf deemetti, ani tulluu sana irra guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama ture; buddeena hin nyaanne, bishaan illee hin dhugne. Fi Gooftaan gabateewwan dhagaa lamaan kanneen quba Waaqaatiin barreeffaman natti kenne, fi dubbiwwan hundi kanneen Gooftaan guyyaa waldaa keessa tulluu irratti isiniitti dubbate isaanii irra barreeffamanii turan. Guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa booda, Gooftaan gabateewwan dhagaa lamaan, gabateewwan kakuu, naaf kenne. Gooftaan akkana naan jedhe, Kai, saffisaan asii gadi bui, sababii sabni kee kan ati biyya Gibxii baaftee fidde sun seera cabsee hojjateef. Isaan saffisaan karaa ani isaaniif ajaje irraa garagalaniiru, akkasumas ofii isaaniitiif fakkii baqfame tolchan.

Gooftaanis akkana naan jedhe, Ani si wajjin al tokko fi lama dubbadheera, Ani uummata kana argera; kunoo inni uummata morma-jabeessa taa. Amma immoo akkan isaan balleessu na hayyami, anis maqaa isaanii samii jalaa nan haqaa, akkasumas si saba guddaa, jabaa fi kana caalaa nan godha. Anis deebiee tulluu irraa gadi bue; tulluun immoo ibiddaan hanga samiitti gubaa ture; gabateewwan dhugaa barruu lamaan immoo harka koo lamaanitti turan. Akkasumas akka isin fuula Gooftaa Waaqa

keessanii duratti cubbuu hojjattan, akkasumas akka isin ofii keessaniif fakkii baqfame tolchitan, akkasumas akka isin karaa Gooftaan akka isin hojjettan isin ajaje irraa gortaniif argee, Fi gabateewwan lamaan qabee, harkawwan koo lamaan irraa isaan darbadhe, fuula keessan durattis caccabse. Akkasumas ani kadhee fuula Gooftaa dura yeroo lammaffaa akkuma yeroo jalqabaatti guyyoota afurtama fi halkan afurtama, buddeena hin nyaanne fi bishaan hin dhugne, waaee cubbuu keessan hunda kan isin cubbuu hojjattan, waan hamaa fuula Gooftaa Waaqaa dura hojjechuudhaan isa aariifachiisuuf. Anis sababii dheekkamsaa fi aariitiif nan sodaadhe, sababiin Gooftaan isinitti kakaafamee isin balleessuuf tureetii, fi Gooftaan yeroo kanatti na dhaga'e. Akkasumas Aroon irratti dheekkamee isa balleessuuf, anis waaee Aroon yeroo sana keessatti kadhadhe. Cubbuu keessan kan isin hojjattan, jabbii sana fuudhee ibidda keessatti guben, caccabsee baayee daakee hanga qallaa tautti, akkasumas awwaara fakkaate, awwaara sanas gara lolaa tulluu irraa buutti darbadhe.

Akkasumas gubuu keessatti, akkasumas qormaata keessatti, akkasumas awwaala hawwii keessatti Gooftaa kakaasan turtan. Akkasumas yeroo Gooftaan Qaadesh Barnee keessaa isin erge, Ol ba'aatii biyya ani isiniif kennu dhaaladhaa jechuun, isin ajajaa dubbii Gooftaa Waaqa keessanii diddan, isaaf hin amanne, fi sagalee isaa hin dhageeffanne. Ajajamuu diddan Gooftaatti guyyaa isinitti beekame sana irraa kaasee turtan. Anis Gooftaa fuula duratti guyyoota afurtamaa fi halkan afurtama nan kadhadhe, akkuman kadhadhe sana, Gooftaan isin

balleessuuf waan jedheefi. Anis gara Waaqaatti kadheen jedhe, Yaa Gooftaa, mootii waaqotaa, saba kee fi qooda kee kan ati furte hin balleessin; kanneen ati humna kee guddaa, harka kee jabaa fi irree kee ol ka'aa sanaan biyya Gibxii keessaa baafte sana hin balleessin. Abrahaam, Yisihaaq fi Yaaqoob tajaajiltoota kee yaadadhu, kanneen ati ofiin kee isaaniif kakatteef. Jabina saba kanaa, hojii Waaqa hin sodaanne isaanii, fi cubbuuwwan isaanii hin ilaali. Warri biyya ati achii nu baaftee keessa jiraatan akkas hin jedhin: Gooftaan waan biyya isaaniif waadaa gale sanatti isaan galchuu hin dandeenyeef, akkasumas waan isaan jibbeefi, gammoojjii keessatti isaan ajjeesuuf baase. Fi isaan saba kee fi qooda dhaala kee ti, kanneen ati biyya Gibxi keessaa humna kee guddaa sanaan, harka kee jabaa sanaan, fi irree kee ol ka'aa sanaan baaftee fidde.

# 10

Yeroo sana keessa Gooftaan natti jedhe, Gabatee dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaa ofii keetiif qixxeessi, gara koo gara tulluu sanaa ol ba'i, taabota muka ofii keetiif tolchi. Akkasumas gabatee irratti jecha kan gabatee jalqabaa keessa ture kan ati cabsite sana barreessita, akkasumas isaan taabota keessatti kaa'ita. Anis sanduuqa muka hin tortorree irraa nan tolche, gabateewwan dhagaa akka kanneen jalqabaa nan qoode, gara tulluuttis ol nan bahe, gabateewwan lamaanis harka koo irra turan. Innis gabateewwan irratti barreeffama jalqabaa sana akka barreesse jechoonni kudhan, kanneen Gooftaan tulluu

irratti ibidda gidduudhaa isin wajjin dubbate, fi Gooftaan gabateewwan sana natti kenne. Anis deebiee tulluu irraa gad bue, gabateewwan sanas sanduuqa ani tolche keessa nan kaae, isaanis akkuma Gooftaan natti ajaje sana achuma turan. Ilmaan Israael Beerooti ilmaan Yaakiim Misadaaii irraa kaan, achitti Aroon due, achittis awwaalame, Eleaazaar ilmi isaa immoo iddoo isaa buu'ee luba tajaajile. Achii irraa ka'anii gara Gadgaad deeman, akkasumas Gadgaad irraa gara Etebathaa, biyya lageewwan bishaanii qabdu.

Yeroo sana keessa Gooftaan gosa Lewwii addaan baase, taabota kakuu Gooftaa baachuuf, fuula Gooftaa dura dhaabachuuf, tajaajiluu fi maqaa isaatiin kadhachuuf hanga guyyaa kanaa. Sababii kanaaf Lewwonni obboloota isaanii gidduutti qooda fi dhaala hin qaban; Gooftaan mataan isaa dhaala isaanii ti, akkuma isaanitti hime. Anis tulluu sana irra guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama nan dhaabadhe. Gooftaanis na dhaga'e, yeroo sana keessattis Gooftaan isin balleessuu hin barbaanne. Fi Gooftaan naan jedhe, Deemi, saba kana dura kaiitii deemi, isaanis haa galanii biyya ani abbootii isaaniitiif kennuuf kakadhe sana haa dhaalan.

Ammas amma, yaa Israael, Gooftaan Waaqni kee maal si irraa gaafata? Gooftaa Waaqni kee sodaachuu, karaa isaa hunda irra deemuu, isa jaalachuu, fi Gooftaa Waaqni kee onnee kee guutuun fi lubbuu kee guutuun tajaajiluu malee homaa miti. Ajajawwan Gooftaa Waaqa keetii fi seerota isaa kanneen ani hara si ajaju hunda eegi, akka siif toluuf. Ilaali, samiin, samiin

samii, laftii fi wanti ishii keessa jiru hundi kan Gooftaa Waaqa keetii ti. Garuu Gooftaan abbootii keessan jaalachuuf filate, fi sanyii isaanii booda isaan, isin, saboota hunda keessaa akkuma guyyaa kanaa filate. Akkasumas isin dhagna qabdu jabeessuu garaa keessanii, akkasumas morma keessan hin jabeessitan. Gooftaan Waaqni keessan kun Waaqa waaqotaa fi Gooftaa gooftoota, Waaqa guddaa, cimaa fi sodaachisaa dha; inni fuula namaatiif hin looguu, yookaan kennaa hin fudhatu. murtii alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef fi haadha hiyyeessaaf ni kennu, akkasumas alagaa ni jaallata, buddeenaa fi uffata isaaf kennuuf. Akkasumas alagaa jaallachuu qabdu, isin mataan keessan biyya Gibxi keessatti alagootan turtan.

Gooftaa Waaqa kee sodaadhu, isaaf tajaajiladhu, isatti maxxani, maqaa isaatiinis kakadhu. Kuni boonfaa kee, fi kuni Waaqa kee, inni wantoota gurguddaa fi ulfina qabeeyyii kanneen keessatti siif hojjete, kanneen iji kee arge. Abbootiin kee lubbuu torbaatamaan gara Gibxi bu'an, amma garuu Gooftaan Waaqni kee akka urjiiwwan samii baay'inaan si godheera.

# 11

Gooftaa Waaqa kee ni jaallatta, eegumsa isaa, seera isaa, ajaja isaa, fi murtii isaa hunda guyyoota hunda ni eegda. Fi isin hara ni beektu, ijoolleen keessan kanneen adabbii Gooftaa Waaqa keetii hin beeknee fi hin argine, fi guddina isaa, fi harka isaa jabaa, fi irree isaa olaanaa hin beekne akka hin taane. fi

mallattoolee isaa, fi dinqiiwwan isaa kanneen inni Gibxi keessatti, Fara'oon mootii Gibxiitti fi biyya isaa hundatti hojjete, Fi waan inni humna Gibxootaatti hojjete hunda, gaariiwwan isaanii, fardeen isaanii, fi humna isaanii irratti hojjete; akkamitti bishaan Galaana Diimaa fuula isaanii irratti lolchise yeroo isaan dugda keessan irraa isin ari'anitti, fi akkamitti Gooftaan hanga guyyaa haraatti isaan balleesse, fi waan inni gammoojjii keessatti nuuf godhe hunda hanga isin gara iddoo kanaatti dhuftan, Fi waan inni Daataan fi Abiiroon ilmaan Eliiaab ilma Ruubeen godheef hunda, kanneen lafti afaan ishee banattee liqimsite isaan, manneen isaanii, dunkaanota isaanii, fi qabeenya isaanii hunda kan isaan waliin qabu, gidduu Israaeelootaa hundaa keessatti. Sababii iji keessan hojii Gooftaa guddaa hunda kanneen inni hara isinitti hojjete arganiiru.

Ajajawwan isaa hunda kanneen ani hara siif kennu eegaa, akka jiraattaniif, akka baayattaniif, fi akka biyya isin Yordaanos ceetan sana seentanii dhaaltan. Akka isin lafa irra dheeraa jiraattaniif, kan Gooftaan abbootii keessaniif fi sanyii isaanii wajjin isaaniif kennuuf kakate, lafa aannan fi damma yaau. Biyyi ati achitti seentee dhaaltuuf deemtu sun, biyya Gibxi kan isin achii baatan sana fakkaatti miti; yeroo sanyii facaasan miila isaaniitiin bishaan obaasan, akka iddoo biqiltuu cuuphaa ti. Biyyiin garuu kan ati achi seentu ishee dhaala argachuuf biyyii gaaraa fi dirree yoo taate, rooba samii irraa bishaan dhugdi. Lafa Gooftaan Waaqni kee yeroo hunda to'atu, ijaawwan Gooftaa Waaqni kee jalqaba waggaa irraa hanga xumura waggaatti ishee irratti jiru.

Yoo garuu dhaggeeffannaan ajajawwan hunda kanneen ani hara siif ajaju dhageessan, Gooftaa Waaqa kee jaalachuuf, fi onnee kee guutuun, fi lubbuu kee guutuun isa tajaajiluu, Inni rooba biyya keetiif yeroo isaatiin, rooba jalqabaa fi rooba dhuma ni kenna, ati immoo midhaan kee, daadhii wayinii kee, fi zayita kee ni galchita. dheedaa horii keetiif diruu qonnaa kee keessatti ni kenna, atis ni nyaatta, ni quuftas, Ofii keessaniif xiyyeeffadhaa, onneen keessan akka hin gabbifamne, fi isin akka hin cabsine, fi waaqota biroo akka hin tajaajille, fi isaaniif akka hin saganne. Gooftaan dheekkamee aarii isaatiin isinitti dheekkamee samii ni cufa, roobni hin tau, laftis ija ishee hin kennitu, fi isin saffisaan lafa gaarii Gooftaan isinii kenne irraa ni baddu.

Jechoonni kunniin onnee keessanii fi lubbuu keessanitti darbachuu qabu, akkasumas isaan mallattoo godhattanii harka keessan irratti hidhachuu qabu, fuula ijjii keessan durattis hin raafamne tau. Akkasumas isin ijoollee keessan wantoota kana barsiiftu, yeroo mana keessatti teessuu, yeroo karaa irra deemuu, yeroo rafuu fi yeroo kauu keessanitti isaan wajjin akka dubbatan. Akkasumas isaan buusaa manneen keessanii fi karrawwan keessanii irratti barreessitu. Akka isin dheeraa jiraattan, fi guyyoonni ilmaan keessanii lafa irra jiraatan, kan Gooftaan abbootii keessaniif kennuuf isaaniif kakate, akkuma guyyoonni samii lafa irra jiran. Yoo dhaggeeffannaan ajajawwan kanneen hunda kan ani hara siif ajaju hojjechuu dhageessan, Gooftaa Waaqa keenya jaalachuuf, karaalee isaa hunda keessa deemuu fi isaatti maxxanuuf, ni taa. Gooftaan saboota kana

hunda fuula keessan duraa ni baasa, fi isin saboota gurguddaa fi jajjaboo isin caalaa ni dhaaltanu. Bakki hundi miilli keessan irra ejjetu kan keessan ni taa, gammoojjii fi Antilibaanoos irraa, laga Eufraaxees laga gurraachaa irraa ka'ee hamma galaana dhiha jiru ga'utti daangaan keessan ni taa. Namni tokko illee fuula keessan dura hin dhaabatu, fi Gooftaan Waaqni keessan sodaa keessanii fi hollannaa keessan fuula lafa hundaa kan isin irra ejjettan irratti ni kaaa, akkuma inni isinitti dubbate sanatti.

Kunoo, ani hara fuula keessan dura eebba fi abaarsa nan kenna, Eebba, yoo ajajawwan Gooftaa Waaqa keessanii kanneen ani har'a isinii ajaju dhageessan, Fi abaarsaa, yoo ajajawwan Gooftaa Waaqa keessanii kanneen ani hara isiniif ajaju hin dhageenye, fi karaa ani isiniif ajaje irraa gowwoomfamtanii, deemtanii waaqota biroo kanneen isin hin beekne tajaajiltan. Yommuu Gooftaan Waaqni kee gara biyya ati achiin ceetu sana si galchu, biyya sana dhaaluuf, eebba Tulluu Gariiziin irratti, abaarsa immoo Tulluu Eebaal irratti ni kennita. Mitii kunoo kunniin gama Yordaanos, duuba karaa lixa aduu keessa biyya Kana'aan, kan jiraatu irra lixa hordofaa Golgol, dhiyoo mukkaa qilxuu ol dheeraa sanaa? Isin dhugumatti Yordaanos ceesaa jirtu, seentanii biyya Gooftaan Waaqni keenya dhaala keessatti guyyoota hundaa isinii kennu sana dhaaluuf, fi ishee keessa ni jiraattu.

Akkasumas ajajawwan isaa hunda hojjechuuf ni eegdu, fi murtiwwan kanneen ani hara fuula keessan dura kennu hunda ni eegdu.

# 12

Akkasumas kanneen ajajawwanii fi murtiwwan, kanneen isin eegdu hojjechuuf biyya keessatti, kan Gooftaan Waaqni abbootii keessanii dhaala godhee isinii kennu keessatti, guyyoota hunda kanneen isin lafa irra jiraattan. Badiisaan bakkeewwan hunda kanneen isaan achi waaqota isaanii tajaajilan, kanneen isin isaan dhaaltanu, tulluuwwan olgudduuwwan irra, gaarran irra, fi muka gobbuu jala jiran hunda guutumaan guutuutti barbadeessaa. Fi aarsaa-manoota isaanii ni barbadeessitu, utubaawwan isaanii ni cabsitu, bosona qulqulluu isaanii ni murtu, fakkiiwwan soofamoo waaqota isaanii ibiddaan ni gubdu, akkasumas maqaa isaanii iddoo sana irraa ni balleessitu. Akkas Gooftaa Waaqa keessaniif hin gootan. Garuu gara bakka Gooftaan Waaqni kee magaalaawwan keessan keessaa tokko keessatti maqaa isaa achitti moggaasuuf fi waamatamuuf filatu sanatti barbaaddattanii dhuftu. Akkasumas isin achi aarsaa gubamu keessan, aarsaa keessan, mataa keessan, kadhannaa keessan, fedhii keessan, waliigaltee keessan, hangafa sangaa keessanii fi hoolaa keessan ni fiddu. Fi achitti fuula Gooftaa Waaqa keessanii duratti ni nyaattu, waan harka keessan itti kaastan hunda irratti ni gammaddu, isinii fi maatiin keessan, akkuma Gooftaan Waaqni kee si eebbise sanaatti.

Waan nuyi asitti hara hojjennu hunda hin godhattan, tokkoon tokkoon namaa waan fuula isaa duratti isa gammachisu godha. Hin dhuftaniitii hanga ammaatti gara boqonnaa sanaatti, fi gara

dhaala Gooftaan Waaqni keenya isiniif kennu sanaatti. Akkasumas isin Yordaanos ni ceetu, biyya Gooftaan Waaqni keenya dhaala godhee isinii kennu irra ni jiraattu, innis diinota keessan naannoo isin marsan hunda irraa isin ni boqochiisa, nagaan ni jiraattu. Iddoon Gooftaan Waaqni keessan maqaa isaa achitti waamameef filatuuf ni taa; achitti waan ani hara isinitti ajaju hunda ni fiddu: gubaamuuwwan keessan, aarsaawwan keessan, kudhan keessaa tokko keessan, mataa ija hojii harka keessanii, fi kennaa keessan filatamaa hunda, waan isin Gooftaa Waaqni keessaniif wareegdan hunda. Akkasumas isin ni gammaddu fuula Gooftaa Waaqa keessan duratti, isin akkasumas ilmaan keessan, akkasumas intallan keessan, akkasumas tajaajiltoota keessan, akkasumas xomboreewwan keessan, akkasumas Lewwicha karrawwan keessan irra jiru, sababii isaaf qoodni yookaan hireen isin waliin hin jiruuf. Ofii keetiif xiyyeeffadhu, aarsaa gubamu kee bakka hundatti argitu keessatti hin dhiheessitu. Garuu gara bakka Gooftaan Waaqni kee filatutti, kan inni gosa kee keessaa tokko keessatti filatutti, achitti aarsaa gubamu keessan ol baaftu, fi achitti waan ani hara si ajaju hunda ni goota. Garuu hawwii kee hundaan aarsaa godhii foon nyaadhu, akkuma eebba Gooftaa Waaqayyo keetii kan inni magaalaa kee hundatti siif kenneen sanaatti; namni xuraaaan fi namni qulqulluun walumaan isa nyaachuu dandau, akkuma kuruphee yookaan borofaa. Garuu dhiiga hin nyaattan; lafa irratti akka bishaaniitti dhangalaasaa.

Magaalaawwan kee keessatti kudhan keessaa tokko midhaan keetii, daadhii wayinii keetii, fi zayita keetii, hangafoota loon

keetii fi hoolota keetii, kadhannaa kee hunda kanneen kadhatte, walii galteewwan keessan, fi mataa ija harka keetii nyaachuu hin dandeessu. Garuu fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti nyaatta isa bakka keessa, kan Gooftaan Waaqni kee isaaf filatu, ati fi ilmi kee fi intalli kee, garbichi kee fi xomboreen kee, fi alagaan kan magaalaawwan keessan keessa jiru, fi ni gammadda fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti waan hunda irratti, kan yoo harka kee dhiheessitu.

Ofii keetiif xiyyeeffadhu; Lewwicha hin dhiisin yeroo ati lafa irra jiraattu hunda.

Yoo garuu Gooftaan Waaqni kee daangaa kee balise, akkuma sitti dubbate sana, atis ni jetta, Ani foon nan nyaadha, yoo lubbuun kee foon nyaachuuf hawwite, hawwii lubbuu keetii hundaan foon nyaadhu. Yoo garuu iddoon Gooftaan Waaqni kee maqaa isaa achi waamamamuuf filatuuf si irraa fagoo tae, fi qalatta irraa sangootaa keetii fi irraa hoolotaa kee kanneen Waaqni siif kennuuf, akkuma ani si ajaje sanaatti, fi nyaatta magaalaawwan kee keessatti akka hawwii lubbuu keetiitti. Akkuma kuruphee fi borofni nyaataman, akkasuma isa nyaadhaa; namni xuraaaan gidduu kee jiruu fi namni qulqulluu haaluma walfakkaataan haa nyaatan. Dhiiga nyaachuuf jabaatee of eeggadhu, sababiin dhiigni lubbuu isaa ti, lubbuun foon waliin hin nyaatamu. Hin nyaattan; lafa irra dhangalaaftu isa akka bishaanii. Ati isa hin nyaatin, akka siif gaarii tau fi ilmaan kee kan si booda jiraniif, yoo ati waan gaarii fi waan fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti gammachisaa tae hojjette.

Malee wantoota qulqulluu kee yoo sitti taan, fi kadhannaa kee fudhattee gara iddoo Gooftaan Waaqni kee maqaan isaa achitti waamamuuf filatutti ni dhufta. Atis aarsaa kee gubamu ni goota; foon isaa iddoo aarsaa Gooftaa Waaqa keetii irratti ni dhiheessita; dhiiga aarsaa keetii garuu buuura iddoo aarsaa Gooftaa Waaqa keetii irratti ni dhangalaasta; foon isaa immoo ni nyaatta. Eegi, dhaggeeffadhu, dubbii kana hunda kan ani si ajaju raawwadhu, akka siif fi ijoollee keetiif bara baraan tolu, yoo waan Gooftaa Waaqa kee fuula duratti gammachisuu fi gaarii tae goote.

Yoo garuu Gooftaan Waaqni kee saboota kanneen ati biyya isaanii dhaaluuf achi seentu fuula kee duraa barbadeesse, fi ati ishee dhaaltee biyya isaanii keessa jiraatte, Ofii keetiif xiyyeeffadhu; erga isaan fuula kee duraa barbadaa'anii booda, isaan hordofuuf barbaaddee hin qoratin, jettee, Saboonni kunniin waaqota isaaniitiif akkamitti hojjetu? Anis akkasuman nan hojjedha. Ati akkanatti Waaqa keetiif hin gootu, waan jibbisiisaa Gooftaa kan inni jibbe isaan waaqota isaaniitiif godhaniiru, sababii ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii ibidda keessatti waaqota isaaniitiif gubaniiru.

# 13

Jecha hundaa kan ani hara isinitti ajaju kana eeguudhaan hojjedhaa, waan tokko illee itti hin dabalinaa, yookaan irraa hin hir'isinaa.

Yoo garuu raajiin yookaan abjuutaan tokko gidduu keetti kaee, mallattoo yookaan dinqii siif kenne, Yoo mallattoon yookaan dinqiin inni sitti dubbate sun dhufe, Kottaa waaqota biroo kanneen hin beekne tajaajillu jedhee, Dubbii raajii sanaa yookaan kan abjuu sana abjuutuu hin dhageeffatinaa, sababiin isaa Gooftaan Waaqni keessan akka beekuuf isin qorata, isin Waaqa keessan onnee keessan guutuun fi lubbuu keessan guutuun jaallattanii. Gooftaa Waaqa keessan duukaa bu'aa, isaaf sodaadhaa, sagalee isaa dhaggeeffadhaa, fi isaatti maxxanaa. Akkasumas raajichi sun yookaan namni abjuu abjootaa sun ni du'a, dubbateeraatii si gowwoomsuuf Gooftaa Waaqa kee irraa, kan biyya Gibxi irraa si baasee, kan garbummaa irraa si fure, si ari'uuf karaa irraa, kan Gooftaan Waaqa kee akka ati keessa ishee deemtu si ajaje, akkasumas hamaa keessan gidduudhaa ni balleessitu.

Yoo garuu obboleessi kee kan abbaa kee irraa yookaan haadha kee irraa, yookaan ilmi kee, yookaan intalli kee, yookaan niitiin kee kan maraa kee keessa jirtu, yookaan michuu lubbuu kee walqixu si kakaasu dhoksaan, Kottaa haa deemnu waaqota biroo haa tajaajillu, kanneen ati fi abbootiin kee hin beekne jedhee, Waaqota saboota naannoo keessan jiran irraa, kanneen sitti dhiyaatan yookaan kanneen si irraa fagoo jiran irraa, moggaa lafaa tokko irraa hanga moggaa lafaa biraatti, Isa waliin hin walii galtu, fi isa hin dhageeffatin, fi iji kee isa irratti hin naasu, isa irratti hin hawwitu, yookaan isa hin dhokfatin. Beeksisaa ni beeksifta waaee isaa, fi harki kee jalqabatti isa irra ni taa isa ajjeesuuf, fi harki saba hundaa dhumatti ni taa.

Akkasumas dhagaadhaan isa ni dhagaa darbatu, akkasumas ni du'a, sababii inni Gooftaa Waaqa kee, kan biyya Gibxi keessaa, mana garbummaa keessaa si baase sana irraa si garagalchuuf barbaadeef. Akkasumas Israael hundi dhageenyaan ni sodaata, akkasumas dubbii hamaa kana keessanitti ammas hojjechuuf hin dabalu.

Yoo garuu magaalaawwan kee keessaa tokko keessatti waa dhageesse, magaalaawwan Gooftaan Waaqni kee akka ati achi jiraattuuf siif kennu keessaa, namoonni akkana jechuun, Namoonni seeraa-malee isin keessaa ba'an, fi jiraattota biyya isaanii hunda garagalchan, jedhanii, Kottaa deemnee waaqota biroo kanneen isin hin beekne haa tajaajillu. Atis dhiibbaa fi gaaffii godhii baayee qoradhu, kunoo dubbiin sun dhugaa ifatti mulata; jibbamni kun isin gidduutti taasifameera. Jiraattota biyya sana hunda goraadeedhaan balleessitanii ajjeessitu, ishee fi waan ishee keessa jiru hunda guutumaan guutuutti abaarsaaf kennitu. Fi boojuu ishee hunda daandii ishee irratti walitti qabatta, magaalaa sana ibiddaan gubta, boojuu ishee hunda uummata hunda wajjin fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti gubta, isheen bara baraan hin jiraatamtu, deebiees hin ijaaramtu. Akkasumas wanti aarsaa irraa homaan tokko iyyuu harka kee keessatti hin maxxanu, akka Gooftaan dheekkamsa aarii isaa irraa garagalu, akkasumas gara laafina siif kennu, akkasumas siif gara laafuu godhu, akkasumas si baayisu, akkuma abbootii keetiif kakate sana. Yoo sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhageessee, ajajawwan isaa kanneen ani hara siif ajaju eegdee, waan gaarii fi waan fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti

gammachisuu hojjette.

# 14

Ilmaan Gooftaa Waaqa keessanii isin jirtu; moofaa gidduu ijaawwan keessanii irratti sababii reeffaatiif hin kaaattan. Sababii ati uummata qulqulluu Gooftaa Waaqa keetiif, fi Gooftaan Waaqni kee saboota hunda fuula lafaa irra jiran keessaa si filatee akka ati uummata isaaf addaa taatu. Waan jibbisiisaa hunda hin nyaattan. Kunniin horii isin nyaattan: jabbii qotiyyoo keessaa, xobbaallaa hoolaa keessaa, fi ilmoo reee keessaa. borofaa, kuruphee, pygarg, oryx, fi jiraafaa. Bineensa hunda kan hidhii qabsiisu, fi kan cirracha lama hidhiiwwan cirrachu, fi kan alalachisaa bineensota keessatti ol kaasu, kana nyaattu. Kanneen hin nyaattan: warra alalachisuu ol kaasan keessaa, fi warra kottee qoodaniiru keessaa, fi warra qeensa qabaniiru keessaa - gaalaa, rifeensa miilla, fi osole kattaa, sababii isaan alalachisuu ol kaasu, garuu kottee hin qoodaniiru; kanneen xuraaaa isinii tau. Akkasumas booyyeen, sababii inni quba miilla gargar qoodaaf, akkasumas quba qubawwan miilla gargar qoodaaf, garuu alalachuu hin alalachuuf, xuraaaa kun isinii ti; foon isaanii irraa hin nyaatinaa, reeffa isaanii hin tuqinaa.

Akkasumas waan bishaan keessa jiru hunda keessaa, waan qoochoo fi qola qabu hunda nyaadhaa. Waan hunda kan qoochoo fi qola hin qabne hin nyaatinaa; isaan isinitti xuraaaa

dha. Simbirroota qulqulluu hunda nyaachuu dandeessu. Akkasumas kanneen irraa hin nyaattan: risaa, giriifina, fi qurqurrii bishaanii. fi cuukoo, fi cilee, fi warra isaaniin walfakkaatan,  fi culullee, fi urunguu, fi allaattii bishaanii, Fi heron, fi swan, fi ibis. fi cormorant, fi hawk, fi wantoota isaaf fakkaatan, fi hoopoe, fi arraagessa halkan. Akkasumas pelikan, plover, wantoota isaaf fakkaatan, purple water hen fi haalloo. Wantoonni lixan hundi kan simbirroota isinii xuraaaa dha, irraa isaanii hin nyaattan. Simbirroo qulqulluu hunda ni nyaattu. Reeffa kamiyyuu hin nyaattan; alagaa magaalaawwan kee keessa jiraatuuf ni kennama, innis ni nyaata, yookaan ormaa ni gurgurta, sababii ati saba qulqulluu Gooftaa Waaqa keetiif taateef. Xobbaallaa hoolaa aannan haadha isaa keessatti hin affeeltin.

Kudhan keessaa tokko mara oomisha sanyii keetii irraa kennita, oomisha lafa qotiinsa keetii waggaa waggaan kennita. Akkasumas isa nyaatta bakka Gooftaan Waaqni kee maqaan isaa akka waamamuuf achitti filatutti; kudhan keessaa tokko midhaan keetii, daadhii wayinii keetii, fi zayita keetii, hangafoota loon keetii fi hoolota keetii fidda, akka ati guyyoota kee hunda Gooftaa Waaqni kee sodaachuu bartattuuf. Yoo garuu karaan si irraa fagoo tae, fi ati isaan dhiheessuu hin dandeenye, sababii iddoon Gooftaan Waaqni kee maqaa isaa achitti waamamuuf filatu si irraa fagoo taeef, sababii Gooftaan Waaqni kee si eebbisaatii, Isaan meetiitti gurgurtee, meetii sanas harka keetti fudhattee gara bakka Gooftaan Waaqni kee filatutti ni deemta. Atis meetii kennita waan lubbuun kee hawwitu hunda

irratti, loon irratti yookaan hoolota irratti, yookaan daadhii wayinii irratti yookaan dhugaatii cimaa irratti, yookaan waan lubbuun kee hawwitu hunda irratti, achittis fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti ni nyaatta, atis ni gammadda, atis fi maatiin kee. akkasumas Lewwichi magaalaawwan kee keessa jiru, sababii inni qooda yookaan dhaala si wajjin hin qabneef.

Waggaa sadii booda, kudhan keessaa tokko oomisha keetii hunda ni baafta; bara sana keessa magaalaawwan kee keessatti ni kaa'atta. Lewwichi ni dhufa, sababii qoodni yookaan hireen isaa si waliin hin jirreef, akkasumas alagaan, ijoolleen abbaa hin qabnee fi haati hiyyeessaa kanneen magaalaawwan kee keessa jiran ni dhufanii ni nyaatu, ni quufus, akka Gooftaan Waaqni kee hojii kee hunda keessatti si eebbisu.

# 15

Waggaa torba torbatti gadi dhiisuu ni goota. Akkasumas ajaja gadhiisuu kanaa, ati liqii mataa kee hunda kan ollaan kee siif qabu gadhiifta, akkasumas obboleessa kee irraa hin gaafattu, gadhiisuun Gooftaa Waaqa keetiif waamameera. Nama alaataa irraa waan inni si qabu hunda gaafachuu ni dandeessa, obboleessa kee garuu liqii isaa irraa bilisa isa baafta. Sababii namni rakkataan si gidduu hin jiraatu, sababii Gooftaan Waaqni kee biyya Gooftaan Waaqni kee akka ati dhaaltuuf qooda gootee siif kennu keessatti si eebbisuun ni eebisa.

Yoo garuu dhaggeeffannaadhaan sagalee Gooftaa Waaqa keessanii dhaggeessitanii ajajawwan kanneen hunda eeguudhaan hojjettan, kanneen ani hara isinitti ajaju, Sababii Gooftaan Waaqni kee si eebbiseera akkuma sitti dubbate sanatti, ati saboota baayeedhaaf ni liqeessita, garuu ati hin liqeessitu; ati saboota baayee ni bulchita, garuu isaan si hin bulchan.

Yoo garuu namni rakkina qabu obboloota kee keessaa tokko magaaloota kee keessaa tokko keessatti biyya Gooftaan Waaqni kee siif kennu keessatti si biratti argame, onnee kee hin jabeessinu, akkasumas harka kee obboleessa kee rakkina qabu irraa hin cuftu. Harka kee guutummaatti isaaf ni banatta, liqii immoo waan inni barbaadu hunda isaaf ni liqeessita, akkuma inni rakkatetti. Ofii keetiif xiyyeeffadhu akka dubbiin dhokfamaan yakka garaa kee keessatti hin taane, kan jedhu, Waggaan torbaffaan, waggaan gadi dhiisuu ni dhihaata, fi iji kee obboleessa kee rakkataatti hammeeffama, fi ati isaaf hin kennitu, fi inni sitti gara Gooftaatti iyya, fi cubbuu guddaan sitti ta'a. Kennuudhaan ni kennita isaaf, fi liqii ni liqeessita isaaf hamma inni barbaachisu, akkuma inni rakkina keessa jiru. Garaa keetiin hin gadditu yeroo ati isaaf kennitu, sababii dubbii kanaatiif Gooftaan Waaqni kee hojii kee hunda keessatti fi waan ati harka kee itti kaayyitu hunda keessatti si eebbisa. Hiyyeessi lafa kee irraa hin dhabamu waan taeef, ani akka ati waan kana gootu sin ajaja; anis akkana jedheen sin ajaja: Obboleessa kee hiyyeessaa fi nama rakkate kan lafa kee irra jiraatu sanaaf harka kee bal'iftee bani.

Yoo garuu obboleessi kee Ibraayichi yookaan Ibraayittiin siif gurgurameera, inni waggaa jahaa siif tajaajila, fi waggaa torbaffaatti bilisaan isa si biraa ergita. Yeroo garuu bilisaan isa of irraa ergitu, harka duwwaa isa hin ergitu. Qophii ati isa qophiifta hoolota kee irraa, midhaan kee irraa, fi daadhii wayinii kee irraa; akkuma Gooftaan Waaqni kee si eebbise sana isaaf ni kennita.

Atis akka biyya Gibxi keessatti garboomaa turte ni yaadatta, Gooftaan Waaqni kee achii si furee jira; kanaafuu ani dubbii kana akka hojjettu si ajaja. Yoo garuu inni siin jedhe, Ani si biraa hin ba'u, sababiin isaa si jaallateera fi mana kee jaallateera, sababii wanni biraa kee jiru isaaf gaarii ta'eef. Akkasumas ati qabeenya fudhatta, akkasumas ati gurra isaa gara balbalaatti uruita, akkasumas inni siif tajaajilaa bara baraa ni taa, akkasumas xomboree kee haaluma kanaan ni goota. Fuula kee duratti jabaataa hin tau yeroo isaan bilisaa taanii si biraa ergaman, sababii inni akka hojjetaa qaxaramee mindaa waggaa waggaa waggaa jaaaf si tajaajileef, Gooftaan Waaqni kee waan ati hojjettu hunda keessatti si eebbisa.

Hangafa hunda kan loon kee keessatti yookaan hoolota kee keessatti dhalatu, dhiirota Gooftaa Waaqa keetiif qulqulleessi. Hangafa jabbii keetiin hin hojjetin, akkasumas hangafoota hoolota keetii hin muratin. Fuula Gooftaa duratti waggaa waggaan isa nyaatta bakka Gooftaan Waaqni kee filatu keessatti, ati fi manni kee. Yoo garuu isa keessatti mudaan jiraate, naafa yookaan jaamaa, mudaa hamaa qabaate, Gooftaa Waaqa keetiif

isa hin qalatin.

Magaaloota kee keessatti isa nyaatta; namni xuraaaan si keessaa fi namni qulqulluu haaluma kanaan nyaatu, akkuma kuruphee yookaan borofaa. Malee dhiiga hin nyaatinaa; lafa irra akka bishaanii isa dhangalaasaa.

# 16

Jia dargaggootaa eegi, fi Gooftaa Waaqa keetiif Faasiikaa ni raawwatta, sababiin jia dargaggootaa keessa halkaniin Gibxi irraa baateef. Ayyaana Faasiikaa Gooftaa Waaqa keetiif hoolotaa fi qotiyyoo iddoo Gooftaan Waaqni kee maqaan isaa akka waamamu achitti filatutti aarsaa dhi'eessita. Hin nyaattu irra isaa raacitii, guyyoota torba nyaattu irra isaa buddeena raacitii hin qabne, buddeena dhiphinaa, sababii ariifachuudhaan biyya Gibxii baataniif, akka guyyaa biyya Gibxii baatan sana guyyoota jireenyaa keessan hunda yaadattan. Raacitiin guyyoota torba keessatti daangaa kee hunda keessatti siif hin mulatu, akkasumas foon ati galgala guyyaa jalqabaa aarsitu irraa wanti tokko iyyuu hanga ganamaatti hin bulu. Ati magaalaawwan kee kanneen Gooftaan Waaqni kee siif kennu keessaa tokko keessatti faasiikaa aarsaa dhiheessuu hin dandeessu. Garuu gara bakka Gooftaan Waaqni kee filatutti, maqaan isaa achitti akka waamamu, aarsaa Faasiikaa galgala gara lixa aduutti, yeroo ati Gibxi keessaa baate sanatti qalatta. Ati affeelta, waaddita, fi iddoo Gooftaan Waaqni kee filatu keessatti nyaatta, ganama

immoo deebitee gara mana keetiitti dhufta. Guyyaa jahaa buddeena raacitii hin qabne nyaatta, fi guyyaa torbaffaa walgaii xumuraa ayyaana Gooftaa Waaqa keetiiti. Guyyaa sana keessatti hojii tokko illee hin hojjettu, malee waan lubbuu tokkoof hojjetamu qofa.

Torbannoota torba ofii keetiif lakkoofsita; yeroo ati haamtuu midhaan haamamuutti jalqabdu irraa eegalii, torbannoota torba lakkoofsuu jalqabda. Akkasumas ayyaana torbanootaa Gooftaa Waaqa keetiif ni qopheessita, akkuma harki kee dandeessisu, hamma Gooftaan Waaqni kee siif kennu.

Atis fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti ni gammadda, ati, ilmi kee, intalli kee, garbichi kee, xomboreen kee, Lewwichi, alagaan, ijoolleen abbaa hin qabne, haati hiyyeessaa isin gidduu jiraattu, bakka Gooftaan Waaqni kee maqaa isaa achitti waamatamuuf filatu keessatti.

Akkasumas ni yaadatta akka tajaajilaa mana keessaa biyya Gibxi keessatti taate, akkasumas ni eegda akkasumas ni raawwatta ajajawwan kanneen. Ayyaana dunkaanota ofii keetiif ni goota guyyoota torba keessa, yeroo ati oobdii midhaan keetii fi iddoo cuunfaa wayinii keetii irraa walitti qabattu. Atis ayyaana kee keessatti ni gammadda: ati, ilmi kee, intalli kee, garbichi kee, xomboreettiin kee, Lewwichi, alagaan, ijoolleen abbaa hin qabne, fi haati hiyyeessaa kan magaalaawwan kee keessa jiraattu. Guyyoota torba Gooftaa Waaqa keetiif bakka Gooftaan Waaqni kee isaaf filatu keessatti ayyaana ni

ayyaanifta. Yoo Gooftaan Waaqni kee oomisha kee hunda keessatti fi hojii harka keetii hunda keessatti si eebise, ati gammachuudhaan ni jiraatta.

Yeroo sadii waggaa keessatti dhiironni kee hundi fuula Gooftaa Waaqa kee duratti iddoo Gooftaan filatutti mulatu qabu, ayyaana Maxinoo keessatti, ayyaana Torbanootaa keessatti, fi ayyaana Dunkaanaa keessatti. Fuula Gooftaa Waaqa kee duratti harka duwwaa hin mulatin. Tokkoon tokkoon namaa akka humna harka keessaniitti, akka eebba Gooftaa Waaqa keetii kan inni siif kennetti.

Abbootii murtii fi qondaaltota ofii keetiif magaaloota kee keessatti ni goota, kanneen Gooftaan Waaqni kee akka gosootaatti siif kennu, fi isaan sabatti murtii qajeelaa ni kennu. Isaan murtii hin garagalchan, yookaan kennaa hin fudhatan, kennaawwan kun ijawwan ogeeyyii jaamsa, akkasumas dubbii qajeeltotaa ni balleessa. Qajeelummaan qajeelaa hordofuu qabda, akka jiraattanii fi seentanii lafa Gooftaan Waaqni kee siif kennu dhaaltaniif.

Ofii keetiif bosona tokko hin dhaabbatin, muka kam iyyuu bira iddoo aarsaa Waaqa keetii hin hojjetin. Utubaa Gooftaan Waaqni kee jibbu tokko ofii keetiif hin dhaabbattu.

# 17

Gooftaa Waaqa keetiif jabbii yookaan hoolaa kan keessaa isaa keessa hanqinni jiru, dubbii hamaa kamiyyuu hin aarsitu, sababii inni Gooftaa Waaqa keetiif jibbamaa taeef.

Yoo garuu namichi ykn dubartiin tokko magaalaawwan kee keessaa tokko keessatti argame, magaalaawwan Gooftaan Waaqni kee siif kennu keessaa, kan fuula Gooftaa Waaqayyo kee duratti hammina hojjetu, kakuu isaa cabsuuf, fi dhufanii waaqota biroo tajaajiluu fi isaaniif sagaduu, aduu, ykn ji'a, ykn wantoota samii addunyaa keessaa hunda kanneen ani siif hin ajajne, Yoo wanni kun sitti himamee ati baayyee cimsinaan qoratte, kunoo dhugumaan dubbiin sun tahe jira; jibbamaan kun Israael keessatti raawwatameera. Akkasumas ati namicha sana yookaan dubartii sana ni baafta, akkasumas isin dhagaadhaan isaan ni tuftu, akkasumas isaan ni duutu. Dhuga-baatota lama yookaan dhuga-baatota sadii irratti ni du'a; namni du'u sun garuu dhuga-baatuu tokko qofa irratti hin du'u. Harki dhuga-baatotaa jalqaba irratti isa ajjeesuuf irra isaa ni taa, harkii sabaa immoo dhumatti, akkasiin hamaa keessan gidduudhaa ni balleessitu.

Yoo garuu dubbiin kun si rakkise murtii kennuu keessatti dhiiga fi dhiigaa gidduutti, murtii fi murtii gidduutti, tuqaa fi tuqaa gidduutti, falmii fi falmii gidduutti, dubbiiwwan murtii magaalaawwan keessan keessatti jiran, kaiitii ol baatee gara iddoo Gooftaan Waaqni kee achitti filatutti deemi. Ati gara luboota Lewwotaa fi gara abbaa murtii kan bara guyyoota sanii jiru sanaa ni dhaqxa, isaanis erga barbaadanii booda murtii sitti

himu. Akkuma isaan bakka Gooftaan Waaqni kee filatetti si beeksisan sanaatti ni goota, akkasumas waan hundinuu akkuma siif seereffametti gochuuf ni eegda. Akkaataa seera fi akkaataa murtii kan isaan sitti himan, ni goota; hin gortuu jecha kan isaan sitti himu irraa, mirgatti yookaan bitaatti.

Namni kamiyyuu yoo of tuulummaadhaan hojjetee, luba Maqaa Gooftaa Waaqa keetii tajaajiluuf dhaabbate sana yookaan abbaa murtii bara sana jiru sana ajajamuu didee, namni sun ni dua. Atis hamaa Israael keessaa ni balleessita. Akkasumas sabni hundi dhaga'ee ni sodaata, ammas Waaqa hin tuffatu.

Yoo garuu biyya Gooftaan Waaqni kee siif kennu seente, fi ishee dhaalte, fi ishee irra jiraatte, fi jette, akkuma saboota naannoo koo jiran kanneen hafan hunduu, ofii koo irratti bulchaa nan dhaaba, Dhugumaan ramadda ofii kee irratti bulchaa, isa Gooftaan Waaqni isa filatu; obboloota kee keessaa ramadda ofii kee irratti bulchaa. Nama ormaa ofii kee irratti ramaduu hin dandeessu, sababii inni obboleessa kee miti. Sababii inni ofii isaatiif farda hin baayisu, yookaan uummata gara Gibxitti hin deebisu, akka isaatiif farda hin baayisuuf, Gooftaan garuu akkana jedhe, Karaa kana ammas deebisuu hin itti dabaltan. Inni dubartoota ofii isaatiif hin baayisu, akka onneen isaa hin jijjiiramneef, fi meetii fi warqee ofii isaatiif baayinaan hin kuufatu.

Yommuu inni teessoo mootummaa isaa irra taau, seera lama kana kitaaba keessatti luboota Lewwotaa irraa haa barreessu. fi

isa waliin ni jiraata, innis guyyoota jireenya isaa hunda keessatti ni dubbisa, akka Gooftaa Waaqa kee sodaachuu baratuuf, fi ajajawwan kanneen hunda eeguuf, akkasumas seerawwan kanneen hojjechuuf, Akka onneen isaa obboloota isaa irraa ol hin kaane, akka ajajawwan irraa mirgatti yookaan bitaatti hin cabsine, akka inni mataan isaa fi ilmaan isaa bulchiinsa isaa irratti bara dheeraa jiraatan ilmaan Israael gidduutti.

# 18

Luboota Lewwotaaf, gosa Lewwii guutuuf, qoodni yookaan hirreen Israael waliin hin jiru; aarsaawwan Gooftaa hirree isaanii ti, isaan ni nyaatu. Qoodni garuu hin jiraatu isaaniif obboloota isaanii gidduutti, Gooftaan mataan isaa qooda isaa ti, akkuma isaaf jedhe. Kun murtii lubootaa kan uummata irraa dhufuu dha, warra aarsaa dhiheessan irraa aarsaawwan dhiheessan, yoo jabbii ta'e, yoo hoolaa ta'e, irree lubootaaf ni kennitu, fi maddii, fi garaa. Mataa midhaan keetii, daadhii wayinii keetii, zayita keetii, akkasumas mataa murmuraa hoolota keetii isaaf ni kennita. Sababiin Gooftaan gosa kee hunda keessaa isa filateef, fuula Gooftaa Waaqa duratti dhaabachuuf, tajaajiluu fi maqaa isaatiin eebbisuu, inni mataan isaa fi ilmaan isaa ilmaan Israael keessatti.

Yoo garuu Lewwichi tokko magaalaawwan ilmaan Israael hunda keessaa, bakka inni ala jiraatu irraa dhufe, akkuma lubbuu isaa hawwitu, gara bakka inni filatutti, Maqaa Gooftaa

Waaqa isaatiin ni tajaajila, akkuma obboloonni isaa hundi Lewwonni achitti fuula Gooftaa Waaqa keetii dura dhaabatanii jiran. Qooda qoodame ni nyaata, malee gurgurtaa maatii sanaa. Yoo garuu biyya Gooftaan Waaqni kee siif kennu seente, akka jibbisiisawwan saboota sanaa hojjechuuf hin baratin.

Si gidduutti namni ilma isaa fi intala isaa ibiddaan qulqulleessu, kan raajii dubbatu, kan mallattoo hiiku, kan ifa ilaalu, yookaan kan falfala fayyadamu hin argamu. Sirba sirbuu irratti, nama waaee waan dhoksaa dubbatu, fi nama mallattoowwan hiiku kan warra du'an gaafatu. Jibbisiisa Gooftaa Waaqa keetiif, namni wantoota kanneen hojjetu hundi, sababii jibbisiisota kanaa hundaatiif Gooftaan fuula kee duraa isaan ni balleessa. Fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti hir'ina hin qabne taata. Saboonni kunniin kanneen ati qabeenya isaanii dhaaltu, isaan mallattoowwanii fi raajotaa ni dhaga'u, garuu Gooftaan Waaqni kee siif akkas hin kennine.

Raajii obboloota kee keessaa, akka koo, Gooftaan Waaqni kee siif ni kaasa; isa ni dhageessu. Akkaataa waan ati Kooreeb keessatti guyyaa walgayyii irratti Gooftaa Waaqa kee irraa gaafatte hundaa, yeroo isin, Sagalee Gooftaa Waaqa keetii si'achi hin dhageenyu, yookaan ibidda guddaa kana ammas hin arginuu, akka hin duuneef jettan sana. Gooftaanis naan jedhe, Wanni isaan sitti dubbatan hundi sirrii dha. Raajii tokko obboloota isaanii keessaa isaaniif nan kaasa, akkuma kee, fi jechoonni koo afaan isaa keessa nan kaa'a, innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti ni dubbata. Namni kam iyyuu raajichi sun maqaa

kootiin waan dubbatu hin dhaga'e yoo ta'e, ani isa nan adaba. Garuu raajichi kan cubbuu hojjetu dubbachuuf maqaa koo irratti dubbii ani isa akka dubbatu hin ajajne dubbachuuf, fi kan maqaa waaqota birootiin dubbatu, raajichi sun ni dua. Yoo garuu ati qalbii kee keessatti jetta, Akkamitti dubbii Gooftaan hin dubbanne beekna? jedhu? Waan hundi yoo raajichi sun maqaa Gooftaatiin dubbatu, fi hin ta'in, fi hin mudanne, kun dubbii Gooftaan hin dubbanne dha; cubbuu keessatti raajichi sun dubbateera, hin sodaatinaa isa.

# 19

Yoo garuu Gooftaan Waaqni kee saboota kanneen Waaqni lafa siif kennu balleesse, fi ati isaan dhaalte, fi magaalaawwan isaanii keessaa fi manoota isaanii keessa jiraatte,
Magaalaawwan sadii ofii keetiif addaan baafta gidduu lafa keetii kan Gooftaan Waaqni kee siif kennu sanaa keessatti. Karaa sanaaf xiyyeeffadhu, daangaawwan biyya keetii kan Gooftaan Waaqni kee siif qoodu sana gara saditti qoodi, kunis nama ajjeesee kamiifuu iddoo baqataa taa. Kuni garuu ajaja nama ajjeesaa kan achitti baqatee jiraatu ni taa: namni ollaa isaa utuu hin beekin dhaabe, kan guyyoota duraa kaleessaa fi guyyaa sadaffaa isa hin jibbine. Akkasumas namni yoo ollaa isaa waliin gara bosonaa muka walitti qabuuf seene, akkasumas yoo harki isaa qottoon muka muruutti harkifame, akkasumas yoo sibiilli muka irraa kufee ollaa tuqe, akkasumas yoo inni du'e, namichi kun magaalaawwan kanneen keessaa tokkotti baqatee ni jiraata.

Akka haaloo baasaan dhiigaa nama ajjeese sana duukaa hin ariifatin, sababii onneen isaanii hoateef, fi yoo karaan dheeraa tae isa hin qabu, fi lubbuu isaa hin dhabu, fi namicha kanaaf murtiin duaa hin jiru, sababii inni kaleessa dura yookaan guyyaa sadaffaa dura isa hin jibbine tureetii. Sababii kanaaf ani dubbii kana siif ajaja, jedhee: Magaalaawwan sadii ofii keetiif addaan baafta.

Yoo garuu Gooftaan Waaqni kee daangaawwan kee balise, akkuma abbootii keetiif kakate sanatti, fi Gooftaan biyya hunda kan abbootii keetiif kennuuf waadaa gale sana siif kenne, Yoo dhageessee ajajawwan kanneen hunda hojjechuuf, kanneen ani hara siif ajaju, Gooftaa Waaqayyo kee jaalachuuf, karaalee isaa hunda keessa guyyoota hunda deemuu, ofii keetiif ammallee magaalota sadii gara magaalota sadii kanneenii itti dabaltu. Akkasumas dhiigni qulqulluu hin dhangalaafamu biyya keessatti, kan Gooftaan Waaqni kee dhaala godhee siif kennu keessatti, akkasumas ati dhiiga isaatiin yakkamaa hin taatu.

Yoo garuu namni ollaa isaa jibbuu si keessatti argamee, isatti riphee, isatti kaasee, lubbuu isaa rukutee, inni duee, magaalaawwan kanneenii keessaa tokkotti baqate, Maanguddoonni magaalaa isaa ni ergu, achii isa fudhatu, firoota dhiigaatti harka keessa isa dabarsuu, innis ni dua. Iji kee isa irratti hin na'u, fi dhiiga qulqulluu Israa'el keessaa ni qulqulleessita, gaariinis siif ni ta'a.

Daangaa ollaa keetii hin sochooftin, kan abbootiin kee dhaala

kee keessatti dhaaban, biyya Gooftaan Waaqni kee ixaadhaan siif kennu keessatti kan ati dhaalte sana. Ragaan tokko qofa namarratti dhugaa ba'uuf hin turu jal'ina kamiyyuu irratti, cubbuu kamiyyuu irratti, fi cubbuu kamiyyuu kan inni hojjetu irratti; afaan ragootaa lamaa irratti, fi afaan ragootaa sadii irratti, dubbiin hundi ni dhaabata. Yoo garuu dhuga-baatuu jal'aan nama tokko irratti dhaabbate, cubbuu isaa himu, Namoonni lamaan kanneen waldhabdeen isaaniif jiru sun fuula Gooftaa duratti, fuula luboota duratti, fi fuula abbaa murtii kanneen bara sana jiraatan duratti ni dhaabbatu. Abbootiin murtii sirriitti haa qoratani; kunoo dhuga-baatuu jal'aan obboleessa isaa irratti waan jal'aa dhugaa ba'eera; isatti ka'eera. Akkasumas isin isaaf ni gootu akkuma inni obboleessa isaa irratti hammina hojjechuuf yaale sana, akkasumas hammina gidduu keessan keessaa ni balleessitu. Akkasumas namoonni hafan dhaga'anii ni sodaatu, akkasumas ammas dubbii hamaa kana akkaataan isin gidduutti hojjechuuf hin dabalani. Iji kee isa irratti hin naasisu; lubbuu bakka lubbuu, ija bakka ija, ilkaan bakka ilkaan, harka bakka harka, miilla bakka miilla.

# 20

Yoo garuu gara waraanaatti diinota kee irratti baate, fi farda, yaabbataa fi saba si caalaa hedduu argite, isaan hin sodaatin, sababiin isaas Gooftaan Waaqni kee si wajjin jira, inni biyya Gibxi irraa si baasee dha. Akkasumas ni taa yommuu ati lolaaf dhiyaattu, akkasumas lubichi dhiyaatee sabaaf ni dubbata.

Akkasumas isaaniin ni jedha, Dhaggeeffadhaa Israaeel! Isin hara gara waraanaatti diinota keessan irratti deemtu. Onneen keessan hin laafin, hin sodaatinaa, hin caccabinaa, yookaan fuula isaanii duraa hin garagalinaa. Sababii Gooftaan Waaqni keessan inni fuula keessan dura deemu isin waliin jiraata, diinota keessan isinitti loluuf fi isin baraaruuf.

Barreessitoonni saba sanaan akkana jedhu: Namni mana haaraa ijaare garuu isa hin qulqulleessin eenyu? Inni gara mana isaatti haa deebiu; akka inni waraana keessatti hin duneef, namni biraa immoo mana sana haa qulqulleessu. Akkasumas eenyu namni kan iddoo dhaabaa wayinii dhaabe, garuu irraa hin gammanne? Haa deemu, gara mana isaatti haa deebiu, akka lola keessatti hin duneef, namni biraa irraa hin gammaduuf. Fi eenyu namichi dubartii kaadhimate garuu hin fuune? Haa deemu fi gara mana isaatti haa deebiu, akka waraana keessatti hin duineef, namichi biraan ishee hin fuudhuuf. Barreessitoonni saba sanatti dabalatanii dubbatu, akkanas jedhu: Namni onnee isaatiin sodaatee fi abdii kutate eenyu? Inni gara mana isaatti haa deebiu, akka onnee obboleessa isaa akkuma onnee ofii isaa hin sodaachisneef. Akkasumas ni taa yommuu barreessitoonni uummatatti dubbachuu dhaaban, isaanis bulchitoota loltuu kanneen uummata hoogganaaniif ni ramadu.

Yoo garuu ati gara magaalaa isaan loluuf dhihaattu, jalqaba nagaan isaan waami. Yoo dhugumatti nagaa deebii siif kennan, fi siif banan, sabni hundi ishee keessatti argamu siif gibira kaffaltootaa fi jala ajajamtoota kee tau. Yoo garuu siif hin

ajajaman, fi isaan sitti waraana kaasan, ati ishee ni marfatta, hanga Gooftaan Waaqni kee ishee harka keetti dabarsee siif kennutti, atis dhiira ishee hunda goraadeen ni ajjeesta. Malee dubartoota fi qabeenya baatamuu, akkasumas horii hunda, fi waan magaalaa keessa jiru hunda, fi boojuu hunda ofii keetiif ni boojita; boojuu diinota kee kanneen Gooftaan Waaqni kee siif kennu hunda immoo ni nyaatta. Akkas goota magaalaawwan hunda fagoo jiran kee baayee, hin taane magaalaawwan saboota kanneenii keessaa. kan Gooftaan Waaqni kee biyya isaanii akka dhaaltuuf siif kennu. Waan hafuura baafatu hunda hin jiraachiftani. Garuu abaarsa keessatti isaan keessa galchuu qabdu, Heetota, fi Amoorota, fi Kana'aanota, fi Fereezota, fi Hiiwota, fi Yebuusota, fi Girgaashota, akkuma Gooftaan Waaqni kee si ajaje sanatti. akka isaan hojii jibbisiisaa isaanii hunda kan isaan waaqota isaaniif hojjetan sana isin barsiisuu hin dandeenyeef, fi akka isin fuula Gooftaa Waaqa keessanii duratti cubbuu hin hojjannef.

Yoo garuu marsite naannoo magaalaa tokko guyyoota baayee waraanuuf ishee gara qabachuuf ishee, hin balleessitu mukkeen ishee, kaauuf irratti isaanii sibiila, garuu irraa nyaatta, ishee garuu hin murtu. Namni muka kan dirree keessa jiru, seenuuf fuula kee duraa gara dallaa eegumsa miti? Garuu muka ati beektu kan fudhatama nyaataa hin taane kana ni balleessita fi ni murta, fi daangaa maraa magaalaa irratti ni ijaarta, magaalaa waraana sitti bante sana irratti, hanga isheen of kennitutti.

# 21

Yoo garuu namni madaae lafa keessatti argame, kan Gooftaan Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennu keessatti, dirree irratti kufee, fi isaan nama isa rukute hin beekan, Maanguddoonni kee fi abbaan murtii kee ni ba'u, magaalaawwan nama ajjeefame naannoo jiran irratti fageenya ni safaru. Magaalaan nama miidhameef dhiyoo taatu ni taa, akkasumas manni maanguddootaa magaalaa sanaa goromsa dhalaa loon keessaa kan hin hojjetamne fi kan waanjoo hin harkifne ni fudhata, Manni maanguddootaa magaalaa sanaa goromsa gara sulula qaxxaamuraatti gad ni buu, kan hin qotamne yookaan hin facaafamne, akkasumas sulula sanatti goromsa sana morma ni cabsu. Akkasumas luboonni Lewwonni ni dhufuu, sababii isaan Gooftaan Waaqni fuula isaa dura dhaabachuuf filatee, maqaa isaatiin eebbisuuf, afaan isaaniitiin waldhabdeen hundii fi tuqaan hunduu ni taa. Akkasumas maanguddoonni magaalaa sanaa hundi warri namni madaaeef dhihaatan harka isaanii mataa goromsa mormi isaa sulula keessatti cabame sanaa irratti ni dhiqatu. Fi deebii kennuudhaan ni jedhu, Harki keenya dhiiga kana hin dhangalaafne, fi iji keenya hin argine. Araaraa tai saba kee Israaeliif, kanneen ati furte, yaa Gooftaa, akka dhiigni qulqulluu saba kee Israael gidduutti hin argamne, fi dhiigni sun isaaniif ni araarfama. Ati garuu dhiiga balleessaa hin qabne keessan irraa ni balleessita, yoo fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti waan gaarii fi waan isa gammachiisu goote.

Yoo garuu baatee gara waraanaatti diinota kee irratti deemte, fi Gooftaan Waaqni kee harka kee keessatti isaan siif kenne, fi saama isaanii saamte, Yoo boojuu keessatti dubartii bifa bareeddu argitee, ishee feete, ofii keetiif niitii godhattee fudhatte, yoo ishee mana kee keessa galchite, rifeensa mataa ishee haaddoftee qeensa ishee ni murta, Ati uffata boojuu irraa ishee irraa ni haqxita, isheen mana kee keessa ni teessi, abbaa fi haadha ishee jia tokko guyyoota ni boossi, ergasii booda gara ishee ni seenta, ishee waliin ni jiraatta, isheen niitii kee ni taati.

Yoo ishee hin feene, ishee bilisaa ergita; gurgurtaaf meetiin hin gurguramu. Ishee hin tuffatin, sababiin ishee gad-deebifteef.

Yoo garuu namni tokko dubartoota lama fuudhe, tokko isaanii jaallatamtuu fi tokko isaanii jibbamtuu taee, dubartoota lamaan kunneenis, jaallatamtuu fi jibbamtuu sun, ijoollee isaaf yoo dhalchan, ilmi hangafni kan dubartii jibbamtuu sanaa tae, Guyyaa inni qabeenya isaa ilmaan isaatiif dhaala godhee qoodutti, inni ilma jaallatamtuu sanaaf mirga hangafa kennuu hin dandau, ilma jibbamtuu kan hangafa tae sana tuffachuun. Garuu ilma hangafa dubartii jibbamte sanaa ni beeksiisa, kennuuf isaaf dachaa irraa waan hunda kan argame isaaf, sababii inni jalqaba ijoollee isaa ti, fi isaaf ni malu mirga hangafummaa. Yoo garuu namaa tokkoof ilmi ajajamuu didu fi fincilaan jiraatu kan sagalee abbaa isaatii fi sagalee haadha isaa hin ajajamne taee, isaan isa yoo adaban, inni garuu isaanii hin dhaggeeffanne, Akkasumas abbaa fi haati isaa isa qabanii, gara mana maree maanguddoota magaalaa isaatti fi gara karra iddoo

sanaatti isa ni baasu. Akkasumas isaan dhiirota magaalaa isaaniitiin jedhu, Ilmi keenya kun nu hin ajajamu, akkasumas nu kakaasa; sagalee keenya hin dhaggeeffatu; maallaqa soba hojjeta; daadhii wayinii malee hin jiraatu. Akkasumas namoonni magaalaa isaa dhagaa isa dhakaasu dhagaawwaniin, innis ni du'a, akkasumas hamaa keessan irraa ni balleessitu, haftonnis waan kana dhaga'anii ni sodaatu.

Yoo garuu namni tokko cubbuu murtii duaa qabu hojjetee ajjeefamee, isinis muka irratti isa fanniftan, Qaamni isaa muka irratti hin rafu, garuu guyyaa sana keessatti isa awwaala. Sababni isaas namni muka irratti fannifame hundi Waaqaan abaarameeraaf. Lafa Gooftaan Waaqni kee dhaala godhee siif kennu sana hin xureessinaa.

# 22

Jabbii obboleessa keetii yookaan hoolaa isaa karaa irratti jooraa jiran argitee utuu hin tuffatin, dhugumaan gara obboleessa keetiitti isaan deebisuu qabda, fi isaaf kennuu qabda. Yoo garuu obboleessi kee si hin dhiyaanne yookaan ati isa hin beekne, mana kee keessatti isa walitti qabda, innis hanga obboleessi kee isaan barbaaddutti si wajjin ni taa, ergasii immoo isaaf deebifta. Akkas harree isaatiif ni goota, akkasumas akkas uffata isaatiif ni goota, akkasumas akkas waan bade hundaaf obboleessa keetii ni goota, waan inni dhabe kan ati argitu hundaaf; ati dagachuu hin dandeessu. Harree obboleessa keetii yookaan jabbii isaa karaa

irratti kufan yoo argite, isaan hin tuffatin; dhugumaan isa waliin kaumsitee dhaabuu qabda.

Meeshaaleen dhiiraa dubartii irratti hin jiraatan, yookaan dhiirri uffata dubartii hin uffatin, sababii namni wantoota kanneen hojjetu hundi fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti jibbamaa dha. Yoo garuu ati mandhee simbirrootaa fuula kee dura karaa irratti yookaan muka kamiyyuu irratti, yookaan lafa irratti, ilmoolee yookaan hanqaaquu argite, fi haati ilmoolee irratti yookaan hanqaaquu irratti hoifaa jirtu, haadha ijoollee wajjin hin fudhatin. Haadha ergaa jala erguu qabda, ijoollee garuu ofii keetiif fudhachuu qabda, akka wanni gaarii siif tauu fi umurii dheeraa jiraattu.

Yoo mana haaraa ijaarratte, bantii keetiif ulfina tolchuu qabda, akka namni irraa kufee ajjeefamuu baannaan mana kee keessatti yakka ajjeechaa hin hojjenne. Ati dhaabbata wayinii kee sanyii adda addaa hin facaafattu, akka oomishni fi sanyiin kan ati facaafattu sun oomisha dhaabbata wayinii keetii waliin hin qulqulleeffamneef. Jabbii fi harree waliin hin qotinaa. Uffata suufii fi quncee talbaa walitti makame hin uffatin. Marfamaa ofii keetiif irra daangaawwan afran uffata keetii kan ati yoo uffatta keessa isaanii ni hojjetta.

Yoo garuu namni tokko niitii fuudhee ishee wajjin jiraatee, ergasii immoo ishee jibbuudhaan, Yoo inni ishiitti jecha sababaa taan kaaee, maqaa ishii hamaa godhe, akkasumas, Dubartii kana fuudheera, garuu yeroo ishiitti dhihaadhe durbummaa

ishii hin argine jedhe, Abbaan intala sanaatii fi haati ishee fuudhanii ragaa durbummaa intala sanaa gara marti maanguddootaatti karra irratti ni baasu. Akkasumas abbaan mucittii sanaa marii maanguddootaatti ni jedha, intala koo kana nama kanaaf niitii godhee kennee jira, inni garuu ishee jibbe Amma namichi kun ishee irratti dubbii sababeeffannaa kaaa, akkana jedhee: Ani intala kee durbummaa hin arganne, fi kunniin ragaa durbummaa intala koo ti. Isaanis uffata sana maanguddoota magaalaa duratti haa diriirsan. Akkasumas maanguddoonni magaalaa sanaa nama sana ni fudhatu, akkasumas isa ni barsiisu. Akkasumas isaan isa dhibba siqiliin adabu, abbaa shamartuuttis ni kennu, sababii inni maqaa hamaa durba Israaeliitii irratti baaseef. Isheen niitii isaa ni taati, innis bara jireenya isaa guutuu ishee hiikuu hin dandau.

Yoo garuu dhugaa irratti tae dubbiin kun, fi durbummaan shamartutti hin argamne, Fi isaan dubartii dargaggoo gara balbala mana abbaa ishee ni baasu, dhagaawwaniin ni dhagaa dha'u, isheen ni duuti, sababii isheen ilmaan Israa'el gidduutti gowwummaa hojjattee mana abbaa ishee sagaagalteef, atis hamaa keessan gidduudhaa ni balleessita.

Yoo garuu namni tokko dubartii dhiiraaf heerumte waliin ciisaa argame, lamaan isaanii iyyuu ajjeessu qabdu; dhiira dubartii sana waliin ciisaa fi dubartii sana. Akkasiin hamaa sana Israael keessaa balleessita. Yoo garuu tajaajilaan durbi kophaa nama tokkoof galmaauu, fi namni tokko ishee argee magaalaa keessatti ishee waliin ciisu Lamaan isaanii gara karra magaalaa

isaaniitti baaftu; dhagaadhaan tumamu, ni duutu. Shamarreen sababii magaalaa keessatti hin iyyiniif, namichi immoo sababii dubartii ollaa isaa gad-deebiseef. Hamaa keessan keessaa ni balleessitu. Yoo garuu namni tokko dirree keessatti intala kana kan gaaelame argee, dirqisiisee ishee wajjin ciise, isa ishee wajjin ciisu qofa ajjeesuu qabdu. Akkasumas dubartii dargaggoo kanaaf cubbuu duaa hin jiru, akkuma yoo namni tokko ollaa isaa irratti ka'ee lubbuu qalbii isaa ajjeesu, akkasuma waan kun. Sababii dirree keessatti ishee argiteef, durbi kaadhimamtuu sun iyyite, garuu namni ishee gargaaru tokko iyyuu hin turre.

Yoo garuu namni tokko durba kan hin kaadhimamne argee, dirqisiisee ishee wajjin ciisee argame, Namni ishee wajjin ciisee rafe abbaa shamarattii sanaatti diidiraakimaa shantamaa meetii ni kenna, isheen niitii isaa ni taati, sababii inni ishee gad-deebiseef, inni ishee erguu hin dandau yeroo hunda.

# 23

Namni tokko niitii abbaa isaa hin fudhatu, akkasumas haguuggii abbaa isaa hin saaqsu.

Namni huraa'e yookaan kan kutame tokko gara waldaa Gooftaatti hin seenu. Ilmi sagaagaltuu gara waldaa Gooftaatti hin seenu.

Amoonaayitichi fi Mo'aabaayitichi gara waldaa Gooftaatti hin

seenu, hanga dhaloota kudhanaffaatti gara waldaa Gooftaatti hin seenu, bara baraanis hin seenu. Sababii isaan yeroo isin Gibxi keessaa baatan sana karaa irratti buddeenaa fi bishaaniin isin simachuu didaniif, akkasumas sababii akka inni si abaruuf Bala'aam ilma Be'oor Meesopoxaamiyaa irraa si irratti kireeffataniif. Gooftaan Waaqni kee Bala'aam dhaggeeffachuu hin barbaanne, fi Gooftaan Waaqni kee abaaroota gara eebbatti jijjiire, sababii Gooftaan Waaqni kee si jaallateefi. Waan nagaa fi waan faayidaa qabu isaaniif hin dubbattu guyyoota kee hunda gara bara baraatti. Iduumaa hin jibbinaa, sababii inni obboleessa kee ti; Gibxii hin jibbinaa, sababii ati alagaa biyya isaa keessatti taateef. Ilmaan yoo isaaniif dhalatan, dhaloota sadaffaa keessa gara waldaa Gooftaatti ni seenu.

Yoo garuu ati baatee diinota kee irratti qubata buusuuf deemte, waan hamaa hunda irraa of eegi. Yoo ykn, si keessa namni kan hin taane qulqulluu irraa dhangala'aa isaa halkanaa jiraate, inni qubata keessaa gad ba'a, fi gara qubataatti hin seenu. Akkasumas galgala taa, qaamni isaa bishaaniin dhiqama, aduun erga lixxee booda qubata seena. Bakki qubata keessaa alatti siif jiraata, atis achi ala baata. Qofoon sabata kee irra siif ni taa, akkasumas yommuu ala taatu, isa keessatti ni qottu, ergasii immoo qullaa kee ni haguugda. Sababii Gooftaan Waaqni kee si baasuu fi diina kee fuula kee duratti dabarsuu dhaabaaf qubata kee keessa deemaa jiraatii, qubanni kee qulqulluu ta'uu qaba; qaanessummaan waan tokkoo sitti hin argamin, akka inni si irraa hin deebineef.

Garbichi kan gooftaa isaa irraa gara kee dhufe sana gooftaa isaatti hin deebiftu. Si waliin jiraata, isin gidduu jiraata bakka isa gammachiisu keessa, isa hin rakkisin. Intallan Israael keessaa sagaagaltuu hin jiraatu, ilmaan Israael keessaa immoo sagaagalaan hin jiraatu; intallan Israael keessaa eegaltuu hin jiraatu, ilmaan Israael keessaa immoo eegalamu hin jiraatu. Kaffaltii sagaagaltuu yookaan jijjiirraa saree gara mana Gooftaa Waaqa keetii wareega kamiifuu hin fiddu, sababni isaas jibbamaa Gooftaa Waaqa keetiif dha, lamaanuu.

Obboleessa keetiif dhala meetii, dhala nyaataawwanii, fi dhala waan kamii iyyuu kan ati liqeessitu hin gaafatin. Nama alagataa irratti dhala fudhachuu ni dandeessa, obboleessa kee irratti garuu dhala fudhachuu hin qabdu, akka Gooftaan Waaqni kee hojii kee hunda keessatti biyya lafa irratti kan ati achi seentee dhaaltuuf deemtu irratti si eebbisu.

Yoo garuu Gooftaa Waaqa keetiif wareega wareegde, wareega sana deebisuu hin tursisin, sababii Gooftaan Waaqni kee si irraa cimsee barbaada, fi cubbuu sirratti taa. Yoo garuu kadhachuu barbaaduu baatte, cubbuu si keessa hin jiru. Waan hidhii kee keessaa ba'u eegi, akkasumas ni raawwatta akkuma Gooftaa Waaqa kakaatte kennaa kan afaan keetiin dubbatte.

Yoo garuu gara midhaan haamamuu ollaa keetii seente, harka keetiin asheetii walitti qabachuu ni dandeessa, garuu haamtuu midhaan haamamuu ollaa keetii irratti hin kaain. Yoo garuu iddoo dhaabaa wayinii ollaa keetii seente, gumaa wayinii

nyaatta akkuma lubbuu kee guutuuf barbaaddu, garuu meeshaa keessa hin galchitu.

# 24

Yoo garuu namni tokko dubartii fuudhee ishee waliin jiraatee, yoo isheen fuula isaa duratti jaalala hin argatne sababii waan qaanessaa tokko ishee keessatti argateef, inni ragaa hiikkaa isheedhaaf barreessee harka ishee keessa kennee mana isaa keessaa ishee ni ergaa. Yoo isheen deemtee nama biraatiif taate, Yoo namichi dhumaan ishee jibee, barreeffama hiikkaa isheetiif barreessee harka ishee keessa kennee, mana isaa keessaa ishee erge, yookaan namichi dhumaan kun kan ishee niitii ofii isaatiif fudhate due, Dhiirri jalqabaa kan ishee erge sun, erga isheen xuraaamtee booda, deebiee ishee ofii isaatiif niitii gochuuf fudhachuu hin dandau, sababiin wanni kun fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti jibbisiisaa waan taeef, fi isin biyya Gooftaan Waaqni kee dhaala godhee isiniif kennu sana hin xureessinaa.

Yoo garuu namni tokko dhiyoo niitii fuudhe, gara waraanaatti hin ba'u, fi wanni tokko iyyuu isarratti hin diriirama; inni mana isaa keessatti qulqulluu ta'a, waggaa tokko niitii isaa kan fuudhe sana ni gammachisa.

Dhagaa daakuu yookaan dhagaa daakuu gubbaa akka qabdii hin fudhatin, sababni inni lubbuu akka qabdii fudhataatii. Yoo

garuu namni tokko lubbuu obbolaa isaa ilmaan Israaeel keessaa hattee, isa cunqursee gurgure, hattichi sun ni dua, fi isin hamaa keessan keessaa ni balleessitu. Waaee dhukkuba lamxii tuqaa irraa of eeggannoo guddaadhaan of eegaa, akkuma seera hunda kan luboonnii fi Lewwonni isinitti himanitti hojjettan, akkuma ani isinii ajaje sana of eeggadhaatii hojjedhaa. Yaadadhu waan Gooftaan Waaqni kee Miiriyaamitti hojjete hunda karaa irratti, yeroo isin Gibxi keessaa baatan.

Yoo liqiin kamiyyuu ollaa kee irratti jiraate, ati qabdii isaa fudhachuuf gara mana isaa hin seentu. Alaan dhaabbatta, namni liqiin kee isatti jiru immoo qabdii sana alaan sitti baasa. Yoo garuu namichi hiyyeesse, ati qabdii isaa keessatti hin ciiftu. Deebisuu deebifta qabdii isaa gara lixa aduutti, fi inni uffata isaa keessatti ni rafaa, fi si eebbisa, fi kun fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti araaraa siif taa. Mindaa hiyyeessaa fi nama rakkataa kan obboloota kee keessaa yookaan alagootaa magaalaawwan kee keessa jiraatan irraa hin dogoggortu. Guyyaa sana irratti mindaa isaa deebiftee kennita; aduu hin lixxin isatti, sababiin inni hiyyeessa taeef, abdii isaa isa keessatti qaba. Inni sitti iyyatee gara Gooftaatti iyyata, cubbuunis sitti taa. Abbootiin ijoollee isaaniitiif hin ajjeefaman, fi ijoolleen abbootii isaaniitiif hin ajjeefaman; tokkoon tokkoon namaa cubbuu isaa ofii isaatiin ni dua. Murtii alagaa fi ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaa hin garagalchitu. Uffata haadha hiyyeessaa qabdii hin fudhatin, fi akka ati biyya Gibxi keessatti garbicha turte yaadatti. Gooftaan Waaqni kee achii si fureera; kanaafuu ani akka ati waan kana hojjettu sitti ajaja.

Yoo garuu ati lafa qonna kee keessatti midhaan haammattee, lafa qonna kee keessatti bishaan dagattu, isa fudhachuuf hin deebitu; inni alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef, fi haadha hiyyeessaaf ni ta'a, akka Gooftaan Waaqni kee hojii harka keetii hunda keessatti si eebbisu. Yoo ati garuu zayitii walitti qabde, waan kee duubaan walitti qabachuuf hin deebiin; inni alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef fi haadha hiyyeessaaf ni taa. Ati ni yaadatta akka ati biyya Gibxi keessatti garbicha turte; sababii kanaaf ani dubbii kana akka hojjettu sin ajaja. Yoo garuu ati wayinii kee galchite, isa booda kee walitti hin qabatin; alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef, fi niitii dhirsa hin qabneef ni taa. Fi ni yaadatta akka biyya Gibxi keessatti tajaajilaa turte; sababii kanaaf ani dubbii kana hojjechuuf si ajaja.

# 25

Yoo garuu falmiin namoota gidduu uumamee, gara murtiitti dhufanii, murteessanii, qajeelaa qajeelchan, fi kan hin amanneetti murran, Akkasumas ni taa, yoo namni hamaan rukutaaf gatii qabaate, fuula abbootii murtii duratti gadi isa dhiifta, isaanis fuula isaanii duratti akka hamminaa isaatti isa rukutu. Akkasumas lakkoofsa afurtamaan isa rukutu, hin dabalani. Yoo garuu dabalte rukutuu dha'icha kana caalaa baay'ee, obboleessi kee fuula kee dura ni salphata. Sangaa midhaan dhaabbatu funyaan hin hidhin.

Yoo garuu obboloonni walii jiraatan, fi tokko isaanii keessaa

due, sanyiin garuu hin turre isaaf, dubartiin nama duee sanaa dhiira isa dhiyoo hin taane tokko alatti hin heerumtu. Obboleessi dhiirsa ishee gara ishee ni seena, fi ofii isaatiif niitii godhee ishee ni fudhata, fi ishee waliin ni jiraata. Akkasumas daaimni yoo isheen deessu sun, maqaa nama duee sanaatiin ni hundeeffama, akkasumas maqaan isaa Israael keessaa hin haqamu.

Yoo garuu namichi niitii obboleessa isaa fudhachuu hin fedhiin, dubartiin gara karra maanguddootaatti ol baati, akkanas jetti: Obboleessi dhiirsa koo maqaa obboleessa isaa Israael keessatti kauu hin barbaadu; obboleessi dhiirsa koo hin fedhiin. Fi manguddoonni magaalaa isaa isa ni waamu, ni dubbatu isaaf, yoo inni dhaabatee jedhe, Ishee fudhachuu hin barbaadu, Dubartiin obboleessa isaa fuula maanguddootaa duratti dhufuun, kophee isaa tokko miilla isaa irraa baafti, fuula isaatti tuufti, deebiftees akkana jetti: Akkasitti nama mana obboleessa isaa Israael keessatti hin ijaarre godhu. Maqaan isaa Israael keessatti ni waamamaa, Mana nama kophee sandalii hiike.

Yoo garuu namoonni lolan walitti, namni tokko obboleessa isaa waliin, fi dubartiin isaanii keessaa tokko dhuftu dhiira ishee baasuu harka nama isa rukutu irraa, fi diriirfattee harka ishee qabdu didymoota isaa, Harka ishee ni murtaa; iji kee ishee irratti hin na’u.

Ulfaatiin adda addaa, guddaa yookaan xinnaa, korojoo kee keessa hin jiraatu. Mana kee keessatti safartuu fi safartuu,

guddaa yookaan xinnoo hin jiraatu. Ulfaatinni dhugaa fi qajeelaan siif taa, fi safartuu dhugaa fi qajeelaan siif taa, akka bara dheeraa jiraattu lafa irratti kan Gooftaan Waaqni kee dhaala godhee siif kennu sanarra. Sababii namni wantoota kanneen hojjetu hundi, namni jal'ina hojjetu hundi jibbamaa Gooftaa Waaqa keetiiti.

Yaadadhu waan Amaaleq karaa irratti siif godhe hunda, yeroo ati biyya Gibxi keessaa baatu, Akkamitti karaa irratti sitti mormuuf dhaabbatee, warra dadhabanii duuba kee turan, duubdee kee irraa kutee, ati garuu beelaatee fi dadhabdee turtee, inni immoo Waaqa hin sodaanne. Akkasumas ni taa yommuu Gooftaan Waaqni kee diinota kee hunda kanneen naannoo kee jiran irraa si boqochiisu biyya Gooftaan Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennu keessatti, ati maqaa Amaaleq samii jala irraa ni haqxita, akkasumas hin dagatiin.

# 26

Yoo ati biyya Gooftaan Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennu seente, akkasumas ishee dhaaltee, akkasumas ishee irra jiraatte, ni taa. Jalqaba firii lafa kee kan Gooftaan Waaqni kee siif kennu irraa ni fudhatta, gundoo keessa ni keessa, fi gara iddoo Gooftaan Waaqni kee maqaan isaa achitti waamamuuf filatu ni deemta. Atis gara luba bara sana keessa jiru sanaa ni dhufte, akkanas isatti ni jetta, Ani hara Gooftaa Waaqa kootti nan beeksisa akka ani biyya Gooftaan abbootii keenyaaf nuuf

kennuuf kakate sana seene. Lubni sun gundoo sana harka kee keessaa ni fudhata, akkasumas iddoo aarsaa Gooftaa Waaqa keetii duratti ni kaa'a. Afaan Oromoo (revised):
Innis fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti deebisee akkana jedha: Abbaan koo Sooriyaa dhiisee gara Gibxiitti gad bu'e; achittis lakkoofsa muraasaan alagaa ta'ee jiraate; garuu achitti saba guddaa fi baay'ina guddaa ta'e. Warri Gibxii nu miidhan, nu gad-deebisan, akkasumas hojii cimaa nurratti kaaan. Gooftaa Waaqa keenyatti iyyinee, Gooftaan sagalee keenya dhaga'e; salphina keenya, dadhabdummaa keenya, fi cunqursaa keenya arge. Gooftaan mataan isaa humna isaa guddaa sanaan, harka jabaa fi irree ol ka'aa sanaan, mul'atoota gurguddoo, mallattoowwanii fi dinqiiwwan keessatti Gibxi keessaa nu baase. Inni gara iddoo kanaatti nu galche, lafa kana, lafa aannan fi dammi keessaa yaau nuuf kenne. Amma kunoo ani jalqaba ija biqiltuu lafaa kan ati Gooftaa naaf kennite, lafa aannan fi damma yaau fidheera, atis isa fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti ni dhiifta, akkasumas fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti ni sagadda. Atis wantoota gaggaarii kanneen Gooftaan Waaqni kee siif kenne hunda keessatti ni gammadda, atis, manni kees, Lewwichis, alagaan si keessa jirus.

Yoo garuu waggaa sadaffaa keessatti oomisha keetii hunda irraa kudhan keessaa tokko kennuu xumurte, kudhan keessaa tokko lammaffaa Lewwichaaf, alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef fi haadha hiyyeessaaf kennita; isaanis magaalaawwan kee keessatti nyaatu, gammadus.

Atis fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti akkana jetta: Ani qulqulluuwwan mana koo keessaa nan qulqulleesse, isaanis Lewwichaaf, alagaaf, ijoollee abbaa hin qabneef fi haadha hiyyeessaaf kenneen jira. Ajajawwan ati na ajajte hunda akka godheera; ajaja kee hin cabsine, fi hin dagatnes jira. Akkasumas keessa dhiphina koo irraa isaanii hin nyaanne, gara xuraaaatti irraa isaanii hin fudhadhe, duaaf irraa isaanii hin kennine, sagalee Gooftaa Waaqa keenyaa dhaggeeffadhe, akkuma natti ajaje sana hojjedhe. Mana qulqulluu kee irraa samii keessaa gadi ilaali, uummata kee Israaelis eebbisi, akkasumas lafa ati isaaniif kennite sana eebbisi, akkuma ati abbootii keenyaaf kakatteetti, lafa aannanaa fi damma yaau nuuf kennuuf.

Guyyaa kana Gooftaan Waaqni kee akka ati seera fi murtii hunda hojjettu si ajaje, fi isin isaan ni eegdu, ni hojjettu onnee keessan guutuun fi lubbuu keessan guutuun. Waaqa ati hara filatte akka inni Waaqa kee tau, fi akka ati karaalee isaa hunda keessa deemtu, fi akka ati seera fi murtii eegdu, fi akka ati sagalee isaatiif ajajamtu. Gooftaanis hara akka ati isaaf saba qabeenya addaa taatu si filatee jira, akkuma inni jedhe sana, ajajawwan isaa eegduuf. fi akka ati saboota hunda olii taatu, akkuma inni si beekamaa, boonaa fi ulfaataa si godhe, akka ati saba qulqulluu Gooftaa Waaqa keetii taatu, akkuma inni dubbate.

# 27

Akkasumas Museen fi maanguddoonni Israael ajajan, jedhanii, Ajajawwan kanneen hunda, kanneen ani har'a isinitti ajaju eegaa. Akkasumas guyyaa ati Yordaanos ceetu gara biyya Gooftaan Waaqni kee siif kennu sanaatti, dhagaawwan gurguddoo ofii keetiif dhaabbattee suphee itti dibi. Akkasumas dhagaawwan kanneen irra jecha seera kanaa hunda barreessita, yeroo isin Yordaanos ceetan, yeroo isin biyya Gooftaan Waaqni abbootii keetii siif kennu seentan, biyya aannan fi damma yaau, akkuma Gooftaan Waaqni abbootii keetii sitti hime sana. Akkasumas ni taa yommuu isin Yordaanos ceetan, dhagaawwan kanneen ani hara siif ajaju kana tulluu Eebaal irratti dhaabbattanii supheettiin dibdu. Akkasumas achitti aarsaa Gooftaa Waaqa keetiif ni ijaarta, aarsaa dhagaa irraa kan hojjetame, sibiila garuu irra isaa hin kaaftu. Dhagaa guutuu irraa iddoo aarsaa Gooftaa Waaqa keetiitiif ni ijaarratta, akkasumas aarsaa gubamu irra isaa irratti Gooftaa Waaqa keetiitiif ni dhiheessita. Akkasumas aarsaa fayyinaa achitti aarsita, nyaatta, guutamta, gammaddas fuula Gooftaa Waaqa keetii duratti. Akkasumas seera kana hunda dhagaawwan kanneenirra baayee ifaan ni barreessita.

Akkasumas Museen fi luboonni Lewwonni Israael hundatti dubbatan, jedhanii, Calisi akkasumas dhaggeeffadhu yaa Israael, guyyaa kana keessa saba Gooftaa Waaqa keetiif taate. Yoo ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhageessee, ajajawwan isaa hundaa fi seerota isaa kanneen ani hara siif ajaju hojjette.

Akkasumas Museen guyyaa sana uummataaf ajaja kenne,

akkana jedhee: Isaan kunniin erga Yordaanos ce'anii booda, tulluu Gariiziin irratti dhaabatanii uummata eebbisuuf: Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Yoosef, fi Beniyaam. Akkasumas isaan kunniin tulluu Eebaal irratti abaarsaaf ni dhaabatu: Ruubeen, Gaad, Aasheer, Zebuuloon, Daan, fi Naftaalem.

Akkasumas deebii kennuudhaan Lewwonni Israaeloota hundatti sagalee guddaadhaan ni dubbatu. Abaaraman namni kam iyyuu kan hojjetu fakkii soofamee fi baqfamee, jibbama Gooftaaf, hojii harka ogeeyyii, fi kan kaa'u isa iddoo dhoksaatti, fi deebisuudhaan uummanni hundi ni jedhu, Haa ta'u. Abaarame namni abbaa isaa ykn haadha isaa salphisu, fi uummanni hundi ni jedhu, Haa tau. Abaarame namni daangaa ollaa isaa jijjiiru, fi sabni hundi ni jedha, Haa tau. Abaarame nama jaamaa karaa irratti gowwoomsu, sabni hundinuu ni jedha, Haa tau. Abaarame namni murtii alagaa, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaa jalaa goru, akkasumas uummanni hundi ni jedhu, Haa tau. Abaarame namni dubartii abbaa isaa wajjin ciisu, sababii inni uffata abbaa isaa saaqeef, fi namoonni hundi ni jedhu, Haa tau. Abaarame namni bineensa kamii iyyuu wajjin ciisu, fi sabni hundi ni jedha, haa tau. Abaarame namni obboleettii abbaa isaa ykn haadha isaa irraa dhalaatte waliin ciisu. Uummanni hundinuu ni jedhu, Haa tau. Abaarame namni niitii ilma isaa wajjin ciisu, fi uummanni hundi ni jedhu, Haa ta'u. Abaarame namni obboleettii niitii isaa wajjin ciisu, fi uummanni hundi ni jedhu, Haa ta'u. Abaaraan nama ollaa isaa gowwoomsaan rukutu, fi sabni hundi ni jedhu,

Haa tau. Abaarame namni kennaa fudhatu lubbuu dhiiga qulqulluu rukutuuf, fi sabni hundi ni jedhu, Haa tau. Abaarame nama hunda kan dubbii seera kanaa hunda keessatti hin turu isaan hojjechuuf, fi sabni hundi ni jedha, Haa tau.

# 28

Yoo isin dhugumaan sagalee Gooftaa Waaqa keessanii dhaggeessitanii fi ajajawwan kanneen hunda kanneen ani hara isinii kennu eeguu fi hojjechuuf of eeggattan, Gooftaan Waaqni keessan saboota addunyaa hunda irratti ol isin kaa'a. Eebbifoota kunniin hundi si irra ni dhufu, yoo ati sagalee Waaqayyo Waaqa keetii dhageessite si ni argatu. Ati magaalaa keessatti eebbifamtaa dha, akkasumas lafa qonnaa keessattis eebbifamtaa dha. Eebbifamoo taan ilmaan garaa keetii, fi oomisha lafa keetii, fi bushaayeen sangootaa keetii, fi bushaayeen hoolotaa keetii. Mankuusaaleen kee eebbifamoo dha, hambaan kees eebbifamoo dha. Yeroo seentu eebbifamaa dha, yeroo baatus eebbifamaa dha.

Gooftaan Waaqni kee diinota kee warra sitti ka'an caccaboo fuula kee dura siif haa kennu; isaan karaa tokkoon gara kee ni ba'u, garuu karaa torbaan fuula kee duraa ni baqatu. Gooftaan eebba sitti erga mankuusaalee kee keessatti, fi waan ati harka kee irra kaastu hunda irratti, lafa Gooftaan Waaqni kee siif kennu irratti. Gooftaan saba qulqulluu ofii isaatiif si kaasa, akkuma abbootii keetiif kakate sanatti, yoo ati sagalee Gooftaa

Waaqa keetii dhageessee karaa isaa hunda keessa deemte. Saboonni lafaa hundi si argu, sababii maqaan Gooftaa sitti waamameeraaf, akkasumas si sodaatu. Gooftaan Waaqni kee waan gaarii keessatti si baay'isa: ilmaan garaa keetii keessatti, ilmaan horii keetii irratti, akkasumas oomisha lafa keetii irratti, lafa keetii kan Gooftaan abbootii keetiif siif kennuuf kakate sana irratti.

Gooftaan qabeenya isaa gaarii, samii, siif bana; rooba yeroo isaatti lafa kee irratti kennuuf, hojii harka keetii hunda eebbisuuf. Ati saboota baayeedhaaf ni liqeessita, garuu ati hin liqeeffattu. Ati saboota baayee ni bulchita, garuu isaan si hin bulchan. Gooftaan Waaqni kee mataa si godha malee eegee si hin godhu, fi ati yeroo sana olii taata malee jalaa hin taatu, yoo ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhageesse, waan ani hara si ajaju hunda eegde. Ati ajajawwan kanneen ani hara si ajaju hunda irraa mirgatti yookaan bitaatti hin cabsitu, waaqota biroo duukaa bu'uuf yookaan isaaniif tajaajiluuf.

Fi ni taa yoo ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhaggeeffachuu didde, ajajawwan isaa hunda kanneen ani hara siif kennu eeguu didde, abaarsi kun hundi sirra ni dhufa, fi si ni qaba. Ati magaalaa keessatti ni abaaramta, akkasumas lafa qonnaa keessattis ni abaaramta. Manneen kuusaa kee abaaraman, fi hambaan kee abaaraman. Ilmaan garaa keetii abaarame, oomisha lafa keetii, bushaayee loon keetii, fi bushaayee hoolota keetii abaarame. Abaarame ati yeroo seentu, fi abaarame ati yeroo baatu.

Gooftaan hanqina, dhuma fi fixinsa si irratti erga, waan harka kee irra keessu hunda irratti, hanga inni si barbadeessutti, fi hanga inni saffisaan si balleessutti, hojii kee hamaa sanaaf, sababii ati na dhiisteef. Gooftaan hanga inni biyya ati achi seentee dhaaltuuf deemtu irraa guutumaan guutuutti si fixutti, dua si irratti maxxansa. Gooftaan rakkina keessatti, dhagna ho'aa fi hollachuu fi ibamuun fi bubbee mancaasaa fi gurraacha keessatti si dha'a; isaanis hanga si balleessanitti si ari'u. Samiin mataa kee olii siif naasii ta'a, fi lafti jala kee sibiila ta'ti. Gooftaan Waaqni kee rooba lafa keetii awwaara haa godhu, fi awwaarri samii irraa gad bua, hanga inni si balleessutti, akkasumas hanga inni saffisaan si barbadeesutti. Gooftaan diinota duratti rukutaaf si haa kennu; karaa tokkoon isaanitti baata, karaa torbaan immoo fuula isaanii duraa baqatta; mootummoota lafa hundaa keessatti bittinneeffamaa taata. Duutonni keessan nyaata simbirroota samiitii fi bineensota lafaa ni ta'u, namni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiraatu. Gooftaan madaa Gibxii, cittoo bosonaa, fi cittoo kan hin fayyamnedhaan teessoo kee irratti si dhukaasa. Gooftaan maraatamummaa, jaamummaa fi jeequmsa sammuutiin si dha'a. Atis guyyaa saafaa qaqqabdaa harkifta, akkuma jaamaan dukkana keessatti qaqqabu. Karaan kee hin milkooftu, yeroo sana miidhama, guyyoota hunda saamama, namni si gargaaru hin jiru.

Niitii ni fudhatta, garuu namni biraa ishee ni qabaata, mana ni ijaarta, garuu keessa ishee hin jiraattu, iddoo dhaabaa wayinii ni dhaabda, garuu isa hin galchitu. Jibni kee fuula kee duratti qalama, fi ati irraa isaa hin nyaattu. Harreen kee sirraa hatama,

fi siif hin deebiu. Hoolonni kee diinota keetiif kennamu. Namni si gargaaru tokko iyyuu siif hin jiraatu. Ilmaan kee dhiiraa fi intallan kee saba biraatti ni kennamu, ijji kee dadhabaa isaaniitti ni ilaala, harki kee garuu homaa gochuu hin dandeessu. Oomisha lafa keetii fi hojii kee hunda saba ati hin beekne ni nyaata, atis guyyoota hunda miidhama argachaa fi caccabaa taata. Ati sababii mulatawwan ijawwan keetiin arguuf maraatamtee taata.

Gooftaan madaa hamaa keessatti si dha'a, jilba kee irratti fi miila kee irratti, akka ati fayyuu hin dandeenye, kadhama miila keetii jalqabee hanga mataa kee gubbaatti.

Gooftaan si fi bulchitoota kee kanneen ati ofii kee irratti hundeessitu gara saba ati fi abbootiin kee hin beekne tokkotti si geessuu dandaa, achittis waaqota biroo, muka fi dhagaa tajaajilta. Atis hibboo, fakkeenyaa fi seenaa taatee saboota Gooftaan itti si geessu hunda gidduutti achitti argamta.

Sanyii baayee gara dirreetti ni baafta, garuu muraasa ni galchita, sababii hawwaannisni isaan nyaateef. Dhaabbata wayinii ni dhaabbatta, ni hojjetta, garuu daadhii wayinii hin dhugdu yookaan irraa hin gammaddu, sababii raammoon isaan ni nyaataatii. Mukkeen ejersaa daangaa kee hunda keessa siif ni jiraatu, garuu zayita hin dibattu, sababii mukni ejersaa kee ni harca'aatii. Ilmaan fi intallan ni dhalchita, garuu hin jiraatan; boojuudhaan keessa ni deemaatii. Blight sun mukkeen kee hundaa fi oomisha lafa keetii hunda ni barbadeessa. Alagaan

kan si keessa jiru ol ol ni ba'a, ati garuu gadi gadi ni buuta. Inni siif liqeessa, ati garuu isaaf hin liqeessitu, inni mataa taa, ati garuu eegee taata.

Abaarsi kun hundi sirra ni dhufa, si ariifata, si qabatas, hanga inni si balleessutti, hanga inni si dhabamsiisutti, sababiin isaas ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii hin dhageenyeef, ajajawwan isaatii fi seerota inni sitti ajaje eeguuf. Mallattoonni fi dinqiiwwan sanyii kee keessatti hanga bara baraatti si keessatti ni jiraatu. Sababii ati Gooftaa Waaqa kee gammachuu fi yaada gaarii keessatti, baayina waan hundaa irraa hin tajaajilleef.

Akkasumas diinota kee kanneen Gooftaan si irratti ergu ni tajaajilta beelaan, dheebotaan, qullaa tauun, fi dhabamsiisa waan hundaa keessatti, akkasumas waanjoo sibiilaa morma kee irratti ni kaaita, hanga inni si balleessutti. Gooftaan saba fagoodhaa, dhuma lafaa irraa, akka weerara risaa si irratti ni fida; saba ati sagalee isaa hin dhageenye, Saba qaanessaa fuulaan, kan fuula jaarsa hin kabajne, fi dargaggeessa hin maarne. Akkasumas ilmoo horii keetii fi oomisha lafa keetii ni nyaata, akka midhaan, daadhii wayinii, zayita, bushaayee sangootaa keetii fi bushaayee hoolaa keetii siif hin dhiisneef, hanga si balleessutti. Inni magaalaawwan kee keessatti si balleessa, hanga dallaawwan olaanoo fi jajjaboon kanneen ati irra isaanii amanatte biyya kee guutuu keessatti diigamanitti, akkasumas magaalaawwan kee kanneen inni siif kenne keessatti si dhiphisa. Ati ilmaan garaa keetii, foon ilmaan keetii fi intallan keetii kanneen inni siif kenne hunda, dhiphina keetii

fi rakkina kee keessatti, kan diinni kee itti si rakkisu keessatti ni nyaatta.

Namni lallaafaan kan si keessa jiru fi namni qananii baayee sun, ni hinaafa ijuma isaatiin obboleessa isaa, fi niitii qoma isaa keessa jirtu, fi ijoollee hafan kanneen hafa. Isaaf, akka inni tokko isaanii keessaa foon ijoollee isaa irraa, kan inni nyaatu sana irraa kennuuf, sababii wanti tokko iyyuu isaaf hin hafneef dhiphina kee keessatti, fi rakkina kee keessatti, yookaan dhiphinan si dhiphisan diinonni kee magaalaawwan kee hunda keessatti.

Dubartiin lallaaftuu fi qananii isin gidduu jirtu, kan miilli ishee sababii qanaanii fi lallaaftina isheetiif lafa irra deemuu hin beekne, ija hamaadhaan dhiira ishee kan bobaa ishee keessa jiru, ilma ishee fi intala ishee ni hinaafti. Handhuuraa ishee kan gudeeda ishee keessaa bahe, fi daaima ishee kan deesse, dhoksaan nyaatti; sababiin dhabdee waan hundaa, dhiphina kee keessatti, fi rakkina kee keessatti, kan diinni kee magaalaawwan kee keessatti si rakkisu sanaan. Yoo ati jechoota seera kanaa hunda, kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hojjechuuf dhaggeeffachuu baatte, maqaa ulfaataa fi dinqisiisaa kana, GOOFTAA WAAQA kee sodaachuuf. Gooftaan dha'icha kee fi dha'icha sanyii kee ajaaibsiisa; dha'icha guddaa fi dinqisiisaa, akkasumas dhukkuboota hamaa fi amanamaa ni fida. Innis dhukkuba Gibxi hamaa kan ati fuula isaanii duraa ittee hunda sirratti deebisa, isaanis sitti maxxanu. Akkasumas dhukkuba hunda, akkasumas rukuttaa hunda kan hin barreeffamne,

akkasumas kan hunda kan barreeffame kitaaba seera kanaa keessa, Gooftaan irra kee ni fida, hanga inni si balleessutti. Fi isin lakkoofsa xiqqaa keessatti ni hafamtu, bakka isin akka urjiiwwan samii baayina isaanii keessatti turtan sana, sababii isin sagalee Gooftaa Waaqa keessanii hin dhageenyeef.

Akkasumas ni taa akka Gooftaan isin irratti gammadee waan gaarii isinii godhuuf fi isin baayisuuf gammade sana, akkasitti Gooftaan isin irratti gammadee isin balleessuuf ni gammada, akkasumas saffisaan lafa irraa ni fudhatamtu, lafa achi seentanii dhaaltan sana irraa. Gooftaan Waaqni kee saboota hunda keessatti, lafa dhuma tokkoo hanga dhuma kaaniitti si bittinneessa, achittis waaqota biroo, muka fi dhagaa kanneen atii fi abbootiin kee hin amanne tajaajilta. Garuu saboota sana keessatti si hin boqochisu, akkasumas faanichi miilla keetii hin dhaabbatu, fi Gooftaan achitti onnee ajajamuu diddu, ijawwan dadhabaa, fi lubbuu baqxu siif ni kenna. Jireenyi kee fuula ijjii kee dura fannifamee taa, guyyaa fi halkan ni sodaatta, jireenya kees hin amantu. Ganama Yoo galgala taee! jetta, galgala immoo Yoo ganama taee! jetta, sababii sodaa onnee keetii kan sodaattuuf, fi sababii mul'atoota ijjii keetii kanneen argituuf. Akkasumas Gooftaan si deebisa gara Gibxitti dooniiwwan keessatti, karaa ani jedhe, Ati ammas ishee arguu hin dabaltu, akkasumas isin achitti diinota keessaniitti garbootaa fi garbittii taatanii gurguramu, akkasumas namni bitatu hin jiraatu.

Kunniin jechoonni kakuu kan Gooftaan Musee ajaje akka ilmaan Israaeliif biyya Mowaab keessatti hundeessu, malee kakuu kan

inni isaaniif Kooreeb keessatti godhe.

# 29

Museen ilmaan Israael hunda waame, akkasumas isaaniin jedhe, Isin waan Gooftaan biyya Gibxi keessatti fuula keessan duratti Faraawwanii fi tajaajiltoota isaa irratti, akkasumas biyya isaa guutuutti hojjete hunda argitaniirtu, Qormaata guddaa kan ijji kee arge, mallattoo fi dinqii guddaa sana. Gooftaan Waaqni hanga guyyaa kanaatti onnee beekuuf, ijawwan arguuf, akkasumas gurra dhaggeeffachuuf isinii hin kennine. Fi inni waggaa afurtama gammoojjii keessatti isin geesse; uffanni keessan hin moofne, kopheen keessan miilla keessan irraa hin moofne. Daabboo hin nyaattan, daadhii wayinii fi dhugaatii cimaa hin dhugdan, kunis akka isin beektan Gooftaan Waaqni keessan ana ta'uudha. Akkasumas isin hanga iddoo kanaatti dhuftan, akkasumas Sihoon mootiin Heshboon fi Og mootiin Bashan waraanaaf nutti dhufuuf ba'an. Akkasumas nu isaan dhaabne, akkasumas lafa isaanii fudhanne, akkasumas ani ishee qooda godhee Ruubeenitti, Gaaditti, akkasumas walakkaa gosa Minaaseetiif kenne. Dubbii kakuu kanaa hunda eegdanii hojjechuuf qabdu, akka waan hojjettan hunda hubattan.

Isin hundi hara Gooftaa Waaqa keessan duratti dhaabattan: hoggantoota gosaa keessan, marii maanguddootaa keessan, abbootii murtii keessan, qondaaltota keessan, dhiira Israael hunda. Dubartoonni keessan, ijoolleen keessan, fi alagaan

qubata keessan gidduu jiru, muka muraa keessanii irraa hanga baatuu bishaanii keessaniitti, Kakuu Gooftaa Waaqa keessanii keessa seenuu, fi abaarsa isaa keessa seenuu, akkuma Gooftaan Waaqni kee har'a si wajjin kakuu galu. Akka inni si dhaabee isaaf saba godhuu, fi inni Waaqa kee ni taa, akkuma sitti dubbate sanatti, fi akkuma abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif kakate sanatti. Akkasumas ana kakuu kana fi abaarsa kana isin qofa isinitti utuu hin taane nan hundeessa. Garuu kanneen hara asii isin waliin fuula Gooftaa Waaqa keessanii dura jiraatan, akkasumas kanneen hara asii isin waliin hin jirre waliin.

Sababii isin ni beektu akkamitti nu biyya Gibxi keessa jiraanne, akkasumas akkamitti saboota isin isaan gidduu darbitan gidduutti darbe. Jijibbaa isaanii fi fakkiiwwan isaanii argaa: muka, dhagaa, meetii fi warqee kanneen gidduu isaanii jiran. Namni dhiira yookaan dubartii, yookaan maatiin yookaan gosti sammuu isaa Gooftaa Waaqa keessan irraa garagalee deemee waaqota saboota sanaa tajaajilu isin keessaa jiraa? Hiddi hadhaa fi dheekkamsa keessatti ol guddatu isin keessaa jiraa? Yoo inni jecha abaarsa kanaa dhaga'ee garuu garaa isaa keessatti of jajjabeessee, Qulqullummaan naaf ta'a, ani karaa jal'ina garaa kootiin deemaatii, akka cubbamaan nama cubbuu hin qabne hin balleessineef jedhe, ni ta'a. Waaqni isaaf araaraa ta'uu hin fedhuu; garuu yeroo sana dheekkamsi Gooftaatii fi hinaaffaan isaa nama sana irratti ni boba'a, fi abaarsi kakuu kanaa hundi, kan kitaaba kana keessatti barreeffame, isa irratti ni maxxana, fi Gooftaan maqaa isaa samii jalaa ni haqa. Gooftaanis ilmaan

Israael hunda keessaa isa adda baasee gara hamaa keessatti, akkaataa abaarsa kakuu hunda kan kitaaba seera kanaa keessatti barreeffame sanaatti.

Akkasumas dhaloota biraa ilmaan keessan kanneen isin booda kaan ni jedhu, akkasumas alagaan inni biyya fagoodhaa dhufu ni argu rukuttaawwan biyya sanaa fi dhukkuboota ishee kanneen Gooftaan ishee irratti erge, Waan qulqulluu fi soogidda gubame, lafti ishee guutuun hin facaafamtu, yookaan hin biqilu, yookaan magariisni tokko iyyuu irratti hin ol kau. Akkuma Sodoom fi Gomoraa, Adamaa fi Zeboyiim garagalfaman, kanneen Gooftaan dheekkamsaa fi aariidhaan garagalche. Akkasumas saboonni hundi ni jedhu, Maaliif Gooftaan biyya kanaaf akkana godhe? Aariin guddaan kun maali? Akkasumas isaan ni jedhu, Sababii isaan kakuu Gooftaa Waaqa abbootii isaanii kan inni abbootii isaaniif godhe yeroo inni isaan biyya Gibxi keessaa baasetti dhiisaniif, Fi deemanii waaqota biroo tajaajilan, kanneen isaan hin beekne, yookaan kanneen isaaniif hin qoodamne. Gooftaan aarii guutuun biyya sana irratti dheekkame, abaarsa kitaaba seera kanaa keessatti barreeffaman hunda ishee irratti fiduuf. Akkasumas Gooftaan dheekkamsa, aarii fi boba'uu guddaa baay'eetiin biyya isaanii irraa isaan buqqisee gara biyya biraatti akka har'a kanaa isaan gad darbate.

Wantoota dhokfaman Gooftaa Waaqa keenyaaf, wantoota mulatan garuu nuuf fi ijoollee keenyaaf bara baraan kennaman, akka dubbii seera kanaa hunda hojjennu. Wantoota dhokfaman

Gooftaa Waaqa keenyaaf, wantoota mul'atan garuu nuuf fi ijoollee keenyaaf bara baraan kennaman, akka dubbii seera kanaa hunda hojjennu.

# 30

Fi ni taa akka yoo isaan sirra dhufan dubbiin kunneen hundi, eebba fi abaarsi, kan ani fuula kee dura kenne; fi ati onnee kee keessatti ni fudhatta saboota hunda keessatti, bakka Gooftaan achi si bittinneessu, Ati gara Gooftaa Waaqa keetiitti ni deebita, sagalee isaas ni dhageessa akkuma waan ani hara si ajaju hundatti, onnee kee guutuudhaan, fi lubbuu kee guutuudhaan. Gooftaan cubbuu kee ni fayyisa, si ni maara, ammas saboota hunda keessaa kanneen Gooftaan achitti si bittinneesse irraa deebisee si walitti qaba. Yoo bittinneessaan kee dhuma samii irraa hanga dhuma samiitti tae, Gooftaan Waaqni kee achii irraa si walitti qaba, akkasumas Gooftaan Waaqni kee achii irraa si fudhata. Fi Waaqni kee achii si baasee gara biyya abbootiin kee dhaalaniitti si galcha, atis ishee ni dhaalta, fi si tolcha, fi abbootii kee caalaa si baayisa. Gooftaan onnee kee fi onnee sanyii kee guutummaan guutuutti ni qulqulleessa, akka ati Gooftaa Waaqa kee onnee kee guutuudhaan fi lubbuu kee guutuudhaan jaalattee jiraattuuf.

Gooftaan Waaqni kee abaaroota kanneen diinota kee irratti ni kenna, akkasumas warra si jibban kanneen si ari'an irratti. Atis ni deebita, sagalee Gooftaa Waaqa keetii ni dhageessa,

ajajawwan isaa kanneen ani hara si ajaju hunda ni raawwatta. Akkasumas Gooftaan Waaqayyo kee si eebbisa hojii harka kee hunda keessatti, ilmaan garaa kee keessatti, ilmaan horii kee keessatti, akkasumas oomisha lafa kee keessatti, sababii Gooftaan Waaqayyo kee si irratti gammachuuf gara wantoota gaggaaritti deebia, akkuma abbootii kee irratti gammade sana. Yoo ati sagalee Gooftaa Waaqa keetii dhageesse, ajajawwan isaa, seera isaa fi murtii isaa kanneen kitaaba seera kanaa keessatti barreeffaman eegdee, yoo ati onnee kee guutuun fi lubbuu kee guutuun gara Gooftaa Waaqa keetiitti deebite. Sababii ajajni kun kan ani hara si ajaju, ulfaataa miti, yookaan si irraa fagoo miti. Samii olii keessa hin jiru, jedhu, Eenyu nuuf gara samiitti ol ba'a, fi nuuf ishee fudhata, fi ishee dhageenyee goona? Akkasumas galaana sanaa gama jara hin jiru, Eenyutu galaana sanaa gama jara nuuf ce'ee, ishee nuuf fuudhee, akka dhaga'amtutti nuuf taasisa, nus ni goona? jedhee hin jedhu. Dubbiin kun baayee si dhiyaateera; afaan kee keessa, onnee kee keessa, fi harka kee keessa jira akka ati isa hojjettu.

Kunoo, hara fuula kee dura jireenyaa fi du'a, gaarii fi hamaa siif kenneera. Yoo ajajawwan Gooftaa Waaqa keetii dhageesse, kanneen ani har'a siif ajaju, Gooftaa Waaqa kee jaalachuuf, karaalee isaa hunda keessa deemuu, seerawwan isaa eeguu, fi murtiwwan isaa eeguu, ati ni jiraatta, baay'ee ni baay'atta, Gooftaan Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti seentu hunda keessatti si eebbisa. Fi yoo onneen kee garagalame, fi ati hin dhageeffanne, fi karaa irraa jallatamtee waaqota biroo sagadde, fi isaaniif tajaajilte, Har'a sitti labsa: isin badiisa ni baddu, fi lafa

isin Yordaanos ce'uudhaan achi ishee dhaaluuf deemtan irra bara-dheeraa hin jiraattan.

Ani hara samii fi lafa isinitti dhugaa ba'a, jireenya fi du'a fuula keessan dura kaa'eera, eebba fi abaarsa. Jireenya filadhu, akka ati fi sanyiin kee jiraattan. Gooftaa Waaqa kee jaalachuuf, sagalee isaa dhaggeeffachuuf, fi isatti maxxanuuf, sababiin kun jireenyaa kee fi dheerinaa guyyoota kee, lafa Gooftaan abbootii kee Abrahaam, Yisihaaq fi Yaaqoob isaaniif kennuuf kakate irra jiraachuuf.

# 31

Akkasumas Museen dubbii kana hunda ilmaan Israael hundatti dubbachuu xumure. Fi isaaniin jedhe, Ani hara umuriin koo waggaa dhibba tokkoo fi digdama; ammas seenuu fi bauu hin dandau. Gooftaan garuu, Ati Yordaanos kana hin ceetu naan jedhe. Gooftaan Waaqni kee kan fuula kee dura deemu, inni saboota kanneen fuula kee duraa ni balleessa, atis isaan ni dhaalta. Iyyaasuunis akkuma Gooftaan dubbate sana fuula kee dura ni deema. Waaqayyo Waaqni kee isaaniif ni godha akkuma inni Sihoonii fi Oog mootota Amoorota lamaan kanneen gama Yordaanos turan sanaa fi biyya isaanii godhe sana, akkuma inni guutumaan guutuutti isaan balleesse sana. Gooftaan isaan dabarsee isinitti kenneera, fi isin akkuma ani isin ajaje sanatti isaan ni gootu. Jabbaadhuu fi ciminaa, hin sodaatin, yookaan hin na'in, yookaan fuula isaanii duratti hin rifatin, sababiin

Gooftaan Waaqni kee inni fuula kee dura deemu si wajjin jiraatii, si hin dhiisu, yookaan si hin gatu. Museenis Iyyaasuu waame, fuula Israaeel hunda duratti isaaniin jedhe, Jabaadhu, cimis; ati fuula saba kanaa dura biyya Gooftaan abbootii keessaniif kennuuf kakate sanatti ni seerta, atis isaaniif dhaala goota. Akkasumas Gooftaan inni si wajjin deemu, si hin dhiisu, akkasumas si hin gatu, hin sodaatin, akkasumas hin na'in.

Akkasumas Museen jecha seera kanaa kitaaba keessatti barreessee luboota ilmaan Lewwii kanneen taabota kakuu Gooftaa baatan, akkasumas maanguddoota ilmaan Israael kenne.

Museen guyyaa sana isaaniif ajajee jedhe, Waggaa torba booda, yeroo waggaa gadhiisuu keessa, ayyaana dunkaanaa irratti, Yeroo Israaeloota hundi Gooftaa Waaqa keessan duratti argamuuf waliin deeman keessatti, bakka Gooftaan filatu keessatti, seera kana Israaeloota hunda duratti gurra isaaniitti dubbiftu. Uummata walitti qabee, dhiirota, dubartoonni, ijoollee fi alagaa magaalaawwan keessan keessa jiran, akka dhagayan, fi akka Gooftaa Waaqa keessan sodaachuu baratan, akkasumas akka jechoonni seera kanaa hunda hojjechuuf dhagayan. Akkasumas ilmaan isaanii kanneen hin beekan ni dhaga'u, akkasumas Gooftaa Waaqa kee sodaachuu ni baratu guyyoota hunda kanneen isaan lafa irra jiraatan, lafa isin Yordaanos ce'anii achi dhaaluuf deemtan sanaa irratti.

Gooftaanis Museetti akkana jedhe, Kunoo guyyoonni dua keetii

dhihaataniiru; Iyyaasuu waami, isinis balbala dunkaana dhuga baatuu bira dhaabbadha; anis isa nan ajaja. Museenis Iyyaasuunis gara dunkaana dhuga baatuu deeman; balbala dunkaana dhuga baatuu biras dhaabbatan. Gooftaan duumessa keessa bu'ee balbala dunkaana dhugaa-ba'umsaa bira dhaabate, utubaan duumessaas balbala dunkaana dhugaa-ba'umsaa bira dhaabate. Gooftaan Museetti akkana jedhe, Kunoo, ati abbootii kee waliin ni rafta, uummanni kun immoo kaee waaqota ormaa biyya inni itti seenu sanaa duukaa sagaagala, na dhiisa, akkasumas kakuu ani isaaniif hundeesse sana ni cabsa. Anis guyyaa sana keessatti aaraan isaanitti nan aara, isaan nan dhiisa, fuula koo isaanrraa nan garagalcha. Inni nyaata ni taa, hamaan baayeenii fi rakkinni isa ni argatu. Guyyaa sana keessattis ni jedha, Sababiin Gooftaan Waaqni koo na keessa hin jirreef, hamaan kun na argateera. Ani garuu dhugumaan fuula koo isaanii irraa nan garagala guyyaa sana keessa, sababii hamminoota hundaa kanneen isaan hojjetan hundaaf, sababii isaan gara waaqota ormaatti garagalaniif.

Amma immoo jechoonni faaruu kanaa barreessaa, ilmaan Israaeliinis barsiisaa, afaan isaaniitti ishee galchaa, akka faaruu kun fuula koo duratti ragaa bauuf ilmaan Israael keessatti tau. Ani isaan nan galcha gara biyya gaarii, kan ani abbootii isaaniitiif kennuuf kakadhe, biyya aannan fi damma yaau, isaanis ni nyaatu, guutamaniis ni quufu, ergasii gara waaqota ormaatti ni deebiu, isaaniinis ni tajaajilu, na ni aariisu, kakuu koos ni cabsu. Faarfannaan kun fuula isaanii duratti dhugaa ni baati, afaan isaanii irraa fi afaan sanyii isaanii irraa hin

dagatamuutii. Ani hammina isaanii, waan isaan hara asitti hojjetan beekaa jiraadha, utuu ani biyya gaarii abbootii isaaniitiif kakadhe sanatti isaan hin galchin dura.

Museen guyyaa sana faarfannaa kana barreessee ilmaan Israaeliif barsiise. Innis Iyyaasuuf ajaja kennee akkana jedhe, Jabbaadhuu fi ciminaadhu, ati ilmaan Israael gara biyya Gooftaan isaaniif kakate sanatti ni galchitaatii, innis si wajjin ni taa.

Yommuu Museen dubbii seera kanaa hunda kitaaba keessatti barreessuun xumuretti, Innis Lewwota taabota kakuu Gooftaa baatan ajajee akkana jedhe: Kitaaba seera kanaa fuudhaatanii gama taabota kakuu Gooftaa Waaqa keessanii irra kaaaa; innis akka dhugaa-baatuu tahuuf achitti si biratti ni taa. Sababii ani kakaasuu kee fi morma kee jabaa nan beeka; ammallee yeroo ani hara isin waliin jiraadhu, isin wantoota Waaqatti fincilaa turtan, yoos erga ani du'ee booda akkamitti akkas hin taane? Walitti qabaa gara kootti hooggantoota gosaa keessanii, fi maanguddoota keessanii, fi murtiitoota keessanii, fi barreessitota keessanii, akka ani dubbii kana hunda gurra isaaniitti dubbadhu, fi ani samii fi lafa isaaniif dhugaa ba'a. Ani beeka akka dhumaa du'a kootii booda isin seeraan ala taatanii, karaa ani isin ajaje irraa gara garagaleessitan, fi hamaan guyyoota dhumaa keessatti isinitti dhufa, sababiin isaas isin fuula Gooftaa duratti waan hamaa hojjettanii, hojii harka keessaniin isa aarsituuf.

Mūseen jecha faaruu kanaa hunda hanga dhumaatti gurra waldaa hundaatti dubbate.

# 32

Samiin xiyyeeffadhu, anis nan dubbadha; lafti immoo dubbii afaan koo keessaa ba'u haa dhaggeeffatu. Dubbiin koo akka roobaa haa eegamu, jechoonni koos akka fixeensaa haa buan, akka rooba marga irratti, fi akka cabbii marga irratti. Sababii ani maqaa Gooftaa waameef, Waaqa keenyaaf ulfina kennaa. Waaqni, hojiin isaa dhugaa dha, karaan isaa hunduu murtii dha, Waaqni amanamaa dha, jal'inni hin jiru, Gooftaan qajeelaa fi qulqulluu dha. Isaan cubbuu hojjetan; ijoolleen isaa miti, garuu balleessitoo dha; dhaloota jal'aa fi garagalfamaa dha. Kana Gooftaaf deebiftu? Akkas saba gowwaa fi hin ogeessa? Inni mataan isaa kun abbaa kee si bitate, si hojjete, fi si uume mitii? Guyyoota bara yaadadhu, waggaa dhaloota dhaloota hubadhu. Abbaa kee gaafadhu, inni sitti ni hima; maanguddoota kee gaafadhu, isaanis sitti ni himu.

Yommuu Inni Waan Hunda Caalaa Ol-Aanaan saboota qoodetti, akkuma ilmaan Aadaam bittinneessetti, daangaa sabootaa lakkoofsa ergamoota Waaqaatiin dhaabe. Akkasumas sabni isaa Yaaqoob qooda Gooftaa ta'e, Israa'el immoo dhaala isaa kan safarame ta'e. Inni gammoojjii keessatti, dheebuu hoa gubaa fi lafa bishaan hin qabne irratti isa eege, isa marsiisee barsiise, akkuma qaroo ijaa isa eege. Akkuma culullleen mana cuullaa

ishee haguugdu, fi cuullaa daaimman ishee irratti hawwitu, qoochoo ishee diriirsuudhaan isaan simatte, fi dugda ishee irratti isaan baatte. Gooftaan kophaa isaa isaan geggeesse, Waaqni ormaa isaan waliin hin turre. Inni humna lafaa irratti isaan ol baase, oomisha lafa qotiinsaa isaaniif kenne, kattaa keessaa damma hodhatan, kattaa jabaa keessaa immoo zayita hodhatan. Dhadhaa sangootaa fi aannan hoolotaa, coomaa xobbaallaawwan hoolaa fi korbeeyyii hoolaa wajjin, ilmaan sangootaa fi re'oota, coomaa kalee qamadii wajjin, akkasumas dhiiga gumaa dhuge; daadhii wayinii dhuge. Yaaqoob ni nyaate, ni guutames; jaallatamaan immoo ni laqe. Inni ni gabbate, ni furdaate, ni balates; Waaqa isa uume sana dhiisee Waaqa fayyisaa isaa irraa garagale.

Isaan wantoota ormaa irratti na aarsan, jibbisiisaa isaanii keessatti na hadheessan. Isaan hafuurota hamootti aarsaa dhi'eessan, Waaqaaf miti; waaqota kanneen isaan hin beekan, haaraa fi dhiyoo dhufan, kanneen abbootiin isaanii hin beekan. Waaqa isa si dhalche dhiifte, fi Waaqa isa si soorsu irraanfatte.

Gooftaanis ni arge, ni hinaafe, akkasumas dheekkamsa ilmaan isaatii fi intallan isaatiin kakaafame. Fi inni jedhe, Ani fuula koo isaanii irraa nan garagala, fi waan bara dhuma keessa isaaniif tau nan argisiisa, sababiin isaas dhaloota jal'aa tahaniif; isaan ilmaan amantiin isaan keessa hin jirre dha.

Isaaniitu waaqa hin taane irratti na hinaaffisiisan, waaqota tolfamoo isaaniitiin na aarsan, anis saba hin taane irratti

isaaniitu hinaaffisiisuun, saba gowwaa irratti isaaniitu nan aarsa. Sababii ibiddi dheekkamsa koo keessaa qubsiifameera, inni hanga si'ool gaditti ni guba, lafa fi oomisha ishee ni nyaata, buuura tulluuwwanii ni bobeessa. Balaa isaanitti walitti nan qaba, xiyyoowwan koos isaaniin loluuf nan fayyadama. Beelaaa jiruun beelaatiin fi nyaata simbirrootaatiin, akkasumas dugda diriirfachuu kan hin fayyineen, ilkaan bineensotaa isaaniitti nan erga, dheekkamsa wajjin lafa irra harkisan. Alaan goraadeen isaan ijoollee malee godha, mana kuusaa keessaa immoo sodaan, dargaggeessi shamarree wajjin, daa'imni hodhaa hodhatu nama dulloomaa umurii guutee wajjin. Ani jedhe, Isaan nan bittinneessa; yaadannoo isaanii immoo namoota gidduudhaa nan balleessa. Yoo sababii aarii diinota miti taanaan, akka isaan hin tursiifne, akka diinoti waliin hin waraanne, akka isaan hin jenneef, Harki keenya olaanaan, fi Gooftaan miti, wantoota kanneen hunda hojjete.

Sabni gorfama dhabde jira, fi beekumsi isaanii keessa hin jiru. Hin yaadan hubachuuf; kanneen kunniin gara yeroo dhufaa jirutti haa fudhatan. Akkamitti namni tokko kuma tokko ari'a, fi namni lama kudhaan kuma bu'u, yoo Waaqni isaan hin gurgurre, fi Gooftaan isaan hin kennee? Sababii waaqonni isaanii akka Waaqni keenya miti, diinonni keenya garuu gowwootadha. Wayiniin isaanii wayinii Sodoom irraa, dameen isaaniis Gomoraa irraa dhufa; gumaan isaanii gumaa hadhaa ti, hurbuu hamaataa isaaniif. Daadhiin wayinii isaanii dheekkamsa bofawwanii ti, akkasumas dheekkamsa buutii kan hin fayyinee. Miti ilaa, kunniin na biratti walitti qabamaniiru, fi

qabeenya koo keessatti chaappeffamaniiru mitii? Guyyaa haaloo ba'uu keessatti nan deebisa, yommuu miilli isaanii gufatu, sababii guyyaan badiisa isaanii dhihootti jiruuf, fi wanti qophaa'e isiniif jira. Sababii Gooftaan uummata isaa ni murteessa, garboota isaa irrattis ni jajjabeeffama; inni akka isaan dadhabanii, dhufuu keessatti akka kutatan, fi akka dadhaboo ta'an argeera. Akkasumas Gooftaan jedhe, Waaqonni isaanii kanneen isaan irratti amanatan eessa jiru? Kanneen coomaa aarsaa isaanii nyaachaa turtan, fi daadhii wayinii dhibaayyuu isaanii dhugaa turtan; haa kaan, isinitti haa gargaaran, eegdota isiniif haa taan. Ilaalaa ilaalaa akka ani isuma tae, fi Waaqni biraa hin jiru malee ana, ani ajjeesa, fi jiraachisuu nan godha, nan dhaaba, fi ani nan fayyisa, fi namni harka koo keessaa baasu tokko iyyuu hin jiru. Sababii ani harka koo gara samiitti ol nan fudhadha, fi harka mirga koo nan kakaadha, fi nan jedha, ani bara baraan nan jiraadha, Sababii ani goraadee koo akka balaqqee qarama godha, fi harki koo murtii qabata, fi diinota koo adabbii kaffalaa, fi warra na jibban deebisee kaffalaa. Ani xiyyoota koo dhiigaan nan macheessa, goraadeen koos foon ni nyaata dhiiga madaaamtootaa fi boojuummaa irraa, mataa bulchitoota diinota irraa.

Samoota, isa waliin gammadaa; ergamtoonni Waaqaa hundi isaaf haa sagadan. Saboonni, uummata isaa waliin gammadaa; ilmaan Waaqaa hundi isaaf haa jabaatan, sababiin dhiigni ilmaan isaa haaloo ni baafama. Inni ni haaloo baasa, diinota ni adaba, warra isa jibban ni adaba; Gooftaanis biyya uummata isaa ni qulqulleessa.

Museenis faaruu kana guyyaa sana barreessee ilmaan Israaeliif barsiise, ergasii Museenis seenee jecha seera kanaa hunda gurra uummataatti dubbate, inni fi Iyyaasuu ilma Nuuni. Akkasumas Museen Israaeloota hundatti dubbachuu xumure. Akkasumas isaaniin jedhe, Qalbii keessan irratti xiyyeeffadhaa dubbii kana hunda irratti, kan ani hara isinii dhugaa ba'u, kanneen isin ilmaan keessaniif ajajtan, akka isaan dubbiiwwan seera kanaa hunda eeganii fi hojjetan. Sababii dubbiin kun isinii duwwaa miti, kun jireenya keessan waan taeef, fi sababii dubbii kanaatiif lafa irratti bara dheeraa ni jiraattu, biyya isin Yordaanos ceetan dhaaluuf deemtan keessatti. Gooftaanis guyyaa sana keessa gara Musee dubbatee akkana jedhe, Gara tulluu Abariim oli, tulluu kana Nabau kan biyya Mowaab keessa fuula Yerikoo dura jiru sana, fi biyya Kana'aan kan ani ilmaan Israa'eliif kennu sana ilaali. Fi tulluu ati achi ol baatu sana irratti dui, akkuma Aroon obboleessi kee tulluu Hoor irratti duee saba isaatti dabalame sana, atis saba keetti dabalami. Sababii isin dubbii koo hin ajajamne ilmaan Israael gidduutti, bishaan falmii Qaadesh irratti gammoojjii Siin keessatti, sababii isin na hin qulqulleessine ilmaan Israael gidduutti. Fuula duratti biyya sana ni argita, garuu achi hin seentu.

# 33

Kunis eebba Museen namni Waaqaa ilmaan Israael ittiin eebise dura dua isaa ti. Akkasumas inni jedhe, Gooftaan Siinaa irraa dhufeera, akkasumas See'iir irraa nuuf mul'ateera, akkasumas

Tulluu Phaaraan irraa ariifateera, kumaatama Qaadees waliin, mirga isaa irraa ergamoonni isa waliin jiru. Innis uummata isaa oolche, warri hundi harki kee qulqulleesse hunduu, isaan kunniin si jalatti jiru, innis dubbii isaa irraa fudhatee. Seera kan Museen nuuf ajaje, dhaala waldaalee Yaaqoobii ti. Jaallatamaa keessatti bulchaan ni taa, yeroo bulchitoonni sabootaa gosa Israaeel waliin walitti qabaman. Ruubeen haa jiraatu, fi hin duin, fi lakkoobsaan baayee haa tau.

Afaan Oromoo (revised):
Kun waa'ee Yihuudaa ti, yaa Gooftaa sagalee Yihuudaa dhaga'i, gara saba isaatti dhufi; harki isaa isaaf haa addu baasu, ati immoo diinota isaa irraa gargaaraa isaaf ta'i.

Akkasumas Lewwiitti akkana jedhe, Lewwii mallattoo ifa taan isaa kennaa, akkasumas dhugaa isaa nama qulqulluuf kennaa, kan qoran isa yaalii keessatti, arrabsan isa bishaan falmii irratti. Namni abbaa fi haadhaaf, Si hin argine jedhu, obboloota isaa hin beekne, ilmaan isaa illee gate; inni dubbii kee eegee kakuu kee turse. Isaan seera kee Yaaqoobitti ni ibsu, fi seera kee Israaelitti ni barsiisu, ixaana dheekkamsa kee keessatti yeroo hunda iddoo aarsaa kee irra ni dhiheessu. Gooftaa, humna isaa eebbisi, hojii harka isaa fudhadhu, mudhii diinota isatti ka'an caccabsi, warri isa jibbanis hin ka'in. Akkasumas Beniyaamitti jedhe, Jaallatamaan Gooftaatiin amanee ni qubata, Waaqnis guyyoota hunda isa irratti gaaddisa, akkasumas gatiittii isaa gidduu boqochise.

Akkasumas Yoosefiif jedhe, eebba Gooftaa irraa lafti isaa haa eebbifamu, waqtiiwwan samii irraa, fixeensa irraa, akkasumas burqaawwan tuujuba jala jiran irraa haa eebbifamu. Fi akka saaatii oomisha aduu jijjiiramaa, akkasumas walgaiiwwan jiootaa irraa, Fiixee tulluuwwan jalqabaa irraa, akkasumas fiixee gaarran bara baraa irraa, Fi akkaataa saaatii lafa guutuutti, fi wantoota fudhatamoo kan bosona ibiddaa keessatti muldhateef haa dhufan irra mataa Yooseef, fi irra fiixee kan obboloota irra ulfaate. Hangafni dibicha miidhagina isaa qaba, gaanfawwan unikoorni gaanfawwan isaa ti, isaaniin saboota waliin waraana, hanga dhuma lafaatti, kunniin kumaatamni Efreem, fi kunniin kumaatamni Minaasee. Fi Zebuulooniin akkana jedhe, Zebuuloon, bahuun kee keessatti gammadi, Yisaakoris dunkaanota isaa keessatti. Saboonni ni barbadeessu, fi achitti ni waammatu, fi achitti aarsaa qajeelummaa ni aarsiftu, sababii qabeenya galaanaa si hoosistuuf, fi daldalli qarqara galaanaa jiraattotaa.

Akkasumas Gaadiin jedhe, Eebbifamaa haa ta’u namni Gaadin bal’isu; inni akka leencaa boqote, irree fi bulchaa caccabsee.
Afaan Oromoo (revised):
Inni firii isaa arge, sababii achitti lafa bulchitoota waliin hooggantoota sabootaa walitti qabaman qoodameef. Gooftaan qajeelummaa hojjete, fi murtii isaa Israael waliin raawwate.

Fi Daaniif akkana jedhe, Daan ilmoo leencaa ti, Baashaan keessaa ni utaala. Neftaalemiin immoo akkana jedhe: Neftaalem guutummaa wantoota fudhatamoo qaba, eebba Gooftaa irraa

haa guutamu, galaanaa fi Kibbaa ni dhaala. Aasheerinis akkana jedhe, Eebbifamaa dha ijoollee irraa Aasheer, akkasumas obboloota isaatti fudhatamaa taa, miilla isaa zayitii keessatti ni cuupha. Sibiilli fi naasiin kopheen isaa ni taa; akkuma guyyoota keetii, humni kee ni taa.

Akka Waaqni jaallatamaa, kan samii irra deemu gargaaraa kee ta'ee fi kan bantii keessaa guddaan sanaa hin jiru. Waaqni jalqaba isaatiin si dhoksa, akkasumas jabina irree bara baraa jalatti, akkasumas fuula kee duraa diina ni baasa, jedhee, Haa baddu. Fi Israael amanee kophaa isaa ni qubata, lafa Yaaqoob irra, midhaan fi daadhii wayinii irra; samiin immoo fixeensa siif duumessa. Eebbifamtaa ati Israael, eenyu si fakkaata, saba Gooftaadhaan baraaramaa jiru? Inni ni si ittisa gargaaraan kee, goraadeen immoo boona kee ti, diinonni kee sitti sobu, fi ati morma isaanii irra ni dhaabu.

## 34

Museen Arabooth Moaab irraa gara tulluu Nabaau ol ba'e, fiixee Phasgaa irratti, kan fuula Yerikoo irra jiru, Gooftaanis biyya Gili'aad hunda hamma Daanitti isaatti argisiise. fi lafa Neftaali hunda, fi lafa Efreem hunda, fi Minaasee, fi lafa Yihuudaa hunda hanga galaana isa fagoo, fi gammoojjii, fi naannoo Yerikoo, magaalaa meexxii, hanga Zo'aar. Gooftaanis Museetti akkana jedhe: Kun biyya ani Abrahamiif, Yisihaaqiif fi Yaaqoobiif, Sanyii keessaniif nan kenna jedhee kakadhe sana. Anis ija

keetiin si argisiiseera, garuu ati achi hin seentu.

Akkasumas Museen garbichi Gooftaa biyya Mo'aab keessatti dubbii Gooftaatiin due. Isaanis Ai keessatti, mana Peor biratti isa awwaalan, namni tokko iyyuu awwaala isaa hanga guyyaa har'aatti hin argine. Museen garuu yeroo duu waggaa dhibba tokkoo fi digdama ture, ijji isaa hin dimimmanne, qolli isaas hin badne.

Ilmaan Israael Arabooth Mowaab keessatti, Yordaanos irra, Yerikoo gamatti, guyyoota soddoma Museef booyan, fi guyyoonni gadda booichaa Musee ni xumuraman. Akkasumas Iyyaasuu ilmi Nuuni hafuura hubannaan guutame, Museen harka isaa isa irratti waan kaaeef. Ilmaan Israaeelis isa dhaggeeffatan, akkasumas akkuma Gooftaan Musee ajaje sana hojjetan.

Akkasumas raajiin tokko Israaeel keessatti ammas hin kaine akka Musee, kan Gooftaan fuula fuulatti isa beeke. Mallattoolee fi dinqiiwwan hunda keessatti, kanneen Gooftaan akka inni biyya Gibxi keessatti Fara'oonitti, hojjettootaa fi biyya isaa guutuutti isaan hojjechuuf isa erge keessatti, Dinqii-dinqii guddaa fi harka jabaa kan Museen fuula Israael hundaa duratti hojjete.

# Xalayaa Yohaannis

## 1

Wanti jalqaba irraa ture, kan nu dhageenye, kan ijawwan keenya argine, kan ilaallee fi kan harki keenya qabate, waaee dubbii jireenyaa, Jireenyiin mulateera, argineerra, dhugaa baarra, jireenya bara baraa kan Abbaa bira ture fi nuuf mulate sana isinitti beeksisna. Waan argine fi waan dhageenye isinitti himnaa, akka isinillee nu waliin walitti dhufeenya qabdaniif, fi walitti dhufeenya keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos wajjin jira. Wantoota kana isiniif barreessina, akka gammachuun keenya guutuu tau.

Kun ergaa nu isa irraa dhageenye fi isinitti labsinu, sababii Waaqayyo ifa waan taeef, dukkanni tokko iyyuu isa keessa hin jiru. Yoo walitti dhufeenya isa waliin qabna jennee dukkana keessa deemne, ni sobna; dhugaas hin hojjennu. Garuu yoo ifa keessa deemnu, akkuma inni mataan isaa ifa keessa jiru sana, walitti dhufeenya walirraa qabna, dhiigni Yesuus Kiristoos Ilma isaa immoo cubbuu hunda irraa nu qulqulleessa. Yoo akka

cubbuu hin qabnu jennu, ofii keenya gowwoomfanna, dhugaanis nu keessa hin jiru. Yoo cubbuu keenya walii galle, inni amanamaa fi qajeelaa dha, akka cubbuu keenya nuuf dhiisu fi jal'ina hunda irraa nu qulqulleessu. Yoo jennu akka cubbuu hin qabnee, sobduu isa goonu, fi jechii isaa keessa keenya hin jiru.

## 2

Ijoollee koo, wantoota kana isinitti nan barreessa akka isin cubbuu hin hojjenneef, fi yoo namni tokko cubbuu hojjete, gargaaraa tokko Abbaa biratti qabna, Yesuus Kiristoos qajeelaa, Innis araaraa cubbuuwwan keenyaatiif, cubbuu keenya qofaaf utuu hin ta'in, garuu addunyaa guutuufis. Kanaan akka isa beekne ni beekna, yoo ajajawwan isaa eegne. Namni Ani isa beekeera jedhu garuu ajajawwan isaa hin eegne sobduu dha, dhugaanis isa keessa hin jiru. Namni kam iyyuu dubbii isaa eegu garuu, dhugaadhaan nama kana keessatti jaalalli Waaqaa guutameera. Kana keessatti beekna akka isa keessa jirru. Namni keessa isatti akka turu jedhu, akkuma inni sun deeme sana, inni mataan isaas akkasuma deemuu qaba.

Obboleeyyii, ani ajaja haaraa isinii hin barreessu, garuu ajaja moofaa kan isin jalqaba irraa qabdan barreessa; ajajni moofaan sun dubbii isin jalqaba irraa dhageessan sana. Ammas ajaja haaraa isinitti nan barreessa, kan isa keessatti dhugaa taee fi isin keessattis dhugaa tae, sababii dukkanni ni darba, ifni

dhugaan immoo duraanuu ni ifa. Namni ifa keessa jiraachuu jedhu, garuu obboleessa isaa jibbu, hanga ammaatti dukkana keessa jira. Namni obboleessa isaa jaallatu ifa keessa jiraata, fi gufuun isa keessa hin jiru. Garuu namni obboleessa isaa jibbu dukkana keessa jira; dukkana keessas ni deema. Inni eessa akka deemu hin beeku, sababiin isaas dukkanni ija isaa jaamseeraatii.

Ani isinitti nan barreessa, ijoollee xixiqqoo, sababii cubbuuronni keessan maqaa isaatiin isinii dhiifamaniif. Ani isinitti nan barreessa, yaa abbootii, sababii isin isa jalqaba irraa jiru sana beektaniif. Ani isinitti nan barreessa, yaa dargaggoota, sababii isin isa hamaa sana mo'attaniif. Yaa ijoollee, sababii isin abbaa beektaniif isinitti barreesseera. Yaa abbootii, sababii isin isa jalqaba irraa beektaniif isinitti barreesseera. Yaa dargaggoota, sababii isin jajjaboo taatanii fi dubbiin Waaqaa keessan keessa turaatii fi isin isa hamaa moattaniif isinitti barreesseera.

Addunyaa kana hin jaallatinaa yookaan wantoota addunyaa kana keessa jiran hin jaallatinaa. Yoo namni tokko addunyaa kana jaalate, jaalalli Abbaa sanaa isa keessa hin jiru, Sababii wanti hundi kan addunyaa keessa jiru, hawwiin foonii fi hawwiin ijaa fi of tuulummaan jireenyaa, Abbaa irraa miti, garuu addunyaa irraa dha. Addunyaan fi hawwiin ishee ni darbu, namni fedhii Waaqaa hojjetu garuu bara baraan ni turu.

Ijoollee, saaatiin dhumaa dha, fi akkuma isin akka farra-

Kiristoos dhufu dhageessan sana, amma farra-Kiristoosota baayeen taaniiru; kanarraa saaatiin dhumaa akka taate ni beekna. Keessa keenya irraa baan, garuu keessa keenya irraa hin turre. Yoo keessa keenya irraa turan silaa nu waliin turan, garuu kunis akka hundi isaanii keessa keenya irraa akka hin taane mulatuuf ture. Isinii Qulqullicha irraa dibamuu qabdu, fi waan hunda ni beektu. Sababii isin dhugaa hin beektaniif isinitti hin barreessine, garuu sababii ishee beektaniif, akkasumas sababii sobi kamiyyuu dhugaa irraa hin dhufneef. Sobduun eenyu yoo namni Yesuus Kiristoos akka hin taane ganu tae malee? Inni kun antikiristoos, kan Abbaa fi Ilma ganu dha. Namni Ilma ganu Abbaa illee hin qabu. Kanaafuu wanti isin jalqaba irraa dhageessan sun isin keessatti haa turu. Yoo wanti isin jalqaba irraa dhageessan sun isin keessatti haa turu, isinillee Ilma keessatti fi Abbaa keessatti ni turtu. Kuni immoo waadaa inni mataan isaa nuuf waadaa gale, jireenya bara baraa. Wantoota kana isinii barreesse waaee warra isin gowwoomsan. Isinii, dibamuu kan isa irraa fudhattan sun isin keessatti tura, kanaafuu akka namni tokko isin barsiisu barbaachisummaan hin qabdan, garuu akkuma dibamuu sun mataan isaa waaee waan hundaa isin barsiisu, innis dhugaa dha malee soba miti, akkuma inni isin barsiise sana isa keessatti turaa. Fi amma, ijoollee xixiqqoo, isa keessa turaa, akka yommuu inni muldhatu ija-jabina qabaannuu fi dhufaatii isaa irratti fuula isaa duratti hin qaanaafneef. Yoo akka inni qajeelaa tae beektan, akka namni qajeelummaa hojjetu hundi isarraa dhalate ni beektu.

# 3

Ilaalaa jaalala gosa kam akka abbaan nuuf kenne, akka ijoollee Waaqaa jennee waamamnuuf. Sababii kanaatiif addunyaan isin hin beeku, waan isa hin beekneef. Jaallatamtoota, amma ijoollee Waaqaa dha nus, fi amma hin muldhanne waan tainu. Ni beekna garuu yoo inni muldhate, walfakkaatota isaatti taina, sababni isaas akkuma inni jiru isa arginu. Fi namni abdii kana isatti qabu hundi ofii isaa qulqulleessa, akkuma inni qulqulluu tae.

Namni cubbuu hojjetu hundi seera-cabsuu hojjeta, cubbuunis seera-cabsuudha. Isin ni beektu akka inni sun cubbuu keenya fuudhuuf muldhate, akkasumas cubbuu isa keessa hin jiru. Namni isa keessa jiraatu hundi cubbuu hin hojjetu; namni cubbuu hojjetu hundi isa hin argine yookaan isa hin beekne. Ijoollee, namni tokko isin hin gowwoomsin; namni qajeelummaa hojjetu qajeelaa dha, akkuma inni qajeelaa tae. Namni cubbuu hojjetu irraa diiyaabiloos taa, sababiin jalqaba irraa diiyaabiloos cubbuu hojjeta. Kanaaf Ilmi Waaqaa muldhate, akka hojii diiyaabiloos diiguuf. Namni Waaqaa irraa dhalate hundi cubbuu hin hojjetu, sababni sanyiin Waaqaa isa keessa waan tureef, innis cubbuu hojjechuu hin dandau, sababni Waaqaa irraa dhalateef. Kanaan ijoolleen Waaqaa fi ijoolleen diiyaabiloos ifatti mulatu. Namni qajeelummaa hin hojjenne kamuu Waaqaa irraa miti, akkasumas namni obboleessa isaa hin jaallanne. Sababni kun ergaa isin jalqabaa

irraa dhageessan, akka wal jaallannu dha. Akka Qaayiin hin ta'in; inni nama hamaa irraa dhufe ture, obboleessa isaa qale. Maaliif isa qale? Sababiin isaas hojiin isaa hamaa waan tureef, hojiin obboleessa isaa garuu qajeelaa ture. Obboloonni koo, yoo addunyaan isin jibbite hin dinqisiifatinaa. Nuyi akka dua keessaa gara jireenyatti ceuu keenya ni beekna, sababiin isaas obboloota keenyaa waan jaallannuuf. Namni obboleessa isaa hin jaalanne dua keessatti hafa. Namni obboleessa isaa jibbu hundi nama ajjeessaa dha, fi isin ni beektu akka namni nama ajjeesu hundi jireenyaa bara baraa ofii isaa keessa turu hin qabne. Kanaan jaalala beekneerra, sababii inni sun nuuf lubbuu isaa kaaeef, fi nuyi obbolootaaf lubbuuwwan keenya kaauu qabna. Namni garuu jirenya addunyaa kanaa qabu, obboleessa isaa rakkina keessa jiru arguus garaa isaa irraa cufee, jaalalli Waaqayyoo akkamitti isa keessa hafa? Ijoollee koo, dubbii qofaan yookaan arraba qofaan hin jaallannuu, garuu hojii fi dhugaa keessatti haa jaallannuu. Kanaan akka dhugaa irraa tauu keenya ni beekna, fuula isaa durattis onnee keenya ni amansiisnaa. Sababii yoo qalbiin keenya nu murteessu, Waaqni qalbii keenya caalaa guddaa dha, waan hunda ni beeka. Jaallatamtoota, yoo onneen keenya nutti hin murtessine, gara Waaqaatti ija-jabina qabna. Fi waan nu gaafannu hunda isa irraa ni fudhanna, sababii ajajawwan isaa ni eegnuuf fi waan fuula isaa duratti isa gammachiisu ni hojjennuuf. Kuni ajaja isaa ti: akka maqaa Ilma isaa Yesuus Kiristoositti amannuu fi akkuma inni ajaja nuuf kennetti wal jaallannu. Namni ajajawwan isaa eegu isa keessa turu, innis isa keessa turu. Kanas kanaan beekna: inni nu keessa turu, Hafuura inni nuuf kenne

irraa.

# 4

Jaallatamtoota, hafuura hunda hin amanina, garuu hafuurota qoraa yoo Waaqa irraa taan, sababni raajoonni sobaa baayeen gara addunyaatti baaniif. Kanaan hafuura Waaqaa ni beektu; hafuurri hundi kan Yesuus Kiristoos fooniin dhufuu isaa kan himu, Waaqaa irraa dhufa. Fi hafuurri Yesuus Kiristoos foon keessatti akka dhufe hin mirkaneessine hundi Waaqa irraa miti, fi kun hafuura Kiristoos mormaa kan isin akka dhufu dhageessan sanaa ti, fi amma addunyaa keessatti duraanuu jira. Isin ijoollee xixiqqoo, Waaqaa irraa dhuftan, fi isaan moattaniirtu, sababiin inni keessan keessa jiru inni addunyaa keessa jiru caalaa guddaa taeef. Isaan addunyaa kana keessaa jiru; kanaafuu addunyaa kana irraa dubbatu; addunyaan isaanii dhaga'a. Nuyi Waaqa irraa dhufeerra; namni Waaqa beeku nu dhagaya. Namni Waaqa irraa hin jirre nu hin dhagayu. Kana irraa hafuura dhugaa fi hafuura dogoggoraa beekna.

Jaallatamtoota, wal haa jaallannuu, sababiin jaalalli Waaqaa irraa waan taeef, fi namni jaalatu hundi Waaqaa irraa dhalateera fi Waaqas ni beeka. Namni hin jaallanne Waaqa hin beeku, sababii Waaqni jaalala taeef. Kana keessatti jaalalli Waaqaa nu biratti mul'ate, sababii Waaqni Ilma isaa tokkicha dhalate gara addunyaatti ergeef, akka nu karaa isaatiin jiraannuuf. Jaalalli kana keessa jira; sababni isaa nu Waaqa

jaallanneef miti, garuu sababni isaa inni mataan isaa nu jaallatee ilma isaa cubbuu keenyaaf araaraa godhee ergeefi. Jaallatamtoota, yoo Waaqni akkasitti nu jaallate, nutis wal jaallachu qabna. Waaqa namni tokko iyyuu takkaa hin argine; yoo nu wal jaallannu, Waaqa nu keessa tura, akkasumas jaalalli isaa guutamaa taee nu keessa jira. Kana keessatti akka isa keessa turru fi inni keessa keenya jiraatu ni beekna, sababni inni Hafuura isaa irraa nuu kenneeraaf. Akkasumas nuyi argineerra akkasumas dhugaa baarra akka Abbaan Ilma fayyisaa addunyaa erge. Namni kam iyyuu akka Yesuus Ilma Waaqaa tae yoo walii gale, Waaqni isa keessa ni jiraata, innis Waaqaa keessa ni jiraata. Nuyi jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra fi amanneerra. Waaqni jaalala dha; namni jaalala keessa turu Waaqni keessa tura, Waaqnis isa keessa tura. Jaalalli keenya keessatti kana guutameera, akka guyyaa murtii irratti ija-jabina qabnu, sababii akkuma inni tae, nus addunyaa kana keessatti akkasuma taa. Sodaan jaalala keessa hin jiru, garuu jaalalli guutuun sodaa ala darbata, sababni sodaan adabbii qaba, namni sodaatu garuu jaalala keessa hin guutamne. Nuyi isa jaalanna, sababii inni dursa nu jaallateef. Yoo namni tokko, Ani Waaqa nan jaalladha jedhe, garuu obboleessa isaa jibba, inni sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan arge hin jaallatne sun, Waaqa kan hin argine akkamitti jaallatuu danda'a? Ajaja kana isa irraa qabna: namni Waaqa jaallatu obboleessa isaa illee haa jaallatu.

# 5

Namni Yesuus akka Kiristoos tae amanu hundi Waaqa irraa dhalate, fi namni isa dhalche jaalatu hundi isa isa irraa dhalate illee ni jaalata. Kanaan beekna akka ijoollee Waaqaa jaallannu, yommuu Waaqaa jaallannee fi ajajawwan isaa eegnuudha. Kun jaalala Waaqaa ti, akka nu ajajawwan isaa eegnu, fi ajajawwan isaa ulfaataa miti. Sababii wanti hundinuu kan Waaqaa irraa dhalate addunyaa moa, kunis moicha addunyaa moate, amantii keenya. Eenyutu addunyaa moa, yoo inni nama Yesuus Ilma Waaqaa tauu isaa amanu tauu baannaan? Kun nama karaa bishaanii fi dhiigaan dhufe, Yesuus Kiristoos; bishaan qofaan osoo hin taane, garuu bishaanii fi dhiigaan dhufe. Hafuurris kan dhugaa baatu dha, sababiin Hafuurri dhugaa taeef. Sababiin sadii dhugaa baatota samii keessa jiran: Abbaan, Dubbichaa fi Hafuurri Qulqulluu, fi isaan kunniin sadii tokko dha, akkasumas sadii dhugaa baatota lafa keessa jiru. Hafuurri, bishaan fi dhiigni, sadanuu tokko tauuf walitti dhufu. Yoo dhugaa barruu namoota fudhanne, dhugaa barruu Waaqaa caala guddaadha, sababiin kun dhugaa barruu Waaqaa kan inni waaee Ilma isaa dhugaa bahe dha. Namni Ilma Waaqaatti amanu dhuga-baatuu ofii isaa keessaa qaba. Namni Waaqaaf hin amanne garuu sobduu isa godhee jira, sababiin inni dhuga-baatuu Waaqni waa'ee Ilma isaa dhuga-baate sanatti hin amanneef. Kun immoo dhugaa-baatuu dha, sababii Waaqni jireenya bara-baraa nuuf kenneef, fi jireenyi kun Ilma isaa keessa jira. Namni Ilma qabu jiraachuu qaba; namni Ilma Waaqaa hin qabne jiraachuu hin qabu.

Wantoota kana barreesseef isinii, warroota maqaa Ilma

Waaqaatti amananiif, akka isin jireenya bara baraa akka qabdan beektaniif, akkasumas maqaa Ilma Waaqaatti akka amantan. Iftoomina kan nu fuula isaa duratti qabnu kana, yoo waan tokko fedhii isaa akkaataan gaafanne, inni nu dhaga'a. Yoo akka inni waan nu gaafannu hunda nuuf dhaga'u beekne, waan isa irraa gaafanne hunda akka qabnu ni beekna. Yoo namni tokko obboleessa isaa cubbuu cubbamaa kan gara duaatti hin geessine argu, ni kadhata, Waaqnis isaaf jireenyaa ni kenna, warra cubbuu cubbaman kan gara duaatti hin geessineef. Cubbuu gara duaatti geessu ni jira; waaee sanaa akka kadhatu hin jedhu. Jal'inni hundi cubbuu dha, fi cubbuu gara du'aatti hin geessine ni jira. Ni beekna akka namni Waaqaa irraa dhalate hundi cubbuu hin hojjenne, garuu inni Waaqaa irraa dhalate of isaa ni eega, fi hamaan isa hin tuqu. Ni beekna akka Waaqa irraa tauu; addunyaan guutuun immoo hamaa keessa ciisa. Ni beekna garuu akka Ilmi Waaqaa dhufe fi sammuu nuuf kenne akka isa dhugaa beeknu, fi nu jirra isa dhugaa keessa, Ilma isaa Yesuus Kiristoos keessa. Inni dhugaa Waaqaa fi jireenyaa bara baraa.

Ijoolleen, waaqota tolfamoo irraa of eegaa, dhugaa.

# Iyyaasuu

## 1

Akkasumas ta’e erga Museen du’ee booda, Gooftaan Iyyaasuu ilma Nuuni kan gargaaraa Musee ta’eef akkana jedhe: Museen gargaaraan koo dueera. Amma kanaafuu kaiitii, Yordaanos ceesi atii fi sabni kun hundi gara biyya ani isaaniif kennu sanaatti. Bakki hundi kan isin faana miilla keessanii irra ejjettan, akka ani Museedhaaf jedhe sana isiniif nan kenna. Gammoojjii fi Antilibaanon, hanga laga guddaa, laga Efraaxiis, fi hanga galaana isa fagoo, irraa aduun dhi’a ni ta’a daangaan keessan. Namni tokko fuula kee dura hin dhaabatu guyyoota jirenya kee hunda keessa, fi akkuma Musee wajjin ture sana, si wajjinis nan taa, fi si hin dhiisu yookaan si hin dagattu. Jaabaadhu fi gootummaa qabaadhu, ati uummata kanaaf lafa ani abbootii keessaniif kennuuf kakadhe sana ni qoodda. Jabaadhuu kanaafuu fi jajjabaadhu eeguuf fi hojjechuuf akkuma Museen garbichi koo siif ajaje, fi hin garagaltu isaanii irraa gara mirgaa yookaan gara bitaa, akka milkooftu waan hunda keessatti kanneen hojjettu yoo tae. Kitaabni seera kanaa afaan kee

keessaa hin deemu, guyyaa fi halkan keessatti ni xiinxaltu, akka waan barreeffame hunda hojjechuuf beektuuf, ergasii ni milkoofta, karaalee kee ni milkoofsiifta, ergasii ni hubatta. Kunoo, ani si ajajeeraatii; jabaadhu, gootoomsi. Hin sodaatin, akkasumas hin rifatin, sababni Gooftaan Waaqni kee si wajjin jira gara iddoo hundatti ati deemtu. Yihoonaanis Iyyaasuun barreessitootaa uummataatti ajaje jedhee Gidduu qubata uummataatti seenaa, fi uummatatti ajajaa, jedhaa, Nyaata qopheessaa, sababii guyyoota sadii booda isin Yordaanos kana ceeta, biyya Gooftaan Waaqni abbootii keessanii isiniif kennu qabachuuf seentaniitii.

Fi Iyyaasuu gosa Ruubeen, gosa Gaad, fi walakkaa gosa Minaaseetti akkana jedhe, Dubbii Museen garbichi Gooftaa isinitti ajaje sana yaadadhaa, inni akkana jedha: Gooftaan Waaqni keessan isin boqochiiseera, fi lafa kana isiniif kenneera. Niitonni keessan, ijoolleen keessan fi horiin keessan biyya inni isiniif kenne keessa haa jiraatan. Isin garuu hidhataawwan fudhattanii obboloota keessan dura ni ceetu, namni jabaan hundi, akkasumas isaaniif ni gargaartu. Hanga Gooftaan Waaqni keenya obboloota keessan boqochiisu, akkuma isinii fi isaanis biyya Gooftaan Waaqni keenya isaaniif kennu sana dhaalaniitti, ergasii tokkoon tokkoon keessan gara dhaala keessanii kan Museen gama gamaa Yordaanos ba'a biiftuutiin isinii kennee sanatti deemtu. Akkasumas deebii kennuudhaan Iyyasuutti jedhan, Waan ati nuuf ajajtu hunda ni goona, akkasumas gara bakka ati itti nu ergitu hundatti ni deemna. Akkuma waan hunda Musee irraa dhageenye hundatti si dhageenna; garuu

Gooftaan Waaqni keenya si waliin haa tau, akkuma inni Musee waliin ture sana. Namichi garuu kan siif ajajamuu didu, fi kan jechoonni kee hin dhaga'ne akkuma ati isaaf ajajdu, haa du'u, garuu jabaadhu fi cimadhu.

## 2

Iyyaasuun ilmi Nuuni Shixiim keessaa dargaggoota lama basaasuuf erge, akkana jedhee, Ol bahaatii biyyattii fi Yerikoo ilaalaa. Dargaggoonni lamaan sun deemanii Yerikoo seenan; mana dubartii sagaagaltuu kan maqaan ishee Rahaab jedhamtu tokkoo seenan. Achittis bulan.

Mootii Yerikoo gabaafameef, Namoonni ilmaan Israael biyya basaasuuf as seenaniiru jedhanii. Fi mootiin Yerikoo ergite, gara Rahaab jedhe, jechaa, Namoota halkan mana kee seenanii baasi, dhugumatti isaan lafa basaasuuf dhufaniiru. Dubartiin sun namoota lamaan fudhattee dhoksitee isaaniin jettee dubbatte, Namoonni sun gara koo seenan. Akka garuu karri dukkana keessatti cufamaa jiruu, namoonni ba'an, ani eessa akka deeman hin beeku, isaan duukaa ari'aa, yoo isaan qabdan. Isheen garuu bantii irratti isaan ol baaftee, cidii qobboo kan bantii irra tuulame keessatti isaan dhoksite. Akkasumas dhiironni karaa Yordaanos irratti gara ceesaawwaniitti isaan duukaa ariifatan, akkasumas karri cufame.

Yeroo warri ari'aa duuba isaanii ba'an, fi utuu isaan hin rafin

dura, ishiin bantii irratti gara isaaniitti olbaate. Isheen gara isaaniitti jette, Ani akka Gooftaan biyya isinii kenne nan beeka, sababiin sodaan keessan nutti kufee jiraatii. Dhageenye jirra akka Gooftaan Waaqni galaana diimaa fuula keessan duraa gogsee yeroo isin biyya Gibxi keessaa baatan, akkasumas waan inni mootota Amoorota lamaan kanneen gama Yordaanos turan, Siihoonii fi Oogi, isin balleessitan sana irratti hojjete hunda dhageenye jirra. Yommuu waan kana dhageenye, onnee keenya keessatti dinqisiifanne, fi sababii fuula keessaniitiin hafuurri nama tokko keessaa keenya keessatti hin hafne, sababii Gooftaan Waaqni keessan Waaqni samii olii fi lafa jalaa keessatti. Fi amma Gooftaa Waaqa natti kakadhaa, ani isiniif jaalala waan godhuuf, isinis mana abbaa koo keessatti jaalala godhaa, Fi mana abbaa koo jiraachisaa, haadha koo, obbolaawwan koo, mana koo hunda, fi waan isaaniif jiru hunda, akkasumas lubbuu koo dua keessaa baasaa.

Dhiironni sun isheedhaan jedhan, Lubbuun keenya qooda keessanii duaaf haa ta'u. Isheenis akkana jette: Yommuu Gooftaan magaalattii isinii kennutti, isin naaf jaalala fi dhugaa ni gootu. Akkasumas foddaa keessaan isaan gad buufte. Akkasumas isaaniin jedhe, Gara biyya gaaraatti deemaa, akka warri isin ari'aa jiran isinitti hin dhufneef. Achittis guyyoota sadii dhokfadhaa, hanga warri isin ari'aa jiran duubatti deebi'anitti. Sana booda karaa keessan deemaa.

Namoonni sunis isheedhaan jedhan, Nu kakuu kee kana irraa qulqulluu dha. Kunoo, nu magaalaa kana kutaa tokkotti seenaa

jirra. Atis mallattoo kana, funyoo diimaa kana foddaa ati karaa isaatiin nu gad buufte sanatti gad dhiifta. Abbaa kee, haadha kee, obboloota kee fi maatii abbaa kee hunda mana kee keessatti ofitti walitti qabda. Namni kamuu kan balbala mana keetii gara alaatti bahe, yakka ofii isaatiif ni taa; nuyi garuu kakuu kee kana irraa qulqulluu ni tana. Namoonni hundi kanneen si wajjin mana kee keessa jiran garuu, nuyi isaaniif yakka ni tana. Yoo garuu namni kamiyyuu nu miidhee ykn dubbii keenya kana ifatti baase, kakuu kee kana irraa bilisa taina. Akkasumas akkana jedheen isaaniif, Akka dubbii keessaniitti haa tau. Ergasii isaan erge, isaanis ni deeman. Isaanis gara biyya gaaraa dhufan, achittis guyyoota sadii turan; warri isaan ari'anis karaalee hunda barbaadan, garuu hin arganne.

Fi dargaggoonni lamaan sun deebian, tulluu irraa gad buan, gara Iyyaasuu ilma Nuuni ceetan, waan isaanitti tae hunda isaaf odeessan. Isaanis Iyyaasuudhaan jedhan, Gooftaan biyya hunda harka keenyatti kenneera, akkasumas jiraattonni biyya sanaa hundi fuula keenya duraa sodaadhaan baqataniiru.

# 3

Iyyaasuun ganama barii ka'ee ganamaan Shitiim keessaa ka'e, isaanis gara Yordaanositti dhufanii ce'uu isaanii dura achitti bulan. Akkasumas guyyoota sadii booda barreessitoonni qubata keessa darban. Fi isaan uummataaf ajajan, jedhanii, Yeroo isin taabota kakuu Gooftaa Waaqa keenyaa, fi luboota keenyaa fi

Lewwota ishee baatan argitan, iddoowwan keessan irraa ka'aatii ishee duukaa deemaa. Garuu fageenya haa jiraatu gidduu keessan fi ishee gidduutti, hamma dhundhuma kuma lamaa dhaabbattu. Ishee hin dhiyaatinaa, akka karaa deemtan sana beektan. Isin karaa kana kaleessaa fi guyyaa sadaffaa irraa hin deemne turtan.

Iyyaasuunis namoota sanaan, Of qulqulleessaa gara boriitti, sababii bori Gooftaan gidduu keessanitti waan dinqisiisaa ni hojjetaatii jedhe. Iyyaasuunis lubootaan akkana jedhe, Taabota kakuu Gooftaa fuudhaatii uummata dura deemaa. Luboonnis taabota kakuu Gooftaa fuudhanii uummata dura deeman. Gooftaanis Iyyaasuudhaan akkana jedhe, Guyyaa hardhaa kana ani fuula ilmaan Israael hundaa duratti si ol-kaasuu nan jalqaba, akka isaan akka ani Muusee wajjin ture sana si wajjinis akkan tau beekaniif. Amma immoo luboota taabota kakuu baatan ajaji, akkana jedhii: Yeroo isin qarqara bishaan Yordaanos geessan, Yordaanos keessatti dhaabbadhu.

Iyyaasuunis ilmaan Israaeeliin akkana jedhe: As dhiheessaa, dubbii Gooftaa Waaqa keenyaa dhaggeeffadhaa. Kanaan isin ni beektu, sababii Waaqni jiraataan gidduu keessan jiraataa fi inni fuula keenya duraa Kana'aanota, Heetota, Fereezota, Hiiwota, Amoorota, Girgaashota, fi Yebuusota guutumaan guutuutti ni barbadeessaatii. Kunoo, taabonni kakuu Gooftaa lafa hundaa Yordaanos ceeta. Namoota kudha lama ilmaan Israael keessaa isinii filachaa, tokkoon tokkoon gosa irraa tokko. Fi ni taa, yommuu miilli luboota taabota kakuu Gooftaa lafa hundaa

baatanii bishaana Yordaanos keessatti boqotanitti, bishaan Yordaanos ni kutata, bishaan gadi buu garuu ni dhaabata.

Sabni sun dunkaanota isaanii keessaa ka'ee Yordaanos dabarsuu deeme, luboonni garuu taabota kakuu Gooftaa saba dura baatanii deeman. Akkuma luboota taabota kakuu baatan sun gara Yordaanositti seenaa turanitti, fi miilli luboota taabota kakuu Gooftaa baatanii kutaa bishaan Yordaanos keessa cuuphametti, Yordaanos immoo buuura isaa guutuu irratti guutamaa ture, akkuma bara haammata qamadii, Bishaan olii irraa gadi buaa ture dhaabate; tuullaa tokko fagoo baayee baayisee hanga kutaa Kiriyaati Ye'aariim dhaabate. Kan gadi buaa ture garuu gara galaana Arabaa, galaana soogiddaa gadi bue, hanga dhuma isaatti dhabame. Sabnis fuullee Yerikoo dhaabatee ture. Luboonni taabota kakuu Gooftaa baatan gidduu Yordaanos gogaa irra dhaabbatan, fi ilmaan Israael hundi hanga sabni hundi Yordaanos ce'ee xumurutti karaa gogaa ce'aa turan.

# 4

Akkasumas erga sabni hundi Yordaanos ce'uu xumuretti, Gooftaan Iyyaasuudhaan akkana jedhe: namoota uummata irraa fudhachuun, gosa hunda irraa nama tokko tokko, Isaaniif ajaji, fi gidduu Yordaanosii keessaa dhagoota kudha lama qophaa'oo fuudhaa, kanneen waliin isin geessitanii qubata keessan keessatti kaa'aa, bakka halkan achi qubattan.

Akkasumas Iyyaasuu namoota kudha lama kanneen ulfaatoo ilmaan Israael keessaa waame, tokkoo tokkoo gosa irraa nama tokko. Isaaniitti jedhe, Fuula koo dura, fuula Gooftaa dura gara gidduu Yordaanos fidaa, fi achii tokkoon tokkoon namaa dhagaa fuudhee, gatiittii isaa irra haa kaasu, lakkoofsa gosoota kudha lama Israaeel sanaatiin. akka isaan isinii jiraataniif kunniin mallattoo ciisaa tauuf yeroo hunda, akka yommuu ilmi kee boru si gaafatu jedhu, Dhagaawwan kunniin maal nuuf tau? Atis ilma keetiif ibsita, jettee, Laga Yordaanos fuula taabota kakuu Gooftaa lafa hundaa duraa dhaabate, yeroo inni ce'u. Dhagaawwan kunneen yaadannoo isinii ta'u, ilmaan Israa'eliif hanga bara baraatti.

Ilmaan Israael akkasuma godhan, akkuma Gooftaan Iyyaasuutti ajaje sana, dhagaa kudha lama gidduu Yordaanos keessaa fuudhanii, akkuma Gooftaan Iyyaasuutti yeroo ilmaan Israael cehuun xumuramutti ajaje sana, ofii isaanii wajjin gara qubata sanaatti geessanii, achitti kaaan. Iyyaasuu garuu dhagaawwan kudha lama biroo Yordaanos keessatti, bakka miilli luboota warra taabota kakuu Gooftaa baatan jala ture sana keessatti dhaabe, isaanis hanga guyyaa haraatti achuma jiru.

Luboonni taabota kakuu baatan sun Yordaanos keessa dhaabbatanii turan, hanga Iyyaasuu waan Gooftaan akka inni sabaaf beeksisuuf isa ajaje hunda xumuretti, sabnis ni ariifate, ni cehan. Erga uummanni hundi ce'ee xumuree booda, taabonni kakuu Gooftaatii fi dhagoonni fuula isaanii dura ce'an. Akkasumas ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaan gosa

Minaasee qophaa'anii fuula ilmaan Israa'eel dura ce'an, akkuma Museen isaaniif ajaje sanatti. Loltoonni kuma afurtamni hidhatan lolaaf qophaaan fuula Gooftaa dura waraanaaf gara magaalaa Yerikoo cean. Guyyaa sana keessa Gooftaan fuula saba Israael hundaa duratti Iyyaasuu guddise, fi isaan akkuma Musee sodaatan yeroo inni jiraate hunda.

Akkasumas Gooftaan Iyyaasuudhaan jedhe: Luboota sanduuqa kakuu dhuga-baatuu Gooftaa baatan sana akka isaan Yordaanos keessaa baan ajaji. Iyyaasuunis lubootatti ajajee, Yordaanos keessaa ba'aa jedhe. Yeroo luboonni taabota kakuu Gooftaa baatan Yordaanos keessaa bahanii miila isaanii lafa irra kaa'anitti, bishaan Yordaanos iddoo isaatti deebi'ee fiige akkuma kaleessaa fi guyyaa sadaffaa karaa qarqara isaa guutuu hundaan yaa'aa ture.

Sabni jia jalqabaa guyyaa kudhanaffaatti Yordaanos keessaa ol bae, akkasumas ilmaan Israaeel Yerikoo gara bahaa Gilgaal keessatti qubatan. Akkasumas dhagaawwan kudha lama kanneen inni Yordaanos keessaa fuudhe, Iyyaasuu Gilgaal keessa dhaabe. jedhu, yommuu ilmaan keessan isin gaafatan jedhanii, Maal dha dhagaawwan kunniin? Ilmaan keessaniitti beeksisaa akka Israa'el lafa goggogaa irraan Yordaanos kana ce'e. Gooftaan Waaqni keenya bishaan Yordaanos fuula isaanii duraa gogse, hanga isaan ce'an, akkuma Gooftaan Waaqni keenya galaana diimaa godhe, kan Gooftaan Waaqni keenya fuula keenya duraa gogse, hanga nu ceenu. Akka saboonni lafaa hundi akka humni Gooftaa jabaa tae beekaniif, fi akka isin

Gooftaa Waaqa keenya hojii hunda keessatti waaqeffattan.

# 5

Yommuu mootonni Amoorota warri Yordaanos gamatti turan, fi mootonni Finiiqee warri galaana biratti turan dhaga'anitti, sababii Gooftaan Waaqni laga Yordaanos fuula ilmaan Israa'el duratti yeroo isaan ce'anitti gogsee tureef, sammuu isaanii baqaqxe, sodaadhaan rukutaman, fi fuula ilmaan Israa'el duratti ogummaan tokko iyyuu isaan keessatti hin turre.

Yeroo kana keessa Gooftaan Iyyaasuudhaan jedhe, Goraadee dhagaa dhagaa qarqara qara qabuun ofii keetiif tolchi, fi teenyii ilmaan Israael yeroo lammaffaaf dhagna qabi. Yihoonnis goraadee dhagaa qara qabu hojjete, ilmaan Israael immoo iddoo Tuullaa Qolaoota jedhamu irratti dheeresse. Haala kanaan garuu Iyyaasuu ilmaan Israael qulqulleesse, warra karaa irratti taan hunda, fi warra dhagna hin qabamin turan hunda warra Gibxii ba'an keessaa. Hunda kanneen dhagna qabe Iyyaasuu, afurtamaa fi lama waggaa Israael gammoojjii Mabaaritiiditi keessa jooreef. Kanaafuu baayinni isaanii loltoota biyya Gibxii baanii turan keessaa hin dhagna qabamne turan, warri ajajawwan Waaqaa hin ajajamne, kanneen inni murteesse akka isaan biyya Gooftaan abbootii isaaniif kennuuf kakate, biyya aannanii fi damma yaau hin argine. Qooda isaanii garuu ilmaan isaanii kanneen karaa irratti dhalachuun dhagna hin qoodamin turan Iyyaasuun iddoo isaanii buuse; innis isaan dhagna qoode.

Erga dhagna qoodamanii booda, hanga fayyaniitti qubata keessatti taaanii tasgabbiidhaan turan. Fi Gooftaan Iyyaasuu ilma Nuuniitiin jedhe, Guyyaa haraa arrabsoo Gibxi isin irraa fuudheera, fi maqaa iddoo sanaa Gilgaal jedhee waame.

Ilmaan Israael guyyaa kudha afuraffaa jia sanaa galgala irraa Yerikoo lixa biiftuu irratti, Yordaanos gamatti, dirree keessatti faasiikaa ayyaaneffatan. Isaanis midhaan lafa sanaa irraa raacitii hin qabne fi haaraa nyaatan. Guyyaa kana keessa mannaan sun erga isaan midhaan biyyattii irraa nyaatanii booda dhaabde, fi si'achi ilmaan Israa'el mannaa hin arganne; garuu waggaa sana keessa biyya Meexxii irraa galchan.

Yeroo Iyyaasuu Yerikoo keessa turetti ta'e, ol ilaalee ija isaatiin nama fuula isaa dura dhaabate tokko arge; goraadeenis harka isaa keessatti luqqifamee ture. Iyyaasuunis dhi'aatee, Ati kan keenya moo kan diinota? jedheen. Inni garuu isaaniin jedhe, Ani ajajaa olaanaa humna Gooftaa ti, amma dhufeen jira. Iyyaasuunis fuula isaatiin lafatti gombifamee isaaniin jedhe, Yaa gooftaa koo, maal garbichi kee keef ajajta? Ajajaan olaanaan Gooftaa Iyyaasuudhaan jedhe, Kophee miilla keetii irraa hiikadhu, bakki ati amma irra dhaabbatte kun qulqulluu dha.

# 6

Yerikoo cufamtee fi jabeeffamtee turte, namni tokko ishee keessaa hin baane yookaan hin seene. Gooftaan Iyyaasuudhaan

akkana jedhe: Kunoo, ani Yerikoo, mootii ishee kan ishee keessa jiru, fi namoota jajjaboo humna qaban harka keetti nan kenna. Ati garuu loltoota naannoo ishee dhaabi.  Akkasumas ni taa yommuu isin malakata sanaan malakattan, sabni hundi walumaan haa iyyu, akkasumas yommuu isaan iyyatan, dallaan magaalaa sanaa ofumaan ni kufa, akkasumas sabni hundi tokkoon tokkoon namaa fuula isaa gara magaalaatti qajeelchee fiigee ni seena.

Akkasumas Iyyaasuu ilmi Nuuni gara lubootaatti seene, Akkasumas isaaniif jedhe, Uummataaf ajajaa kennaa akka isaan naannessanii magaalattii marsanii, loltoonni hidhatanis fuula Gooftaa dura haa deeman. Akkasumas lubootni torba malakata qulqulluu torba qabatan fuula Gooftaa dura haa darban, cimsaanis haa afuufan, taabonni kakuu Gooftaas isaan haa hordofu. Loltoota garuu fuulduratti haa deeman, luboonni immoo taabota kakuu Gooftaa duubaan malakata afuufaa haa deeman. Saba kanaaf garuu Iyyasuun ajaje, akkana jedhee: Hin iyyinaa, yookaan namni tokko iyyuu sagalee keessan hin dhagahu, hanga guyyaa inni mataan isaa akka isin iyyitan beeksisutti, ergasii ni iyyitu. Sanduuqni kakuu Waaqaa erga naannessee booda battalumatti gara qubataatti deeme, achittis rafe.

Guyyaa lammaffaatti Iyyaasuu ganama ka’e, luboonnis taabota kakuu Gooftaa fudhatan. Akkasumas luboota torban malakata torban baatan sun fuula Gooftaa dura deemaa turan, kana booda immoo loltoonni seenaa turan, namoonni tuuta hafan

immoo taabota kakuu Gooftaa duuba deemaa turan. Luboonni malakata afuufan, namoonni hafan hundis magaalaa sana yeroo jaa dhiyoo irraa marsan, ergasii ammas gara qubataatti deebian; haala kanaan guyyoota jaa keessatti hojjetan.

Guyyaa torbaaffaatti barii ka'anii, guyyaa sana magaalaa sana yeroo torba naannessaan. Yeroo marsaa torbaffaatti tae, luboonni malakata afuufan, akkasumas Iyyaasuun ilmaan Israaeliitiin jedhe, Iyyaa, sababiin Gooftaan magaalattii isinii kenneera. Magaalattiin kun waan abaarame ni taati, isheen fi wanti ishee keessa jiru hundi Gooftaa Waan Hunda Danda'uuf; garuu Rahaab sagaagaltuu sana oolchaa ishee fi wanta mana ishee keessa jiru hunda. Garuu isin of eegaa baayee wanta addaan baafame irraa, akka hin taane yaada keessa galchitanii isin mataan keessan fudhattan wanta addaan baafame irraa, fi qubata ilmaan Israael wanta abaaraa gootan, fi nutti balleessitan. Meetiin hundi yookaan warqeen, yookaan naasiin yookaan sibiilli, Gooftaaf qulqulluu ni taa; qabeenya Gooftaa keessatti ni galchama.

Lubootni malakata afuufan. Yeroo uummanni sagalee malakata dhaga'etti, uummanni hundi walumaan iyya waraanaa guddaa fi jabaa iyyatan. Dallaan hundi naannoodhaanii kufe, uummanni hundinuus magaalatti ol ba'an. Iyyaasuunis ishee fi waan magaalaa keessatti ture hunda barbadeesse, dhiira irraa hanga dubartiitti, dargaggeessa irraa hanga jaarsaatti, hanga jabbii fi horii ba'aatti, goraadeedhaan.

Fi Iyyaasuu dargaggoolee lamaan kanneen basaasan sanaan akkana jedhe, Mana dubartii sanaa seenaatii ishee fi waan ishee qabu hunda achii baadhaa. Dargaggoonni lamaan magaalattii basaasan sun mana dubartii sanaa seenanii Rahaab sagaagaltuu, abbaa ishee, haadha ishee, obboloota ishee, firoota ishee fi waan isheen qabdu hunda baasanii qubata Israaeel ala ishee kaaan. Magaalattiin sun ibiddaan gubamte waan ishee keessa jiru hunda waliin, garuu meetii, warqee, naasii fi sibiila qabeenya Gooftaatti akka galamu kennan.

Akkasumas Iyyaasuu Rahaab sagaagaltuu fi mana abbaa ishee hunda lubbuun oolchee Israael keessatti qubachiise hanga guyyaa haraatti, sababii isheen basaastota Iyyaasuu Yerikoo basaasuuf erge sana dhoksiteef. Akkasumas Iyyaasuu guyyaa sana fuula Gooftaa duratti kakase, jedhee: Abaarameera namni magaalaa sana ijaaru; ilma isaa hangafa keessatti hundee ishee buusa, akkasumas ilma isaa xinnaa keessatti karrawwan ishee dhaaba. Akkasumas akkasitti Ozaan namni Beetel keessaa godhe; Abiiroon hangafa keessatti hundee ishee buuse, akkasumas xinnaa baraarame keessatti karrawwan ishee dhaabe.

Gooftaan Iyyaasuu wajjin ture, maqaan isaas biyya hunda keessatti beekame.

# 7

Ilmaan Israael doggoggora guddaa hojjetaniiru; wantoota addaan baafamanii Waaqaaf kennaman keessaa ofii isaaniitiif hataniiru. Aakaar ilmi Kaarmii, ilma Zambrii, ilma Zaaraa kan gosa Yihuudaa keessaa wantoota addaan baafaman keessaa fudhateera. Gooftaanis dheekkamsa guddaadhaan ilmaan Israaelitti aareera.

Iyyaasuunis namoota gara Gaay, kan Beeteel bira jirtu sanaatti ergee, Gaay basaasaa jedheen. Dhiironni olaanii Gaaiin basaasan. Gara Iyyaasuutti deebianii akkana jedhan: Sabni hundi hin olaanu; dhiironni gara kuma lamaa ykn kuma sadii qofa olaanii magaalaa haa marsan. Saba hunda achitti hin geessin; isaan muraasa taaniitii. Dhiironni gara kuma sadiitu ol baan, garuu fuula namoota Aayii duraa baqatan. Dhiironni Gaay isaanii keessaa namoota soddomii jaa ajjeesan, karra irraa isaan ariifatan, gadi buiinsa irraa isaan caccabsan, onneen uummataa ni sodaatte, akkuma bishaaniis tae.

Fi Iyyaasuun uffata isaa tarsaasee, fuula isaatiin lafatti gadi kufee Gooftaa fuuldura hanga galgalaatti ture, inni fi maanguddoonni Israael, awwaaras mataa isaanii irratti facaafatan. Akkasumas jedhe Iyyaasuu, Ani sin kadhadha Gooftaa, maaliif garbichi kee uummata kana Yordaanos ceesise, Amoorota harkatti isa kennuuf, nu balleessuuf? Yoo Yordaanos bira turree fi qubannee turre. Akkasumas maal nan jedha erga Israael diina isaa dura morma jijjiire? Kana'aanichi yommuu dhaga'u, akkasumas warri biyya sana keessa jiraatan hundi nutti marsanii, biyya irraa nu balleessu. Maqaa kee guddaa

sanaaf maal goota?

Gooftaan Iyyaasuudhaan, Kai; ati maaliif fuula kee irratti kuftee jirta? jedhe. Uummanni cubbuu hojjeteera; kakuu ani isaan wajjin gale sana cabsaniiru. Waan addaan baafame irraa hatanii mi'oota ofii isaanii keessa kaa'aniiru. Ilmaan Israael fuula diinota isaanii dura dhaabachuu hin dandaan; morma isaanii gara diinota isaaniitti deebiu, sababiin isaas abaarsa taaniif. Yoo abaarsa sana isin keessaa hin balleessine, ani ammas isin waliin hin tau. Kaiitii uummata qulqulleessi, akkasumas akka isaan boru qulqulleeffaman isaanitti himi; kana jedha Gooftaan Waaqni Israael: wanti abaaraan isin keessa jira, kanaafuu fuula diinota keessanii dura dhaabachuu hin dandeessan, hanga wanta abaaraa isin keessaa balleessitanitti. Isin hundi ganama akka gosatti walitti qabamtu, akkasumas gosti Gooftaan agarsiifamu akka balbalaatti dhiheeffama, balbalti Gooftaan agarsiifamu akka manaatti dhiheeffama, manni Gooftaan fudhatamu immoo akka namaatti dhiheeffama. Namni ibsamu kam iyyuu ibiddaan ni gubama, waan inni qabu hundis ni gubama, sababii inni kakuu Gooftaa cabsee Israael keessatti yakka hojjeteef.

Iyyaasuun ganama ka'ee uummata akka gosootaatti dhi'eesse, gosni Yihuudaas ni argisiifame. Akkasumas dhihaate akka gosa gosatti, akkasumas mulate sabni Zaraaii. Akkasumas dhihaate akka nama namatti, Akkasumas Aakaar ilmi Zambirii ilma Zaaraa mulate.

Iyyaasuunis Aakaariin akkana jedhe, Hara Gooftaa Waaqa Israaeliif ulfina kenni; himata kee kenni; waan hojjette natti himi; ana irraa hin dhoksin. Aakaar Iyyaasuuf deebisee akkana jedhe, Dhugumaan ani fuula Gooftaa Waaqa Israael duratti cubbuu hojjedheera, akkasii fi akkasiin hojjedheera. Boojuu keessatti uffata miidhagaa faayeffame, meetii diidiraakimaa dhibba lama, fi arraba warqee tokko kan diidiraakimaa shantamaa arge, waaee isaanii erga yaadee booda fudhadhe, kunoo isaan dunkaana koo keessatti dhokfamaniiru, meetiinis isaanii jala dhokfameera. Iyyaasuun ergamoota erge, isaanis gara dunkaana qubata sanaatti fiigan, wantoota kunneenis dunkaana isaa keessatti dhokfamanii turan, meetiinis isaan jala ture. Fi isaan dunkaana keessaa baasanii gara Iyyaasuu fi maanguddoota Israaeliitti fidan, fuula Gooftaa durattis isaan kaaan.

Iyyaasuun Aakaar ilma Zaaraa fuudhee gara sulula Aakoor ol baase; ilmaan isaa, intallan isaa, jabbilee isaa, bineensota ba'aa isaa, hoolota isaa hunda, dunkaana isaa, fi qabeenya isaa hunda fuudhee deeme. Sabni hundinuu isa wajjin ture, akkasumas isaan hunda gara Emekaakoor ol baase. Iyyaasuunis Aakaariin akkana jedhe, Ati maaliif nu balleessite? Gooftaan akkuma har'a kana si haa balleessu. Israael hundi dhagaadhaan isa tumanii, tuullaa dhagaa guddaa isarratti ijaaranii. Gooftaanis dheekkamsa aarii isaa irraa deebie. Kanaafuu, hanga guyyaa har'aatti maqaan isaa Emekaakoor jedhamee waamame.

# 8

Gooftaan Iyyaasuudhaan akkana jedhe: Hin sodaatin, yookaan hin na'in. Loltoota kee hunda waliin fudhadhuutii ka'iitii gara Gaayii ol ba'i. Kunoo, ani mootii Gaayii fi lafa isaa harka keetti kenneera. Akkasumas Ai ni goota, akkuma ati Jericho gootan sana, akkasumas mootii ishee, akkasumas boojuu horii ofii keetiif ni boojita, garuu ofii keetiif riphee magaalaa duubaan kaai.

Iyyaasuunis uummata loltuu hunda wajjin kaee gara Gaayiitti ol bauuf qophaae. Garuu Iyyaasuu namoota jajjaboo humna qabeessa taan kuma soddoma filate, halkaniin isaan erge. Akkasumas isaanitti ajajee akkana jedhe, Isin magaalaa duubaan riphxaa ciisaa, magaalaa irraa fagoo hin ta'inaa, hunduu qophaa'aa turaa. Anis namoonni ana wajjin jiran hundi magaalaa sanatti dhufna, yommuu jiraattonni Aayi nu simachuuf gad baanitti, akkuma duraan tae sana, fuula isaanii duraa baqanna. Yommuu isaan nu duukaa baan, magaalaa irraa isaan harkifna, isaanis ni jedhu, Kunniin akkuma duraan fuula keenya duraa baqatu. Isin garuu riphee eeggachuu keessaa ni kauu, fi gara magaalaa ni deemtu. Akkaataa dubbii kanaa isin ni gootu; kunoo, ani isinitti ajajee jira. Iyyaasuunis isaan ergee, isaanis gara riphee dhaqan; Beetelii fi Aayi gidduutti, galaana Aayi irraa taaan.

Iyyaasuun ganama barii ka'ee uummata daawwate, innis

maanguddoonni wajjin fuula uummata dura ba'anii gara Aayi ol ba'an. Loltoonni hundi isaa waliin ol baan, fi deemaa dhufanii fuula magaalaa sanaa dura gara bahaatii dhaabbatan. Akkasumas riphaan magaalaa galaana irraa, Yommuu mootiin Aay argetti, ariifatee kallattiidhaan waraanaaf isaanitti bae, inni fi sabni isaa hundi isa waliin turan, garuu inni akka ripheen magaalaa duubaan isaaf kaaame jiru hin beekne. Akkasumas argee, Iyyaasuu fi Israael fuula isaanii duraa duubatti deebian. Akkasumas ilmaan Israael duukaa ariifatan, isaaniis magaalaa irraa fagaatan. Namni tokko iyyuu Aay keessatti hin hafamne kan Israaeelin duuba hin ariine; magaalattii banaa dhiisanii Israaeelin duuba ariifatan.

Gooftaanis Iyyaasuudhaan akkana jedhe: Harka kee eeboo harka kee keessa jiru sanaan gara magaalaatti diriirsi; ani ishee harka keetti kenneera. Riphaanis saffisaan iddoo isaanii keessaa ni kaa. Iyyaasuunis harka isaa eeboo sanaan gara magaalaatti diriirse. Dhoksaan saffisaan iddoo isaanii keessaa ka'an, yommuu inni harka isaa diriirsutti ba'an, magaalaa seenan, ishee qabatan, ariifataniis ibiddaan magaalaa guban. Yeroo jiraattonni Aay duubatti of ilaalanii aarri magaalaa keessaa gara samiitti ol kaaa jiru arganitti, ammas iddoo itti baqatan tokko illee hin qabaanne. Iyyaasuufi Israael hundi akka warri riphanii eeggan sun magaalaa qabatan, akkasumas akka aarri magaalaa sanaa gara samiitti ol ba'e argan; ergasii of jijjiiranii namoota Gaayii dha'an. Fi isaan kun magaalaa keessaa gara walitti dhufuutti ba'an, qubata gidduu duwwaa ta'an, isaan kun asii fi isaan kun asii, fi hanga namni baraaramee fi baqatee isaanii

keessaa tokko iyyuu hin hafneetti isaan rukutan. Mootii Gaay lubbuun qabatan, akkasumas gara Iyyaasuutti isa fidatan.

Yeroo ilmaan Israael warra Gaaii keessa turan hunda, warra dirreewwan keessa turan, akkasumas warra tulluu irra buufata irratti turan kanneen isaan isa irraa hanga dhumaatti ariifatan ajjeesuu dhiisanitti, Iyyaasuu gara Gaaiitti deebiee goraadeedhaan ishee dhahe. Warri guyyaa sana kufan, dhiiraa hanga dubartiitti, kuma kudha lama turan; isaan kunneen jiraattoota Aayii hunda turan.  Malee boojuu magaalaa keessa jiru hunda kan ilmaan Israael ofii isaaniitiif saaman, akkuma ajaja Gooftaa kan Gooftaan Iyyaasuuf ajaje sanaa ture.

Akkasumas Iyyaasuu magaalaa sana ibiddaan gubee, hanga guyyaa kanaatti tuullaa namni hin jiraanne bara baraatti ishee godhe. Mootii Aay muka ciramaa irratti fannise; innis hanga galgalaatti muka sana irratti ture. Yeroo aduun lixutti Iyyaasuu ajaje; isaanis reeffa isaa muka irraa buusanii boolla keessa darbatan. Ergasii tuullaa dhagaa isa irratti tuulan; kunis hanga guyyaa har'aatti jira.

# 9

Akkuma mootonni Amoorotaa dhaga'anitti, warri gama darba Yordaanos jiran, warri biyya gaaraa keessa jiran, fi warri dirree keessa jiran, fi warri naannoo galaanaa guddaa hunda keessa jiran, fi warri Antilibaanoon bira jiran, fi Heetonni, fi

Kana'aanonni, fi Ferezonni, fi Hiiwonni, fi Amooronni, fi Girgaashonni, fi Yebuusonni,

Isaan hundi walitti dhufanii Iyyaasuutti fi Israaeelitti waraana banuuf waliin tokkummaan ka'an.

Warri Gibe'oon keessa jiraatan waan Gooftaan Yerikoo fi Aayitti godhe hunda dhaga'an. Isaanis haxxummaadhaan hojjetan; dhufanii nyaata of qopheessanii fi qophii godhatanii, qofoowwan moofaa gatiittii isaanii irratti baatan, akkasumas qalqalloowwan daadhii wayinii moofaa kanneen tarsaasanii hidhaman fuudhan. Kopheen isaanii qofoowwan qaba, kopheen isaanii moofaa fi haphame miilla isaanii irratti ture, uffanni isaanii moofaa isaan irra ture, buddeenni dhiyeessii isaanii immoo goggogaa, awwaara fi caccabaa ture.

Isaanis gara Iyyaasuu, gara qubata Israael kan Gilgaal keessaa dhufan; Iyyaasuudhaan Israaeliin akkana jedhan, Nu biyya fagootii dhufneerra; kanaafuu amma nu wajjin kakuu godhaa. Ilmaan Israael Koraayichaan jedhan, Ilaali, ati nu gidduu jiraatta mitii? Yoos akkamitti si wajjin kakuu galla? Isaanis Iyyaasuudhaan, Tajaajiltoota kee ti jedhan. Iyyaasuunis isaaniin, Isin eessaa dha? Eessaa dhuftan? jedhe. Akkasumas jedhan, Tajaajiltoonni kee biyya fagoo baayee irraa maqaa Gooftaa Waaqa keetiin dhufaniiru; dhageenyeerra maqaa isaa, akkasumas waan inni Gibxi keessatti hojjete hunda, Akkasumas waan inni mootota Amoorota godhe hunda, kanneen gama Yordaanos turan, Siihoon mootii Amoorota, akkasumas Oog

mootii Baashaan, kan Ashtaaroti keessaa fi Edree keessaa jiraate. Maanguddoonni keenyaa fi jiraattonni biyya keenyaa hundinuu waan kana dhaga'anii akkana nuun jedhan: Karaa keessaniif nyaata qopheeffadhaatii gara isaanii deemaa. Yommuu isaan walitti dhuftan, Nu tajaajiltoota kee ti; amma nuuf kakuu godhaa jedhaa. Buddeenni kun guyyaa gara keessanitti dhufuuf kaane keessa hoaa qopheesinee turre, amma garuu goggogee nyaatamee ta'eera. Qalqalloowwan daadhii wayinii kunniin kanneen nu haaraa guutanne baqaqaniiru, akkasumas uffanni keenyaa fi kopheen keenya karaa dheeraa baayee irraa moofameera.

Akkasumas hoggantoota dhiyeessii isaanii fudhatan, garuu Gooftaa hin gaafanne. Iyyaasuunis isaaniif nagaa godhe, akkasumas isaan baraaruuf jedhanii isaanitti kakuu galan, hoggantoota waldaas isaaniif kakatan.

Guyyoota sadii booda erga isaanitti kakuu godhan booda, akka isaan dhi'oo isaanii jiraatanii fi akka isaan gidduu isaanii jiraatan dhaga'an. Ilmaan Israa'el ka'anii deemanii gara magaalaawwan isaanii dhufan; magaalaawwan isaanii immoo Gibe'oon, Kefiiraa, Bi'eeroot, fi magaalaawwan Ya'aariim turan. Ilmaan Israael isaan wajjin hin lolne, sababni isaas bulchitoonni hundi Gooftaa Waaqa Israael kakatan turaniif, waldaan hundi immoo bulchitoota irratti guunguman.

Bulchitoonni waldaa hundatti akkana jedhan, Nuyi Gooftaa Waaqa Israael maqaan isaaniif kakaanneerra, kanaafuu amma

isaan tuquu hin dandeenyu. Kana ni goona: isaan jiraatti qabna, fi isaan ni eegna, fi dheekkamsi nutti hin dhufu sababii kakuu kan isaaniif kakanneef. Ni jiraatu, fi muka-murtoota fi bishaan-baattoota waldaa hundaaf ni tau, akkuma bulchitoonni isaaniif dubbatan.

Fi Iyyaasuu isaan walitti waamee, akkana jedheen: Maaliif, Nu si irraa baayee fagoo jirra jettanii na gowwoomsite? Isin garuu ollaa warra nu gidduu jiraatanii ti. Amma abaaraman jirtu; keessan keessaa garbichi, yookaan muka murtuun, yookaan bishaan baattuun anaaf fi Waaqa kootiif hin dhaabatu. Isaan Iyyaasuuf deebii kennanii jedhan, Wanni Gooftaan Waaqni kee Musee tajaajilaa isaatiif ajaje hundi nutti himame, innis akka inni lafa kana isinii kennu fi akka inni fuula keessan duraa nuuf fi warra ishee irra jiraatan hunda balleessu. Kanaafuu fuula keessan duraa lubbuu keenyaaf baayee sodaanne, waan kanas goone. Fi amma kunoo nuyi gad-dhiifamtoota keessan, akkuma isin gammachiisu fi akkuma isiniif fakkaatu, nutti godhaa.

Akkasumas isaaniif godhan, Iyyaasuunis guyyaa sana harka ilmaan Israael irraa isaan baraare, isaan hin ajjeesnes. Akkasumas Iyyaasuu guyyaa sana isaan ramade muka-murtoota fi bishaan-baattoota waldaa hundaaf, akkasumas iddoo-aarsaa Waaqaaf. Sababii kanaaf warri Gibe'oon keessa jiraatan muka-murtoota fi bishaan-baattoota iddoo-aarsaa Waaqaa taan hanga guyyaa haraatti, akkasumas gara bakka Gooftaan filatu kamiitti iyyuu.

# 10

Yeroo Adoniibezeek mootiin Yerusaalem akka Iyyaasuu Aayii qabatee guutumaan guutuutti ishee barbadeesse dhaga'e, akkuma isaan Yeeriikoo fi mootii ishee godhan sana, akkasuma Aayii fi mootii ishee godhan, akkasumas akka jiraattonni Gibe'oon gara Iyyaasuu fi Israa'elitti garagalan dhaga'e, Fi isaanirraa baayee sodaatan, sababii Gibeoon magaalaa guddaa, magaalaawwan mootummaa keessaa tokko fakkaattee fi namoonni ishee hundi jajjaboo tauu isaa beeka tureef. Adooniibezeek mootiin Yerusaalem gara Eelaam mootii Kebroon, gara Fiidoon mootii Yaariimuut, gara Yeftaa mootii Laakiish, fi gara Daabeer mootii Odoolaam ergee jedhee, Kottaa, gara kootti ol ba'aa, na gargaaraa, Gibe'ooniin haa lollu, isaan gara Iyyaasuutii fi gara ilmaan Israa'elitti garagalaniiru. Mootoliin shanaan Yebuusotaa ol-baan: mootiin Yerusaalem, mootiin Kebroon, mootiin Yerimuut, mootiin Laakiish, fi mootiin Odollaam, isaanuu fi sabni isaanii hundi. Gabaawon naannoo marsanii ishee marsan.

Akkasumas warri Gibi'oon keessa jiraatan gara Iyyaasuu gara qubata Israa'el Gilgaal keessatti ergaa ergan, jedhan, Harka kee tajaajiltoota kee irraa hin laaftin, ariifataan gara keenya ol ba'i, nuuf gargaari, akkasumas nu baraari, sababiin mootoliin Amoorota hunduu warri biyya gaaraa keessa jiraatan nutti walitti qabamaniiru. Iyyaasuunis Gilgaal keessaa ol-bahe, inni mataan isaa fi loltoonni hundi isa wajjin turan, namoonni jabina

keessatti jajjaboo ta'an hundi.

Fi Gooftaan Iyyaasuudhaan jedhe, Isaan hin sodaatin, ani harka kee keessatti isaan kenneera, namni tokko iyyuu isaanii keessaa fuula keessan dura hin hafu.

Fi waan Iyyaasuu tasaan isaanitti dhufeefi, halkan guutuu Gilgaalii ka'ee deemee ture. Gooftaan fuula ilmaan Israael duratti isaan jeeqe, akkasumas Gooftaan Gibe'oon keessatti caccabsuu guddaadhaan isaan caccabse, akkasumas karaa ol ba'uu Beethoroon irraan isaan ari'an, akkasumas hanga Azeeqaa fi hanga Maqeedaa isaan madeessan. Yeroo isaan fuula ilmaan Israael duraa gadi buiinsa Beet Horoon irratti baqatanitti, Gooftaan samii irraa hanga Azeeqaatti dhagaa cabbii isaanitti roobse. Warri dhagaa cabbii sanaan duan, warra ilmaan Israael waraana keessatti goraadeen ajjeesan caalaa baayee turan.

Sana Iyyaasuun gara Gooftaatti dubbate, guyyaa Waaqni Amoorotaa harka Israael jala kenne, yeroo inni isaan Gibe'oonitti caccabse, fi isaan fuula ilmaan Israael duraa caccabsaman. Iyyaasuunis akkana jedhe: Aduun akka Gibe'oonitti dhaabattu, jiis akka sulula Ayaaloonitti dhaabattu. Aduunis dhaabatte, jiis dhaabbata keessa turte, hanga Waaqni diinota isaanii eeggatutti. Aduunis samii gidduutti dhaabatte, gara lixa hin deemne hanga guyyaa tokko xumurametti. Guyyaan akkanaa dura yookaan booda hin jiraanne, akka Waaqni sagalee namaa dhaggeeffatu, sababii Gooftaan Israaeliif

waliin loleef.

Mootoliin shannan kunniin baqatanii holqa Maqeedaa keessa jiru sanatti dhokatan. Iyyaasuutti gabaafame, jedhanii, Mootonni shanan holqa Maqeedaa keessatti dhokfamanii argamaniiru. Akkasumas Iyyaasuu jedhe, Dhagaawwan afaan holqaa irratti gangalchaa, akkasumas namoota isaan eeguuf ramadaa. Isin garuu hin dhaabbatinaa, diinota keessan duubaan ariitaa, duubee isaanii qabaa, akka isaan magaalaawwan isaaniitti galaniis hin eeyyaminaa, Gooftaan Waaqni keenya dabarsee harka keenyatti isaan kenneera. Akkasumas tae akka Iyyaasuu fi ilmaan Israael hundi isaan muruudhaa dhiisan erga murama guddaa baayee hanga dhumaatti isaan muraanii booda, warri baraaramaa turan gara magaalaawwan jajjabeeffamootti baraaraman.

Akkasumas namoonni hundi nagaan gara Iyyaasuu gara Maqeedaatti deebian, akkasumas ilmaan Israaeel keessaa namni tokkollee arraba isaatiin hin dubbanne.

Akkasumas Iyyaasuun, Holqa sana banaa, mootota shanan kanneen holqa keessaa baasaa jedhe. Akkasumas isaan mootota shanan holqa keessaa baasan: mootii Yerusaalem, mootii Kebroon, mootii Yerimuut, mootii Laakiish, fi mootii Odollaam. Erga isaan gara Iyyaasuutti isaanii baasanii booda, Iyyaasuu Israaeloota hunda, akkasumas jalqabtoota waraanaa kanneen isa waliin deeman walitti waame, isaaniinis jedhe, Dura deemaa fi miilla keessan morma isaanii irra kaaaa. Isaanis dhiyaatanii

miilla isaanii morma isaanii irra kaaan. Iyyaasuunis akkana jedheen isaaniin, Isaan hin sodaatinaa, yookaan hin rifatinaa; jabaadhaa fi cimsaa, sababiin Gooftaan akkasuma diinota keessan hunda kanneen isin isaanitti waraantu godha. Iyyaasuun isaan ajjeesee mukkeen shan irratti fannise, isaanis hanga galgalaatti mukkeen sana irratti fannifamanii turan. Akkasumas ta'e gara lixa aduutiin, Iyyaasuu ajaje, akkasumas isaan mukkeen irraa gadi buusan, akkasumas isaan holqa keessa darbatan, kan isaan achi baqatan keessa, akkasumas dhagaawwan holqa irra gangalchan hanga guyyaa haraatti.

Akkasumas Maqeedaa guyyaa sana keessatti fudhatan, akkasumas afaan goraadeetiin ishee ajjeesan, akkasumas waan hafuura baafatu hunda kan ishee keessatti ture guutummaatti balleessan, akkasumas namni tokko iyyuu kan baraarame yookaan baqate ishee keessatti hin hafne, akkasumas mootii Maqeedaa waan mootii Yerikoo godhan sana godhan.

Iyyaasuunis Israaeelonni hundi isa wajjin Maqeedaarraa ka'anii gara Libnaa dhaqan; Libnaas ni marsan. Gooftaanis ishee dabarsee harka Israaeliitti kenne, isaanis ishee fi mootii ishee fudhatan; afaan goraadeenis ishee ajjeesan, waan hafuura baafatu hunda ishee keessa ture ajjeesan; namni baraaramee yookaan baqatee ishee keessatti hafe hin turre; mootii isheettis akkuma mootii Yerikoo godhan sana godhan.

Iyyaasuunis Israael hunda wajjin Lebnaadhaa gara Laakiish deeme, ishee marsee, ishee marsaa ture. Gooftaan Laakiish

dabarsee harka Israaeliitti kenne. Isaanis guyyaa lammaffaatti ishee qabatan, afaan goraadeetiin ishee ajjeesan, akkasumas guutumaan guutuutti ishee balleessan, akkuma Lebnaa godhan sana. Yeroo sana Elaam mootiin Gazer Laakiish gargaaruuf ol ba'e, fi Iyyaasuu afaan goraadeetiin isa dha'e, akkasumas saba isaa, hanga namni tokko iyyuu isaanii keessaa kan baraarame yookaan kan baqate hin hafneetti.

Iyyaasuun fi Israaeelonni hundi isa wajjin Laakiishii ka'anii gara Odoolaam dhaqan, ishee marsanii qabatan. Gooftaanis harka Israaeliitti ishee kennee, guyyaa sana ishee fudhatan, goraadeen ishee ajjeesan, akkasumas waan hafuura baafatu hunda badiisaan ajjeesan, akkuma Laakiishitti godhanitti.

Iyyaasuunis Israaeelonni hundi isa wajjin gara Kebrooniitti deeman, ishees marsan. Ishees afaan goraadeetiin dha'an, waan hafuura baafatu hunda ishee keessa ture, namni hafee hin turre, akkuma Odollaam godhan sana, guutummaatti ishee barbadeessan, waan ishee keessa ture hundas.

Iyyaasuunis Israaeelonni hundi waliin gara Dabiir deebianii ishee marsan. Ishee, mootii ishee, fi gandoota ishee fudhatan; afaan goraadeenis ishee dha'an; ishee fi waan hafuura baafatu hunda ishee keessa jiru guutumaan guutuutti balleessan; nama baraarame tokko illee ishee keessatti hin dhiisan; akkuma Kebroonii fi mootii ishee godhan sana, Dabiirii fi mootii ishee godhan.

Iyyaasuun biyya tulluu hunda, Negeeb, dirree, Aseedoot, fi mootota ishee dha'e; isaan keessaa nama tokko illee hin hambifne; waan hafuura baafatu hunda guutummaatti balleesse, akkuma Gooftaan Waaqni Israa'el isa ajajetti. Qaadees Barnee irraa ka'ee hanga Gaazaatti, Goosem guutuu hanga Gibi'oonitti. Iyyaasuun mootota isaanii hunda fi lafa isaanii yeroo tokkotti dha'e, sababii Gooftaan Waaqni Israa'el Israa'eliif waan loleef.

# 11

Akka garuu Iyaabiis mootiin Aasoor dhaga'e, gara Iyyoobaab mootii Maaroon, fi gara mootii Siimoon, fi gara mootii Aaziif erge, Fi gara mootota Siidoonaa guddittii, gara biyya tulluuwwanii fi gara Arabaa kan fuula Kenerooti dura jiru, fi gara dirree, fi gara Fenaedoor, gara Kanaanota galaanaa kan bahaatii, fi gara Amoorota galaanaa, fi Heetota, fi Fereezota, fi Yebuusota kanneen tulluu keessa jiran, fi Hiiwota, fi kanneen Hermoon jalatti gara biyya Maasimaa. Akkasumas isaan ba'an, isaanii fi mootoliin isaanii isaan wajjin, akkuma cirracha galaanaa baay'inaan, akkasumas fardeen fi gaariiwwan baay'ee guddaa. Mootonni kunneen hundi walitti dhufanii gara iddoo tokkotti dhaqan, akkasumas bishaan Maaroon biratti qubatanii Israaeloota loluuf qophaaan.

Gooftaan Iyyaasuudhaan akkana jedhe: Fuula isaanii duraa hin sodaatin, sababii ani bori saaa kana isaan moofamtoota godhee

fuula Israael duratti siif kennaaf. Fardeen isaanii ni cirta, gaariiwwan isaanii immoo ibiddaan ni gubta. Iyyaasuunis loltoota hunda wajjin tasumaan bishaan Maaroon biratti isaan irra dhufe, biyya gaaraa keessattis isaan irra bu'an. Afaan Oromoo (sirreeffama):
Gooftaanis dabarsee isaan kenne harka Israaeliitti, isaanis isaan rukutaa hanga Siidoonaa guddittii, hanga Maaseroon, fi hanga dirreewwan Maasook gara bahaatti ariifatan, akkasumas hanga namni tokko iyyuu isaan keessaa hin hafnetti isaan fixan. Iyyaasuunis akkuma Gooftaan isa ajajetti isaaniif godhe; fardoota isaanii jilba kukkute, gaariiwwan isaaniis ibiddaan gube.

Akkasumas Iyyaasuu yeroo sana keessa deebie, Haazoorin mootii ishees qabate; Haazoor garuu dur mootummoota kanneen hunda bulchaa turte. Akkasumas waan hafuura baafatu hunda ishee keessatti goraadeen ajjeesan, akkasumas hunda guutumaan guutuutti balleessan, akkasumas waan hafuura baafatu tokkollee ishee keessatti hin hafne, akkasumas Haazoor ibiddaan guban. Akkasumas magaalaawwan mootummoota hundaa fi mootota isaanii hunda Iyyaasuu fudhate, akkasumas afaan goraadeeti isaan ajjeese, akkasumas guutummaatti isaan barbadeessan, akkuma Museen garbichi Gooftaa ajaje sanatti. Garuu Israael magaalaawwan jabeeffamoo hunda hin gubne, Haazoor qofa malee; Israael ishee qofa gubte. Ilmaan Israael boojuu ishee hunda ofii isaaniitiif saaman, garuu isaan hunda afaan goraadeeti guutumaan guutuutti balleessan; hanga isaan balleessanitti waan hafuura baafatu tokko illee

isaan keessaa hin dhiisan. Akkuma Gooftaan Musee tajaajilaa isaatiif ajaje sana, Museen akkasuma Iyyaasuuf ajaje, fi akkasitti Iyyaasuun godhe; waan Museen isaaf ajaje hunda keessaa homaa hin cabsine.

Fi Iyyaasuu biyya gaaraa hunda, biyya Naageeb hunda, biyya Goosem hunda, dirree, gama lixa, tulluu Israaeel, fi gad-fagoo fudhate. Wantoota gara tulluutti irraa tulluu Chelcha, fi kan gara Seir ol kau, fi hanga Balagad, fi dirreewwan Libaanoon kanneen tulluu Hermoon jala jiran, fi mootota isaanii hunda fudhate, balleesse, fi ajjeese. Fi Iyyaasuu guyyoota baayee mootota kana waliin waraana godhe.

Akkasumas magaalaan Israaeel hin fudhatin hin turre; hunda waraana keessatti fudhatan. Sababii karaa Gooftaatiin onneen isaanii akka jajjabaatu taee waraana Israaeelitti walitti dhufuuf, akka barbadaaaniif, akka gara laafina isaaniif hin kennamnef, garuu akka barbadaaaniif, akkuma Gooftaan Museetti jedhe sanatti.

Yeroo sana Iyyaasuu dhufee Anaakiimota biyya gaaraa keessaa, Kebroon keessaa, Dabiir keessaa, Anaabooth keessaa, akkasumas Yihuudaa guutuu keessaa magaalaawwan isaanii wajjin barbadeesse. Anaakiim keessaa tokko iyyuu ilmaan Israaeel biyya keessaa hin hafne, garuu Gaazaa keessaa, fi Gaat keessaa, fi Ashdood keessaa qofa hafan.

Akkasumas Iyyaasuu biyya hunda fudhate, akkuma Gooftaan

Musee ajajetti, akkasumas Iyyaasuu Israaeliif dhaala godhee akka gosoota isaaniitti qoodee kenne, biyyattiinis waraana irraa boqotte.

# 12

Kunneen mootota lafaa kanneen ilmaan Israaeel ajjeesan yoo tau, lafa isaanii gama Yordaanos gamatti aduu ba'a irraa, sulula Arnoon irraa hanga tulluu Hermoonitti dhaalan, akkasumas lafa Arabaa hunda gama ba'a biiftuutii. Sihoon mootii Amoorota kan Heshbon keessa jiraate, kan Arnon irraa bulchaa ture, isheen sulula keessa kutaa sulula irratti argamtu, akkasumas walakkaa Gili'aad hanga Jabbok, daangaa ilmaan Amoon. Fi Arabaa hanga galaana Kineereeti gara bahaatiin, fi hanga galaana Arabaa, galaana soogiddaa irraa bahaa karaa kan gara Beet Yeshiimoot, irraa Teemaan kan Aseedoot Fasgaa jalatti argamtu. Akkasumas Og mootiin Baashaan guddattoota keessaa hafe, kan Ashtaaroti keessaa fi Edree keessaa jiraatu ture. Bulchaan tulluu Hermoon irraa fi Sekkaay irraa, akkasumas Baashaan guutuu hanga daangaa Gergesii, fi Maakii, fi walakkaa Gili'aad kan daangaa Siihoon mootii Heshboon bulchaa ture. Museen garbichi Gooftaa fi ilmaan Israael isaan dha'an, fi Museen ishee dhaala godhee Ruubeeniif, Gaadiif, fi walakkaa gosa Minaaseetiif kenne.

Kunniin mootota Amoorota kanneen Iyyaasuu fi ilmaan Israael gama tola Yordaanos irraa galaana Balagaad keessa dirree Libaanoon jalqabee hanga tulluu Kelkaa kan gara See'iir ol

bahuutti ajjeesan. Iyyaasuunis biyya kana gosoota Israaeliif akka isaan qooda isaaniitiin dhaalaniif kenne. Tulluu keessatti, dirree keessatti, Aaraab keessatti, Aseedoot keessatti, gammoojjii keessatti, fi Negeeb keessatti, Heetota, Amoorota, Kana'aanota, Fereezota, Hiiwota, fi Yebuusota.

Mootii Yerikoo, fi mootii Aayii kan Beeteel bira jiru, Mootii Yerusaalem, mootii Kebroon, Mootii Yeerimuut, mootii Laakiish, Mootii Aiilaam, mootii Gaazeer, mootii Dabiir, mootii Gaader, Mootii Hermath, mootii Ader, Mootii Lebna, mootii Adulaam, Mootii deeme, Mootii Taphout, mootii Opher, Mootii Ophek kan Arok, Mootii Asom, Mootii Symoon, mootii Mambroth, mootii Aziph, Mootii Kaadesh, mootii Zahaak, Mootii Maredoth, mootii Iekom kan Carmel, Mootii Odollam kan Pheneador, mootii Gei kan Galiilaayaa, Mootii Tirzah, kunniin hundi mootota digdamii sagal.

# 13

Iyyaasuun jaarsa guddaa guyyoota keessatti guddatee ture, Gooftaanis Iyyaasuudhaan akkana jedhe, Ati guyyoota keessatti guddatteerta, lafti dhaalamuu qabdu baayee hafteerti. Akkasumas biyyichi kun kan dhiifamte, daangaa Filisxeemotaa, Geshiirota, fi Kana'aanotaa. Biyya hin qubatamne kan fuula Gibxi duratti argamu irraa kaasee hanga daangaa Eqroonitti, bitaa Kana'aanotaa irraa, bulchiinsa shanan Filisxeemotaatti lakkaa'ama: kan Gaazaa, kan Ashdood, kan Ashqaloon, kan Gat,

kan Eqroon, fi kan Euwaayoon. Teman irraa fi lafa Kana'aan hunda fuula Gaazaa duratti, akkasumas Siidooniyoonni hanga Afeeq, hanga daangaa Amoorotaatti, dhaa biyya Gaaliyaati Filisxeemotaa hunda, dhaa Libaanoon hunda ba'a aduutii, Giligaal irraa jalaa tulluu Hermoon hanga seensa Hamaatiitti, Warra biyya gaaraa keessa jiraatan hunda Libaanoonii hanga Maasereeti Memfoomayim. Siidoonota hunda, ani fuula Israaeel duraa isaan nan balleessa, garuu biyya sana dhaala godhiitii Israaeeliif qoodi, akkuma ani siif ajaje sanatti.

Amma immoo lafa kana dhaala godhiitii gosa sagalaniif fi walakkaa gosa Minaasee qoodi. Yordaanosii kaasee hanga galaana guddaatti, gama lixa aduutiin ishee kenni; galaanni guddaan daangessa. Gosoota lamaaf, fi walakkaa gosa Minaaseetiif, Ruubeeniif, fi Gaadiif Museen gama gamaa Yordaanos irratti kenne, gama ba'a aduutiin. Museen garbichi Gooftaa isaaf kennee ture. Aroer irraa kan afaan lolaa Arnon irra jirtu, magaalaa sulula gidduutti argamtu, fi Misor guutuu Medeba irraa, Magaalaawwan hunda Sihoon mootii Amoorota kan Heshboon keessa mootii ta'e hanga daangaa ilmaan Amoonitti, Akkasumas Galaaditis, akkasumas daangaawwan Gesiri, akkasumas Makaati, tulluu Hermoon hunda, akkasumas Basaaniitis hunda hanga Akaa, Mootummaa Og kan Baashaan keessaa hunda, inni Ashtaaroot fi Edreeyi keessatti mootii ta'e, kun gurgudduuwwan irraa hafe ture, Museen immoo isa dha'ee balleesse. Ilmaan Israael Geshuurota, Maakootaa fi Kana'aanota guutumaan guutuutti hin balleessine, mootiin Geshuur fi Maakootichi ilmaan Israael gidduu hanga har'aatti jiraatu.

Malee gosa Lewwii dhaalli hin kennameef, Gooftaan Waaqni Israaeel kun dhaala isaanii ti, akkuma Gooftaan isaanitti jedhe, fi kun qooda kan Museen ilmaan Israaeelitti qoode Arabooth Mowaab keessatti, gama darba Yordaanos irraa, fuullee Yerikoo biratti.

Akkasumas Museen gosa Ruubeen akka balbala isaaniitti kenne. Daangaan isaanii Aroer irraa kan jalqabe, kan fuula sulula Arnon dura jiru, akkasumas magaalaa sulula Arnon keessa jirtu, akkasumas Misor guutuu tae. hanga Heshbon, fi magaalaawwan hunda kanneen Misor keessa jiran, fi Dibon, fi Bamoth Baal, fi mana Meelboth, fi Baashaan, fi Baamoot, fi Mefaa'aat, fi Kiriyaatayim, fi Sebamaa, fi Seradaa, fi Xiyoon tulluu Enaab keessatti, Fi Beet Phe'oor, fi Aseedoot Phasgaa, fi Baayitaaseenoot, Fi magaalaawwan Misoor hunda, fi mootummaa Sihoon mootii Amoorota hunda, kan Museen isa fi hoggantoota Midiyaan dha'e, akkasumas Ewii, fi Robooki, fi Suur, fi Uur, fi Robee bulchaa Siyoon kan ajjeefame, fi jiraattoota Siyoon.

Akkasumas Bala'aam ilma Be'oor ilaaltuu sana waraana keessatti ajjeesan.

Daangaawwan Ruubeen garuu ta'an, Yordaanos daangaa. Kun dhaala ilmaan Ruubeen akka gosoota isaaniiti, magaalaawwan isaanii fi qubatawwan isaanii.

Museen garuu ilmaan Gaad akka gosa isaaniitti kenne.

Akkasumas daangaawwan isaanii Yaazeer, magaalaawwan Gili'aad hunda, akkasumas walakkaa biyya ilmaan Amoon hanga Arabaa kan fuula Araad dura jirtu tae. Akkasumas Esebon irraa kaasee hanga Araboth kan Massifaa biratti argamu, akkasumas Botanim, akkasumas Maan hanga daangaa Daibonitti, Fi Enadom, fi Othargai, fi Bainthanabra, fi Sokchotha, fi Saphan, fi mootummaa Sihon mootii Heshbon kan hafe, fi Jordan daangessa hanga kutaa galaana Chinnereth gama Jordan ba'a biiftuu irraa. Kun dhaala ilmaan Gaad akka gosoota isaaniitii fi akka magaalaawwan isaaniiti; akka gosoota isaanii morma deebiu fuula diinota isaanii dura, sababii magaalaawwan isaaniitii fi qonna-manneen isaanii akka gosoota isaanii taaniif.

Museen gosa Minaasee walakkaa isaaniif akka maatii isaaniitti lafa kenne. Daangaan isaanii Ma'aan irraa ka'ee, mootummaa Baashaan hunda, mootummaa Oogi mootii Baashaan hunda, gandoota Yaa'iir kanneen Baashaan keessa jiran hunda, magaalaawwan jaatama ni dabalata. Akkasumas walakkaa Galaad, akkasumas Ashtaroth keessaa, akkasumas Edrei keessaa, magaalaawwan mootummaa Og Bashan keessaa, ilmaan Makiir ilmaan Manasseh, akkasumas walakkaa ilmaan Makiir ilmaan Manasseh, akkaataa gosoota isaaniitiin. Isaan kunniin warra Museen gama Yordaanos Arabooth Mowaab keessatti, gama Yordaanos kan akka Yerikoo irraa ba'a biiftuutti argamu dhaale dha.

# 14

Kanneen kunniin warra ilmaan Israaeliif biyya Kanaaan keessatti dhaala qoodaniidha; Elaazaar lubichi, Iyyaasuu ilmi Nuuni, fi hangafoonni maatiiwwan gosa ilmaan Israael isaaniif dhaala qoodaniiru. Akkaataa kiliiroota dhaalan, akkuma Gooftaan karaa harka Iyyaasuu ajajeen gosa saglaniif fi walakkaa gosaa Gama gamaa Yordaanos irraa. Lewwonni garuu gidduu isaanii keessatti dhaala hin kennameef, Sababiin ilmaan Yoosef gosoota lama Minaasee fi Efraayim turan, qoodni lafa keessaa Lewwotaaf hin kennamnee, garuu magaalaawwan jiraachuuf qofa, fi lafti horii isaaniitiif addaan baafame, akkasumas horiin isaanii kennameef. Akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sanatti, ilmaan Israael ni godhan, biyyattiis ni qoodatan.

Ilmaan Yihuudaa Gilgaal keessatti gara Iyyaasuu dhufan, Kaaleb ilmi Yefunee namichi Qeneezichi immoo isaaniin jedhe, Ati dubbii Gooftaan waaee koo fi keetii Qaadesh Barnee keessatti Musee nama Waaqaa sanaan dubbate ni beekta. Afurtamii waggaaf ani ture yeroo Museen garbichi Waaqaa Qaadesh Barnee irraa na erge lafa basaasuuf, anis akkuma yaada isaatti jecha deebiseef. Obboloonni koo warri na wajjin ol baan qalbii uummataa jijjiiran, ani garuu Gooftaa Waaqa koo hordofuuf guutummaatti murteeffadhe. Museen guyyaa sana keessatti kakate, akkana jedhee: Lafti ati irra miilla kee dhiibde sun siif ni taati dhaala keessatti, akkasumas ijoollee keetiif gara bara

baraatti, sababii ati Gooftaa Waaqa keenya duukaa buuuf of kenniteef. Fi amma Gooftaan akkuma jedhe sana na kunuunseera, kana waggaa afurtamii shanaffaa, erga Gooftaan jecha kana Museetti dubbatee as, fi Israael gammoojjii keessa deemaa turte, fi amma kunoo ani hara umuriin koo waggaa saddeettamii shan, Ammallee ani hara jajjaa dha, akkuma yeroo Museen na erge sanaa, akkasumas ani amma jajjaa dha bahuuf fi gara waraanaatti seenuuf. Amma immoo tulluu kana sin gaafadha, akkuma Gooftaan guyyaa sana jedhe, sababii ati dubbii kana guyyaa sana dhageesseef. Amma garuu Anaakiimoonni achii jiru, magaalaawwan jajjaboo fi gurguddaa qaban. Yoo Gooftaan na wajjin tae, akkuma Gooftaan naaf jedhe sana isaan nan balleessa.

Iyyaasuunis isa eebbise, akkasumas Kebroon gara Kaaleeb ilma Yefunee, ilma Qenez sanaatti qooda godhee kenne. Sababii kanaaf Kebroon hanga guyyaa kanaa Kaaleeb ilma Yefunee namicha Qeneez sanaaf dhaala ta'e, sababii inni ajaja Gooftaa Waaqa Israa'el duukaa bu'eef. Maqaan Kebroon kan duraa magaalaa Argoob ture, magaalaa guddoo Anaakiim kanaa, fi biyyattiin waraana irraa boqotte.

# 15

Daangaaleen gosa Yihuudaa akka balbala isaaniitti daangaa Idumiyaa irraa, gammoojjii Siin irraa ka'ee hanga Qaadesh gara Kibbaa ta'an.

Daangaan isaanii Kibbaa irraa kaasee hanga kutaa galaana soogiddaa, gaaraa Kibbaatti geessu irraa eegale. Akkasumas fuuldura ol-kaumsa Akraabiin darba, akkasumas Seenaa naannaa, akkasumas Kibbaa irraa Qaadees Barnee irratti ol-baa, akkasumas Asooroon baa, akkasumas gara Saaraadaa ol-baa, akkasumas lixa Qaadees baa. Fi Salmona irra ba'a, fi hanga sulula Gibxiitti darba, fi ba'umsi daangaawwan isaa galaana irra ta'a; kun daangaawwan isaanii kan Kibbaa irraa dha.

Daangaan ba'a biiftuu irraa galaana soogiddaa hunda hanga Yordaanositti. Daangaan isaanii kaaba irraa, fiixee galaanaa irraa fi kutaa Yordaanos irraa. Daangaan sun gara Beetaaglaaamitti ol baa, kaabaa Beetaaraabaa irraas darba, ergasii immoo gara dhagaa Boohaan ilma Ruubeenitti ol baa. Akkasumas daangaan sun gara afuraffaa sulula Aakoor ol-ba'a, ergasii gara Gilgaal gadi-bu'a, kan fuula-dura dhihaachuu Adumiim jiru, kan Kibbaa sulula sanaa argamu, ergasii gara bishaan burqaa aduu darba, ba'aan isaa immoo burqaa Roogeel ta'a. Daangaan sun gara sulula Ennom ol kaee, dugda Yebuusii irraa Kibbaa irra darba; kunis Yerusaalem. Daangaan sun fiixee tulluu irra darba, kan fuula sulula Ennom gara galaanaa dura jiru, kan kutaa lafa Rafaayin kaabaa irraa jiru. Akkasumas daangaan fiixee tulluu irraa gara burqaa bishaan Nafxoo darba, akkasumas gara tulluu Efroon darba, akkasumas daangaan gara Ba'aal geeffama, kunis magaalaa Yaariim. Daangaan Baal irraa ka'ee gara galaanaatti naanna'a, achii immoo gara tulluu Asaritti darbuudhaan karaa kaabaa magaalaa Jarin duubaan deema, kunis Chasloon jedhamti. Ergasii immoo gara magaalaa

aduutti buuudhaan gara kibbaatti darba. Akkasumas daangaan duubaan Akkaroon irraa gara kaabaatti darba, daangaawwan gara Sokkootitti baafama, daangaawwan Liibaa irraan darba, Lebnaa irratti baafama, akkasumas bahumsaan daangaawwan galaana irratti taa. Daangaan isaanii galaana irraa kan kae, galaanni guddaan sun daangessa. Kunniin daangaawwan ilmaan Yihuudaa naannoo isaanii hundaan akka balbala isaaniitti.

Kaaleeb ilma Yefunee qooda ilmaan Yihuudaa gidduutti sababii ajaja Waaqaatiin kennameef, akkasumas Iyyaasuu magaalaa Arbok magaalaa guddaa Anaaq isaaf kenne; kunis Kebroon. Kaalebis ilmi Yefunee achii ilmaan Anaaq sadanuu jechuunis Sheshaayi, Talmaayi fi Ahiimaan balleesse. Akkasumas Kaaleeb achii ol-ba'ee jiraattota Dabiir irratti dhaqe, maqaan Dabiir garuu dur Magaalaa Barreeffamoota ture.

Kaaleeb akkana jedhe, Namni magaalaa Barreeffamoota qabatee diigee abbaa tau, intala koo Aksaa niitii godhee nan kennaaf. Gootooniyeel ilmi Keneez obboleessa Kaaleb ishee fudhate, akkasumas Kaaleb intala isaa Aksaan niitii godhee isaaf kenne. Yommuu isheen baatu, isaaf gorsa kennite jettee, Abbaa koo lafa qonnaa nan gaafadha, jettee harree irraa iyyite, Kaaleb immoo, Maal si rakkise? jedheen. Akkasumas isheen isaaniin jette, Eebba naaf kenni; sababii biyya Naageeb naaf kenniteef, Bootaaniis naaf kenni. Innis Gonatiilaa gubbaattii fi Gonatiilaa jalaattii isheedhaaf kenne.

Kun dhaala gosa ilmaan Yihuudaa ti. Magaalaawwan isaanii garuu magaalaawwan gosa ilmaan Yihuudaatiif daangaa Edoom irratti gammoojjii keessatti ta'an, akkasumas Baayiseele'eel, fi Araa, fi Asoor. fi Ikam, fi Regma, fi Arouel. fi Kaadesh, fi Asorionain, fi Mainaam, akkasumas Balmaana, akkasumas gandoota isaanii fi magaalaawwan Asheron, kunis Hazor, fi Siin, fi Salmaa, fi Mooladaa, fi Seerii, fi Baaalaat, Akkasumas Koolasheoolaa, Beersheebaa, gandoota isaanii, fi laftoota qonnaa isaanii, Bala, fi Bakok, fi Asom, fi Elbuudaad, fi Beeteel, fi Hormaa, akkasumas Ziiqlaag, akkasumas Makaarim, akkasumas Setennaak Akkasumas Laaboos, Saalee, fi Eroomoot, magaalaawwan digdamii sagal, gandoota isaanii wajjin.

Dirree keessatti: Ashtaol, Zorah, fi Eshtaol. Akkasumas Hodhe, akkasumas Diriirse, akkasumas Iluutoot, akkasumas Deessiftuu, fi Jermouth, fi Odollam, fi Membra, fi Saocho, fi Iazeka, Sakarim, Gadera, fi magaalota qonnaa ishee, magaalota kudha afur, akkasumas gandoota isaanii. Seneh, fi Adasan, fi Magadalgad, akkasumas Dalaad, akkasumas Miizfaa, akkasumas Yaakareeel, fi Baaseedoot, fi Ideeadaaleeaa, fi Chabra, fi Maches, fi Maachos, fi Gedoor, fi Bagaadiyeel, fi Noomaan, fi Maakeedaan, magaalaawwan kudha jaa, fi gandoota isaanii. Lebna, fi Ithak, fi Enoch, fi Ianaa, fi Nasiib, fi Keilam, fi Akiezi, fi Kezib, fi Bathesar, fi Ailom, magaalaawwan kudhan, fi gandoota isaanii. Ekron, gandoonni ishee fi manneen qonnaa isaanii, Akkaroonii irraa Gemnaa, fi hundinuu kanneen Aseedoot biratti argaman, fi gandoota isaanii, Asiedoot, gandoota ishee, fi lafeen qonnaa ishee, Gaazaa, gandoota ishee, fi lafeen qonnaa ishee hanga laga

Gibxiitti, fi galaanni guddaan gargar qooda.

Akkasumas biyya gaaraa keessatti Samiir, Ieter, fi Sookaa, fi Yaaaa, fi magaalaa Barreeffamoota; kunis Dabiir, fi Anon, fi Gara, fi Manna, fi Aisam, fi Goosem, fi Haalu, fi Hannaa, fi Giiloom; magaalaawwan kudha tokko fi gandoota isaanii, Airem, fi Remna, fi Soma, fi Jemain, fi Baethachu, fi Phakoua, Fi Euma, fi magaalaa Arbok, kun Hebron dha, fi Sorath, magaalaawwan sagal, fi giddugaleessota isaanii. Maon, fi Carmel, fi Ziph, fi Juttah, fi Jariel, fi Arikam, fi Zakanaim, fi Gibeah, fi Timnah; magaalaawwan sagal, fi gandoota isaanii, Ailoua, Beth zur, fi Geddon, Akkasumas Magarooth, Bethanaam, fi Thekoum, magaalaawwan ja'a, gandoota isaanii wajjin, Kiriyaati Ba'aal kun magaalaa Yaariim, fi Sootebaa, magaalaawwan lama, fi gandoota isaanii. fi Baddargeis, fi Tharabaam, fi Galateeffachuu. Fi Aiochioza, fi Naflazon, fi magaaloota Sadon, fi Arcades, magaaloota torba, fi gandoota isaanii.

Yebuusichi Yerusaalem keessa jiraatu turan, ilmaan Yihuudaa garuu isaan balleessuuf hin dandeenye, kanaafuu Yebuusicha hanga guyyaa kanaa Yerusaalem keessa jiraatu turan.

# 16

Daangaan ilmaan Yoosef Yordaanos irraa kan Yerikoo biraa gara bahaatii jalqabee, Yerikoo irraa ol kaee gara biyya tulluutii fi gammoojjii, gara Beetel Luuzaatti deema. Akkasumas gara

Beetel ni ba'a, akkasumas daangaawwan Akataarootii irra ni darba. Akkasumas galaana irra, daangaawwan Aptalim irratti hanga daangaawwan Beethoron gadi jiru sanaatti ni darba, akkasumas babalinni isaanii galaana irra ni taa. Ilmaan Yoosef, Efreem fi Minaasee dhaalaa argatan.

Daangaan ilmaan Efreem akka gosa gosa isaaniitti tae; daangaan dhaala isaanii ba'a biiftuu irraa Ataaroti fi Erook hanga Beet Horoon ishee olii, akkasumas Gazaaraa ture. Daangaawwan sun galaana irra hanga Ikasmoonitti ni dhufu, Kaabaa Ho'aa irraa ka'ee gara ba'a aduutti naanna'ee hanga Theenasaatti, akkasumas Seeleesitti, akkasumas ba'a aduu irraa ka'ee hanga Iaanookaatti ni darba. Fi gara Maakoo, fi Ataaroot, fi gandoota isaanii, fi ni dhufa irra Yerikoo, fi ni ba'a gara Yordaanos. Akkasumas Tafuudhaa ka'ee daangaawwan gara galaanaatti gara Kelkaanaatti ni deemu, bahuun isaaniis galaana irratti ni taa, kun dhaala gosa Efreem akka balbala isaaniitti.

Akkasumas magaalaawwan ilmaan Efreemiif addaan baafaman kanneen dhaala ilmaan Minaasee gidduu jiran, magaalaawwan hundii fi gandoota isaanii. Efreem Kana'aanoota Gaazeer keessa jiraatan hin balleessine. Kana'aanichi hanga guyyaa kanaatti Efreem keessa jiraate, hanga Fara'oon mootiin Gibxi ol ba'utti. Innis ishee fuudhee ibiddaan gube. Kana'aanotas, Fereezottas, fi warra Gaazeer keessa jiraatan waraanan. Fara'oonis ishee akka gabbara intala isaatti kenne.

# 17

Akkasumas daangaawwan gosa ilmaan Minaasee taan, sababii inni ilma hangafa Yooseef taeef, Maakiir ilma hangafa Minaasee abbaa Gili'aad, namni kun loltuu waan tureef, biyya Gili'aad keessaa fi biyya Baashaan keessa. Akkasumas ilmaan Minaasee kanneen hafaniif akkuma gosoota isaaniitti ta'e, ilmaan Iyeezir, fi ilmaan Keleez, fi ilmaan Iyeziiheel, fi ilmaan Suukeem, fi ilmaan Sumaariim, fi ilmaan Oofer; isaan kunniin dhiirota akkuma gosoota isaaniitti turan.

Salpaad ilma Opher ilmaan hin qabu ture, garuu intallan qofa qaba ture, akkasumas maqaaleen intallan Salpaad kanneenii dha: Maala, Noua, Egla, Melcha, fi Thersa. Isaanis Ele'aazaar lubicha fuula duratti, Iyyaasuu fuula duratti, fi bulchitoota fuula duratti dhaabatanii akkana jedhan: Waaqni karaa harka Museeti akka dhaalli obboleeyyii keenya gidduu nuuf kennamu ajaje. Kanaafuu ajaja Gooftaatiin qoodni obboleeyyii abbaa isaanii gidduu isaaniif kennameef. Funyoon isaanii Anassa irraa fi dirree Labek kan biyya Galaad keessaa, kan Yordaanos gamaa jiru sanaa irratti kufe. Sababii intallan ilmaan Manaasee dhaala gidduu obboloota isaanii keessatti dhaalaniif, lafti Gili'aad garuu ilmaan Manaasee warra hafaniif taate.

Daangaan ilmaan Manaasee Deelaanaati tahe; isheen fuula ilmaan Anaati dura jiraatti, akkasumas gara daangaa Yaamiin fi Yasiib gara burqaa Taftootiitti deemti. Manaaseetiif ni taa, fi

Taafet daangaa Manaasee irratti ilmaan Efreemiif ni taa. Fi daangaan sulula Karanaa irratti gadi buee, Kibbaa irratti sulula Yaarieel bira, muka terebiintii kan Efreem magaalaa Minaasee gidduutti argamu bira darba, fi daangaan Minaasee kaaba irratti gara lagaatti deema, fi babalinni isaa galaana taa. Kibbaa irraa gara Efreem, fi Kaabaa irraa gara Minaasee, galaanni daangaa isaanii taa; Kaabaa irratti Aasheer waliin wal ga'u, fi ba'a biiftuu irraa Yisaakor waliin wal ga'u. Manaaseetiif Yisaakor keessaa fi Aasheer keessaa Baayitaan fi gandoonni ishee, jiraattonni Doorii fi gandoonni ishee, jiraattonni Magedoo fi gandoonni ishee, kutaan sadaffaa Maafetaa fi gandoonni ishee ni kennamu.

Ilmaan Minaasee magaalaawwan kanneen balleessuu hin dandeenye, akkasumas Kana'aanichi biyya kana keessa jiraachuu jalqabe. Yeroo ilmaan Israael jabaatanitti, Kanaanoota bulchiinsa jala galchan, garuu guutummaatti isaan hin barbadeessine.

Ilmaan Yoosef garuu Iyyaasuudhaan deebisan, jedhanii, Maaliif dhaala tokko fi qooda safarame tokko nuuf kennite? Nuyi garuu saba baayee dha, Waaqnis nu eebbiseera. Iyyaasuunis akkana isaaniin jedhe, Yoo saba baayee taatan, gara bosona sanaa ol bahaatii ofii keessaniif iddoo qulqulleessaa, yoo tulluun Efreem isin dhiphise. Isaanis akkana jedhan, Tulluun Efraayim nu hin gammachiisu; Kana'aanonni Beet She'aanii fi gandoota ishee keessaa, akkasumas sulula Yizri'eel keessa jiraatan fardeen filatamoo fi meeshaa sibiilaa qabu. Iyyaasuunis ilmaan Yooseefiin akkana jedhe: Yoo ati saba baayee taatee fi humna

guddaa qabda, qoodni tokko qofa siif hin tau, Bosoni sun siif ni taa, sababii inni bosona taeef fi ati isa ni qulqulleessita, innis siif ni taa, fi yommuu ati Kana'aanicha guutumaan guutuutti balleessitu, sababii inni farda filatamaa qabuuf, ati garuu isa ni moatta.

# 18

Waldaan ilmaan Israael guutuun gara Shiiloo walitti qabame, achittis dunkaana dhuga-baatii dhaaban, biyyittis isaaniin mo'atamte.

Ilmaan Israael kanneen dhaala hin argatin, gosoonni torba hafan. Yihoonaan ilmaan Israaeliitiin jedhe, Hanga yoomiitti biyya Gooftaan Waaqni keenya isinii kenne dhaaluuf ni dadhabdu? Namoota sadii gosa keessan keessaa kennaa, isaanis kaanii biyya sana haa darban, akkasumas fuula koo dura ishee haa ibsani, akkuma ishee qooduun barbaachisaa tautti. Isaanis gara isaa darban. Innis qooda torba isaaniif qoode; Yihuudaan daangaa isaanii karaa Kibbaa irraa dhaabbata, ilmaan Yooseefiis daangaa isaanii karaa Kaabaa irraa dhaabbatu. Isin garuu biyya kana kutaa torba qooddaa, fi as gara kootti fidaa, anis fuula Gooftaa Waaqa keenyaa duratti ixaa isinii nan baasa. Hin jiru akka ilmaan Lewwii keessan gidduutti qooda, lubummaan Gooftaa qooda isaa ti, fi Gaad fi Ruubeen fi walakkaan gosa Minaasee fudhatan dhaala isaanii gama Yordaanos irra ba'a irratti, kan Museen tajaajilaan Gooftaa isaaniif kenne.

Namoonni sun kaanii deeman, akkasumas Iyyaasuun namoota lafa qorachuuf deemaniif ajaje, jedhuun: Deemaa lafa qorachaa, ergasii gara koo kottaa, anis fuula Gooftaa duratti Shiiloo keessatti ixaa isinii nan baasa. Isaanis deeman, lafa sana keessa naannawaan deeman, ishee argan, akkasumas ishee akka magaalaatti qooda torba kitaaba keessatti barreessan, gara Iyyaasuuttis fidaniiru. Iyyaasuunis Shiiloo keessatti fuula Gooftaa duratti isaaniif ixaa buuse.

Qoodni gosa Beniyaam akka balbala isaaniitti jalqaba bahe, akkasumas daangaan qoodni isaanii ilmaan Yihuudaa fi ilmaan Yoosef gidduutti bahe.

Daangaan isaanii Kaabaa irraa, Yordaanos irraa jalqabee daangaan sun dugda Yerikoo irraa Kaabaa ol ba'a, ergasii tulluu irra ol ba'ee gara galaanaatti deema; ba'umsi isaa immoo Mabdariitis Beetoon ta'a. Akkasumas ni darba achii daangaan Luuzaa irratti dugda Luuzaa irraa Kibbaa ishee, kunis Beeteel, akkasumas ni gadi bua daangaan Maataroob Ooreek irratti biyya gaaraa, kan jiru gara Kibbaa Beetooroon gadi.

Daangaan ni darba, kutaa galaana gara ilaalu bira, Kibbaa irraa, tulluu fuula Beet Horoon Kibbaa dura jiru irraa ni darba; babalinni isaa gara Kiriyaati Ba'aal, kun Kiriyaati Ye'aariim, magaalaa ilmaan Yihuudaa ti; kun kutaa galaana gara jiru dha.

Akkasumas kutaan gara Kibbaa kan kutaa Kiriyaati Ba'aal irraa, daangaan gara Gaasiin ni darba, burqaa bishaanii Neftoo'aa

irratti. Akkasumas daangaaleen gara kutaatti gadi buu, kunis fuula sulula Soonaam dura jira, innis kutaa Emeek Rafaayin kan Kaaba irraa ti, akkasumas Gaayeennaan dugda Yebuusaay irraa gara Kibbaa gadi bua, burqaa Roogeelitti gadi bua, Akkasumas burqaa Beet Shemesh irratti ni darba, akkasumas Galilooti irratti ni darba, isheen ol kaiinsa Eetaam dura taati, akkasumas dhagaa Baayoon ilmaan Ruubeen irratti ni gadi bua. Duubaa Beetaaraabaa irraa Kaaba gara darbee, gara daangaa galaanaa kan Kaabaa irraa duubatti gadi bua. Fi bahuun daangaawwan gaaraa galaana soogiddaa irraa gara Kaabaa, gara kutaa Yordaanos kan Kibbaa taa; kunniin daangaawwan Kibbaa ti.

Yordaanos bahaatii daangaa ni taa, kunis dhaala ilmaan Beniyaam ti, daangaawwan ishee naannoo hundaan akka gosa-gosaatti.

Akkasumas magaalaawwan ilmaan Beniyaam akka gosa gosa isaaniitti taan: Yerikoo, fi Beetegaayoo, fi Amekasiis, fi Baithabara, fi Saraay, fi Besana, fi Aien, fi Phara, fi Ephrathaa, akkasumas Kaarafaa, akkasumas Kefiiraa, akkasumas Moonii, akkasumas Gibe'aa, magaalaawwan kudha lama, akkasumas gandoota isaanii, Gibeon, fi Ramah, fi Beeroth, fi Mass, fi Miron, fi Amok, fi Phira, fi Kaphan, fi Nakan, fi Zelekan, fi Thareela. Fi Yebuus, kun Yerusaalem ti, fi Gabaawot, Yaariim, magaalaawwan kudha sadii, fi gandoota isaanii; kun dhaala ilmaan Beniyaam akka gosa isaaniitti.

# 19

Qoodni lammataan ilmaan Simi'ooniif ba'e, dhaalli isaaniis qooda ilmaan Yihuudaa gidduutti argame. Akkasumas qoodni isaanii Beersheebaa, fi Samaa, fi Molaadaa tae, fi Arsoolaa, fi Boolaa, fi Yaasoon, fi Erthoula, fi Karoorfamaa, fi Hormah, akkasumas Sicelac, akkasumas Baithmachereb, akkasumas Sarsusin, Fi Bataaroti, fi dirreewwan isaanii, magaalaawwan kudha sadii, fi gandoota isaanii. Eremmon, fi Thalka, fi Jether, fi Asan, magaalaawwan afur fi gandoota isaanii. naannoo magaalaawwan isaanii hanga Balek deemanii Bameth gara Kibbaa, kun dhaala gosa ilmaan Simi'oon akka balbala isaaniiti. Qooda Yihuudaa irraa dhaala gosa ilmaan Simi'oon, sababni isaas qoodni ilmaan Yihuudaa kan isaanii caalaa guddaa ta'eef, ilmaan Simi'oon qooda isaanii gidduutti dhaalan.

Ixaan sadaffaan Zebuluunitti akkaawwan gosa isaaniitti bahe, daangaawwan dhaala isaanii Eshedeekgolaa daangaawwan isaanii ni taa. Galaanni fi Magelda, fi Betharabah irratti wal qunnamti gara sulula fuula Jeknam dura jiru sanaa. Akkasumas Seddouk irraa fuula ba'a Biit shemesh irraa gara daangaa Chaseloth aith deebite, akkasumas Dabiroth irratti darba, akkasumas Phanggai irratti ol ba'a. Akkasumas achii irraa naannoo deema keessaa fuula duraa irraa gara ba'a biiftuu irratti, gara Geberaa irratti, magaalaa Katasemii irratti, akkasumas ce'a gara Remmoonaa Mataaraozaa. Akkasumas daangaaleen Kaabaa irratti gara Hamaataatti ni naannau,

akkasumas babalinni isaanii Zifroon irratti ni taa. Fi Katanaat, fi Nabaal, fi Simoon, fi Yerikoo, fi Baitmaan. Kun dhaala gosa ilmaan Zebuuloon akka balbala isaaniitti, magaalaawwanii fi gandoota isaanii ti.

Fi Isaakor ixaan afuraffaa argateera. Fi daangaawwan isaanii Iyaazi'eel, Kaasaaloot, fi Suunaam taan, dhugaa fi Agiis, fi Sioonaa, fi Reerooti, fi Anakeereti fi Dabiron, fi Kishon, fi Rebes, Remmas, Ieon, Tomman, Aimarek, fi Bersaphes. Akkasumas daangaawwan irra Gaatboor, akkasumas irra Saalim gara galaanaatti, akkasumas Beet Shemesh walitti qaba, akkasumas babalinni daangaawwan isaa Yordaanos ni taa. Kun dhaala gosa ilmaan Yisaakor akka balbala isaaniitti, magaalaawwan fi gandoota isaanii.

Fi ixaan shanaffaan Aasheerf akka gosoota isaaniitti bahe. Daangaan isaanii Ekselekeeti, Aleef, Baayitook, fi Ke'aaf tae. Fi Elimelech, fi Ammiel, fi Maaseiah, fi Carmel bada galaanaa irratti walitti qaba, fi Zion, fi Labanath. Akkasumas baḥa aduutii fi Baayitegeneetii irraa ni deebia, Zaabuloonii fi Ekgaay waliin ni walitti qaba, Fitaaheel kaaba irraan, daangaawwan Saafitaayibaayitimee ni seena, Inaaeel, gara Koobaamaasoomeel ni darba. fi Eliboon, fi Rahaab, fi Emeemoon, fi Kaantaan hanga Siidoonaa guddittii. Daangaaleen gara Raamaa ni deebiu, hanga burqaa Masfasaatitti, kan Xiiriyaanotaa, daangaaleen Yaasif irra ni deebiu, babalinni isaa galaana ni taa, Apoleeb, akkasumas Ekozoob. fi Arkob, fi Afek, fi Raau. Kun dhaala gosa ilmaan Asheer akka balbala isaaniitti, magaalaawwanii fi gandoota

isaanii ti.

Akkasumas Neftaalemiif ixaan jahaaffaan bahe. Daangaawwan isaanii Moolam, Mola, Besemiin, Arme, Nabok, fi Iephthamai hanga Dodamitti ta'an, karaaleen isaa immoo gara Yordaanositti ba'an. Akkasumas daangaan gara galaanaatti Aththaboor keessatti ni deebia, achii Iakanaatti ni darba, Kibbaa irraa Zebuuloon wajjin niwal qaba, akkasumas Aasheer galaana cinatti niwal qaba, akkasumas Yordaanos ba'a aduutii ni dhufa.

Akkasumas magaalaawwan dallaa qaban kan Xiroota: Xiroos, Oomataadaakeet, fi Keneeret, fi Armaath, fi Araaeel, fi Haazoor, fi Qaadees, fi Assaariyoon, fi burqaa Aasoor fi Keroe, fi Megalaarim, fi Baiththame, fi Thessamys. Kun dhaala gosa ilmaan Naftaalem.

Akkasumas gosa Daaniif ixaan torbaffaan bae. Akkasumas daangaan isaanii Saraati, Asaa fi magaalaawwan Samaawus tae. fi Salamis, fi Cirracha, fi Silaataa, dhaa Fudhee, dhaa Timnaa, dhaa Eqroon, fi Alkaataa, fi Begetoon, fi Gebeelaan, fi Azoor, fi Banaibakaat, fi Gethremoon, Akkasumas galaana Qorichoota irraa daangaan ollaa Yoophaa ture. Kun dhaala gosa ilmaan Daan akka balbala isaaniiti, magaalaawwan isaanii fi gandoota isaanii.

Ilmaan Daan deemanii Laakiish lolan, ishee qabatanii goraadeedhaan ishee dha'an. Achiis jiraatanii maqaa ishee Laseendaan jedhan.

Isaanis akka daangaa isaaniitti lafa qabachuuf deeman, fi Ilmaan Israael Iyyaasuu ilma Nuuniif qooda gidduu isaaniitti kennan. Ajaja Waaqaatiin, isaanis magaalaa inni gaafate, Tamnasaaraak kan tulluu Efreem keessa jirtu sana isaaf kennan, innis magaalaa sana ijaaree keessa ishee jiraate.

Kunniin qoodiinsa kan Ele'aazaar lubichi, Iyyaasuu ilmi Nuuni, fi bulchitoonni abbootii maatii gosoota Israa'el keessatti ixaadhaan Shiiloo keessatti fuula Gooftaa duratti, balbala dunkaana dhuga-baatii biratti ramadaniidha, ergasii isaan biyya sana qabachuuf seenuuf deeman.

# 20

Akkasumas Gooftaan Iyyaasuutti dubbatee jedhe, Ilmaan Israaeliitti dubbadhu, akkana jedhii: Magaaloota baqattoota kanneen ani karaa Museetiin isinitti hime kennaa. Iddoo baqataa nama ajjeestuuf kan lubbuu rukute tasuma malee, fi magaaloonni isinii iddoo baqataa ni ta'u, fi namni ajjeestu sun haaloo ba'aa dhiigaan hin ajjeefamu, hanga inni waldaa duratti murtiif dhaabatu.

Akkasumas inni Kaadesh Galiilaa keessatti tulluu Neftaalem irratti, Sheekem tulluu Efreem irratti, akkasumas magaalaa Arbbok jechuunis Kebroon tulluu Yihuudaa irratti qoode.

Akkasumas gama Yordaanos gama darba keessatti Bosor

gammoojjii keessatti dirree irraa gosa Ruubeen irraa, akkasumas Aremoot Gili'aad keessatti gosa Gaad irraa, akkasumas Gaulon Baashaan keessatti gosa Minaasee irraa kenne.

Kunniin magaalaawwan ilmaan Israaeliif fi alagaa gidduu isaanii jiraatu waamaman, akka namni lubbuu rukute tasaan achi baqatu, akka harka haaloo dhiigaa jalaa hin duneef, hanga murtii argachuuf waldaa duratti dhaabatutti.

# 21

Abbaan-patriwoota hangafni ilmaan Lewwii gara Eleaazaar lubichaa, fi gara Iyyaasuu ilma Nuuni, fi gara hooggantoota hangafa maatii gosoota Israael dhufan. Akkasumas isaanitti Shiloh keessatti biyya Kana'aan keessatti jedheen, jechaa, Gooftaan harka Musee keessaan akka magaalaawwan itti jiraannu nuuf kennuuf, akkasumas lafa dheedaa horii keenyaaf ajaje. Ilmaan Israael ajaja Gooftaatiin dhaala qooduudhaan Lewwotaaf magaalaawwanii fi lafa dheedaa isaanii kennaniiru.

Ixaan sun gosa Kaatiitiif ba'e, akkasumas ilmaan Aroon luboonni Lewwota ta'an gosa Yihuudaa irraa, gosa Simi'oon irraa fi gosa Beniyaam irraa ixaan magaalaawwan kudha sadii argatan.

Ilmaan Qaahaat warra hafaniif immoo gosa Efreem keessaa,

gosa Daan keessaa fi walakkaa gosa Minaasee keessaa ixaadhaan magaalaawwan kudhan kennaman.

Ilmaan Gershoniif gosa Issachar irraa, gosa Asher irraa, gosa Naphtali irraa, fi walakkaa gosa Manasseh kan Bashan keessa jiru irraa magaalaawwan kudha sadii kennaman.

Akkasumas ilmaan Meraarii akka balbala isaaniitti, gosa Ruubeen irraa, gosa Gaad irraa fi gosa Zebuuloon irraa ixaadhaan magaalaawwan kudha lama kennameef.

Ilmaan Israael Lewwotaaf magaalaawwanii fi lafa dheedaa isaanii kennaniiru, akkuma Gooftaan Museedhaaf ajaje sanatti, ixaadhaan.

Akkasumas gosti ilmaan Yihuudaa, gosti ilmaan Simi'oon, fi gosti ilmaan Beniyaam magaaloota kanneen kennaniiru, akkasumas maqaan isaaniif waamamee ture. Ilmaan Aroon kanneen gosa Qohaati keessaa dhufan, ilmaan Lewwii keessaa, ixaan jalqaba isaaniif kennameera. Akkasumas isaaniif Kiriyaatarbaa magaalaa haadha Anaaq kenne, kun Kebroon tulluu Yihuudaa keessatti argamtu, lafa dheedaa naannoo ishee garuu kenne. Fi dirreewwan magaalaa kanaa fi gandoota ishee Iyyaasuu ilmaan Kaaleb ilma Yefunnee akka qabeenya isaaniitti kenne.

Akkasumas ilmaan Aroon magaalaa baqataa nama ajjeesseef kennaniif, Kebroon akkasumas wantoota ishee waliin addaan

baafaman, akkasumas Lemnaa akkasumas wantoota ishee bira addaan baafaman kennaniif, Akkasumas Aayiloom fi kanneen isaaf addaan baafaman, Teemaa fi kanneen isaaf addaan baafaman, Akkasumas Kolfaa fi wantoota addaan baafaman ishee, akkasumas Dabiir fi wantoota addaan baafaman ishee, Akkasumas Asaa fi wantoota isheetiif addaan baafaman, akkasumas Taanuu fi wantoota isheetiif addaan baafaman, akkasumas Beet shemesh fi wantoota isheetiif addaan baafaman, magaalaawwan sagal gosoota lamaan kanneenii irraa. Gosa Beniyaam irraa immoo Gibe'oonii fi lafa ishee kan addaan baafame, akkasumas Gaateetii fi lafa ishee kan addaan baafame fudhatan. Akkasumas Anaatoot kan addaan baafame ishee wajjin, akkasumas Gamaalaa kan addaan baafame ishee wajjin, magaalaawwan afur. Magaalaawwan ilmaan Aroon lubootaa hundi kudha sadii turan.

Akkasumas namoota ilmaan Qaahaat Lewwota ilmaan Qaahaat keessaa hafaniif, magaalaan luboota isaanii gosa Efreem irraa kennameef. Isaaniif magaalaa baqataa kan nama ajjeesee, Sheekem, fi lafa ishee kan addaan baafame, akkasumas Gaazaaraa fi lafa ishee kan addaan baafame kennaniif. Akkasumas Beet Horoon, akkasumas magaalaawwan adda baafaman kanneen ishee, magaalaawwan afur. Akkasumas gosa Daan keessaa Elkothaim fi lafa ishee kan addaan baafame, akkasumas Gethedan fi lafa ishee kan addaan baafame, Akkasumas Ayijaloon wantoota addaan baafaman ishee wajjin, akkasumas Geteremoon wantoota addaan baafaman ishee wajjin, magaalaawwan afur. Akkasumas walakkaa gosa

Minaasee irraa, Taanaak fi lafa naannoo ishee kan adda baafame, akkasumas Iyebaataa fi lafa naannoo ishee kan adda baafame, magaalaawwan lama. Magaalaawwan hundi kudhan, fi kanneen isaaniif addaan baafaman, saboota ilmaan Ka'aat warra hafaniif kennamaniiru.

Ilmaan Gedsoon Leewotaa keessaa walakkaa gosa Manaasee irraa magaalaawwan namoota ajjeesan sanaaf adda baafaman kennameef: Gauloona Basaaniitidii keessatti fi lafa ishee kan adda baafame, akkasumas Bosoraan fi lafa ishee kan adda baafame, magaalaawwan lama. Akkasumas gosa Isaakor keessaa, Kiishoon fi wantoota isheetiif addaan baafaman, akkasumas Debbaa fi wantoota isheetiif addaan baafaman, Akkasumas Ramoth kan adda baafaman ishee wajjin, akkasumas Burqaa Barreeffamoota kan adda baafaman ishee wajjin, magaalaawwan afur. Gosa Aasheer keessaa Baseellaan fi wantoota isheetiif addaan baafaman, akkasumas Dabboon fi wantoota isheetiif addaan baafaman kennameef. Fi Chelkat kan addaan baafaman ishee wajjin, fi Rahab kan addaan baafaman ishee wajjin, magaalaawwan afur. Akkasumas gosa Neftaalem keessaa, magaalaa nama ajjeeste sanaaf adda baafamte, Qaadesh Galiilaa keessatti argamtu fi lafa tikaa ishee, akkasumas Nemaati fi lafa tikaa ishee, akkasumas Temon fi lafa tikaa ishee, magaalaawwan sadii. Magaalaawwan Geershoon hundi akka gosoota isaaniitti, magaalaawwan kudha sadii.

Fi namoota ilmaan Meraarii Lewwota hafaniif gosa Zaabuloon irraa Ma'aan lafa dheedaa ishee wajjin, fi Qaadesh lafa dheedaa

ishee wajjin kennameef. Akkasumas Sillaa fi lafa dheedaa ishee, magaalaawwan sadii. Akkasumas gama Yordaanos kan akka Yerikoo irraa, gosa Ruubeen keessaa magaalaa iddoo kooluu nama ajjeesee Bosor gammoojjii keessaa, Misoo fi lafa dheedaa ishee, akkasumas Yaazeer fi lafa dheedaa ishee, Fi Dekmon, fi lafa dheedaa ishee, fi Mapha, fi lafa dheedaa ishee, magaalaawwan afur. Akkasumas gosa Gaad irraa magaalaa iddoo baqannaa nama ajjeesee, Raamoot Giliiaad keessaa lafa dheedaa ishee wajjin, Kaamiin lafa dheedaa ishee wajjin, fi Heshbon naannoo dheedaa ishee wajjin, fi Jazer naannoo dheedaa ishee wajjin, magaalaawwan hundi afur. Magaalaawwan hundi ilmaan Meraarii akka gosa isaanii kan hafan gosa Lewwii irraa, fi daangaawwan magaalaawwan kudha lama taan.

Magaalaawwan Lewwotaa hundi kanneen qabeenya ilmaan Israael gidduutti argaman, magaalaawwan afurtamna saddeet, lafa dheedaa isaanii waliin turan. naannoo magaalaawwan kanneenii, magaalaan tokkoon tokkoon isaanii fi lafoonni dheedaa naannoo magaalaa sanaa hunda magaalaawwan kanaaniif kennaman.

Gooftaanis Israaeliif lafa hundumaa kan abbootii isaaniitiif kennuuf kakate sana kenne, isaanis ishee dhaalan, keessas qubatan. Gooftaan akkuma abbootii isaaniif kakatetti, naannoo hundaan isaan boqochiise. Diinota isaanii hunda keessaa namni tokko iyyuu fuula isaanii dura hin kaane; Gooftaan diinota isaanii hunda harka isaaniitti dabarsee kenne. Dubbii gaarii

hunda Gooftaan ilmaan Israaeliif dubbate keessaa tokko iyyuu hin kufne; hundinuu ni raawwatame.

# 22

Yeroo sana Iyyaasuu ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaa gosa Minaasee walitti waame. Fi isaaniin jedhe, isin waan Museen garbichi Gooftaa isinitti ajaje hunda dhageessitan, fi sagalee koo akkaataa waan inni isinitti ajaje hundaatti ajajamtan. Guyyoota baayee kanneen keessa hanga haraatti obboltoota keessan hin dhiifne, ajaja Gooftaa Waaqayyo keessanii eegdaniirtu. Amma garuu Gooftaan Waaqni keenya obboloota keenya boqochiiseera, akkuma inni isaanitti dubbate sanatti. Kanaafuu amma garagalaatii gara manneen keessanii fi gara biyya dhaala keessanii kan Museen Yordaanos gamatti isinii kenne sanaatti deemaa. Garuu baayee of eeggadhaa ajajawwanii fi seera Museen garbichi Gooftaa nuuf ajaje sana hojjechuuf: Gooftaa Waaqa keenya jaalachuuf, karrawwan isaa hunda irra deemuu, ajajawwan isaa eeguu, isaatti maxxanuu, fi sammuu keessan guutuudhaan, lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiluu. Iyyaasuunis isaan eebbisee erge; isaanis gara mana isaaniitti deebian.

Walakkaa gosa Minaasee Museen Baashaan keessatti kenne, walakkaa immoo Iyyaasuun obboloota isaa wajjin Yordaanos gamatti galaana biratti kenne. Yeroo Iyyaasuun gara manneen isaaniitti isaan ergutti, isaan eebbise. Qabeenya baayee wajjin

gara mana isaaniitti deebian; horii baayee, meetii, warqee, sibiila, fi uffata hedduu obboloota isaanii wajjin boojuu diinota qoodatan.

Ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaan gosa Minaasee ilmaan Israael biraa Shiiloo keessatti biyya Kana'aan keessaa ka'anii gara Gili'aad, gara biyya qabeenya isaanii kan karaa ajaja Gooftaa harka Museetiin dhaalatan sanaa dhaqan.

Gara Galaad Yordaanos kan biyya Kana'aan keessa jirtu dhufan; ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaan gosa Minaasee achitti Yordaanos irra iddoo aarsaa guddaa kan mulatu ijaarran.

Ilmaan Israael akkana jedhanii dhagayan: Kunoo, ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, akkasumas walakkaan gosa Minaasee iddoo aarsaa daangaa biyya Kana'aan irratti, Gala'aad Yordaanos biratti, gama darba ilmaan Israael keessatti ijaarratan. Akkasumas ilmaan Israael hundi gara Shiiloo walitti qabaman, akka ol baanii isaanitti waraanaaf.

Ilmaan Israael gara ilmaan Ruubeen, gara ilmaan Gaad, fi gara ilmaan walakkaa gosa Minaasee kanneen biyya Giliiaad keessa turan sanatti Fiinehaas ilma Eleaazaar ilma Aroon luba olaanaa ergatan. Fi bulchitoota kurnan isa waliin, bulchaa tokko mana maatii tokkoo irraa, gosoota Israael hunda keessaa, bulchitoonni manneen abbootii ajajjoota kumaatamaa Israael turan. Isaanis gara ilmaan Ruubeen, gara ilmaan Gaad, akkasumas gara walakkaa gosa Minaasee biyya Giliiaad keessa dhufan,

akkasumas isaanitti dubbatanii jedhan, Wantoota kana waldaan Gooftaa hundi ni jedha, yakki kun maal, kan isin fuula Waaqa Israael duratti hojjattan, hara Gooftaa irraa garagaluuf, ofii keessaniif iddoo aarsaa ijaaruudhaan, Gooftaa irraa gatamoota tauuf? Cubbuu Phe'oor sun nuuf xiqqoo mitii, sababii nus hanga guyyaa har'aatti irraa hin qulqulleeffamneefi; dha'ichis waldaa Gooftaa keessatti ta'eera. Fi isin hara Gooftaa irraa garagaltaniirtu, yoo hara Gooftaa irraa deebitan, bori dheekkamsi sun Israael hunda irra ni dhufa. Amma yoo lafti qabeenya keessanii xiqqoo taate, gara lafa qabeenya Gooftaatti ce'aa, bakka dunkaanni Gooftaa achi jiraatu, fi nu wajjin dhaala; garuu Waaqayyo irraa finciltoota hin ta'inaa, akkasumas Gooftaa irraa hin deeminaa, sababii isin iddoo aarsaa ala iddoo aarsaa Gooftaa Waaqa keenyaa ijaartan sanaatiif. Kunoo Aakaar ilmi Zaaraa yakka guddaa hojjachuudhaan wanta addaan baafame irraa yakka hojjate mitii? Dheekkamsi guutuu waldaa Israaeel irratti dhufe. Garuu inni qofti cubbuu isaa mataa isaatiin due.

Ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaan gosa Minaasee deebisanii ajajjuuwwan kumaatii Israaeelitti akkana jedhan: Waaqni Waaqni Gooftaa dha, fi Waaqni Waaqni mataan isaa ni beeka, fi Israaelis mataan isaa ni beeka, yoo fincila keessatti cubbuu hojjenne fuula Gooftaa duratti, guyyaa kana keessatti nu hin baraarin. Yoo nu ofii keenyaaf iddoo aarsaa ijaarree jiraanne, akka Gooftaa Waaqa keenya irraa deebinuuf, akka aarsaa gubamu isa irratti dhiheessinuuf, akka aarsaa fayyinaa isa irratti dhiheessinuuf, Gooftaan ni barbaada.

Garuu sababii of eegsisaa jechaa kana goone, jennee, akka boru ijoolleen keessan ijoollee keenyaan, Maal isinii fi Gooftaa Waaqa Israael? hin jenneef. Akkasumas Gooftaan daangaa kaae gidduu keenya fi keessan Yordaanos, akkasumas qoodni Gooftaa isiniif hin jiru, akkasumas ilmaan keessan ilmaan keenya ni alagomsisu, akka Gooftaa hin waaqeffanne. Akkasumas akkas gochuuf jennee, iddoo aarsaa kana ijaaruun sababii aarsaawwaniif miti yookaan sababii qalmootaaf miti. Garuu akka kuni ragaa tau gidduu keenya fi keessan, akkasumas gidduu dhaloota keenya kan nuun duubaan dhufu, kan tajaajila Gooftaa fuula isaa dura tajaajiluu, aarsaa keenyaan, qalma keenyaan, fi qalma fayyina keenyaan, fi akka ijoolleen keessan ijoollee keenyatti boru hin jenneef, Isin qooda Gooftaa hin qabdan. Akkasumas jenneerra, Yoo yeroo kamiyyuu isaan nutti dubbatan, ykn dhaloota keenya borutti dubbatan, akkasumas jedhan, Ilaalaa fakkii iddoo aarsaa Gooftaa kan abbootiin keenya hojjetan; kun sababii kennaatiif miti, akkasumas sababii qalmaatiif miti, garuu dhuga-baatuu dha isin fi nuyi gidduu, akkasumas ilmaan keenya gidduu. Kanaafuu nutti hin ta'in Gooftaa irraa garagaluun guyyaa har'aa keessa, Gooftaa irraa deebiin, akka nu iddoo aarsaa kennaa firii fi aarsaawwan Salaamiin, fi aarsaa fayyina ijaarru, malee iddoo aarsaa Gooftaa kan fuula dunkaana isaa dura jiru sanaa.

Akkasumas Fiinehaas lubichi fi bulchitoonni waldaa Israa'el hundi kanneen isa waliin turan yommuu dubbii ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaa gosa Minaasee dubbatan dhaga'an, wanni kun isaan gammachise. Fiinehees lubichi

ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad fi walakkaa gosa Minaaseetti akkana jedhe: Hara akka Gooftaan nu waliin jiru beekneerra, sababii isin fuula Gooftaa duratti yakka hin godhanneefi, akkasumas ilmaan Israaeel harka Gooftaa keessaa waan baaftaniif. Fiinehaas lubichii fi bulchitoonni ilmaan Ruubeen irraa, ilmaan Gaad irraa, akkasumas walakkaa gosa Minaasee irraa Giliiaadii ka'anii gara biyya Kana'aan ilmaan Israa'eel biratti deebi'an, isaanis deebii dubbii isaaniif kennan. Kunis ilmaan Israaeliif gammachise, akkasumas ilmaan Israaelitti dubbatan, akkasumas Waaqa ilmaan Israael eebbisan. Si'achi gara isaaniitti waraanaaf ol ba'anii biyya ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaad, fi walakkaa gosa Minaasee balleessuuf akka hin deemne jedhan, akkasumas achitti qubatan.

Iyyaasuun iddoo aarsaa Ruubeen, Gaad fi walakkaa gosa Minaasee moggaase, akkasumas akkana jedhe: Kun dhuga baatuu gidduu isaanii ti, akka Gooftaan Waaqni isaanii tauu isaa.

# 23

Akkasumas ta'e guyyoota baay'ee booda erga Gooftaan Israa'el diinota isaa hundaa naannoo hundaan irraa boqochiise, Iyyaasuunis jaarsa ta'ee umurii dheeraatti guutee ture. Yihoshuwaan ilmaan Israael hunda, maanguddoota isaanii, bulchitoota isaanii, abbootii murtii isaanii fi barreessitota isaanii walitti waame, akkanas isaaniin jedhe, Ani dulloomeera,

guyyoonnis natti dheerateera. Isin garuu argitaniirtu waan Gooftaan Waaqni keenya saboota kanneen hundaaf fuula keenya duratti hojjete hunda, sababii Gooftaan Waaqni keessan kan isinii lole. Ilaalaa, ani saboota hafan kana qooda dhaala godhee gosa keessaniif ramadheera, Yordaanosii kaasee saboota hunda balleesseera, hanga galaana guddaatti kan lixa aduutiin daangeffametti.

Gooftaan garuu Waaqni keenya kun isaan fuula keenya duraa ni balleessa, hanga isaan badanitti, akkasumas bineensota bosonaa isaanitti ni erga, hanga inni isaan fi mootota isaanii fuula keessan duraa balleessutti, fi biyya isaanii ni dhaaltanu, akkuma Gooftaan Waaqni keenya isinitti dubbate. Kanaafuu baay'ee jajjaba'aa waan kitaaba seera Musee keessatti barreeffame hunda eeguu fi hojjechuuf, akka gara mirgaatti yookaan bitaatti hin gorre, Akka gara saboota hafan kanneenitti hin seenneef, maqaawwan waaqota isaanii keessan gidduu hin moggaafaman, isaaniinis hin tajaajiltan, yookaan isaaniif hin sagaddan, Garuu Gooftaa Waaqa keenyatti maxxantu, akkuma hojjattan hanga guyyaa kanaatti. Fi Gooftaan fuula keessan duraa saboota gurguddaa fi jajjaboo balleessa, namni tokko iyyuu hanga guyyaa har'aatti fuula keenya dura hin dhaabanne. Namni tokko keessan kuma tokko ari'e, sababii Gooftaan Waaqni keenya kun isinii loleef, akkuma nuuf jedhe sanaa.

Gooftaa Waaqa keenya jaalachuuf baayee of eeggadhaa. Yoo isin garagaltanii fi saboonni kunniin isin waliin hafan wajjin makamtan, akkasumas fuudhaa fi heeruma isaanii wajjin

godhattan, fi isaanii wajjin walitti makamtan, isaanis isin wajjin, Isin ni beektu akka Gooftaan saboota kanneen fuula keessan duraa balleessuuf itti hin daballee; isaanis isinitti kiyyoo ta'u, gufuu ta'u, koomee keessanitti mismaar ta'u, ijjii keessanitti xiyya ta'u, hanga lafa gaarii kana irraa baddan, kan Gooftaan Waaqni keessan isiniif kennee irraa.

Ani garuu karaa nan deemu, akkuma namoonni lafa irra jiraatan hundi deeman, fi isin onnee keessanii fi lubbuu keessaniin ni beektu, sababii dubbiin tokko iyyuu dubbii hunda keessaa hin kufne, kan Gooftaan Waaqni keenya waan nuuf taan hunda irratti dubbate keessaa, tokko iyyuu irraa hin diigamne. Akkasumas ni taa akka haala itti dhufan gara keenyatti dubbiin gaggaarii hundi kan Gooftaan isinitti dubbate sun, akkasuma Gooftaan Waaqni dubbii hamaa hunda isinitti ni fida hanga inni lafa gaggaarii tana irraa isin balleessutti, kan Gooftaan isinii kenne. Isin kakuu Gooftaa Waaqa keenyaa kan inni nuuf ajaje sana yoo cabsitan, fi deemtanii waaqota biroo tajaajiltan akkasumas isaaniif sagaddan.

# 24

Iyyaasuun gosoota Israael hunda gara Shiilootti walitti qabe, maanguddoota isaanii, barreessitota isaanii fi abbaa murtii isaanii walitti waame, fuula Waaqaa durattis isaan dhaabe.

Iyyaasuunis uummata hundatti akkana jedhe; Gooftaan Waaqni

Israael akkana jedha: Abbootiin keessan jalqaba laga gamatti jiraachaa turan, Taaraan abbaan Abrahamiitii fi abbaan Naahoor, isaanis waaqota biroo tajaajilaa turan. Akkasumas abbaa keessan Abraahaam gama laga sanaa fudhee, biyya hunda keessa isa geggeessee, sanyii isaa baayisee, Yisihaaqinis isaaf kenneen. Yisihaaqiif Yaaqoobii fi Esaawun kenne, akkasumas Esaawuuf tulluu See'iir akka inni dhaaluuf kenne. Yaaqoobii fi ilmaan isaa gara Gibxitti gad bu'an, achittis saba guddaa, baay'ee fi jabaa ta'an. Gibxoonni garuu isaan miidhan. Anis Gibxi mallattoowwan ani isaan keessatti hojjedhe sanaan dhaheera. Kana booda inni abbootii keenya Gibxi keessaa baase, isinis galaana diimaa seentan, warri Gibxis gaariiwwanii fi fardeen yaabbatanii abbootii keenya duukaa buuun gara galaana diimaa ariifatan. Nu gara Gooftaatti iyyine, innis duumessa fi dukkana nu gidduu fi Gibxoota gidduutti kenne, galaanas isaanitti fide, isaanis ni haguuge. Iji keessan waan Gooftaan biyya Gibxi keessatti hojjete hunda arge, isinis gammoojjii keessatti guyyoota baayee turtan.

Innis gara biyya Amoorota kanneen gama Yordaanos jiraatanii nutti geesse, Gooftaanis harka keenyatti isaan kenne, biyya isaaniis ni dhaaltan, fuula keessan duraa immoo isaan ni balleessan.

Akkasumas Balaaq ilmi Sefoor mootiin Mowaab kae, akkasumas Israaeliitti waraanaaf qophaae, akkasumas ergee Bala'aamin nu abaruuf waame. Gooftaan Waaqni kee si balleessuuf hin fedhii, eebbawwan nutti eebbise, harka isaanii keessaa nu baase,

akkasumas isaanii kenne. Isin laga Yordaanos ceetan, gara Yerikoo dhuftan; warri Yerikoo keessa jiraatan jechuunis Amooronni, Kana'aanonni, Fereezonni, Hiiwotnii, Yebuusonni, Heetonni, fi Girgaashonni nutti lolan, Gooftaan garuu dabarsee harka keenyatti isaan kenne. Anis kanniisa fuula keessan dura erge, innis fuula keenya duraa mootota Amoorota kudha lama isaan ari'e, goraadee keetiin yookaan iddaa keetiin miti.

Inni biyya isin irra hin hojjenne isinii kenne, magaalaawwan isin hin ijaarrin keessa qubattan, iddoo wayinii fi iddoo ejersa isin hin dhaabne ni nyaattu.

Fi amma Gooftaa sodaadhaa, qajeelummaa fi qajeelummaa keessatti isa tajaajilaa, waaqota ormaa kanneen abbootiin keenya laga gama darbaatii fi Gibxi keessatti tajaajilan sana balleessaa, Gooftaas tajaajilaa. Yoo garuu isin gammachiisuuf tajaajiluu Gooftaa hin barbaanne, hara ofii keessaniif filaadhaa eenyuuf akka tajaajiltan, yookaan waaqota abbootii keessanii kanneen gama laga sanaa jiran, yookaan waaqota Amoorota kanneen biyya isaanii keessa jiraattan. Ani garuu fi manni koo Gooftaa ni tajaajilla, sababii inni qulqulluu dha.

Sabni deebisee jedhe, Gooftaa dhiisnee waaqota biroo tajaajiluun gonkumaa nuuf hin ta'u. Gooftaan Waaqni keenya, inni mataan isaa Waaqni dha; inni mataan isaa Gibxi keessaa nutti fi abbootii keenya ol baase, karaa hunda kan itti deemne keessatti nutti eege, akkasumas saboota hunda kanneen karaa isaanii keessa dabarre keessatti nutti eege. Gooftaan Amoorota fi

saboota hunda biyya sana keessa jiraatan fuula keenya duraa ari'ee baase. Nu immoo Gooftaatti ni tajaajilla; inni Waaqa keenyaatii.

Fi Iyyaasuu sabaan jedhe, Isin Gooftaaf tajaajiluu hin dandeessan, sababiin Waaqni qulqulluu dha, fi inni hinaaffaa waan taeef cubbuu keessanii fi hojii seeraa-malee keessan isinii hin dhiisu, Yeroo isin Gooftaa dhiiftanii waaqota biroo tajaajiltan, inni dhufee isin miidhaa fi isin fixa, qooda waan gaarii inni isiniif godhe sanaa. Sabni Iyyaasuudhaan jedhe, Miti, garuu Gooftaa ni tajaajilla.

Akkasumas Iyyaasuu sabaan jedhe, Isin dhugaa baatota ofii keessanii ti, sababiin isaas isin Gooftaaf tajaajiluu filattaniitii. Fi amma waaqota ormaa kanneen isin keessa jiran balleessaa, onnee keessan immoo gara Gooftaa Waaqa Israaeliitti qajeelchaa. Sabnis Iyyaasuudhaan, Gooftaa ni tajaajilla; sagalee isaas ni dhaggeeffanna jedhan.

Iyyaasuun guyyaa sana uummata wajjin kakuu ni gale, akkasumas Shiiloo keessatti dunkaana Waaqa Israael duratti seera fi murtii isaaniif kenne. Iyyaasuun jecha kana kitaaba seera Waaqaa keessatti barreesse, dhagaa guddaa fuudhee muka terebintii jalatti fuula Gooftaa dura dhaabe. Akkasumas Iyyaasuu sabatti akkana jedhe, Kunoo, dhagaan kun dhuga-baatuu isin gidduutti ni taa, sababiin isaas inni mataan isaa waan Gooftaan isatti dubbatame hunda dhagaeera, waan Gooftaan hara isinitti dubbate hunda dhagaeera. Kunis dhuga-

baatuu isin gidduutti ni taa guyyoota dhumaa irratti, yeroo isin Gooftaa Waaqa koo gowwoomsitanitti. Iyyaasuunis ummata ergee, tokkoon tokkoon isaanii gara biyya isaaniitti deeman. Israael guyyoota Iyyaasuu hunda keessatti Gooftaaf tajaajile, akkasumas guyyoota maanguddoota Iyyaasuu booda jiraatan kanneen hojii Gooftaa inni Israaeliif hojjete hunda argan hundaa keessatti tajaajile.

Erga wantoota sana booda taee, Iyyaasuu ilmi Nuuni, garbichi Gooftaa, waggaa dhibba kudhan due. Isaanis daangaa qooda dhaala isaa keessatti, Taamnaasaaraak keessatti, tulluu Efreem irraa, kaaba tulluu Galaad biratti isa awwaalan.

Lafeen Yoosef kan ilmaan Israaeel Gibxii ol fidan Sheekem keessatti awwaalan, qooda lafa qotiisaa kan Yaaqoob Amoorota Sheekem keessa jiraatan irraa xobbaallaawwan dhibbaan bite keessatti; innis qooda sana Yoosefiif kenne.

Kana booda Ele'aazaar ilmi Aroon lubni ol-aanaan ni du'e, akkasumas Gibe'aa Fiinehaas ilma isaa keessatti awwaalame, kan inni tulluu Efreem irratti isaaf kenne sana keessa.